
KO NGĀ
KAWENATA
ME NGĀ
WHAKAHAUNGA

Te Hāhi o Ihu Karaiti o Te Hunga Tapu o ngā Rā o Muri Nei

KO NGA KAWENATA ME NGA WHAKAHAUNGA.

WAHANGA 1.

Nga Kawenata me nga Whakahaunga a te Ariki ki ana pononga o te Hahi o Ihu Karaiti o te Hunga Tapu o nga Ra o Muri Nei.

1. Whakarongo e nga iwi o toku Hahi, e ai ta te reo Ona e noho nei i runga rawa, e tau iho nei tana titiro ki runga ki nga tangata katoa, ae ra, he pono taku e mea nei, whakarongo e nga iwi o tawhiti, me koutou hoki e noho ana i runga i nga motu o te moana, whakarongo ngatahi mai koutou.

2. No te mea he pono, ki nga tangata katoa te reo o te Ariki, a e kore tetahi e mawhiti atu, kahore hoki he kanohi e kore e kite, kahore he taringa e kore e rongo, he ngakau ranei e kore e ngotoa.

3. A ko te hunga tutu ka werohia ki te pouritanga nui, no te mea ka panuitia atu a ratou mahi tutu i runga i nga tuanui o nga whare, a ka hurahia a ratou mahi ngaro.

4. A ki nga iwi katoa te reo whakatupato, he mea ma nga mangai o aku akonga, kua whiriwhiria nei e ahau i enei nga ra whakamutunga.

5. A ka haere atu ratou, e kore hoki ratou e whakawarea e tetahi, no te mea naku, na te Ariki ratou i tono.

6. Nana, ko toku mana tenei, me te mana hoki o aku pononga, me te mata-korero ki te pukapuka o aku whakahaunga, kua hoatu nei e ahau ki a ratou kia panuitia atu ki a koutou, e te hunga e noho ana i runga i te mata o te whenua.

7. No reira e wehi, e wiri e nga iwi, no te mea ka rite katoa taku, ta te Ariki i whakahau i roto i a ratou.

8. A he pono taku e mea nei ki a koutou, ko ratou e haere, e kawe atu i enei rongo ki nga iwi e nohoia nei te whenua, kua whakawhiwhia ki te mana he hiiri i te hunga whakapono-kore me te hunga tutu, i runga i te whenua, i roto ano i te rangi.

9. Ae ra, he pono, hei hiiri i a ratou mo te ra e ringihia noatia ai e te Atua tona riri ki runga ki te hunga kino;

10. Mo te ra hoki e haere mai ai te Ariki ki te hoatu utu ki tena, ki tena o nga tangata kia rite ki ana mahi, ki te mehua hoki ki ia tangata, ki ia tangata kia rite ki te mehua i mehuatia ai e ia ki ana hoa tangata.

11. No reira he mea ki nga topito o te whenua te reo o te Ariki, kia rongou ai nga tangata katoa e pai ana.

12. Kia takatu koutou, kia takatu mo nga mea era e haere mai; kua tata hoki te Ariki;

13. A kua mura te riri o te Ariki, a kua whakamakuria tana hoari i te rangi, a ka taka ki runga ki nga iwi o te ao.

14. A ka whakakitea te ringaringa o te Ariki; ka puta mai hoki te ra e hatepea atu ai i roto i toku iwi nga tangata e kore nei e rongou ki te reo o te Ariki ki te reo ranei o ana pononga, e kore ranei e ngohengohe ki nga kupu a nga poropiti me nga Apotoro;

15. No te mea kua kotiti atu ratou i oku whakaritenga tikanga, kua takahia e ratou taku kawenata mau tcnu;

16. Kahore ratou e rapu i te Ariki kia whakapumautia ai tona tika, engari e haere ana tena tangata, tena tangata i tona ara ake, e whai ana hoki i te ahua o tona atua ake, kei te ahua o te ao tona nei ritenga, a ko tona whakapumautanga he whakapumautanga whakapakoko, e tawhitotia ana a ka ngaro i roto i a Papurona; ae ra ko Papurona te nui, tera e horo.

17. No reira ko ahau ko te Ariki, e matau ana ki nga aitua e huaki ai ki runga ki te hunga o te whenua, kua karanga ki taku pononga ki a Hohepa Mete, tamaiti, a kua korero iho ki a ia i te rangi, kua hoatu hoki he whakahaunga ki a ia.

18. A kua hoatu he whakahaunga hoki ki etahi atu, kia kauwhau atu ratou i enei mea ki te ao; a ko enei mea katoa kia whakatutukitia ai a nga poropiti i tuhi-tuhi ai;

19. Ka puta mai nga mea ngoikore o te ao hei turaki i nga marohirohi me nga mea kaha, kia kore ai te tangata e tohutohu i tona hoa tangata, kia kore ai hoki ia e whakawhirinaki atu ki te ringaringa kikokiko.

20. Engari ia. kia korero ia tangata, ia tangata i runga i te ingoa o te Atua te Ariki, koia te Kai-whakara o te ao;

21. Kia horapa ai hoki te whakapono i runga i te ao;
 22. Kia whakapumautia ai toku kawenata mau tonu;
 23. Kia kauwhautia ai ano hoki te raneatanga o toku Rongo-pai e nga mea ngoikore me nga mea mahaki ki nga topito o te ao; ki te aroaro hoki o nga kingi me nga kai whakahaere tikanga.

24. Nana, ko te Atua ahau, a naku i korero: naku enei whakahaunga, he mea hoatu ki aku pononga i roto i to ratou ngoikoretanga, ki te ritenga o to ratou reo, kia tae ai ratou ki te matauranga.

25. A ki te mea ka kotiti ratou ka matauria:

26. A ki te mea ka rapu matauranga ka whakakona ratou:

27. A ki te mea i hara ratou ka riria, kia ripeneta ai ratou:

28. A ki te mea ka whakaiti ratou ka whakakaha-
 ngia a ka manaakitia ratou no runga, ka whiwhi ki te mohiotanga i tena wa, i tena wa:

29. A i muri mai i te rironga mai o te tuhituhinga o nga Niwhai, ae ra, ko taku pononga ko Hohepa Mete, tamaiti, ma te kaha o te Ariki, i runga i ta te Atua mahi tohu, ka whai mana ai ki te whakamaori i te Pukapuka a Moromona;

30. A ki a ratou hoki i hoatu ai enei whakahaunga, ka whai mana hei whakatakoto i te turanga o tenei Hahi, me te whakaputa mai hoki i a ia i roto i te wahi ngaro i roto hoki i te pouritanga, koia anake hoki te Hahi pono, te mea ora i runga i te mata o te whenua katoa, te mea hoki e paingia ana e ahau e te Ariki; he korero tenei ki te tokomaha o te Hahi, e hara i te korero tafakitahi ki tena, ki tena.

31. No te mea e kore ahau te Ariki e titiro ki te hara ahakoa iti rawa, me te whakaae ano;

32. He ahakoa ko ia e ripeneta ana me te whakarite ano i nga whakahaunga a te Ariki ka murua ona hara;

33. A ko ia e kore e ripeneta ka tangohia i a ia te maramatanga kua riro noa nei i a ia, no te mea e kore toku wairua e fotohe tonu ki te tangata e ai ta te Ariki o nga Mano.

34. A tenei ano, he pono taku e mea nei ki a koutou, e nga tangata o te whenua ko ahau te Ariki e pai ana kia whakakitea enei mea ki nga kikokiko katoa,

35. No te mea kahore aku whakapai kanohi, a ko taku e pai nei ko nga tangata katoa kia matau, ka hohoro te putanga mai o te ra; kore ano i tae noa mai

te haora, engari kua tata, e tangohia ai te rongo mau i te whenua, a ka whai mana te revera ki runga ki tona kingitanga ake;

36. A ka whai mana hoki te Ariki ki runga ki ana Hunga Tapu a ka kingi ia i waenganui i a ratou, ka heke iho ki te whakarite whakawa ki runga ki a Itumea, ara ki runga ki te ao.

37. Whakatakina enei whakahaunga no te mea he tika, he pono, a ko nga poropititanga me nga kupu whakaari o roto ka whakatutukitia katoatia.

38. Ko taku ia te Ariki i korero ai, naku i korero, a kahore he peheatanga atu ahakoa nga rangi me te whenua e pahemo, e kore taku kupu e pahemo, engari ka whakatutukitia katoatia, ahakoa na toku reo ake, na te reo ranei o aku pononga, he rite tahi.

39. No te mea, nana, ko te Ariki ko ia te Atua, a ko te Wairua te kai-whakaatu, a he pono te whakaaturanga, a tuturu tonu te pono aka ake ake. Amine.

WAHANGA 2.

He kupu enei na tetahi anahera ki a Hohepa Mete i a ia i roto i te whare o tona matua, i Manaheta, takiwa o Anaterio, Niu Iaka i te ahiahi o te 21 o Hepetema, 1823.

1. Nana, ka hurahia e ahau te Tohungatanga ki a koe, he mea ma te ringa o Iraia poropiti, i mua i te taenga mai o te ra nui, o te ra whakawehi o te Ariki.

2. A ka whakatokia e ia ki roto i nga ngakau o nga tamariki nga mea i whakaaria mai ki nga matua. a ka aro atu nga ngakau o nga tamariki ki o ratou matua.

3. Me he kahore te penei, kua motii rawa te ao a tora (to te ra nui) putanga mai.

WAHANGA 3.

He whakakitenga ki a Hohepa Mete, tamaiti, i Hamoni, takiwa o Hakuahana, Penihawenia, i a Hurai, 1828 mo runga mo tetahi Tuhituhinga no te wahi timatanga o te Pukapuka a Moromona, i tangohia atu nei i a Matini Harihi.

1. E kore nga mahi, nga takotoranga tikanga me nga whakatakoto whakaaro o te Atua e taea te arai, e kore hoki e whakakorea atu;

2. Ina hoki, e kore te Atua e haere i nga ara kopi-kopiko, e kore ia e peka ki matau, ki mau ranei, e kore hoki ia e poka ke i tana i korero ai, no reira tika tonu ona ara, a ko tona huarahi kotahi tonu te poro-whita.

3. Kia mahara, kia mahara, e hara te mahi a te Atua e whakakorea, engari ia a te tangata mahi.

4. Ahakoa whiwhi te tangata ki nga whakakitenga maha, me te whai mana hoki hei mea i nga mahi nuni, he ahakoa ki te whakapehapeha ia i roto i tona ake kaha me te whakaparahako ki nga tohutohu a te Atua, a ka whai atu i nga tokonga o tona ngakau ake, me nga hiahia whaka-te-kikokiko, era ia e taka a ka tau te rapunga utu o te Atua tika ki runga ki a ia.

5. Nana, kua tukuna atu enei mea (nga papa) ki a koe, a, ano te uaua o ou whakahaunga; a kia mahara ano ki nga kupu whakaari i whakaaria ra ki a koe, ki te kore e takahia e koe;

6. A nana, ano te maha o au takahanga i nga whakahaunga me nga ture a te Atua, a kua haere koe i runga i nga kukumetanga a te tangata:

7. Ta te mea, na, ahakoa ka whakakorea e te tangata nga tohutohu a te Atua, me te whakahawea ki ana kupu, ko te mea tika mou, kaua e nui atu to wehi i te tangata i to wehi ki te Atua.

8. Otira penei, me i mau tonu koe ki te pono. kua torona mai e ia tona ringa, a kua tiakina koe, kua karoa atu i a koe nga pere muramura katoa a te hoa riri; a kua noho ia i a koe i nga takiwa raruraru katoa.

9. Nana, ko Hohepe koe, a i whiriwhiria koe hei mea i te mahi a te Ariki; otira na te mahi he, ki te kore koe e ohiti ka hinga koe.

10. Otira kia mahara he tohu tangata te Atua; no reira, ripeneta ki tau i mea ai e rereke ana i te whakahaunga kua hoatu e ahau ki a koe, a he mea whiriwhiri tonu koe, a kua karangatia ano ki te mahi.

11. Ki te kahore koe e mea i tenei, ka tukua koe, a ka rite ki era atu tangata a kore ake tou mana.

12. A i a koe ka tuku atu i nga mea, a hoatu ai e te Atua he mana, he maramatanga ki a koe, hei whakamaori, i tukua atu e koe he mea tapu ki roto ki nga ringa o tetahi tangata kino.

13. Kua whakakorea nei e ia nga tohutohu a te Atua, a kua takahia nga whakaaringa tapu rawa i whakaaria ai ki te aroaro a te Atua, a kua whakawhirinaki

atu ki ona whakaaro mohio ake, a kua whakapehapeha hoki i roto i ona whakaaro ake.

14. A ko te take tenei i ngaro ai i a koe ou manaakitanga mo tetahi wa.

15. Ta te mea kua whakaaetia e koe kia takahia nga tohutohu a tou kai-tohutohu, no te timatanga ra ano.

16. He ahakoa ra, ka horapa atu taku mahi, i te mea hoki pua puta mai ki te ao, he matauranga mo tetahi Kai-whakaora na roto i te whakaaturanga o nga Hurai, waihoki ka puta mai he matauranga mo tetahi Kai-whakaora ki toku iwi.

17. A ki nga Niwhai ratou ko nga Hakopa, ko nga Hohepa me nga Horama, ma roto i te whakaaturanga o ratou matua.

18. A ka matauria tenei whakaaturanga e nga Ramana ratou ko nga Remuere me nga Ihimaira, kua heke nei ratou i roto i te whakapono-kore, he mea na te tutu o o ratou matua, i tukua nei e te Ariki ma ratou (ma nga Ramana) o ratou tuakana nga Niwhai e whakamoti, he mea na a ratou mahi tutu me a ratou mahi whakaritarihi.

19. A mo tenei take ano i tiakina ai enei papa kei runga nei enei tuhituhinga, kia tutuki ai nga kupu taurangi a te Ariki, i whakaaria ai e ia ki tana iwi;

20. A kia tae ai nga Ramana ki te matauranga ki o ratou matua, a kia mohio ai ano hoki ratou ki nga kupu whakaari a te Ariki, a kia whakapono ai ratou ki te Rongo-pai me te okioki ano ki runga ki nga painga o Ihu Karaiti, a kia whakakororiatia ai i runga i te whakapono ki tona ingoa, a kia whakaorangia ai ratou ma roto i to ratou ripenetatanga. Amine.

WAHANGA 4.

He whakakitenga ma roto i a Hohepa, te Matakite, ki tona matua, i Hamoni Takiwa o Hakuahana, Penihavenia, i a Pepuere, 1829.

1. Na, kua tata tetahi mahi whakamiharo te puta ki waenganui i nga tamariki a te tangata;

2. No reira ko koutou e mine na ki roto ki nga mahi a te Atua, kia whakaaro iho koutou, kia whakapaua o koutou ngakau, o koutou uaua, o koutou hinengaro me to koutou kaha, ki te mahi ki a ia, kia tu koha-kore ai koutou ki mua i te Atua a te ra whakamutunga;

3. No reira, me he hiahia o koutou ki te mahi ki te Atua, kua karangatia koutou ki taua mahi,

4. Ta te mea, nana, kua rite te maara mo te kotinga inaianei, a ko ia e whakapau ana i tona kaha ki te whiu i tona toronaihi, e puranga taonga ana ia, kia kore ai ia e mate, engari kia riro ai te oranga-tonutanga i tona wairua;

5. Na ko te whakapono, ko te tumanako, ko te aroha me te atawhai, me te whakamaui atu ano i ona kanoni ki te kororia o te Atua, ma enei e rite ai ia ma tenei mahi.

6. Maharatia te whakapono, te koha-kore, te mohio-tanga, te ngakau whakakoromaki, te manawanui, te aroha whaka-feina, te hihiko ki te karakia, te aroha, te ngakau papaku me te uaua.

7. Inoia, a ka whiwahi, patukia a ka uakina ki a koe. Amine.

WAHANGA 5.

He whakakitenga ma roto i a Hohepa Mete, tamaiti, te Makakite, i Homani, Takiwa o Hakuahana, Penihavenia, i a Maehe, 1829.

1. Nana, ko taku kupu tenei ki a koe. Kua hiahia taku pononga a Matini Harihi, he whakaaaturanga i toku ringa, kei a koe ranei nga papa, e taku pononga e Hohepa Mete, tamaiti, kua whakaaaturia na e koe, kua whiwahi koe ki aua papa i hoatu nei e ahau ki a koe.

2. Na, ko tenei tau e mea atu ai ki a ia, ko ia i korero atu na ki a koe, i ki atu na, ko te Ariki ahau, ko te Atua, a naku i hoatu enei mea ki a koe, e taku pononga, e Hohepa Mete, tamaiti, a kua whakahaua koe, kia tu ko koe he kai-whakaaatu mo enei mea.

3. A naku koe i mea kia uru mai kia kawenata taua ki a taua, kia kaua koe e whakaaatu i enei, (papa) erangi ki nga tangata e whakahaua ai koe e ahau, a kaore o mana ki runga ki enei mea, ki te kahore ahau e whakamana i a koe.

4. Kei a koe te mana hei whakamaori i enei papa, a ko tenei te hoatutanga tuatahitanga i hoatu ai e ahau ki a koe, a ka whakahau nei ahau i a koe kia kaua koe e tango i tetahi atu homaitanga, a kia whakatu-tukitia ra ano taku hiahia ki tenei; no te mea e kore

rawa ahau e whakaae ki tetahi atu homaitanga mou kia oti ra ano tenei.

5. He pono taku e korero nei ki a koe, ka puta mai he arietanga, he mate ki nga tangata e noho ana i te ao, ki te kahore ratou e whakarongo ki aku kupu;

6. Ta te mea a mua ake nei, ka whakaritea koe, a ka haere atu, ka whakapuaki i aku kupu ki nga tamariki a te tangata.

7. Nana, ki te kahore ratou e whakarongo ki aku kupu, e kore rawa ratou e whakapono ki a koe, e taku pononga e Hohepa, ahakoa e taea e koe te whakaatu i enei mea katoa ki a ratou, kua tukua atu nei e ahau ki a koe.

- 8. Aue! tenei whakatupuranga whakapono-kore, kaki maro hoki, kua mura taku riri ki a ratou.

9. Nana, he pono taku e mea nei ki a koe, kua tiakina e ahau enei mea katoa i hoatu nei e ahau ki a koe, e taku pononga e Hohepa, mo tetahi whakaaro pai kei roto i a au, a ka whakakitea atu ki nga whakatupuranga e haere mai nei;

10. Erangi tenei whakatupuranga ka whiwhi ki aku kupu ma roto i a koe;

11. Na he apiti atu mo tau whakaaturanga, ka apitia atu nga whakaaturanga o aku pononga tokotoru, e karangatia ai e ahau me te whakarite ano, a ka whakaaturia e ahau enei mea ki a ratou, a ka haere atu me aku kupu e puta atu ana i roto i a koe;

12. Ae ra, ka mohio pu ratou, e tino tika ana enei mea, no te mea no te rangi taku whakaaturanga ki a ratou.

13. Ka hoatu e ahau he kaha ki a ratou kia titiro iho ratou me te matakitaki ano i enei mea, kaore nei e rereke atu te ahua i te ahua i kite ai ratou.

14. A e kore ahau e hoatu i tenei kaha ki etahi atu, kia whiwhi ratou ki taua whakaaturanga, i tenei whakatupuranga, i tenei te timatanga o te whakarahanga ake me te putanga mai o taku Hahi ki waho i te koraha; pera me te marama te marama, me te kanapatanga hoki o te ra, mau ana te wehi me tetahi ope whawhai e hari ana i nga kara.

15. A ko nga whakaaturanga a nga kai-whakaatu tokotoru ka tukuna atu e ahau ma taku kupu;

16. Nana, ko ia e whakapono ana ki aku kupu, ko ratou e whakawhiwhia e ahau ki nga whakaaturanga

o taku Wairua, a maku ratou ka whanau ai i te wai, i te Wairua.

17. A me tatari koe mo tetahi wa poto, i te mea kaore ano koe kia whakaritea;

18. A ko a ratou whakaaturanga ano ka puta atu hei whakahe i tenei whakatupuranga, me he mea ki te whakapakeke ratou i o ratou ngakau ki a ratou;

19. No te mea ka puta atu he whakawhiu hei whakamoti i waenganui i nga tangata e noho ana i runga i te mata o te whenua, a ka pumau tonu taua whiunga, i tenei wa, i tenei wa, ki te kahore ratou e ripe-neta, a kia kahore ra ano he kai-noho mo runga i te whenua, a ka memeha atu nga tangata, ka whakan-garomia rawatia hoki e te kanapatanga o toku haerenga mai.

20. Nana, ka korero atu ahau i enei mea ki a koe, ka pera ano me taku korerotanga ki te iwi mo te whakangaromanga o Hiruharama, a ko taku kupu ka whakatutukitia inaianei, ka peratia me tona whakatutukitanga i nga wa kua kore ake nei.

21. Na ka whakahau atu nei ahau ki a koe e taku pononga e Hohepa kia ripeneta koe, kia whakatikaia tou haere ki mua i a au, a kua koe e whakaae ki nga kukumetanga a te tangata a mua atu nei;

22. A kia u koe ki te pupuri i nga whakahaunga i whakahaua ai koe e ahau, a ki te mea koe i tenei, nana ka hoatu e ahau ki a koe he oranga-tonutanga, aha-koa ka kohurutia koe.

23. A tenei ano ka korero atu ahau ki a koe, e taku pononga e Hohepa, mo te tangata e hiahia ana kia kite.

24. Nana, ko taku kupu tenei ki a ia, e whakanui ana ia i a ia, a kaore e rite tana whakaitinga i a ia ki mua i a au; erangi ki te koropiko mai ia ki mua i a au me te whakaiti i a ia ano i runga i te inoi kaha, me te whakapono, i runga i te whakaaetanga o tona ngakau, ko reira whakaae atu ai ahau ki a ia kia tirohia e ia nga mea e hiahia nei ia kia kite.

25. Ko reira ia korero atu ai ki te iwi o tenei whakatupuranga, nana, kua kite ahau i nga mea i whakakitea nei e te Ariki ki a Hohepa Mete, tamaiti, a e pumau ana toku mohiotanga, e tino tika ana, ina kua kite ahau i aua mea, no te mea kua whakakitea mai ki a au i runga i te kaha o te Atua, e hara i to te tangata.

26. A, ko ahau, ko te Ariki ka whakahau atu i a ia, i taku pononga, i a Matini Harihi, kia kua ia e korero

mea ano ki a ratou mo enei mea, erangi me penei tana ki: Kua kite ahau i enei mea, a he mea whakaatu mai ki a au i runga i te kaha o te Atua, a ko enei nga kupu he korerotanga mana;

27. Heoi ki te whakakahore ia ki tenei, ka whakakahoretia e ia te kawenata i kawenata ai ia ki a au i mua, a nana, kua whakahengia ia.

28. A tenei hoki, ki te kahore ia e whakaiti i a ia ano, me te whakaae mai ki ahau ki nga mea he i mahi ai ia, a ka kawenata mai ia ki a au, ka tino puritia e ia aku whakahaunga, me tana kaha ki te whakapono mai ki a au, nana ko taku kupu tenei ki a ia, e kore ia e whiwhi ki aua kitenga, no te mea e kore au e whakaae kia tiro tiro ia i aua mea kua korerotia ake nei e ahau.

29. A me he mea ka penei, ka whakahau ahau i a koe e taku pononga e Hohepa, kia korero atu koe ki a ia, kia kua ia e mahi ano, kia kua hoki ia e whakarururu ano i a au mo tenei mea.

30. A me he mea ki te penei, nana, ka ki atu ahau ki a koe e Hohepa, ina oti i a koe etahi atu wharangi torutoru te whakamaori, me mutu koe mo tetahi wa, a kia whakahau ra ano koe e ahau, ko reira koe whakamaori ai ano.

31. A ki te kahore koe e penei, nana, ka mutu i konei tou mana, a ka tangohia mai e ahau nga mea kua tukua atu nei e ahau ki a koe.

32. A no te mea ka kite noa atu ahau i nga mea e takoto mai ana hei whakamoti i a koe, a e kite noa ana ahau, ki te kahore taku pononga a Matini Harihi e whakaiti i a ia, me te whiwhi ki tetahi whakaaturanga i toku ringaringa, ka tino taka atu ia ki te hara.

33. A he tokomaha e tatari ana ki te whakangaro atu i a koe i runga i te mata o te whenua, a mo tenei take, kia roa ai ou ra, kua hoatu e ahau enei whakahaunga ki a koe.

34. Ae ra, mo tenei take kua ki atu ahau kati, e tu, kia whakahau ra ano ahau i a koe, a ka whakarite mea ahau e ahei ai koe te whakatutuki i te mea i whakahau ai ahau ki a koe;

35. A ki te u pono koe ki te pupuri i aku whakahaunga, ka whakateiteitia ake koe a te ra whakamutunga. Amine.

WAHANGA 6.

He whakakitenga ki a Oriwa Kautere raua ko Hohepa Mete, tamaiti, i Hamoni, Takiwa o Hakuahama, Penihawenia, i a Aperira, 1829.

1. Kua tata te putanga mai o tetahi mahi nui whakamiharo ki nga tamariki a te tangata.

2. Nana, ko te Atua ahau, a kia rongu ki taku kupu e ora nei, e mana nei, koi rawa atu i tetahi hoari matarua, a wehea noatia nga ponapona me te hinu wheua, no reira, kia rongu ki aku kupu.

3. Nana kua ma te maara, kua rite noa ake mo te kotinga, no reira, ko ia e hiahia ana ki te kokoti, kia aki iho e ia i tana toronaihi i runga i tona kaha, i te roanga o te ra, kia purangatia ai mo tona wairua he oranga mutunga-kore i roto i te kingitanga o te Atua:

4. Ae ra, ko ia e aki iho ana i tana toronaihi kokoti ai, kua karangatia e te Atua.

5. No reira, e ka inoi mai korua ki a au ka whiwhi korua; e ka patuki korua ka uakina ki a korua.

6. Na, i te mea kua inoi mai korua, nana, ko taku tenei ki a korua, puritia aku whakahaunga, a me tohe ki te whakaputa, ki te whakapumau hoki i te tikanga whakaaro nui mo Hiona.

7. Engari te matauranga kia rapua, kua te taonga. a nana, ka hurahia nga mea ngaro o te Atua ki a korua, a ko reira korua whai taonga ai. Ina ko ia he oranga-tonulanga tona e whai taonga ana ia,

8. He pono, he pono taku e mea nei ki a korua, ka rite ki ta korua inoi mai ki a au te meatanga atu ki a korua; a me he mea ka hiahia ano korua, ka ai korua hei mea e meatia ai nga painga maha i roto i tenei whakatupuranga.

9. Kati ano he kupu atu ki tenei whakatupuranga: he ripenetanga anake; puritia aku whakahaunga, a awhinitia te whakaputanga mai o taku mahi, kia rite ki aku whakahaunga, a ka manaakitia korua.

10. Nana, kei a koe he homaitanga, ka koa koe mo tou homaitanga, (mana) a, kia mahara he tapu taua homaitanga, i ahu mai hoki i te rangi:

11. A ki te uiui koe ka matau koe ki nga mea ngaro. koia nei nga mea nunui whakamiharo: no reira whakamahia tou homaitanga kia kite ai koe i nga mea ngaro, kia tokomaha ai au e whakatahuri ai ki te

matauranga ki te pono, ae ra, whakamohiotia atu ratou ki te he o a ratou ara.

12. Kei whakaaturia tou homaitanga ki tetahi, engari ki te hunga ano o tou whakapono. Kei takarohia nga mea tapu.

13. Ki te mea ka pai au meatanga, ae ra, ki te u tonu i runga i te whakapono a taea noatia te mutungā, ka whakaorangia koe ki roto ki te kingitanga o te Atua koia nei te homaitanga nui rawa o nga homaitanga katoa o te Atua; no te mea, kahore he homaitanga nui atu i te oranga-tonutanga.

14. He pono, he pono taku e mea nei ki a koe, ka koa koe mo tau i mea ai, no te mea kua uiui mai koe ki a au, a, tena, i ou uiuinga katoatanga kua akona koe e taku Wairua. Me i kua te pena, penci kua kore koe e tae ake ki te wahi e tu na koe i tenei wa.

15. Nana, e mohio na koe kua uiui mai koe ki a au, a naku tou hinengaro i whakamarama; na ka korerotia e ahau enei mea ki a koe, kia mohio koe kua whakamaramatia koe e te Wairua o te pono;

16. Ae ra, ka korero ahau ki a koe, kia mohio ai koe ko te Atua anake e matau ana ki ou whakaaro, ki nga hiahia hoki o tou ngakau:

17. I korerotia e ahau enei mea ki a koe, hei whakaatu ki a koe, ko nga kupu, ara, ko te mahi kua oti na i a koe e pono ana.

18. No reira, kia u, kia pono hoki tau tautoko i taku pononga i a Hohepa i roto i ona taumahatanga, mo te kupu te take, ahakoa i te aha, i te aha.

19. Whakatupatoria ia i roto i ana heanga, kia ngohengohe koe ki ana whakatupatoranga i a koe. Kia manawanui; kia taikaha-kore; kia peehia nga hiahia o te ngakau; kia whai-manawanui; kia whai-whakapono, kia whai-tumanako, kia whai-aroha.

20. Nana, ko Oriwa koe, a na ou hiahia i korero ai ahau ki a koe; no reira tiakina enei kupu ki roto i tou ngakau. Kia pono koe, kia takare tonu i roto i tau pupuritanga i nga whakahaunga a te Atua, a ka awhitia koe e ahau i roto i nga ringaringa o toku aroha.

21. Nana, ko Ihu Karaiti ahau, te tama a te Atua. Ko ahau ano tera i haere atu ki toku ake, a kihai toku ake i manako mai ki a au. Ko ahau te maramatanga e tiaho ana i roto i te pouritanga te matauria e te pouritanga.

22. He pono, he pono taku e mea nei ki a koe, ki te hiahia koe ki tetahi atu whakaaturanga kia aro ou mahara ki te po i karanga ake ai koe ki a au i roto i tou ngakau, kia mohio ai koe ki te pono o enei mea.

23. Kihai ianei ahau i korero i te rangimarie ki tou hinengaro mo runga mo tenei take? He aha atu te whakaaturanga ki a koe kei runga ake i to te Atua?

24. A nana kua whiwhi koe ki tetahi whakaaturanga, na i te mea kua korerotia e ahau ki a koe mo nga mea kahore nei e mohiotia ana e tetahi tangata, he teka ianei kua whiwhi koe ki tetahi whakaaturanga?

25. A nana, ka tukua atu e ahau he homaitanga ki a koe, hei whakamaori, hei pera me taku pononga me Hohepa, ki te hiahia e koe i a au.

26. He pono, he pono taku e mea nei ki a koe, he tuhituhinga auo kei roto nei tetahi wahi nui o toku Rongo-pai, kua puritia nei e ahauhe mea na te tutu o te iwi;

27. Tenei hoki au te whakahau nei i a koe, me na he pai ou hiahia—he hiahia kia purangatia e koe he taonga mou ki te rangi—ko reira awhinatia ai e koe, he mea na tou homaitanga, te whakaputanga mai ki te maramatanga i aua wahi o aku karaipiture kua huna he mea na te tutu.

28. A nana, ka hoatu e ahau ki a koe, ara ki a korua ko toku pononga ko Hohepa, nga kii o tenei homaitanga e whakaputaina ai tenei mahi minita ki te maramatanga; a ma te mangai o nga kai-whakaatu tokorua, tokotoru ranei ka u ai nga kupu katoa.

29. He pono, he pono taku e mea nei ki a korua, ki te whakaparahakotia e ratou aku kupu, me tenei wahi o toku Rongo-pai, me taku mahi minita, ka koa korua, kahore hoki e nui atu ta ratou meatanga ki a korua i ta ratou ki a au;

30. A ki te pera ta ratou meatanga ki a korua me ta ratou meatanga ki a au, ka koa korua, ka noho hoki korua i a au i roto i te kororia;

31. Otiia ki te kore ratou e whakaparahako ki aku kupu e whakapumautia ai e te whakaaturanga e hoatu ai, ka koa ratou, ka whai koa korua i nga hua o a korua mahi.

32. He pono, he pono taku e mea nei ki a korua pera hoki me taku i mea ai ki aku akonga, i te wahi e mine ai te hunga tokorua, tokotoru ranei i runga i toku ingoa, mo te take kotahi, nana kei reira hoki ahau kei

waenganui i a ratou, me ahau nei i waenganui i a korua.

33. Kāua e wehi ki te mea i te pai, e aku tama, ka rite hoki ki ta korua e rui ai, ta korua e kokoti ai. No reira, e ka ruiā e korua te pai, ka kokoti ano i te pai hei utu mo korua.

34. No reira, kāua e wehi, e te kahui iti, meatia te pai; tukua noatia te whenua raua ko te reinga kia whawhai tahi atu ki a koutou, me he mea hoki kua hanga koutou ki runga ki toku kamaka e kore e taea e ratou.

35. Nana, kahore oku whakahe ki a koutou, haere i o koutou ara, a kei hara ano, whakaritea i runga i te mahaki, te mahi i whakahaua ai koutou e ahau;

36. Kia anga ake to koutou titiro ki a au i roto i nga whakaaro katoa; kāua e ruarua, kāua hoki e wehi;

37. Tirohia nga nawe o nga tunga i werohia ai toku kaokao, me nga nawe hoki o nga whao i oku ringa me oku waewae; kia mau ki te pono, puritia aku whakahauanga, ka nohoia ai e koutou te kingitanga o te rangi. Amine.

WAHANGA 7.

He whakakitenga ki a Hohepa Mēte, tamaiti, raua ko Oriwa Kautere, i Hamoni, Takiwa o Penihawenia, i a Aperira, 1829, i to raua uiuinga mo Hoani, te akonga i arohaina, e noho ana ranei i te ao. He mea whakamaori no tetahi kiri hipi, he mea tuhituhi, he mea huna nana ake.

1. A ka mea te Ariki ki a au, E Hoani, e taku e aroha nei, he aha tou hiahia? Mau hoki e inoi mai tau e pai ai, ka tukua ki a koe.

2. A ka ki atu ahau ki a ia, E te Ariki, homai ki a au he mana e taea ai te mate, kia ora ai ahau kia kumea e au he wairua ki a koe.

3. A ka mea te Ariki ki a au, he pono, he pono taku e mea nei ki a koe, i te mea he penei tou hiahia ka noho koe kia haere mai ra ano ahau i runga i toku kororia, a ka poropiti i te aroaro o nga iwi, o nga hapu, o nga reo me nga huihuinga tangata.

4. Mo konei hoki ta te Ariki i mea ai ki a Pita, ki te pai ahau kia noho ia a haere mai ra ano ahau, hei aha mau? I hiahia hoki ia ki a au kia tuku i a ia kia ku-

mea e ia he wairua ki a au, ko koe ia i hiahia kia tere tou haerenga mai ki a au ki toku kingitanga.

5. Ka mea nei ahau ki a koe, E Pita, he hiahia pai tenei, otira kua hiahia taku pononga i aroha ai, kia nui atu ana meatanga, ara, kia nui ake ana mahi i waenganui i te tangata, i tana i mahi ai i mua;

6. Ina, kua tangohia e ia he mahi nui ake, no reira ka meinga ia e ahau kia rite ki te mura ahi, ki tetahi anahera e minita ana: ka minita ia ki te hunga o te ao, e riro ai he hunga e tika ana mo ratou te whaka-oranga.

7. Ka meinga koe e ahau kia minita mona, mo tou teina hoki, mo Hemi; ka hoatu hoki e ahau ki a koutou tokotoru tenei mana, me nga kii o tenei mahi minita, a taea noatia toku haerenga mai.

8. He pono taku e mea nei ki a korua, ka rite ki a korua hiahia, a korua e whiwahi ai, no te mea ka hari tahi korua i roto i a korua i hiahia ai.

WAHANGA 8.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i Hamoni, Takiwa o Penihawenia, i a Aperira, 1829.

1. E Oriwa Kautere, he pono, he pono taku e mea nei ki a koe, he pono e ora ana te Ariki, ko ia nei tou Atua me tou Kai-hoko, waihoki he pono ka whiwahi koe ki tetahi matauranga ki nga mea e inoi ai koe i runga i te whakapono, ahakoa he aha, ahakoa he aha tau e inoi ai i runga i te ngakau pono, me te whakapono tonu tera koe e whiwahi ki tetahi matauranga ki nga whaonga o nga tuhituhinga tawhito, he mea no ona-mata, kei roto nei nga wahi o aku karaipiture kua oti te korero, he mea na te whakaaturanga o toku Wairua;

2. Ae ra, nana, maku e korero ki a koe ki roto ki tou hinengaro, ki roto hoki ki tou ngakau, he mea ma te Wairua Tapu, tera e tae ki runga ki a koe, noho ai hoki ki roto i tou ngakau.

3. Na, nana, ko te Wairua tenei a te whakakitenga: nana, ko te Wairua tenei i arahina ai e Mohi nga tamariki o Iharaira ma roto i te Moana Whero i runga i te whenua maroke;

4. Na reira ra, koia tenei tou homaitanga: tonoa ki a ia, a ka koa koe, no te mea mana koe e whakaputa

ki waho i nga ringaringa o ou hoa-riri, i te mea, me i kahore te penei, ka patua koe e ratou, a ka kawea tou wairua ki te whakangaromanga.

5. E! Maharatia enei kupu, a kia mau ki aku ture. Maharatia hoki koia tenei tou homaitanga.

6. Na, e hara tenei i te katoa o tou homaitanga; he homaitanga atu ano tou, koia nei ko te homaitanga o Arona: Nana, kua korerotia e ia nga mea maha ki a koe;

7. Nana, kahore atu he mana, ko te mana anake o te Atua, e whakanohioia ai koe ki te homaitanga o Arona;

8. Na reira, kua e ruarua, ko te homaitanga hoki ia o te Atua; a ka puritia e koe ki roto i ou ringaringa, a ka mea i nga mahi whakamiharo; e kore hoki e taea e tetahi mana te tango atu i roto i ou ringa, no te mea ko te mahi ia a te Atua.

9. A, no reira, ahakoa he aha tau e inoi mai ai ki a au kia korerotia ki a koe, ma roto i taua ritenga, (taua homaitanga) ka tukua e ahau ki a koe, a ka whai matauranga koe ki taua mea:

10. Kia mahara, ki te kahore he whakapono e kore e taea e koe tetahi mea, na reira me inoi i runga i te whakapono. Kei takaro ki enei mea; kua e inoia nga mea kahore nei e tika kia inoia e koe:

11. Inoi kia mohio koe ki nga mea ngaro a te Atua, kia whakamaori hoki koe, kia whiwhi matauranga i aua tuhituhinga onamata katoa i huna ra, ara, nga mea tapu, a ka rite ki tou whakapono te meatanga atu ki a koe.

12. Nana, ko ahau tenei kua korero nei i tenei; a ko ahau ano ia i korero ra ki a koe no te timatanga ra ano. Amine.

WAHANGA 9.

He whakakitenga ki a Oriwa Kautere, ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Hamoni, Takiwa o Penihawenia, i a Aperira, 1829.

1. Nana, ka mea ahau ki a koe, e taku tama, no te mea kihai koe i whakamaori kia rite ki tau i hiahia ai i a au, a i timata ano koe te tuhituhi mo taku pononga, mo Hohepa Mefe, tamaiti, waihoki e mea ana ahau kia u tonu koe, a poto noa i a koe tenei tuhituhinga kua tukua nei e ahau ki a ia.

2. A nana, he tuhituhinga ano kei a au, e hoatu ai e ahau ki a koe he mana, kia awhina ai koe i te whakamaoritanga.

3. Kia manawanui e taku tama, he whai-whakaaro hoki tena i roto i a au, a kaore e tika ana kia whakamaori koe i tenei wa.

4. Nana, te mahi i karangatia ai koe kia mahi, he tuhituhi mo taku pononga, mo Hohepa.

5. A nana, he kore nou kahore koe i u tonu i pera me tou i te timatanga, i a koe ka timata te whakamaori, koia i tangohia ake ai e ahau tenei whakaaetanga (mana) i a koe.

6. Kua e amuamu e taku tama, he whakaaro mohio hoki kei roto i a au i penei ai taku meatanga ki a koe.

7. Nana, kihai koe i matau, hua noa koe ka hoatu noa e ahau (te whakamaoritanga) ki a koe, i te mea kihai koe i whakaaro, heoi ano he ui kau noa iho ki a au.

8. Otiia, nana, ko taku kupu tenei ki a koe; whakaputaina tou uaua ki te rapu i tona tikanga i roto i tou hinengaro: ko reira koe patai mai ai ki a au, me he mea e tika ana ranei, a me he mea e tika ana ka meinga e ahau kia wera tou uma a roto i a koe; no reira, ka tatu tou ngakau, e tika ana; (te whakamaoritanga).

9. Heoi, me he mea kahore i te tika, e kore e pera tou ngakau, engari ka tau he hiamoe ki ou whakaaro, he mea e wareware ai koe ki te mea e he ana, no reira kaore koe e ahei te tuhituhi i nga mea tapu, ki te kore e hoatu ki a koe e ahau.

10. Na, me i matau koe ki tenei, kua ahei koe te whakamaori; he ahakoa ra kahore e tika ana kia whakamaori koe inaianei.

11. Nana, e tika ana ano i a koe ka timata, heoi, i wehi koe, a kua pahemo te wa, a kahore e tika ana inaianei.

12. Ina, kahore oti koe e kite kua hoatu e ahau ki taku pononga, ki a Hohepa, he kaha e ranea ana, na reira i kapi ai; a kihai tetahi o korua i whakahengia e au.

13. Meatia tenei mea i whakahaua ai koe e ahau, a ka whai pai koe, kia u ki te pono, a kei whakaae ki te whakamatautauranga.

14. Kia u tou tu i roto i te mahi i karangatia ai koe e ahau, a e kore e ngaro tetahi makawe o tou mahu-

nga, ka whakateiteitia ake hoki koe a te ra whakamutunga. Amine.

WAHANGA 10.

He whakakitenga i homai ki a Hohepa Mete, tamaiti, i Hamoni, Takiwa o Penihavenia, i a Mei, 1829, hei whakamohio ki a ia i te whakarereketanga o te tuhituhinga o te wahi timatanga o te Pukapuka a Moromona.

1. Nana, ko taku kupu tenei ki a koe, no te mea i tuku atu koe i nga tuhituhinga i hoatu ai ki a koe he mana hei whakamaori, ma roto i te Urimi me te Tumime, a taka atu ana ki nga ringaringa o tetahi tangata kino, kua ngaro i a koe.

2. Me te ngaro ano hoki i a koe te homaitanga (mana) i taua wa ano, a pouri ana tou hinengaro;

3. He ahakoa ra, kua whakahokia atu ano ki a koe inaianei; no reira kia whakaaro iho koe kia u ki te pono, a kia hono tonu tau mahi a taea noatia te mutunga o te toenga o te mahi whakamaoritanga, kia pera me tau i timata ai:

4. Kua e tere atu tou oma, e nui atu ranei tau mahi, i te kaha o tou tinana, me nga huarahi i hoatu ki a koe e ahei ai koe te whakamaori; otira kia u taea noatia te mutunga.

5. Kia hono tonu te inoi, kia riro i a koe te wikitoria; ae ra, kia hinga ai i a koe a Hatana, a kia puta atu ai koe i roto i nga ringaringa o nga pononga o Hatana, e tautoko nei i ana mahi.

6. Titiro, kua whai ratou kia whakamatea koe; ae ra, taua tangata ano i whakaaro pono nei koe ki a ia, kua whai kia whakamate i a koe.

7. A, no konei ano i ki ai ahau, he tangata kino ia, no te mea kua whakaaro ia kia tangohia atu nga mea i tukua nei ki a koe; a kua whai ano hoki ia kia whakakorea atu tou homaitanga.

8. A, no te mea i tukua atu e koe nga tuhituhinga ki roto ki ona ringaringa, titiro, kua kapohia atu aua mea i a koe e nga tangata kino:

9. No reira, kua taka atu aua mea i a koe, ki roto i te kino, ae ra, aua mea tapu.

10. A, nana, kua whakaurua e Hatana ki roto ki o ratou ngakau, kia whakarereke i nga kupu i meinga

nei e koe kia tuihuhia, ara i whakamaoritia nei e koe, a, kua taka atu nei i roto i ou ringaringa.

11. Nana, ko taku kupu tenei ki a koe, i te mea kua whakarereketia e ratou nga kupu, kua rereke hoki te korerotanga i tau i whakamaori ai, i mea ai kia tuhi-tuhia;

12. A, i runga i tenei aronga, kua whai te rewera kia whakatakoto i tetahi tikanga mohio e kore ai i a ia tenei mahi.

13. No te mea kua whakaurua e ia ki roto i o ratou ngakau kia mahi penei, a ma te korero teka e ki ai ratou, kua mau koe i a ratou, i roto i nga kupu i kiia ai e koe, nau i whakamaori..

14. He pono, taku e mea atu nei ki a koe, e kore au e tuku i a Hatana kia whakatutuki i tana tikanga kino i roto i tenei mea,

15. Ina, kua whakaurua e ia ki roto i o ratou ngakau kia meinga koe kia whakamatautau i te Ariki, i tou Atua, kia tonu kia whakamaoritia ano;

16. A, ko reira ratou ki ai, mahara ai i roto i o ratou ngakau, e kite tatou kua hoatu ranei e te Atua he mana ki a ia hei whakamaori; me he mea kua pera, ka hoatu ano e ia taua mana ki a ia;

17. A ki te hoatu ano e te Atua taua mana ki a ia, ara, ki te whakaputaina mai e ia ko aua kupu ano, nana, kei a tatou ano era, kua rereke hoki i a tatou:

18. No reira, e kore e rite, a, ka ki tatou, kua korero teka ia i roto i ana kupu, a kaore ona homaitanga, kaore hoki ona mana:

19. No reira, ka whakamoti tatou i a ia, me te mahi ano hoki, a ka penei ta tatou meatanga, kia kore ai tatou e whakama i te mutunga, kia whiwhi ai hoki tatou ki te kororia o te ao.

20. He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koe, kua whai kaha nui a Hatana ki o ratou ngakau, e whakakiki ana hoki ia i a ratou kia tutu ki te pai.

21. A kua kino o ratou ngakau, ki tonu i te tutu me te whakarihariha, a nui ke atu to ratou aroha ki te pouritanga i to ratou ki te maramatanga; he kino hoki no a ratou mahi, no reira e kore ratou e ui mai ki a au.

22. E whakakiki ana a Hatana i a ratou kia arahina ai e ia o ratou wairua ki te whakangaromanga.

23. A penei kua takoto i a ia he tikanga mokeke, i runga i te whakaaro kia whakamoti i te mahi a te

Atua, heoi, ka tonoa tenei e ahau i o ratou ringaringa, a ka riro tenei hei whakamatanga, hei whakahenga mo ratou a te ra whakawa;

24. Ae ra, e whakakiki ana ia i o ratou ngakau, kia riri ki tenei mahi;

25. Ae ra, e mea ana ia ki a ratou, e tinihanga, e whanga puku ki te hopu, kia whakangaro ai koutou; kahore he kino i tenei, a e penei ana tana whakapatipati i a ratou, me te ki ano ki a ratou, kaore he hara o te korero teka, kia mau ai i a ratou he tangata i roto i tetahi korero teka, kia whakangaro ai ratou i a ia.

26. A penei ai ana whakapatipatinga i a ratou, a ka arahina haeretia ratou, a toia ana e ia o ratou wairua ki raro ki te reinga; a penei tana meatanga i a ratou kia mau ai ratou i roto i ta ratou ake mahanga.

27. A penei tonu tana haere, tona kopikopiko i te ao, e rapu ana kia whakamatea nga wairua o nga tangata.

28. He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koe, aue te mate mo te tangata e korero teka ana hei tinihanga mana, i te mea e whakaaro ana ia, kei te korero teka tetahi atu hei tinihanga mana, ina, kaore e kore te whakawa tika a te Atua e tau ki nga pera.

29. Nana, kua whakarereketia e ratou enei kupu, no te mea e ki ana a Hatana ki a ratou, kua tinihangatia koutou e ia, a penei tonu ana whakapatipatinga i a ratou kia mahi i te kino, hei mea i a koe kia whakamatau i te Ariki i tou Atua.

30. Nana, ko taku kupu ki a koe, kua koe e whakamaori ano i aua kupu kua taka atu nei i roto i ou ringaringa;

31. Nana, e kore e tutuki i a ratou a ratou whakaaro kino i te korero teka mo aua kupu. No te mea, nana, ki te whakaputa koe i aua kupu ano ka mea ratou kua korero teka koe, kua mea hoki koe ki te whakamaori, ofira kua he koe i tau i tuhituhi ai.

32. A, nana, ka panui atu ratou i tenei, a ka whakapakeke a Hatana i nga ngakau o te iwi, ka whakaoho i a ratou kia riri ki a koe, kia kore ai ratou e whakapono ki aku kupu.

33. A penei tonu ai nga whakaaro a Hatana kia taea ai tau whakaaturanga i roto i tenei whakatupuranga, kia kore ai e puta mai te mahi (a te Atua) i roto i tenei whakatupuranga.

34. Otira, nana, he whai-whakaaro tenei, a no te mea ka whakaaturia e ahau he whai-whakaaro ki a koe, he meatanga mau, kua e whakakitea atu ki te ao kia poto rawa i a koe te whakamaoritanga.

35. Kua e miharo ki taku i mea ai ki a koe, he whai-whakaaro tenei, kua e whakakitea ki te ao; ina, i ki ai ahau kia kua e whakakitea ki te ao, kia tiakina ai koe.

36. Nana, e kore ahau e ki, kua koe e whakakitea atu ki te hunga tika;

37. Otira i te mea kaore koe e matau i nga wa katoa ki te hunga tika, ara, i te mea kaore koe e mohio i nga wa katoa ko tehea te hunga kino i te hunga tika, na reira taku kupu ki a koe, e noho puku a taka noa te wa e whakaaro ai ahau hei hurahanga i nga mea katoa ki te ao mo tenei mea.

38. Na, he pono taku e mea atu nei ki a koe, ka runga i nga papa o Niwhai e mau ana tetahi whakaaturanga o nga mea kua oti nei i a koe te tuhituhi, kua taka atu nei hoki i ou ringaringa:

39. Ae ra, e mahara ana hoki koe i korerotia i roto i aua tuhituhinga tera te tino whakaaturanga o enei mea kei runga i nga papa o Niwhai e mau ana.

40. Na, no te mea e tino pa ana te whakaaturanga e mau nei i runga i nga papa o Niwhai, ki nga mea, i runga i toku whai-whakaaro, era e hurahia atu e ahau ki te matauranga o te iwi i roto i tenei tuhituhinga;

41. No reira, me whakamaori koe i nga tuhituhinga e mau nei i runga i nga papa o Niwhai, a tae koe ki te whakahaeretanga o Kingi Peniamine, ara, tae noa ki taua wahi kua oti te whakamaori e koe, kua puritia nei hoki e koe;

42. Nana, me panui atu ia e koe ko te tuhituhinga o Niwhai, a penei ka whakapoauau ahau i te hunga nana i whakarereke aku kupu.

43. E kore ahau e tuku ma ratou e whakangaro taku mahi; ae ra, ka whakaatu ahau ki a ratou nui ke atu toku matauranga i to te rewera tinihanga.

44. Nana, kei a ratou tetahi wahi anake, ara, tetahi whakapototanga o te tuhituhinga o Niwhai

45. Nana, he nui nga mea e mau nei i runga i nga papa o Niwhai, e tino whakamarama ana i nga tikanga o taku Rongo-pai; na reira, he whai-whakaaro i roto i a au, kia whakamaori koe i tenei, i te wahi

timatanga o te tuhituhinga o Niwhai, ka tuku atu ai i roto i tenei tuhituhinga.

46. A, nana, kei roto i nga wahi toenga katoa o tenei tuhituhinga aua wahi katoa o taku Rongo-pai i hiahiatia ai e aku poropiti tapu, ae ra, e aku akonga ano hoki i roto i a ratou inoinga kia puta mai ki tenei iwi.

47. A i mea atu ahau ki a ratou, ka rite ki to ratou whakapono i roto i a ratou inoinga, te mealanga atu ki a ratou;

48. Ae ra, ko to ratou whakapono tenei, ko taku Rongo-pai i hoatu nei e ahau ki a ratou, kia kauwhautia atu e ratou i roto i o ratou ra, kia puta hoki ki o ratou teina, ki nga Ramana, ki te hunga ano hoki kua riro nei hei Ramana, he mea na a ratou tautohetohenga.

49. Na, e hara tenei i te katoa—ko to ratou whakapono ia i roto i a ratou inoinga, ko tenei Rongo-pai kia whakaaturia hoki, me he mea e taea kia nohoia tenei whenua (Amerika) e etahi iwi ke;

50. A i runga i tenei ahuatanga i waiho ai e ratou he manaakitanga ki runga i tenei whenua i roto i a ratou inoinga, kia whiwhi ai ki te oranga-tonutanga te hunga katoa e whakapono ana ki tenei Rongo-pai i tenei whenua;

51. Ae ra, kia ai ia (te Rongo-pai) he mea here-kore ki te katoa, ahakoa no tehea iwi, hapu, reo, huihuinga tangata ranei.

52. A inaianei, ka rite ki to ratou whakapono i roto i a ratou inoinga, taku kawenga i tenei wahi o taku Rongo-pai ki te matauranga o toku iwi. Nana, e kore ahau e kawe i a ia hei whakangaro i tera kua riro noa atu nei i a ratou, engari hei hanga ake.

53. A mo tenei take kua ki atu ahau, ki te kore tenei whakatupuranga e whakapakeke i o ratou ngakau, ka whakaturia e ahau taku Hahi ki waenganui i a ratou.

54. Na, kahore ahau e ki ana i tenei hei whakangaro i taku Hahi, engari hei hanga ake i taku Hahi;

55. No reira, ko nga mema o taku Hahi kaore he ritenga kia wehi, ka nohoia hoki te kingitanga o te rangi e nga pera;

56. Erangi ko ratou, ko te hunga kacore nei e wehi ki a au, kaore nei hoki e pupuri i aku whakahaunga, erangi e hanga ake ana i nga hahi ki a ratou ano kia whai taonga ai ratou, ae ra, me te hunga hoki e mahi

kino ana e hanga ake ana i te kingitanga o te rewera, ae ra, he pono, he pono taku e mea atu nei ki a koe ko ratou taku e whakararuraru ai, a e mea ai kia wiri-wiri, kia oioi hoki a, roto rawa.

57. Nana, ko Ihu Karāiti ahau, ko te Tama a te Atua. I haere mai ahau ki oku ake, a kihai oku ake i manako mai ki a au.

58. Ko ahau te maramatanga e tiaho ana i roto i te pouritanga, te matauria hoki e te pouritanga.

59. Ko ahau ia i mea ra ki aku akonga, he hipi atu ano aku e hara nei i tenei kahui, a he tokomaha kihai i matau ki aku kupu.

60. A ka whakaaturia e ahau ki tenei iwi he hipi atu ano aku, a, he manga hoki ratou no te whare o Hakopa;

61. Ka hurahia hoki e ahau ki te maramatanga a ratou mahi whakamiharo, i meatia ai e ratou i roto i taku ingoa;

62. Ae ra, ka whakaputaina mai hoki e ahau ki te maramatanga taku Rongo-pai i minitatia atu ai ki a ratou, a nana, e kore ratou e whakakahore i tena kua whiwhi na koe, engari ka hanga ake e ratou, ka whakaputaina mai hoki ki te maramatanga nga pitopito pono o taku akoranga, ae ra, o te akoranga anake i roto i a au.

63. A ka meatia tenei e ahau kia whakaturia ai e ahau taku Rongo-pai, kia iti haere ai hoki nga tau-tohetohenga; ae ra, e whakakiki ana a Hatana i nga ngakau o te iwi kia tautohetohe mo nga tikanga o taku akoranga; a e pohehe ana ratou i roto i enei mea, ina, e whakawiri ana ratou i nga karaipiture, te matau hoki ki a ratou;

64. Koia ahau ka hurahia tenei mea ngaro ki a ratou;

65. No te mea nana, ka whakaminea ratou e ahau ka peratia ano me te heihei e whakamine nei i ana pi ki raro i ona parirau, me he mea ki te kore ratou e whakapakeke i o ratou ngakau.

66. Ae ra, ki te pai ratou kia haere mai. e whakaaetia ana, kia inu noa i nga wai o te ora.

67. Nana, ko taku akoranga tenei: ko ia e ripeneta ana me te haere mai ki a au, no taku Hahi nga pera.

68. Ko te tangata e whakapuaki ana kia nui atu, kia iti iho ranei i tenei, e hara i a au ia, engari he hoa-riri ki a au, no reira e hara i taku Hahi ia.

69. A tenei nana, ko te tangata o taku Hahi e u tonu ana ki taku Hahi taea noatia te mutunga, ka whakapumautia ia ki runga ki taku kamaka, e kore hoki nga kuwaha o te reinga e whai kaha ki runga ki a ratou.

70. Na, maharatia nga kupu ana, (a te Karaiti) ko ia nei te ora me te maramatanga o te ao, to koutou Kai-hoko to koutou Ariki me to koutou Atua. Amine.

WAHANGA 11.

He whakakitenga i hoatu ki a Hairama Mete, mā roto i a Hohepa, te Matakiti, i Hamoni, Takiwa o Penihawenia, i a Mēi, 1829.

1. Kua tata tetahi mahi nui whakamiharo te puta mai ki waenganui i nga tamariki a te tangata.

2. Nana, ko te Atua ahau, kia whai-whakaaro ki taku kupu e tere nei, e kaha nei, koi atu i te hoari matarua, a wehea noatia nga ponapona me te hinu wheua, no reira whakarangona taku kupu.

3. Titiro, kua ma te maara, kua rite mo te kotinga, no reira ko ia e hiahia ana ki te kokoti, tukua ia kia aki iho i tana toronaihi i runga i tona kaha, kokoti ai, i te roanga o te ra, kia purangatia ai mo tona wairua he oranga mutunga kore i roto i te kingitanga a te Atua;

4. Ae ra, ko ia e aki iho ai i tana toronaihi kokoti ai, kua karangatia nga pera e te Atua;

5. No reira e, ka inoi mai koe ki a au ka whiwhi koe, e, ka patuki koe ka uakina ki a koe.

6. Na, i te mea kua inoi mai koe, nana, ko taku tenei ki a koe, puritia aku whakahaunga, a me tohe ki te whakaputa, ki te whakapumau hoki i nga mahi mo Hiona.

7. Erangi te matauranga kia rapua, kua te taonga, a nana, ka hurahia nga mea ngaro a te Atua ki a koe, a ko reira koe whai-taonga ai; ina ko te tangata he oranga-tonutanga tona e whai-taonga ana ia.

8. He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koe, ka rite ki tau e hiahia nei i a au, te meatanga atu ki a koe: a, me he mea e hiahia ana koe, ka ai koe hei mea e meatia ai nga painga nunui i roto i tenei whakaturanga.

9. Kati ano te kupu atu ki tenei whakatumuranga he ripenetatanga anake. Puritia aku whakahaunga, awhinatia hoki te whakaputanga mai o taku mahi, kia rite ki oku whakahaunga, ka manaakitia ai koe.

10. Na, kei a koe he homaitanga, ara, ki te hiahia koe i a au i runga i te whakapono, me te ngakau pono, e whakapono ana ki te kaha o te Karaiti, ara, ki toku kaha e korero atu nei ki a koe, ka riro atu i a koe he homaitanga;

11. No te mea, nana, ko ahau tenei e korero nei, nana, ko ahau te maramatanga e tiaho ana i roto i te pouritanga, a i runga i toku mana ka hoatu e ahau enei kupu ki a koe.

12. A tena, he pono he pono taku e mea atu nei ki a koe, whakawhirinaki atu ki tana Wairua e arahi nei kia mea i te pai: ae ra, kia mahi i te tika, kia mahaki te haere, kia tika hoki te whakarite whakawa, a ko taku Wairua tena.

13. He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koe, ka tukua atu taku Wairua ki a koe; mana tou hinegaro e whakamarama, mana hoki e whakaki tou wairua ki te koa.

14. A hei reira koe mohio ai, ara, ma tenei e mohio ai koe ki nga mea katoa e pa ana ki nga mea o te tika, ahakoa tau e hiahia ai i a au i runga i te whakapono, me te whakapono ano ki a au tera koe e whiwhi.

15. Nana, ka whakahaua koe e ahau, kua koe e mea kua karangatia koe ki te kauwhau, kia karangatia ra ano koe:

16. Me tafari potu ake, kia riro ra ano i a koe taku mahi, taku kamaka, taku Hahi me taku Rongo-pai kia tino mohio ai koe ki taku akoranga;

17. A ko reira nana, ka rite ki ou hiahia, ae ra, ka rite ki tou whakapono te meatanga atu ki a koe.

18. Puritia aku whakahaunga, noho marie koe, tono atu ki taku Wairua;

19. Ae ra, whakapaua tou ngakau kia piri mai ki a au, kia awhina ai koe i te whakaputanga mai ki te maramatanga i aua mea kua oti te korero; ae ra i te whakamaoritanga o taku mahi: (tuhituhinga) kia manawanui kia oti ra ano taua mahi i a koe.

20. Nana, ko tau mahi tenei; ko te pupuri i aku whakahaunga, ae ra, i runga i tou uaua i tou hinengaro, i tou kaha katoa;

21. Kua e whai ki te whakapuaki i taku kupu, erangi matua whai kia whiwhi ki taku kupu, katahi ka whakangawaritia tou arero; ko reira, ki te hiahia koe, ka riro i a koe taku Wairua me taku kupu, ae ra, me te mana hoki o te Atua tae atu ki te meatanga i nga tangata kia whakapono;

22. Heoi i tenei wa me noho puku koe, akona taku kupu kua puaki atu nei ki waenganui i nga tamariki a te tangata, a, akona hoki taku kupu era e puta atu ki waenganui i nga tamariki a te tangata; ara, tera e whakamaorititia ana inaianei, ae ra, tae noa ki te riro-nga i a koe o te katoa e tuku atu ai ahau ki nga tamariki a te tangata i tenei whakatupuranga, a ko reira ka tapiritia atu nga mea katoa.

23. Nana, ko Hairama koe, ko taku tama, rapua te kingitanga o te Atua, a ka apititia nga mea katoa e rite ana ki te mea e tika ana.

24. Me hanga ki runga ki taku kamaka, koia nei te Rongo-pai.

25. Kua e whakakahore i te Wairua o te whakakitenga, i te Wairua ranei o te poropititanga; aue hoki te mate mo te tangata e whakakahore ana ki enei mea.

26. No reira, tiakina ki roto i tou ngakau tae noa ki te wa e whakaaro ai ahau i runga i toku whai-whakaaro, hei haerenga atu mou.

27. Nana, e korero atu ana ahau ki te katoa he hiahia pai nei o ratou, kua aki iho nei hoki i a ratou toronaihi hei kokoti.

28. Nana, ko Ihu Karaiti ahau, ko te Tama a te Atua, ko ahau te ora me te maramatanga o te ao.

29. Ko ahau ano tera i haere atu ki aku ake, a kihai aku ake i manako mai ki a au;

30. Ko tenei, he pono, he pono taku e mea nei ki a koe, ko te hunga katoa e manako mai ana ki a au, ka tukua e ahau ki a ratou nga tikanga e meinga ai ratou hei tamariki ma te Atua, ae ra, ki te hunga hoki e whakapono ana ki toku ingoa. Amine.

WAHANGA 12.

He whakakitenga i hoatu ki a Hohepa Naiti matua, ma roto i a Hohepa Mete, te Matakite, i Hamoni, Takiwa o Penihawentia, i a Mei, 1829.

1. Kua tata tetahi mahi nui whakamiharo te puta atu ki waenganui i nga tamariki a te tangata.

2. Nana, ko te Atua ahau, kia whai-whakaaro hoki ki taku kupu e tere nei, a kaha nei, koi atu i te hoari matarua, a wehea noatia nga ponapona me te hinu wheua, no reira whakarangona taku kupu.

3. Titiro, kua ma te maara kua rite mo te kotinga, no reira, ko ia e hiahia ana ki te kokoti, tukua ia kia aki iho i tana toronaihi i runga i tona kaha kokoti ai, i te roanga o te ra, kia purangatia ai mo tona wairua he oranga mutunga-kore i roto i te kingitanga o te Atua;

4. Ae ra, ko ia e aki iho ai i tana toronaihi kokoti ai, kua karangatia nga pera e te Atua;

5. No reira, e, ka inoi mai koe ki a au, ka whiwhi koe; e, ka patuki koe, ka uakina ki a koe.

6. Na, i te mea kua inoi mai koe, nana, ko taku tenei ki a koe, puritia aku whakahaunga, a me tohe ki te whakaputa mai, ki te whakapumau hoki i nga mahi mo Hiona.

7. Nana, ka korero atu ahau ki a koe. ki te hunga katoa ano hoki e hiahia ana ki te whakaputa mai, me te whakapumau hoki i tenei mahi,

8. A kaore e ahei ana i tetahi te awhina i roto i tenei mahi, ki te kore ia e ngakau papaku, e ki hoki i te aroha, e whai whakapono ana, e whai tumanako ana e atamai ana, e mokeke ana i roto i nga mea katoa, ahakoa he aha ranei e tukua hei tiakanga mana.

9. Nana, ko ahau te ora me te maramatanga o te ao e korero nei i enei kupu, no reira kia tupato i runga i tou marohirohi, katahi ka karangatia koe. Amine.

WAHANGA 13.

Nga kupu a te Anahera, a Hoani, (Kai-rumaki), i kore-rotia ai ki a Hohepa Mete, tamaiti, me Oriwa Kautere, i a ia (te Anahera) ka whakapa i ona ringaringa ki runga ki o raua matenga, a ka hoatu ki a raua te Tohungatanga o Arona, i Hamoni, Takiwa o Hakua-hana, Penihawenia, i a Mei 15, 1829.

1. I runga i te ingoa o te Mihaia, ka hoatu e ahau te Tohungatanga o Arona ki runga ki a korua, e oku hoa pononga, kei reira nei te mana o te minitanga o nga anahera, o te Rongo-pai o te ripenetanga, me te rumakanga hei murunga hara ano hoki; a e kore e

tangohia atu ano tenei i te ao, kia tapaea atu ra ano e nga tama o Riwai he whakahere ki te Atua i runga i te tika.

WAHANGA 14.

He whakakitenga i hoatu ki a Rawiri Witima, ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Whcieta, Takiwa o Henoka, Niu Iaka, i a Hune, 1829.

1. Kua tata tetahi mahi nui whakamiharo te puta atu ki waenganui i nga tamariki a te tangata.

2. Nana, ko te Atua ahau, kia whai-whakaaro hoki ki taku kupu e tere nei, e kaha nei, koi atu i te hoari matarua, a wehea noatia nga ponapona me te hinu wheua, no reira whakarangona taku kupu.

3. Titiro, kua ma te maara, kua rite mo te kotinga, no reira ko ia e hiahia ana ki te kokoti, tukua ia kia ake iho i tana toronaihi i runga i tona kaha, kokoti ai, i te roanga o te ra, kia purangatia ai mo tona wairua he oranga mutunga-kore i roto i te kingitanga o te Atua;

4. Ae ra, ko ia e aki iho ai i tana toronaihi kokoti ai, kua karangatia nga pera e te Atua;

5. No reira, e, ka inoi mai koe ki a au, ka whiwhi koe; e, ka patuki koe ka uakina ki a koe.

6. Me whai ki te whakaputa me te whakapumau hoki i toku Hiona. Puritia aku whakahaunga i roto i nga mea katoa.

7. A ki te pupuri koe i aku whakahaunga, a ka u tonu tae noa ki te mutunga, ka whiwhi koe ki te oranga-tonutanga, koia nei te homaitanga nui rawa o nga homaitanga katoa a te Atua.

8. A tenei ake, ki te mea ka tono ake koe ki te Matua i runga i toku ingoa, i runga hoki i te whakapono, e whakapono ana, tera koe e whiwhi ki te Wairua Tapu, e whakapuaki nei, kia tu ai koe hei kai-whakaatu mo nga mea e rongoa ai, e kite ai koe, kia whakapuaki ai ano hoki koe i te ripenetatanga ki tenei whakatupuranga.

9. Nana, ko Ihu Karaiti ahau, ko te Tama a te Atua ora, nana i hanga te rangi me te whenua; he mara-matanga e kore e taea te huna i roto i te pouritanga;

10. Mo konei, me whakaputa atu e ahau te ranea-tanga o taku Rongo-pai i nga tauwi ki te whare o Ihairaira.

11. Nana, ko Rawiri koe, kua karangatia hoki koe hei awhina, ko taua mea (te awhina) ina meatia e koe a ka u tonu, ka manaakitia koe ki nga mea Wairua me nga mea maori, a e rahi ano tou utu. Amine.

WAHANGA 15.

He whakakitenga i hoatu ki a Hoani Witima, ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Wheieta, Takiwa o Henoka, Niu Iaka, i a Hune, 1829.

1. Whakarongo e taku pononga e Hoani, whakarongo ki nga kupu o Ihu Karaiti, a tou Ariki, a tou Kai-hoko,

2. No te mea, nana, ka korero atu ahau ki a koe i runga i te koi me te kaha, no te mea ko toku ringa kei runga i te whenua katoa,

3. A ka korero atu ahau ki a koe i tetahi mea kahore nei he tangata e mohio ana, engari ko ahau me koe anake.

4. No te mea he maha nga wa i hiahia ai koe kia maku e whakamohio atu ki a koe te mea tino utu nui ki a koe.

5. Nana, ka koa koe mo tenei mea, mo tou korero-tanga i aku kupu i hoatu ai e ahau ki a koe e rite ana ki aku whakahaunga.

6. Aiane i nana, taku kupu ki a koe, ko te mea he tino utu nui ki a koe, koia ra ko te karanga i te ripe-netatanga ki tenei iwi, me kore e ahei i a koe te kumume i nga wairua ki a au, kia okioki ai koe me ratou i roto i te kingitanga o toku Matua. Amine.

WAHANGA 16.

He whakakitenga i hoatu ki a Pita Witima, ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Wheieta, Niu Iaka, i a Hune, 1829.

1. Whakarongo e taku pononga e Pita, whakarongo ki nga kupu a Ihu Karaiti, a tou Ariki, a tou Kai-hoko,

2. No te mea nana, ka korero atu ahau ki a koe, i runga i te koi me te kaha, no te mea ko toku ringa kei runga i te whenua katoa,

3. A ka korero atu ahau ki a koe i tetahi mea kaore he tangata e mohio ana, engari ko ahau me koe anake,

4. Ne te mea, he maha nga wa i hiahia ai koe kia maku e whakamohio atu ki a koe te mea tino utu nui ki a koe.

5. Nana, ka koa koe mo tenei mea, mo to korero-tanga i aku kupu i hoatu ai e ahau ki a koe e rite ana ki aku whakahaunga.

6. Aianeī nana, taku kupu ki a koe, ko te mea he tino utu nui ki a koe, koia ra ko te karanga i te ripe-netatanga ki tenei iwi, me kore e ahei i a koe te kumume i nga wairua ki a au kia okioki ai koe me ratou i roto i te kingitanga o toku Matua. Amine.

WAHANGA 17.

He whakakitenga i hoatu ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, ki a Oriwa Kautere ratou ko Rawiri Witima, ko Matini Harihi, i Wheieta, Takiwa o Henoka, Niu Iaka, i a Hune, 1829, i hoatu i mua ake o ta ratou tiro-tiro-hanga i nga papa kei roto nei te Pukapuka a Moromona.

1. Nana, ko taku kupu tenei ki a koutou, me whaka-whirinaki koutou ki runga ki taku kupu, a ki te penei koutou, i runga i te tino ngakau u, tera koutou e tiro-tiro i nga papa, me te hoari a Rapana, me te Urimi me te Tumime, i hoatu nei (te Urimi me te Tumime) ki te teina o Jarere i runga i te maunga, i a ia i korero ai ki te Ariki he kanohi, he kanohi, me nga kai-tohutohu whakamiharo i hoatu ra ki a Rihai i roto i te koraha, i runga i nga tahataha, ara, nga rohe o te Moana Whero;

2. A ma to koutou whakapono e matakitaki ai koutou i aua mea, ae ra, ma taua whakapono ano pera me to nga poropiti onamata.

3. A i muri i te rironga mai o te whakapono i a koutou, me te kite ano i aua mea ki o koutou kanohi, ko reira me whakaatu koutou mo aua mea i runga i te kaha o te Atua;

4. A ko tenei ta koutou e mea ai, kia kore ai taku pononga a Hohepa Mete, tamaiti, e whakangaromia, kia whakaputa mai ai ano hoki ahau i aku tikanga tika ki nga tamariki a te tangata i roto i tenei mahi.

5. A me whakaatu koutou i to kitenga i aua mea, pera tonu me te kitenga a taku pononga, a Hohepa Mete, tamaiti, i aua mea, no te mea na toku kaha i kite ai ia i aua mea, no te mea hoki he whakapono tona;

6. A nana i whakamaori te pukapuka, ara, taua wahi i whakahaua e ahau ki a ia, a he pono e ora ana to koutou Ariki me to koutou Atua, waihoki he pono tenei.

7. No reira kua whiwhi koutou ki taua mana ano, ki taua whakapono ano, me taua hoatutanga ano pera i tona; (i to Hohepa).

8. A ki te meatia e koutou enei whakahaunga mutunga aku, e kore koutou e taea e nga kuwaha o te reinga, he ranea hoki toku aroha noa mo koutou, a tera koutou e whakateiteitia ake a te ra whakamutunga.

9. A naku na Ihu Karaiti, na to koutou Ariki me to koutou Atua i korero tenei ki a koutou kia whakaputaina mai ai e ahau aku tikanga tika ki nga tamariki a te tangata. Amine.

WAHANGA 18.

He whakakitenga ki a Hohepa Mete, tamaiti, raua ko Oriwa Kautere, ko Rawiri Witima hei whakamarama i te karangatanga o nga Apotoro Tekau ma Rua i roto i enei nga ra whakamutunga, hei whakaakoranga ano hoki mo te hanganga ake o te Hahi o te Karaiti, e rite ana ki te raneatanga o te Rongo-pai. I homai i Whei-eta, Niu Iaka, i a Hune, 1829.

1. Na nana, he mea na tau, e taku pononga e Oriwa Kautere, i hiahia ai kia matau i a au, ka hoatu nei enei kupu e ahau ki a koe.

2. Nana, kua whakakitea atu e ahau ki a koe i roto i nga wa maha, he mea na taku Wairua, ko nga mea kua oti na i a koe te tuhituhi he pono; no reira e mohio ana koe e pono ana aua mea;

3. A ki te mea e mohio ana koe e pono ana aua mea, nana, ka hoatu e ahau he whakahaunga ki a koe, me whakawhirinaki ki aua mea kua oti te tuhituhi;

4. Kei roto nei hoki i aua mea nga mea katoa kua tuhituhia mo te turanga o taku Hahi, me taku Rongo-pai, me taku kamaka;

5. No reira ki te hangaia ake e koe taku Hahi ki runga ki te turanga o taku Rongo-pai me toku kamaka e kore rawa koe e taea e nga kuwaha o te reinga.

6. Nana, kei te pakari haere te ao i roto i te kino, no konei ano i tika ai kia whakaohokia ake nga tamariki a te tangata ki te ripenetatanga, ara, nga tauwi me te whare ano hoki o Iharaira:

7. No reira, i te mea kua oti koe te rumaki he mea na nga ringa o taku pononga o Hohepa Mete, tamaiti, rite tonu ki taku i whakahau ai ki a ia, kua tutuki i a ia te mea i whakahaua e ahau ki a ia.

8. Na, aua e miharo moku i karanga i a ia ki taku ake tikanga, he tikanga e mohiotia ana i roto i a au; no reira ki te u ia ki te pupuri i aku whakahaunga, ka manaakitia ia ki te oranga-tonutanga, a ko Hohepa tona ingoa

9. Na, e Oriwa Kautere, ka korero atu ahau ki a koe, ki a Rawiri Witima ano hoki, i runga i te whakahaunga; no te mea nana, e whakahau ana ahau i nga tangata katoa i nga wahi katoa kia ripeneta, a ka korero atu ahau ki a korua, ka pera ano me taku ki taku apotoro ki a Paora, i te mea hoki kua karangatia korua ki taua karangatanga ano i karangatia ai ia.

10. Kia mahara, e nui ana te utu o nga wairua ki ta te Atua titiro.

11. No te mea, nana, ko te Ariki, ko to korua Kaihoko i whakamamaetia, i mate i roto i te kikokiko; no reira i mamae ia i te mamae o nga tangata katoa. kia ripeneta ai nga tangata katoa kia haere mai ki a ia.

12. A kua ara ake ano ia i te mate, kia kumea mai ai e ia nga tangata katoa ki a ia, i runga i te whakaritenga o te ripenetatanga.

13. A, ano te nui o tona hari mo te wairua e ripeneta ana.

14. No reira kua karangatia korua ki te karanga i te ripenetatanga ki tenei iwi.

15. Na, ki te mea ka mahi korua i roto i o korua ra katoa e karanga ana i te ripeneta ki tenei iwi, a ka haria mai te wairua kotahi ki a au, ina pehea te nui o te hari mo korua me ia i roto i te kingitanga o toku Matua?

16. Na, me he mea he nui to korua hari mo te wairua kotahi e haria mai ai ki a au ki roto ki te kingitanga o toku Matua, pehea te nui o to korua hari me

he mea ka haria mai e korua nga wairua maha ki a au?

17. Nana, kei to korua aroaro taku Rongo-pai, taku kamaka, me taku whakaoranga.

18. Inoi atu ki te Matua i runga i toku ingoa, i runga i te whakapono e whakapono ana ka riro mai i a korua, a ka whiwhi korua ki te Wairua Tapu, e hura nei ia i nga mea katoa e tika mo nga tamariki a te tangata.

19. A me he mea kaore o korua whakapono, o korua tumanako, o korua aroha, e kore e taea e korua tetahi mea.

20. Kua e tautohetohe ki tetahi Hahi, erangi ia ki ta te rewera.

21. Tangohia ake ki runga i a korua te ingoa o te Karaiti, whakapuakina hoki te pono i runga i te whai-whakaaro nui.

22. A ko te hunga katoa e ripeneta ana, a ka rumakina i roto i toku ingoa, koia nei a Ihu Karaiti, me te u tonu tae noa ki te mutunga, ka whakaorangia.

23. Nana ko Ihu Karaiti te ingoa i homai e te Matua, a kaore ke atu he ingoa e ora ai te tangata.

24. Mo konei kua takoto te tikanga kia tangohia ake e nga tangata katoa te ingoa i homai ai e te Matua ki runga ki a ratou, no te mea ka karangatia ratou i roto i taua ingoa a te ra whakamutunga;

25. No reira, ki te kahore ratou e mohio ki te ingoa e karangatia ai ratou, e kore rawa ratou e whai wahi i roto i te kingitanga o toku Matua.

26. Nana, tera atu etahi kua karangatia ki te whakapuaki i taku Rongo-pai, ki nga tauwiwi me nga Hurai;

27. Ae ra, te Tekau ma Rua, a ko te Tekau ma Rua hei akonga maku a ka tango ratou i toku ingoa ki runga ki a ratou; a ko te Tekau ma Rua te hunga ka hiahia nei ki te tango ki runga i a ratou i toku ingoa i runga i te tino ngakau u;

28. Na, ki te mea ka hiahia ratou ki te tango i toku ingoa ki runga i a ratou, i runga i te tino ngakau u kua karangatia ratou kia haere atu ki roto ki te ao ki te kauwhau i taku Rongo-pai ki nga tangata katoa;

29. Ko ratou hoki te hunga kua whakaritea e au hei rumaki i roto i toku ingoa, e rite ana ki tena kua oti nei te tuhituhi;

30. Na kei a korua tena kua oti nei te tuhituhi kei o korua aroaro, no reira me mahi korua kia rite ki nga kupu kua oti nei te tuhituhi.

31. Na ka korero atu ahau ki a koutou e te Tekau ma Rua—Nana, e ranea ana toku aroha noa mo koutou: me tino hangai ta koutou haere i toku aroaro, kua hoki e hara.

32. Nana, ko koutou te hunga kua whakanakia e ahau, hei kai-whakapa i nga piriti me nga kai-whakaako; hei whakapuaki hoki i taku Rongo-pai e rite ana ki te mana o te Wairua Tapu i roto na i a koutou, e rite ana ano hoki ki nga karangatanga me nga homaitanga a te Atua ki nga tangata:

33. A naku, na Ihu Karaiti, na to koutou Ariki me to koutou Atua i korero tenei.

34. Ko enei korero e hara i te mea na nga tangata, na te tangata ranei, erangi naku; no reira me whakaatu e koutou naku enei korero, e hara i te tangata;

35. No te mea, noku te reo e korero atu nei i enei mea ki a koutou, no te mea he mea hoatu e toku Wairua ki a koutou, a ma runga i toku mana ka ahei ai i a koutou te korero i aua mea tetahi ki tetahi, me i kore hoki toku mana, kua kore aua mea e riro i a koutou;

36. No reira e ahei ana i a koutou te whakaatu kua rongo koutou i toku reo, a e mohio ana koutou ki aku kupu.

37. A tenei, nana, ka hoatu e ahau ki a korua e Oriwa Kautere me Rawiri Witima ano hoki, me rapu atu e korua te Tekau ma Rua, no ratou nei nga hiahia kua korerotia nei e au.

38. A ma o ratou hiahia me a ratou mahi, e mohio ai korua ki a ratou.

39. A ina kitea ratou e korua, me whakaatu enei mea e korua ki a ratou;

40. A me tapapa iho korua ka koropiko ai ki te Matua i runga i toku ingoa;

41. Me kauwhau hoki korua ki te ao, mea atu, me tino ripeneta koutou kia rumakina hoki i runga i te ingoa o Ihu Karaiti;

42. No te mea ko nga tangata katoa me tino ripeneta, kia rumakina hoki, e hara i te mea ko nga tane anake, erangi ko nga wahine me nga tamariki kua tae nei o ratou tau ki nga tau e mohio ai ratou ki te pai, ki te kino.

43. Na a muri ake o te rironga o tenei i a korua, me tino pupuri e korua aku whakahaunga i roto i nga mea katoa;

44. A ma o korua ringaringa ka mahia e ahau he mahi whakamiharo i waenganui i nga tamariki a te tangata, hei whakamohio i te tini ki o ratou hara, kia haere mai ai ratou ki te ripenatatanga, kia haere mai ano hoki ratou ki roto ki te kingitanga o toku Matua;

45. No reira, ko nga manaakitanga e hoatu e ahau ki a korua kei runga noa ake i nga mea katoa.

46. A i muri o te rironga o tenei i a korua, ki te kore korua e pupuri i aku whakahaunga, e kore korua e whakaorangia ki roto i te kingitanga o toku Matua.

47. Nana, naku na Ihu Karaiti, na to koutou Ariki me to koutou Atua, me to koutou Kai-whakaora i korero tenei i runga i toku Wairua. Amine.

WAHANGA 19.

He whakahaunga na te Atua, e hara i te tangata, i hurihia atu ma roto i a Hohepa, te Matakite, ki a Matini Harihi, i hoatu e ia e ora tonu nei, i Manaheta, Niu Iaka, i a Maehe, 1830.

1. Ko ahau te Arepa me te Omeke, ko te Karaiti te Ariki; ae ra ko ahau ano ia, te timatanga me te whakamutunga, te Kai-hoko o te ao.

2. Kua whakaritea e au a kua oti hoki i a au la to Matua i hiahia ai mo te taha ki a au, nana nei hoki ahau—a kua mahia tenei kia riro ai nga mea katoa ki raro i a au—

3. Kei a au hoki nga mana katoa, tae noa ki te whakangaromanga i a Hatana me ana mahi a te mutunga o te ao, a te ra nui whakamutunga o te whakawakanga, e whakataua ai e ahau ki nga tangata o te whenua, e whakawa ai i tena tangata, i tena tangata kia rite ki ana mahi, me ana meatanga i mea ai ia.

4. A he pono, me tino ripeneta nga tangata katoa, me mamae ranei, no te mea ko ahau ko te Atua, kaore oku mutunga;

5. No reira, e kore ahau e whakakore i nga whakawa e whakataua ai e ahau, erangi ka puta atu he aue, he tangihanga, he uhunga me te teteatanga o nga niho, ae ra, ki te hunga e kitea ana ki toku ringa mau;

6. He ahakoa ra, kaore i tuhituhia, kaore he mutunga o tenei whakamamaetanga, erangi kua oti te tuhituhi, he mamaetanga mutunga-kore.

.7 A tenei hoki kua oti te tuhituhi, he whakawakanga mutunga-kore, no reira marama atu tenei i o era atu karaipiture, kia mahi ai ia ki runga ki nga ngakau o nga tamariki a te tangata hei whakakororia i toku ingoa;

8. No reira ka whakamaramatia atu e ahau ki a koe tenei mea ngaro, e tika ana hoki kia mohio koe kia pera me aku Apotoro.

9. Ka korero atu ahau ki a koutou kua whiriwhiria nei i roto i tenei mea, ano he kotahi; kia uru mai ai koutou ki toku okiokinga.

10. No te mea, nana, ko te mea ngaro a te Atua, pehea ra te nui? No te mea he mutunga-kore ahau, a ko te whiunga e hoatu ai e toku ringa, he whiunga mutunga-kore, no te mea ko mutunga-kore toku ingoa: No reira—

11. Ko ta te Atua whiunga he whiunga mutunga-kore.

12. He whiunga mutunga-kore ta te Atua whiunga.

13. Na reira, ka whakahau atu ahau i a koe kia ripeneta, a kia puritia nga whakahaunga kua riro na i a koe he mea na te ringa o taku pononga o Hohepa Mete, tamaiti, i roto i toku ingoa;

14. A he mea na toku mana kaha rawa i whiwhi ai koe ki aua mea;

15. Na reira ka whakahau atu ahau i a koe kia ripeneta—ripeneta ra, kei patua koe e ahau ki te tokotoko o toku waha, a ki taku aritarita, ki taku riri hoki, a ko ou mamaetanga ka nanakia rawa—te matau hoki koe ki tona nanakia! te matau ranei koe ki tetahi mea e rite ana te koi! kaore hoki koe e matau ki te pakeke o tona mamae!

16. Ina nana, ko ahau ko te Atua, kua mamae i enei mamaetanga mo te katoa, kia kore ai ratou e mamae, me he mea ka ripeneta ratou,

17. Heoi ki te kore ratou e ripeneta, ka tino mamae ratou, ka pera me au,

18. Ko taua mamaetanga nei i mea i a au ano, i te Atua, te nui rawa o nga mea katoa kia oioi i te ma-

mae, a kia heke te toto i nga putaputa katoa o toku tinana, a kia mamae ko te tinana raua ko te wairua: i mea hoki ahau kia kaua ahau e inu i te kapa kawa. kia kaua e mate—

19. He ahakoa ra, kia whakakororiatia te Matua, kua tangohia hoki e ahau a kua oti aku mea whakariterite ki nga tamariki a te tangata.

20. Na reira ka whakahau atu ano ahau ki a koe kia ripeneta, kei whakaititia koe e ahau ki toku mana kaha rawa, a kia whaki hoki koe i o hara, kei mamae koe i enei whiunga kua oti ake nei te korero e au, i pangia nei hoki koe e enei mamae i runga i te mehua iti rawa i te wa i tangohia ai e ahau toku wairua.

21. Ka whakahau atu ahau i a koe kia kua koe e kauwhau i tetahi mea ke atu i te ripenetatanga, kua hoki e whakaaturia enei mea ki te ao kia tae mai ra ano te wa tika ki toku whakaaro mohio.

22. No te mea kaore ratou e ahei te kai miti inaianei, engari te miraka, no reira kua ratou e mohio ki enei mea kei mate ratou.

23. Maku koe e ako, a me whakarougo mai ki aku kupu, me haere i roto i te papakutanga o toku Wairua, a ka whai marietanga koe i roto i a au.

24. Ko Ihu Karaiti ahau; I haere mai hoki ahau i runga i ta te Matua i pai ai, a kei te mahi ahau i tana i pai ai.

25. Na, ka whakahau atu ano ahau i a koe, kua koe e hialia ki te wahine a tou hoa, kua hoki e whai ki te patu i tou hoa.

26. Na, ka whakahau atu ano au ki a koe, kia kua hoki koe e hialia ki ou ake taonga, erangi me hoatu noa hei utu mo te tanga o te Pukapuka a Moromona, kei reira te pono me te kupu a te Atua.

27. Koia nei taku kupu ki nga tauwiwi, kia tere ai taku kupu te haere atu ki nga Hurai, he morehu hoki nga Ramana na ratou, kia whakapono ai ratou ki te Rongo-pai, a kia kua ai e titiro atu ki te haerenga mai o tetahi Mihaia, kua tae noa mai hoki ia.

28. A tenei ahau te whakahau nei ano i a koe kia inoi-a-mangai, kia pera ano i roto i tou ngakau, ae ra, i te aroaro o te ao, kia pera hoki i roto i te wahi ngaro, i te wahi matanui, kia pera ano i te wahi kore tangata.

29. A me whakapuaki e koe te rongu whakahari, ae ra, whakaaturia atu i runga i nga maunga, i runga

hoki i nga wahi teitei katoa. ki waenganui i nga iwi katoa e whakaaetia ai koe kia kite.

30. Na, me tino mea tenei e koe i runga i te tino ngakau mahaki me te whakawhirinaki ki a au, kaua hoki e taunu atu ki nga kai-taunu.

31. Kaua koe e korero mo nga tikanga, (ara, mo nga whakaaro), erangi me whakapuaki e koe te ripe-netatanga me te whakapono ki te Kai-whakaora, me te murunga hara hoki ma roto i te rumakanga me te kapura, ae ra, me te Wairua Tapu.

32. Nana, he whakahaunga tino nui tenei, ara, te whakahaunga whakamutunga e hoatu ai e ahau ki a koe mo tenei mea, he ranea hoki tenei mo tou haere, i tenei ra, i tenei ra, a tae noa ki te mutunga o tou oranga.

33. A he whakamamaetanga tou, me he mea ka whakakore koe ki enei whakahaunga, ae ra, tae noa atu ki tou whakangaromanga atu me ou taonga.

34. Hoatu tetahi wahi o ou rawa, ae ra, tetahi wahi o ou whenua, ara, te katoa haunga ano he oranga mo tou whanau.

35. Utua te nama i whakarite nei koe ki te kai-perehi, wetekina koe e koe ano i te ponongatanga.

36. Whakarerea atu tou whare me tou kainga, hau-nga i nga wa e hiahia ai koe kia kite i tau whanau.

37. Me korero noa atu koe ki te katoa: ae ra, me kauwhau, me whakahauhau, whakapuakina te pono, ae ra, kia kaha te hamama, me te karanga ano i runga i te koa, e mea ana—Ohana ! Ohana ! kia whakapai-nga te ingoa o tou Ariki, o tou Atua.

38. Me inoi tonu, a ka ringihia iho e ahau toku Wairua ki runga i a koe, a ka hira nga manaakitanga mou; ae ra, ka nui atu i nga taonga o te whenua me na ka riro i a koe, me te ahua pirau o aua mea.

39. Nana, e ahei ana ranei koe te korero i tenei, me te kore e koa, me te whakaoho ake ano i tou ngakau ki runga i te nui o te hari ?

40. E ahei ana ranei koe te omaoma noa ano he kai arahi matapo ?

41. Kaore ranei koe e whakapapaku i a koe me te mahaki, me te whakatika hoki i tou haere i mua i a au i runga i te matauranga ? Ae ra, haere mai ki a au ki tou Kai-whakaora. Amine.

WAHANGA 20.

He whakakitenga mo runga i te whakahaeretanga o te Hahi, i hoatu ma roto i a Hohepa, te Poropiti, i a Aperira, 1830.

1. Ko te whakaarahanga ake o te Hahi o te Karaiti i enei ra whakamutunga, i te kotahi mano o waru rau e toru tekau o nga tau mai o te haerenga mai o to tatou Ariki, o te Kai-whakaora, o Ihu Karaiti i roto i te kikokiko, i ata whakaritea, i whakaturia hoki i runga i te ritenga o nga ture o to tatou whenua, i runga hoki i nga whakaaro me nga whakahaunga a te Atua, i te marama tuawha, i te ono o nga ra o te marama e kiia nei ko Aperira.

2. I hoatu nei hoki aua whakahaunga ki a Hohepa Mete, tamaiti, i karangatia nei e te Atua, a i whakapangia hoki ia hei Apotoro ma Ihu Karaiti, ko ia hoki te kaumatua tuatahi o tenei Hahi,

3. I hoatu hoki ki a Oriwa Kautere, i karangatia nei hoki e te Atua, hei Apotoro ma Ihu Karaiti, ko ia nei hoki te kaumatua tuarua o tenei Hahi, he mea whakapa i raro i ona ringa; (o Hohepa).

4. A e rite ana tenei ki te aroha noa o to tatou Ariki. o te Kai-whakaora, o Ihu Karaiti, mona hoki te kororia aiane, a ake tonu atu. Amine.

5. I muri i te tino whakaaturanga ki tenei kaumatua tuatahi mo ona hara kua murua atu ka rorerore ano ia i roto i nga tekanga noatanga o te ao;

6. Heoi i muri i tana ripenetafanga me tana whakaitinga i a ia ano i runga i te ngakau u, i na runga i te whakapono, ka minita te Atua ki a ia he mea na tetahi anahera tapu, te rite o tona kanohi ki te uira, a ko te ma o ona kakahu kei runga ake i o era atu mea ma katoa;

7. A hoatu whakahaunga ana ki a ia he mea i whiwhi matauranga ai ia;

8. Me te hoatu ano hoki ki a ia he mana no runga, hei whakamaori i te Pukapuka a Moromona, he mea-tanga na nga mea i whakaritea ai i mua, (te Urimi me te Tumime).

9. Kei roto nei hoki i taua pukapuka he tuhituhinga no tetahi iwi kua taka, kei roto hoki te raneatanga o te Rongo-pai o Ihu Karaiti ki nga Tauwi, ki nga Hurai ano hoki,

10. I hoatu nei i runga i te akiakinga a te wairua, a e whakapumautia ana ki etahi atu he meatanga na te mahi a nga anahera, a e whakapuakina ana e ratou ki te ao,

11. Hei whakamohio i te ao e tika ana nga Karaipiture Tapu, a e whakamohio ana te Atua i nga tangata, e karanga ana hoki i a ratou ki roto ki tana mahi tapu i roto i tenei wa me tenei whakatupuranga, e pera ana me nga whakatupuranga onamata,

12. Na tenei ano te whakaaturanga, tuturu tonu te Atua inanahi, aiane, a ake, ake, ake. Amine.

13. No reira, i te mea he nui rawa nga kai whakaaatu, ka whakawakia te ao e ratou, ae ra, nga tangata katoa e whiwhi ai ki te matauranga o tenei mahi a muri ake nei;

14. A ko te hunga e whiwhi ai ki tenei matauranga i runga i te whakapono, a ka mahi i te tika, ka riro i a ratou te karauna o te oranga-tonutanga;

15. Ko te hunga ia e whakapakeke ana i o ratou ngakau i roto i te whapakonokore, a ka whakaparahako ki tenei matauranga, ka riro ia hei whakahenga mo ratou,

16. No te mea, na te Ariki, na te Atua tenei i kore-ro; a ko maua ko nga kaumatua o te Hahi kua rongu a ka whakaaatu nei mo nga kupu a te Runga rawa kororia i runga rawa. mona nei hoki te kororia, ake, ake, ake. Amine.

17. Na enei mea i mohio ai tatou he Atua ano kei te rangi, he mea kaha rawa e ora tonu ana, kaore ona timatanga, kaore hoki ona mutunga, ko taua Atua tuturu ano, te kai-hanga o te rangi me te whenua me nga mea katoa ano hoki i roto;

18. A nana hoki i hanga te tangata, te tane me te wahine, kia rite ki tona ake ahua, a kei roto i tona ahua te ahua i hanga ai raua e ia,

19. A hoatu whakahaunga ana ki a raua, kia aroha, kia mahi hoki raua ki a ia, ko ia anake te Atua ora tonu, te Atua pono, ko ia anake hoki ta raua e koropiko atu ai,

20. Heoi na te takahanga o enei ture tapu ka riro te tangata he hunga ngakau maori, he ahua rewera hoki tona, he hunga taka.

21. Mo konei ra i homai ai e te Atua kaha rawa tana Tama Kotahi, ko te mea hoki ia i tuhituhia i roto i nga Karaipiture kua homai nei e ia.

22. I mamae ia i nga whakamatautauranga, otira kihai ia i ngohengohe ki aua mea,

23. I ripekatia ia, i mate, a i ara ake ano i te toru o nga ra;

24. A kake ake ana ki te rangi, kia noho ki te ringa matau o te Matua, kia whakahaere tikanga hoki i runga i te mana kaha rawa, kia rite ki ta te Matua e hiahia ai.

25. Kia whakaorangia ai nga tangata katoa e whakapono ana, a ka rumakina i roto i tona ingoa tapu, a ka u i runga i te whakapono tae noa ki te mutunga:

26. E hara i te mea ko nga tangata anake i whakapono i muri i tona haerenga mai i roto i te kikokiko, i te wa i puta mai ai ia, erangi ko nga tangata katoa mai o te timatanga, ae ra, ko te hunga katoa i puta mai i mua i a ia, i whakapono nei ki nga kupu a nga poropiti tapu i korero nei ratou i runga i ta te Wairua Tapu i whakamahara ai, he pono hoki na ratou i whakaatu mona i roto i nga mea katoa, ko te hunga era e whiwhi ki te oranga-tonutanga,

27. Ka pera ano me te hunga e puta mai ai i muri, a ka whakapono ratou ki nga homaitanga me nga karangatanga a te Atua he meatanga na te Wairua Tapu, ko ia nei te kai-whakaatu mo te Matua raua ko te Tama;

28. Ko taua Matua nei raua ko te Tama me te Wairua Tapu he Atua kotahi, kaha rawa, ora tonu, kaore he mutunga mai. Amine.

29. A e mohio ana maua me ripeneta nga tangata katoa, me whakapono hoki ki te ingoa o Ihu Karaiti, a me koropiko atu ki te Matua i runga i tona ingoa me u hoki i roto i te whakapono ki tona ingoa tae noa ki te mutunga, ki te kore e kore ratou e whakaorangia ki roto ki te kingitanga o te Atua.

30. E mohio ana hoki maua, e tika ana, e pono ana te murunga hara i roto i te aroha noa o to tatou Ariki, o te Kai-whakaora, o Ihu Karaiti;

31. A e mohio ana ano hoki maua, e tika ana, e pono ana te whakatapunga i roto i te aroha noa o to tatou Ariki, o te Kai-whakaora, o Ihu Karaiti, ki te hunga katoa e aroha ana, e mahi ana ki te Atua i runga i o ratou marohirohitanga katoa, me o ratou hinengaro katoa, me o ratou kaha katoa.

32. Otira, e taea ana ano e te tangata te taka i te aroha noa, me te kotifi atu i te Atua ora;

33. No reira, kia tupato te Hahi, kia hono tonu te inoi, kei taka ratou ki roto ki te whakamataulauranga;

34. Ae ra, kia tupato koa te hunga kua oli nei te whakatapu.

35. E mohio ana hoki maua, he pono enei mea. a e rite ana ki nga whakakitenga o Hoani, kahore e tapiritia ana ki te poropititanga, e tangohia ana ranei i te poropititanga o tona pukapuka, i nga Karaipiture Tapu, i nga whakakitenga ranei a te Atua e puta mai ai a muri ake, he mea na te homaitanga me te mana o te Wairua Tapu, na te reo pu ranei a te Atua, na te mahi minita ranei o nga anahera.

36. A na te Ariki, na te Atua tenei i korero, kia hoatu he honore, he mana, he kororia ki tona ingoa tapu, aiane, a, ake, ake, ake. Amine.

37. "A tenei ano i runga i te kupu whakahaunga ki te Hahi mo te ritenga o te Rumakanga."—Ko te hunga katoa e whakaiti ana i a ratou ano ki te aroaro o te Atua, me te hiahia ano kia rumakina. a ka haere mai i runga i te ngakau maru me te wairua iro, a ka whakaatu ki te aroaro o te Hahi kua tino ripeneta ki o ratou hara katoa, a e pai ana ratou ki te tango ki runga ki a ratou te ingoa o Ihu Karaiti, me te mau o ratou whakaaro kia mahi tonu ki a ia tae noa ki te mutunga, me te tino whakaatu hoki i runga i a ratou mahi kua whiwhi ratou ki te Wairua o te Karaiti hei muru i o ratou hara, ko te hunga enei e tika ana kia rumakina ki roto ki te Hahi.

38. "Ko te mahi a nga kaumatua, a nga piriti, a nga kai-whakaako, a nga rikona, me nga mema hoki o te Hahi o te Karaiti."—He kaumatua te apotoro, a ko tona karangatanga, hei rumaki.

39. Hei whakapa hoki i nga tangata hei kaumatua, hei piriti, hei kai-whakaako, hei rikona.

40. Hei whakatapu i te taro me te waina, nga rite-nga o te kikokiko me nga toto o te Karaiti—

41. Hei whakau hoki i te hunga kua oti te rumaki ki roto ki te Hahi, i runga i te whakapakanga o nga ringaringa mo te rumakanga o te kapura me te Wairua Tapu, e rite ana ki nga karaipiture:

42. Hei whakaako, hei kauwhau, hei whakahauhau, hei rumaki, hei fiaki hoki i te Hahi;

43. Me te whakau hoki i te Hahi i runga i te whakapakanga o nga ringaringa, me te hoatutanga o te Wairua Tapu,

44. A ko ia hoki te kai-whakahaere o nga karakia katoa.

45. Ma nga kaumatua e whakahaere nga huihuinga i runga i te akiakinga a te Wairua Tapu ki a ratou, kia rite ki nga whakahaunga me nga whakakitenga o te Atua.

46. Ko te mahi a te piriti, ko te kauwhau, ko te whakaako, ko te whakamarama, ko te whakahauhau, ko te rumaki, me te whakatapu i te hakaremata

47. Me te torotoro hoki i te kainga o ia mema, o ia mema, me te whakahauhau ano i a ratou kia inoi-a-mangai, i roto hoki i nga wahi ngaro, kia whakaritea hoki nga mahi katoa e pa ana ki tona ake whanau;

48. E whai mana ana hoki ia ki te whakapa i nga tangata hei piriti, hei kai-whakaako, hei rikona.

49. Mana hoki nga huihuinga e whakahaere. i te mea kahore he kaumatua i reira.

50. Otira i te mea kei reira he kaumatua, heoi ano tana mahi he kauwhau, he whakaako, he whakamarama, he whakahauhau, he rumaki.

51. Me te torotoro hoki i te kainga o ia mema, o ia mema, e whakahauhau ana i a ratou kia inoi-a-mangai, i roto hoki i nga wahi ngaro, me te whakarite ano i nga mahi katoa e pa ana ki tana ake whanau.

52. I roto i enei mahi katoa me awhina te piriti i te kaumatua, me na ka hiahiatia.

53. Ko te mahi a te kai-whakaako, he tirotiro tonu i te Hahi, he noho hoki i a ratou, hei whakakaha i a ratou i nga wa katoa.

54. Me te tupato ano kia kaua he mahi kino i roto i te Hahi—kia kaua hoki he mauahara, tetahi ki tetahi—he korero teka, he ngau-tuara, he korero kino ranei.

55. A ko tana hoki, hei mea i te Hahi kia hui putu-putu ratou, hei mea hoki i nga mema katoa kia whakarite i a ratou mahi ake.

56. Mana hoki e whakahaere nga huihuinga i te mea e ngaro ana te kaumatua me te piriti.

57. a ma te rikona ia e awhina i roto i ana mahi katoa, i nga wa katoa e hiahiatia ai ia.

58. Heoi kaore o te kai-whakaako, o te rikona ranei mana ki te rumaki, ki te whakatapu i te hakaremata, ki te whakapa ringaringa ranei.

59. Engari ma ratou e whakaohiti, e whakamarama, e whakahauhau, e whakaako, e powhiri atu ki te katoa kia haere mai ki a te Karaiti.

60. Na ko te tikanga kia whakapangia ia kaumatua, ia piriti, ia kai-whakaako, ia rikona, ki te ritenga o nga homaitanga me nga karangatanga o te Atua ki a ia; kia whakapangia hoki ia i runga i te mana o te Wairua Tapu e mau nei i roto i te kai-whakapa.

61. Me tu nga hui o nga kaumatua o tenei Hahi o te Karaiti ia toru marama, ia toru marama, ara, i tena wa, kia rite ki ta enei huihuinga e whakarite ai;

62. Ma aua huihuinga hoki e whakariterite nga mahi katoa o te Hahi e tika ana kia meatia.

63. Me tango e nga kaumatua o ratou raihana i etahi atu kaumatua, i runga i te pooti o te Hahi ranei (ara, o te peka) e noho nei ratou, me tango ranei i nga huihuinga.

64. Ia piriti, ia kai-whakaako, me ia rikona, e whakapangia nei e tetahi piriti, me tango e ia he tiwhikete i a ia i taua wa ano, a ko taua tiwhikete nei, ina hoatu ki tetahi kaumatua, ka whiwhi ia ki tetahi raihana, hei whakamana i a ia ki te whakarite i nga mahi a tona karangatanga, ka whiwhi ranei ia ki taua raihana i tetahi huihuinga.

65. Kaua tetahi tangata e whakapangia ki tetahi turanga i roto i tenei Hahi, i te wahi kua oti nei he peka o te Hahi te whakatu ki reira, engari i runga i te pooti o taua Hahi;

66. Engari ko nga kaumatua whakahaere tikanga, ratou ko nga pihopa e haereere ana, ko nga Kai-runanga Nui, ko nga Tohunga Nui, me nga kaumatua, e whakaaengia ana kia whakapa, ki nga wahi kaore nei he peka o te Hahi kia karangatia ai he pooti.

67. Ma tetahi Runanga Nui, ma tetahi huihuinga nui ranei, e whakahaere i te whakapakanga o ia Tumuaki o te Tohungatanga Nui, (ara, nga kaumatua whakahaere tikanga), nga pihopa, nga Kai-runanga Nui, me nga Tohunga Nui.

68. "Ko te mahi a nga mema i muri i ta ratou urunga ma roto i te rumakanga."—Me whai taima nga kaumatua, nga piriti ranei ki te whakamarama i nga tikanga katoa mo te Hahi o te Karaiti ki o ratou hinegaro, i mua o ta ratou kainga i te hakaremeta, me to ratou whakaunga e te whakapakanga o nga ringa-

ringa o nga kaumatua, kia tino tika ai nga meatanga o nga mea katoa.

69. A ma nga mema e whakaatu ki te aroaro o te Hahi, ki te aroaro hoki o nga kaumatua, i runga i te haere me te korero no ta te Atua nei te ahua, e tika ana ratou mo te kai i te hakaremeta, kia ai he mahi, he whakapono e rite ana ki ta nga karaipiture Tapu, kia haere hoki i runga i te tapu i te aroaro o te Atua.

70. Ko nga mema katoa o te Hahi a te Karaiti he tamariki nei a ratou, me mau mai ratou ki te kaumatua ki te aroaro o te Hahi, a ma ratou e whakapa o ratou ringaringa ki runga ki a ratou (nga tamariki) i runga i te ingoa o Ihu Karaiti, a ka manaaki i a ratou i runga i tona ingoa.

71. E kore tetahi e whakaaengia kia uru ki roto ki te Hahi o te Karaiti, haunga ratou kua fae nei ki nga tau e matau ai ratou ki te pai, ki te kino i te aroaro o te Atua, a e ahei ana hoki ratou te ripeneta.

72. Ko te ritenga tenei e minititia ai te rumakanga ki te hunga katoa e ripeneta ana:—

73. Ko te tangata kua karangatia e te Atua, a he mana hoki tona no Ihu Karaiti ki te rumaki, ka haere iho ki roto ki te wai raua tahi ko te tangata kua hiahia nei kia rumakina, a ka mea, e karanga ana i a ia ki tona ingoa—Kua whakamanaia ahau e Ihu Karaiti ka rumakina koe e ahau i runga i te ingoa o te Matua, o te Tama, o te Wairua Tapu. Amine.

74. Katahi ia ka rumaki i a ia ki roto i te wai a ka puta mai ano ki waho i te wai.

75. Na ko te tikanga tika kia huihui putuputu te Hahi ki te kai i te taro me te waina, hei whakamaharatanga ki te Ariki ki a Ihu;

76. A ma te kaumatua, ma te piriti ranei e whakatapu te hakaremeta, me tuturi ia me te Hahi ka karanga ki te Matua i roto i te inoi mahaki, ka mea—

77. E te Atua, e te Matua ora tonu, e inoi ake ana matou ki a koe i runga i te ingoa o tau Tama o Ihu Karaiti, kia whakapaingia, kia whakatapua tenei taro mo nga wairua o te hunga katoa e kai ana, kia kainga e ratou hei whakamaharatanga ki te tinana o tau Tama, me te whakaatu atu ki a koe, e te Atua, e te Matua ora tonu, e whakaae ana ratou kia mau ki runga ki a ratou te ingoa o tau Tama a ka mahara tonu ki a ia, ka pupuri i ana ture i homai nei e ia ki a ratou, kia noho tonu ai tona Wairua i a ratou. Amine.

78. Ko te ahua e whakatapua ai te waina. Na, ka tango hoki ia i te kapa a ka mea—

79. E te Atua, e te Matua ora tonu, e inoi ake ana matou ki a koe i runga i te ingoa o tau Tama, o Ihu Karaiti, kia whakapaingia, kia whakatapua tenei waina mo nga wairua o te hunga katoa e inu ana, kia meatia e ratou hei whakamaharatanga ki nga toto o tau Tama i whakahekea nei mo ratou; kia whakaatu atu ai ratou ki a koe e te Atua, e te Matua ora tonu, ka mahara tonu ratou ki a ia, kia noho ai tona Wairua i a ratou. Amine.

80. Me he mea ka hara tetahi mema o te Hahi o te Karaiti, ki te mau ranei i roto i tetahi he, ka whakawakia ia kia rite ki ta nga karaipiture.

81. Ko te mahi tenei ma ia peka, ma ia peka, o te Hahi o te Karaiti, me tonu atu e ratou tetahi o a ratou kai-whakaako, tokomaha atu ranei kia haere ratou ki nga huihuinga katoa o nga kaumatua o te Hahi;

82. Kia kawea atu hoki e ratou nga ingoa o nga mema katoa kua uru nei ki te Hahi mai o te huihuinga whakamutunga, ma tetahi piriti ranei e kawea atu, kia tiakina ai nga ingoa o te Hahi katoa i roto i tetahi pukapuka e tetahi o nga kaumatua, ara, e tera e whakaritea ai e era atu kaumatua i tenei wa, i tenei wa;

83. Waihoki kia murua ai ano hoki i te pukapuka nui o nga ingoa o te Hahi; me he mea kua tapahia atu etahi i te Hahi.

84. Ko nga mema katoa e haere atu ana i te peka o te Hahi e noho nei ratou, ki tetahi peka kahore ratou e mohiotia ana, me tango he reta, e whakaatu ana he mema tuturu ratou, a he pai to ratou tunga, ma tetahi kaumatua, ma tetahi piriti ranei e haina taua reta, me he mea e mohio ana te mema e whiwhi nei te reta, ki taua kaumatua, piriti ranei; me haina ranei taua reta e nga kai-whakaako, e nga rikona ranei o te Hahi. Amine.

WAHANGA 21.

He whakakitenga ki a Hohepa Mete, tamaiti, he mea homai i Wheieta, Niu Iaka, i a Aperira 6, 1830.

1. Nana, me tiaki tetahi tuhituhinga i roto i a koutou, a i roto i taua mea ka huaina he matakite, he kai-whakamaori, he poropiti, he apotoro na Ihu Karaiti,

he kaumatua no te Hahi, rite tonu ki ta te Atua Matua i pai ai, me te aroha noa hoki o tou Ariki, o Ihu Karaiti.

2. I runga i te mea kua whakamaharatia hoki koe e te Wairua Tapu ki te whakatakoto i tona kaupapa, (i to te Hahi) ki te hanga ake hoki i taua mea kia ai he tino whakapono tapu,

3. Ko taua hahi nei i hanga, i whakaturia i roto i te tau o tou Ariki tekau ma waru rau e toru tekau, i roto ano i te marama tuawha, i te ra tuaono o te marama, e huaina nei ko Aperira.

4. No reira ki te Hahi taku e mea nei, kia pai koutou ki te whakarongo ki ana kupu katoa, ki nga whakahaunga ano hoki e hoatu ana e ia ki a koutou i nga wa e whiwhi ai ia ki aua mea, me te haere tonu ano hoki i roto i te tapu katoa i mua i toku aroaro;

5. No te mea, me tango e koutou tana kupu, (me te mea ano i puta atu i toku ake mangai), (i roto i te manawanui me te whakapono;)

6. No te mea, ma te whakarite i enei mea e kore ai nga tatau o te reinga e whai kaha ki a koutou; ae ra, ka whakamararatia atu e te Ariki, e te Atua i mua i a koutou nga mana o te pouritanga, a ka whakangaueuetia e ia nga rangi kia whai kororia ai ano hoki tona ingoa.

7. No te mea, ko te kupu tenei a te Ariki, a te Atua, naku ia i whakamahara hei whakahaere i te mahi o Hiona i runga i te mana kaha rawa hei hanga ake i te pai, a kei te matau ahau ki tona matapopore, a ko ana inoi kua rangona e ahau.

8. Ae ra, kua kite iho ahau i ona tangihanga mo Hiona, a tenei ake te wa ka whakamutua e ahau tona ngakau mamae mona, no te mea kua tae mai ona ra e koa ai ia mo runga i te murunga atu i ona hara, mo nga whakakitenga atu ano hoki i aku manaakitanga ki runga i ana mahi.

9. No te mea, nana, tera ahau e manaaki i te hunga katoa e mahi ana i roto i toku maara waina, ki tetahi manaakitanga nui, a e whakapono ratou ki ana kupu, e hoatu nei ki a ia e te Kai-whakamarie ma roto i a au, ko ia nei te kai-whakaatu, na nga tangata hara a Ihu i ripeka mo nga hara o te ao, ae ra, hei murunga i nga hara o te hunga ngakau maru;

10. No reira, he mea tika tenei ki a au, kia riro ia mau, e Oriwa Kautere, e whakapa hei apotoro maku;

11. He ture tenei ki a koe, he kaumatua na hoki koe i raro i tona ringa, a ko ia ano te matamua ki a koe, kia meinga ai koe hei kaumatua mo tenei Hahi o te Karaiti, me te mau ano i toku ingoa,

12. Kia meinga ai ano hoki hei kai-kauwhau tuatahi mo tenei Hahi ki te hunga o te hahi, ki te hunga o te ao, ae ra, ki nga Tauwiwi; ae ra, ko te kupu tenei a te Ariki, a te Atua, nana, nana ! ki nga Hurai ano hoki. Amine.

WAHANGA 22.

He whakakitenga ki te Hahi o te Karaiti, he mea whakatu nei i enei nga ra o muri nei, i roto i te tau o te tatou Ariki kotahi mano e waru rau e toru tekau, he mea homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Manaheta, Niu Iaka, i a Aperira, 1830, i te mea i hiahia etahi kua oti noa ake te rumaki, kia uru mai ratou i te Hahi, kua e rumakina tuaruatia ano.

1. Nana, ko taku kupu tenei ki a koutou, ko nga kawenata tahilo katoa i roto i tenei mea, kua meinga e ahau kia whakakahoretia atu, a ko tenei he kawenata hou, he mea mau tonu, mo ake tonu atu, a koia ano tera no te timatanga iho ano.

2. No reira, ahakoa kotahi rau nga rumakanga o te tangata, kahore he painga ki a ia, no te mea, e kore koutou e tomo atu ma roto i te kuwaha kuifi i te ture a Mohi, i a koutou mahi ranei kua tupapakutia nei;

3. A, no te mea, na runga i a koutou mahi kua tupapakutia nei, i meinga ai e ahau tenei kawenata whakamutunganga me tenei Hahi kia hanga ake ki a au, kia pera me nga ra onamata.

4. No reira, tomo mai koutou ma te kuwaha, kia pera me taku i whakahau ai, a kua e whai ma koutou te Atua e tohutohu. Amine.

WAHANGA 23.

He whakakitenga ki a Oriwa Kautere, ki a Hairama Mete, ki a Hamuera H. Mete, ki a Hohepa Mete, matua, me Hohepa Naiti, matua, he mea homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Manaheta, Niu Iaka, i a Aperira, 1830.

1. Nana, ka korero ahau ki a koe, e Oriwa, i etahi kupu ruarua nei. Nana, e manaakitia ana koe, a ka-

hore koe i raro i tetahi whakaheanga. Otira kia ohiti, kei whakamanamana, kei uru koe ki roto i te whakamatautauranga.

2. Whakamohiotia atu tou karangatanga ki te Hahi, ki te aroaro o te ao ano hoki, a ka whakapuaretia tou ngakau ki te kauwhau i te pono timata atu inaianei a mo ake tonu atu. Amine.

3. Nana, ka korero ahau ki a koe, e Hairama, i etahi kupu ruarua nei: no te mea ko koe hoki tetahi kahore i raro i tetahi whakaheanga, ko tou ngakau kua oti te whakatuwhera; ko tou arero kua oti te whakatangata; a ko tou karangatanga he whakahauhau, me te hono tonu ano te whakakaha i te Hahi. No reira, ko te mahi mau me mahi tonu ki te Hahi mo ake tonu atu, a i penei ai na te whakaaro ki tou whanau. Amine.

4. Nana, ka korero ahau i etahi kupu ruarua nei ki a koe, e Hamuera, no te mea ko koe ano tetahi kaore i raro i tetahi whakaheanga, a ko tou karangatanga kia whakahauhau, kia whakakaha hoki i te Hahi, a kahore ano koe kia karangatia ki te kauwhau ki te ao. Amine.

5. Nana, ka korero ahau i etahi kupu ruarua nei ki a koe, e Hohepa, no te mea kahore ano hoki koe i raro i tetahi whakaheanga, a ko tou karangatanga ano hoki tenei, ko te whakahauhau, me te whakakaha ano i te Hahi, a ko te mahi tenei mau, timata atu inaianei, a mo ake tonu atu. Amine.

6. Nana, he whakaatu tenei naku ki a koe, e Hohepa Naiti, i roto i enei kupu, me amo ake e koe tou ripeka, ara, me inoi-a-mangai i mua i te ao, me pera ano hoki i roto i te wahi ngaro, i roto hoki i tou whanau, i wae-nganui i ou hoa, i nga wahi katoa ano hoki.

7. Me tenei ano, nana, e tika ana ko te mahi mau, me hui tahi atu koe ki te Hahi pono, me te hono tonu ano hoki te whakaara i tou reo ki te whakahauhau, kia whiwhi ai koe ki te utu o te kai-mahi. Amine.

WAHANGA 24.

He whakakitenga i homai ki a Hohepa Mete, tamaiti, raua ko Oriwa Kautere, i Hamoni, Takiwa o Hakua-hana, Penihawenia, i a Hurae, 1830.

1. Nana, ko koe, he mea karanga, he mea whiri-whiri hoki hei tuhituhi i te Pukapuka a Moromona, ki

taku mahi minita ano hoki; me tenei ano naku koe i hiki ake i roto i ou mamaetanga, me te tohutohu ano i a koe, he mea whakaputa mai koe i ou hoa-riri katoa, he mea whakaputa mai ano hoki koe i roto i nga mana o Hatana me te pouritanga.

2. Heoi, e kore koe e whakatikaia i roto i ou takahanga i te ture; heoi ra, haere i to ara, a, kati te hara.

3. Whakanuia tou karangatanga; a i muri i tau tiringa i ou maara me tau whakaritenga i nga mea katoa, kiä hohoro tau haere ki te Hahi i Kourawira, i Wheieta me Manaheta, a ka tautokona ake koe e ratou; a ka manaakitia ratou e ahau ki nga mea mo te wairua, ki nga mea ano hoki mo tenei oranga;

4. Otira, me he mea ratou ki te kahore e manako mai ki a koe, ka tukua atu e ahau he kanga ki runga i a ratou, kaore he manaakitanga.

5. A me hono tonu to karanga ki te Atua i roto i toku ingoa, me te tuhituhi ano i nga mea e hoatu ai e te Kai-whakamarie ki a koe, me te whakamarama ano i nga Karaipiture katoa ki te Hahi;

6. A tera e hoatu ki a koe i tana wa pu ano te mea e korero ai, e tuhituhi ai koe, a tera ratou ka rongu ki tana mea, ki te kahore, ka tukua atu e ahau ki a ratou he kanga, kaore he manaakitanga.

7. No te mea, me whakapau katoa e koe au mahi ki roto i Hiona; a e whiwhi koe ki te kaha i roto i tenei.

8. Kia manawanui i roto i nga mamaetanga, he maha hoki nga mea pera e pa ki a koe; otira kia u ake koe i roto i nga pera, no te mea, nana, ko ahau kei a koe, taea noatia te mutunga o ou ra.

9. A i roto i nga mahi mo tenei oranga e kore koe e whai kaha, no te mea, e hara tenei i tou karangatanga. Whakaritea to karangatanga, a ka whiwhi koe ki nga mea e whakanui ai koe i to turanga, me te whakamarama ano i nga Karaipiture katoa, a kia hono tonu ki te whakapa i nga ringaringa me te whakau ano i nga peka o te Hahi.

10. A ko tou teina, ko Oriwa, me u tonu ia ki te kawatu i toku ingoa ki te ao, ki te Hahi ano hoki. A kua ia e whakaaro tera e rawaka nga kupu e whakapua-kina e ia i roto i taku mahi; a, nana, kei a ia ahau taea noatia te mutunga.

11. E whiwhi ia ki te kororia i roto i a au, a kahore i a ia ake ano, ahakoa i roto i te ngoikoretanga, i te

kaha ranei, ahakoa ranei i roto i nga mekameka, i te here-koretanga ranei.

12. A i nga wa katoa, i nga wahi katoa ano hoki, me hamama tona mangai, me te whakapuaki i taku Rongo-pai ano he reo telere te rite, i te ao, i te po. A ka hoatu e ahau ki a ia he kaha kahore nei tona rite i mohiotia noatia i roto i nga tangata.

13. Kaua e hiahia ki nga merekara, engari kia matua whakahau ra ano ahau i a koe, haunga i nga wa e peia atu ai nga rewera, i nga whakaoranga turoro ranei, i nga whakakorenga ranei i nga nakahi whakamate, me nga paitini whakamate;

14. A ko enei mea kaua e mahia noatia e koe, engari kia matua rapua i a koe, e te hunga e hiahia ana ki taua mea, he mea kia rite ai nga Karaipiture; no te mea, me rite tau meatanga ki tera kua oti te tuhituhi.

15. A ko te kainga e tomo ai koe, a kahore ratou e manako ki a koe i roto i toku ingoa, me waiho e koe he kanga ki reira, kaua he manaakitanga, ara, ma runga i te ruinga i te puehu o ou waewae hei whakahe i a ratou, ma te horoitanga ano hoki i ou waewae i te huarahi.

16. A tenei ake te wa, ko te hunga e pa ai o ratou ringaringa ki a koe he hanga kino i a koe, me whakahau e koe i roto i toku ingoa kia patua; a, nana, ka rite ki au kupu taku patu i a ratou, i taku wa e rite ai.

17. A ko ia e kawea ana i a koe ki te ture, ma te ture ano ia ka kanga ai.

18. A kaua koe e hari he whitiki, he putea ranei mou, kaua ano hoki nga tokotoko, kaua e takiruatia nga koti, no te mea ma te Hahi e whakawhiwhi koe i taua haora pu ano e hiahia ai koe ki te kai, ki te kaha, me nga hu, me te moni, me te putea hoki.

19. No te mea kua karangatia koe ki te whakapa: i toku maara waina i runga ano i te tapahanga tino kaha, ae ra, hoki, mo te wa whakamutunga. Ae ra, me te hunga ano hoki kua whakaritea na e koe, kia rite to ratou mahi ki tenei taura. Amine.

WAHANGA 25.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i Hamoni, Takitwa o Hakuahana, Penihawenia, i a Hurae, 1830.

1. Whakarongo ki te reo o te Ariki, o tou Atua, i a au ka korero atu nei ki a koe, e Ema Mete, e taku tamahine, no te mea he pono taku e mea atu nei ki a koe, ko te hunga katoa e tango ana ki taku Rongopai, he tama, he tamahine (naku) i roto i toku kingitanga.

2. E hoatu ana e ahau tetahi whakakitenga ki a koe mo tetahi mea e pai ana ki a au, a me he mea ka u tonu koe ki te whakapono me te haere ano i roto i nga huarahi o te puke-kore i toku aroaro, ka tiakina e ahau tou orange, a ka whai wahi koe i roto i Hiona.

3. Nana, kua murua ou hara, a he wahine whiriwhiri koe, naku ano hoki koe i karanga.

4. Kaua e amuamu mo nga mea kahore ano kia kitea e koe, no te mea e puritia ana aua mea i a koe, i te ao ano hoki, a he matauranga tena i roto i a au mo tetahi wa e haere ake nei.

5. A ko te mahi a tou karangatanga kia riro koe hei kai-whakamarie mo taku pononga, mo Hohepa Mete, tamaiti, tau tahu, i roto i ona mamaetanga ki nga kupu whakahari, i roto i te wairua whakaiti.

6. A me haere tahi koe me ia i te wa o tona haere-nga, a ko koe hei kai-tuhituhi mona, i te wa e kore ana he kai-tuhituhi mona, kia tonoa ai e ahau taku pononga, a Oriwa Kautere, ki nga wahi e hiahia ai ahau.

7. A ka whakaritea koe i raro i tona ringa ki te whakamarama i nga karaipiture, ki te tohutohu ano hoki i te Hahi, kia rite ki ta toku Wairua e hoatu ai ki a koe.

8. No te mea ka whakapa iho ia i ona ringaringa ki runga i a koe, a ka whiwhi koe ki te Wairua Tapu, a ko to wa me whakapau ki te tuhituhi, ki te ako ano hoki i nga mea maha.

9. A kahore he ritenga e wehi ai koe, no te mea ka tautoko tau tahu i a koe i roto i te Hahi, no te mea ko tona karangatanga tena kia mahi tonu ki a ratou, kia whakakitea ai nga mea katoa ki a ratou, nga mea e pai ai ahau, kia rite ki to ratou whakapono.

10. A he pono taku e mea atu nei ki a koe, me whakarere e koe nga mea o tenei ao, engari, rapua ko nga mea o te ao e pai ake ana.

11. A tera e hoatu mau e whiriwhiri etahi himene i roto i nga himene tapu, kia rite ki te mea ka hoatu ki a koe, he mea pai nei tera ki a au, kia ai he pera ki roto i taku Hahi.

12. No te mea, e ahuaureka ana toku Wairua ki te waiata e haere ake ana i te ngakau, ae ra, ko te waiata a te hunga tika he inoi tena ki a au, a ka utua ki tetahi manaakitanga ki runga ki o ratou matenga.

13. No reira, kia ara ake tou ngakau, kia hari, kia mau hoki ki nga kawenata kua meinga na e koe.

14. Noho tonu i roto i te wairua o te ngakau papaku, me te ohiti ano, kei whakahi. Kia ahuaureka tou wairua ki tau tabu, ki te kororia ano hoki tera e uhi mai ki runga ki a ia.

15. Puritia aku whakahaunga i nga wa katoa, a e whiwhi koe ki tetahi karauna o te tika. A ki te kahore koe e mea i tenei, e kore koe e tae ake ki te wahi kei reira nei ahau.

16. Na, he pono, he pono taku e mea atu nei ki a koe, ko taku reo tenei ki te katoa. Amine.

WAHANGA 26.

He whakakitenga ki a Hohepa Mete, tamaiti, ki a Oriwa Kautere, me Hoani Witima, he mea homai i Hamoni, Penihawenia i a Hurae, 1830.

1. Nana, ko taku kupu tenei ki a koutou, me whakapau e koutou o koutou wa ki te ako i nga Karaipiture, ki te kauwhau, ki te whakau hoki i te hahi i Kourawira, ki te mahi ano hoki i a koutou mahi ki te whenua, i nga mea e tika ana a taea noatia a muri atu i to koutou haerenga ki te hauauru ki te whakatu i te hui e tu mai nei, a hei reira ra whakaaturia ta koutou e mea ai.

2. A ko nga mea katoa, me whakaoti i runga i ta te katoa whakaaetanga i roto i te Hahi, i runga hoki i te inoi putuputu me te whakapono, no te mea, ma te whakapono ka whiwhi ai koutou ki nga mea katoa. Amine.

WAHANGA 27.

Ko nga rarangi tuatahi e wha o te whakakitenga e whai ake nei, he mea homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i Hamoni, Penihawenia, i a Akuhata, 1830, & ko te roanga atu i Whcieta, Niu Iaka, i a Hepetema, 1830.

1. Whakarongo ki te reo o Ihu Karaiti, o tou Ariki, o tou Atua, o tou Kai-hoko ano hoki, he hohoro nei tana kupu, he kaha hoki.

2. No te mea, nana, ko taku kupu tenei ki a koe, kaore he tikanga mo ta koutou e kai ai, e inu ai ranei, i nga wa e tango ai koutou i te hakaremeta, ki te meatia e koutou i runga i te whakaaro tapatahi atu ki toku kororia; e whakaaro ana ki te araro o te Matua mo taku tinana i whakatakotoria nei mo koutou, me oku toto i whakahekea nei hei murunga atu i o koutou hara:

3. No reira ahau ka whakahau atu nei ki a koutou, ara, kua koutou e hoko i te waina, i te inumanga kaha ranei i o koutou hoa-riri:

4. No reira, kauaka e inu i tetahi mea pera, engari ko te mea anake e mahia houtia i waenganui i a koutou; ae ra, i roto i te kingitanga o toku Matua meake e hanga ai i runga i te mata o te whenua.

5. Nana, he whai-whakaaro tenei i roto i a au, no reira, aua e miharo, no te mea kei te haere mai te haora e inu tahi ai au me koe i te hua o te waina i runga i te whenua, e inu tahi ai ano hoki me Moronai i tonoa mai na e ahau ki te hura i te Pukapuka a Moromona, Kei reira nei te raneatanga o taku Rongopai mau tonu, kua tukua e ahau ki a ia nga kii o te tuhituhinga o te rakau o Eparaima;

6. E inu ai ano hoki me Iraia, kua tukua nei e ahau ki a ia nga kii he whakatutuki i te whakahokinga o nga mea katoa, kua korerotia nei e nga mangai o nga poropiti tapu katoa mai o te timatanga o te ao, mo nga ra whakamutunga:

7. E inu ai ano hoki me Hoani te Tama a Hakaraia i puta ra ki a ia (a Iraia) a ka whakaari i a ia tera ka riro i a ia he tama, a ko tona te ingoa me hua ko Hoani, a ka whakakia ia i te wairua o Iraia;

8. Ko taua Hoani i tonoa atu na e ahau ki a korua, ki aku pononga, ki a Hohepa Mete, tamaiti, me Oriwa Kautere, hei whakapa i a korua ki tenei tohungatanga

tuatahi kua whiwhi na korua, kia karangatia ai, kia whakapangia ai korua kia pera ano i Arona:

9. E inu ai ano hoki me Iraia, kua tukua nei e ahau ki a ia nga kii o te mana ki te whakatahuri i nga ngakau o nga matua ki nga tamariki, me nga ngakau o nga tamariki ki nga matua, kia kore ai te ao katoa e whiua ki te kanga:

10. E inu ai ano hoki me Hohepa ratou ko Hakopa, ko Ihaka, ko Aperahama, o korua matua, na ratou hoki i mau tonu ai nga kupu whakaari.

11. Me Mikaera hoki, ara, Arama, te matua o te katoa, te rangatira o te katoa, te Tuaiho Onamata.

12. E inu ai ano hoki me Pita ratou ko Hemi, ko Hoani, kua tonoa atu nei e ahau ki a korua, na roto nei hoki i a ratou i whakapa ai, i whakau ai ahau i a korua hei apotoro, hei tino kai-whakaatu whiriwhiri mo toku ingoa, a kei a ratou hoki nga kii o ta korua mahi minita, a, o nga mea pu ano i whakakitea atu e ahau ki a ratou.

13. Te hunga kua tukua nei e ahau nga kii o toku kingitanga, me te raneatanga o te Rongo-pai mo te wa whakamutunga, a mo te tutukitanga o nga wa, e huihuria tahitia ai e ahau nga mea katoa kia kotahi, nga mea i te rangi, me nga mea i runga i te whenua;

14. E inu ai me te hunga katoa o te ao kua homai nei e toku Matua ki a au:

15. No reira, kia ara ake o korua ngakau kia hari, a me te whitiki ano i o korua hope, whakakakahuria ki oku mea whawhai katoa, kia taea ai e korua te tu a te ra kino, i te mea kua whakapau korua i o korua kaha kia taea ai e korua te tu.

16. No reira, e tu, he mea whitiki o korua hope ki te pono, e mau ana hoki korua ki te pukupuka o te tika, me o korua waewae e kakahuria ana ki te Rongo-pai o te rangimarie. Kua tonoa atu e ahau i aku anahera ki te hoatu i tenei mea (te Rongo-pai) ki a korua,

17. E mau ki te whakapono hei whakangungu-rakau e taea ai e korua nga matia muramura katoa o te hunga kino:

18. E mau ki te ora, hei potae, me te hoari a toku Wairua, tera e ringihia ki runga i a korua, e mau hoki ki aku kupu e whakaaturia nei e ahau ki a korua, a kia tapatahi a korua whakaaro i runga i nga mea katoa e tonoa e korua i a au, e, kia u ki te whakapono, tae noa ki te wa e haere mai ai ahau, a ka tangohia

ake korua, a ka noho korua i te wahi e noho ai ahau. Amine.

WAHANGA 28.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, ki a Oriwa Kautere, i Whcieta, Niu Iaka, i a Hepetema, 1830.

1. Nana, ko taku kupu tenei ki a koe e Oriwa, tenei ake te hoatu ai ki a koe te wa e whakarangona ai koe e te Hahi mo runga i nga mea katoa e whakaako ai koe i a ratou rite tonu ki ta te Kai-whakamarie, mo runga i nga whakakitenga me nga whakahaunga kua hoatu e ahau.

2. Otira nana, he pono, he pono taku e mea atu nei ki a koe, e kore e whakaritea tetahi kia whiwhi ki nga ture me nga whakakitenga i roto i tenei Hahi, haunga ia, taku pononga, a Hohepa Mete, tamaiti, no te mea, e whiwhi ana ia ki aua mea pera ano i a Mohi.

3. A me ngohengohe koe ki nga mea e hoatu ai e ahau ki a ia, kia pera me Arona, kia ata hangai hoki te whakapuaki i nga ture me nga whakakitenga, kia meatia ano hoki ki te Hahi i runga i te kaha me te mana.

4. A me he mea ka whakamaharatia koe i etahi wa e te Kai-whakamarie, kia korero, kia whakaako ranei, a i nga wa katoa ranei, e whakahaua koe kia korero, kia ako ranei ki te Hahi e pai ana kia pera koe.

5. Engari kua koe e tuhituhi i runga i te ahua whakahau, engari i runga i te whai-whakaaro:

6. A kua hoki koe e whakahau i a ia e tu na i runga ake i a koe, i runga ake ano hoki i te Hahi.

7. No te mea kua hoatu e ahau ki a ia nga kii o nga mea ngaro, o nga whakakitenga ano kua oti te hiiri, kia whakaturia ra ano tetahi atu mo aua mea hei tu i tona turanga.

8. A, nana, ko taku kupu tenei ki a koe, me haere koe ki nga Ramana, me te kauwhau i taku Rongo-pai ki a ratou; a ina manako mai ratou ki au whakaakoranga, meinga e koe kia whakaturia taku Hahi ki waenganui i a ratou, a e whiwhi koe ki nga whakakitenga, otira ko aua mea kua koe e tuhituhi i runga i te ahua whakahau.

9. A nana, ko taku kupu tenei ki a koe, kaore ano kia whakakitea noatia, kaore hoki he tangata kia matau ki te wahi e hangaa ai te pa, engari tenei ake te

wa e whakaaturia ai. Nana, ko taku tenei ki a koe, ka tu ia ki nga rohe e patata atu ana ki nga Ramana.

10. Kana koe e haere atu i konei kia mutu ra ano te hui, ma te reo hoki o taua hui e whakaritea ai taku pononga a Hohepa, hei kai-whakahaere mo taua hui ano, a ko tana (ko ta Hohepa) e korero ai ki a koe, ko tena tau e whakapuaki ai.

11. Me tenei ano, me mau koe ki tou teina, ki a Hairama Peeti, a i waenganui i a korua anake, ka ki atu ki a ia ko nga mea i kapea (i tuhituhia) mai e ia o te kohatu na, e hara i a au, engari ko Hatana e tinihanga ana i a ia;

12. No te mea, ko nga mea penei kaore i whakaritea hei puta atu ki a ia, e kore ano tetahi mea e whakaritea kia puta atu ki tetahi tangata o roto i te Hahi, e tika ke ana i nga kawenata o te Hahi.

13. No te mea me whakaoti nga mea katoa i runga i te tikanga, i runga ano i te kupu whakaae tahi a te Hahi, i runga hoki i te inoi whakapono.

14. A i mua atu i to haerenga ki waenganui i nga Ramana, me awhina koe kia oti pai enei mea katoa kia rite ki nga kawenata o te Hahi.

15. A tera ka whakakitea atu ki a koe, timata atu i te wa e haere ai koe, tae noa ki te wa e hoki mai ai koe, nga mea hei mahinga mau.

16. A i nga wa katoa kia hamama tou mangai, me te whakapuaki ano i toku Rongopai i runga i te reo hari. Amine.

WAHANGA 29.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i te aroaro o etahi Kaumatua tokoono, i Wheieta, Niu Iaka, i a Hepetema, 1830.

1. Whakarongo ki te reo o Ihu Karaiti, ko ia nei to koutou Kai-whakaora, TE AHAU NUI RAWA, na tona ringaringa tohu tangata nei i rapu he utu mo o koutou hara;

2. Ka kohikohi hoki ia i tona iwi pera me te heihei e whakamine mai ana i ana pi ki raro i ona parirau, koia nei te hunga katoa e whakarongo mai ana ki toku reo, e whakaiti ana i a ratou i toku aroaro, me te karanga ake hoki ki a au i runga i te inoi kaha.

3. Nana, he pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, kua whakarerea noatia iho a koutou hara i

tenei wa, na kona, ka whakawhiwhia koutou ki enei mea; otira kia mahara kei hara ano, a ka pangia koutou e nga mate whawhati tata.

4. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, he mea ata whiriwhiri mai koutou i roto i te ao, hei whakapuaki i taku Rongo-pai me te tangi ano te reo hari ano he reo tetere:

5. Kia ara ake o koutou ngakau kia koa, no te mea kei waenganui ahau i a koutou, a ko ahau hoki to koutou taka-waenga ki te Matua; a ko tenei tana e pai ai, ara, kia tukua atu te kingitanga ki a koutou;

6. Ko te mea hoki i tuhituhia, ko ta koutou e tono ai i runga i te whakapono, me te kotahi ano koutou i roto i te inoi pera me taku i whakahau atu ai, e whiwhi koutou;

7. Na, e karangatia ana koutou hei whakatutuki i te kohikohinga mai o taku hunga whiriwhiri, e rongo ana hoki taku hunga whiriwhiri ki toku reo, a e kore e whakapakeke i o ratou ngakau;

8. No reira, he ture tenei kua puta atu i te Matua, ara kia kohikohia mai ratou ki te wahi kotahi, ki runga ano i tenei whenua (Amerika), kia noho takatu ai o ratou ngakau, kia takatu ai hoki i roto i nga mea katoa mo te ra e tukua mai ai te whakapawera, me te whakangaromanga ki runga i te hunga kino:

9. Kua tata hoki te haora, me te ra ano ka tata e rite ai te ao mo te kotinga: a ko reira te hunga whakahi katoa, me ratou hoki e mahi nei i te kino, e rite ai ki te kakau witi, a e tahuna ratou e ahau, e ai ta te Ariki o nga Mano, he mea kia ngaro atu ai te kino i runga i te whenua;

10. Kua tata hoki te haora e rite ai te mea i korerotia e aku apotoro; no te mea ka rite ki ta ratou i whakapuaki ai te mea e puta mai;

11. E whakakite atu hoki au i a au ano i te rangi i roto i te kaha me te kororia nui, me nga mano katoa ano hoki o reira, a ka noho ratou i roto i te tika, me nga tangata i runga i te whenua kotahi mano nga tau, a kore ake te hunga kino e tu.

12. Me tenei ano, he pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou kua puta atu i roto i tetahi ture pumau, rite tonu ki ta te Matua i pai ai, kia meinga aku apotoro, te Tekau ma Rua i noho tahi nei me au i roto i taku mahi minita i Hiruharama, kia tu i toku ringa matau i te wa e haere mai ai ahau i roto i te pou ahi,

ka oli ano ratou te whakakakahu ki nga kakahu o te tika, me nga karauna ano i runga i o ratou matenga, me te noho ano i roto i te kororia penei me au, ki te whakarite whakawa mo te whare katoa o Iharaira, ara te hunga katoa e aroha ana ki a au, me te pupuri i aku whakahaunga, a kaore etahi atu;

13. E tangi hoki te tetere, a e roa e kaha tona tangihanga, ka pera me te wa i runga i Maunga Hinai, a e ngauene te whenua katoa, a ko reira ratou puta mai ai: ara, te hunga i mate i roto i a au, kia whakawhiwhia ki te karauna o te tika, kia whakakakahuria hoki, penei me au, kia noho tahi ai ki a au, kia kotahi ai matou.

14. Otira, nana, ko taku kupu tenei ki a koutou i mua atu o te taenga mai o tenei ra nui, ka whakapouritia le ra, ko te marama ka whakatoto, a ka takataka iho nga whetu i te rangi, a ko nga tohu i te rangi i runga, i te whenua hoki i raro, e-nui ake i enei;

15. A ko reira e rangona ai te tangihanga me te aue-tanga i roto i te tini o te tangata;

16. A ko reira e tukua iho ai nga whatu hei whakamate i nga maara o te whenua;

17. A tenei ake ka puta te wa, i runga i te kino o te ao, ka rapu utu ahau i te hunga o te kino, no te mea e kore ratou e ripenata; kua purena hoki te kapa o taku riri; no te mea, nana, e kore oku toto e whakora (horoi) i a ratou ki te kahore ratou e whakarongo mai ki a au.

18. No reira ka tonoa atu e ahau, e te Ariki, e te Atua, nga rango ki runga i te mata o te whenua, a e mau ratou ki o reira tangata, a e kainga o ratou kikokiko, a na reira ka ki ratou i te iro;

19. A ko o ratou arero ka puritia kia kore ai ratou e kohukohu ki a au; a ko o ratou kikokiko ka ngahoro-horo i o ratou wheua, ko o ratou kanohi ka takataka mai i o ratou puare:

20. A hei reira puta mai ai te wa e kainga ai ratou e nga kararehe o te ngahere, e nga manu hoki o te rangi.

21. A ko reira kainga ai e te ahi taua hahi nui whakarihariha, koia nei hoki te wahine puremu o te whenua katoa, kia hinga ai ki raro, rite tonu ki te mea i whakapuakina e te mangai o Ehekiere, poropiti, nana nei i kongero mo enei mea i te mea kaore ano kia puta mai, engari e ora ana ahau, taihoa ka puta mai, no te mea e kore nga whakarihariha e whai turanga.

22. Me tenei ano, he pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ina tae ki te mutunga o nga tau koutahi mano e timata ai ano nga tangata te whakakahore i to ratou Atua, ko reira tohungia ai e ahau te ao mo tetahi wa poto;

23. A ko reira puta mai ai te mutunga, a ko te rangi me te whenua e kainga, e pahemo atu hoki, a hei reira puta mai ai he rangi hou, he whenua hou,

24. No te mea, ka pahemo atu nga mea tahito katoa, a ka hou nga mea katoa, ara te rangi me te whenua, a me o reira mea katoa hoki, nga tangata, nga kararehe, nga manu o te rangi me nga ika o te moana;

25. A e kore e ngaro tetahi huruhuru, tetahi otaota ranei, no te mea, he mahinga hoki ia na toku ringa.

26. Otira, nana, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, i mua atu i te pahemotanga o te ao, ka whakatangihia e Mikaera, e taku tino anahera, tana tetere; a ko reira te hunga mate katoa oho ake ai, no te mea ka whakatuwheratia o ratou urupa, a ko reira ratou puta mai ai; ae ra, te katoa.

27. A ka huihuia te hunga tika ki toku ringa matau, mo ratou te oranga-tonutanga; a ko te hunga kino, i toku ringa mau, ka whakama ahau ki te ki, naku ratou i te aroaro o te Matua;

28. No reira ka penei taku kupu ki a ratou—Mawehe atu i ahau, e te hunga kua kanga, ki te ahi e ka tonu ana mo ake tonu atu, kua oti noa ake nei mo te rewera ratou ko ana anahera.

29. A i tenei wa, nana, ko taku kupu tenei ki a koutou, kahore ano kia whakapuakina e ahau, ara, e toku mangai ake, tera ratou e hoki mai ano, no te mea e kore ratou e tae ake ki te wahi kei reira ahau, kaore hoki he kaha i a ratou;

30. Otira kia mahara ko aku whakaritenga whakawa katoa, kaore e whakaaturia ana ki te tangata: engari ka rite tonu ki nga kupu e puta atu ana i toku mangai, waihoki ka pera ano to ratou whakatutukitanga, kia meinga ai o mua ki muri, me o muri ki mua i roto o nga mea katoa i hangaia e ahau i runga i te kupu o toku mana koia nei te mana o toku Wairua;

31. Na runga hoki i te mana o toku Wairua i taea ai ratou e ahau te hanga; ae ra, nga mea katoa, nga mea wairua me nga mea maori:

32. Tuatahi; nga mea wairua—tuarua, nga mea maori, koia nei te timatanga o taku mahi; me tenei

ano, tuatahi, nga mea maori—a tuarua, nga mea wairua. koia hoki te whakaotinga o taku mahi:

33. E korero atu ana ahau ki a koutou kia marama ai koutou i runga i to te tangata maramatanga, otira, ki a au, kaore he mutunga o aku mahi, kaore hoki he timatanga; otira e hoatu ana tenei ki a koutou, he mea kia marama ai koutou, no te mea na koutou tenei i tono mai i a au, me te noho ano koutou i roto i whakaaro kotahi.

34. No reira, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, nga mea katoa ki a au he mea wairua, a kaore ano he wa kia hoatu e ahau tetahi ture ki a koutou koia he mea maori; ki tetahi tangata ranei, ki nga tamariki ranei a te tangata, ki a Arama ranei, to koutou matua, i hanga nei e ahau.

35. Nana, naku ake ano i whakaae kia riro ano ia hei kai-whakahaere tikanga mona ake ano; a naku ano nga ture i hoatu ki a ia, otiia kaore he ture mo tenei wa ake ano kia hoatu ki a ia, no te mea ko aku ture he mea wairua; e hara ratou (nga ture) i te mea no nga whakaaro kikokiko, no te ngakau maori ranei.

36. A i te mea ka oti a Arama te whakawai e te rewera, no te mea, nana, ko te rewera no mua i a Arama, i tutu hoki ia (te rewera) ki a au, e mea ana, Homai ki a au tou honore, koia nei toku kaha: a i taea ano e ia te whakatahuri ke atu i a au te wahi tuatoru o nga mano o te rangi, no te mea i tukua ki a ratou te tikanga whakahaere ma ratou ake ano;

37. A whakataka iho ana ratou, a koia nei te rewera me ana anahera.

38. Nana, kua oti te kainga te whakarite mo ratou no te timatanga iho ra ano, ko taua kainga nei ko te reinga:

39. Na, he mea tika ano kia whakawaia e te rewera nga tamariki a te tangata, ki te kore hoki e pera, e kore e ahei i a ratou te whakahaere tikanga ki runga i a ratou ano, no te mea ki te kore rawa ratou e whiwhi ki te kawa, e kore ratou e matau ki te reka.

40. No reira ka whakawaia a Arama e te rewera, a kainga ake e ia te hua o te rakau i kiia ai kia kaua e kainga, a takahia ana e ia te ture, na kona i riro ai ia ki raro i te tikanga a te rewera, ara nana i tuku i a ia kia whakamatautauria.

41. No reira, naku, na te Ariki, na te Atua i mea kia peia atu ia ki waho o te kaari o Ereni, i toku aroaro

hoki, ara na tana takahanga i taku ture, na kona hoki ko tona rite kua mate tona wairua, koia nei hoki te matenga tuatahi, ara, ko taua mate ano te mate o te wairua, meake nei kiia ai ki runga i te hunga kino, hei te wa e korero ai ahau—Mawehe atu e koutou kua oti te kanga.

42. Otira, nana, ko taku kupu tenei ki a koutou, naku, na te Ariki, na te Atua, tenei mea i whakaae ki a Arama, ki ana uri hoki, ara kia kua ratou e mate rawa, i te wa e mate ai te tinana, engari kia matua tonoa atu ra ano e ahau, e te Ariki, e te Atua, nga ana-hera, hei whakapuaki ki a ratou te ripenetatanga me te hokonga mai, ma roto hoki i te whakapono ki te ingoa o taku Tama kotahi.

43. Na kona i whakaritea ai e ahau, e te Ariki, e te Atua, nga ra hei ripenetatanga mo te tangata; ara hei te wa e mate ai te tinana, tera ka whakaarahia ake ia hei mea mate kore mo te oranga-tonutanga, koia te hunga katoa tera e whakapono;

44. A ko te hunga e kore e whakapono, mo te mate mutunga-kore; no te mea hoki kaore ratou e taea te hoko mai i te takanga o o ratou wairua, no te mea e kore ratou e ripeneta;

45. A nui ake hoki to ratou aroha ki te pouritanga i to ratou ki te maramatanga, a ko a ratou mahi he kino, a e utua ratou ki te utu o a ratou mahi e te mea i whakarongo ai ratou.

46. Otira, nana, ko taku kupu tenei ki a koutou, ko nga tamariki nonohi kua oti noa atu te hoko mai i te oroko-hanganga mai ra ano o te ao, ma roto i taku Tama Kotahi:

47. No reira, kaore e ahei i a ratou te hara, kaore hoki he kaha i hoatu ki a Hatana hei whakawai i a ratou, kia tae ra ano ki te wa e mohio ai ratou ki a ratou mahi i mua i toku aroaro;

48. He tikanga hoki tenei kua hoatu ki a ratou (ki nga tamariki) koia hoki taku e pai ai, rite tonu ki te mea e ahuaureka ana ki a au, kia ai taua tikanga hei putanga mai mo nga mea nunui i nga ringa o o ratou matua.

49. Me tenei ano, ko taku kupu tenei ki a koutou, kaore ano ranei ahau kia whakahau i te hunga kua whiwhi ki te matauranga, kia ripeneta ?

50. A ko ia kaore ona matauranga me waiho kia meatia e au te mea kua oti te tuhituhi. A inaianei,

kati nei nga mea hei whakapuakanga maku ki a kou-tou i tenei wa. Amine.

WAHANGA 30.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, ki a Rawiri Witima ratou ko Pita Witima, ta'maiti, ko Hoani Witima, i Wheietā, i a Hepetema, 1830.

1. Nana, ko taku kupu tenei ki a koe, e Rawiri, kua wehi koe i te tangata, kihai hoki koe i whakawhirinaki mai ki a au kia rite ki te mea e tika ana, kia whakakahangia koe;

2. Nui ke atu te aronga atu o tou hinengaro ki nga mea o tenei ao, i tou aronga ki aku mea, ki nga mea o tou Kai-hanga, ki te mahi minita ano hoki i karangatia ai koe; kihai hoki koe i whakarongo ki toku Wairua, ki te hunga hoki i whakaturia ki runga ake i a koe, engari kua kumea koe e te hunga kihai nei i whakahaua e ahau:

3. Koia i waiho ai mau ake e uiui, i toku ringa, me te hurihuri ano i roto i tou hinengaro nga mea kua riro na i a koe.

4. A ko to nohoanga, ko te kainga o to matua, taea noatia te wa e hoatu ai e ahau ki a koe etahi atu whakahaunga. A me whakarite te mahi minita i roto i te Hahi, i te aroaro hoki o te ao, i nga wahi awahio noa, awahio noa hoki. Amine.

5. Nana, ko taku kupu tenei ki a koe, e Pita, me haere korua ko to tuakana, ko Oriwa, no te mea kua tae mai te wa e tika ana i roto i a au kia hamama tou waha ki te whakapuaki i taku Rongo-pai, no reira, kua e wehi, engari kia rongo koe ki nga kupu me nga tohutohu a tou tuakana e whakapuaki ai ia ki a koe.

6. Kia uru hoki koe ki roto ki ona mamaetanga katoa, me te whakaara tonu ake i tou ngakau ki a au i roto i te inoi, me te whakapono, kia whakaputaina korua: no te mea, kua hoatu e ahau he mana ki a ia kia hanga ake taku Hahi i waenganui o nga Ramana.

7. A kaore tetahi i whakaritea e au hei kai-tohutohu mona i runga ake i a ia i roto i te Hahi, mo nga tikanga o te Hahi, ko tona tuakana anake, ko Hohepa Mete, tamaiti.

8. No reira kia whai taringa ki enei mea, kia u hoki

ki te pupuri i aku whakahaunga, a ka manaakitia koe ki te oranga-tonutanga. Amine.

9. Nana, ko taku kupu ki a koe, e taku pononga, e Hoani, me timata koe i tenei wa ake te whakapuaki i taku Rongo-pai, ano ko te reo o te tetera te rite.

10. A ko te wahi e mahi ai koe kei te kainga o tou teina, o Piripi Purou, me nga wahi awchio noa; ae ra, kei nga wahi katoa e whakarongo ai te hunga ki a koe, kia whakahaua ra ano koe e ahau kia haere atu i reira.

11. Me whakapau katoa e koe tau mahi ki Hiona, i runga i te whakapaunga o tou wairua, me timata inaianei, a, ake tonu atu; ae ra, me hamama tonu tou mangai i roto i toku mahi, kua hoki koe e wehi ki ta te tangata e mea ai, no te mea kei a koe tonu au. Amine.

WAHANGA 31.

He whakakitenga ki a Tamati B. Maahi, he mea hoatū ma roto i a Hohepa, te Matakite, i a Hepetema, 1830.

1. E Tamati, e taku tama, ka koa koe mo tou whakapono ki taku mahi.

2. Nana, kua maha ou mamaetanga, mo tou whanau te take: otira ka manaaki ahau i a koe me tou whare; ae ra, au tamariki nonohi, a tenei ake te ra e whakapono ai ratou, e matau ai ki te pono, a ka kotahi ratou me koe i roto i taku Hahi.

3. Kia ara ake tou ngakau kia koa, no te mea kua tae mai te haora e timata ai tou mihana, a ka whakatatangatia tou arero; ka whakapuaki hoki koe i nga rongo whakahari o te koa nui ki tenei whakatupuranga.

4. Me whakapuaki e koe nga mea kua whakakitea ki taku pononga, ki a Hohepa Mete, tamaiti. Me timata koe i tenei wa ake te kauwhau; ae ra, ki te kokoti i roto i te maara kua ma, kua rite mo te tahunga:

5. Na reira, kia whakapaua tou wairua katoa ki te aki iho i tou toronaihi, a, ko ou hara kua murua, ka taumaha hoki tou tuara i nga paihere, no te mea e tika ana kia riro i te kai-mahi tona utu. No reira ka ora tou whanau.

6. Nana, he pono taku e mea nei ki a koe, me haere atu koe i a ratou mo tetahi wa poto ki te whakapuaki i taku kupu, a maku e whakarite he nohoanga mo ratou;

7. Ae ra, maku e whakatuwhera nga ngakau o nga iwi, a ka manako ratou ki a koe. A, ma tou ringa ka whakatu ai ahau i tetahi peka o te Hahi:

8. A mau ratou e whakakaha, e whakarite i a ratou mo te wa e huihui ai ratou.

9. Kia manawanui i roto i nga mamaetanga, kaua e taunu atu ki te hunga e tawai ana. Whakahaeretia tou whanau i runga i te ahua mahaki, a kia u.

10. Nana, ko taku kupu tenei ki a koe, ka ai koe he rata mo te Hahi, otira e hara i te mea mo te ao, ina, e kore ratou e manako ki a koe:

11. Haere i tou ara i nga wahi katoa e pai ai ahau, a ka hoatu ki a koe e te Kai-whakamarie tau e mea ai, me nga wahi hoki e haere ai koe.

12. Kia hono tonu te inoi, kei uru koe ki roto ki nga whakamatautauranga, a ka ngaro tou utu.

13. Kia u taea noatia te mutunga, a nana, ko au tonu kei a koe. E hara i te tangata enei kupu, i nga tangata ranei, engari naku; ae ra, na Ihu Karaiti, na teu Kai-hoko, i runga i ta te Matua i pai ai. Amine.

WAIHANGA 32.

He whakakitenga ma roto i a Hohepa, te Matakite, ki a Pare P. Parata raua ko Haipa Pitihana, i a Oketopa, 1830.

1. Na, mo taku pononga, mo Pare P. Parata, nana, ko taku kupu tenei ki a ia, e ora ana ahau, waihoki e mea ana ahau kia whakapuaki ia i taku Rongo-pai, kia whakaakona hoki e ahau, a kia mahaki ia, kia papaku te ngakau;

2. A ko te mahi kua whakaritea e ahau mana, koia tenei, me haere tahi ia i aku pononga, i a Oriwa Kautere raua ko Pita Witima, tamaiti, ki roto ki te koraha ki waenganui i nga Ramana;

3. Me Haipa Pitihana hoki, me haere i a ratou, a ko ahau ano ka haere i a ratou, a ka noho i waenganui i a ratou; ko ahau hoki to ratou kai-wawao ki te Matua, e kore ratou e taea e tetahi mea.

4. Me whai taringa hoki ratou ki nga mea kua oti te tuhituhi, kua hoki e tininga kia whiwhi ratou ki tetahi atu whakakitenga, a me hono tonu ta ratou inoi kia hurahia atu ai e ahau aua mea (nga Karaipiture) ki ta ratou matauranga.

5. A me whai taringa ratou ki enei kupu, kaua hoki e takaro, a ka manaaki ahau i a ratou. Amine.

WAHANGA 33.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa te Mata-kite, ki a Etara Teia raua ko Notarapa Tuiti, i Whei-eta, i a Oketopa, 1830.

1. Nana, ko taku kupu tenei ki a korua e aku pono-nga e Etara raua ko Notarapa, whakapuaretia o korua taringa kia rongo hoki ki te reo o te Ariki, o to korua Atua, e tere nei, e kaha tana kupu, koi atu i te hoari matarua, a welhea noatia nga ponapona me te hinuwheua, te ngakau me te wairua; a e ahei ana ia te kite i nga whakaaro me nga hiahia o te ngakau.

2. He pono, he pono taku e mea nei ki a korua, kua oti korua te karanga ki te whakaara i o korua reo ano ko te tangihanga o te tetere, ki te whakapuaki i taku Rongo-pai ki tetahi whakatupuranga kaki maro, parori ke.

3. No te mea, nana, kua ma te maara, kua rite mo te kotinga: A ko te tekau ma tahi o nga haora tenei, ko te wa whakamutunga hoki e karangatia ai e ahau nga kai-mahi ki roto ki toku maara-waina.

4. Kua kino katoa taku maara-waina ia wahi, a, kaore he hunga e mea ana i te pai, haunga etahi ruarua nei; a he maha nga huarahi i he ai ratou, he mea na nga mahi tohunga, e kino ana hoki o ratou hine-ngaro katoa.

5. A he pono, he pono taku e mea atu nei ki a korua, ko tenei Hahi kua karangatia mai e ahau i roto i te koraha.

6. Waihoki ka kohikohia mai e ahau aku i whiri-whiri ai i nga pito e wha o te ao; ae ra, te hunga katoa e whakapono ana ki a au me te whakarongo ano ki toku reo.

7. Ae ra, he pono, he pono taku e mea nei ki a korua, kua ma te maara, kua rite mo te kotinga: no reira kia aki iho korua i a korua toronaihi, kokoti ai i runga i te whakapaunga o o korua kaha, o o korua hine-ngaro, o o korua marohirohi.

8. Whakatuwheratia o korua mangai a ka whakakia, a ka rite korua ki a Niwhai onamata, i haere mai nei i Hiruharama i roto i te koraha.

9. Ae ra, hamama o korua mangai a kaua e arai i nga kupu, a ka taumaha o korua tuara i nga paihere, no te mea nana, kei a korua tonu au.

10. Ae ra, hamama o korua mangai a ka whakakia, ka mea—Ripeneta ra, ripeneta, whakapai hoki i te huarahi o te Ariki, whakatikaia hoki ona ara; no te mea kua tata te kingitanga o te rangi;

11. Ae ra, ripeneta kia rumakina, tena tangata, tena tangata o koutou, hei muru i o koutou hara; ae ra, kia rumakina koutou ki te wai, a ko reira puta ai te ruma-kanga ki te kapura, o te Wairua Tapu.

12. Nana, he pono, he pono taku e mea nei ki a korua, ko taku Rongo-pai tenei, kia mahara hoki, me whai-whakapono ratou ki a au, ki te kore e kore ratou e taea te whakaora:

13. A ka hanga ahau i taku Hahi ki runga ki tenei kamaka; ae ra, kua oti hoki korua te hanga ki runga ki tenei kamaka, a ki te u tonu korua, e kore nga kuwaha o te reinga e whai kaha ki runga ki a korua;

14. A me mahara hoki korua ki te pupuri i nga tikanga me nga kawenata o te Hahi;

15. A ko te hunga e whai-whakapono ana, me whakau ratou e korua ki roto i taku Hahi ki te whakapakanga o nga ringaringa, a maku e hoatu te homaitanga o te Wairua Tapu ki runga ki a ratou.

16. Kua hoatu hoki e ahau te Pukapuka o Moromona me nga Karaipiture Tapu ki a koutou hei whakaako i a korua; A ko te mana o toku Wairua hei whakahauora i nga mea katoa:

17. No reira kia u ki te pono, kia inoi tonu, me a korua rama e pai ana, a ka ana, kia whai hoki he hinu ki a korua, kia tino rite ai korua a te taenga mai o te Tane-Marena-hou:

18. No te mea, nana, he pono, he pono taku e mea nei ki a korua, ka hohoro taku haerenga mai. Ae ra, koia ano tenei. Amine.

WAHANGA 34.

He whakakitenga ki a Orihana Parata, i homai ma roto i a Hohepa te Matakite, i Whcieta, Niu Iaka, i a Noema 4, 1830.

1. E taku tama, e Orihana, me whakarongo kia rongo, kia kite hoki i taku, i ta te Ariki, i ta te Atua, ae

ra, i ta Ihu Karaiti, tou Kai-whakaora, e korero ai ki a koe;

2. Ko te maramatanga me te ora o te ao; he maramatanga e tiaho ana i roto i te pouritanga, a te matauria e te pouritanga;

3. Ko ia ano tera i aroha nui ki te ao a homai ana e ia ko ia ano kia mate, kia meinga ai hei tamariki ma te Atua te hunga katoa e whakapono ana: no reira, he tamaiti koe naku,

4. A ka koa koe mou i whakapono;

5. A ka hira ake tou manaakitanga i te mea kua karangatia koe ki te kauwhau i taku Rongo-pai,

6. Kia whakaara hoki i tou reo, ano ko te tangihanga o te tetere, kia nui kia roa, ki te karanga i te ripenetatanga ki tetahi whakatupuranga pakeke, parori ke, me te whakapai ano i te huarahi o te Ariki mo tona haerenga tuaruatanga mai;

7. I te mea nana, he pono, he pono taku e mea nei ki a koe, kua tata te wa e puta mai ahau i roto i te kapua i runga i te mana me te kororia nui,

8. A he ra nui whakaharahara te wa o toku haere-nga mai, no te mea ka wiri nga iwi katoa.

9. Heoi i mua i te taenga mai o taua ra nui, ka whakapouritia te ra, me te marama hoki ka whakatoto, e kore hoki nga whetu e tiaho mai, ko etahi ka taka, a he nui nga whakangaromanga e whanga ana mo te hunga kino.

10. No reira, kia ara ake tou reo, kua hoki e arai i nga kupu, no te mea na te Ariki, na te Atua i korero; no reira, e poropiti a ka hoatu hoki tau e poropiti ai e te mana o te Wairua Tapu;

11. A ki te u koe ki te pono, nana, ko au tonu kei a koe taea noatia te wa e haere mai ai ahau:

12. A he pono, he pono taku e mea nei ki a koe, ka hohoro toku haerenga mai. Ko ahau tou Ariki me tou Kai-hoko. Ae ra, koia ano. Amine.

WAHANGA 35.

He whakakitenga ki a Hohepa Mete, tamaiti, raua kō Hirini Rikitana, i homai i a Tihema, 1830.

1. Whakarongo ki te reo o te Ariki o to korua Atua; ae ra, o te Arepa me te Omeka, te timatanga me te mu-

tunga, ko tona huarahi he porowhita mutunga kore, rite tonu inanahi, inaianei, a ake, ake, ake.

2. Ko Ihu Karaiti ahau, ko te Tama a te Atua, i ripekatia ra mo nga hara o te ao, kia meinga ai hei tamariki ma te Atua nga tangata katoa e whakapono ana ki toku ingoa, ae ra, kia kotahi ratou i roto i a au me ahau i roto i te Matua, me te Matua hoki he kotahi i roto i a au, kia kotahi ai tatou.

3. Nana, he pono, he pono taku e mea nei ki taku pononga ki a Hirini, kua titiro iho ahau ki a koe me au mahi. Kua rongo ahau i au inoi, a kua whakaritea koe mo tetahi mahi nui atu.

4. Kua manaakitia koe no te mea ka mahi koe i nga mea nunui. Nana, i tonoa atu koe, e peratia ana me Hoani, ki te whakapai i te ara i mua i a au, i mua hoki i a Iraia era e haere mai, a kihai koe i matau ki aua mea.

5. I rumaki koe ki te wai hei mea ripenetatanga, heoi kihai ratou i whiwhi ki te Wairua Tapu;

6. Otiia ka hoatu e ahau he whakahaunga ki a koe, inaianei me rumaki e koe ki te wai, a ka whiwhi ratou ki te Wairua Tapu i runga i te whakapakanga ringaringa. pera me nga Apotoro onamata.

7. A tenei ake te wa ka puta he mahi nui i runga i te whenua, ae ra, i waenganui o nga Tauwiwi, no te mea ka hurahia o ratou mahi wairangi he mea na a ratou mahi whakarihariha ki mua i nga kanohi o nga iwi katoa;

8. No te mea ko ahau te Atua, a kaore i whakapotoia toku ringa; ka whakakite atu hoki ahau i nga merekara, i nga tohu me nga mea whakamiharo, ki te hunga katoa e whakapono ana ki toku ingoa.

9. Ko nga tangata katoa e inoi mai ana ki a au i runga i te whakapono, ka pei rewera ratou; ka whakaora ratou i nga turoro; ka meinga e ratou nga matapo kia kite, i nga turi kia rongo, i nga wahangu kia korero, me nga kopa kia haere;

10. Ka hohoro hoki te putanga mai o te wa e whakakitea atu ai nga mea nunui ki nga tamariki a te tangata;

11. Heoi ki te kahore he whakapono e kore tetahi mea e whakakitea atu ko nga whakangaromanga anake ki runga ki Papurona, ko ia tera i mea nei i nga iwi katoa kia inu i te waina o te riri o tona puremutanga.

12. A kaore he tangata e mahi ana i te pai, ko nga mea anake kua rite hei tango i te raneatanga o taku Rongo-pai kua tukua atu nei e ahau ki tenei whakapupuranga.

13. Koia ahau i karanga ai i nga mea ngoikore o te ao, i te hunga kuare me nga mea e kinongia ana, hei whiu i nga iwi ki te kaha o toku Wairua:

14. A ko to ratou ringaringa hei ringaringa moku, ko ahau hoki to ratou whakangungu rakau, me to ratou puapua; a maku e whitiki o ratou hope, a ka whawhai ratou i runga i te toa moku; a hei raro i o ratou waewae o ratou hoa riri; a ka tuku ahau i te hoari kia taka hei awhina i a ratou, a ma te kapura o toku riri ka whakaora ai ahau i a ratou.

15. Ka kauwhautia hoki te Rongo-pai ki te hunga rawa-kore, me te hunga mahaki, a ka titiro atu ratou ki te wa o toku haerenga mai, no te mea kua tata mai;

16. Me ako e ratou te kupu whakarite mo te rakau piki, no te mea kua tata mai te raumati inaianei,

17. Kua tukua atu hoki e ahau te raneatanga o taku Rongo-pai he mea na te ringa o taku pononga o Hohēpa; a kua manaaki ahau i a ia i roto i te ngoikoretanga.

18. Kua hoatu hoki e ahau nga kii o te mea ngaro o nga mea kua oti te hiiri, ae ra, o nga mea mai ano o te oroko-hanganga o te ao me nga mea hoki e puta mai ai i tenei wa, a taea noatia te wa o toku haerenga mai, ki te mea ka u ia ki roto i a au, ki te kore ka whakaturia tetahi atu hei whakakapi mona.

19. No reira tiakina ia kia kore ai e taka tona whakapono, a ka hoatu e te Kai-whakamarie, e te Wairua Tapu, e matau nei ki nga mea katoa:

20. A he whakahaunga taku te hoatu nei ki a koe, kia tuhituhi koe mona; a ka hoatu nga karaipiture, kia rite ki nga mea i roto i toku ake uma, hei whakaora i aku i whiriwhiri ai;

21. No te mea ka rongo ratou ki toku reo, a ka kite i a au, e kore hoki e moe, ka tu ano hoki ratou a te ra o toku haerenga mai, no te mea ka meinga ratou kia ma, ka penei ano me au e ma ana.

22. Na ka ki atu ahau ki a koe kia noho koe i a ia, a ka haere tahi ia me koe; kua koe e whakarere i a ia, a he pono ka rite katoa enei mea.

23. A ki te kore koe e tuhituhi, nana, ka hoatu ki a ia kia poropiti: a ko koe ka kauwhau i taku Rongo-pai

me te karanga ano i nga poropiti tapu hei tautoko i ana kupu, i nga wa e hoatu ai ki a ia.

24. Puritia katoatia nga whakahaunga me nga kawenata e here nei i a korua; ka meinga hoki e ahau nga rangi kia ngaueue hei painga mo korua, a ko Hatana ka wiri, a ka koa a Hiona i runga i nga pukepuke a ka kake haere,

25. A ka whakaorangia a Iharaira a toku wa e rite ai; a ma nga kii i hoatu ai e ahau e arahina ai ratou, a e kore e whakapoauautia ano a, ake, ake.

26. Whakaarahia ake o korua ngakau kia koa, kua tata hoki to korua whakaoranga.

27. Kaua e wehi e te kahui iti, no koutou te kingitanga a taea noatia te wa e haere mai ai ahau. Nana ka hohoro toku haerenga mai. Ae ra, koia ano. Amine.

WAHANGA 36.

He whakakitenga ki a Eruera Patariti, he mea homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, i a Tihema, 1830.

1. Ko te kupu tenei a te Ariki, a te Atua, te Mea Kaha o Iharaira, Nana, ko taku kupu tenei ki a koe, e taku pononga, e Eruera, kua manaakitia koe, kua murua ou hara, a kua karangatia koe kia kauwhau i taku Rongopai, ano ko te reo o te tetere;

2. A ka whakapa ahau i toku ringaringa ki runga i a koe he mea na te ringaringa o taku pononga, o Hirini Rikitana, a ka whiwhi koe ki toku Wairua, te Wairua Tapu, te Kai-whakamarie,

3. A mau e whakapuaki aua mea i runga i te reo kaha, e mea ana, Ohana, kia whakapaingia te ingoa o te Atua o Runga Rawa.

4. A nana, ka hoatu e ahau tenei whakahaunga ki a koe mo nga tangata katoa

5. Tera nga tangata katoa e haere ai ki aku pononga, ki a Hirini Rikitana raua ko Hohepa Mete, tamaiti, a ka awhi ki tenei karangatanga, whakahaunga hoki, kia whakapangia ratou, kia tonoa atu ki te kauwhau i te Rongopai mau tonu ki roto ki nga iwi.

6. E karanga ana i te ripenetatanga, e ki ana, Whakaora i a koutou ano i tetahi whakatupuranga pakeke, a haere mai ki waho o te ahi, whakahaweatia nga kakahu kau kei a ratou nei he koha kikokiko.

7. A kia hoatu tenei whakahaunga ki nga kaumatua o taku Hahi, tera nga tangata katoa e awhi ai ki a ia i runga i te ngakau tapatahi, e pai ana kia whakapangia, kia tonoa atu kia rite ki taku i ki nei.

8. Ko Ihu Karaiti ahau, te Tama a te Atua: No reira, whitikiria to hope, a ka kitea rawatia ake ahau i taku temepara. Ae ra, koia ano. Amine.

WAHANGA 37.

He whakakitenga i homai ki a Hohepa Mete, tamaiti, raua ko Hirini Rikitana, i a Tihema, 1830.

1. Nana, ko taku kupu tenei ki a korua, e hara i te pai i roto i a au kia whakamaori ano korua i mua i to korua haerenga ki te Ohaio, mo te hoa-riri te take, he whakaaro hoki ki a korua.

2. A me tenei ano, ko taku e mea nei ki a korua, kua korua e haere inaianei, engari kauwhautia taku Rongo-pai i ana wahi, a whakakahangia te Hahi i nga wahi katoa e kitea ai, a ko te tino wahi ko Kourawira; no te mea, nana, kei te inoi mai ratou ki a au i runga i te whakapono nui.

3. A me tenei ano, he whakahaunga tenei naku ki te Hahi, e tika ana i roto i a au kia huihui ratou ki Ohaio, a te wa e hoki ai taku pononga, a Oriwa Kautere ki a ratou.

4. Nana, he whai-whakaaro tenei, ma ia tangata, ma ia tangata e whiriwhiri mona ano, tae noa ki te wa e haere mai ai ahau. Ae ra, koia ano. Amine.

WAHANGA 38.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Matakiti i Wheieta, Niu Iaka, i a Hanuere 2, 1831.

1. Ko te kupu tenei a te Ariki, a to kontou Atua, ae ra, a Ihu Karaiti, te AHAU NUI RAWA, te Arepa me te Omeka, te timatanga me te mutunga, te mea i titiro atu ai ki te whanuitanga o te oranga-tonutanga, me nga huihuinga anahera o te rangi, i mua i te oroko-hanga-nga o te ao:

2. Te mea e matau ana ki nga mea katoa, no te mea kei mua i oku kanohi nga mea katoa:

3. Ko ahau te mea nana i korero, a kua hanga te ao, a ka puta nga mea katoa ra roto i a au:

4. Ko te mea nana i tango te Hiona o Enoka ki toku ake ūma: a, he pono, taku e mea nei, kua totohe ahau ki te aroaro o te Atua mo te hunga katoa kua whakapono ki toku ingoa, he mea na te toto kua ringihia e ahau, no te mea ko ahau te Karaiti.

5. Otiia, nana, kua puritia e ahau te toenga o te hunga i roto i nga mekameka o te pouritanga taea noatia te whakawakanga a te ra nui e puta mai ai a te mutunga o te ao.

6. A e penei ana taku e mea kia puritia te hunga kino e kore e whakarongo ki toku reo, engari ka whakapakeke i o ratou ngakau, a, aue, aue, aue te mate mo ratou.

7. Otira, nana, he pono, he pono, ko taku kupu tenei ki a koutou, kei runga i a koutou oku kanohi. Kei waenganui i a koutou ahau a te taea e koutou te kite i a au;

8. Otira, meake ka puta mai te ra tera koutou e kite i a au, a ka mohio e ora ana ahau; no te mea meake ka wahia te arai o te pouritanga, a e kore te tangata kaore e whakamakia e ahei te tu a taua ra.

9. No reira whitikiria o koutou hope, a kia rite. Nana, mo koutou te kingitanga, a e kore e taea e te hoa riri.

10. He pono, ko taku kupu ki a koutou, kei te ma koutou, heoi kaore te katoa; a kaore au e ahuaureka ki tetahi atu,

11. No te mea kei te poke katoa nga kikokiko ki toku aroaro; a ko te mana o te pouritanga te rangatira i runga i te mata o te whenua, i waenganui o nga tamariki a te tangata, ki te aroaro o nga huihuinga katoa o te rangi;

12. Ko ia te mea e mea ana kia kore he aha e rangona, a kei te whakamamaetia katoatia nga mea o te rangi me nga mea o te ao, a e whanga ana nga anahera i te whakahaunga nui, kia kokoti iho i te ao, kia kohikohia nga taru kino; kia tahuna ai ratou; a nana, he ngakau tapatahi to te hoa riri.

13. A inaianei ka whakakitea atu e ahau ki a koē he mea ngaro, he mea e puritia nei i roto i nga ruma ngaro, hei whakaputa i to koutou whakangaromanga a tetahi wa, a kihai koutou i matau ki tenei mea;

14. Otira ka whakaatu ahau i taua mea ki a koutou inaianei, a kua manaakitia koutou, e hara i te mea he mea na o koutou hara, he mea na o koutou ngakau whakapono-kore ranei; no te mea kei te mau nga hara o etahi o koutou ki toku aroaro. Otira ka ngawari ahau ki o koutou ngoikoretanga.

15. Na reira, kia kaha mo ake tonu atu; kua e wehi, no te mea mo koutou te kingitanga:

16. A ka hoatu e ahau he whakahaunga ki a koutou hei whakaora i a koutou, no te mea kua rongo ahau i a koutou inoi, a kua amuamu te hunga rawakore ki toku aroaro, a naku te hunga whai-taonga i hanga, a naku te kikokiko katoa, kaore hoki aku whakapai-kanohi.

17. Kua mea hoki au i te whenua kia momona, a nana, ko toku turanga-waewae ia, no reira, ka tu ano ahau ki runga i a ia.

18. A ka tapae atu ahau, a ka mea kia hoatu ki a koutou he taonga nui atu; ae ra, he whenua o te kupu whakaari, he whenua e rerengia ana e te waiu, e te honi, a kaore he kanga i runga i a ia a te haerenga mai o te Ariki:

19. A ka hoatu e ahau tenei whenua, he whenua tupu mo koutou, ki te whai koutou i a ia i runga i te whakapaunga o o koutou ngakau:

20. A ko taku kawenata tenei ki a koutou, ka whiwhi koutou ki taua whenua hei kainga tupu mo koutou, hei kainga tupu mo a koutou tamariki hoki mo ake tonu atu, i te wa e tu ana te ao, a ka riro ano i a koutou taua whenua i tera oranga, a e kore ia e pahemo atu ano.

21. Heoi, he pono, ko taku kupu tenei ki a koutou, kaore o koutou kingi, kai-whakahaere ranei a tetahi wa e tu mai nei, no te mea ko au to koutou kingi a taua wa, a ka tiakina koutou e au.

22. No reira, whakarongo ki toku reo, a ka aru i a au, a ka meatia koutou hei hunga here-kore, a heoi ano nga ture mo koutou, ko aku ture, ina haere mai ahau.

23. Olira, he pono, taku e mea nei ki a koutou, e whakaako tetahi ki tetahi, kia rite ki te karangatanga i whakaritea ai koutou e ahau.

24. A me aroha ia tangata, ia tangata ki tona teina, ano ko ia ano; a me mahi i runga i te pai me te tapu ki toku aroaro.

25. A ka mea ano ahau ki a koutou me aroha ia tangata, ia tangata o koutou ki tona teina ano ko ia ano;

26. Ta te mea, ko wai te tangata i roto i a koutou te tekau ma rua ana tama, a kaore ana whakapai-kanohi ki a ratou, a he ngawari a ratou mahi ki a ia, a ka mea ia ki tetahi, kia kakahuria koe ki te kakahu papai, a e noho koe ki konei; a ka mea ki tetahi atu, kia kakahuria koe ki roto i nga kakahu taratara a e noho koe ki kona, a ka titiro ki a ratou ka mea he tangata tika au,

27. Nana, ka hoatu tenei e ahau ki a koutou hei kupu whakarite, a e penei ana tenei kupu me au; ko taku kupu tenei ki a koutou, kia kotahi koutou, a ki te kaore e kotahi koutou, e hara i a au koutou.

28. A ka mea ano ahau ki a koutou, e whai ana te hoa riri i roto i nga wahi ngaro kia whakamatea koutou.

29. Ka rongu koutou mo nga pakanga i nga whenua tawhiti, a ka mea koutou meake ka tu nga pakanga i nga whenua tawhiti, otiia kaore koutou e matau ana ki nga ngakau o nga tangata i to koutou ake whenua;

30. Ka korero ahau i enei mea ki a koutou he mea na a koutou inoi, no reira tiakina te matauranga i roto i o koutou uma, kei hurahia enei mea ki a koutou e te kinonga o te tangata, he mea na a ratou mahi he, i runga i te ahua tera e korerotia i roto i o koutou taringa, e le reo kaha ake i to tera e whakangaueue i te whenua; otira ki te mea e rite ana koutou e kore koutou e wehi.

31. A kia mawhiti atu ai koutou i te mana o te hoa riri, a kia kohikohia ki a au he hunga tika, koha-kore, poke-kore:

32. No reira, ko te take tenei i hoatu ai e ahau te whakahaunga kia haere ake koutou ki Ohaio, a kei reira ka hoatu e ahau taku ture; a ko reira ka whakamanaia koutou ki te mana no runga;

33. A me haere atu i reira nga tangata katoa e pai ai ahau kia haere, ki roto i nga iwi katoa, a ka whakaaturia ki a ratou a ratou e mea ai; ta te mea he mahi nui taku kua purangatia nei, na te mea ka whakaorangia a Iharaira, a ka arahina ratou e ahau ki nga wahi e pai ai ahau, a e kore tetahi mana e pupuri i taku ringa.

34. A inaianei ka hoatu e ahau ki te Hahi i enei wahi he whakahaunga, he whakahaunga kia whakaritea etahi tangata i roto i a ratou e te reo o te Hahi;

35. A me titiro ratou ki te rawa kore, me te hunga e hapa ana, a me atawhai ki a ratou kia kore o ratou mamae: a me tono ratou ki te wahi i whakahau ai ahau i a ratou;

36. A ko tenei te mahi ma ratou, hei whakahaere i nga mea mo nga taonga o tenei Hahi.

37. A ki te mea he paamu a ratou e kore nei e taea te hokona atu, me waiho, me rihi ranei kia rite ki ta ratou e pai ai.

38. Whakaarohia enei mea kia puritia katoatia: a ina whakamanaia etahi tangata ki te mana no runga, a ka tonoa atu, ko reira ka kohia katoatia mai nga mea katoa ki te uma o te Hahi.

39. A ki te rapu taonga koutou e rite ana ki ta te Matua e pai ai kia hoatu ki a koutou, tera ka nui atu o koutou taonga i a nga iwi katoa, no te mea ka whiwhi koutou ki nga taonga o te oranga-tonutanga; a e tika ana kia maku nga taonga o te whenua, hei hoatu ki a koutou, heoi aua e whakahi, kei riro koutou kei pera me nga Niwhai onamata.

40. A me tenei ano, ko taku kupu tenei ki a koutou, ka hoatu e ahau he whakahaunga ki a koutou, kia haere ia tangata, ia tangata, te kaumatua, te piriti, te kai-whakaako, te mema ano hoki i runga i tona kaha, i runga i te mahi a ona ringaringa, ki te whakarite, ki te whakatutuki i nga mea i whakahaua ai ahau.

41. A me kauwhau koutou i runga i te reo whakapato, ia tangata, ia tangata ki tona hoa tata, i runga i te ahua rangimarie, mahaki.

42. Haere atu koutou i roto i te hunga kino. Me whakaora i a koutou ano. Kia ma koutou e mau nei i nga oko o te Ariki; Ae ra, koia ano tenei. Amine.

WAHANGA 39.

He whakakitenga ki a Hemi Kowira, i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Wheieta, Niu Iaka, i a Hanuere 5, 1831.

1. Whakarongo, a kia rongo koe ki te reo e pumau ana no te mau tonu ki te mau tonu, te AHAU NUI RAWA, ko Ihu Karaiti,

2. Te marama me te ora o te ao; he maramatanga e tūhono ana i roto i te pouritanga, a te matauria e te pouritanga.

3. Te mea ano i haere mai i te wehe-rua o nga wa ki taku ake ano, a kihai taku ake ano i manako mai ki a au.

4. Otira kua hoatu e ahau he mana ki te hunga katoa i manako mai ki a au, kia riro ratou he tama maku, a pena ano taku e mea ai ki te hunga katoa tera e manako mai ki a au, he mana kia riro ratou he tama maku.

5. A he pono, he pono, ko taku kupu tenei ki a koe, ko te tangata e manako nei ki taku Rongo-pai, ka manako mai ano hoki ia ki a au; a ko te tangata kaore nei e manako ki taku Rongo-pai, kaore hoki ana manako mai ki a au.

6. A ko taku Rongo-pai tenei: ko te ripenetatanga me te rumakanga ki te wai, a ko reira ka puta mai te rumakanga ki te kapura me te Wairua Tapu; ae ra, te Kai-whakamarie, te mea e whakaatu nei i nga mea katoa, e whakaako nei i nga mea rangimarie o te kingitanga.

7. A, nana, ko taku e mea nei ki a koe, e taku pononga, e Hemi, kua titiro ahau ki runga i au mahi, a e tino mohiotia ana koe e au:

8. A he pono ko taku kupu tenei ki a koe, kei te tika to ngakau ki a au inaianei, a nana, kua hoatu e au nga manaakitanga nui ki runga ki to matenga:

9. Ahakoa ra he nui te pouri kua kitea na e koe, no te mea he maha au whakaparahakotanga ki a au, he mea na te whakapehapeha me nga raruraru o te ao;

10. Otira kua tae mai nga ra o tou whakaoranga ki te mea e pai ana koe kia whakarongo ki toku reo e mea ana ki a koe, whakatika, kia rumakina, kia horoia atu o hara, e karanga ki toku ingoa, a ka whiwhi koe ki toku Wairua, me tetahi manaakitanga nui atu i tetahi atu manaakitanga kua mohiotia na e koe.

11. A ki te mea koe i tenei mea, kua rite koe i a au mo tetahi mahi nui atu. Ka kauwhautia e koe te raneatanga o taku Rongo-pai kua tukua atu e au i enei nga ra whakamutunga; te kawenata kua tukua mai nei e ahau ki te whakaora i taku iwi, o te whare o Ihairaira.

12. A tenei ake te wa ka tau iho te mana ki runga ki a koe; ka nui hoki to whakapono, a ka noho tahi au me koe, ka haere hoki au i mua i tou aroaro.

13. Kua karangatia koe kia mahi i roto i toku maara waina, ki te hanga hoki i taku Hahi, kia whakaputa hoki i toku Hiona, kia hari ai, kia tupu ai i runga i nga pukepuke.

14. Nana, he pono, he pono, taku e mea nei ki a koe, kaore koe e karangatia ana kia haere ki roto ki nga whenua i te rawhiti erangi e karangatia ana koe kia haere ki te Ohaio.

15. Kua pupuri ahau i tetahi manaakitanga kaore nei e mohiotia ana i waenganui i nga tamariki a te tangata, a ka ringihia taua manaakitanga ki runga i o ratou matenga, ki te huihui ratou ki Ohaio, a ka haere atu nga tangata i reira ki roto i nga whenua katoa.

16. Nana, he pono, he pono, ko taku kupu tenei ki a koe, kei te karanga mai ki a au te iwi o Ohaio, i runga i te whakapono nui, he whakaaro na ratou tera au e pupuri i toku ringa i roto i te whakawakanga ki runga i nga iwi katoa, otiia te taea e au te whakakahore i taku kupu:

17. No reira, e mahi i runga i te whakapaunga o to kaha, a me karanga i etahi kai-mahi whai-whakapono, ki roto i toku maara waina kia tapatapahia ai mo te wa whakamutunga.

18. A ki te mea ka ripeneta ratou, ka manako hoki ki te raneatanga o taku Rongo-pai, a ka whakatapua, tera au e pupuri i taku ringa i runga i te whakawakanga:

19. No reira, haere, e karanga ana i runga i te reo kaha, e mea ana, kua tata te kingitanga o te rangi; e karanga ana, Ohana ! kia whakapaingia te ingoa o te Atua o Runga Rawa.

20. Haere koe, me te rumaki ano ki te wai, me te whakapai ano i te ara i mua i a au, mo te wa e haere mai ai ahau;

21. No te mea, kua tata te wa; kahore tetahi tangata e mohio ki te ra, ki te haora ranei; otira he pono ka haere mai ia.

22. A ko ia e manako ana ki enei mea, ka manako mai hoki ia ki a au, a ka huihuria mai ratou ki a au i tenei oranga me tera oranga ano hoki.

23. A me tenei ano, me whakapa e koe o ringa ki runga ki te hunga katoa e rumakina ana e koe ki te wai, a ka whiwhi ratou ki te homaitanga o te Wairua Tapu, a ka titiro atu ratou ki nga tohu o toku haerenga mai, a ka mohio ratou ki a au.

24. Nana, ka hohoro toku haerenga mai; Ae ra, koia ano. Amine.

WAHANGA 40.

He whakakitenga i homai ki a Hohepa Mete, tamaiti, raua ko Hirini Rikitana, i homai i Wheieta, Niu Iaka, i a Hanucre, 1831, e whakaatu ana i te take i kore ai a Hemi Kowira i ngawari ki te whakakitenga i hoatu ai ki a ia.

1. Nana, he pono taku e mea nei ki a korua, i te tika te ngakau o taku pononga, o Hemi Kowira, ki taku aroaro, no te mea i kawenata ia ki a au tera ia e ngohengohe ki taku kupu.

2. A ka manako ia ki te kupu i runga i te koa, heoi i reira tonu iho ka whakamatautauria ia e Hatana; a na tona wehinga ki te tukinotanga me nga raruraru, o te ao, ka whakaparahako ia ki te kupu;

3. No reira ka takahia e ia taku kawenata, a kua waiho kia maku e mea ki a ia kia rite ki taku e pai ai. Amine.

WAHANGA 41.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa te Matakite, i Katarana, Ohai, i a Pepuere 4, 1831.

1. Whakarongo kia rongo hoki, E koutou e taku iwi, e ia ia te Ariki ia to koutou Atua, e koutou e ahua e ana ahau ki te manaaki ki nga manaakitanga nui rawa, e koutou e whakarongo mai nei ki a au; ko koutou ia e kore nei e whakarongo mai ki a au, a e ki na hoki kua mohio ki toku ingoa, ka kangaa e ahau ki nga kanga tino taumaha rawa.

2. Whakarongo e nga kaumatua o taku Hahi, kua karangatia nei e ahau; nana, ka hoatu e au he whaka-haunga ki a koutou, kia huihui koutou kia whakaae ki taku kupu,

3. A ma ta koutou inoi ka whiwhi koutou ki taku ture, kia mohio ai koutou ki te whakahaere i taku Hahi, kia tika ai nga mea katoa ki toku aroaro.

4. A ko ahau to koutou Kai-whakahaere a toku taenga mai; a nana, ka hohoro toku haerenga mai, a kia tupato koutou kia puritia ai taku ture.

5. Ko ia e whiwhi ana, e whakarite ana i taku ture, ko taku pononga ano tera; a ko te tangata e mea ana kei te whiwhi ki taku ture, a kahore e whakarite i taua ture, e hara taua tangata i taku akonga, a ka panaia atu ia i waenganui i a koutou:

6. Na te mea kahore e tika ana kia hoatu nga mea a nga tamariki o te kingitanga ki te hunga kaore nei e tika, ki nga kuri ranei, kia panga atu ranei nga peara ki te aroaro o nga poaka.

7. A tenei hoki e tika ana kia hanga tetahi whare mo taku pononga, mo Hohepa Mete, tamaiti, hei nohanga mona, hei wahi hoki mo tana mahi whakamaori.

8. Me tenei ano, e tika ana kia noho taku pononga, a Hirini Rikitana, kia rite ki tana e pai ai, i te mea ka pupuri ia i aku whakahaunga.

9. Na, kua karangatia e au taku pononga, a Eruera Patariti, a kua hoatu hoki he whakahaunga, kia whakaturia hoki ia i runga i te pooti o te Hahi, kia whakapangia hoki ia hei pihopa ki te Hahi, kia mahue hoki i a ia ona taonga hokohoko, me te whakapau ano i tana wa katoa i roto i nga mahi o te Hahi;

10. Me te whakarite hoki i nga mea katoa kia rite ki nga mea e hoatu ai ki a ia i roto i aku ture.

11. A i penei ai ia, ta te mea kei te ma tona ngakau ki mua i a au, a e rite ana ia ki a Natanira onamata, kaore nei he tinihaunga i roto i a ia.

12. Kua hoatu enei kupu ki a koutou, a kei te ma ratou i mua i a au, na reira kia tupato ta koutou pupuri i aua kupu, no te mea ka tau te utu mo enei kupu ki runga i o koutou wairua a te ra whakawa; Ae ra, koia ano tenei. Amine.

WAHANGA 42.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Katarana, Ohaio, i a Pepuere 9, 1831.

1. Whakarongo, e koutou, nga kaumatua o taku Hahi, kua mine mai i runga i toku ingoa, koia nei a

Ihu Karaiti, te Tama a te Atua ora, te Kai-whakaora o te ao: ki te mea ka whakapono ratou ki taku ingoa, me te mau ano ki aku whakahaunga,

2. Ka mea nei ano ahau ki a koutou, whakarongo kia rongu hoki, kia ngohengohe ano ki te ture e hoatu ai e ahau ki a koutou;

3. No te mea, he pono, ko taku e mea nei, i runga i te mea kua mine tahi koutou kia rite ki taku i whakahau ai ki a koutou, a e tapatahi ana hoki a koutou whakaaro mo tenei mea kotahi, kua inoi ake ano hoki ki te Matua i runga i toku ingoa, he pono, ka whiwhi koutou.

4. Nana, he pono, taku e mea nei ki a koutou, ka hoatu e ahau tenei whakahaunga tuatahi, kia haere atu koutou i runga i toku ingoa, ia tangata, ia tangata o koutou, ko aku pononga ia a Hohepa Mete, tamaiti, raua ko Hirini Rikitana, aua e haere.

5. A ka hoatu e ahau he whakahaunga ki a raua kia haere atu raua mo tetahi wa poto, a ka whakaaturia e te mana o toku Wairua te wa e hoki mai ai raua;

6. Na, me haere atu koutou takirua, takirua, i runga i te kaha o toku Wairua me te kauwhau ano i taku Rongo-pai, me te whakaara ake ano i o koutou reo ano me te reo o te tetere, me te whakapuaki ano i taku kupu kia rite ki te reo o nga anahera a te Atua;

7. A me haere atu koutou me te rumaki ano ki te wai, me te mea ano—Ripeneta koutou, ripeneta koutou, kua tata hoki te kingitanga o te rangi.

8. A me haere atu koutou i tenei wahi ki nga wahi whaka-te-hauauru; me te hanga ake e koutou taku Hahi ki nga wahi katoa e rokohanga atu ai e koutou nga tangata e manako ana ki a koutou,

9. A taea noatia te wa e whakakitea iho ai ki a koutou no runga, te wa e whakaritea ai te pa o Hiruharama Hou, kia kohikohi ai koutou he kotahi, kia ai koutou he iwi maku, a ko ahau to koutou Atua.

10. Na e mea ana ano ahau ki a koutou, me tu taku pononga, a Eruera Patariti i roto i te karangatanga kua karangatia nei ia e au. A tenei ake te wa, ki te hara ia ka whakaritea tetahi atu hei whakakapi mona. Ae ra. Amine.

11. Me tenei ano taku kupu ki a koutou, e kore e hoatu ki tetahi kia haere atu ki te kauwhau i taku Rongo-pai, ki te hanga ake ranei i taku Hahi, ki te kaore ia e whakapangia e tetahi tangata whai-mana,

me te mohio hoki te Hahi kei te whai-mana ia, a kua oti hoki ia te whakapa tika e nga kai-whakahaere o te Hahi.

12. Me tenei hoki, me whakaako e nga kaumatua, e nga piriti, me nga kai-whakaako ano hoki o tenei Hahi nga tikanga o taku Rongo-pai e mau nei i roto i te Paipera, me te Pukapuka a Moromona, kei reira te raneatanga o te Rongo-pai;

13. Me mahara hoki ratou ki nga kawenata me nga tikanga o te Hahi, kia meatia e ratou, a ko enei nga whakaakoranga ma ratou, i roto i nga tohutohu o te Wairua;

14. A ma te inoi i runga i te whakapono ka hoatu ai te Wairua ki a koutou, a ki te kahore koutou e whiwhi ki te Wairua, kua koutou e whakaako.

15. Na, kia whakaritea katoatia enei mea e koutou kia rite ki taku i whakahau ai mo a koutou whakaakoranga, taea noatia te hoatutanga o te raneatanga o aku karaipiture.

16. Na, i a koutou ka whakaara ake i o koutou reo i runga i te akiakinga o te Kai-whakamarie, ka korero, ka poropiti koutou kia rite ki taku e pai ai;

17. Ina kei te mohio te Kai-whakamarie ki nga mea katoa, a ko ia he Kai-whakaatu mo te Matua raua ko te Tama.

18. A, nana ka korero atu ahau ki te Hahi. Kua koe e patu tangata; na ko te tangata e patu ana, e kore e murua ana hara i tenei ao, i te ao meake nei puta ranei.

19. A ko tenei ano taku kupu, kua e patu tangata; engari ka whakamatea te tangata e patu ana.

20. Kua e tahae; a ko te tangata e tahae ana, a e kore e ripeneta, ka maka atu ki waho.

21. Kua e korero teka; ko te tangata e korero teka ana, a e kore e ripeneta, ka maka atu ki waho.

22. Kia whakapaua tou ngakau ki te aroha ki tau wahine, kia piri hoki ki a ia, kua ki tetahi atu;

23. Ko te tangata e titiro atu ana ki te wahine he hiahia tona ki a ia, ka whakakore ia i te whakapono, e kore hoki te Wairua e noho i a ia, a ki te kahore ia e ripeneta, ka maka atu ia ki waho.

24. Kua koe e puremu, a ko te tangata e puremu ana, ki te kahore ia e ripeneta, ka maka atu ki waho;

25. Otiia ko te tangata kua puremu, a ka ripeneta i runga i te whakapaunga o tona ngakau, me te wha-

karere atu, a kahore e pera ano tana mahi, me muru e koe ana hara:

26. Otiia ki te puremu ano ia, kua e murua tona hara, engari kia maka atu.

27. Kua e korero kino mo tou hoa tata, kua hoki e mea i tetahi mahi he ki a ia.

28. Kei te mohio koe, kei roto i aku karaipiture aku ture mo enei mea, ko te tangata e hara ana, ki te kahore ia e ripeneta, ka maka atu ki waho.

29. Ki te aroha koe ki a au, me mahi koe ki a au, me pupuri hoki aku whakahaunga katoa.

30. Nana kia mahara koe ki te hunga rawa-kore, me tapae atu ano i etahi wahi o o taonga hei oranga mo ratou, ara nga mea e ahei ana i a koutou te hoatu ki a ratou, me hoatu ano hoki he kawenata me tetahi tiiti e kore nei e taea te whakakahore;

31. Na i runga i te mea ka hoatu e koe etahi wahi o o taonga ki te hunga rawa-kore; ka mea ano hoki koe i tana mea ki a au, a kia whakatakotoria aua mea ki te aroaro o te pihopa o taku Hahi, ratou ko ana kaurihera, ki te aroaro ranei o etahi kaumatua tokorua, Tohunga Nui ranei, era e whakaritea, kua whakaritea ranei, kua whakaturia hoki e te pihopa mo taua mahi.

32. Na hei muri i te whakatakotoranga o aua mea ki te aroaro o te pihopa o taku Hahi, a i te mea kua riro i a ia enei whakaaturanga mo te tapaenga atu o nga taonga o taku Hahi, tera e kore e taea te tango atu aua mea i runga i te ritenga o aku whakahaunga; ka meinga ia tangata, ia tangata kia whakaatu mai ki a au mo ana mahi, hei tuari hoki ia i runga i ona ake taonga, i runga i nga taonga kua tapaea atu ranei mona, ara i runga i te taonga e ranea ana mona me tana whanau,

33. A me tenei ano, ki te mea he taonga i roto i nga ringaringa o te Hahi, kei tetahi mema ranei o te Hahi, e nui atu ana i te mea e tika ana e ora ai ratou, i muri i tenei tapaenga tuatahi, koia ano tetahi toenga hei tapaenga atu ki te pihopa, me tiaki hei hoatutanga i tenei wa, i tenei wa, ki te hunga e hapa ana, kia tino whakawhiwhia ai ia tangata, ia tangata, e hapa ana, kia whiwhi hoki ia kia rite ki tana e hapa ai.

34. No konei, me tiaki te toenga o nga taonga ki roto ki toku toa, hei tuhanga ma te hunga rawa-kore me te hunga e hapa ana. kia rite ki ta nga tohutohu a te

Runanga Nui o te Hahi, a te pihopa hoki ratou ko ana kaunihera.

35. Hei moni hoki mo te hokohoko whenua, hei painga mo nga mema katoa o te Hahi, hei hanga i nga whare karakia, hei hanga ake ano hoki i te Hiruharama Hou e whakakitea ai a muri ake nei.

36. Kia kohikohia ai taku iwi kawenata ki te wahi kotahi, a te ra e haere mai ai ahau ki taku temepara. E meinga ana tenei e ahau hei whakaora i taku iwi.

37. Na ko te tangata e hara ana, a e kore e ripeneta, ka maka atu ki waho o te Hahi, a e kore ia e whiwhi ano ki nga taonga kua tapaea nei e ia mo te hunga rawa-kore, me te hunga hoki e hapa ana o taku Hahi; ara e rite ana tenei me te mea kua homai ki a au.

38. No te mea, ki te mea koutou i tenei ki tetahi mea iti rawa o enei, he meatanga tenei ki a au;

39. Na te mea, tenei ake te wa ka tino tutuki aku kupu i whakapuakina ai e nga mangai o aku poropiti; no te mea ka tapaea atu e ahau etahi o nga taonga o te hunga e uru ana ki taku Rongo-pai i waenganui i nga Tauwiwi, ma te hunga rawa-kore o taku iwi, no te whare o Iharaira nei.

40. Me tenei ano, kua koe e whakapehapeha i roto i tou ngakau: na ko te kakahu mou he kakahu whakahihi-kore, a ko te ataahua o ana kakahu hei te ahua e mahia nei e ou ringaringa ake;

41. A kia meatia matia nga mea katoa i toku aroaro.

42. Kua e mangere; e kore te tangata e mangere ana e tukua kia kai i te taro, e mau ranei nga kakahu o te tangata mahi.

43. A ko te hunga e turorotia ana i roto i a koutou, a kaore o ratou whakapono e taea ai ratou te whakaora, engari he whakapono iti to ratou, me whangai ratou i runga i te tino atawhai, ki nga mahuri me te kai mama, kua hoki tera e meatia e te ringaringa o tetahi hoa riri.

44. Me karanga nga kaumatua o te Hahi, kia rua, nuku atu ranei, a ma ratou e inoi me te whakapa o ratou ringaringa ki runga ki a ratou i runga i toku ingoa; na ki te mate ratou ka mate ratou ki a au, a ki te ora ratou, ka ora ratou ki a au.

45. Me noho tahi koutou i runga i te aroha. Me tangi hoki koutou mo te rironga atu a nga mea e mate nei, a tera noa ake te tika kia tangihia nga mea kaore o ratou tumanakotanga atu ki tetahi aranga kororia.

46. Na, ko nga mea e mate ana i roto i a au e kore ratou e rongu ki te mate; no te mea ka reka te mate ki a ratou;

47. Ko nga tangata ia kaore e mate ana i roto i a au, aue te mate mo ratou, he kawa hoki to ratou matenga.

48. Me tenei ano, ko te tangata he whakapono tona ki a au e ora ai ia, a ki te kahore ia i rite mo te mate, ka whakaorangia ia;

49. Ko te tangata he whakapono tona kia kite, ka kite.

50. Ko te tangata he whakapono tona kia rongu, ka rongu.

51. Ko te tangata kopa he whakapono tona era ia e tupeke, ka tupeke;

52. A ko nga tangata kahore o ratou whakapono e taea ai enei mea, engari e whakapono ana ki a au, kei a ratou te mana e riro ai ratou he tama maku; na ki te kahore ratou e takahi i aku ture, me whakamana-wanui koutou ki o ratou ngoikoretanga.

53. E tu koe i runga i tou karangatanga he tuari;

54. Kaua e tango noa i nga kakahu o to teina; me utu nga mea a tou teina e riro ai i a koe;

55. Na, ki te riro i a koe nga utunga e nui atu ana i te mea e tika ana mo to oranga, me hoatu aua mea ki taku toa, kia whakaritea ai nga mea katoa, kia rite ki taku i korero ai.

56. Me inoi koe a ka hoatu aku karaipiture, ka pera me taku i whakarite ai, a ka tiakina paitia aua mea.

57. A e tika ana kia noho puku koe mo aua karaipiture, a kaua era e whakaakona kia riro ra ano i a koe te raneatanga o aua mea.

58. A ka hoatu e ahau he whakahaunga ki a koe, ko reira whakaako ai i aua karaipiture ki nga tangata katoa; no te mea ka whakaakona ki nga iwi katoa, ki nga hapu, ki nga reo, ki nga huihuinga tangata.

59. Me mau koe ki nga mea kua whiwhi na koe, kua hoatu nei ki a koe i roto i aku karaipiture hei ture, hei ture aku mo te whakahaeretanga o taku Hahi;

60. Ko te tangata e mahi ana kia rite ki enei ture ka whakaorangia, a ko te tangata kaore nei e whakarite ana i enei ture, ki te pera tonu ia, ka tau te he ki a ia.

61. Ki te inoia e koe, ka whiwhi koe ki nga whakakitenga ki runga ki nga whakakitenga, ki nga matauranga ki runga ki nga matauranga, kia mohio ai koutou ki nga mea ngaro, me nga mea o te rangimarie, ko

nga mea e puta mai ai he koa, ki nga mea e whakawhiwhia ai ki te oranga-tonutanga.

62. Me inoi koe, a taihoa, kia rite toku wa, ka whakakitea ki a koe te wahi e hangaa ai te Hiruharama Hou.

63. A nana, tenei ake te wa, ka tonoa atu aku pononga ki te rawhiti, ki te hauauru, ki te nota, ki te tonga;

64. Na i te wa nei ano, kia whakaakona e te tangata e haere ana ki te rawhiti, kia rere atu ki te hauauru, nga mea i whakatahuritia ki te whakapono, he mea tenei na nga mea meake nei ka puta ki te ao, he mea hoki na nga huihuinga ngaro.

65. Nana, kia u ki enei mea katoa, a he nui rawa te utu mou, no te mea kua hoatu ki a koe kia matau ki nga mea o te kingitanga, ko te ao ia kaore i hoatu kia mohio ki enei mea.

66. Kia ngohengohe koe ki nga ture kua riro na i a koe, a kia u ki te whakapono.

67. Tenei ake te wa ka whiwhi koutou ki nga kawenata mo te Hahi e ranea ana he whakau i a koutou i konei, i te Hiruharama Hou ano hoki.

68. No reira ko te tangata e hapa ana i te matauranga me inoi ia ki a au, a ka hoatu nui e au ki a ia, a kaore au e tawai atu ki a ia.

69. Whakaarahia ake o koutou ngakau kia koa, no te mea kua hoatu ki a koutou te kingitanga, ara nga kii o te Hahi, ae ra hoki. Amine.

70. Me tuwhaina atu ki nga piriti me nga kai-whakaako hei taonga tiakanga, e pera ana me ta nga mema.

71. A ko nga kaumatau, Tohunga Nui ranei tera e whakaritea hei awhina i te pihopa, hei kaunihera mona i roto i nga mea katoa, ka whiwhi ki te oranga mo a ratou whanau i roto i nga taonga kua tapaea ki te pihopa hei painga mo te hunga rawa-kore, mo era atu mahi hoki kua oti ake nei te korero;

72. Me utu ratou mo a ratou mahi katoa, ki tetahi tuaritanga, ki etahi atu mea ranei, kia rite ki to te whakaaro pai me te matauranga o te pihopa me ana kaunihera.

73. Me whiwhi hoki te pihopa ki tona oranga, ki te utu tika ranei mo ana mahi katoa i roto i te Hahi.

74. Nana, he pono taku e mea nei ki a koutou, ki te mea ki roto i a koutou etahi kua wehe atu i o ratou

hoa, he moe puku te take, ara ki te whakaatu ratou ki a koutou i runga i te ngakau iro, koia nei te take, kua ratou e maka atu i waenganui i a koutou;

75. Heoi ki te kitea e koutou tetahi hunga kua mahue nei i o ratou hoa mo te puremu te take, a ko ratou ano nga mea i hara, a ki te mea e ora ana o ratou hoa, me maka atu nga mea pera ki waho i a koutou.

76. Ka mea ano ahau ki a koutou, kia mataara, kia tupato, kia kaha te uiui, kua e manako ki nga pera i waenganui i a koutou, ki te mea e marena ana ratou.

77. A ki te kahore ratou e marena ana, me ripeneta ratou ki o ratou hara katoa, ki te kaore kua koutou e manako ki a ratou.

78. Tenei ano, me mahara ia mema, ia mema, o tenei Hahi a te Karaiti kia pupuri i nga whakahaunga me nga kawenata katoa o te Hahi.

79. A nawai a, ki te patu tangata tetahi tangata i waenganui i a koutou, me tuku atu ia kia whakawakia, kia rite ki ta te ture o te whenua; no te mea, kia mahara koutou kaore he murunga hara mona, a ka whakatau te whakawakanga kia rite ki ta te whenua ture.

80. Ki te puremu tetahi tane, wahine ranei, me tu te whakawakanga mona ki te aroaro o nga kaumatua tokorua, nuku atu ranei o te Hahi, na kia whakapumautia ia kupu, ia kupu whakahe mona e nga kai-whakaatu tokorua o te Hahi, kua hei te hoa riri hei whai-whakaatu mona, otira me he mea he tokomaha atu nga kai-whakaatu i te tokorua, ka pai ake.

81. Otira, ka whakatau te he ki a ia e te mangai o nga kai-whakaatu tokorua, a ma nga kaumatua e whakatakoto te keihi ki te aroaro o te Hahi, a ma te Hahi e whakaara ake o ratou ringaringa hei whakahe i a ia, kia whakawakia ai ia kia rite ki te ture a te Atua.

82. A ki te mea e taea ana, me noho te pihopa hoki i roto i te whakawa.

83. Na kia whakahaeretia peneitia nga keihi katoa e tu ai ki o koutou aroaro.

84. A ki te pahua tetahi tangata, wahine ranei me tuku atu ia ki te ture o te whenua.

85. Ki te whanako ranei ia me tuku atu ia ki te ture o te whenua.

86. Ki te korero teka ranei ia me tuku atu ia ki te ture o te whenua.

87. A ki te mahi he ia ki a koe ahakoa he aha taua he, me tuku atu ia ki te ture; ae ra, ki te ture a te Atua.

88. A ki te he tou teina, tuahine ranei ki a koe, me korero puku ki a ia anake, a ki te whaki mai ia, me houhou te rongo ki a ia.

89. A ki te kahore ia e whaki, tukuna atu ia e koe ki te Hahi, kua ki nga mema, engari ki nga kaumatua, a ka mahia tenei i roto i te karakia, e hara i te mea i te aroaro o te ao.

90. Na ki te he tou teina, to tuahine ranei ki te tokomaha, me whiu ia i te aroaro o te tokomaha.

91. A ki te hara matanui tetahi, kia whakahengia matanuitia ia, kia whakama ai ia. A ki te kahore ia e whaki me tuku atu ia ki te ture a te Atua.

92. A ki te hara puku tetahi, ka whakahengia puku-tia ia, kia ai he wa mana hei whaki puku atu ki te tangata i he ai i a ia, ki te Atua ano hoki, kia kore ai te hunga o te Hahi e korero whakahe mona.

93. A me penei to koutou whakahaeretanga i roto i nga mea katoa.

WAHANGA 43.

He whakakitenga ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Katarana, Ohaio, i a Pepuere, 1831.

1. Whakarongo, e koutou nga kaumatua o taku Hahi, kia whai-taringa mai hoki ki nga kupu tera ka whakapuakina e au ki a koutou;

2. No te mea, nana, he pono, he pono taku e mea nei ki a koutou, kua whiwhi koutou ki tetahi whakahaunga hei ture ki taku Hahi na roto i taku i whakarite ai ahau ki a koutou hei hoatu whakahaunga, me nga whakakitenga na toku ringa.

3. A me tuturu ta koutou mohio ki tenei, ki te u ia ki roto ki a au, kaore tetahi atu e whakaritea kia whiwhi whakahaunga, whakakitenga, a kia tangohia ra ano ia.

4. Otira he pono, he pono, taku e mea nei ki a koutou, e kore tetahi atu e whakaritea mo tenei homaitanga, engari ma roto anake i a ia, ta te mea ki te tangohia i a ia, kati tona mana ko te whakarite tetahi hei whakakapi mona;

5. A me ture tenei ki a koutou, ara kauaka e manakohia tetahi whakaakoranga tera e mauria mai ki o koutou aroaro ano he whakakitenga, he whakahaunga ranei.

6. A tenei taku te hoatu nei ki a koutou kia kore ai koutou e mamingatia, kia mohio ai koutou e hara i a au aua mea.

7. No te mea he pono taku e mea nei ki a koutou, ko te tangata ka whakaritea ai e au me tomo mai i te kuwaha, a me whakapa pera me taku i mea ai ki a koutou i mua, hei whakaako i aua whakakitenga kua whiwhi na koutou, i nga whakakitenga hoki e whiwhi koutou ma roto i te tangata kua whakaritea nei e au.

8. A tenei, nana, ka hoatu whakahaunga nei e au ki a koutou, ara i nga wa e huihuria tahitia ai koutou, me tohutohu koutou, me whakakaha te whakapono o tetahi, o tetahi, kia mohio ai koutou ki te mahi tika ki te whakahaere i taku Hahi, ki te whakatau i runga i nga take o aku ture me nga whakahaunga kua hoatu nei e ahau;

9. Penei ka whakaakona koutou i roto i nga ture c taku Hahi, ka whakatapua e nga mea kua riro i a koutou, a kia herea koutou e koutou ano hei mahi i roto i nga mea tapu katoa ki toku aroaro,

10. A ki te meatia tenei e koutou, ka tapiritia he kororia ki te kingitanga kua riro nei i a koutou. Ki te kore koutou e mea i tenei mea, ka tangohia atu; aera, te mea kua riro na i a koutou.

11. Tahia atu e koutou te kino i roto i a koutou: whakatapua hoki koutou i toku aroaro.

12. A ki te mea e hiahia ana koutou ki nga mea kororia o te kingitanga, whakaturia e koutou taku pononga, a Hohepa Mete, tamaiti; tautokona ake hoki ia i mua i a au i runga ano i te inoi whakapono.

13. Me tenei ano ko taku kupu tenei ki a koutou, ki te hiahia koutou ki nga mea ngaro o te kingitanga, whakawhiwhia atu ia ki te kai, ki te kakahu, ki nga mea katoa ano hoki e hiahia ai ia hei whakatutuki i te mahi, kua whakahaua na ia e ahau;

14. A ki te kore e pena ta koutou mahi, me noho tonu ia i te hunga e manako na ki a ia he mea e tohungia ake ai tetahi iwi koha-kore ki a au.

15. Me tenei ano ka mea atu ahau, whakarongo e koutou, e nga kaumatua o taku Hahi, kua oti ahau te whakarite; kaore koutou i tonoa atu kia whakaakona,

engari ki te whakaako i nga tamariki a te tangata ki nga mea kua tukua alu na ki o koutou ringa i runga i te mana o toku Wairua;

16. A me ahu mai te whakaakoranga mo koutou i runga, whakatapua koutou a ka whiwhi koutou ki te mana, kia hoatu ai koutou kia rite tonu ki taku i mea ai.

17. Whakarongo koutou, no te mea, nana, kua tata mai te ra nui o te Ariki.

18. No te mea kei te haere mai te ra, e puaki mai ai te reo o te Ariki i te rangi; e ngaueue ai hoki nga rangi, e wiri ai te whenua me te tetere a te Atua e roa, e kaha tona tangi, me te mea atu ki nga iwi e moe ana, koutou, e te hunga tapu, maranga, ara ake hoki; e te hunga hara e noho, e moe kia tuaruatia ra ano taku karanga;

19. No reira whitikiria o koutou hope kei rokohanga atu koutou i roto tonu i te hunga hara.

20. Whakaarahia ake o koutou reo kaua e puritia. Karanga iho ki nga iwi kia ripeneta, nga koroua, nga tamariki, nga herehere, nga here-kore, me te mea atu, kia noho takatu koutou mo te ra nui o te Ariki;

21. No te mea, ki te whakaara ake ahau, tangata nei ano i toku reo, me te mea ano kia ripeneta koutou, a kaore koutou e whakarongo mai, ka pehea ra ta koutou kupu ina tae mai te ra e riro ai ma nga whatitiri e whakapuaki ki nga pito whakamutunga o te ao, me te korero ano ki nga taringa o te hunga katoa e ora ana, me te mea, Ripeneta, whakatakatu hoki mo te ra nui o te Ariki;

22. Ae ra hoki, me tenei ano i te wa e puta mai ai te hiko i te rawhiti ki te hauauru, e puaki ai ano hoki o ratou reo ki te hunga katoa e ora ana, e werohia ai, e mea ana, Ripeneta kua tae mai hoki te ra nui o te Ariki.

23. Me tenei ano, meake puaki mai ai te reo o te Ariki i te rangi, mea ai, Whakarongo e koutou, e nga iwi o te whenua, whakarongo, e koutou ki nga kupu, a taua Atua i hangaa na koutou.

24. E nga iwi o te whenua, kia pehea te nui o aku whakaminenga mai i a koutou, pera me te heihei e whakamine mai i ana pi ki raro i ona parirau, otira kihai koutou i pai.

25. Kia pehea ano te honohono o aku karangatanga i a koutou, e karanga nei ahau ma roto i te mangai o

aku pononga, ma roto ano i nga minitatanga o nga anahera, ma roto i toku ake reo, ma roto i te reo o nga whatitiri, ma roto i te reo o nga ru whenua, me nga whatu nui, ma roto i nga reo o nga tu ahua katoa o te mate uruta, ma roto ano hoki i te tangihanga nui o te tetere, ma roto i te reo o nga whakaritenga whakawa, ma roto i te reo o te atawhai, i te katoa o te ra, ma roto i te reo o te kororia, o te honore, me nga taonga utu nui a te oranga-tonutanga, me te hiahia ano kia whiwhi koutou ki te oranga-tonutanga, heoi kihai koutou i pai.

26. Na ko tenei, kua tae mai te ra, kua purena hoki te kapa o taku riri.

27. Nana, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko enei kupu na te Ariki, na to koutou Atua;

28. No reira, e mahi koutou, ko te wa whakamutunga ano ia e mahi ai koutou, ko te wa whakamutunga e karanga ai koutou ki nga tangata o te whenua.

29. Na ko tenei, ka haere atu ahau i te wa e pai ai ahau ki te whakawa, a ka hokona mai toku iwi, ka kingi tahi me au ki runga i te whenua,

30. No te mea, ka tae mai te wa nui o te kotahi mano tau, kua mea nei ahau tera e haere mai, ma roto i nga mangai o aku pononga.

31. E hereherea hoki a Hatana, a ina tae mai te wa e whakahoroa ai ano ona mekameka, ka kingi ia mo tetahi wa poto nei, a ko reira tae mai ai te mutunga o te whenua:

32. A ko ia e noho ana i roto i te pono, ka rite ki te kimonga kanohi tona whakarereketanga, a ko reira pahemo atu ai te whenua me te mea na te ahi;

33. A ko reira te hunga o te kino haere ai ki roto i te ahi e kore e tineia, a ko to ratou tukunga iho kaore tetahi tangata i te ao nei e matau ana, e kore ano hoki e taea kia matau, kia tae mai ra ano ratou ki mua i a au i te wa o te whakawa.

34. Whakarongo mai koutou ki enei kupu; nana ko Ihu Karaiti ahau, ko te Kai-whakaora o te ao, Puritia enei mea ki roto i o koutou ngakau kia whai-whakaaro mo nga mea mutunga-kore.

35. Kia ata noho. Kia mau ki aku ture katoa. Ae ra, koia ano tenei. Amine.

WAHANGA 44.

He whakakitenga ki a Hohepa Mete, tamaiti, raua ko Hirini Rikitana, he mea homai i Katarana, Ohaio, i a Pepuere, 1831.

1. Nana, ko te kupu tenei a te Ariki ki a korua, ki aku pononga, he mea tika tenei i roto i a au, ara kia whakahuihuia nga kaumatua o taku Hahi, mai i te rawhiti, i te hauauru, i te nota, i te tonga hoki, me tonu a reta, ma tetahi atu huarahi ranei.

2. A tenei ake ka tae mai te wa, ki te mea ka mau tonu to ratou whakapono, me te whakamahi ano i te whakapono ki a au, ka ringihia atu e ahau toku Wairua ki runga i a ratou, i te ra e mine mai ai ratou ki te wahi kotahi.

3. A tenei ake ka tae mai te wa, e haere atu ratou ki nga wahi e noho patata ana, me te kauwhau i te ripenetatanga ki te iwi.

4. A he maha te hunga tera e whakatahuritia mai, e whai-kaha ai koutou ki te whakatapu i a koutou, e rite ai ki nga ture a te tangata;

5. Kia kore ai e whai-kaha o koutou hoa-riri ki a koutou, me ora ano koutou i roto i nga mea katoa; kia whai-kaha ai koutou ki te pupuri i aku ture, kia whakamararatia atu ai ano hoki nga ropu katoa o te hoa-riri e whai nei ki te whakangaro i toku iwi.

6. Nana, ko taku kupu tenei ki a koutou, torotorona atu te hunga rawa-kore, me te hunga e noho hapa ana, a hoatu hoki nga mea e ora ai ratou, kia atawhaitia ai ratou taea noatia te wa e oti pai ai nga mea katoa rite tonu ki taku ture kua riro atu na i a koutou. Amine.

 WAHANGA 45.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i Katarana, Ohaio, i a Maehe 7, 1831.

1. Whakarongo e koutou e nga iwi o taku Hahi, kua hoatu ki a koutou te kingitanga—whakarongo koutou, kia rongu hoki ki a ia nana nei i whakatakoto te turanga o te whenua, nana i hanga nga rangi me nga mano o reira, nana ano hoki i hanga nga mea katoa e ora nei, e haereere ana, e whiwhi tinana nei ano hoki.

2. Me tenei ano, ko taku kupu tenei, whakarongo ki taku reo kei rokohanga mai koutou e te mate; kei pahemo ke hoki te raumati i te haora e kore ai koutou e whai-whakaaro, a ka mutu te kotinga, a kore ake o koutou wairua e ora.

3. Whakarongo ki a ia, ko ia nei to koutou taka-waenga ki te Matua, ko ia ano hoki e tohe tonu ana mo koutou i tona aroaro,

4. Me te mea ano, e Pa, nana, tirohia nga mamae-tanga, me te matenga rawatanga ona kaore nei kia mahi noa i te hara, a ko ia nei tera i ahua-reka nei koe; nana, te toto o tau Tama i whakaheke nei—te toto ona i homai nei e koe kia whai-kororia ai koe;

5. No reira, e Pa, tohungia enei oku teina e whakapono nei ki loku ingoa, kia haere mai ai ratou ki a au, me te whiwhi ano ki te oranga-tonutanga.

6. Whakarongo e koutou, e te hunga o taku Hahi, me koutou e nga kaumatua, whakarongo katoa mai, whakarongo ki toku reo i te mea e karanga ana i tenei ra, a kua e whakapakeketia o koutou ngakau,

7. No te mea he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko ahau te Arepa me te Omeka, te timatanga me te whakamutunga, te marama me te ora o te ao—he maramatanga e tiaho ana i roto i te pouritanga, a kihai te pouritanga i matau ki a ia.

8. I haere mai ahau ki oku, a kihai oku i manako mai ki a au; otira te hunga katoa i manako mai ki a au, i hoatu e ahau ki a ratou he mana ki te mahi i nga merekara maha, hei mea ano hoki e riro mai ai ratou hei tama ma te Atua, ae ra, ki te hunga i whakapono ki toku ingoa i hoatu e ahau he mana e whiwhi ai ratou ki te oranga-tonutanga.

9. No kona hoki i tukua atu ai e ahau taku kawenata mau tonu ki te ao, kia ai hei whakamarama mo te ao, hei kara ano hoki ki toku iwi, a ko nga Tauwi, me rapu atu ki reira, kia ai ano hoki ia hei karere ki mua i toku mata ki te whakapai i te huarahi i mua i a au;

10. No reira, haere mai koutou ki a ia, a ka whakariterite tahi ahau ki te tangata e haere ana mai, pera me taku ki nga tangata i nga ra o nehe, a ko reira whakaaturia ai te kaha o aku whakariteritenga ki a koutou,

11. No reira, whakarongo katoa mai koutou, a maku e whakakite taua mea ki a koutou, 'ara toku matau-

ranga—te matauranga ona e kiia nei ko te Atua o Enoka, ratou ko ona teina,

12. Ko ratou nei he mea wehe atu i te whenua, a naku ano i tango ake ratou ki a au—he pa kua rahuitia kia tae mai ra ano te ra o te tika—te ra i hiahiatia ai e nga tangata tapu katoa kia kite ratou, a kaore ratou i kite i te hua o te kino, me nga whakarihariha katoa;

13. Me te whakaae ano ratou he tauhou, he manene ratou i runga i te whenua;

14. Otira i whiwhi ratou ki te kupu whakaari taihoa ka kitea e ratou, me te matakitaki atu ano i roto i te kikokiko.

15. No reira, whakarongo a ka whiriwhiri ngatahi tatou, a ka korero, ka poropiti ki a koutou ka pera me taku i mea ai ki nga tangata i nga ra o mua;

16. A ka marama rawa taku whakaatu i taua mea, ka rite ki taku whakaaturanga ki aku akonga, i te wa i tu ai ahau i mua i a ratou i roto ano i te tinana, me te korero atu ano ki a ratou, me te mea, i te mea kua inoi mai koutou ki a au, he aha nga tohu o toku haerenga mai i te ra e haere mai ai ahau i roto i toku kororia i roto i nga kapua o te rangi he mea e tutuki ai nga kupu whakaari i meatia e ahau ki o koutou matua,

17. No te mea i runga i ta koutou titiro iho, rite tonu ki te noho whare-herehere te roa o okoutou wairua e noho wehe mai ana i o koutou tinana, na reira ka whakaatu ahau ki a koutou i te ahua o te putanga mai o te ra o te hokonga me te ra hoki o te whakahokinga o Ihairaira e noho marara nei.

18. A inaianei kei te kite koutou i tenei temepara e tu nei ki Hiruharama. e karangatia na hoki e koutou ko te whare o te Atua, a e mea ana o koutou hoa riri e kore rawa tenei whare e whakahoroa iho.

19. Otira nana, ko taku kupu tenei ki a koutou, ka rite ki te tahae i te po te putanga mai o te whakanga-romanga ki tenei whakatupuranga, a ka tukitukia tenei iwi, ka whakamararatia atu ano ki roto i nga iwi.

20. Na ko tenei temepara e kite nei koutou, taihoa ka whakahoroa iho, a e kore tetahi kamaka e mau ki runga i tetahi kamaka.

21. A meake nei puta mai ai te wa, e kore e pahemo tenei whakatupuranga o nga Hurai, engari kia matua

tae rawa mai nga whakangaromanga mo ratou kua korerotia nei e ahau.

22. E mea ana koutou kei te mohio koutou kei te haere mai te mutunga o te ao; e mea ana hoki koutou kei te mohio koutou meake pahemo atu ai nga rangi me te whenua;

23. Na i roto i tenei, e tika ana ta koutou meatanga, no te mea ka pena ano hoki; otira ko enēi mea katoa kua oti nei te korero atu ki a koutou e kore e pahemo kia tutuki katoa ra ano,

24. A ko tenei kua korero atu nei au mo Hiruharama, a ina puta mai taua ra, ko reira whakamararatia atu ai he morehu (o te iwi) ki roto i nga iwi katoa;

25. Otira meake tae mai te wa e kohikohia ai ratou, engari ka noho tonu ratou kia rite ra ano te wa o nga Tauwi.

26. I taua ra ka rangona nga pakanga me nga rongo pakanga, me te ao katoa ka noho tumatatenga, ko reira hoki nga ngakau o nga tangata he ai i te mataku, me te mea ano ratou, kei te whakaroa a te Karaiti i tona haerenga mai, kia tae ra ano ki te mutunga o te ao.

27. Ko te aroha o nga tangata ka matoke haere, me te kino ka hua haere;

28. A ina tae mai nga wa o nga Tauwi, ko reira huaki mai ai te maramatanga i roto i te hunga e noho ana i roto i te pouritanga, koia nei hoki te raneatanga o taku Rongo-pai;

29. Otira, e kore ratou e whakarongo, no te mea kaore o ratou matauranga ki te maramatanga, a ko o ratou ngakau e anga ke atu ana i a au, he mea na nga tikanga a te tangata;

30. A hei te wa o taua whakatupuranga ka tino tutuki ai nga wa o nga Tauwi;

31. A tera etahi tangata o taua whakatupuranga e tu tonu, e kore ano e pahemo atu kia kite ra ano ratou i nga whiu; no te mea ka ngaro te whenua i te mate uruta;

32. Ko aku akonga ia ka tu tonu i nga wahi tapu, e kore ano e taea te whakakorikori; i roto ia i te hunga o te kino ka whakaara ake nga tangata i o ratou reo ka kohukohu i te Atua, a ka mate.

33. A ko reira nga ru-whenua puta mai ai ki te tini o te wahi, me nga mate uruta ano; he ahakoa ka whakamaro tonu nga tangata i o ratou ngakau ki a

au, a ka mau ake ratou i te hoari, tetahi ki tetahi, ka whakamate tetahi i tetahi.

34. Na, i taku, i ta te Ariki korerotanga i enei kupu ki aku akonga, ka pouri o ratou ngakau:

35. Katahi au ka mea ki a ratou, kua e pouri, no te mea a te wa e tae mai ai enei mea, ka mohio koutou ko nga kupu whakaari i meatia ai ki a koutou, ko reira rite ai;

36. A hei te wa e tiaho ai tana maramatanga, ko reira taua mea rite ai ki a ratou, ano he kupu whakarite mau nei e korero atu ki a koutou:

37. Ka titiro atu koutou, nana, he rakau piki enei, me te matakitaki atu ano o koutou kanohi, a ina timata te pihi ake, me o ratou rau hoki e ngawari ana, ka mea koutou kua tata te raumati;

38. Waihoki ka pera ano i taua ra, ina kite ratou i enei mea, ka matau ratou kua tata te haora.

39. A ko reira tae mai ai te wa, ko ia e wehi ana ki a au, ka noho tatari atu kia tae mai te ra nui o te Ariki, ara ki nga tohu o te haerenga mai o te Tama a te tangata:

40. A ka kite ratou i nga tohu i nga mea whakamiharo, no te mea ka whakakitea mai ratou i nga rangi e tu iho nei, i roto ano hoki i te whenua i raro;

41. E kite hoki ratou i te toto, i te kapura, i te kuhu paoa;

42. I mua atu i te taenga mai o te ra o te Ariki; ka whakapouritia te ra, ka whakatoto te marama, me nga whetu ka takataka iho i te rangi;

43. Ka kohikohia mai ano te toenga ki tenei wahi,

44. Ka tatari ratou ki a au, nana, ka haere atu ahau; ka kite ratou i a au i roto i nga kapua o te rangi, kua oti te whakakakahu ki te mana, ki te kororia nui, ko nga anahera tapu katoa oku hoa; a ko ia e kore e tatari ki a au ka hatepea atu. •

45. Otira, i mua atu i te taunga iho o te ringa o te Ariki, ka whakatangihia e tetahi anahera tana tetere, a ko te Hunga-tapu kua moe, ka maranga ake ki te whakatau i a au i roto i te kapua;

46. No reira, me he mea kua moe koutou i roto i te rangimarie, ka koa koutou, no te mea ka rite ki a koutou e kite nei i a au, e mohio nei hoki ki a au, waihoki ka pera ano ta koutou haerenga mai ki a au, a e ora o koutou wairua, a ko reira tutuki pai ai to koutou

hokonga mai, ka puta ake hoki te Hunga-tapu i nga topito e wha o te whenua.

47. A hei reira tukua ai e te Ariki tona ringa kia tau iho ki runga i nga iwi,

48. A ka tu te waewae o te Ariki ki runga i tenei maunga, a ka pakaru ia (te maunga) i waenganui, ka wiri hoki te whenua, ka hurorirori, me nga rangi ano ka ngauene.

49. Ka whakapuaki hoki te Ariki i tona reo, a ka rongo nga topito katoa o te whenua, ka tangi nga iwi o te whenua, a ko te hunga he kata ta ratou mahi, ka meinga kia kite i to ratou pohehetanga,

50. A ka huaki tata mai te mate ki te hunga whakato, te hunga whakahawea ia ka kainga e te kapura, a te hunga i noho tatari kia puta ake nga mea whakarihariha ka haua iho ki raro, ka maka ki te kapura.

51. A ko reira uga Hurai titiro mai ki a au, me te mea ano, he aha enei nawe i roto na i ou ringaringa, i ou waewae ?

52. Katahi ratou ka mohio ko te Ariki ahau; no te mea ka penei taku kupu ki a ratou, Ko nga nawe enei i mate ai ahau i roto i te whare o oku hoa. Ko ahau ano tera i whakairia ake ra. Ko Ihu ahau i ripekatia nei. Ko te Tama ahau a te Atua.

53. Ko reira ratou tangi ai mo o ratou hara; ka aue hoki ratou mo ratou i tukino i to ratou Kingi.

54. A ko reira ora ai nga iwi Atua-kore, me te hunga kaore i matau ki te ture ka whiwhi wahi ratou i roto i te aranga tuatahi; ko te wahi mana hoki ia mo ratou;

55. Ko Hatana, ka hereherea, he mea e kore ai ia e whai wahi ki roto i nga ngakau o nga tamariki a te tangata.

56. A i taua ra, i te wa e haere atu ai ahau i roto i toku kororia, ka rite ai te kupu whakarite i korero ai ahau mo nga wahine kotahi tekau.

57. No te mea ko ratou, ko te hunga whai-whakaaro, kua whiwhi nei hoki ki te pono, kua mau hoki ki te Wairua Tapu hei kai-arahi mo ratou a kaore i taea te tihanga. He pono taku e mea nei ki a koutou, e kore ratou e turakina iho ki raro, e maka ranei ki te kapura, engari ka tu tonu a taua ra.

58. A ka hoatu te whenua he kainga mo ratou, a ka tini haere ratou, ka riro hoki ratou he iwi kaha, a ko a ratou tamariki ka tupu ake ki te oranga, kaore ano he hara.

59. Ka noho ano te Ariki i roto i a ratou; ko tona kororia ka tau iho ki runga i a ratou, a ko ia ka riro hei Kingi, hei kai-hoatu ture mo ratou.

60. Nana, ko taku kupu tenei ki a koutou, e kore e hoatu ki a koutou te roanga atu o tenei upoko hei mohiotanga mo koutou, engari kia whakamaoritia ra ano te Kawenata Hou, hei reira hoki mohiotia ai enei mea katoa;

61. Ko tenei, ka hoatu e ahau ki a koutou he mana ki te whakamaori i taua mea, kia noho takatu ai koutou mo nga mea tera e puta mai;

62. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, meake nei ka puta nga mea nunui ki a koutou;

63. E rongu hoki koutou ki nga pakanga i roto i nga whenua ke, otira, nana, ko taku kupu tenei ki a koutou, kei te tata mai ratou, ara kei o koutou kuwaha tonu, a e kore e maha nga tau ka rongu koutou ko nga whawhai, kua lae mai ki o koutou whenua ake.

64. Na reira ahau, te Ariki, i mea ai, puta mai koutou i roto i nga whenua o te tai-rawhiti, huihuia mai koutou, nga kaumatua o taku Hahi; haere atu koutou ki roto i nga whenua i te tai-hauauru, karanga atu ki nga tangata whenua kia ripeneta, a ki te mea ka ripeneta ratou, hanga ake nga whare karakia ki a au;

65. Whakawhaititia o koutou taonga, i runga i te tapatahi o te ngakau, me o koutou whakaaro he mea e taea ai e koutou te hoko mai he wahi mo koutou meake nei nga ra ka whakaritea mo koutou,

66. A ka huaina ia ko te Hiruharama Hou, he kai-nga e tau ai te rangimarie, he pa e okioki ai, he wahi e ora ai te Hunga-tapu o te Atua i runga rawa;

67. Ka noho ano te kororia o te Ariki ki reira, me te wehi ano o te Ariki ka tau ki reira, ina hoki ra ko te hunga o te hara e kore e tae atu ki reira, a ka huaina ia ko Hiona.

68. A meake tae mai te wa, ko nga tangata katoa i roto i te hunga hara, e kore e hapai patu ki tona hoa, me rere atu ki Hiona kia ora ai.

69. Ko reira kohikohia ai ki reira etahi, o roto i tena iwi, i tena iwi i raro i te rangi; a ko ratou anake te iwi e kore e pakanga tetahi ki tetahi.

70. Ka penei hoki te kupu a te hunga e noho ana i roto i te kino. Kaua tatou e haere ki te whawhai ki Hiona, no te mea ko te hunga o Hiona whakamataku ana to ratou ahua; no reira e kore tatou e tu.

71. Engari ko te hunga o te tika ka kohikohia mai i roto i nga iwi katoa, me te haere ano ki Hiona, waiata ana i nga waiata o te haringa-mutungu-kore.

72. Kati, ko taku kupu tenei ki a koutou, kua enei mea e tukua kia puta atu ki te ao, engari kia taea ra ano te wa e tika ai i roto i a au, he mea e oti ai tenei mahi i a koutou i roto i te tirohanga kanohitanga mai a te iwi, i roto ano hoki i ta te hoa riri tirohanga mai, kia kore ai ratou e matau ki a koutou mahi a taea noatia te wa e oti ai te mea i whakahaua atu e ahau;

73. Kia tae rawa ake ki te wa e mohio ai ratou ki taua mea, ka whiriwhiri o ratou ngakau i enei mea;

74. No te mea, a te wa e puta mai ai te Ariki, tona ahua ki a ratou he mea whakawehi rawa, kia ngaro ai ratou i te wehi a ka tu mai ratou i tawhiti me te wiri ano;

75. A ka tau te wehi ki nga iwi katoa, he mea na te wehi o te Ariki me te mana ano o tona kaha. Ae ra, koia ano tenei. Amine.

WAHANGA 46.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i Katarana, Ohaio, i a Maehe 8, 1831.

1. Whakarongo e koutou e nga iwi o taku Hahi, no te mea, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko enei mea e koreroia atu ana ki a koutou, hei painga, hei akoranga ma koutou;

2. Otira, ahakoa nga mea kua oti na te tuhituhi, ko te tikanga kua tukua ki nga kaumatua o taku Hahi mai ano o te timatanga, a ake tonu atu, ma ratou e whakahaere nga huihuinga katoa kia rite ki ta te Wairua Ora e tohutohu ai, e arataki ai;

3. Heoi ra he whakahau tenei ki a koutou, kua tetahi e peia atu ki waho i o koutou huihuinga mo te katoa, e whakaturia nei hoki era mo nga tangata katoa;

4. He whakahau ano tenei ki a koutou kia kua ano tetahi, no roto nei hoki ia i te Hahi, e peia ki waho i o koutou huihuinga hakarameta; engari me he mea kua hara tetahi, kua ia e pa (ki te hakarameta), kia mura ra ano tana hara.

5. Me tenei ano na, ko taku kupu tenei ki a koutou, kua ano e peia tetahi ki waho i o koutou huihuinga hakarameta, ara te hunga e ata rapu marie ana i toku kingitanga: e korero ana ahau i tenei mo te hunga kaore nei i te Hahi.

6. Na ko taku kupu ano tenei ki a koutou, me he mea ka tupono tetahi ki roto i o koutou huihuinga whakau, kaore nei ratou i roto i te Hahi, ko ta ratou nei he ata rapu marie i toku kingitanga, kua koutou e pei i a ratou ki waho;

7. Engari e whakahau ana koutou i roto i nga mea-tanga katoa kia inoi atu ki te Atua, e homai noa nei ki a ia; a ko ta te Wairua e whakaatu ai ki a koutou, pai ke ki a au kia meatia e koutou i runga i te tapu o te ngakau, me te tika ano te haere i toku aroaro, he whakaaro ki te mutunga o to koutou whakaoranga, me te mahi i nga mea katoa i runga i te inoi, i te whakawhetai, kia kore ai koutou e taea e nga wairua kino te maminga, e nga whakaakoranga ranei o nga rewera, e nga ture ranei a te tangata, no te mea ko etahi e ahu mai ana i nga tangata, ko etahi i nga rewera.

8. No reira, kia tupato kei tinihangatia koutou; a kia kore ai koutou e taea te tinihanga, rapua marietia e koutou nga homaitanga papai rawa, me te mahara tonu ano ki te take i homai ai;

9. He pono hoki taku e mea atu nei ki a koutou, e hoatu ana nga mea pera hei painga mo te hunga e aroha ana ki a au, e pupuri ana hoki i aku ture katoa, hei painga ano hoki mo te tangata e hiahia ana kia pera tana mahi, he mea e whai painga ai te katoa e rapu ana, e tono ana ranei ki a au, e inoi ana ranei e hara i te mea he hiahia ki tetahi tohu, hei mea whakangaata i ona hiahia o te kikokiko.

10. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, he pai ke ki a au kia mahara tonu koutou, kia pupuri tonu hoki ki roto i o koutou hinengaro, i te tikanga o aua homaitanga, e hoatu na ki te Hahi.

11. No te mea, ko nga homaitanga katoa kaore i te rite te hoatutanga ki te katoa; he maha hoki nga homaitanga a e hoatu ana ki tena tangata, ki tena tangata tetahi homaitanga e te Wairua o te Atua;

12. Ki etahi hoki e hoatu ana ko tetahi, ki etahi atu e hoatu ana ko tetahi atu, kia hua ai te pai mo te katoa;

13. E hoatu ana e te Wairua Tapu ki etahi kia matau ki a Ihu Karaiti, ko te Tamia a te Atua, i ripekatia nei mo nga hara o te ao;

14. Ki etahi atu ko te whakapono ki a ratou kupu, kia whiwahi ai ratou ki te oranga-tonutanga, ki te mea ka u tonu to ratou whakapono.

15. Ki etahi e homai ana ano e te Wairua Tapu kia mohio ki te pokanga ketanga o nga minitanga, rite tonu ki ta tana Ariki ra ano i ahua-reka ai, ki ta te Ariki hoki i pai ai, me te mea ano i ana mahi tohu kia rite mo ia ahuatanga, mo ia ahuatanga o te noho a nga tamariki a te tangata.

16. Me tenei ano e homai ana e te Wairua Tapu ki etahi kia mohio ki nga pokanga ketanga o nga mahi, me he mea na te Atua, kaore ranei, kia ai nga whakakitanga mai a te Wairua ki tena tangata, ki tena tangata hei whakaputa'ake i te pai.

17. He pono hoki taku e mea atu nei ki a koutou, e homai ana ki etahi, e te Wairua o te Atua, te kupu whai-whakaaro;

18. Ki tetahi atu e homai ana ko te kupu o te matauranga, he mea e whakaakona ai te katoa kia whai-whakaaro, kia whiwahi hoki ki te matauranga.

19. Me tenei ano, ki etahi e homai ana kia whiwahi ki te whakapono e taea ai te whakaora.

20. A ki etahi e homai ana kia whiwahi ki te whakapono e ahei ai ki te whakaora.

21. Ki etahi atu e homai ana ko nga mahi merekara,

22. A ki etahi e homai ana kia poropiti,

23. Ki etahi atu ko te matauranga ki nga wairua.

24. Me tenei ano, e hoatu ana ki etahi kia korero i nga reo;

25. A ki tetahi atu e homai ana ko te whakamaoritanga i nga reo:

26. A ko enei homaitanga katoa e ahu mai ana i te Atua, hei painga mo nga tamariki a te Atua,

27. E homai ana ano ki te pihopa o te Hahi, ratou ko te hunga e whiriwhiria ai, e whakaritea ai hoki e te Atua, hei tiaki mo tana Hahi, hei kaumatua hoki mo te Hahi, kia matau ratou ki enei homaitanga katoa, mo te ara rawa ake etahi i roto i a koutou, me te tito kei a ratou enei homaitanga, ka mohio koutou e hara i te Atua.

28. A meake nei le wa, koia e inoi ana i roto i te Wairua. Ka whiwahi ano i roto i te Wairua;

29. Kia hoatu ai ki tetahi, kia whiwhi ia ki enei homaitanga katoa; kia ai tera hei upoko; kia whiwhi ai nga mema katoa i te pai:

30. Ko ia e'inoi ana i roto i te Wairua e rite ana tana inoi ki ta te Atua i pai ai; no reira, ka rite tonu te meatanga mai ki tana i inoi ai.

31. Me tenei ano; ko taku kupu tenei ki a koutou: nga mea katoa meinga i roto i te ingoa o te Karaiti; ara nga mea katoa e meatia e koutou i roto i te Wairua;

32. A me whakawhetai koutou ki te Atua i roto i te Wairua mo nga manaakitanga katoa e manaakitia ai koutou;

33. A me noho tonu koutou i nga wa katoa i roto i te hara-kore, i te tapu i mua i toku aroaro. Ae ra hoki, koia ano tenei. Amine.

WAHANGA 47.

He whakakitenga ki a Hohepa Mete, tamaiti raua ko Hoani Witima, i hoatu i Katarana, Ohaio, i a Maehe 8, 1831.

1. Nana, he mea rite tenei i roto i a au mo taku pononga, a Hoani, mana e tuhi, e pupuri he tino whakaaturanga, me te awhina i a koe, e taku pononga, e Hohepa, i roto i te taa-rua i nga tuhituhinga o nga mea katoa era e hoatu ki a koe, a tae noa ki te karangatanga i a ia ki tetahi atu mahi.

2. Me tenei ano, he pono taku e mea atu ki a koe, e ahei ana hoki ia te hapai ake i tona reo i roto i nga huihuinga, i ona wa e hangai ana.

3. Me tenei ano, e mea atu nei ahau ki a koe, tera e whakaritea ko ia hei pupuri i nga whakaaturanga o te Hahi, me ona tuhituhinga kia mau tonu, no te mea ko Oriwa Kautere kua whakaritea e ahau ki tetahi atu turanga.

4. No reira ka hoatu ki a ia, i te mea ka u tonu ia, he mea na te Kai-whakamarie, kia tuhituhi i enei mea. Koia ano tenei. Amine.

WAHANGA 48.

He whakakitenga i hoatu ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i Katarana, Ohaio, i a Maehe, 1831.

1. E tika ana me noho koutou mo tenei wa i roto i o koutou kainga, kia rite ki te ahua o to koutou orange;

2. A i te mea he whenua o koutou, me hoatu mo nga teina e ahu mai i te taha rawhiti;

3. A i te mea kahore o koutou whenua, me tuku atu ratou kia hoko whenua mo tenei wa i nga rohe awchio noa kia rite ki ta ratou e pai ai, no te mea e tika ana mo ratou kia whai wahi hei nohoanga mo tenei wa.

4. Ko te tikanga tika, ma koutou e tohu nga moni katoa e taea e koutou, me riro mai i a koutou i to koutou kaha i roto i te tika, a taihoa koutou ka ahei te hoko whenua mo te whakanohonoho; ae ra, he pa nui.

5. Ko te wahi ia kaore ano i rite te whakaaturanga mai, engari a muri atu i te haerenga mai o o koutou teina i te rawhiti, ko reira whakaritea ai etahi tangata, a ki a ratou ka hoatu ai te mohiotanga ki te wahi, ara ka whakakitea ki a ratou.

6. A ko ratou e whakaritea hei kai-hoko i te whenua, me te mahi i te timatanga o te whakatakotoranga i te turanga o te pa; a ko reira koutou timata ai te huihui tahi me o koutou hapu, tena tangata, tena tangata, kia rite ki tana ake hapu, e rite ana ki tona oranga, e rite hoki ki nga tohu atu ki a ia e te tumuakitanga, me te pihopa o te Hahi, e rite ana ki nga ture, me nga whakahaunga kua whiwahi na koutou, me nga mea meake nei riro i a koutou. Koia ano tenei. Amine.

WAHANGA 49.

He whakakitenga i homai mā roto i a Hohepa, te Mata-kite, ki a Hirini Rikitana ratou ko Pare P. Parata, ko Remana Kōpere, i homai i Katarana, Ohaio, i a Maehe, 1831.

1. Whakarongo ki taku kupu e aku pononga, e Hirini me Pare me Remana, no te mea, nana, ko taku tenei ki a koutou, ka hoatu e ahau ki a koutou he whakahaunga kia haere koutou ki te kauwhau i taku Rongo-pai, kua whiwahi na koutou, ki nga Heika.

2. Nana ko taku kupu e mea nei ki a koutou, e hiahia ana ratou kia mohio ki tetahi wahi o te pono, heoi kahore te katoa, kahore ratou i te tika ki toku aroaro a ko te tikanga kia ripeneta ratou;

3. No reira ka tonoa korua e ahau, e aku pononga, e Hirini me Pare, ki te kauwhau i te Rongo-pai ki a ratou;

4. A kia whakaritea taku pononga a Remana mo tenei mahi, kia kororerero ai ia ki a ratou, kauaka hei rite ki nga mea kua whiwhi na ia i a ratou, erangi kia rite ki nga mea e whakaakona ai ia e korua e aku pononga, a ma te penei ka manaakitia ai ia e ahau, ki te kore e kore ia e whai painga.

5. Ko te kupu tenei a te Ariki, no te mea ko ahau te Atua, a kua tonoa e ahau taku Tama Kotahi ki te ao hei hoko i te ao, a kua puta taku kupu tera ka whaka-orangia te tangata e manako ana ki a ia, ko ia e kore e manako ki a ia ka kanga.

6. A kua mea ratou ki te Tama a te tangata i ta ratou i pai ai; a kua tango ia i tana mana i runga i te ringa matau o tona kororia, a kua kingi ia i te rangi. a ka kingi tonu ia taea noatia te wa e heke ihō ai ia ki te whenua. ki te takahi i ona hoa riri katoa ki raro i ona waewae, kua tata hoki taua wa.

7. Naku, na te Ariki, na te Atua, i whakapuaki tenei mea, ko te haora me te ra ia kahore e mohiotia e wai tangata.

8. No reira ko taku e pai ai, kia ripeneta katoa nga tangata, no te mea kei roto katoa i te hara, haunga nga mea kua pupuri ahau ki a au ano, nga tangata tapu kahore e mohiotia na e koutou;

9. No reira ko taku kupu tenei ki a koutou, kua tukua e ahau ki a koutou taku kawenata mau tonu; ae ra, ko taua kawenata i mau tonu i te timatanga ra ano.

10. A ko te mea kua whakaaria ai e ahau kua whakatutukitia e ahau, a ka tuohu nga iwi o te whenua ki taua mea, a ki te kahore i a ratou ano, ka hinga ratou, a ko te mea kua whakateiteitia e ia ano ka whakaititia tona mana;

11. No reira ka hoatu e ahau ki a koutou he whakahaunga kia haere koutou ki waenganui o tenei iwi a ka mea atu ki a ratou kia rite ki ta taku apotoro o mua, ko Pita tona ingoa;

12. Whakapouhia te ingoa o te Ariki, o Ihu, i runga nei ia i te whenua i mua, a ka hoki mai ano, ko te timatanga me te mutunga,

13. Ripeneta kia rumakina i runga i te ingoa o Ihu Karaiti kia rite ki te whakahaunga tapu, hei murunga hara;

14. A ko ia e mea ana i tenei mea ka whiwhi ia ki te homaitanga o te Wairua Tapu, he mea na te whaka-

pakanga o nga ringaringa o nga kaumatua o tenei Hahi.

15. A me tenei ano, taku e mea nei ki a koutou, ko ia e whakakahore ana i te marenatanga, e hara i te mea whakaritea e te Atua, no te mea kua whakaritea e te Atua te marenatanga mo te tangata.

16. No reira e tika ana i te ture kia kotahi tana wahine, a ko raua tokorua he kikokiko kotahi, a ko tenei katoa he mea e rite ai i te whenua te take i hangaa ai ia.

17. A kia ki ano hoki ia i te mehua tangata kia rite ki tona hanganga i mua i te hanganga o te ao.

18. A ko ia e mea ana kia kaua e pa ki nga miti, ara kia kaua te tangata e kai i taua mea, e hira i te mea whakarite na te Atua.

19. No te mea, nana, kua whakaritea e te Atua ma te tangata nga kararehe o te parae, me nga manu o te rangi, me nga mea e puta ake ana i te whenua hei kai, hei kakahu ano hoki kia ranea ai ona oranga:

20. Otira kahore i homai kia nui ake nga oranga o tetahi i o tetahi atu; no reira kei roto te ao i te hara.

21. A, aue te mate mo te tangata whakaheke toto, e moumou kikokiko ranei i te mea kahore he tikanga o tana patu.

22. A me tenei ano, he pono taku e mea nei ki a koutou, e kore te Tama a te tangata e haere mai i runga i te ahua wahine, i runga ranei i te ahua o tetahi tangata e haere ana i te whenua.

23. No reira kei linihangatia, erangi kia u tonu, e mataara ana ki nga rangi kia whakangauetia me te whenua kia wiri, me te tuiioi ano he tangata haurangi, a kia whakateiteitia nga raorao, a kia whakapapakutia nga wahi taratara, a ko enei mea katoa ina whakangi te anahera i tana tetere.

24. Otira i mua i te taenga mai o te ra nui o te Ariki, ka tupu kaha a Hakopa i roto i te koraha, a ko nga Ramana ka puawai ano he putiputi.

25. A ka tupu kaha a Hiona i runga i nga pukepuke, ka whakamanamana hoki i runga i nga maunga, a ka huihui ki te wahi kua whakaritea e ahau.

26. Nana ka mea atu nei ahau ki a koutou, haere kia rite ki taku i whakahau ai ki a koutou—ripeneta ki o koutou hara katoa, inoia a ka whiwhi koutou, patukia a ka uakina ki a koutou.

27. Nana ka haere ahau ki mua ki muri i a koutou; ko waenganui hoki ahau i a koutou, a e kore koutou e whakapouautia.

28. Nana ko Ihu Karaiti ahau, a hohoro tonu toku haerenga mai. Koia ano tenei. Amine.

WAHANGA 50.

*He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-
kite, i Katarana, Ohaio, i a Mei, 1831.*

1. Whakarongo e koutou nga kaumatua o taku Hahi, a kia whai taunga mai ki te reo o te Atua ora, a kia anganui ki nga kupu o te matauranga e hoatu ai ki a koutou, e rite ai ki ta koutou kua inoi na koutou i runga i te whakaaro kotahi mo te Hahi, me nga wairua kua haere atu na i runga i te mata o te whenua.

2. Na he pono taku e mea atu nei ki a koutou, he maha nga wairua teka, kua haere atu i runga i te mata o te whenua, e tinihangatia ana i te ao;

3. Me Hatana hoki kua whai ki te tinihanga i a koutou, kia taea ai koutou e ia.

4. Nana, ko ahau, ko te Ariki, kua titiro atu ki runga ki a koutou, a kua kite i nga mea whakarihariha i roto i te Hahi kua whakaaetia na toku ingoa;

5. Otiia, ka koa te hunga e pono ana, a ka u tonu, ahakoa i te ora, i te mate ranei, no te mea ka whiwhi ratou ki te orange-tonutanga.

6. Otiia, aue te mate mo te hunga maminga me te hunga tinihanga, no te mea, e penei ana ta te Ariki, ka meinga ratou e ahau kia whakawakia.

7. Na, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, he hunga tinihanga ano kei roto i a koutou, i tinihanga ai etahi, i tukua ai he kaha ki te hoa riri, otira ka whakahokia mai ratou;

8. Ko te hunga tinihanga ia ka matauria a ka hatepea atu ratou, i roto ranei i te ora, i roto ranei i te mate, kei a au te tikanga; a aue te mate mo te hunga e tapahia atu ana i taku Hahi, no te mea kua taea ratou e te ao;

9. No reira kia tupato ia tangata, ia tangata, kei meatia e ia te mea e hara nei i te pono, i te tika i mua i toku aroaro.

10. Na, ka mea te Ariki, hei mea na te Wairua, ki nga kaumatua o tana Hahi, tena, me kororerero tahi tatou kia matau ai koutou:

11. Kia kororerero tatou me te mea ko tetahi tangata e kororerero ana ki tetahi, he kanohi he kanohi:

12. Na ka mohiotia ta te tangata e te tangata ina kororerero ia, na te mea ka kororerero ia me he tangata, ka pera hoki ahau, te Ariki, ka kororerero tahi ki a koutou kia matau ai koutou;

13. No reira, ko ahau, ko te Ariki, ka ui atu nei ki a koutou, i whakaritea koutou mo te aha ?

14. Ki te kauwhau i taku Rongo-pai hei mea na te Wairua, koia nei te Kai-whakamarie i tonoa atu ai ki te ako i te pono;

15. Me i reira i whiwhi ranei koutou ki nga wairua kahore nei koutou i matau ki ta ratou, me te whiwhi ki a ratou ano he mea na te Atua, a e tika ana ranei koutou i roto i tenei ?

16. Nana, ma koutou ano tenei patai e whakautu; ahakoa ra ka tohungia koutou e ahau ko ia e ngoikore ana i roto i a koutou a mua ake nei ka meinga kia kaha.

17. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko ia e whakaritea ana e ahau, a e tonoa atu ana ki te kauwhau i te kupu o te pono hei mea na te Kai-whakamarie, i runga i te Wairua o te pono, ka kauwhau ranei ia i taua mea i runga i te Wairua o te pono, i runga ranei i tetahi ahua ke ?

18. A me he mea i runga i tetahi ahua ke, e hara i te Atua.

19. Me tenei ano, ko ia e whiwhi ana ki te kupu o te pono, na te Wairua o te pono ranei tana whiwhinga, na tetahi ahua ke ranei ?

20. Me he mea na tetahi ahua ke, e hara i te Atua:

21. No reira, he aha koutou te kite ai, te mohio ai ko ia e whiwhi ana ki te kupu hei mea na te Wairua o te pono, e rite ana tana whiwhinga ki te kauwhautanga hei mea na te Wairua o te pono ?

22. No reira ko ia e kauwhau ana me ia e whiwhi ana, e matau ana ki ta tetahi, ki ta tetahi, a ka whiwhi raua tahi ki te painga a ka whakamanamana tahi raua;

23. A ko te mea e kore nei e hanga i te pai, e hara i te Atua, engari he pouritanga,

24. Ko nga mea o te Atua he maramatanga, a ko ia e whiwhi ana ki te maramatanga a e u tonu ana i roto i te Atua, ka koni ake ana maramatanga, a ko taua maramatanga ka tupu haere tae noa ki te tino awateatanga.

25. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, a meatia nei hoki e ahau kia mohio ai koutou ki te pono, kia taea ai te pouritanga te pei atu e koutou i roto i a koutou,

26. No te mea ko ia e whakaritea ana e te Atua a e tonoa atu ana kua whiriwhiria ko ia te nui rawa, aha-ko ko te iti rawa ia a he pononga na te katoa:

27. No reira, nana nga mea katoa; no te mea kei a ia te tikanga o nga mea katoa, i roto i te rangi, i runga hoki i te whenua, te ora me te maramatanga, te Wairua me te kaha, i tukua mai ai i runga i ta te Matua i pai ai i roto i a Ihu Karaiti, i tana Tama;

28. Otiia, e kore e riro i te tangata nga mea katoa; ki te kore ia e whakamakia, e horoia i nga hara katoa;

29. A ki te mea ka whakamakia koutou ka horoia i nga hara katoa, me inoi e koutou i runga i te ingoa o Ihu ta koulou e pai ai, a ka meatia:

30. Otira, kia mohio ki tenei, ka hoatu ki a koutou ta koutou e inoi ai, a i te mea kua whakaritea koutou hei upoko, ka ngohengohe nga wairua ki a koutou.

31. No reira, ki te mea ka kite koutou i tetahi wairua e whakaaturia ana ki a koutou kahore koutou e matau ki a ia, a ka kore koutou e manako ki taua wairua, me inoi koutou ki te Matua i runga i te ingoa o Ihu, a ki te kore ia e homai taua wairua ki a koutou, katahi koutou ka mohio e hara i te Atua.

32. A ka hoatu ki a koutou he kaha ki runga ki taua wairua, a ka kiia e koutou i runga i te reo nui e hara i te Atua taua wairua;

33. Kauaka i runga i te whakapae kaha kei taea koutou, te whakapehapeha ranei, i te whakamanamana ia mona i whiriwhiria e te Atua kia whiwhi,

34. Ko ia e whiwhi ana he mea na te Atua, kia hoatu e ia te honore ki te Atua, a kia whakamanamana ia mona i whiriwhiria e te Atua kia whiwhi,

35. A ma to koutou whai mahara, me te whakarite i enei mea kua whiwhi nei koutou, me nga mea e whiwhi ai koutou a mua ake nei: ka hoatu ai ki a koutou e te Matua te kingitanga me te kaha e taea ai nga mea katoa e hara nei i te mea whakarite nana.

36. Nana, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ka koa koutou e rangona enei kupu aku i te mangai o taku pononga, no te mea kua murua o koutou hara.

37. Me haere taku pononga a Hohepa Weikawhira, taku e ahuareka atu nei, raua ko taku pononga ko Pare P. Parata, ki waenganui ki nga peka, whakakaha ai i a ratou i runga i te kupu whakahauhau;

38. Me taku pononga me Hoani Korira, otira me aku pononga katoa kua whakaritea ki tenei tunga, a tukua ratou kia mahi i roto i te maara-waina; a kua tetahi tangata e arai i ta ratou meatanga i taku i whakarite ai ki a ratou;

39. No reira, i roto i tenei mea kahore taku pononga a Eruera Patariti i tika, otira me ripeneta ia a ka murua tana.

40. Na, he tamariki nonohi koutou a e kore e taea e koutou nga mea katoa inaianei, me tupu koutou i roto i te aroha noa, i roto hoki i te matauranga ki te pono,

41. E nga tamariki nonohi, kua e wehi, no te mea naku koutou, a kua taea e ahau te ao, a no roto koutou i te hunga kua homai nei e te Matua ki a au;

42. A e kore e ngaro tetahi o te hunga kua homai nei e te Matua ki a au:

43. A ko te Matua me ahau kotahi tonu: kei roto ahau i te Matua me te Matua kei roto i a au; a i te mea kua manako koutou ki a au kei roto koutou i a au, a kei roto ahau i a koutou;

44. No reira, kei waenganui ahau i a koutou, a ko ahau te Hepera pai, te Kohatu o Iharaira. Ko ia e hanga ana ki runga ki tenei kamaka e kore e hinga.

45. A ka haere mai te ra e rongoa ai koutou ki toku reo, e kite ai ano hoki i a au, a ka mohio ko ahau ano tenei.

46. No reira, kia mataara, kia takatu ai koutou. Koia ano tenei. Amine.

WAHANGA 51.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i Tamihana, Takirua o Keuka, Ohaio, i a Mei, 1831.

1. Whakarongo mai ki a au e ai ta te Ariki, ta tou Atua, a ka korero tenei ahau ki taku pononga ki a Eruera Patariti, me te hoatu i etahi tohutohu ki a ia,

no te mea he mea tika kia tohutohutia ai ki nga mea hei whakakotahitanga i tenei iwi;

2. No te mea he mea tika kia whakakotahitia ratou kia rite ki aku ture, ki te kore, ka hatepea atu ratou;

3. No reira ma taku pononga, ma Eruera Patariti ratou ko te hunga kua whiriwhiria e ia, e ahua e ana hoki ahau ki a ratou, ma ratou e whakarite nga wahanga ma tenei iwi, kia rite ma tena tangata, ma tena tangata ki te nui o tana whanau, ki te ahua hoki o to ratou oranga, kia rite ano hoki ki a ratou i mate ai, i hapa ai.

4. A me he mea ka oti te whakarite te wahanga ma te tangata, ma taku pononga ma Eruera Patariti e hoatu ki a ia tetahi tuhituhinga hei tino here i tana wahanga ki a ia, kia whiwhi ai ia ki taua mea, ae ra hoki ki tenei mana ki tenei whenua ano hoki i roto i te Hahi, a kia tae ra ano ki te wa e hara ai ia e kore ai e tau mo roto i te Hahi e ai ki ta te reo o te Hahi, rite tonu ki ta nga ture me nga kawenata o te Hahi;

5. A me he mea ia ka taka ki te hara, ka kore ano e tau mo roto i te Hahi, e kore ia e whai kereme ki te wahanga i tukua ai e ia ki te pihopa hei oranga mo te hunga rawa-kore o taku Hahi, no reira e kore e hoki ki a ia tana i tuku ai, heoi te mea e whai kereme ai ia ke te wahanga i tititia ki a ia.

6. A kia penei te u o te mahinga i nga mea katoa, kia rite ki ta nga ture o te whenua.

7. A ko te wahanga ma tenei iwi, ata whakaritea ano ma ratou;

8. A ko te moni i toe iho ki te iwi nei, me whakatu tetahi tangata hei kai-whakahaere mo tenei iwi, ka mau ki te moni hei tango kai, hei tango kakahu, kia rite ki nga mea e matea ana e tenei iwi.

9. Na kia tika te mahi a tena tangata, a tena tangata, kia riterite ano ratou puta noa te iwi katoa, (ara kua etahi e rangatira ake i etahi), kia riterite ano te whiwhi, kia kotahi ai koutou, kia pera me taku i whakahau ai ki a koutou.

10. A ko nga mea ma tenei iwi kua e mauria ka hoatu ki te hunga o tetahi atu hahi (peka o te Hahi);

11. No reira me he mea ka tango tetahi atu peka i te moni a tenei peka, me utu e ratou te moni a tenei peka, kia rite ki ta ratou i whakarite ai;

12. Ko tenei meatanga ma te Pihopa, ma te kai-whakahaere ranei, e whakaritea ai e te reo o te peka.

13. Me tenei ano, ma te pihopa e whakatu tetahi toa mo tenei peka, a ko nga mea katoa, ahakoa moni, ahakoa ranei he kai, e nuku atu ana i te mea i tika ma tenei iwi, me waiho i roto i nga ringaringa o te pihopa.

14. A me pare ake e ia tetahi wahi hei oranga mona, hei oranga hoki mo tana whanau, ara i te mea e tu ana ia i tera mahi.

15. A ko tenei meatanga, he whakaaetanga naku kia whakakotahi tenei iwi i a ratou kia rite ki aku ture;

16. Ka whakatapua e ahau tenei whenua mo ratou mo tetahi wa poto, kia whakaritea ra ano e ahau, e te Ariki, tetahi atu wahi mo ratou, a ko reira ratou whakahau ai kia puta atu i konei;

17. Ko te haora me te ra e kore e whakaaturia ki a ratou, no reira me mahi ratou i runga i tenei whenua, ano he noho ta ratou mo nga tau maha, a ka meinga tena hei painga ki a ratou.

18. Nana, he taurira tena ki taku pononga, ki a Eruera Patariti, i roto i era atu kainga, i roto hoki i nga peka katoa.

19. A ko ia e kitea ana he tuari pono, he tuari tika, whai-whakaaro hoki, ka uru ki te hari o tona Ariki, ka whiwhi hoki ki te oranga-tonutanga.

20. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko Ihu Karaiti ahau, ka hohoro hoki te haere mai, i te haora e kore ai koutou e whakaaro. Ae ra hoki, koia ano. Amine.

WAHANGA 52.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Katarana, Ohaio, i a Hune 7, 1831.

1. Nana, ko te kupu tenei a te Ariki ki nga kau-matua, nana nei i karanga, i whiriwhiri hoki i roto i enei ra whakamutunga, he mea na te reo o tona Wairua,

2. Me te penei ano tana kupu, maku, ma te Ariki e whakakite atu ki a koutou, taku e pai ai kia mahia e koutou timata atu i tenei wa tae atu ki te tunga o te hui, ka tu nei ki Mihuri, ki te whenua ka whakatapua e ahau mo taku iwi, ara mo nga morehu o Hakopa, ratou ko te hunga ka meinga hei tamariki maku he meatanga na te kawenata.

3. No reira, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, me haere aku pononga a Hohepa Mete, tamaiti, raua ko Hirini Rikitana, ki Mihuri, ina mutu tata te whakariterite i nga mea mo to raua wehenga mai i o raua kainga.

4. A ki te mea ka u tonu raua ki a au, ko reira whaturia ai ki a raua ta raua e mea ai;

5. Me tenei ano, ki te mea ka mau tonu to raua u, ka whakakitea ki a raua te whenua ka hoatu mo koutou.

6. Otira, ki te kore raua e u, ka hatepea atu raua, ka rite ki taku e whakaaro ai, e pai ai hoki.

7. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, kia hohoro te haere a taku pononga a Raimana Waiti, raua ko taku pononga ko Hoani Korira:

8. Me taku pononga ano, me Hoani Mutaka, raua ko taku pononga ko Hairama Mete, me haere raua ki taua wahi ano, ma Titoroitia ahu pera atu ai.

9. Me haere atu raua i reira, me te kauwhau haere ano i te kupu i te huarahi, kaua he kupu ke atu ma ratou, ko nga mea anake kua oti te tuhituhi e nga poropiti ratou ko nga apotoro, me te mea ano hoki e whakaakona ai ki a ratou e te Kai-whakamarie, i runga i te inoi whakapono.

10. Tukua ratou kia haere takirua, takirua, a ko te ahua tena e kauwhau ai ratou ki nga huihuinga tangata katoa i te huarahi, me te rumaki ki te wai me te whakapa iho i nga ringaringa i te taha o te awa.

11. Ko te kupu hoki tenei a te Ariki, ka whakahohoroia e ahau taku mahi i roto i te tika, no te mea kei te haere mai nga ra e tukua atu ai e ahau nga whakawakanga.

12. Na kia tupato taku pononga a Raimana Waiti, e hiahia ana hoki a Hatana ki te tatari i a ia ano he papapa,

13. Nana, ko te tangata e u ana, ka meinga he rangatira mo nga mea maha.

14. Na, ka hoatu e ahau ki a koutou he tauira mo nga mea katoa, kia kore ai koutou e taea te maminga, no te mea kei te haere a Hatana i te whenua, e haere ana hei maminga i nga iwi;

15. No reira ko te tangata e inoi ana, i roto ano i te wairua iro, ka paingia ia e ahau ina whakarongo ia ki aku ture.

16. Ko te tangata e korero ana, he wairua iro tona, me te korero ano i roto i te reo mahaki he mea e

hanga ai te pai, no te Atua taua tangata me he mea ka whakarongo ia ki aku ture.

17. Me tenei ano ko te tangata e wiri ana i raro i toku mana, ka whakakahangia, a ka puta i a ia nga hua o te whakawhetai raua ko te matauranga, rite tonu ki nga whakakitenga me uga mea o te pono kua hoatu e ahau ki a koutou.

18. A ko te tangata kua taea (e te Rewera). A kaore e whakaputa mai he lua, penei me tenei tauira, e hara i a au;

19. Na reira ma tenei tauira, ka matauria ai e koutou i nga wa katoa nga wairua katoa i raro i nga rangi e tu iho nei,

20. Kua tae mai hoki nga ra e rite ai ki te whakapono o nga tangata, te meatanga i tenei mea ki a ratou.

21. Nana, ko tenei he whakahaunga ki nga kaumatua katoa kua whiriwhiria e ahau.

22. Me tenei ano, he pono taku e mea nei ki a koutou, me haere ano taku pononga a Tamati B. Maahi, raua ko taku pononga ko Etera Teia, ki taua whenua ano, me te kauwhau-haere hoki i te kupu,

23. Me haere ano taku pononga a Ihaka Mori, raua ko taku pononga ko Etera Puute, ki taua whenua ano, me te kauwhau-haere i te kupu.

24. Me tenei ano, me haere aku pononga a Eruera Patariti raua ko Matini Harihi hei hoa mo aku pononga, mo Hirini Rikitana raua ko Hohepa Mete, tamaiti.

25. Me haere ano aku pononga a Rawiri Witima raua ko Hawi Witiiraka ki taua whenua me te kauwhau-haere i te kupu i te huarahi.

26. Me haere ano aku pononga a Pare P. Parata raua ko Orihana Parata me te kauwhau-haere i te huarahi.

27. Me haere ano aku pononga a Horomona Hanakaka raua ko Himiona Kaata ki taua whenua, me te kauwhau-haere i te huarahi.

28. Me haere ano aku pononga a Etehana Whura raua ko Hakopa Kati.

29. Me haere aku pononga a Riwai Hanakaka raua ko Heperi Kotirini.

30. Me haere aku pononga a Renara Kahuna raua ko Hamuera H. Mete.

31. Me haere ano hoki aku pononga a te Wira Porowini raua ko Wiremu Kaata.

32. A me whakapa aku pononga a Nuera Naiti raua ko Tera J. Kiriwhini, katahi ka haere ai ano.

33. Ae ra, he pono taku e mea atu nei, me haere katoa enei ki taua wahi kotahi, engari kia huarahi ke, kia huarahi ke, a kua tetahi e hanga ake i tana ki runga ki te mahi a tetahi atu, kua hoki e haere i tana huarahi.

34. Ko ia e u tonu ana, ka tohungia, ka manaakitia hoki ki nga hua maha.

35. Na ko taku kupu ano tenei ki a koutou ko aku pononga ko Hohepa Weikiwhira raua ko Horomona Hamupere me haere ki nga whenua whaka-te-rawhiti.

36. Me mahi raua i roto i o raua hapu ake, kua ano e kauwhau i tetahi atu mea, ko nga poropiti anake ratou ko nga apotoro, ko nga mea i kite ai, i rongo ai raua, ko nga mea ano hoki i tino whakapono ai raua, he mea e tutuki ai nga poropititanga.

37. No te mea kua taka a Hemana Patiti ki te hara, no reira me tango mai te mea i hoatu ki a ia, ka hoatu ki runga i te matenga o Haimona Raita.

38. Me tenei ano, he pono ko taku kupu ki a koutou, whakaritea a Iarere Kaata hei piriti, a Hori Hemi hoki whakaritea hei piriti.

39. Ko nga toenga o nga kaumatua hei tiaki i nga peka, me te kauwhau ano i te kupu ki nga wahi e noho nei ratou i roto; a me mahi ratou ko o ratou ringaringa ake ano, kia kore ai te karakia whakapakoko me nga mahi kino e mahia.

40. A i roto i nga mea katoa kia mahara ki te hunga rawakore, ki te hunga hoki e pangia ana e te mate, e whakawhiua ana, no te mea ko te tangata e kore ana e mahi i enei mea, e hara ia i te akonga naku.

41. Me tenei ano, me hoatu e te Hahi ki aku pononga, ki a Hohepa Mete, tamaiti, ki a Hirini Rikitana, ki a Eruera Patariti tetahi pukapuka whakaatu he tangata tika ratou. A me whakawhiwhi ano hoki taku pononga a Oriwa Kautere ki tetahi pukapuka pera.

42. Na ka rite tonu ki taku e mea nei, ara ki te u tonu koutou, ka tae katoa koutou ki te whenua o Mi-

huri i runga i te koa o te ngakau, koia hoki te whenua mo koutou, engari i tenei wa kei o koutou hoa riri.

43. Engari, nana, ka whakahohorotia e ahau te (hanganga o te) pa ina tae mai tona wa, a ko reira karaunatia ai te hunga u ki te hari.

44. Nana, ko Ihu Karaiti ahau ko te Tama a te Atua, ka whakateiteitia ake ratou e ahau i te ra whakamutunga. Ka pera ano. Amine.

WAHANGA 53.

He whakakitenga ki a Hirini Kiripata, he mea homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Katarana, Ohaio, i a Hune, 1831.

1. Nana, ko taku kupu tenei ki a koe e taku pononga e Hirini Kiripata, kua rangona e ahau o inoi i karanga ake hoki koe ki a au, kia whakakitea atu ki a koe e te Ariki, e tou Atua, tana whakaaro mo tou karangatanga, mo tou tunga hoki i roto i te Hahi, naku nei i whakatu ake i roto i enei ra o muri nei.

2. Nana, tenei ahau te Ariki, i ripekatia nei mo nga hara o te ao, ka hoatu i tetahi whakahaunga, ara me whakarere e koe te ao.

3. Engari, tangohia e koe toku mana, ae ra me tu koe hei kaumatua, hei kauwhau i te whakapono raua ko te ripenetatanga, i te murunga hara hoki, rite tonu ki taku kupu, hei kauwhau ano hoki i te whakawhiwhinga ki te Wairua Tapu i runga i te whakapakanga o nga ringaringa.

4. Me tu ano hoki koe hei kai-whakahaere (agent) mo tenei Hahi, ara ki te wahi e whakaritea ai koe e te pihopa, kia rite ki nga whakahaunga ka hoatu a muri ake nei.

5. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koe, me haere tahi koutou ko aku pononga, ko Hohepa Mete, tamaiti, raua ko Hirini Rikitana.

6. Nana, ko enei he ture tuatahi e hoatu ai ki a koe a ko te toenga ka whakamohiotia a muri ake nei, ara kei te ahua o au mahi i roto i taku maara-waina te tikanga.

7. Me tenei auo, e hiahia ana ahau kia mohio koe, ko te tangata e whakaorangia ana, ko te tangata anake e u ana a taea noatia te mutunga. Koia ano tenei. Amine.

WAHANGA 54.

He whakakitenga ma roto i a Hohepa te Matakite, ki a Nuera Naiti, he mea homai i Katarana, Ohaio, i a Hunc, 1831.

1. Nana, ko te kupu tenei a te Ariki, ae ra a te Arepa me te Omeka, te timatanga me te whakamutunga, ae ra hoki, a tera i ripekatia nei mo nga hara o te ao.

2. Nana, he pono, he pono taku e mea atu nei ki a koe, e taku pononga, e Nuera Naiti, kia u koe i roto i te karangatanga i hoatu na e ahau ki a koe;

3. A me he mea ko te whakaaro o o teina kia puta ratou i o ratou hoa riri, me ripeneta ratou i o ratou hara katoa, a me whakaiti rawa i mua i toku aroaro;

4. A mo te mea ko te kawenata i mahia nei e ratou ki a au, kua takalia, no reira kua kore atu o reira mana, o reira kaha;

5. A aue te mate mo te tangata nana tenei hara i taki mai, no te mea pai atu mona, me he mea i toremi ia i roto i te hohonutanga o te moana;

6. Otira, ka koa te hunga katoa i pupuri i te kawenata, i whakarongo hoki ki taku whakahaunga, ka tohungia hoki ratou.

7. No reira, haere, oma atu koutou i te whenua, kei whakangaromia koutou e o koutou hoa riri; haere koutou, whakaritea ta koutou e pai ai hei kai-arahi mo koutou, hei kai-tuku moni hoki ma koutou.

8. Na koia tenei te ahua o ta koutou haere ki nga whenua whaka-te-hauauru, ara ki te whenua o Mihuri, ki nga rohe o nga Ramana.

9. A ina tae ki te mutunga o ta koutou haere nana, ko taku kupu tenei ki a koutou, rapua he oranga mo koutou pera i te ahua o te rapu ora a te tangata mona, taea naotia te wa e rite ai i a au he wahi mo koutou.

10. Me tenei ano, kia manawanui i roto i nga whakapawera tae noa ki te wa e haere atu ai ahau; nana, ka hohoro taku haere atu, me taku utu kei a au ano, a te hunga katoa kua rapu noa atu nei i a au, ka whiwhi i te okiokinga mo o ratou wairua. Ae ra hoki, ka pera ano. Amine.

WAHANGA 55.

He whakakitenga ma roto i a Hohepa, te Matakite, ki a Wiremu W. Wherapa, he mea homai i Katarana, Ohaio, i a Hune, 1831.

1. Nana, ko te kupu tenei a te Ariki ki a koe, ki taku pononga ki a Wiremu, ae ra a te Ariki o te whenua katoa, he tangata koe kua karangatia, kua ata whiriwhiria hoki, a i muri i te rumakanga i a koe ki te wai, ki te mea ka meatia e koe tena i runga i te whakaaro tapatahi ki toku kororia, ko reira murua ai o hara, e whiwhi ai hoki koe ki te Wairua Tapu i runga i te whakapakanga o nga ringaringa;

2. A i muri o tena ma te ringaringa o taku pononga o Hohepa Mete, tamaiti, koe e whakapa hei kaumatua mo tenei Hahi, hei kauwhau i te ripenetatanga, me te murunga hara he mea na te rumakanga, i roto i te ingoa o Ihu Karaiti, te Tama a te Atua ora;

3. A ko te hunga e whakapa iho ai koe i o ringaringa, ki te mea ka whakaiti ratou i mua i toku aroaro ka whai mana koe ki te hoatu i te Wairua Ora;

4. Me tenei ano, ka whakaritea koe, hei kai-awhina i taku pononga i a Oriwa Kautere ki te ta pukapuka, ki te whiriwhiri, ki te tuhituhi hoki i nga pukapuka mo nga kura o tenei Hahi, he mea e whakaakona ai nga tamariki nonohi rite tonu ki taku e ahuaireka ai.

5. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koe, mo tenei take me haere tahi koe me aku pononga me Hohepa Mete, tamaiti, raua ko Hirini Rikitana, kia whakanohoia ai koe ki te whenua e tukua ai mou ake hei mahi i tenei mea.

6. Me tenei ano, me haere tahi ano taku pononga a Hohepa Kou me ratou. Ko te toenga taihoa ake nei e whakarite atu, kia rite ki taku e pai ai. Amine.

WAHANGA 56.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Katarana, Ohaio, i a Hune, 1831.

1. Whakarongo e koutou e te hunga e whakaae ana ki toku ingoa, e ai ta te Ariki, ta to koutou Atua, no te mea nana, e murua ana toku riri ki te hunga tutu, a e mohio ratou ki toku ringa i te ra e fae atu ai, i te ra hoki o te riri ki runga i nga iwi katoa.

2. A ko te tangata e kore e mau ki tona ripeka me te aru i a au, me te pupuri ano i aku whakahaunga, e kore e whakaorangia.

3. Nana, ko ahau ko te Ariki, ka whakahau, a ko te tangata e kore e whakarongo mai, ka hatepea atu ina rite toku wa, a i muri i taku whakahaunga i te mea kua takahia taua whakahaunga;

4. No reira, ko ahau ko te Ariki, ka whakakore (ano i taua whakahaunga) rite tonu ki taku e pai ai; a ka rapua he utu i runga i nga matenga i te hunga tutu, e ai ta te Ariki;

5. No reira, ka whakakorea te whakahaunga i hoatu ki aku pononga, ki a Tamati B. Maahi raua ko Etera Teia, a ka hoatu e ahau he whakahaunga hou ki toku pononga ki a Tamati, he mea e hohoro ai tona haere-nga ki te whenua o Mihuri, a me haere a Hera J. Kiriwhini hei hoa mona;

6. No te mea, nana, ka whakakorea e ahau te whakahaunga i hoatu ki aku pononga ki a Hera J. Kiriwhini raua ko Nuera Naiti, he mea na te kaki maro o taku iwi e noho ana i Tamihana, me o ratou tututanga;

7. No reira ko taku pononga ko Nuera Naiti me noho tahi ki a ratou, a ko te hunga katoa e ahei ana ki te haere, ko ratou nei he hunga whakaiti i mua i a au, me arahi e ia ki te whenua kua whakaritea e ahau.

8. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko taku pononga ko Etera Teia me ripeneta mo tona whakapehapeha, mo tona kaiponu hoki, a me whakarongo ia ki te whakahaunga tuatahi i hoatu e ahau ki a ia, he mea mo te whenua kei reira ia e noho ana;

9. A me he mea ka meatia e ia tenei, i te mea kaore ano kia wehewehea te whenua, ka mau tonu te whakaritenga kia haere ia ki te whenua o Mihuri;

10. Ki te kore me hoki atu ano te moni i utua ai e ia, a me puta atu ia i taua wahi, a me tapahi ia ki waho o te Hahi, e ai ta te Ariki, ta te Atua o nga mano;

11. Na ahakoa ko te rangi, ko te whenua e pahemo, ko enei kupu ia e kore e pahemo, engari ka rite katoa.

12. A me he mea ka riro ma taku pononga, ma Hohēpa Mete, tamaiti, e utu te moni; nana, maku, ma te Ariki, e utu atu ano ki a ia i te whenua o Mihuri, he mea e utua katoa ai ano te hunga katoa e fae mai ana

ki a ia, rite tonu ki ta ratou e mea ai,

13. No te mea, rite tonu ki a ratou mahi, to ratou whiwhinga, ara ka whakawhiwhia ratou ki nga whenua hei kainga tupu mo ratou.

14. Nana, ko te kupu tenei a te Ariki ki tona iwi, he maha nga mea hei mahinga, hei ripenatatanga ma koutou, no te mea nana, ko o koutou hara kua tae ake ki a au, a kaore e whakarerea noatia iho, no te mea e whai ana koutou i a koutou ake whakaakoranga.

15. A ko o koutou ngakau kaore e makona ana. Kaore ano koutou e whakarongo ki te pono, engari e manawareka ana ki nga mea he.

16. Aue te mate mo koutou, e te hunga whai-taonga, kaore nei e hoatu i o koutou taonga ki te hunga rawakore, e pirau hoki o koutou wairua i o koutou taonga: a ka penei ta koutou tangi i te ra e tae atu ai, o te whakawakanga, o te riri hoki—Kua hore te wa o te kotinga, kua mutu te raumati, a ko toku wairua kaore ano kia whakaorangia !

17. Aue te mate mo koutou, e te hunga rawakore, te hunga kaore nei o koutou ngakau kia maru, o koutou wairua kia ripeneta, o koutou takapu kia ki, o koutou ringaringa ano kaore e puritia ana i te mau poka noa i nga mea o era atu tangata, o koutou kanohi e ki tonu ana i te apo, he hunga hoki koutou kaore e mahi ko o koutou ringa ake ano !

18. Engari ka koa te hunga rawakore ngakau ma, no ratou nei nga ngakau maru, me nga wairua iro, e kite hoki ratou i te kingitanga o te Atua e haere mai ana, me te kaha me te kororia nui ki to ratou whakaoranga, e riro hoki i a ratou te momonatanga o te whenua.

19. No te mea nana, ka haere mai te Ariki, me te whakarite utu ano, a ko reira utua ai e ia nga tangata katoa, a ka koa te hunga rawakore ;

20. A ka riro i o ratou whakatupuranga te whenua, i tetahi whakatupuranga ki tetahi whakatupuranga, ake ake ake. A ka mutu i konei taku korero ki a koutou. Ae ra, koia ano. Amine.

WAHANGA 57.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Hiona, kei roto i te Takitwa o Tiakihana, Mihuri, i a Hurae, 1831.

1. Whakarongo e koutou e nga kaumatua o taku Hahi, e ai ta te Ariki ta to koutou Atua, kua mine ngatahi mai koutou, rite tonu ki aku whakahaunga, ki roto i tenei whenua, koia nei te whenua o Mihuri, koia nei ano hoki te whenua i whakaritea, i whakatapua e ahau hei huihuinga atu mo te Hunga Tapu.

2. No reira koia tenei te whenua a te kupu whakari, te wahi hoki mo te pa o Hiona.

3. Na ko te kupu tenei a te Ariki, a to koutou Atua, me he mea e hiahia ana koutou kia whiwhi ki te matauranga, tenei te matauranga. Nana, ko te wahi e huaina nei ko Itipeha, koia ano a waenganui, a ko te wahi mo te temepara kei te taha hauauru kei runga i tetahi wahi e tata ana mai ki te whare whakawa;

4. No reira, he mea tika kia hokona mai te whenua e te Hunga Tapu, me nga whenua katoa e takoto atu ana ki te taha hauauru tae noa atu ki te rohe e rere ana i waenganui i te Hurai me te Tauwiwi.

5. Me nga whenua katoa ano hoki e hono atu ana ki nga rohe o nga whenua mania (prairies) kia rite ra ki te kaha o aku akonga ki te hoko whenua mai. Nana, he matauranga tenei, kia whiwhi ratou ki aua whenua mo ake tonu atu.

6. Na me tu taku pononga a Hirini Kiripata i te turanga i whakaritea e ahau mona, hei kai-kohi moni, hei kai-whakahaere (agent) ano hoki i te Hahi, hei hoko whenua ano i roto i nga whenua e patata mai ana, kia rite ki te pono me te whai-whakaaro.

7. Na me tu taku pononga a Eruera Patariti i te turanga i whakaritea e ahau mona, hei wehewehe ki te Hunga Tapu i o ratou paanga, kia rite ki taku i whakatau atu ai; ratou tahi ko te hunga i whiriwhiria hei awhina mona.

8. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, me noho taku pononga a Hirini Kiripata i tenei wahi, me te whakatu toa ano, kia hokohoko taonga ai ia i runga i te tika, kia whiwhi ai ia ki te moni hei tango whenua, hei painga mo te Hunga Tapu, he mea ano hoki e whiwhi ai ia ki nga mea e hiahia

ana e nga akonga mo te whakanoho i a ratou ki runga i o ratou paanga.

9. Me tenei ano, me whiwhi raihana taku pononga a Hirini Kiripata,—(Nana he matauranga tenei, a ko ia e korero ana, kia matau ia)—kia tuku taonga atu ai ia ki te iwi, ma tana e hiahia ai, ano ko nga kai-hoko-hoko kua whakaritea e ia ki roto i taua mahi,

10. Koia tenei te ahua e whakawhiwhia ai toku Hunga Tapu, he mea e taea ai taku Rongo-pai te kau-whau ki te hunga e noho ana i roto i te pouritanga, i roto i te wahi me te atarangi o te mate.

11. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, me noho taku pononga a Wiremu W. Wherapa i roto i tenei kainga, hei kai-ta-pukapuka ma te Hahi.

12. Nana, ki te manako mai te ao ki ana tuhituhinga —(nana he matauranga tenei)—me tuku ia kia whiwhi ki nga mea e riro tika ana mai i a ia, hei painga mo te Hunga Tapu.

13. A ko taku pononga, ko Oriwa Kautere hei awhina i a ia, kia rite ki taku i whakahau atu ai, i nga wahi katoa e whakaritea ai ia e ahau, hei tuhituhi, hei whakatikatika, hei whiriwhiri, kia tika ai nga mea katoa i toku aroaro, kia rite ki ta te Wairua whakaaetanga i roto nei i a ia.

14. No reira, ko te hunga katoa kua korerotia ake nei e ahau, me noho ki te whenua o Hiona, a kia hohoro ano, me o ratou whanau, kia mahia nga mea kua korerotia ake nei e ahau.

15. Na mo te taha ki te kohikohinga; Ma te pihopa raua ko te kai-whakahaere e whakariterite nga mea mo nga whanau kua whakahaua nei kia haere mai ki tenei whenua, kia hohoro ano, me te whakanoho ano i a ratou ki o ratou paanga.

16. A meake nei hoatu ai nga kupu tohutohu mo te toenga o nga kaumatua ratou ko nga mema. Ka pera ano. Amine.

WAHANGA 58.

He whakakitenga i homai mo roto i a Hohepa, te Mata-kite, i Hiona kei roto i te Takirua o Tiakihana, Mihuri, i a Akuhata 1, 1831.

1. Whakarongo e koutou, e nga kaumatua o taku Hahi, tukua mai hoki o koutou taringa ki taku kupu,

kia matau ano ki taku e pai ai mo koutou, mo tenei whenua ano hoki i tonoa atu nei koutou ki reira.

2. No te mea, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ka koa te tangata e pupuri ana i aku ture, ahakoa i roto i te ora i te mate ranei; a ko ia e u ana i roto i te whakapawera, ka nui ake te utu mona i roto i te kingitanga o te rangi.

3. I tenei wa e kore o koutou kanohi e kite, i te whakaaro o te Atua mo nga mea meake puta mai, me te kororia ano e puta mai ana i muri i nga whakapawera.

4. No te mea, hei muri o te whakapawera nui puta mai ai nga manaakitanga, no reira kei te haere mai te ra e karaunatia ai koutou ki te nui o te kororia; kaore ano kia tae mai te haora, engari kua tata.

5. Kia mahara ki tenei mea, kua korerotia atu nei e ahau ki a koutou i mua, ata rongoatia iho ki roto i o koutou ngakau, me te pupuri ano ki te mea e puta mai a muri.

6. Nana, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, mo tenei take koutou i tonoa ai e ahau he mea e ngo-hengohe ai koutou. Kia rite ai ano o koutou ngakau hei kai-whakaatu mo nga mea meake puta mai;

7. Me tenei ano, kia whiwhi ai koutou ki te honore mo te whakatakotoranga i te turanga (o Hiona), mo te whakaaturanga ano hoki i te whenua ka tu nei te Hiona o te Atua ki runga;

8. Me tenei ano, kia whakaritea ai he hakari o nga mea momona ma te hunga rawakore; ae ra, he hakari o nga mea momona, o te wahi momona o te waina i ata whakapaingia (refined). Kia mohio ai te ao ko nga mea i whakapuakina e nga mangai o nga poropiti, kaore e kore te tutuki;

9. Ae ra hoki, te hapa o te whare o te Ariki i tino taka paitia, a ka powhiritia nga iwi katoa ki reira.

10. Tuatahi, ko te hunga whai-taonga ratou ko te hunga matau, me te hunga whai-mahara ratou ko te hunga nui;

11. Hei muri o tena tae mai ai te ra o toku kaha: ko reira te rawakore, te kopa, te matapo me te turi, uru ai ki te marena o te Reme, me te kai ano i te hapa a te Ariki, kua oti nei te taka mo te ra nui e toe mai nei.

12. Nana, naku, na te Ariki tenei i whakapuaki.

13. Kia puta atu ai te whakaaturanga i Hiona, ae ra, kia puta atu i te mangai o te pa o to te Atua wahi:

14. Ae ra, mo tenei take koutou i tonoa mai ai e ahau ki konei, me te whiriwhiri ano i taku pononga i a Eruera Patariti, me te whakarite i tona mihana i roto i tenei whenua;

15. Otira, ki te kore ia e ripeneta mo ona hara, koia nei he whakapono-kore, he matapotauga hoki o te ngakau, na kia tupato ia kei taka ia.

16. Nana, kua hoatu ki a ia tana mihana, a e kore e takiruatia te hoatutanga.

17. A ko te tangata e tu ana i roto i tona mihana, e whakaritea ana hei kai-whakawa i roto i a Iharaira, pera me nga wa onamata, hei wehewehe i nga whenua o to te Atua wahi ki ana tamariki.

18. Hei whakarite whakawa ano mo tona iwi i runga i te whakaaturanga a te hunga tika, i ta ona kaunihera awhinatanga ano hoki i a ia, rite tonu ki nga ture o te kingitanga e hoatu nei e nga poropiti a te Atua.

19. 'o te mea, he pono taku e mea atu nei ki a kou-tou, ka mau tonu taku ture i runga i te mata o tenei whenua.

20. Kua tetahi tangata e whakaaro he rangatira ia, engari ko te Atua he rangatira mo te tangata e whakarite whakawa ana, rite tonu ki tana ake e pai ai; ae ra hoki, heoi rangatira mo te tangata e tohutohu ana, e noho ana hoki i te nohoanga whakawa.

21. Kua tetahi tangata e takahi i nga ture o te whenua, no te mea hoki ko te tangata e pupuri ana i nga ture a te Atua, kahore he rawa e takahi ai ia i nga ture o te whenua:

22. No reira, haere i raro i nga mana kei runga ake i a koutou, a kia kingi ra ano ia, e tika nei hoki ia kia kingi, e meinga ai ano hoki nga hoa riri katoa ki raro i ona waewae.

23. Nana, ko nga ture katoa kua riro atu na i a koutou i toku ringa koia tena nga ture o te Hahi, a kia pena to koutou u ki aua ture. Nana, ko tenei he matauranga.

24. 'ana, inaianei ka korero ahau mo taku pononga mo Eruera Patariti, ko tenei whenua hei kainga mona, hei kainga hoki mo te hunga kua whakaritea e ia hei kaunihera mona. Ko tenei ano hoki hei kainga mo te tangata kua whakaritea e ahau hei kai-tiaki mo taku foa;

25. No reira, me mau mai e ratou o ratou whanau ki tenei whenua, kia rite ki nga whakariteritenga i waenganui i a ratou, i a au hoki:

26. No te mea, nana, e hara i te mea tika kia whakahau ahau i te tangata i roto i nga mea katoa, no te mea, ko te tangata e whakahau ana i roto i nga mea katoa he tangata mangere, a e hara ia i te pononga whai-whakaaro; na kona e kore ia e whiwhi ki te utu.

27. He pono taku e mea atu nei, me pau tonu te taima o te tangata ki nga mahi pai, me te mahi noa ake i etahi mahi i runga i ta ratou ake i whakaaro ai, me te whakaputa ake ano i nga mea tika;

28. Kei roto tonu hoki i a ratou te kaha hei pera, na kona hoki ratou ka rangatira (agents) mo ratou ake ano. A me he mea he pai nga mahi a te tangata, e kore ratou e hapa i o ratou utu.

29. Engari, ko te tangata e kore e mahi noa ake i tetahi mea, kia matua whakahau ra ano ia, a ina whakahau ka ruarua tona ngakau, ka ngakau-kore ki te pupuri i tana whakahaunga, kua kangaa noatia ake ia.

30. Ko wai ahau nana nei i hanga te tangata, e ai ta te Ariki, te kore ai e mea he hara kore te tangata kahore e whakarongo ki aku ture?

31. Ko wai ahau e ai ta te Ariki, kua whakaari, a kahore e whakatutuki?

32. E whakahau ana ahau i te tangata, a kahore ia e whakarongo, no reira ka whakakahore ahau i tana whakahaunga, a e kore ratou e whiwhi ki te mana-akitanga:

33. Ko reira ratou mea ai i roto i o ratou ngakau, e hara tenei mahi i te Ariki, ina hoki ra ko ana mea i whakaari ai kahore ano kia tutuki. Aue te mate mo ratou, no te mea ko to ratou utu ka ahu ake i raro, kaore e ahu mai i runga.

34. A inaianei ka tapiri atu ano ahau i nga kupu tohutohu mo tenei whenua.

35. He matauranga tenei i roto i a au, ara kia mei-nga taku pononga a Matini Harihi hei tauira ki te Hahi, i runga i tana hoatutanga i ana moni ki te pi-hopu o te Hahi.

36. Me tenei ano, hei ture tenei ki nga tangata katoa e haere mai ana ki tenei whenua kia whiwhi ki tetahi kainga mo ratou; a kia rite tana meatanga ki ana moni ki ta te ture e mea ai.

37. He mea whai whakaaro ano tenei, ara kia hokona mai he whenua i Itipeha hei tuunga mo te toa, mo te whare ta-pukapuka ano hoki.

38. Ko era atu whakahaunga mo taku pononga, mo Matini Harihi ka hoatu ki a ia e te Wairua, he mea e whiwhi ai ia ki te kainga mona, kia rite ki tana i pai ai.

39. Me ripeneta ia mo ona hara, e rapu ana hoki ia i te whakahonore a te ao.

40. Me tu taku pononga a Wiremu W. Wherapa i te turanga i whakaritea ai ia e ahau, me te riro ano i a ia te wahi mona i roto i te whenua;

41. Me tenei ano, he tika kia ripeneta hoki ia, no te mea ko ahau, ko te Ariki, kahore i te ahua eka ki a ia, e rapu ana hoki ia kia neke ake ia, a kahore ia i te ngakau-iti i toku aroaro.

42. Nana, ko ia e ripeneta ana mo ona hara, ka murua ona hara, a e kore ahau te Ariki e mahara ano ki ana hara i muri atu.

43. Ma tenei koutou ka mohio ai, me he mea kua ripeneta te tangata mo ona hara. Nana, ka whaki ia i ona hara me te whakarere rawa atu ano hoki.

44. Na, he pono taku e mea atu nei mo te toenga o nga kaumatua o taku Hahi, kahore ano kia tae mai te wa; era hoki, he maha nga tau e tu mai nei, e whiwhi ai ratou ki nga wahi mo ratou i roto i tenei whenua, haunga ia me he mea ka hiahia ratou i roto i te inoi whakapono, kei te Ariki te tikanga ki te whakawhiwhi i a ratou.

45. No te mea, nana, ko nga iwi katoa ka akina haeretia mai e ratou i nga pito o te whenua.

46. No reira, huihuia mai koutou, a ko te hunga kahore i whakaritea kia noho i roto i tenei whenua, tukua ratou kia kauwhau i te Rongo-pai ki nga wahi e patata mai ana, a i muri o tena tukua ratou kia hoki ki o ratou kainga.

47. Tukua ratou kia kauwhau haere i te huarahi, me te whakaatu atu ano i te pono i nga wahi katoa, me te karanga ano kia ripeneta te hunga whai-taonga, te hunga nunui, me te hunga iti, ratou ko te hunga rawakore;

48. A ina ripeneta nga tangata o te whenua, me whakatu nga peka.

49. A me whakarite tetahi tangata e te reo o te Hahi, hei kai-whakahaere mo te hahi (peka) i Ohaio, hei kohikohi moni ki te hoko whenua i Hiona.

50. A ka hoatu e ahau ki taku pononga ki a Hirini Rikitana, he whakahaunga kia tuhituhia e ia tetahi whakaaturanga mo te whenua o Hiona, me tetahi whakaaturanga ano o ta te Atua whakaaro kia rite ki ta te Wairua e hura ai ki a ia;

51. Me tuku atu he reta, he pukapuka kohi moni hoki ki nga peka, he mea e whiwhi moni ai, hei hoatutanga ki roto i nga ringa o te pihopa hei hoko whenua hei kainga mo nga tamariki a te Atua, mana ake, ma te kai-whakahaere ranei e tuku kia rite ki tana e pai ai, e tohutohu ai ranei.

52. No te mea, nana, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, e hiahia ana te Ariki kia whakatuhematia e nga akonga, e nga tamariki hoki a te tangata o ratou ngakau tae noa atu ki te whakaaetanga o o ratou ngakau ki te hoko i tenei whenua katoa ina rite te wa.

53. Nana, he mea whai-whakaaro tenei. Me penei ta ratou mahi, ki te kore e kore ratou e whiwhi kainga ma runga anake i te whakaheke toto.

54. Me tenei ano, ina riro mai te whenua, me tono atu nga tangata mahi o ia ahua, o ia ahua o te mahi, ki tenei whenua kia mahi mo te Hunga Tapu a te Atua.

55. Me mahi enei mea katoa i runga i te rangimarie, a i tena wa, i tena wa me whakaatu nga painga o te whenua o te pihopa, e te kai-whakahaere (agent) ranei o te Hahi;

56. Ko te kohikohinga o te Hunga Tapu kua e kai-katia. kua ano e tu-a-oma te haere, engari kia rite ki te tohutohu a nga kaumatua o te Hahi i nga tunga hui, rite tonu ano ki te matauranga e hoatu ai ki a ratou i tena wa, i tena wa,

57. A ma taku pononga, ma Hirini Rikitana e whakatapu tenei whenua, me te wahi ano mo te temepara, ki te Ariki.

58. Na, me karanga tetahi huihuinga, a kia mutu tera ka tuku ai i aku pononga i a Hirini Rikitana raua ko Hohepa Mete, tamaiti, kia hoki, me Oriwa Kautere, ratou e hoki ki te whakaoti i te toenga o te mahi i whakaritea nei e ahau hei mahi ma ratou i to ratou whenua ake, me te toenga era e whakaritea i roto i nga huihuinga.

59. Kua tetahi tangata e hoki atu i tenei whenua, ki te kore ia e whakaatu haere i te huarahi i nga mea e mohio ana ia, e tino whakaponotia ana hoki e ia.

60. Na, me tango mai te mea i hoatu ki runga i a Hipa Pilihana; a me tu ia hei mema i roto i te Hahi, me te mahi ano ko ona ringa ake ano, ratou tahi ko nga teina, me pena tona ahua kia ea ra ano ona hara katoa, no te mea kaore ia i te whaki i ona hara, a e mahara ana ia ki te huna i ona hara.

61. Ko nga toenga kaumatua o tenei Hahi kei te haere mai hoki ratou ki tenei whenua, ko etahi hoki o ratou kua tino manaakitia, hira ake i te mehua, me tu ano he hui mo ratou ki runga i tenei whenua.

62. Ma taku pōnonga, ma Eruera Patariti e whaka-haere te huihuinga e whakaturia ai e ratou.

63. Me tuku ano hoki ratou kia hoki me te kauwhau ano i te huarahi, whakaatu i nga mea i whakakitea ai ki a ratou.

64. No te mea, he pono me haere atu te rongō i tenei wahi puta noa te ao katoa, tae noa atu ki nga wahi whakamutunga o te ao me te kauwhau i te Rongo-pai ki nga mea katoa, me te whai ano nga tohu i te hunga e whakapono ana.

65. Nana, ka haere mai te Tama a te tangata. Amine.

WAHANGA 59.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i Hiona, kei te Takiwa o Tiakihana, Mihuri, i a Akuhata 7, 1831.

1. Nana, e ai ta te Ariki, ka koa te hunga kua tae mai ki tenei whenua i runga i te titiro tapatahi atu ki taku kororia, he ngohengohetanga hoki ki aku ture;

2. No te mea ko te hunga e mahue iho ki te ora ka riro i a ratou te whenua, a ko te hunga e mate ka whai-okioki ratou i o ratou mahi, a ka whai tonu a ratou mahi i a ratou, a ka whiwhi ratou ki te karauna i roto i nga whare a toku Matua, kua taka noatia ake e ahan mo ratou;

3. Ae ra ka koa te hunga kua tu o ratou waewae ki runga i te whenua o Hiona, kua ngohengohe nei ki toku Rongo-pai, e whiwhi hoki ratou ki nga mea pa-pai o te whenua hei utu mo ratou; e kaha hoki ta te whenua whakaputa mai i ona mea.

4. Ka karaunatia ano hoki ratou ki nga manaakitanga o runga, ae ra, ki nga whakahaunga kore nei e arikarika; ki nga whakakitenga hoki i o ratou na wa: ara ko te hunga e rahi ana te whakapono. e u tonu ana hoki i mua i a au.

5. No reira, he whakahaunga tenei ka hoatu e ahau ki a ratou, penei na taku kupu: Me aroha koe ki te Ariki ki tou Atua, me pau katoa tou ngakau ki te aroha ki a ia, tou kaha katoa, tou hinengaro katoa; a i roto i te ingoa o Ihu Karaiti me mahi koe ki a ia.

6. Kia aroha ki tou hoa tata ano ko koe. Kauga koe e tahae; kauga ano e puremu, e patu, e mahi ranei i tetahi mea pera.

7. I roto i nga mea katoa me whakawhetai atu koe ki te Ariki, ki tou Atua.

8. Me hoatu whakahere koe ki te Ariki ki tou Atua i runga i te pono; ae ra, ko to whakahere, ko te ngakau maru, ko te wairua iro.

9. A kia whai kaha ai koe ki te tiaki i a koe kei poke i te ao, me haere koe ki te whare inoi ka whakarite i au hakarameta i taku ra tapu;

10. No te mea, nana, ko tenei ra kua whakaritea mou, hei okiokitanga mou i au mahi, hei koropikotanga atu ano hoki ki te Runga Rawa;

11. He ahakoa ra ko au kupu oati e hoake i roto i te pono i nga ra katoa, i nga wa katoa;

12. Kia mahara i tenei ra i te ra o te Ariki, me hoake au whakahere me au hakarameta ki te Runga Rawa, me te whaki ano i ou hara ki ou tuakana, ki mua ano hoki i te Ariki.

13. Kauga tetahi mea e mahia e koe i tenei ra, ko nga kai mau me taka i runga i te ngakau tapatahi, he mea e tino tika ai to noho-pukutanga, ae ra, i tetahi aranga o te kupu, kia tino nui ai to haringa.

14. He pono, ko te noho-puku, ko te inoi tenei, ae ra, i tetahi aranga o te kupu, ko te haringa tenei me te inoi.

15. A ki te mea ka meinga e koutou enei mea i runga i te whakawhetai me te hari ano o koutou ngakau, me te ngawari ano o koutou kanohi, kauga i runga i te haparangi o te kata, ta te mea he hara tena, engari i runga i te ngakau koa me te ngawari hoki o te kanohi;

16. He pono taku e mea nei, ki te mea ka penei ta koutou meatanga, ka riro i a koutou te momonatanga o te whenua; nga kararehe o te parae ratou ko nga

manu o te rangi, me nga mea e piki haere ana i te rakau, e ngokingoki ana i runga i te whenua;

17. Ae ra hoki, nga mahuri, me nga mea papai e tupu ake ana i te whenua, ahakoa hei kai, hei kakahu ranei, hei whare kararehe ranei, hei kaari rakau, hei maara, hei maara-waina ranei;

18. Ae ra, nga tu mea katoa e tupu ake ana i te whenua, i tona wa, i tona wa, i hanga hei painga mo te tangata, hei whakakoa i te kanohi, hei whakahari i te ngakau;

19. Ae ra, hei kai, hei kakahu, hei whakamatau ma te waha, hei hongu ma te ihu, he mea e whai kaha ai te tinana, e hauora ai te wairua.

20. A e hari ana te Atua, mona i homai i enei mea katoa ki te tangata; he whakaaro hoki ki tenei i hanga ai enei mea kia mahia e te tangata i runga i te whai-whakaaro, kua ano i runga i te moumou i te hao ranei;

21. Na kahore he mea e whakapouritia ai te Atua e te tangata, e kore ano e mura tona riri ki tetahi, engari ia ki te hunga e kore e whakaae ki te meatanga a tona ringa i roto i nga mea katoa, e ngohengohe ranei ki ana ture.

22. Nana, e hangai ana tenei ki te ture, ki ta nga poropiti ano hoki: no reira, kati noa te whakararururu mai i a au mo runga i tenei take,

23. Engari kia mohio ko te tangata e mahi ana i nga mahi o te tika ka whiwhi ki tona utu, ara ki te rangimarie i tenei ao, a i te ao e haere mai nei, ki te oranga-tonutanga.

24. Naku, na te Ariki tenei i whakapuaki, a ko te Wairua kei te whakaae. Amine.

WAHANGA 60.

He whakakitenga i homai ma-roto i a Hohepa, te Mata-kite, i te Takiwa o Tiakihama, Mihuri, i a Akuhata 8, 1831.

1. Nana, ko te kupu tenei a te Ariki ki nga kaumatua o tana Hahi, ka tata nei te hoki ki te whenua i haere mai ai ratou. Nana e hari ana ahau mo to koutou haerenga mai ki konei;

2. Otiia, kahore ahau i te pai rawa ki etahi, no te mea kaore o ratou mangai i te kuihi, engari e huna ana te taranata i hoatu e ahau ki a ratou he mea na

te wehi ki te tangata. Aue te mate mo nga mea pera, e mura ana hoki toku riri ki a ratou.

3. A tenei ake te wa, ki te kahore tonu ratou e u ki a au, ka tangohia atu taua mea i a ratou, ara te mea i whakawhiwhia ki a ratou;

4. No te mea ko ahau ko te Ariki, e kingi ana i roto i nga rangi e tu iho nei, i roto ano i nga taua o te whenua; a i te ra e mahi ai ahau i aku mea utu nui (jewels) te matau ai nga tangata ko te aha e whakapuaki nei i te kaha o te Atua.

5. Na, he pono ka korero atu ahau, mo te ahua o to koutou hokinga ki te whenua i haere mai ai koutou. Me mahi tetahi waka, me hoko mai ranei, kia rite ki ta koutou e pai ai, kaore he tikanga ki a au, katahi ka hohoro ta koutou haere ki te wahi e karangatia nei ko Tene Ruihi (St. Louis).

6. Kia tae ki reira, ka tuku ai i aku pononga i a Hirini Rikitana raua ko Hohepa Mete, tamaiti, me Oriwa Kautere, kia haere ratou ki Hinihinati (Cincinnati).

7. A i tenei kainga me ara ake o ratou reo, kia kaha ano nga reo ki te whakapuaki i taku kupu, kua e kinakitia ki te riri, kua ano e ngakau-rua, kia tapu ano nga ringaringa e ara ake ki runga i a ratou. E whai wahi ana hoki ahau ki te whakatapu i a koutou, e mura noatia ana hoki o koutou hara.

8. A ko te toenga me hoki atu i Tene Ruihi (St. Louis) tokorua, tokorua, me te kauwhau ano i te kupu ki nga huihuinga o te hunga hara, kua i runga i te kaha, a tae noa atu ratou ki nga peka i haere mai ai ratou.

9. A i meinga ai enei mea hei painga mo nga peka; mo konei hoki ratou i tonoa ai.

10. A me hoatu e taku pononga e Eruera Patariti te moni i hoatu e ahau ki a ia, ara tetahi wahi ki aku kaumatua kua whakahaua nei kia hoki;

11. Ko te tangata e ahei ana me whakahoki mai e ia taua moni, me hoatu ki te kai-whakahaere (agent), a ko te tangata e kore e ahei te whakahoki i te moni, aua atu, e kore e rapua i a ia.

12. Inainei ka whai kupu ahau mo te toenga tera e haere mai ki tenei whenua.

13. Nana, e tonoa ana ratou hei kauwhau i taku Rongo-pai ki nga huihuinga o te hunga hara; no reira ka hoatu e ahau tenei ture ki a ratou: Kua to

taima e mōmōu noatia iho, kōua ano to taranata e kōpehūtia iho kia kōre ai e mōhiotia.

14. A i muri i to taenga atu ki te whenua o Hiona, ina mutu to kauwhau i taku kupu, kia hōhoro to hoki me te kauwhau haere ano i taku kupu i roto i ngā huihuinga o te hunga hara, ahakoa ra, kōua e kaikātia, kōua ano e kinakitia ki te riri, ki te tautohetohe ranei.

15. A ki te hunga e kōre e manako mai ki a kōe rukea atu te puehu i ou waewae; kōua i a ratou aroaro, kei whakapataritaritia ratou e kōe; engari ki te wahi ngaro, me te horoi ano i ou waewae, hei mea whakāhe i a ratou i te ra o te whakawakanga.

16. Nana, kati nei ngā mea mo koutou, ko tā te kai-tono hoki tenei i a koutou e pai ana.

17. A mā te mangai o taku pononga o Hohepa Mete, tamaiti, e whakāatu taku e pai ai mo Hirini Rikitana raua ko Oriwa Kautere. Ko te toenga tenei ake te wa. Kōia ano tenei. Amine.

WAHANGA 61.

He whakakitenga i homai mā roto i a Hohepa, te Mata-kite, i te taha o te awa Mihuri, Mākiraweri Pena, (McIlwair's Bend) i a Akuhata 12, 1831.

1. Nana, me whakarongo ki te reo ona, kei a ia ngā kaha rawa katoa, ko ia e pumau ana no te mau tonu ki te mau tonu, ae ra, te Arepa me te Omeka, te timatanga me te mutunga.

2. Nana, he pono ko te kupu tenei a te Ariki ki a koutou, e ngā kaumatua o taku Hahi, kua mine ngātahi mai ki tenei wahi, ko ngā mea kua oti te muru i o koutou hara, no te mea ko ahau ko te Ariki ka murua ngā hara, me te tohu i ngā tangata ina whaki ratou i a ratou hara i runga i te ngakau iti.

3. Na, he pono taku e mea nei ki a koutou, kahore e tino pai mā te katoa o tenei ropu o aku kaumatua kia hōhoro te haere i runga i ngā wai, a ko te hunga o ia taha, o ia taha e mate ana i te whakapono-kore.

4. Otira, i whakāae ahau kia pera, kia tu koutou hei kai-whakāatu. Nana, he nui ngā aitua kei ngā wai inaianei, a ka nui atu a muri nei.

5. No te mea, ko ahau ko te Ariki, kua ofi tenei te whakatakoto i roto i toku riri, ka puta mai nga whakangaromanga maha ki runga ki nga wai; ae, nui atu hoki ki runga ki enei wai.

6. He ahakoa, kei taku ringa nga kikokiko katoa, a ko ia i waenganui i a koutou e u tonu, e kore ia e mate, he mea na nga wai.

7. No reira, e tika ana ma taku pononga, ma Hirini Kiripata, raua ko taku pononga ko Wiremu W. Wherapa kia haere wawe i runga i ta raua mihana.

8. Otira, kahore ahau i whakaae kia wehe atu korua, a kia tino ea ra ano o korua hara katoa, kia kotahi to korua whakaaro, a kia kore korua e mate i roto i te hara.

9. Ko tenei, he pono taku e mea nei, ko te tikanga ano tenei, kia haere atu koutou, no reira me haere aku pononga a Hirini Kiripata raua ko Wiremu W. Wherapa, me te hunga kua whakaritea hei hoa mo raua, a kia haere wawe ratou i runga i taua karangatanga, kia taea e ratou taua mihana te whakatutuki, a ma roto i te whakapono ka whai kaha ratou ki te pehi atu i nga tu ahua mea kino.

10. A ki te mea ka u tonu ratou ka tiakina, a ko ahau ko te Ariki e noho ai i a ratou.

11. A ma te toenga e mau i nga kakahu e tika ana mo ratou.

12. A ma taku pononga ma Hirini Kiripata, nga mea i mahue e tango ki a ia, kia rite ki ta koutou e pai ai.

13. Ko tenei, nana, i hoatu e ahau tenei whakahau nga ki a koutou hei painga ma koutou, a ko ahau, ko te Ariki e korerorero ki a koutou pera me taku i korerorero ai ki nga tangata i nga ra onamata.

14. Nana, ko ahau ko te Ariki, i te timatanga nga wai i manaakitia, otira i enei nga ra o muri nei i kangaia nga wai e te mangai o taku pononga o Hoani.

15. No reira ka puta mai te ra, e kore e ora nga kikokiko ina ratou e haere ana i runga i nga wai.

16. Taihoa kua kiia tenei i nga ra e tu iho nei, kahore e taea e nga tangata te haere mai ma runga i nga wai ki te whenua o Hiona, engari ko ia i te ngakau ma.

17. A i te mea, naku, na te Ariki nga whenua i kangaia i te timatanga, waihoki i nga ra whakamutunga ka manaakitia te whenua, kia rite ki tona wa, hei painga mo taku Hunga Tapu, kia riro i a ratou te momonatanga o te whenua.

18. Inaianei ka hoatu e ahau ki a koutou he whaka-haunga, a ko taku e mea ai ki te tangata kotahi, e mea ana ki te katoa, a ma koutou e whakatupato o koutou teina mo te kino o enei wai, kia kore ratou e haere tupato noa mai ki runga i enei wai, kei mate to ratou whakapono, a ka taka ki roto i ona mahanga.

19. Ko ahau, ko te Ariki kua oti tenei te whakarite a kei runga ano te kai-whakangaro i to reira mata, a e kore ahau e whakakore i tenei whakaritenga.

20. Ko ahau ko te Ariki i riri ki a koutou inanahi, otira, inaianei kua hurahia atu taku riri.

21. No reira, mo era kua korerotia e ahau kia hohoro te haere, ka mea ano ahau ki a koe, me haere wawe ratou i runga i taua haerenga.

22. A kahore he tikanga ki a au, me he mea ka noho ratou mo tetahi wa poto, ina haere ratou, ma runga wai, ma te whenua ranei, ki te whakarite i o ratou mihana; heoi waiho ma ratou e whiriwhiri a muri ake nei.

23. Ko tenei mo aku pononga a Hirini Rikitana koutou ko Ihohepa Mete, tamaiti, ko Oriwa Kautere, kia kua ratou e haere ma runga i nga wai, engari ma te awakeri, i a ratou e haere ana ki o ratou kainga, ara kua ratou e haere mai ma runga i nga wai, engari ma nga awakeri.

24. Nana, kua whakaritea e ahau e te Ariki he huarahi hei haerenga mo toku Hunga Tapu, uana, koia tenei te huarahi—i te mutunga o to ratou haerenga i runga i te awakeri me haere ratou i te whenua, i te mea kua oti ratou te whakahau kia haere ki te whenua o Hiona;

25. A kia rite ta ratou ki ta te whanau a Iharaira, kia whakatutu i te ara.

26. A ko tenei whakahaunga me hoatu ki o teina katoa.

27. Otira, ko ia kua whakawhiwhia nei ki te mana hei whakahau i nga wai, kua hoatu ki a ia he matauranga e te Wairua ki ona ara katoa.

28. No reira kia rite tana ki ta te Wairua o te Atua ora e whakahau ai ki a ia, ahakoa i te whenua, i runga ranei i nga wai, rite tonu ki taku e pai ai a muri ake nei.

29. A ki a koe e whakaaturia ana te huarahi mo te Hunga Tapu, ara te ara e haere ai ratou ki te puni o te Ariki.

30. Me tenei ano, he pono taku e mea nei ki a koutou, e aku pononga, e Hirini Rikitana koutou ko Hohēpa Mete, tamaiti, ko Oriwa Kautere, kua koutou e puaki i o koutou mangai i roto i nga huihuinga o te hunga hara, kia tae ra ano koutou ki Hinihinati.

31. Na i roto i taua pa, me ara ake o ratou reo ki te Atua, hei whakahe i taua iwi; ae ra, ki a ia kua mura nei tona riri mo o ratou hara; he iwi hoki ratou e tata ana mo te whakangaromanga.

32. A me haere atu ratou i reira ki nga huihuinga o o ratou teina, no te mea nui ke te mahi ma ratou i waenganui i o ratou teina i te mahi i roto i te hunga hara,

33. A ko te hunga e toe me tuku ratou kia haere ki te kauwhau i te kupu ki roto ki nga whakaminenga o te hunga hara kia rite ki te mea i hoatu ai.

34. A ki te meatia tenei e ratou, ka ma o ratou kakaahu, ka koha-kore hoki i toku aroaro.

35. A tukua ratou kia haere takirua, takirua kia rite ki ta ratou e pai ai; otira ko aku pononga, ko Renara Kahuna raua ko Hamuera H. Mete, ko taku e ahua-reka nei, kua e wehea kia tae ra ano raua ki o raua kainga, a mo tetahi tikanga whai-whakaaro tenei i roto i a au.

36. Ko tenei, he pono taku e mea nei ki a koutou, a ko taku e mea ai ki te kotahi, e meatia ana ki te katoa, kia maia e nga tamariki nonohi, no te mea kei waenganui ahau i a koutou, a kahore ahau e whakarere i a koutou.

37. A i te mea kua whakaiti koutou i a koutou ano i a au, ko nga manaakitanga o te kingitanga ka riro i a koutou.

38. Whilikiria to hope, kia mataara, kia whai-whakaaro; titiro ano ki te haerenga mai o te Tama a te tangata, no te mea ka haere mai ia, i te haora e kore koutou e mahara.

39. Inoi tonu kia kore koutou e uru ki roto i nga whakamatautauranga, kia tu ai koutou i te ra o tona haerenga mai, ahakoa i te ora, i te mate ranei. Ae ra. Amine.

WAHANGA 62.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite i te taha o te awa o Mihuri, i a Akuhata 13, 1831.

1. Nana, whakarongo mai koutou e nga kaumatua o taku Hahi, e ai ta te Ariki, to koutou Atua, ae ra ta Ihu Karaiti, to koutou kai-awhina, e mohio nei ki nga ngoikoretanga o te tangata, ki te whakakaha hoki i te hunga e whakamatautauria ana:

2. A he pono kei runga oku kanohi i te hunga kahore ano i haere ake ki te whenua o Hiona; no reira kahore ano kia rite noa to koutou karangatanga;

3. He ahakoa ka koa koutou, no te mea ko nga whakaaturanga kua whakaaturia nei e koutou, kua tuhia ki te rangi hei tirohanga ma nga anahera, a e hari ana ratou mo koutou, a kua murua o koutou hara.

4. Nana me haere tonu koutou i to koutou na haere-nga. Me huihui koutou ki runga ki te whenua o Hiona, ka whakatu ai tetahi huihuinga kia hari tahi koutou, a ka tapaea atu tetahi hakarameta ki te Runga Rawa;

5. A katahi koutou ka hoki ki te kauwhau, ae ra, me haere ngatahi ranei, me haere takirua, takirua ranei, hei ta koutou e pai ai; kahore hoki he tikanga ki a au, heoi ano kia u, a whakapuakina nga rongo whakakoa ki te hunga o te ao, i roto i nga huihuinga o te hunga hara,

6. Nana, ko ahau, ko te Ariki, kua whakamine nei i a koutou kia tutuki ai te kupu whakaari, i mea ai, ko te hunga pono i roto i a koutou ka tiakina, a ka hari ki runga ki te whenua o Mihuri. Naku, na te Ariki, i whakaari ki te hunga pono a e kore e ahei kia teka.

7. Ko ahau, ko te Ariki, e pai ana, ahau, ki te hiahia etahi o koutou ki te eke hoiho, kaihe ranei, ki te haere ranei, ma runga hariata, kia whiwhi ia ki ana mana-akitanga, kia whiwhi ia ki ana mea i te ringaringa o te Ariki, i runga i te ngakau whakawhetai i roto i nga mea katoa.

8. Ma koutou enei mea e whakarite i runga i te whakaaro nui me nga tohutohu a te Wairua.

9. Nana, mo koutou te kingitanga. A kei te hunga pono ahau i nga wa katoa. Ae ra, koia ano. Amine.

WAHANGA 63.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Katarana, i te mutunga o Akuhata, 1831.

1. Whakarongo, e te iwi, whakapuaretia o koutou ngakau a kia whai taringa mai i tawhiti; a kia whakarongo koutou e karangatia nei he iwi na te Ariki, a kia rongu ki te kupu a te Ariki me tana e pai ai mo koutou;

2. Ae ra, he pono, taku e mea nei, whakarangona te kupu ona kua mura nei tona riri ki te hunga hara ki te hunga tutu;

3. E pai nei ki te tango i tana e pai ai, a ki te tiaki i roto i te ora ana e pai ai;

4. E hanga ake nei i ona wa ake e pai ai, a e whakangaro ana ina pai ia, a e ahei ana ki te panga iho i te Wairua ki te reinga.

5. Nana, ko ahau, ko te Ariki, ka whakapuaki i toku reo, a ka rangona.

6. No reira, he pono taku e mea nei, kia tupato te hunga hara, a kia wehi, kia tuwiri te hunga tutu, a ko te hunga whakapono-kore me pupuri o ratou ngutu, ka tae mai hoki te ra o te riri ki runga ki a ratou me he awhiowhio, a ka mohio nga kikokiko katoa ko ahau te Atua.

7. A ko ia e rapu tohu ana ka kite i nga tohu, otira e hara i te mea mo te whakaoranga.

8. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, he hunga rapu tohu ano kei roto i a koutou, a he pera ano hoki mai i te timatanga;

9. Otira, nana, e hara te whakapono i te mea na nga tohu, engari ka whai tabi nga tohu i te hunga e whakapono ana.

10. Ae ra, na te whakapono nga tohu, e hara i te mea na te hiahia o te tangata, na ta te tangata ranei e pai ai, engari na ta te Atua e pai ai.

11. Ae ra, na te whakapono nga tohu me nga mahi nunui, no te mea ki te kahore he whakapono e kore e taea he mea e ahuaireka ai te Atua: a kahore a te Atua ahuaireka ki te tangata e riria nei e ia; no reira kahore he tohu e whakaaturia ai e ia ki nga pera, i roto anake i te riri o te whakaheanga.

12. Mo reira, kahore aku, a te Ariki, ahuaireka ki te hunga i roto i a koutou kua rapu nei i nga tohu i nga mea whakamiharo mo te whakapono, a e hara i te

mea hei painga mo nga tangata hei whakakororia ki a au;

13. He ahakoa, ka hoatu e ahau he whakahaunga, a he maha kua tahuri atu i aku whakahaunga a kihai i pupuri i aua mea.

14. He hunga puremu ano i roto i a koutou i mua, ko etahi kua tahuri atu i a koutou, a kei a koutou ano etahi, a nga wa e tu mai nei ka whakakitea.

15. Kia tupato nga mea pera kia hohoro te ripeneta, kei tau mai te whakawakanga ki runga ki a ratou me he mahanga, a ka whakakitea to ratou kuaretanga a ka aru a ratou mahi i a ratou i roto i nga kanohi o te iwi.

16. A, he pono, taku e mea atu nei ki a koutou, pera me taku i ki ra i mua, ko ia e titiro ana ki te wahine he hiahia ki a ia, me he mea ranei ka puremu etahi i roto i o ratou ngakau, ka kore i a ratou te Wairua, engari ka whakakahore i te whakapono a ka wehi:

17. No reira, kua mea ahau, te Ariki, ko te hunga wehi, me te hunga whakapono-kore, me nga kai korero teka katoa, me te hunga a ahua-reka ana, a e mea ana i te teka, me te hunga puremu, me nga kai makutu, ka whiwhi ki to ratou wahi i roto i taua ahi e ka nei i te ahi i te whanariki, koia nei te matenga tuarua.

18. He pono taku e mea nei, e kore ratou e whai wahi i roto i te aranga tuatahi.

19. A, nana, ko ahau, ko te Ariki, ka mea atu nei ki a koutou, kahore koutou i tika, na enei mea hoki i roto i a koutou;

20. He ahakoa, ko ia e u ana i roto i te whakapono me te mea i taku e pai ai, ka taea e ia nga mea katoa, a ka whiwhi ki tetahi kainga ki runga ki te whenua ina tae mai te ra o te whakaahuatanga ketanga.

21. Ina whakaahuatia ketia te ao, pera me te tauira i whakaaturia ki aku apotoro i runga i te maunga; ko te raneatanga hoki o nga korero mo taua mea hore ano koutou i whiwhi noa.

22. A he pono hoki taku e mea atu nei ki a koutou, i te mea ahau kia whakaaturia e ahau ki a koutou, taku e pai ai, nana ka whakaaturia e ahau ki a koutou, e hara i te mea i runga i te whakahau, no te mea he tokomaha e kore nei e mea ki te pupuri i aku whakahaunga;

23. Otira ki a ia e pupuri ana i aku whakahaunga, ka hoatu e ahau nga mea ngaro o toku kingitanga, a ka ai ana mea he puna wai ora i roto i a ia, e pupu ake ana ki te oranga-tonutanga.

24. A, nana, koia tenei ko ta te Ariki, to koutou Atua e pai ai mo tana Hunga Tapu, kia huihui ratou ki te whenua o Hiona, e hara i te mea kia hohoro, kei ai he ngangau, e puta ai he mate uruta.

25. Nana, ko te whenua o Hiona, e puritia ana e ahau e te Ariki, i roto i oku ake ringaringa;

26. He ahakoa, e hoatu ana e ahau, e te Ariki, ki a Hiha nga mea a Hiha:

27. No reira, e hiahia ana ahau, te Ariki, kia hoko i nga whenua kia kore ai e raru i te ao, kia whai tika ai koutou ki runga ki te ao kia kore ai ratou e whakaohongia ki te riri;

28. No te mea e mahi ana a Hatana i roto i o ratou ngakau kia riri ki a koutou, ki te whakaheke toto;

29. No reira ma te hoko anake, ma te whakaheke toto ranei, ka riro i a koutou te whenua o Hiona, ki te kore, kahore he wahi mo koutou.

30. A me he mea he mea hoko, nana, ka manaakitia koutou;

31. A me he mea ma te whakaheke toto, i te mea e whakakahoretia ana te whakaheke toto, na, kei runga i a koutou o koutou hoa riri, a ka whiua koutou i tetahi pa ki tetahi pa, a i tetahi whare karakia i tetahi whare karakia, a he torutoru noa ake e whiwhi ki te whenua.

32. Ko ahau, ko te Ariki, e riri ana ki te hunga hara; e pupuri ana ahau i toku Wairua i te hunga o te ao.

33. Kua oati ahau i runga i toku riri, a kua mea kia ai nga whawhai i runga i te mata o te whenua, a ka whakamate te hunga hara i te hunga hara ano, a ka tau te wehi ki runga ki nga tangata katoa.

34. A tata kore te Hunga Tapu e puta; he ahakoa, kei a ratou ahau, te Ariki, a ka heke iho i te aroaro o toku Matua, a ka whakangaro i te hunga hara ki te ahi e kore nei e tineia.

35. A nana, hore ano tenei, engari a taihoa;

36. No reira, i te mea naku, na te Ariki, i mea kia puta mai enei mea katoa ki runga ki te mata o te whenua, e hiahia ana ahau me huihui toku Hunga Tapu ki runga ki te whenua o Hiona.

37. A kia mau ia tangata, ia tangata ki te tika ki roto ki ona ringaringa me te pono ki tona hope, a kia karanga i runga i te reo whakatupato ki te hunga o te whenua; a kia whakaatu i runga i te kupu me te whati, tera e tae mai te whakangaromanga ki runga ki te hunga hara.

38. No reira me whakarite e aku akonga i Katarana a ratou mea whaka-te-kikokiko, e noho nei i tenei paamu.

39. Me hoko e toku pononga, e Taituha Piringi, ko ia nei te kai tiaki, te whenua, kia whakarite ia a te ngahuru e haere ake nei mo te timata i tana haere ki te whenua o Hiona, me te hunga e noho ana ki runga ki te whenua, haunga nga mea e puritia ai e ahau ki a au ano, e kore nei e haere kia whakahaua ra ano e ahau.

40. A ko nga moni katoa e ahei ana, me tuku ake ki te whenua o Hiona, ki te hunga kua whakaritea nei e ahau kia whiwhi, kahore he tikanga ki a au, ahakoa he ili he nui ranei.

41. Nana, ka hoatu e ahau, e te Ariki, ki taku pononga ki a Hohepa Mete, tamaiti, he mana e mohio ai ia, he mea na te Wairua, ki te hunga kua whakaritea kia haere ake ki te whenua o Hiona, ki era hoki o aku akonga e noho.

42. Me pupuri tonu e toku pononga, e Nuera K. Witini tana toa, ara, mo tetahi wa poto.

43. Otira me hoatu e ia nga moni katoa e taea ana e ia te hoatu, kia tuku ake ki te whenua o Hiona.

44. Nana, kei roto enei mea i ona ringaringa ake, me whakarite e ia i runga i te whai whakaaro.

45. He pono taku e mea nei, me whakamana ia hei kai whakariterite ki nga akonga e noho ana, a me whakarite ia ki tenei mana;

46. Na kia hohoro te torotoro i nga peka (hahi), kauwhautia enei mea ki a ratou, me taku pononga me Oriwa Kautere. Nana, ko taku tenei e pai ai, kia penei te whiwhinga ki nga moni, me taku e whakahau nei.

47. Ko ia e pono ana a ka u tonu ka taea e ia te ao.

48. Ko ia e tuku moni atu ana ki te whenua o Hiona, ka whiwhi ia ki tetahi kainga i tenei ao, a ka aru ana mahi i a ia, me te utu ano i roto i tera ao:

49. Ae ra, ka koa te hunga mate e mate ana i roto i te Ariki a mua ake nei, ina haere mai te Ariki, a ka

pahemo atu nga mea tawhito, a ka hou nga mea katoa, ka aru ratou i te hunga mate e kore e mate i muri atu, a ka whiwhi ki te nohoanga ki mua i te aroaro o te Ariki, i roto i te pa tapu.

50. A ko ia e ora ana a te taenga mai o te Ariki, a kua pupuri i te whakapono, ka koa ia, he ahakoa kua whakaritea kia mate ia i roto i nga tau o te tangata;

51. No reira ka tupu ake nga tamariki, a kaumatua noa, ko nga kaumatua ka mate, otira e kore ratou e moe i roto i te puehu, engari ka whakaahuatia ketia i te kimonga kautanga ano o te kanohi;

52. No konei ra i kauwhautia ai e nga apotoro ki te ao te aranga mai o te hunga mate;

53. Koia enei ko nga mea hei taringa mo koutou, a ki ta te Ariki ki, kei te tata tonu aua mea; i nga wa e tu mai nei, ae ra i nga ra o te haerenga mai o te Tama a te tangata.

54. A tae noa ki taua haora ka ai ano nga wahina kuare i waenganui o nga mea whai whakaaro, a taua haora ka tino wehea te hunga tika i te hunga hara, a i taua ra ka tono ahau i oku anahera ki te tango i te hunga hara, ki te panga i a ratou ki roto ki te kapura e kore nei e tineia.

55. A nana, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, kahore ahau, te Ariki, e ahua ana ki toku pononga ki a Hirini Rikitana, e whakakake ana i a ia i roto i tona ngakau, a kahore e tango i nga tohutohu, engari e whakapouri i te Wairua;

56. No reira kahore tana tuhituhinga i pai ki te Ariki, a me mea ano e ia tetahi atu, a ki te kore tera e pai ki te Ariki, nana kua mutu tana tu i roto i te tunga i whakaritea ai ia e ahau.

57. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko te hunga e hiahia ana i roto i o ratou ngakau, i runga i te mahakitanga, ki te whakatupato i te hunga hara kia ripeneta, me whakarite ratou ki tenei mana;

58. No te mea he ra tenei mo te whakatupato, e hara i te ra mo nga kupu maha. No te mea kahore ahau, te Ariki, e tawaia i nga ra whakamutunga.

59. Nana, no runga ahau, a e takoto ana toku kaha i raro. Kei runga ahau i nga mea katoa, kei roto i nga mea katoa, pufa noa i nga mea katoa, a e titiro ana ki nga mea katoa, a kei te haere mai te ra e meinga ai nga mea katoa ki raro i toku mana.

60. Nana, ko ahau te Arepa me te Omeka, ae ra ko Ihu Karaiti.

61. No reira kia tupato nga tangata katoa kei whakahua noa o ratou ngutu ki toku ingoa;

62. No te mea, nana, he pono taku e mea nei, he tokomaha kei raro i tenei whakahenga, e whakahua ana i te ingoa o te Ariki a e whakahua noa ana, kahore he mana i a ratou.

63. No reira, me ripeneta te Hahi ki o ratou hara, a ka meinga ratou e ahau, e te Ariki, naku, ki te kahore ka hatepea atu ratou.

64. Maharatia nga mea e heke iho ana i runga i te tapu, a kia korerotia tupatoria, i runga hoki i ta te Wairua, a i roto i tenei kahore he whakahenga, a ka whiwhi koutou ki te Wairua he mea na te inoi; no reira, ki te kahore tenei ka ai he whakahenga ano.

65. Me rapu e aku pononga, e Hohepa Mete, tamaiti, raua ko Hirini Rikitana tetahi kainga mo raua, kia rite ki to raua whakaoranga e te Wairua he mea na te inoi.

66. Ko enei mea kia taea e koutou i runga i te manawanui, kia nui atu ai te kororia mau tonu e whiwhi ai nga mea e taea ai enei mea, ki te kahore, ka nui atu te whakahenga. Amine.

WAHANGA 64.

He whakakitenga i homai mā roto i a Hohepa, te Mata-kite, i Katarana, i a Hepetema II, 1831.

1. Nana, ko te kupu tenei o te Ariki to koutou Atua, ki a koutou, e nga kaumatua o taku Hahi, whakarongo a kia rongo, a kia whiwhi ai koutou ki taku e pai ai mo koutou.

2. Na, he pono taku e mea nei ki a koutou, ko taku hiahia kia taea e koutou te ao; no reira ka puta taku atawhai ki runga ki a koutou.

3. Kei a koutou etahi kua hara; otira he pono taku e mea nei, mo tenei wa, mo taku ake kororia, a mo te oranga hoki o nga wairua, kua oti ahau te muru i o koutou hara.

4. Ka tohungia koutou e ahau, no te mea kua hoatu e ahau ki a koutou te kingitanga.

5. A, ko nga kii o nga mea ngaro o te kingitanga, e kore e tango atu i taku pononga, i a Hohepa Mete, ta-

maiti; he mea na te pai o taku i whakarite ai, i a ia e ora ana, i te mea ka rongoa ia ki aku whakahaunga.

6. Ko etahi ano e whai nei kia whakararuraru ia, ahakoa kahore he take.

7. He ahakoa ra, kua hara ia, otira he pono taku e mea nei ki a koutou, ko ahau, te Ariki, e muru nga hara ki a ratou e whaki i o ratou hara i mua i a au me te tono mai kia muru i nga hara, ko ratou kahore i hara mo te matenga.

8. Ko aku apotoro, i nga ra o mua, i rapu i tetahi take hei whakararu i etahi o ratou, a kahore hoki ratou i muru i ta tetahi, i ta tetahi i roto i o ratou ngakau, a mo tenei kino whiua ana ratou, me te pakia hoki ratou.

9. No reira he pono taku e mea nei ki a koutou, e tika ana kia murua e koutou a tetahi, a ko ia e kore e whakarere noa i nga he o tona teina, ka whakahetia ia i mua i te Atua, no te mea kei roto i a ia e pupuri ana te hara nui ake.

10. Ko ahau, ko te Ariki e muru i nga he o nga tangata ki taku e pai ai, otira ko te tikanga ra mo koutou me muru i nga he o nga tangata katoa.

11. A, e tika ana kia mea koutou i roto i o koutou ngakau, ma te Atua e whiriwhiri i waenganui i ahau i a koe a kia utua koe kia rite ki au mahi.

12. A ko ia e kore nei e ripeneta ki ana hara, a me te kore e whaki ana hara; katahi ia ka mauria e koutou ki mua i te Hahi, a ka mea ki a ia i ta te karai-piture e mea ai ki a koutou, he mea whakahau ranei, he whakakite ranei.

13. A ko tenei kia meatia e koutou kia whakakoro-riatia ai te Atua, e hara i te mea mo to koutou korenga e muru i ana he, i te kore aroha, engari kia whakatikaia i roto i nga kanohi o te ture, kia kore ai koutou e whakatakariri i a ia, ko ia nei to koutou kai-hoatu ture.

14. He pono taku e mea nei, mo konei ra ka meatia ai e koutou enei mea.

15. Nana, i riri ahau, te Ariki, ki a Etera Puta, ko ia nei taku pononga i mua, me taku pononga ano hoki, me Ihaka Morei, no te mea kihai raua i pupuri i te ture, i te whakahaunga.

16. I whai raua i te kino i roto i o raua ngakau, a i puritia e ahau, e te Ariki taku Wairua. I whakahe-
ngia e raua hei kino te mea kahore nei he kino i roto;

ahakoa kua murua e ahau te he o taku pononga, o Ihaka Morei.

17. A me taku pononga hoki, me Eruera Patariti, kua hara ia a e whai ana a Hatana ki te whakangaro i tona wairua, otira ina whakamohiotia ratou ki enei mea, a ka ripeneta ratou ki te kino, ka murua o ratou hara.

18. A, nana, he pono taku e mea nei e tika ana i roto i a au ko taku pononga, ko Hirini Kiripata, kia toru-toru nga wiki me hoki ano ia ki tana mahi, a ki tana whakahaere i roto i te whenua o Hiona.

19. A ko te mea kua kite nei ia me whakaatu ki aku akonga kia kore ai ratou e ngaro; a mo konei ra i whakapuakina ai e ahau enei mea.

20. A, me tenei ano ka mea atu ahau ki a koutou, e whakahaua e ahau kia hokona tenei paamu, kia kore ai taku pononga a Ihaka Morei e whakamatauria ki runga ake i te mea e taea ana e ia, a kia kore ai e whakahaua hetia he kino mo koutou.

21. E kore ahau e pai kia hokona e taku pononga, e Perarika G. Wiremu tana paamu, no te mea ko ahau te Ariki e hiahia ana ki te pupuri ki tetahi pa kaha i te whenua o Katarana mo nga tau e rima, he mea e kore ai ahau e whakangaro i te hunga hara; he mea e whakaora ai ahau i etahi.

22. A, i muri i taua ra e kore ahau, te Ariki e whakahe ki te hunga e haere ake ana i runga i te ngakau puare ki te whenua o Hiona; no te mea ko ahau, ko te Ariki e hiahia ana ki nga ngakau o nga tamariki a te tangata.

23. Nana, tenei wahi e karangatia ana ko tenei ra (tae noa ki te haerenga mai o te Tama a te tangata) a he pono he ra tenei no te patunga tapu, a he ra mo te whakatekau o taku iwi; no te mea ko ia e whakatekauria ana e kore e tahuna (a Tana haerenga mai);

24. No te mea i muri i tenei ra ko te tahunga e korero ana tenei, i runga i to te Ariki: no te mea he pono taku e mea nei ko apopo te hunga whakahihi katoa me nga kai mahi o te kino ka rite ki te papapa, a ka tahuna ratou e ahau, pau ake; no te mea ko ahau, te Ariki o nga mano, a e kore e tohungia e ahau te hunga e noho tonu ana i Papurona.

25. No reira, me he mea e whakapono ana koutou ki ahau, ka mahi koutou i te wa e karangatia ana ko tenei ra.

26. A e hara i te mea tika kia hoko aku pononga, a Nuera K. Witini rana ko Hirini Kiripata i to raua toa me a raua taonga i konei, no te mea e hara tenei te whakaaro nui kia haere ake ra ano ki te toenga o te Hahi i konei, ki te whenua o Hiona.

27. Nana, e meatia ana i roto i aku ture, ara e whakahoretia ana te mea i te nama ki o koutou hoa riri;

28. Otira kahore e meatia ana i tetahi; ara e kore nei te Ariki e tango ina pai ia; a e utu kia rite ki tana e kite ai he pai.

29. No reira, i te mea he kai whakahaere koutou, a e mahi ana ta te Atua mahi; a ko nga mea katoa e meatia ana e koutou rite tonu ki te hiahia o te Ariki, koia te mahi a te Ariki.

30. A kua whakarite ia i a koutou hei kai whakarite tikanga mo tana Hunga Tapu i enei nga ra o muri nei, kia whiwhi ai ratou ki tetahi kainga i roto i te whenua o Hiona.

31. A, nana ka mea atu nei ahau te Ariki ki a koutou, a tuturu ana aku kupu, a e kore e pahemo ka whiwhi ratou ki taua mea.

32. Otira, ka tutuki nga mea katoa i to ratou ake wa.

33. No reira kua e ngenge i te meatanga i te pai; no te mea e whakatakoto ana koutou i te turanga mo tetahi mahi whakaharahara, a i roto i nga mea nono-hi ka puta ake te mea e nui ana.

34. Nana, e hiahia ana te Ariki ki te ngakau, ki te hinengaro ngawari, a ko te hunga ngawari me te hunga ngohengohe ka kai ratou i nga mea pai o tenei whenua o Hiona i enei nga ra o muri nei.

35. A ko te hunga tutu ka hatepea atu i te whenua o Hiona, a ka tonoa atu kia haere, a e kore e noho ki runga ki te whenua.

36. No te mea, he pono taku e mea nei, ko te hunga tutu e hara i nga toto o Eparaima, no reira ka hutia ake ratou.

37. Nana, ko ahau, te Ariki i mea i taku Hahi i enei nga ra o muri nei ano he kai-whakawa i runga i te maunga hei whakawa i nga iwi.

38. Ka riro hoki ma te hunga o Hiona e whakawa nga mea katoa o Hiona.

39. A ko nga kai korero teka me te hunga tinihanga ka whakawakia e ratou, a ko ratou e hara nei i te apototo, i te poropiti ka mohiotia.

40. A ko te pihopa hoki, ko ia nei tetahi kai-whakawa, ratou ko ona kaunihera, a ki te kore e pono i roto i o ratou mahi tuari ka whakahengia, a ko etahi atu ka whakaturia ki o ratou turanga.

41. No te mea, nana ka mea atu nei ahau ki a koutou, ka tupu kaha te whenua o Hionu, a ka tau te kororia o te Ariki ki runga ki a ia.

42. A ka ai ia hei tohu ki te iwi, a ka haere atu ki a ia o nga iwi katoa i raro i te rangi.

43. A, ka puta mai te ra e tuwiri ana nga iwi katoa o te ao, mona te take, a ka wehi mo aua mea nanakia kua whakapuakina e te Ariki. Amine.

WAHANGA 65.

He whakakitenga mo runga i te Inoi, he mea homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Hairama, Takiwa o Potati, Ohaio, i nga ra timatanga o Oketopa, 1831.

1. Whakarongo, nana, he reo ano no tetahi e ahu ana mai i runga, ko ia nei e marohirohi ana, e kaha ana, e haere ana hoki ia ki nga pito o te ao, ae ra ko tona reo ki nga tangata katoa, whakapaia te huarahi o te Ariki, whakatikaia ona ara.

2. Ko nga kii o te kingitanga o te Atua e tukua ana ki nga tangata i runga i te mata o te whenua, a timata i tenei wa ka huri haere te Rongo-pai ki nga pito o te whenua, ano ko te kohatu i tapahia mai i te maunga kahore ano i te ringaringa, te huri haere, a ki noa te ao katoa:

3. Ae ra, penei te tangi o te reo—Whakapaia te huarahi o te Ariki, whakataka te hapa a te Reme, kia takatu mo te Tane-marena-hou;

4. Inoi atu ki te Ariki, karanga atu ki tona ingoa tapu, whakaaturia ana mahi whakamiharo ki nga iwi;

5. Karanga ake ki te Ariki, kia horapa ai tona kingitanga ki runga i te mata o te whenua, kia ngohengohe ai ana tangata ki te Rongo-pai, kia noho takatu ai te Tama a te tangata i te rangi, he mea kua oti te whakakahu ki te maramatanga o tona kororia, ki te whakatau i te kingitanga o te Atua kua whakaturia ki runga i te mata o te whenua;

6. No reira kia horapa haere te kingitanga o te Atua, kia tae mai ai te kingitanga o te rangi; he mea,

e te Atua, e whakakororiatia koe i te rangi, i te whenua ano hoki, kia meinga ai ou hoa riri ki raro, nou hoki te honore, te kaha me te kororia, ake, ake, ake. Amine.

WAHANGA 66.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i Arani, Takirua o Kaihoha, Ohaio, i te 25 o Oke-topa, 1831.

1. Nana, ko te kupu tenei a te Ariki ki taku pononga ki a Wiremu E. Makarerini, Ka koa koe no te mea kua huri mai koe i au mahi he, kua manako hoki ki aku mea pono, e ai ta te Ariki ta tou Kai-hoko, te Kai-whakaora o te ao, ae ra, o te hunga katoa e whakapono ana ki tona ingoa.

2. He pono taku e mea atu nei ki a koe, ka koa koe mou i manako ki taku kawenata mau tonu, ae ra, ki te raneatanga o taku Rongo-pai, kua tukua atu na ki nga tamariki a te tangata, kia whiwhi ai ratou ki te ora, kia whai wahi ai ano hoki ki nga mea kororia e whakakitea a nga ra whakamutunga, rite tonu ki ta nga poropiti ratou ko nga apotoro i tuhituhi ai i nga ra o mua.

3. He pono taku e mea atu nei ki a koe e taku pononga e Wiremu, kei te ma koe; engari kahore te katoa; no reira me ripeneta koe mo nga mea kahore nei e pai ki taku titiro iho, e ai ta te Ariki, ma te Ariki ano hoki aua e whakaatu ki a koe.

4. A inaianei, he pono, ka whakaatu ahau te Ariki ki a koe i taku e pai ai kia meinga e koe, ara i taku whakaaro mou;

5. Nana, he pono taku e mea atu nei ki a koe ko taku hiahia kia kauwhautia e koe taku Rongo-pai i tetahi whenua puta noa atu ki tetahi whenua, i tetahi pa ki tetahi pa; ae ra, ki nga whenua e patata ana kahore nei ano kia kauwhautia te Rongo-pai ki reira.

6. Kaua e maha nga ra e noho ana i tenei kainga; kaua hoki e haere i tenei wa ki te whenua o Hiona; otira ki te whai kaha koe ki te tuku i tetahi mea ki reira, tukua; ki te kahore kaua e maharahara ki te whenua.

7. Haere ki nga whenua o te tai-rawhiti, me te kauwhau ano ki nga wahi katoa, ki nga iwi katoa, i roto

i o ratou whare karakia, me te whiriwhiri ngatahi ano me ratou.

8. Me haere taku pononga a Hamuera H. Mete hei hoa mou, kaua ano e whakarere i a ia, mau hoki ia e tohutohu; a ko te tangata e u ana ka hoatu he kaha ki a ia i nga wahi katoa, a ko ahau ko te Ariki, ka haere tahi me ia.

9. Whakatakotoria o korua ringaringa ki runga i nga turoro, a e ora ratou. Kaua e hoki mai ki te kaininga, maku rawa ia, ma te Ariki korua e tono atu. Kia manawanui i roto i nga mate. Inoia a ka whiwhi korua. Patukia a ka uakina ki a korua.

10. Kaua e rapu i tetahi mea e raruraru ai korua. Waiho ake nga mea katoa kahore nei e tika. Kaua e puremu, he whakawainga hoki tena e whakararururutia ana ou whakaaro.

11. Kia mahara ki enei kupu, he pono hoki enei mea, a ka whakanui koe i tou karangatanga, he maha ano hoki nga iwi e huihuia mai e koe ki Hiona; me nga waiata ano o te hari-mutunganga-kore kei runga i o ratou matenga.

12. Kia u tonu to haere i roto i enei mea a taea noatia te mutunga, a e whiwhi koe ki te karauna o te oranga-tonutanga i te ringa matau o toku Matua, ki tonu i te aroha noa, i te pono.

13. He pono, ko te kupu tenei a te Ariki a tou Atua, a tou Kai-hoko, ara a Ihu Karaiti. Amine.

WAHANGA 67.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Hairama, Takiwa o Potati, Ohaiio, i a Noema, 1831.

1. Nana, whakarongo, e koutou e nga kaumatua o taku Hahi, kua huihui tahi mai nei koutou, kua rangona hoki e ahau a koutou inoi, ko o koutou ngakau hoki e matauria ana e ahau, ko nga mea hoki kua hiahia e koutou kua tae ake ki a au.

2. Nana, kei runga oku kanohi i a koutou, a ko nga rangi me te whenua kei roto i oku ringaringa, a ko nga taonga utu nui kahore nei he mutunga kei a au te tikanga mo te hoatu.

3. I whakamatau koutou ki te whakapono, tera ka whiwhi koutou ki te manaakitanga i whakaaria atu

mo koutou; nana, he pono, taku e mea atu nei ki a koutou, he ruaruatanga ano i roto i o koutou ngakau, a he pono ko te take tenei i kore ai koutou e whiwhi.

4. Na, ka hoatu e ahau i tenei wa, tetahi whakaaturanga e mohio ai koutou ki te pono o nga ture e takoto nei i o koutou aroaro;

5. Kei runga tonu o koutou kanohi i taku pononga, i a Hohepa Mete, tamaiti, a ko ana kupu e matauria ana e koutou, me ona he ano e matauria ana e koutou; na kei te rapu koutou i roto i o koutou ngakau i tetahi matauranga e taea ai e koutou te korero hipa atu i ana kupu, na kei te mohio koutou ki tenei;

6. Tena whiriwhiria mai tetahi ture i roto i te pukapuka, ae ra, ko te mea iti rawa o nga ture, katahi ka whakarite ko te tangata matau i roto i a koutou.

7. Ae ra, me he mea kei roto i a koutou tetahi e ahei ana ki te mahi i tetahi ture kia rite ki tena, katahi ka tika ta koutou ki, kaore koutou i te mohio ki te pono o aua mea;

8. Otira ki te kahore koutou e ahei ki te mahi i tetahi kia rite ki taua ture, na kei raro koutou i te whakaheanga ki te mea ka kore tonu koutou e whakaatu kei te pono aua mea;

9. No te mea, kei te mohio tonu koutou kahore he pohehetanga i roto i aua mea, a ko nga mea tika e heke iho ana i runga i te Matua o nga whakamarama.

10. Nana, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, e tika ana mo koutou, a ka oati ahau ki a koutou ki te hunga kua whakaritea ki tenei mahi minita, ara ki te mea ka whakahoroa atu e koutou nga hae me nga mea whakawehiweli i a koutou, a ka whakaiti i a koutou i toku aroaro, no te mea hoki kahore koutou i te whakaiti, ko reira tangohia ai te arai, a ka kite koutou i a au, ka mohio ano ko AHAU TENEI: e kore ia i runga i ta te kikokiko, i ta te hinengaro maori ranei, engari i runga i ta te Wairua;

11. No te mea hoki kahore ano tetahi tangata kia kite noa i te Atua i roto i te kikokiko; ki te kahore ia e whakakahangia e te Wairua o te Atua;

12. E kore ano hoki te tangata i te ngakau maori e ahei te noho i te aroaro o te Atua, e kore ano te tangata i te ngakau kikokiko;

13. E kore koutou e ahei te noho i te aroaro o te Atua inaianei, e kore ano ki nga minifatanga a nga

anahera; no reira kia u ki roto i te manawanui, taea noatia te wa e tino tika ai koutou.

14. Na kaua o koutou ngakau e huri whakamuri, a ina tau koutou, i taku wa e pai ai, ka kite koutou, ka mohio hoki ki te mea i hoatu ki a koutou e nga ringa o taku pononga o Hohepa Mete, tamaiti. Amine.

WAHANGA 68.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Hairama, Takiwa o Potati, wahi o Ohio, i a Noema, 1831, ki a Orihana Haiti ratou ko Ruka Teonihana, ko Raimana Teonihana me Wiremu E. Makare-rini. Ko ta te Ariki whakaaro, me tana hoki i pai ai rite tonu ki ta te reo o te Wairua i whakaatu ai, ki tetahi hui mo etahi kaumatua mo etahi take ano hoki i homai hei tapiri mo nga Kawenata me nga Ture.

1. Ko taku pononga, ko Orihana Haiti, he mea karanga na nga tikanga i whakaritea ai ia, hei kai kauwhau mo te Rongo-pai mau tonu, he meatanga ano ia na te Wairua o te Atua ora, hei kauwhau ki tenei iwi ki tera iwi, ki tenei whenua ki tetahi atu whenua, i roto i nga whakaminenga o te hunga hara, i roto i o ratou whare karakia me te korero ngatahi ano, me te whakamarama i nga Karaipiture katoa.

2. Nana, tiliro, ko te tauira tenei ki te hunga katoa kua whakaritea ki tenei Tohungatanga, kua oti nei ratou te karanga kia haere ki te kauwhau.

3. Koia tenei taua tauira kia korero ratou rite tonu ki ta te Wairua Tapu i whakamahara ai ki a ratou,

4. Na, ahakoa he aha ta ratou e whakapuaki ai e rite ana ki ta te Wairua Tapu e whakamahara ai, ka meinga hei karaipiture, ka meinga ano ko ta te Ariki i pai ai ko to te Ariki hinengaro, ko te kupu a te Ariki, ko te reo o te Ariki. ko te kaha ano o te Atua hei whakaora:

5. Nana, ko te kupu oati tenei a te Ariki ki a koutou, e aku pononga;

6. No reira, kia maia, kua e wehi. no te mea ko ahau ko te Ariki kei a koutou tonu, ka tu tonu ano ahau i to koutou taha. Ma koutou ia e whakaatu moku mo Ihu Karaiti, penei na ko ahau te Tama a te Atua ora tonu, ko ahau ano ia i mua. inaianei, a haere ake nei.

7. Na ko te kupu tenei a te Ariki ki a koe, ki taku pononga, ki a Orihana Haiti, ki taku pononga ano ki a Ruka Teonihana, ki taku pononga ki a Raimana Teonihana, ki taku pononga ki a Wiremu E. Makarerini, ki nga kaumatua katoa ano hoki e u ana te whakapono i roto i taku Hahi.

8. Haere koutou ki te ao katoa, kauwhautia te Rongo-pai ki nga tangata katoa, me te mahi ano i runga i te mana kua hoatu e ahau ki a koutou, me te rumaki i runga i te ingoa o te Matua, o te Tama, o te Wairua Tapu;

9. Ko ia e whakapono ana, a ka oti te rumaki, ka whakaorangia, na, te tangata e kore e whakapono ka meinga kia mate;

10. Ko ia ano e whakapono ana, ka whai ngatahi nga tohu i a ia rite tonu ki te mea kua oti te tuhituhi;

11. A ka meinga koutou kia mohio ki nga tohu o nga wa, ki nga tohu o te haerenga mai o te Tama a te tangata;

12. A ko te hunga katoa e pai ai te Matua ki te whakaatu atu (ki a koutou) ka hoatu ki a koutou te mana hei hiiri ake i a ratou ki te oranga-tonutanga. Amine.

13. Na mo nga mea e hoatu ana hei tapiri mo nga kawenata me nga ture, koia tenei aua mea:—

14. Meake nei ina tae mai te wa e pai ai te Ariki, ka whakaritea ano etahi atu hei pihopa mo te Hahi, hei minita pera ano me te mea tuatahi;

15. No reira, ko ratou e tau ana ka meinga hei Tohunga Nui, a ma te Tumuakitanga Tuatahi i roto i te Tohungatanga o Merekihereke ratou e whakarite, ki te mea e hara ratou i nga tino uri o Arona.

16. A me he mea he tino uri ratou no Arona, ko te ture no ratou te pihopatanga, ki te mea ko ratou nga matamua i roto i nga tama o Arona;

17. No te matamua hoki te Tumuakitanga i runga i tenei tohungatanga (pihopatanga) me nga kii, ara, te mana i roto ano i taua tohungatanga.

18. Na ki te ritenga o te ture e kore tetahi tangata e whai mana ki tenei karangatanga, he mea e riro ai i a ia nga kii o tenei tohungatanga, ki te mea e hara ia i te uri ake, i te matamua hoki a Arona.

19. Otira i te mea e whai mana ana te Tohunga Nui o roto i te Tohungatanga o Merekihereke ki te mahi i roto i nga turanga katoa o raro iho i tona, ka whai mana ia ki te mahi i nga mahi o roto i te turanga o te

pihopa, ki te mea e kore e kitea tetahi uri tuturu o Arona, ki te mea hoki ka karangatia ia, ka wehea, ka whakaritea hoki mo taua mana i raro i nga ringaringa o te Tumuakitanga Tuatahi o te Tohungatanga o Merekihereke.

20. A ko te uri tuturu o Arona, ma tenei Tumuakitanga ano e whiriwhiri, e titiro me he mea e tau ana mo taua karangatanga, ma ratou e whakawahi, e whakarite hoki i raro i nga ringaringa o tenei Tumuakitanga, ki te kore, kahore ratou i te whai mana ki te whakarite i nga mahi o to ratou karangatanga;

21. Otira, i te mea e tuturu ana te tikanga kei te whai mana ratou ki te tohungatanga e heke iho nei i te Matua ki te tama, na kona ka ahei ratou ki te tono kia whakawahia ratou, me he mea ka taea e ratou te korero pono o ratou whakapapa, ki te mohio ranei ratou ki aua mea he mea na te whakakitenga mai a te Ariki i raro i nga ringaringa o te Tumuakitanga kua whakahuatia ake nei i runga.

22. Me tenei ano, kua tetahi pihopa, tetahi Tohunga Nui ranei e wehea nei mo tenei mana minita, e whakawakia, e whakataua ranei ki a ia tetahi he mo tetahi hara, engari ki te aroaro anake i te Tumuakitanga Tuatahi o te Hahi;

23. A me he mea ka kitea ia kua hara i te aroaro o tenei Tumuakitanga, he mea na tetahi whakaaturanga e kore nei e taea te whakahe, me whakatau te he ki a ia.

24. A me he mea ka ripeneta ia me muru tana, me pera me ta nga kawenata me nga ture o te Hahi.

25. Me tenei ano, me he mea he tamariki a nga matua i Hiona, i roto ranei i etahi o ona takiwa kua oti te whakatu, a kahore e ako i a ratou kia matau ki te whakaakoranga o te ripeneta, o te whakapono hoki ki a te Karaiti te Tama a te Atua ora, ki te rumakanga, me te hoatutanga o te Wairua Tapu, he mea na te whakapakanga o nga ringaringa, i te mea ka waru nga tau, ka tau tena he ki runga i nga matenga o nga matua.

26. No te mea ko tenei ka meinga hei ture ki nga tangata katoa e noho ana i Hiona, i roto ranei i etahi o ona takiwa kua oti te whakatu;

27. A ko a ratou tamariki me runaki hei murunga atu i o ratou hara ina taka te waru o o ratou tau, me te whiwhi ano ki te whakapakanga ringaringa.

28. Me ako ano ratou i a ratou tamariki ki te inoi, ki te haere tika hoki i te aroaro o te Ariki.

29. Nga tangata katoa e noho ana i Hiona me pupuri ano e ratou te ra Hapatu kia tapu.

30. Me tenei ano, nga tangata katoa e noho ana i Hiona, ara te hunga kua whakaritea hei mahi, kia mahara ki a koutou mahi i roto i te tino pono, no te mea ka mahara ano te Ariki ki te tangata mangere.

31. Nana, ko ahau, ko te Ariki, kahore i te tino ahureka ki te hunga e noho ana i Hiona, no te mea kei roto i a ratou etahi hunga mangere, a ko a ratou tamariki kei te tupu ake i roto i te hara. Kahore hoki ratou i le ata rapu marie i nga taonga kahore nei he mutunga, engari ko o ratou kanohi e ki tonu ana i te apo.

32. Ko nga mea penei kahore e tika kia toetu, engari me pei atu i roto i a ratou; na kona ma taku pononga ma Oriwa Kautere e mau enei kupu ki te whenua o Hiona.

33. A ka hoatu e ahau tenei ture ki a ratou, ko te tangata e kore e inoi i te aroaro o te Ariki i te wa e tika ana kia pera, me hoatu he whakamaharatanga mona ki te kai-whakawa o toku iwi.

34. Na e pono ana, e he-kore ana enei kupu, no reira kua e takahia, kua ano e whakarereketia.

35. Nana, ko ahau te Arepa me te Omeka, a ka hohoro taku haera atu. Amine.

WAHANGA 69.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Hairama, Takirua o Potati, Ohaio, i a Noema, 1831.

1. Whakarongo mai ki a au, e ai ta te Ariki, ta tou Atua, he mea mo taku pononga mo Oriwa Kautere. Na e hara i te matauranga i roto i a au kia hoatu ki a ia rawa anake nga ture me nga moni kia mauria e ia ki te whenua o Hiona, engari kia haere ra ano tetahi hei hoa mona, koia ano hei te tangata tika, hei te tangata pono;

2. No reira, ko taku ko ta te Ariki e hiahia ana, ko taku pononga ko Hoani Wilitima, e haere hei hoa mo taku pononga mo Oriwa Kautere;

3. Me tenei ano me pumau tonu tana mahi tuhituhi me te mahi ano he hitori (history) o nga mea nunui katoa e kite ai ia, e mohio ai ano ia e pa ana ki taku Hahi;

4. Me tenei ano, ma taku pononga ma Oriwa Kautere ratou ko etahi atu ia e tohutohu e awhina.

5. A ma aku pononga, kua horapa atu nei ratou ki runga i te mata o te whenua, e tuku nga whakaaturanga o o ratou tuaritanga ki te whenua o Hiona.

6. No te mea hoki ko te whenua o Hiona, ka meinga hei wahi, hei kainga e tae atu ai, e mahia ai hoki enei mea katoa;

7. He ahakoa ra, ko taku pononga ko Hoani Witima, kia honohono tona haereere atu i tenei kainga ki tetahi atu kainga, i tenei peka ki tera peka, kia taunga ai ia ki nga mea katoa;

8. Me te kauwhau, me te whakamarama, me te tuhituhi, me te kape mai, me te whiriwhiri, me te whiwhi ano ki nga mea katoa hei painga mo te Hahi, mo nga whakatupuranga hoki, e tupu ake ana i runga i te whenua o Hiona, kia riro ai te whenua i a ratou, i tenei whakatupuranga, ki tetahi whakatupuranga, a ake, ake tonu atu. Amine.

WAHANGA 70.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i Katarana, Ohaio, i a Noema, 1831.

1. Nana, whakarongo, e koutou katoa e te hunga e noho ana i Hiona, e koutou hoki e nga iwi o taku Hahi, e noho ana i tawhiti, whakarongo ki te kupu a te Ariki, e hoatu nei e ahau ki taku pononga ki a Hohepa Mete, tamaiti, ki taku pononga hoki ki a Matini Harihi, ki taku pononga ki a Oriwa Kautere, ki taku pononga ki a Hoani Witima, ki taku pononga ki a Hirini Rikitana, ki taku pononga hoki ki a Wiremu W. Wherapa, he mea whakahau atu ki a ratou;

2. No te mea ka hoatu e ahau he whakahaunga ki a ratou; no kona whakarongo kia whai taringa hoki, ko te kupu hoki tenei a te Ariki ki a ratou.

3. Naku, na te Ariki, ratou i whiriwhiri, i whakarite hoki hei tuari mo nga whakakitenga me nga ture kua hoatu e ahau ki a ratou, mo nga mea ano hoki tera e hoatu e ahau ki a ratou.

4. A ko taku e hiahia nei, hei te ra o te whakawakanga me homai e ratou nga whakaaturanga mo tenei tuaritanga:

5. No kona, naku i whakarite mo ratou, a koia tonu tenei te mahi ma ratou i roto i te Hahi a te Atua, ara hei kai-whakahaere ratou i aua mea, me nga tikanga katoa o aua mea; ae ra, i nga painga ano hoki e puta ana mai i aua mea.

6. No reira, he whakahaunga tenei ka hoatu e ahau ki a ratou, ara kia kua enei mea e hoatu e ratou ki te Hahi, ki te ao ranei:

7. He ahakoa ra me he mea ka nui rawa to ratou whiwhi, ka neke noa ake i nga mea e tika ana mo ratou, e hiahiatia ana e ratou, me kawe atu ki taku whare takotoranga-faonga.

8. A ko nga hua me whakatapu mo te hunga e noho ana i Hiona, me o ratou whakatupuranga ano hoki, ki te mea ka riro mai ratou hei tamariki rite ki nga ture o te kingitanga.

9. Nana, ko ta te Ariki tonu tenei e tono atu ana ki nga tangata katoa i roto i tona tuaritanga, ae ra, ko taku tonu tena, ta te Ariki i whakarite ai, e whakarite ai hoki a muri ake nei ki nga tangata katoa.

10. Nana, kahore tetahi tangata no te Hahi nei ia a te Atua ora e puta ki waho o tenei ture;

11. Ae ra, kahore te pihopa, kahore hoki te kai-whakahaere o-te whare takotoranga-faonga a te Ariki, te tangata ranei kua whakaritea tona tuaritanga ki runga ki nga mea maori;

12. Ko te tangata e whakaritea ana hei kai mahi mo nga mea wairua, ka ea i a ia tona utu, ka pera tonu ano me te hunga kua whakaritea nei hei tuaritanga mo ratou, ara hei kai mahi mo nga mea maori;

13. Ae ra, ka nui ke ake mo ratou, ka tapiritia atu hoki taua nui ki nga whakakitenga mai a te Wairua;

14. Otira i roto i o koutou mea maori kia riterite tonu koutou, kua ano i runga i te puhaehae, kei ai he take e puritia ai te nuinga o nga whakakitenga mai a te Wairua.

15. Na ko tenei whakahaunga e hoatu ana e ahau ki aku pononga, hei painga mo ratou, i a ratou e ora ana, kia meinga hei whakakitenga atu i aku manaakitanga ki runga i o ratou matenga hei utu mo to ratou uaua, hei mea ano hoki e pumau ai ratou;

16. Hei mea ano e whiwhi ai ratou ki te kai, ki te kakahu; ki te kainga; ki nga whare, ki nga whenua, ahakoa he aha nga wahi e whakanohoia ai ratou e ahau e te Ariki, ahakoa ranei tonoa ratou e ahau, e te Ariki, ki whea;

17. No te mea kua manawanui ratou i nga mea maha, kua pai ano a ratou mahi, i te mea kahore ratou i hara.

18. Nana, ko ahau, ko te Ariki, he aroha, a ka ma-naaki ahau i a ratou; a ka uru ratou ki roto i te havi o enei mea. Ae, ka pera ano. Amine.

WAHANGA 71.

He whakakitenga i homai i Hairama, Takiwa o Potati, Ohio, i a Tihema 1, 1831.

1. Nana, e penei ana ta te Ariki ki a koe, e taku pononga, e Hohepa Mete, tamaiti, korua ko Hirini Rikitana, ara, kua tino tae mai te wa e tika ana e rite ana i roto i ahau kia whakapuaki korua i o korua mangai ki te whakaatu i taku Rongo-pai; nga mea o te kingitanga, me te whakamarama i nga mea ngaro o te Rongo-pai i roto i nga karaipiture, kia rite ki te wahi o te Wairua me te kaha e hoatu ai ki a korua, ara, ki taku e pai ai.

2. He pono, taku e mea atu nei ki a korua, kauwhautia atu ki te ao i nga takiwa e tutata ana, i roto hoki i te Hahi, mo tetahi wa, kia whakaaturia ra ano ki a korua.

3. He pono he mahi tenei mo tetahi wa, ka hoatu nei e ahau ki a korua.

4. No reira, e mahi korua i roto i taku maara-waina. Karanga atu ki te hunga i te whenua, me te whakaatu, me te whakarite i te huarahi mo nga whakahaunga me nga whakakitenga e puta mai ai.

5. Na, nana he whakaaro mohio tenei; ko ia e korero pukapuka ana, kia mohio, kia whiwhi hoki;

6. No te mea ko ia e whiwhi ana ka hoatu ano he nui noa atu, ae ra he kaha;

7. No reira, whakapoauautia o korua hoa riri. Karanga atu ki a ratou kia korero ki a korua i roto i te whakaminenga, i roto hoki i nga korerotanga pukutanga; a i te mea e pono ana korua, ka whakakitea to ratou whakama.

8. No reira, me mau mai e ratou a ratou take kalia kia tu atu ki te Ariki.

9. He pono, e penei atu ana ta te Ariki ki a Korua, e kore korua e taea e tetahi mea te whakamate;

10. A ki te hamama te reo o tetahi tangata ki te whakahe i a korua, ka whakapoanautia ia a toku wa e pai ai;

11. No reira, puritia aku whakahaunga, e tika ana hoki, e pono ana. Ae ra. Amine.

WAHANGA 72.

He whakakitenga i homai i Katarana, Takiwa o Keuka, Ohaio, i a Tihema 4, 1831.

1. Whakarongo, a kia rongu ki te reo o te Ariki, e koutou kua huihui tahi na e nga Tohunga Nui o toku Hahi, kua riro nei i a koutou te kingitanga me te mana.

2. No te mea, he pono e ai ta te Ariki, e tika ana i roto i ahau kia whakaritea tetahi pihopa mo koutou, ara i roto i a koutou mo te Hahi i roto i tenei wahi o te maara-waina o te Ariki.

3. A he pono kua whakaritea e koutou tenei mea i runga i te whakaaro nui. no te mea e hiahiatia ana e te Ariki i te ringaringa o nga tuari katoa kia whakatu ratou i to ratou tuaritanga i roto i tenei wa, i roto hoki i te ao mutunga-kore.

4. No te mea ko ia e u ana, a e whai whakaaro ana i roto i tenei wa ka tau hei noho ki nga kainga kua whakaritea mo ratou e taku Matua.

5. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko nga kaumatua o te Hahi i roto i tenei wahi o taku maara-waina ka whakaaturia to ratou tuaritanga ki te pihopa e whakaritea ai e ahau i roto i tenei wahi o taku maara-waina.

6. Ko enei mea ka tuhituhia kia hoatu ai ki te pihopa i Hiona.

7. A ko te mahi ma te pihopa ka mohiotia i runga i nga whakahaunga kua hoatu nei, i runga hoki i te reo o te huihuinga.

8. Na kati, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko taku pononga ko Nuera K. Witini te tangata e whiriwhiria ai, e whakaritea ai ki tenei mana. Koia tenei ko te hiahia o te Ariki, to koutou Atua, to koutou Kai-hoko. Koia ano. Amine.

9. E penei ana te kupu a te Ariki hei tapiri atu ki te ture kua hoatu nei e whakaatu ana i te mahi ma te pihopa kua whakaritea nei mo te Hahi i roto i tenei wahi o te maara-waina.

10. Kia tiakina e ia to te Ariki whare takotoranga-taonga, kia tango hoki nga moni a te Hahi i roto i tenei wahi o te maara-waina.

11. Kia tango hoki i nga whakaaturanga a nga kaumatua, pera me te whakahaunga kua hoatu nei, a kia hoatu nga mea e matea ana ki nga mea e utu ana i ta ratou e whiwhi ai, i te mea e whai mea ana ratou hei utu.

12. Kia whakatapua ai hoki tenei hei painga mo te Hahi, mo te hunga rawa-kore, me te hunga e hapa ana.

13. A ko ia kahore ana mea hei utu ka tangohia te whakaaturanga, a ka hoatu ki te pihopa o Hiona, a mana e utu te nama i roto i a te Ariki e hoatu ki roto ki ona ringa.

14. A ma nga mahi a te hunga pono e mahi ai i roto i nga mea wairua, i roto i te hoatutanga o te Rongopai, me nga mea o te kingitanga ki te Hahi, ki te ao hoki, e utu te nama ki te pihopa i Hiona;

15. Penei ka tangohia i roto i te Hahi, no te mea i runga i te ture ko nga tangata katoa e haere ake ana ki Hiona, me whakatakoto a ratou mea katoa ki mua i te pihopa i Hiona.

16. A kati, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko nga kaumatua katoa i roto i tenei wahi o te maara-waina me hoatu te whakaaturanga mo tana tuaritanga ki te pihopa i tenei wahi o te maara-waina,

17. Ma te whakaaturanga a te kai-whakawa, a te pihopa ranei i roto i tenei wahi o te maara-waina, ki te pihopa i Hiona, ka whakaaetia ai nga tangata katoa ka rite ai mo tetahi nohoanga, kia whakaaetia hoki he tuari whai whakaaro, he kai mahi pono hoki;

18. Ki te kore he whakaaturanga e kore ia e whakaaetia e te pihopa o Hiona.

19. A he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko nga kaumatua katoa e hoatu ana i a ratou whakaaturanga ki te pihopa o te Hahi i tenei wahi o te maara-waina, me tautoko e te peka, e nga peka ranei e mahi ana ia, he mea e whakaatu ai kei te tika a ia me ana mahi katoa.

20. Me tenei ano, ko aku pononga e whiriwhiria ana hei tuari mo nga pukapuka o taku Hahi, me titiro

ratou ki te pihopa, ki nga pihopa ranei hei awhina i a ratou i roto i nga mea katoa,

21. Kia panuitia ai nga whakakitenga, kia tukua atu hoki ki nga pito o te whenua, kia whiwhi ai hoki ratou ki nga moni e rite ana hei painga mo te Hahi, i roto i nga mea katoa,

22. Kia tika ai hoki ratou i roto i nga mea katoa, a kia whakaaetia hei tuari whai-whakaaro.

23. A nana, he tauira tenei mo nga peka katoa o taku Hahi i roto i nga whenua katoa e whakaturia ai he peka. Na kati, ka whakamutua e ahau aku korero. Amine.

24. Kia ruarua nga kupu hei tapiri atu ki nga ture o te kingitanga mo nga mema o te Hahi, nga mea o ratou e whiriwhiria ana e te Wairua Ora kia haere ake ki Hiona, me nga mea e tukua ana kia haere ake ano ki Hiona.

25. Me mau ake e ratou tetahi whakaaturanga he mea na nga kaumatua tokotoru o te Hahi he whakaaturanga na te pihopa ranei,

26. Ki te kore, ko ia e haere ake ai ki te whenua o Hiona, e kore e whakaaetia hei tuari whai-whakaaro. He tauira hoki tenei. Amine.

WAHANGA 73.

He whakakitenga ki a Hohepa Mete, tamaiti, raua ko Hirini Rikitana i homai i Hairama, Takiwa o Potati, Ohaio, i a Hanuere 10, 1832. Te kupu o te Ariki ki a raua mo nga Kaumatua o te Hahi o te Atua ora, kua whakaturia nei i roto i nga ra o muri nei, e whakaatu mai ana i ta te Ariki e pai ai ki nga Kaumatua hei mea-tanga ma ratou, tae noa ki te Hui Tau.

1. He pono ko te kupu tenei a te Ariki, he tikanga naku kia kauwhautia tonutia e ratou te Rongo-pai, me te whakahauhau ano hoki ki nga peka i roto i nga wahi e patata ana, kia taea ra ano te Hui Tau;

2. A ko reira ka whakaaturia ki a ratou e te reo o, te huihuinga a ratou mihana.

3. Na he pono taku e mea atu nei ki a korua, e aku pononga e Hohepa Mete, tamaiti, korua ko Hirini Rikitana, e ai ta te Ariki, e tika ana kia haere ano te whakamaori,

4. A, ki te mea e watea ana, me kauwhau ki nga takiwa e patata ana, tae noa ki te Hui 'Tau; a muri i tena e tika ana kia haere tonu te whakamaoritanga a, oti rawa.

5. A kia penei te ahua ma nga kaumatua kia whakaturia mai ano te tikanga, ac ra kia pera me te tuhi-tuhinga.

6. Na, heoi ano taku e hoatu atu ai ki a korua i tenei wa. Whitikiria o korua hope a kia whai-whakaaro. Ae ra. Amine.

WAHANGA 74.

He Whakamaramatanga o te Tuhituhinga Tuatahi ki te hunga o Koriniti, te 7 o nga Upoko, te 14 o nga rarangi, he whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Hairama, Takiwa o Potati, Ohaio, i a Hanuera, 1832.

1. No te mea e whakatapua ana te tane whakapono-kore e te wahine, e whakatapua ana hoki te wahine whakapono-kore e te tane, me he kahore, he poke a korua tamariki, tena ko tenei he tapu.

2. Na i roto i nga ra o nga apotoro, i nga Hurai katoa te ture o te kotinga kahore nei ratou i whakapono ki te Rongo-pai o Ihu Karaiti.

3. Nawai a ka puta ake tetahi tautohetohenga nui ki waenganui i te iwi mo runga i te ture o te kotinga, no te mea ka hiahia te tane whakapono-kore kia kotia ana tamariki a noho tonu ai i raro i te ture a Mohi, ahakoa kua tutuki noa taua ture.

4. Na, i runga i te mea i whakatapu ake nga tamariki i raro i te ture a Mohi, i u tonu ratou ki nga whakarereanga a to ratou matua, a kahore hoki ratou i whakapono ki te Rongo-pai o te Karaiti, no reira i meinga ai ratou he tapu-kore;

5. No reira, mo tenei take i tuhituhi ai te apotoro ki te hahi, e hoatu ana ki a ratou he whakahaunga, e hara i te mea na te Ariki; engari nana ano, e mea ana kia kauaka e honoa te mea whakapono ki te mea whakapono-kore, engari kia whakakahoretia ra ano te ture a Mohi i waenganui i a ratou,

6. Kia noho kotinga-kore ai o raua tamariki a kia whakakahoretia atu ai taua tikanga e mea nei he mea

tapu-kore nga tamariki nonohi, no te mea kei nga Hurai tenei whakaaro,

7. Heoi he tapu tuturu nga tamariki nonohi, he mea na te whakamarietanga o Ihu Karaiti; a ko tenei te tino tikanga o nga karaipiture.

WAHANGA 75.

He whakakitenga i homai i Amahata, Takiwa o Roreina, Ohaio, i roto i te huihuinga, i a Hanuere 25, 1832.

1. He pono taku e mea nei ki a koutou, ko ahau e korero ana he mea ia na te reo o toku Wairua; ae ra ko te Arepa me te Omeka, ko to koutou Ariki me to koutou Atua.

2. Whakarongo mai, E koutou kua oti nei te homai o koutou ingoa kia haere ki te whakapuaki i taku Rongo-pai, ki te kokoti ano hoki i taku maara-waina.

3. Nana, ko taku kupu tenei ki a koutou, ko taku e pai ai tenei, ara, kia haere koutou, kua e whakaroa, noho noa iho ranei, engari me whakapau to koutou kaha,

4. Whakaarahia o koutou reo ano ko te tangi o te telere, a whakapuakina te pono, kia rite ki ta nga whakakitenga me nga whakahaunga kua oti nei e ahau te hoatu ki a koutou,

5. A ko tenei, ki te mea e u tonu ana koutou ka riro i a koutou nga paihere maha, ka karaunatia ano ki te honore, ki te kororia, ki te pirau-kore, me te oranga-tonutanga.

6. No reira he pono ko taku kupu tenei ki taku pononga ki a Wiremu E. Makarereni, e whakakahoretia ana e ahau te karangatanga i hoatu ai e ahau ki a ia, ara mo te karangatanga kia haere ki nga takiwa o te rawhiti;

7. A ka hoatu e ahau tetahi karangatanga hou, me tetahi whakahaunga hou ki a ia, kei reira e whiua ana ia e ahau e te Ariki mo nga amuamutanga i roto i tona ngakau;

8. A i he ai ia, heoi ka murua tona he e ahau, a e mea atu ana ki a ia, me haere koe ki nga wahi tonga,

9. A tukua ano taku pononga a Ruka Teonehana kia haere tahi me ia ki te whakapuaki i nga mea kua whakahaua nei e ahau ki a raua,

10. E karanga ana i runga i te ingoa o te Ariki mo te Kai-whakamarie, mana raua e whakaako ki nga mea katoa e tika nei mo raua,

11. E inoi tonu ana kei hemo raua, a ki te penei raua, ko ahau hei hoa mo raua taea noatia te mutunga.

12. Nana, ko tenei ta te Ariki to koutou Atua e pai ai mo koutou, ae ra. Amine.

13. Me tenei ano he pono e mea ana te Ariki, tukua taku pononga ko Orihana Haiti raua ko taku pononga ko Hamuere H. Mete, kia haere raua ki nga wahi rawhiti, a whakapuaki i nga mea kua whakahaua nei e ahau ki a raua, a ki te mea ka u tonu raua, na, ko ahau hei hoa mo raua tae noa ki te mutunga.

14. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki taku pononga ki a Raimana Teonehana raua ko taku pononga ka Orihana Parata, e tika ana ma raua e haere ki nga wahi rawhiti. Nana, ko ahau hei hoa ano hoki mo raua tae noa ki te mutunga.

15. Me tenei ano taku e mea atu nei ki taku pononga ki a Eha Taate raua ko taku pononga ko Kawha Wirihana, kia haere hoki raua ki nga takiwa hauauru me te kauwhau i taku Rongo-pai kia rite ki taku i whakahau atu ki a raua.

16. A ko ia e u ana ka taea e ia nga mea katoa a ka whakateiteitia ake i a ia a te ra whakamutunga.

17. Me tenei ano taku e mea nei ki taku pononga ki a Meha N. Arahi, raua ko taku pononga ko Paara Rihiki, kia haere ano hoki raua ki nga wahi o te tonga;

18. Ae ra, kia haere katoa ratou pera me taku i whakahau atu ai, ma ratou e haere ki ia whare, ki ia kainga, ki ia pa.

19. A ko nga whare e tomo ai koutou, a ka manakohia koutou e ratou kia tau ta koutou manaakitanga ki taua whare.

20. A ko nga whare e tomo ai koutou ki te kahore ratou e manako i a koutou me haere wawe atu i taua whare, a whakangahoroa te puehu o o koutou waewae hei whakaatu i te he mo ratou;

21. A ka whakaki i a koutou ngakanu ki te hari me te koa, kia matau hoki ki tenei, a te wa o te whakawakanga ka tu koutou hei kai-whakawa mo taua whare, me te whakatau i te he ki a ratou;

22. Heoi ka mama atu mo te hunga whakapono-kore i te ra o te whakawakanga i to taua whare; no reira

whitikiria tou hope, a kia pono; a ka taea nga mea katoa e koutou a ka whakaara ake a te ra whakamutunga. Ae ra. Amine.

23. Me tenei ano e ai ta te Ariki ki a koutou, E koutou, e nga kaumatua o taku Hahi kua oti te homai i o koutou ingoa, hei mea kia mohio ai koutou ki tana e whakaaro ai mo koutou.

24. Nana, e mea atu ahau ki a koutou, ko te tikanga o te Hahi kia awhina i nga hapu o te hunga e karangatia ana, a e tonoa ana ki te kauwhau i te Rongopai ki te ao;

25. No reira ko ahau, ko te Ariki, ka hoatu tenei whakahaunga ki a koutou, kia whai kainga ai mo o koutou hapu, ki te mea e pai ai o koutou tuakana ki te aroha mai i roto i o ratou ngakau;

26. A ko ratou katoa e ahei ana te whiwahi nei ki nga kainga mo o ratou hapu, me nga atawhainga o te Hahi mo ratou, kua nga pera e kore te haere ki te ao, ahakoa ki te rawhiti, ki te hauauru ranei, ahakoa ki te nota, ki te tonga ranei;

27. Kia inoi ai ratou, a ka whiwahi ratou, patuki, a ka uakina ki a ratou, a ka whakakitea mai i runga, he mea ia na te Kai-whakamarie, ki nga wahi e haere ai ratou.

28. A tenei ano, he pono taku e mea atu ki a koutou, a ko nga tangata katoa e takoto nei te tikanga kia mahi oranga mo tona ake hapu, me tuku ia kia pera, a e kore e kore ia te whiwahi ki tona karauna; a me mahi hoki ia i roto i te Hahi.

29. Kia u nga tangata katoa, ki te pono i roto i nga mea katoa, a ko nga tangata mangere, e kore e whai wahi i roto i te Hahi, ki te kahore ia e ripeneta, me te tahuri mai hoki i ana mahi he.

30. No reira, tukua taku pononga a Himiona Kaata raua ko taku pononga a Ima Harihi kia mahi tahi i roto i te minitanga;

31. Me taku pononga hoki a Etera Teia, raua ko taku pononga a Tamati B. Maahi;

32. Me taku pononga hoki a Hairama Mete; raua ko taku pononga a Renara Kahuna;

33. Me taku pononga hoki a Raniera Tanatana, raua ko taku pononga a Heimoa Paranatana;

34. Me taku pononga hoki a Hiriwheta Mete, raua ko taku pononga a Kireone Kaata;

35. Me taku pononga hoki a Rakara Eeme, raua ko taku pononga ko Tepene Panati;

36. Me taku pononga hoki a Maika B. Weratana, raua ko taku pononga ko Erene Mete. Ae ra. Amine.

WAHANGA 76.

He kitenga i homai ki a Hohepa Mete, tamaiti, raua ko Hirini Rikitana i Hairama, Takirua o Potati, Ohio, i a Peppure 16, 1832.

1. Whakarongo mai, E nga rangi, kia whai taringa E te whenua, kia hari hoki koutou, e nga tangata o te ao, he Atua ano te Ariki, a, kotahi ano te Kai-whakara, ko ia anake:

2. He matauranga nui rawa tona, he miharo hoki ona ara; kahore hoki te tangata e ahei ana te mohio ki ana meatanga katoa;

3. E kore rawa e taka noa ana tikanga, kahore hoki tetahi e kaha ki te pupuri i tona ringa;

4. Kahore hoki ana rereketanga onamata, ake, ake tonu atu ranei, e kore hoki e memeha ona tau.

5. E penei ta te Ariki, ko ahau, ko te Ariki, e tohu atu ana, e aroha atu ana ki nga tangata e wehi mai nei ki a au, a, e pai ana ahau ki te whakahonore ki nga tangata e mahi nei ki a au, i runga i te tika me te pono taea noatia te mutunga;

6. Ma nga tangata pera te utu nui, he mea pirau-kore hoki to ratou kororia;

7. A ka whakakitea e ahau ki a ratou nga mea huna katoa, ae ra, nga mea huna katoa o toku kingitanga i nga ra onamata, a, i roto i nga whakatupuranga maha hoki e heke mai nei, ka whakakitea e ahau ki a ratou aku e pai ai ki nga mea huna o toku kingitanga;

8. Ae ra, ka mohio hoki ratou ki nga mea whakaharaha o te oranga-tonutanga, a ka whakakitea hoki ahau ki a ratou i nga mea era e puta mai ai me nga mea hoki o nga whakatupuranga maha;

9. A, e whakanuia ana to ratou matauranga, me to ratou mohiotanga, ka tutuki atu ano ki te rangi: a ka whakakahoretia atu ki mua i a ratou, te matauranga o te tangata mahara, a ko ta te tangata mohio ka whakakore atu ano hoki;

10. Ma toku Wairua hoki ratou e whakamarama ai e ahau, na taku kaha hoki ia ka whakaaturia e ahau aku whakaaro puku ki a ratou, e rite ki taku e pai ai; ae ra, tae noa ki nga mea kahore ano kia kitea e te kanohi, i rongo ranei e te taringa, kahore ano kia tapoko noa ki roto ki te ngakau o te tangata.

11. Ko maua a Hohepa Mete, maua ko Hirini Rikitana i roto i te Wairua i te tekau-ma-ono o nga ra o Pepuere, i roto hoki i te tau o to tatou Ariki i te kotahi mano e waru rau e toru tekau ma rua,

12. Na, i mea ai o maua kanohi kia kite, me o maua ngakau kia marama, he mea ia na te kaha o te Wairua, e ahei ai maua te kite me te mohio hoki ki nga mea a te Atua—

13. Ae ra, ki nga mea onamata i mua atu i te hanganga o tenei ao, i whakarite ai i te Matua ma roto i tana Tamaiti Kotahi i noho ai hoki ia i te Matua i te timatanga ra ano,

14. Tenei maua te whakaatu nei i tenei whakaaturanga, ara, koia nei te raneatanga o te Rongo-pai o Ihu Karaiti ko ia hoki te Tama, i kite ai, i kororeroro ai hoki maua me ia i roto i te kitenga o te rangi;

15. I a maua hoki e mea ana i te whakamaoritanga, koia nei kua oti e te Ariki te whiriwhiri hei mahi ma maua, i tae maua ki te rua tekau ma iwa o nga rangi o te rima o nga upoko o Hoani, i whakaatu pe nei mai ki a maua;

16. He korero tenei mo te aranga ake o te hunga mate, mo ratou hoki era e rongo ki te reo o te Tama a te tangata, a ka puta mai hoki;

17. Ko nga tangata kua mahi i te tika mo ratou te aranga o te tika, a ko nga tangata kua mahi i te kino mo ratou te aranga o te hunga hara.

18. He mea whakamiharo tenei ki a maua i homai hoki ia e te Wairua ki a maua;

19. I a maua e whakaaroaro ana ki enei, i meinga e te Ariki o maua kanohi kia kite i te maramatanga, e kanapa ana te kororia o te Ariki;

20. A i kite ano maua i te kororia o te Tama, kei te ringa matau o te Matua, i whiwhi hoki ki tona raneatanga;

21. A i kite hoki i nga anahera tapu, nga tangata hoki kua whakapaua nei i mua i tona torona e karakia ana ki te Atua raua ko te Reme, a ka koropiko hoki ratou ki a ia mo ake ake tonu atu.

22. Ko tenei, ahakoa ra he maha nga whakaaturanga kua oti noa te whakaatu mona, ko tenei te mutunga o nga whakaaturanga katoa te hoatu nei e maua mona, ara, kei te ora ia;

23. No te mea i kite maua i a ia, kei te ringa matau hoki o te Atua, i rongo hoki maua ki te reo e whakaatu mai ana ko ia anake te Tamaiti a te Matua i roto i te kikokiko,—

24. Nana hoki, na roto i a ia e tu nei nga ao, nana hoki i hanga, a ko nga iwi o te ao, nana hoki i hanga, a ko nga iwi o te ao nei kua oti te karanga he tamariki, he tamahine ki te Atua.

25. A tenei ano ta maua i kite ai, a whakaatu ai, ara, ko tetahi anahera, kua oti te whakamana i mua i te aroaro o te Atua, a i tutu ia ki te Tamaiti Kotahi i arohaina nei e te Matua—ko ia nei kei te uma o te Matua, a i peia atu taua anahera i te aroaro o te Atua me te Tama,

26. A i huaina ia ko te tangata o te Whakangaromanga, no ka tangi nga rangi ki a ia—ko te rua o nga ingoa mona ko Rutiwha, te tama o te ata.

27. Nana, ka kite maua kua taka ! kua taka ! ae ra, tetahi tama o te ata.

28. A i a maua i roto i te Wairua ka whakahaua mai maua e te Ariki kia tuhituhi te whakakitenga nei no ka kite maua i a Hatana, ko ia nei taua nakahi onamata—ara te rewera i tutu ai ia ki te Atua e mea ana kia riro i a ia te kingitanga o to tatou Atua raua ko tona Karaiti,

29. No reira e whawhai ana ia ki te Hunga Tapu a te Atua, kei te karapotitia hoki ratou e ia.

30. Na ka kite maua he whakakitenga mo nga whakamamaetanga o te hunga i whawhaitia nei a taea hoki ratou e ia, ka penei te reo o te Ariki ki a maua.

31. Ko ta te Ariki tenei i mea ai, mo te katoa e mohio ana ki toku kaha kua whiwhi tahi ai hoki ki tana kaha, a kua tukua e ratou ano kia taea e te kaha o te rewera, kua whakakahoretia hoki te pono e ratou, i whakamanamana ano hoki ki toku kaha—

32. Ko ratou nei nga tama a te whakangaromanga, naku e mea nei, he mea pai me i kahore ratou i whanau,

33. A he ipu ratou no te riri, kua oti nei te mea mo ratou, ara, nga whakamamae o te riri a te Atua, e

whiwhi ngatahi ratou me te rewera ratou ko ana anahera mo ake tonu atu;

34. Mo ratou taku i ki ra, kahore he murunga-hara mo ratou i tenei ao, a te ao ranei e heke mai nei,

35. Kua oti nei e ratou te whakakahore atu ki te Wairua Tapu, ahakoa ra kua whiwhi nei ki a ia—kua whakakahore atu ano hoki ki te Tamaiti Kotahi a te Matua—kua ripekatia houtia hoki ia e ratou nei ano, a ka meinga kia tawaia nuitia.

36. Ko ratou enei ka haere ki roto ki te roto-ahi me te whanariki, i te rewera ratou ko ana anahera,

37. Heoi ano nga tangata e taea ana e te matenga—tuarua,

38. Ae ra, he pono ko ratou anake e kore e whakaorangia i nga wa o te Ariki e heke mai nei i muri i nga whakamamaetanga o tana riri;

39. Ko era atu katoa ka whakaputaina mai, he mea na te whakaaranga ake i te mate, ko ia nei te mea na te wikitoria me te kororia o te Reme, i patua nei ia, i noho hoki ia ki te uma o te Matua—mua atu i te hanganga o nga ao,

40. Na, ko tenei ia te Rongo-pai me te kupu hari i whakaaturia nei ki a mana e te reo i roto i nga rangi.

41. I haere mai ia ki te ao, ae ra ko Ihu, kia ripeka i a ia mo te ao, mana e waha i nga hara o te ao, mana hoki e whakatapu, e horoi i te ao i ona he katoa;

42. Kia whakaorangia katoa e ia, ara, te katoa kua hoatu nei e te Matua ki tona kaha, nana hoki i hanga.

43. E whakakororiatia ana te Matua e ia, e whakaorangia ana nga mahi katoa o ona ringa, engari kahore he oranga mo ratou nga tama o te whakangaromanga, ko ratou nei e whakakahore atu ana ki te Tama, kua oti nei e te Matua te whakakite ki a ratou;

44. No reira kahore he oranga mo ratou i roto i te hunga e whakaorangia nei e te Ariki, ka tukua ratou ki roto ki te mamaetanga mutunga-kore, he mea kahore ona mutunga, he mea hoki ia e mau tonu ana, kia kingi tahi me te rewera ratou ko ana anahera mo ake tonu atu, ki te wahi e kore ai e mate to ratou kutukutu, ki te kapura e kore e tineia, ma ratou nei tenei whakamamaetanga;

45. A, ko te tukunga iho, ki te mutunga o te wahi ranei a ratou whakamamaetanga ranei, kahore tetahi e mohio ana,

46. Kahore ano kia whakaaturia ia i mua, inaianei ranei, a, e kore hoki e whakakite mai ki te tangata a mua ake nei, heoi ki nga tangata anake e whiwhi ana ki aua mea:

47. Ahakoa ra, ko ahau, ko te Ariki e whakakite atu enei mea ma roto i te kitenga ki te tokomaha, otira e whakatutukitia tonutia ana;

48. No reira ko te mutunga, te whanu ranei, te tike-tike me te hohonu ranei, nga pouritanga ranei, kahore e mohiotia ana e ratou, kahore hoki e mohiotia e tetahi tangata, engari ratou kira rite ai mo tenei whakawakanga.

49. A, ka rongu maua i te reo e mea ana; tuhituhia te whakakitenga, no ko tenei te mutunga o te kite i nga mamaetanga o te hunga-hara!

50. A tenei ano e whakaaturia ana e maua, no te mea i kite ai i rongu ai hoki maua, a ko tenei ia te whakaaturanga o te Rongo-pai o te Karaiti, ki a ratou nei ka puta mai ai i roto i te whakaoranga ake o te hunga-tika:

51. Ko ratou nei i tango i te whakaaturanga o Ihu, a whakapono ana ki tona ingoa me te rumaki ano, e rite ana ki tona tanumanga, kia tanumia ratou ki roto ki te wai i runga i tona ingoa kia rite ano ki te whakahaunga kua oti nei te homai e ia,

52. Ma te pupuri i nga whakahaunga ka horoia me te whakama i o ratou hara katoa, kia whiwhi hoki ki te Wairua Ora na te whakapakanga o nga ringaringa o te tangata kua whakaritea, kua hiritia hoki ki tenei mana,

53. Ko ratou nei kua taea e te whakapono kua oti nei hoki te hiiri e te Wairua Ora o te kupu whakaari, e whakahekea nei e te Matua ki runga ki te hunga katoa e tika ana, e pono ana.

54. Ko ratou nei hoki te hunga o te Hahi o te mata-mua.

55. Ko ratou nga mea i hoatu ai e te Matua nga mea katoa ki o ratou ringaringa—

56. Ko ratou nei hoki e tu nei hei Tohunga, hei Kingi, kua whiwhi hoki ratou ki tona raneatanga me tona kororia,

57. He tohunga hoki ratou no te Runga Rawa i runga i te ritenga o Merekihereke, ko ia hoki i runga i te ritenga o Enoka, ko ia ano hoki i runga i te ritenga o te Tama Kotahi;

58. No reira e ai ta te tuhituhinga he Atua ratou, ae ra, ko nga tama a te Atua—

59. No reira, ma ratou nga mea katoa, ahakoa ora, mate ranei, nga mea o naianei, nga mea era e puta mai ranei, ko te katoa ma ratou, a ko ratou na te Karaiti, a ko te Karaiti ia na te Atua;

60. A ka faea katoatia nga mea e ratou;

61. Na tenei ano, kua e tukua te tangata kia whai-kororia i roto i te tangata, engari me whai-kororia ia i roto i te Atua, mana nei hoki e riro ai nga hoa riri katoa ki raro i ona waewae—

62. A ka noho hoki te hunga tika ki te aroaro o te Atua raua ko tona Karaiti mo ake, ake tonu atu.

63. Ko ratou nei hoki ka haere me ia a tona haere-nga mai i runga i nga kapua o te rangi hei kingi i runga i te whenua, i runga hoki i ona iwi.

64. Ko ratou nei hoki enei ka whiwhi nei ki te whakaaranga tuatahi.

65. Ko ratou nei hoki enei ka puta mai i roto i te whakaaranga o te hunga-tika.

66. Ko ratou nga mea e haere mai nei ki Maunga Hiona, ki te pa o te Atua ora, ki te wahi o te rangi, ko ia te tino wahi tapu o te katoa.

67. Ko ratou hoki enei e tutaki nei ki tetahi ropu tini o nga anahera, ki te huihuinga nui me te Hahi o Enoka, o te matamua hoki.

68. Ko ratou hoki enei kua oti nei te tuhituhi o ratou ingoa ki te rangi, kei reira hoki te Atua raua ko te Karaiti hei kai-whakawa mo te katoa.

69. Ko ratou hoki enei te hunga tika kua oti te whakafika ma roto i a Ihu ko ia nei te takawaenga o te kawenata hou, nona hoki tenei tino whakamarietanga i whakarite ai he mea ia na te whakahekenga o ona ake toto.

70. Ko ratou hoki enei he tinana Whatu-kura (celestial) o ratou, ko tona rite ki te kororia o te ra, ae ra ko te kororia o te Atua, koia te tino kororia runga ake i te katoa, kua oti nei hoki te tuhituhi, ko te ra i te kikorangi he mea whakarite ki tana kororia.

71. A tenei ano, ka kite maua i te ao Rangi-Tu-Haha (terrestrial). Nana, ko enei ratou no te ao Rangi-Tu-Haha, ko tona kororia e poka ke ana i te Hahi o te matamua, mo ratou hoki kua whiwhi nei ki te ranea-tanga o te Matua. E rite ana ia ki te pokanga ketanga o te kororia o te marama i to te ra i te kikorangi.

72. Na, ko ratou enei i mate i roto i te ture katoa.

73. Ae ra hoki nga wairua-tangata i noho ai i te whare herehere i mua, i tae atu ano hoki te Tama ki reira, a kauwhautia te Rongo-pai ki a ratou hei whakaheanga hoki ratou, kia pera me to te tangata i te kikokiko.

74. Kihai hoki ratou i tango i te whakaaturanga o Ihu, i a ratou e ora ana i te kikokiko, engari i tango ia i muri mai.

75. Ko nga tangata whai-honore enei o te ao, heoi i whakamatapotia ai ratou e nga mahi tinihanga o nga tangata.

76. Ko ratou enei ka whiwhi nei ki tona kororia, heoi kahore ki te katoa.

77. Ko ratou enei ka noho ki te aroaro o te Tama, engari kahore i te raneatanga o te Matua.

78. No reira he tinana Poutireao (terrestrial) o ratou, kaore i te tinana Whatu-kura (celestial), a ko te rereketanga tenei i roto i nga kororia, ko te marama rereke ano i to te ra.

79. Ko ratou enei kahore e tino toa ana ki te whakaaturanga mo Ihu; no reira e kore ratou e whiwhi ki te karauna kei runga i te kingitanga a to tatou Atua.

80. Heoi ano ta te whakakitenga mo te ao Rangi-Tu-Haha (terrestrial) i kite ai maua; i whakahaua mai ai hoki e te Ariki kia tuhituhia, i a maua ano i roto i te Wairua.

81. A, ka kite ano maua i te kororia o te Rangi-nui (telestial), ko ia nei te kororia iti rawa; ae ra te poka ketanga o te kororia o nga whetu i to te kororia o te marama i te kikorangi.

82. No reira ratou kihai i tango i te Rongo-pai o te Karaiti, i te whakaaturanga ranei o Ihu.

83. Ko ratou nga mea kaore i whakakahore ki te Wairua Ora.

84. Ko ratou enei e maka iho nei ki te reinga.

85. Ko tenei ia, kahore he whakahokonga mo ratou i te rewera kia tae mai ra ano te whakaaranga mutunga ake, kia tino whakaoti ra ano te Ariki, ko ia nei te Karaiti, te Reme hoki i tona mahi.

86. Ko ratou enei e kore e whiwhi ki tona raneatanga i roto i te ao ora-tonu; engari ia na nga minitafanga a te Rangi-Tu-Haha (terrestrial) ka whiwhi ai ratou ki te Wairua Ora;

87. Ma te Rangi-Tu-Haha (terrestrial) e whiwhi ki nga minitanga o nga tangata o Tikitiki-O-Rangi (celesital);

88. Ma te Rangi-nui (telestial, e whiwhi ano hoki, he mea ia na nga anahera minita, kua whakaritea hei wairua minita mo ratou, ka whiwhi hoki ai ratou ki te oranga-tonutanga.

89. A pera ta maua i kite ai ki te kororia o te Rangi-nui (tele tial) i roto i te whakakitenga o te rangi, e kore e taetae te whakaaro.

90. Kahore ano he tangata kia matau noa, ko ta te Atua tangata anake i pai ai kia whakakitea atu.

91. A penei ana ta maua i kite i te kororia o te Rangi-Tu-Haha (terrestrial), tera noa ake tona nui i to te Rangi-nui (tele tial), ae ra, i roto i te kororia, i te mana, i te kaha me te rangatiratanga.

92. A penei hoki ta maua i kite i te kororia o to te Tikitiki-O-Rangi (celestial), he nui ake ia i nga mea katoa—kei reira hoki te Atua, te Matua e kingi ana i runga i tona torona mo ake, ake tonu atu.

93. Kei mua hoki i tona torona nga mea katoa e tuohu ana i runga i te mahakifanga me te hoatu ano ki a ia te kororia mo ake, ake, ake.

94. Ko ratou e noho nei ki tona aroaro no te hahi o te matamua, a e kite ano ratou me ratou e kitea ana, a e mohio ana ratou me ratou e mohiolia ana, me te whiwhi ano tona raneatanga me tona aroha noa;

95. E meinga hoki ratou kia rite ki a ia te mana, me te kaha, me te rangatiratanga.

96. Ko te kororia o to te Tikitiki-O-Rangi (celesital) he kotahi ia pera me te kororia o te ra he kotahi.

97. Ko te kororia o to te Rangi-Tu-Haha (terrestrial) he kotahi ia pera me te kororia o te marama he kotahi.

98. Ko te kororia o to te Rangi-nui (telestial) he kotahi ia pera me te kororia o to nga whetu he kotahi, a, i te mea e poka ke ana te kororia o tetahi whetu i tetahi whetu, waihoki e peratia ana te kororia o te-tahi i tetahi i roto i te kororia o te ao Rangi-nui (teles-tial);

99. Ko ratou enei e kiia nei no Paora, no Aporo, no Kipa ano hoki.

100. Ko ratou enei e kiia nei e ratou, ko ratou no tetahi tangata a ko etahi no tetahi atu—ko etahi na te Karaiti, ko etahi na Hoani, ko etahi na Mohi, ko etahi

na Iraia, ko etahi na Iheha, ko etahi na Ihaia, ko etahi na Enoka;

101. Heoi, kihai ratou i tango i te Rongo-pai, i te whakaaturanga a Ihu, a nga poropiti ranei, a te kawenata mau tonu ranei.

102. Ae ra, ko te mutunga tenei, ko ratou katoa enei e kore e whakakohikohia ai ratou pera me te kohikohinga i te Hunga Tapu; e kore hoki e kahakina ake ratou ki te hahi o te matamua, kia tangohia ki roto ki te kapua ranei.

103. Ko ratou hoki enei e kiia nei he kai-korero teka, he hunga makutu, he hunga puremu, a ko te tangata hoki e aroha ana ki te teka e mahi ana hoki.

104. Ko ratou enei ano hoki e whiwhi nei ki te riri o te Atua i runga i te whenua.

105. Ko ratou hoki enei e whiwhi nei ki te utu o te ahi mau tonu.

106. Ko ratou enei e maka iho ana ki te reinga a whakamamaetia ana ratou e te riri a te Atua Kaha Rawa, kia tutuki ra ano te taima e pehi iho ai te Karaiti i nga hoa riri katoa ki raro i ona waewae, a tino whakaoti ai hoki tana mahi,

107. Ko reira tukua atu ai e ia te kingitanga, me te hoatu ano hoki ia ki te Matua, e koha kore ana, ka mea—kua taea e ahau, kua takahia hoki te takahanga waina e toku kotahi ano, ae ra, ko te takahanga waina o te aritarita o te riri o te Atua Kaha Rawa.

108. Ko reira karaunatia ia ki te karauna o tona kororia, kia noho hoki ki runga ki te torona o tona kaha, e kingi ai mo ake, ake, tonu atu.

109. Na, ka kite maua i te kororia me nga tangata o te ao Rangi-nui (telestial), ano ko nga whetu i te kikorangi o te rangi, me te onepu i te tahatai.

110. A ka rongo ki te reo o te Ariki, e mea ana—ko enei katoa ka meinga kia piko katoa nga turi, a e whakaae nga arero katoa ki a ia e noho nei ki runga ki te torona mo ake, ake tonu atu;

111. Ka whakaritea te whakawa mo ratou kia rite ki a ratou mahi, a ka whiwhi nga tangata katoa ki tona utu e tika nei mo ana mahi ake, ki tona ake rangatiratanga i roto i nga whare nui kua oti te whakarite,

112. A ka meinga ratou hei pononga ma te Atua o Runga Rawa, heoi, ko te wahi e noho ai te Atua raua

ko te Karaiti, e kore ratou e tae, i roto ranei i nga ao mutunga-kore.

113. Ko te mutunga tenei o te whakakitenga i kile ai maua, koia nei hoki i whakahaua mai maua kia tuhituhia, i a maua i roto ano i te Wairua.

114. Heoi, he nui, he miharo hoki nga mahi o te Ariki, nga mea huna hoki o tona kingitanga i whakakitea mai ki a maua, kahore e mohiotia i te nui o te kororia, o te kaha, o te rangatiratanga ano hoki,

115. Koia nei i whakahaua ai maua e ia, kia kore maua e tuhituhi i a maua i roto i te Wairua, kahore ano hoki e tika kia whakapuakina e te tangata;

116. Kahore hoki he kaha o te tangata e ahei ai ia te whakapuaki i enei mea, ma te Wairua Ora anake e whakawhiwhia ana e te Atua, e whakakite, e whakamohio ki te hunga e aroha atu ana ki a ia, me te tahi ano ratou i a ratou kino i mua i tona aroaro;

117. E tukua atu ana te tikanga e ia ki a ratou hei kitenga, hei mohiotanga ma ratou ano;

118. Na te kaha me te whakakitenga a te Wairua, i a ratou i te kikikiko, e ahei ai ratou te tu ki tona aroaro i roto i te ao kororia.

119. Kia hoatu hoki ki te Atua raua ko te Reme te kororia, te honore me te rangatiratanga mo ake, ake tonu atu. Amine.

WAHANGA 77.

He kii, he mea e marama ai nga whakakitenga a Hoani, he mea homai ma roto i a Hohepa, te Matakite i Huirama, Tukitwa o Potati Ohaio; ki te whakaro ake no te 1 o nga ra o Maehe, 1832, i homai ai.

1. Patai.—He aha te moana karaihe i korerotia ra e Hoani i te 4 o nga upoko, te 6 o nga rarangi o nga Whakakitenga?

Whakahoki.—Ko te whenua nei tena i te mea ka oti ia te whakatapu, e kore hoki te mate e tae ki a ia, ko te ahua tuturu fena mona.

2. P.—He aha te tikanga o nga kararehe e wha i korerotia ra i roto i taua rarangi ano?

Wha.—He kupu whakarite ena na Hoani te Kai-whakakite i a ia e whakamarama ana i te ahua o te rangi, te Pararaiha o te Atua; i a ia e whakamarama ana i te hari o te tangata, o nga kararehe, o nga mea

ngokingoki, o nga manu hoki o te rangi; ko te mea wairua, kei to te mea maori te ahua; a ko te mea maori, kei to te mea wairua te ahua, te wairua o te tangata rite tonu tona ahua ki te ahua o tona tinana; a pera ano te wairua o te kararehe, me era atu mea katoa i hanga e te Atua.

3. P.—Nga kararehe e wha na e whaiti ana ranei ta Hoani korero mo ratou ake, e tu ana ranei ratou hei whakakapi mo era atu ahua kararehe ?

Wha.—Ko te korero a Hoani e whaiti ana mo aua kararehe e wha, a i whakakitea ratou ki a Hoani, ko ratou hei whakaatu i te kororia o nga ahua mea ora, tena i tona turanga mai ano o te orokohanganga, i roto hoki i te hari mutunga-kore.

4. P.—He aha te tikanga o nga kanohi, o nga parirau o nga kararehe ?

Wha.—Ko o ratou kanohi hei kai-whakaatu kei a ratou te maramatanga me te matauranga, ara ki tonu ratou i te matauranga; a ko o ratou parirau hei kai-whakaatu ena kei a ratou te kaha ki te haere ki te mahi, ki te pehea ranei.

5. P.—He aha te tikanga o nga kaumatua e rua te-kau ma wha i korerotia nei e Hoani ?

Wha.—Ko te tikanga o enei kaumatua i kite nei a Hoani ko nga kaumatua era i u tonu ki roto ki te mahi minita a mate noa; ko ratou no nga Hahi e whitu,—a kei roto ratou i te Pararaiha o te Atua.

6. P.—He aha te tikanga o te pukapuka i kitea e Hoani kua oti a tua te hiiri ki nga hiiri e whitu ?

Wha.—Ko te tikanga o tena, kia mohio ai tatou kei roto i tana pukapuka ta te Atua whakaaro i pai ai kia whakakitea mai ki te tangata, tae atu ki ana mea ngaro me nga mahi a te Atua; kei reira ano ana whakaaro mo te whenua nei i roto i nga tau e whitu mano o tona turanga; ara o tona ahua maori.

7. P.—He aha te tikanga o nga hiiri e whitu i hiiritia ai te pukapuka ?

Wha.—Kia mohio tatou ko te tikanga o te hiiri tuatahi kei reira nga mea katoa mo te mano tau tuatahi; a kei te mea tuarua nga mea mo te mano tau tuarua; a pera ano mo nga mano tau o muri mai taea noatia te tuawhitu.

8. P.—He aha te tikanga o nga anahera e wha i korerotia ra i te 7 o nga upoko, te tahi o nga rarangi o nga Whakakitenga ?

Wha.—Kia mohio tatou ko tena he whakaatu ko ratou nga anahera tokowha i tonoa mai i te Atua, a kua oti ano te hoatu ki a ratou te mana ki runga i nga wahanga e wha o te whenua, ki te whakaora, ki te whakamate ranei; koia tenei te hunga kei a ratou nei te Rongo-pai mau tonu hei hoatutanga ki nga iwi katoa, ki nga hapu, ki nga reo, ki nga huihuinga tangata; kei a ratou ano te mana e tutakina ai nga rangi, e hiiritia ake ai ranei ki te ora, ki te maka atu ranei ki nga wahi o te pouritanga.

9. P.—He aha te tikanga o te anahera i haere ake ra i te rawhiti, i te 7 o nga upoko o nga Whakakitenga, te 2 o nga rarangi ?

Wha.—Ko te tikanga o te anahera i haere ake i te rawhiti, ko ia tera te anahera i hoatu nei ki a ia te hiiri o te Atua ora, ki runga i nga hapu kotahi tekau ma rua o Iharaira; no konei e karanga ana ia ki nga anahera tokowha, kei a ratou nei te Rongo-pai mau tonu me te mea ano, kua e whiua te whenua ki te mate, kua hoki te moana, kua ano nga rakau, kia hiiritia ra ano e matou nga pononga a to matou Atua ki o ratou rae; a ki te ngohengohe koutou ki te tango i tenei, ko Iraia tenei ko tana haere mai hoki kohikohi i nga hapu o Iharaira ki te whakahoki ano i nga mea katoa.

10. P.—Ko ahea te wa e rite ai nga mea e korerotia nei i roto i tenei upoko ?

Wha.—Ka rite enei mea i te mano tau tuaono; ara i te wa e wahia ai te hiiri tuaono.

11. P.—He aha te tikanga o te hiiritanga o nga mano kotahi rau e wha tekau ma wha o roto i nga hapu katoa o Iharaira; tekau ma rua mano o tena hapu, o tena hapu ?

Wha.—Kia mohio tatou ko te hunga kua oti te hiiri he tohunga nui ratou, kua oti te whakarite mo tenei tikanga tapu a te Atua hei kai-mahi mo te Rongo-pai mau tonu; no te mea ko ratou he mea whakarite mai no nga iwi katoa, no nga hapu, no nga reo, no nga huihuinga tangata, he mea na nga anahera kua hoatu nei te mana ki a ratou ki runga ake i nga iwi o te ao nei, kia riro mai ai te hunga tokomaha ki te Hahi a te matamua.

12. P.—He aha te tikanga o te tangihanga o nga tere e korerotia nei i te 8 o nga upoko o nga Whakakitenga ?

Wha.—Kia mohio tatou i te mea e ono nga ra i hanga ai te ao e te Atua. A no te whitu o nga ra ka mutu tana mahi; ka whakatapua hoki tana mahi. A, no reira ano i hanga ake ai te tangata i te puehu o te whenua; waihoki hei te timatanga o te mano tau tuawhitu ka whakatapua e te Ariki, e te Atua te whenua. Ka mutu ai ano te mahi whakaora mo te tangata; ka whakawakia ai hoki nga mea katoa. A, hei tana wa ano ka whakahokia ai nga mea katoa ki o ratou ahua o mua, haunga ano nga mea, kihai nei i meinga e ia ki raro i tona mana. A, te wa e hiiritia ai e ia nga mea katoa kia tae ki te mutunga o nga mea katoa. A, ko te wa e tangi ai nga tetere a nga anahera e whitu, ko reira te timatanga me te otinga o tana mahi; ara te timatanga o te mano tau tuawhitu;—ko te whakapainga tera o te huarahi i mua atu i tona haerenga mai.

13. P.—Ko ahea rite ai nga mea kua tuhituhia i roto i te 9 o nga upoko o nga Whakakitenga ?

Wha.—Ko ena mea ka rite i muri mai o te wahanga o te hiiri tuawhitu; i mua ake hoki i te haere-nga mai o te Karaiti.

14. P.—He aha te tikanga o te pukapuka iti i kai-nga ra e Hoani, e korerotia ra i te 10 o nga upoko o nga Whakakitenga ?

Wha.—Kia mohio tatou ko tena he mihana, he ture hoki ki a ia kia kohikohia nga hapu o Iharaira; nana ko Iraia tenei; mona te mea ka oti te tuhituhi e haere mai ano ki te whakahoki i nga mea katoa.

15. P.—He aha te tikanga o nga kai-whakaatu, e rua, i roto i te 11 o nga upoko o nga Whakakitenga ?

Wha.—Ko nga poropiti ena e rua e whakaarahia ake a nga ra whakamutunga mo te iwi o nga Hurai; ara a te wa e whakahokia mai ai nga mea katoa; hei poropiti atu hoki ki nga Hurai i muri mai i to ratou kohikohinga mai ki te wahi kotahi; i ta ratou hanga-nga ano hoki i Hiruharama, i roto i te whenua o o ratou matua.

WAHANGA 78.

He whakakitenga i homai ki a Enoka (Hohepa Mete, tamaiti) i Hairama, Takirua o Potati, Ohaio, i wacanganui i te 1 me te 20 o Maehe, 1832, hei whakaaronga mo te hunga rawa-kore.

1. Ka korero te Ariki ki a Enoka (Hohepa Mete, tamaiti), ka mea, Whakarongo mai ki a au, e ai ta te Ariki to Atua; ko koutou nei kua whakaritea ki te tohungatanga nui i roto i taku Hahi kua huihui tahi nei ano koutou.

2. Whakarongo mai ki ana tohutohu; nana hoki koutou i whakarite mai i runga rawa. Ka korero ano ia ki o koutou taringa nga kupu o te matauranga, e whiwhi ai koutou ki te oranga i roto i aua mea kua whakatakotoria mai e koutou ki toku aroaro e ai ta te Ariki, ta te Atua.

3. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, kua tae mai te wa, a inaianei ano; na e tika ana kia takoto he huihuinga o toku iwi hei whakahaere, hei whakariterite i nga tikanga o te whare-taonga, hei whakaaro ki te hunga rawa-kore o toku iwi i konei, i te whenua o Hiona ano hoki;

4. Ara tetahi kupu, ko te pa o Enoka (Hohepa) hei tikanga tu tonu ia, mau tonu ia mo taku Hahi; hei whakanui haere i te mahi kua tangohia nei e koutou hei whakaoranga mo te tangata; mo te kororia ano hoki o to koutou Matua e noho nei i te rangi.

5. Kia rite tahi ai koutou i roto i nga mea o te rangi; ae ra i nga mea hoki o te whenua kia riro mai ai hoki nga mea o te rangi.

6. Ki te kore e rite i a koutou nga mea o te whenua; e kore to koutou whiwhi ki nga mea o te rangi.

7. Na, ki te hiahia koutou kia hoatu e ahau ki a koutou tetahi wahi ki roto i te ao o te Tikitiki-o-rangi (celestial) me whakariterite i a koutou ano i runga i ta koutou whakarite i nga mea kua whakahaua e ahau kia meatia e koutou.

8. Na, he pono e ai ta te Ariki, e tika ana kia mahia katoatia enei mea hei whakaaro ki toku kororia, ma koutou kua uru tahi nei ki roto i tenei tikanga.

9. Ara kia penei, tukua taku pononga a Ahita (Nurera K. Witini) ratou ko taku pononga a Ekerama; ara Enoka (Hohepa Mete, tamaiti) ko taku pononga a

Perekorama (Hirini Rikitana) kia noho runanga me te hunga tapu i roto nei i Hiona.

10. E mea ana a Hatana ki te whakatahuritia ketia o ratou ngakau i te pono kia matapo ai ratou kia kore ai e mohio ki nga mea kua whakaritea nei mo ratou.

11. No reira he whakahaunga tenei, ka hoatu nei e ahau ki a koutou kia whakariterite me te whakakotahi i a koutou ano i roto i tetahi here; ara tetahi kawenata mau tonu, kahore nei e taea te whakataka.

12. A, ko te tangata e whakataka ana ka tangohia atu tona karangatanga me tona turanga i roto i te Hahi; a ka tukua ia ki nga whakamamaetanga a Hana fae noa ki te ra o te hokonga.

13. Nana ko tenei te whakaritenga e whakaritea ai koutou e ahau; koia te kaupapa me te taurira e hoatu nei e ahau ki a koutou hei mea ia e taea e koutou te whakatutuki i nga whakahaunga e hoatu nei e ahau ki a koutou.

14. He mea na toku aroha noa; ahakoa nga whakamatautauranga tera e tau iho ki runga i a koutou; ka tu tonu te Hahi i runga i tona ake kaha, i runga ake ano i era atu mea katoa i raro iho nei i te ao o te rangi.

15. Kia kake ake ai koutou ki te karauna kua whakaritea mo koutou kia meinga ai koutou hei rangatira i runga i nga kingitanga maha e ai ta te Ariki, ta te Atua; te Mea Tapu i Hiona; nana i whakatu nga turanga o Arama—Onotai—Amana (te wahi i noho ai a Arama me tona iwi);

16. Nana nei a Mikaera to koutou piriniha i whakatu, i whakapumau ano i ona waewae, a whakanoho ana i a ia ki runga rawa me te hoatu nga kii o te whakaoranga ki a ia i raro i te tohutohu me te whakahaere a te Mea Tapu; kahore he timatanga o ona ra, mutunga ranei o te ora.

17. He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, he tamariki nonohi koutou, a kahore ano koutou kia mohio noa, pewhea te nui o nga manaakitanga a te Matua kei roto nei i ona ringa kua rite nei ma koutou.

18. Kahore e taea e koutou nga mea katoa inaianei, engari kia whai-hari, maku koutou e arahi; ko te kingitanga mo koutou me ona painga ano hoki mo koutou me nga taonga o te oranga-tonutanga mo koutou ano hoki.

19. Ko te tangata e tango ana enei mea i runga i te whakawhetainga ka whakakororiatia ia, a, ka tapiritia nga mea o tenei whenua; ae ra mana he tataki rau; ae ra, he nui atu.

20. No reira mahia nga mea kua whakahaua e ahau ki a koutou; e ai ta to koutou Kai-hoko; ae ra te Tama ko Amana, nana nei i whakarite nga mea katoa i mua atu i tona tangohanga i a koutou.

21. Ko koutou te hahi o te matamua, mana koutou e tango ake i roto i tetahi kapua, a, ka hoatu ki ia tangata, ki ia tangata tona ake wahi.

22. Ko te tangata e u ana he tuari whai-whakaaro ano hoki; ka whiwhi ia ki nga mea katoa. Amine.

WAHANGA 79.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite i Hairama, Takiwa o Potati, Ohaiu, i waenganui i te 1 me te 20 o Māhe, 1832.

1. He pono taku e mea nei ki a koe, ko taku e pai ai kia haere ano taku pononga, a Iarere Kaata ki nga whenua o te rawhiti i tetahi wahi, ki tetahi wahi, i tetahi pa ki tetahi pa, i runga i te mana o te whakakitenga kua whakaritea nei ia, e whakapuakina ana te rongo hari o te haringa nui, ara te Rongo-pai mau tonu;

2. A ka tukua e ahau ki runga ki a ia te Kai-whā-kamarie, mana ia e whakaako ki te pono, ki te huarahi hoki e haere ai ia;

3. Ki te u tonu ia ka whakakaraunatia ia e ahau ki nga paihere;

4. No reira kia hari tou ngakau e taku pononga, e Iarere Kaata, kauaka e wehi, e ai ta tou Ariki ta Ihu Karaiti. Amine.

WAHANGA 80.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite i Hairama, Takiwa o Potati, Ohaiu, i waenganui i te 1 me te 20 o Māhe, 1832.

1. He pono ta te Ariki e mea ai ki a koe e taku pononga e Tepene Panati, haere koe, haere koe ki te ao

kauwhautia te Rongo-pai ki nga tangata katoa e rongo ana ki te tangi o to reo;

2. Me he mea ka hiahia koe ki tetahi hoa mou ka hoatu e ahau ki a koe, taku pononga a Erene Mete;

3. No reira haere koe ki te kauwhau i taku Rongo-pai, ahakoa ki te nota, ki te tonga ranei, ki te rawhiti, ki te uru ranei; kahore he tikanga, no te mea kahore he pohehe o tou haere;

4. Na, whakapuakina nga mea kua rongo nei koe, a, e whakapono ana me te mohio hoki e pono ana.

5. Nana, koia tenei tana e pai ai, nana koe, na tou Kai-hoko, na Ihu Karaiti i karanga. Amine.

WAHANGA 81.

He whakakitenga ma roto i a Hohepa, te Matakite, i homai i Hairama, Takiwa o Potati, Ohaio, i waenganui i te 1 me te 20 o Maehe, 1832.

1. He pono, he pono taku e mea atu ki a koe e taku pouonga, e Pererika G. Wiremu, whakarongo ki te reo ona e korero nei i te kupu a te Ariki, a tou Atua, whakaritea te karangatanga kua karangatia nei koe; ae ra hei Tohunga Nui i roto i taku Hahi, hei kaunihera ano hoki ki taku pononga, ki a Hohepa Mete, tamaiti.

2. Kua hoatu nei hoki e ahau ki a ia nga kii o te kingitanga, no te Tumuakitanga o te Tohungatanga Nui tonu aua mea:

3. No reira he whakaaro naku ki a ia, a ka manaakitia ia me koe hoki, ki te u koe ki nga whakahauhau i roto i te turanga kua oti nei koe te whakarite e ahau, kia inoi reo tonu ai i roto i tou ngakau, i mua i nga tangata, i te wahi ngaro ranei, i roto i te wa hoki i a koe e minita ana, e kauwhau ana i te Rongo-pai ki te whenua o te hunga ora, i waenganui hoki i o teina:

4. I runga i te whakaritenga i enei mea ka mahia e koe te tino mahi pai ki ou hoa tangata, ka whakanuia hoki te kororia ona, ko ia nei to Ariki;

5. No reira kia u, e tu i runga i te turanga kua whakaritea nei koe e ahau, whakakahangia te hunga ngoikore, whakaarahia ake nga ringaringa nghengehe, whakakahangia hoki nga turi ngoikore;

6. Na, ki te u koe tae noa ki te mutunga, ka whiwhi koe ki tetahi karauna pirau-kore, ki te oranga mutunga-kore hoki i runga i nga nohoanga kua oti nei e ahau te whakarite i roto i te whare o toku Matua.

7. Nana, ko enei nga kupu o Arepa me Omeka, ara a Ihu Karaiti. Amine.

WAHANGA 82.

He whakakitenga i homai i te Takiwa o Tiakihana, Mihuri, i Aperira 26, 1832, e whakamaramotia ana te tikanga i hoatu ai ki a Enoka, me te Hahi i roto i ona ra.

1. He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, e aku pononga i runga i te mea kua rite i a koutou te muru i nga he o tetahi, o tetahi, ka pera hoki ahau te Ariki ka muru i a koutou he;

2. Otira kei waenganui i a koutou etahi kua nui rawa a ratou hara; ae ra kua mahi he i a koutou katoa; engari he pono tenei taku e mea atu ki a koutou, kia tupato i nga wa e haere ake nei; kauaka e hara kei tau iho nga whakawakanga nuitanga ki runga ki o koutou matenga;

3. No te mea ko te tangata kua whiwhi nui ia i a ia; he nui te mea e kiia kia homai e ia; a ko ia e hara ana ki te maramatanga nui, ka whiwhi ki te whakawakanga rahi ake.

4. E karanga ana koutou i runga i toku ingoa mo nga whakakitenga, a e hoatu ana e au ki a koutou; na, ki te kore koutou e pupuri i aku meatanga e hoatu nei ki a koutou ka meinga koutou hei kai-whakataka ture; a ko tona utu nui, ara te whakarite i te tika me te whakawakanga i runga i taku ture;

5. No reira ko taku e mea ki tetahi, koia ra taku e mea ki te katoa, kia mataara, no te mea e whakahorapa haere ana te hoa tauwhainganga i ona rangatiratanga, e kingi ana ano hoki te pouritanga.

6. A, e tahu ana te riri a te Atua ki nga tangata o te whenua; kahore tetahi e mahi ana i te pai, kua kotiti ke ano te katoa i te huarahi tika.

7. Na, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko ahau, ko te Ariki, e kore e whakatau te hara ki a koutou; haere i o koutou ara, kati te hara; heoi, ka hoki

mai nga hara o mua ki runga ki te tangata e hara ano, e ai ta te Ariki, to koutou Atua.

8. Ano ra ko taku e mea atu ki a koutou, e hoatu ana e ahau tetahi whakahaunga houtanga ki a koutou hei mohiotanga ma koutou ki taku e pai mo koutou;

9. Ara, e penei ana, ko ahau ka hoatu nga tohutohu hei whakahaere i a koutou mahi e mahia nei i toku aroaro kia waiho ia hei whakaoranga mo koutou;

10. Ko ahau, ko te Ariki e here ana ina ka whakaurite i a koutou taku e mea atu nei, heoi, ki te kahore koutou e mahia taku e mea atu nei, kahore he kupu whakaari mo koutou;

11. No reira, he pono taku e mea atu nei ki a koutou ko te tikanga mo taku pononga a Arehema me Aheteha (Nuera K. Witini), a Maharareere me Perekorama (Hirini Rikitana), me taku pononga a Keherama (Hohepa Mete), me Hora me Oriha (Oriwa Kautere), me Haremanahi me Mahemeona (Matini Harihi) kia whakaritea tahitia ki roto ki tetahi herenga me te kawenata e kore nei e ahei te whakatakaia e te hara, (ki te taka ka whakawakia tonutia) i roto i a koutou tuaritanga.

12. Hei whakahaere i nga mea mo te hunga rawakore, me nga mea katoa o te pihopatanga ki te whenua o Hiona, ki te whenua o Hainaha (Katarana) ano hoki,

13. Kua whakatapua hoki e ahau te whenua o Hainaha (Katarana) i runga i taku ake wa hei painga mo nga Hunga Tapu o te Runga Rawa; mo tetahi takiwa hoki i roto i Hiona;

14. No te mea ko te tikanga kia nui haere a Hiona i runga i te ataahuatanga, i runga i te tapunga; kia whakarahia atu ona rohe; kia whakakahangia ona takiwa; ae ra, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, kia tino whakatika ake a Hiona me te kakahu i ona kakahu ataahua;

15. No reira e hoatu ana ahau tenei whakahaunga ki a koutou; ara kia herea a koutou ano e tenei kawenata, a ka meatia ia kia rite ki nga ture a te Ariki.

16. Nana, ko tenei ia he matauranga ano i roto i a au, he painga mo koutou.

17. Ko te tikanga, kia rite tahi koutou, kia rite ano hoki ta koutou whai tikanga ki nga taonga hei painga mo runga i te whakahaeretanga i nga mea o a koutou tuaritanga ma ia tangata, ma ia tangata e rite ai ki

ana e hiahia me ana e hapa nei, ki te mea e tika ana e pera ai;

18. A, ko enei katoa hei painga mo te Hahi o te Atua ora, kia mahia e nga tangata katoa ki ona taranata hei mea e whiwhi ai ia ki etahi atu taranata ano; ae ra he tataki rau hei hoatutanga ki roto ki te whare toa o te Ariki, kia waiho ia te taonga noa mo te Hahi katoa.

19. Kia whai-whakaaro i nga tangata katoa hei painga mo tona hoa tata e whakaritea ana nga mea katoa i runga i te ngakau tapatahi ki te kororia a te Atua.

20. Ko tenei ia te tikanga kua oti e ahanu te whiri-whiri hei tikanga mau tonu ki a koutou; a ki a koutou kai-whakakapi ano hoki, ki te mea ka kore a koutou hara;

21. A, Ko te tangata e whakataka ana i tenei kawenata me te whakapakeke i tona ngakau, ka whakawakia ia kia rite ki ta nga ture o toku Hahi; ka tukua atu ia ano hoki ki nga whakamamaetanga a Hatana taea noatia te ra o te hokonga.

22. Na, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko tenei ia he matauranga, whakahoa atu i a koutou ano ki te taonga o te tika-kore; a ka kore koutou e patua e ratou.

23. Waihotia te whakawakanga ki a au, naku hoki tera, maku ano te rapu utu. Kia tau te rangimarie ki a koutou; kia noho tonu aku manaakitanga ki a koutou,

24. Hei a koutou te kingitanga inaianei, mo ake tonu atu ano hoki, ki te kahore koutou e taka atu i ta koutou unga. Ae ra ano. Amine.

WAHANGA 83.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite i Itipeha, Takiva o Tiakihana, Mihuri, i a Aperira 30, 1832.

1. He pono e ai ta te Ariki, haunga nga ture a te Hahi mo nga wahine me nga tamariki, ko ratou no te Hahi, kua mate nei o ratou tane, o ratou papa ranei.

2. E whai-tikanga ana nga wahine ki a ratou tane hei oranga mo ratou, taea noatia te wa e tangohia atu ai o ratou tane, a ki te kore e kite he kai-whakataka ture ka noho tonu ratou ki roto ki te Hahi;

3. A ki te kore ratou e u, e kore ratou e noho ki roto ki te Hahi; engari e kore e arai atu i a ratou te noho i runga i a ratou kainga tupu kia rite ki ta nga ture o te whenua.

4. Ko nga tamariki katoa e whai-tikanga ana ki o ratou matua hei oranga mo ratou kia fae ra ano ratou ki te kaumatuatanga.

5. Hei muri i taua wa ka whai-tikanga ratou ki te Hahi, ara, ki te whare-toa o te Ariki ki te kahore e whai-rawa ana o ratou matua hei hoatu taonga tuku-tuku mo ratou.

6. Ma nga whakatapunga o te Hahi te whare-toa e tautoko, me tiaki ano nga pouaru me nga pane me te hunga rawa-kore ano hoki. Amine.

WAHANGA 84.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa te Poropiti, i Katarana, Takiwa o Keuka, Ohai, i te 22 me te 23 o Hepetema, 1832.

1. He whakakitenga na Ihu Karaiti ki tana pononga ki a Hohepa Mete, tamaiti, ki a ratou hoki ko nga kaumatatau tokoono i a ratou e whakakotalitia ana o ratou ngakau me te karanga ake i o ratou reo ki runga.

2. Na, ko te kupu a te Ariki mo tana Hahi, e whakapumautia ana i nga ra o muri nei hei whakahokinga i tona iwi pera me tana kua oti te korero ma roto i nga mangai o ana poropiti mo te kohikohinga o ana Hunga Tapu kia tu ki runga ki te Maunga Hiona; ko ia nei ka meinga te pa a Hiruharama Hou.

3. Ka hanga nui hoki taua pa ki te wahi i wehea mo te temepara, i te wahi i tutohutia hoki ia e te matihao o te Ariki ki nga rohe hauauru o te takiwa o Mihuri; a, i whakatapua hoki e te ringa a Hohepa Mete, tamaiti, ratou ko etahi atu i ahuaekatia ai e te Ariki.

4. He pono ko te kupu tenei a te Ariki ma te whakahuhihuitanga i nga Hunga Tapu, ka hanga te pa a Hiruharama Hou, timata ake ai ia i tenei wahi, ara te wahi o te temepara, kia hanga nei hoki ai te temepara i roto i tenei whakatupuranga;

5. He pono hoki, e kore tenei whakatupuranga e pahemo kia hanga ra ano tetahi whare ki te Ariki, ka tau iho hoki tetahi kapua ki runga, ko taua kapua,

koia te kororia a te Ariki, mana e whakaki te whare.

6. Ko nga tama a Mohi, e rite ana ki te Tohungatanga Tapu i riro nei hoki i a ia i raro i te ringa o tona hungawai o Ietoro;

7. I riro i a Ietoro i raro i te ringa o Kerepe;

8. Ko Kerepe i raro i te ringa o Erehu;

9. Ko Erehu i raro i te ringa o Heremi;

10. Ko Heremi i raro i te ringa o Kara;

11. Ko Kara i raro i te ringa o Iraia;

12. Ko Iraia ia i raro i te ringa o te Atua.

13. I ora hoki a Iraia i nga ra o Aperahama, nana hoki ia i manaaki—

14. Ko taua Aperahama hoki i riro i a ia te Tohungatanga i a Merekihereke, ko ia i riro ai i roto i te kawai o ona matua tae noa ki a Noa.

15. A, i a Noa tae noa ki a Enoka ma roto i te kawai o o ratou matua;

16. A, i a Enoka tae noa ki a Apera (ko ia i kohurutia e tona tuakana) i whiwahi nei te Tohungatanga he mea ia na nga whakahaunga a te Atua, na te ringa hoki o tona matua o Arama, ko ia nei hoki te tangata tuatahi.

17. Kei te Hahi tonu o te Atua taua Tohungatanga i nga whakatupuranga katoa, a kahore he timatanga o nga ra, he mutunga ranei o nga tau.

18. I whakaukia hoki e te Ariki tetahi tohungatanga ki runga ki a Arona me ona uri i roto i o ratou whakatupuranga; ko ia hoki te tohungatanga e noho tahi tonu ana ki te Tohungatanga, ara te ritenga tapu rawa a te Atua.

19. Kei tenei Tohungatanga Nui te whakahaeretanga i te Rongo-pai, kei roto hoki nga kii o nga mea huna o te kingitanga, tae noa ki te kii o te matauranga o te Atua;

20. No reira i roto i ona tikanga e kite ana i te mana o te tika.

21. A, ki te kahore ona tikanga me te mana o te Tohungatanga e kore e kite i te mana o te tika i waenganui i nga tangata i roto i te kikokiko;

22. No te mea, ki te kahore tenei, e kore tetahi tangata e ahei te kite i te kanohi o te Atua, te Matua, a ora ano.

23. Na Mohi tenei i whakaako ki nga tamariki a Iharaira i te koraha; nana hoki ratou i tohutohu ki te

whakatapu i tona iwi hei mea e ahei ai ratou te kite i te kanohi o te Atua.

24. Heoi kihai i taea te noho ki tona aroaro, na te whakapakeketanga hoki ia o o ratou ngakau; no reira te Ariki i runga i tona riri (kua tahu hoki tana riri ki a ratou) i oati ai, e kore ratou e tomo ki tona okiokinga i roto i te koraha, ko taua okiokitanga koia te raneatanga o tona kororia.

25. No reira i tangohia ake a Mohi e ia i roto i a ratou me te Tohungatanga Tapu ano hoki.

26. Heoi i waiho te tohungatanga iti kei roto i taua tohungatanga te kii o te minitatanga a nga anahera me te Rongo-pai whakatakatu.

27. Ko tenei Rongo-pai, he Rongo-pai no te ripenatatanga, no te rumakanga o te murunga hara, no te ture o nga tikanga o te kikokiko, i mea ai te Ariki i runga i tana riri kia noho ki te whare o Arona kei waenganui i nga tamariki a Iharaira tae noa ki a Hoani, na te Atua ia i whakaara ake ai, i whakaki ano hoki ki te Wairua Tapu i te kopu o tona whaea;

28. I rumakina hoki a ia i a ia e tamariki ana, i whakaritea ano hoki ia e te anahera a te Atua, i te wa e waru ona ra ki tenei mana hei whakahoro i te kingitanga o nga Hurai, hei whakatika hoki i te huarahi o te Ariki i te aroaro o tona iwi, hei whakariterite hoki i a ratou mo te haerenga mai o te Ariki kua oti nei te homai nga mana katoa ki tona ringa.

29. Ko tenei ano e tika ana hoki kia rite nga karangatanga o te kaumatua, o te pihopa hoki i roto i te Tohungatanga Nui.

30. Ko tenei ano he tika hoki kia rite nga karangatanga o te kai-whakaako, o te rikona hoki i roto i te tohungatanga iti; ko te tohungatanga ia i whakaukia ki runga ki a Arona ratou ko ana tama.

31. No reira ka pera me taku i ki mo nga tama a Mohi—ma nga tama a Mohi me nga tama a Arona ano hoki e tapae atu i nga homaitanga e pai ai me nga tapaenga hoki i roto i te whare o te Ariki, kia hanga hoki taua whare ki te Ariki i roto i tenei whakatupuranga, ki te wahi tapu kua oti i a au te whiriwhiri;

32. A ka whakaki ki te kororia o te Ariki nga tama a Mohi me nga tama a Arona ki runga ki Maunga Hiona, ki te whare o te Ariki, he tama hoki koutou nana; me te tokomaha hoki kua karangatia nei e

ahau, kua tonoa atu ano hoki ki te hanganga ake i taku Hahi;

33. Ko te tangata e u ana a ka whiwhi ki enei Tohungatanga e rua kua kiia ake nei e ahau, ki te whakauri e a ratou karangatanga, e whakatapua ana ratou e te Wairua ki te whakahoutanga ano hoki i o ratou tinana.

34. E meinga ana hoki ratou he tama na Mohi, na Arona, na te uri o Aperahama, na te Hahi, na te kingitanga, na te hunga whiriwhiri hoki a te Atua;

35. Ko nga tangata e whiwhi ana ki tenei Tohungatanga e manako ana ki a au, e ai ta te Ariki;

36. Ko ia e manako ana ki aku pononga e manako ana ki a au.

37. Ko ia e manako ana ki a au e manako ana ia ki toku Matua.

38. A, ko ia e manako ana ki toku Matua e whiwhi ia ki te kingitanga o toku Matua, no reira ko a toku Matua ka hoatu te katoa ki a ia;

39. E rite ana tenei ki te oati me te kawenata o te Tohungatanga.

40. No reira ko te katoa e whiwhi ana ki te Tohungatanga e tango ana i tenei oati me te kawenata o toku Matua, e kore nei e takahia e ia, e whakanekehia atu ranei;

41. Heoi, ko te tangata e whakataka ana i enei kawenata i muri i tana tangohanga, a ka tino tahuri ke atu i taua mea, e kore ia e whai murunga hara i roto i tenei ao, i te ao meake puta mai.

42. Me te katoa ano hoki kahore e whiwhi ki tenei Tohungatanga, ki te mea kua whiwhi nei koutou, ko ia te mea e whakaukia nei e ahau ki runga ki a koutou nga mea i konei i tenei ra na toku reo i puta mai nei i nga rangi, ano ko taku i hoatu ai ki te mano tini o te rangi me aku anahera hei tiaki nei i a koutou.

43. Na, ka hoatu e ahau he whakahaunga ki a koutou, kia tupato ki a koutou ano, kia whai-whakaaaro tonu hoki ki nga kupu o te oranga-tonutanga:

44. Ma nga kupu katoa e puaki ana i te mangai o te Atua, ka ora ai koutou.

45. Ko te kupu a te Ariki, he pono, ko te pono he maramatanga, ko te mea e marama ana he wairua, ara te Wairua o Ihu Karaiti;

46. A, e whakamaramatia ana e te Wairua nga tangata katoa e puta mai ana ki te ao; a ko nga tangata

katoa i te ao e whakarongo ana ki te reo o te Wairua, e whakamaramatia ana ia e te Wairua;

47. Ko nga tangata katoa e whakarongo ana ki te reo o te Wairua ka haere ia ki te Atua ki te Matua;

48. A e whakaakona ana ia e te Matua ki te kawenata kua ofi nei e ia te whakahou me te whakau i runga i a koutou hei whakaaro hoki ia ki a koutou ano, otira e hara ia i te mea mo koutou anake, engari mo te ao katoa:

49. E takoto hara ana te ao katoa, e aue ana i raro i te pouritanga me te herenga o te hara;

50. Ma tenei ka mohio ai koutou kei raro ratou i te herenga o te hara i te mea kahore ratou e haere mai ana ki a au.

51. Ko te tangata e kore nei e haere mai ki a au, kei raro ia i te herenga o te hara;

52. Ko ia e kore e rongo nei ki toku reo e kore e mohio ki toku reo, a e hara ia i a au.

53. A ma tenei ka mohio koutou ki te hunga tika i te hunga hara, ki te ao katoa ano hoki e aue ana ia i raro i te hara me te pouritanga inaianei ano.

54. A, i whakapouritia o koutou hinengaro i mua he mea na te whakapono kore, na ta koutou whakaaro noa iho hoki ki nga mea kua whiwhi nei koutou,

55. Nana hoki, na te horihori me te whakapono-kore i tau iho te whakahe ki te Hahi katoa.

56. Ko tenei whakaheanga e tau iho ana ki nga tamariki o Hiona, ae ra, ki te katoa;

57. Ka pera ta ratou noho i raro i tenei whakaheanga, kia ripeneta ra ano ratou me te mahara ki te kawenata hou, ara te Pukapuka a Moromona me o mua whakahaunga kua hoatu nei e ahau ki a ratou, e hara i te korero noa, engari kia mahi, kia rite ki taku i tuhituhi ai,

58. Kia whakaputaina mai e ratou nga hua e rite ana mo te kingitanga o to ratou Matua, ki te kahore he pera ka waiho he whiu, he whakawa hei ringihanga ki runga i nga tamariki o Hiona;

59. Ka waiho ranei ma nga tamariki o te kingitanga e whakapoke i taku whenua tapu? He pono, ko taku e mea atu nei ki a koutou, kahore.

60. He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou e rongo ana ki aku kupu, ko toku reo hoki ia, ka koa ano hoki koutou ki te manako koutou ki enei mea;

61. Maku koutou o koutou hara e muru ki tenei whakahaunga kia pumau tonu i roto i o koutou hine-ngaro i runga i te whakaaro tika me te wairua inoi, i runga i te whakaatu i te whakaaturanga ki te ao katoa mo aua mea e whakakitea ana ki a koutou.

62. No reira haere koutou ki te ao katoa, a, ko nga wahi e kore e taea e koutou me tono e koutou tetahi ki reira kia puta atu i a koutou tenei whakaaturanga ki te ao katoa, ki nga tangata katoa.

63. Ko taku i ki atu ki aku apotero ka ki ano ki a koutou, no te mea he apotero koutou naku; ae ra, ko a te Atua Tohunga Nui; ko koutou era kua homai e toku Matua ki a au, he hoa ano hoki koutou noku;

64. No reira ko taku i ki atu ai ki aku apotero, ka ki ano ki a koutou; ko nga tangata katoa e whakapono ana ki a koutou kupu, me te rumaki ano ki te wai hei murunga hara ka whiwhi ki te Wairua Tapu.

65. A ka whai tahi enei tohu i te hunga whakapono.

66. Ma toku ingoa ka mahi ratou i nga mahi maha whakamiharo;

67. Ma toku ingoa ka pei rewera ai;

68. Ma toku ingoa ka whakaora i nga turoro;

69. Ma toku ingoa ka meinga nga kanohi o nga matapo kia kite, me nga taringa turi kia rongo;

70. A, ka korero ake te arero o te reo-kore;

71. A, ki te hoatu te paitini e tetahi tangata ki a ratou, e kore e ahatia ratou.

72. E kore e ahatia ratou e te paitini o te nakahi.

73. Heoi ka hoatu e ahau he whakahaunga ki a ratou kia kore ai ratou e whakamanamana ki enei mea, kei korerotia ranei ki te ao, no te mea e hoatu ana enei mea ki a koutou hei painga mo koutou ake, hei whakaoranga ano hoki.

74. He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko te tangata e kore nei e whakapono ki a koutou kupu, e kore hoki e rumakina ki te wai i runga i toku ingoa hei muru i o ratou hara kia whiwhi ki te Wairua Tapu, ka tau te he ki a ratou, e kore hoki ratou e tomo ki roto ki ta toku Matua kingitanga, ki te wahi hoki e noho ai maua ko toku Matua.

75. Na, ko tenei whakakitenga i a koutou me te whakahaunga ano hoki e whai tikanga ana i tenei haora i runga i te ao katoa; a ko te Rongo-pai he mea ma te katoa kahore ano kia whiwhi.

76. Heoi, he pono taku e mea atu nei ki ngā tangata kua hoatu nei te kingitanga ki a ratou, ma koutou e kauwhau ki a ratou kia ripeneta ai ratou i o ratou hara o mua, no te mea ka riria ratou mo o ratou ngakau kino o te whakapono-kore; me a koutou teina ano hoki i Hiona mo ta ratou whananga ki a koutou i te wa i tono ai ahau i a koutou;

77. A tenei ano taku e mea ai ki a koutou e aku hoa, (no te mea ka karangatia koutou e ahau he hoa noku) he mea tika ia te hoatu i tenei whakahaunga ki a koutou; kia rite koutou ki aku hoa i ngā ra i haereere tahi ai ahau me ratou ki te kauwhau i te Rongo-pai i runga i taku mana,

78. Kihai ano hoki ahau i tuku i a ratou kia whai putea, pukapuka moni ranei, kia takirua ngā koti ranei;

79. Na, e tonoa atu ana koutou e ahau ki te whakamatau i te ao, a e ea ana i te kai mahi tana utu.

80. A ko te tangata e haere ana ki te kauwhau i tenei Rongo-pai o te kingitanga, a e kore hoki ia e ngakau kore ki ngā mea katoa, e kore te hinengaro e ngenge, e pouri ranei i te tinana, te rara, te pona ranei: kahore hoki e makere tetahi makawe o tona matenga ki te whenua kahore e maharatia. E kore hoki ratou e haere mate-kai, mate-wai ranei.

81. No reira kua e manukanuka ki ngā mea mo apopo, ki ngā mea ranei e kai ai koutou, ki ta koutou e inu ai ranei, ki te kakahu ranei e kakahu ai koutou;

82. Maharatia ngā ringaringa o te whenua te tupu, e kore nei e mahi, e kore nei ano e miro, a ko ngā kingitanga o te ao me a ratou kororia e kore nei e rite ki tetahi o enei te whai kakahu;

83. E matau ano hoki to koutou Matua i te rangi, e matea ana e koutou enei mea katoa.

84. No reira me waiho mo apopo o apopo mea.

85. Kua hoki koutou e manukanuka i mua atu ki ta koutou e mea nei, engari me puranga tonu ake ki roto ki o koutou hinengaro ngā kupu o te oranga, ka hoatu ano hoki ki a koutou i te haora pu ano te wahi e tika ai hei hoatutanga ki ngā tangata katoa.

86. No reira kia kore tetahi tangata i waenganui i a koutou (ma te katoa ano hoki e u ana tenei whakahaunga, mo ratou hoki e karangatia e te Atua i roto i te Hahi ki te mahi minita) i tenei haora ano e mau

putea, pukapuka moni ranei, e haere nei ki te whakapuaki i tenei Rongo-pai o te kingitanga.

87. Nana, ka unga atu koutou e ahau ki te whakatika i te ao mo a ratou mahi kino katoa, kia whakakakona ai ratou ki tetahi whakawakanga e puta mai ai.

88. A ko ia e manako ana ki a koutou, kei reira ano hoki ahau, no ka haere ahau ki mua i to koutou aroaro; ka tu ahau ki to koutou ringa matau, maui hoki, ka noho hoki toku Wairua ki o koutou ngakau, me aku anahera ka karapotitia koutou hei whakakaha ake i a koutou.

89. Ko ia e manako ana ki a koutou, e manako ana ki a au, a ka whangainga koutou e ia, ka whakakakahuria hoki koutou me te hoatu ano he moni ki a koutou.

90. Ko ia e whangai ana i a koutou, e kakahu ana ranei i a koutou, e hoatu moni ana ranei ki a koutou, e kore ia e hapa i tona utu.

91. A ko ia e kore nei e mahi enei mea, e hara ia i te akonga naku, ma tenei ka matau ai koutou ki aku akonga.

92. Ko ia ka kore nei e manako ki a koutou me haere atu i reira, ko koutou anake, me horoi hoki o koutou waewae ki te wai purata, ahakoa ra e wera ana, makariri ranei, me whakaatu atu ia ki to koutou Matua i te rangi kia kua e hoki ano ki taua tangata.

93. A ko nga kainga, nga pa ranei e tomo ai koutou kia peratia ano.

94. Otira, rapua marietia, kua e ruarua, aue te mate mo taua whare, taua kainga, taua pa ranei e whakakahore ana ki a koutou, ki a koutou kupu, ki ta koutou whakaaturanga ranei moku.

95. E ki ana ahau aue te mate mo taua whare, taua kainga, taua pa ranei e whakakahore nei i a koutou kupu, i a koutou whakaaturanga moku;

96. Na, ko ahau ko te Kaha Rawa kua oti ahau te whakapa i oku ringaringa ki nga iwi hei whakawhiu i a ratou mo a ratou mahi tutu;

97. A ka horapa atu nga whiu, a e kore aua mea e tangohia ake i te whenua kia whakaoti ra ano taku mahi e poroa i runga i te tika.

98. Kia matau mai ra ano ki a au te katoa e noho ana, ae ra i te iti ki te rahi, ka whakakiiia ki te matauranga o te Ariki, ka kite hoki he kanohi, he kanohi, a

ka whakannua o ratou reo me te waiata tahi te reo ki tenei waiata hou, e mea ana—

99. Kua whakahoki te Ariki i Hiona
 Kua hokona e te Ariki tona iwi a Iharaira,
 He whiriwhiringa ia na te aroha noa,
 I whakaputaina mai ai ia, he mea
 Na te whakapono me te kawenata o o ratou
 matua.
100. Kua hokona e te Ariki tona iwi,
 Kua herea hoki a Hatana, kua memeha hoki te
 taima:
 Kua huihuia e te Ariki nga mea katoa ki te
 kotahitanga;
 Kua whakaputa mai te Ariki i Hiona i runga.
 Kua whakaputa ake te Ariki i Hiona i raro.
101. Kua aue te whenua, kua whakaputaina mai tona
 kaha:
 A whakapumautia ana te pono ki roto ki ona
 whekau;
 Kua emiemi mai ano te maramatanga o nga
 rangi ki runga ki a ia:
 Kua oti nei hoki ia te whakakakahu ki te kororia
 o tona Atua;
 Kei te tu ano ia ki waenganui i tona iwi.
102. Waiho atu ki to tatou Atua te kororia, te honore,
 Te mana me te kaha; e kii ana hoki ia i te mahi
 tohu,
 Te tika, te aroha, te pono me te rangimarie,
 Mo ake, ake tonu atu, Amine.
103. Tenei ano he pono, he pono taku e mea atu nei
 ki a koutou, he tika ia ma nga tangata katoa e haere
 nei ki te whakapuaki i taku Rongo-pai mau tonu, ki
 te mea he hapu a ratou, a ka whiwhi ki nga moni e
 homai noa mai ana, me tuku atu e ratou ki a ratou, e
 whakamahi ranei hei painga mo a ratou hapu, kia
 pera me ta te Ariki e tohutohu ai ki a ratou he pai
 hoki tenei ki a au.
104. A ko ratou kahore a ratou hapu i whiwhi ki nga
 moni me tuku atu ki te Pihopa i Hiona, ki te pihopa
 ranei i Ohaio kia whakatapu ai ia hei whakaputanga
 mai i nga whakakitenga me te perehitanga hoki i
 taua mea, mo te whakapumautanga i Hiona.
105. A ki te homai e tetahi tangata ki tetahi o kou-
 tou he koti, he kakahu ranei me tango i te mea ta-

whito, hoatu ia ki te hunga rawa-kore, me haere atu i runga i te hari.

106. A ki te mea kei waenganui i a koutou tetahi tangata e toa ana i runga i te Wairua, mana e tango i te tangata ngoikore hei hoa mana kia whai pai ai ia i runga i te mahaki, kia meinga ai ia he mea toa ano hoki.

107. No reira me tango e koutou nga tangata kua oli nei te whakarite ki te tohungatanga iti, kia tono atu ratou ki mua i a koutou hei whakarite, hei whakapai hoki i nga tikanga me te huarahi ano hoki ma ratou hoki e whakarite i nga mahi e toe nei i a koutou e kore nei e ahei i a koutou te whakatutuki.

108. Na, ko tenei te mahi a aku apotoro i nga ra onamata hei hanga ake i taku Hahi ki a au.

109. No reira, kia tu nga tangata katoa ki runga i tana ake turanga mahi me te mahi ano hoki ki tana karangatanga; kia kua hoki te matenga e mea ki nga waewae, kahore ana mahi ma nga waewae, no te mea ki te kahore nga waewae, me pewhea e tu ai te tinana ?

110. E whai tikanga ano te tinana ki nga wahi katoa kia whakapaia ngatahitia te katoa hei mea e tino rite ai te tinana katoa.

111. Ko te tikanga ia kia haereere nga Tohunga Nui me nga kaumatua ano hoki, tae noa ki nga tohunga iti ano hoki; engari ia me whiriwhiri nga rikona ratou ko nga kai-whakaako hei tiaki i te Hahi, me te tu tonu ano hei minita i roto i te Hahi.

112. A ko te pihopa ko Nuera K. Witini kia haereere ano hoki ki waenganui i nga peka ki te rapu i te hunga rawa-kore, hei minita ano hoki ki a ratou mo a ratou mea e hapa ana, he mea na te whakaititanga i te hunga faonga, i te hunga whakapehapeha ano hoki;

113. Ko te tikanga ano mana e whiriwhiri tetahi tangata hei whakarite i ana mahi ake kia rite ki tana e tohutohu ai:

114. Otira tukua te pihopa kia haere atu ki te pa ki Niu Iaka, ki te pa ki Arapani ano hoki, ki te pa ki Pahiata ano hoki hei whakaatu ki nga tangata o aua pa ki te tangi o te Rongo-pai, ki te reo nui e whakaatu atu ana te whakamatenga me te whakakahoretanga e tatari ana mo ratou e whakakahore ana ki enei mea;

115. Me he mea e whakaparahakotia ana enei mea e ratou kua tata te haora o te whakawakanga mo ratou,

a ka waiho to ratou whare kia takolo kau ano ki a ratou.

116. Kia whakawhirinaki a ia ki a au, a e kore ia e whakapoauautia, a e kore ano hoki tetahi o ona makawe e taka ki te whenua e kore e maharatia.

117. He pono taku e mea atu nei ki a koutou ki te toenga o aku pononga, me haere atu koutou kia rite ki te mea e ahei ana koutou i runga i a koutou karangatanga o tetahi, o tetahi ki nga pa whakaharahara, ki nga pa ririki hoki, me te whakahe i te ao i runga i te tika mo a ratou mahi tika-kore, whakarihariha hoki, e whakaatu atu ana i runga i te tino maramatanga te takoto kautanga o nga whakarihariha i nga ra whakamutunga;

118. Ko tenei, ma koutou, e ai ta te Ariki Kaha Rawa, maku e mea kia whawhati o ratou rangatiratanga, aha-koa ra ka whakangauetia te whenua e ahau, me nga rangi whetu kia tuoi;

119. No te mea ko ahau te Ariki kua totoro atu toku ringa hei whakamahi i nga kaha o te rangi; e kore koutou e kite ia inaianei; engari e poto te wa ka kite koutou, a ka mohio ai ko ahau ano, a ka haere mai ahau ka kingi tahi me toku iwi.

120. Ko ahau te Arepa me te Omeka, te timatanga me te whakamutunga. Amine.

WAHANGA 85.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i Katarana, Ohaio, i a Noema 27, 1832. mo nga Hunga Tupu i Hiona, Takirua o Tiakihana, Mihuri.

1. Ma te kai-tuhituhi a te Ariki kua whiriwhiria nei e ia, mana e whakarite tetahi whakapaparanga me te whakaaturanga hoki o te Hahi mo nga mea katoa e puta mai ai ki Hiona, mo ratou hoki e whakatapua ana i o ratou rawa, e whiwhi ana hoki ki nga wahi tupu e tika nei i te pihopa.

2. Mo to ratou ahua hoki o te ora, mo to ratou whakapono me nga mahi; mo te hunga i taka ano hoki, e taka atu ana i muri i te rironga i a ratou o o ratou wahi tupu.

3. Na, kahore e tika ki ta te Atua whakaaro, ki tana whakahau ranei, kia tuhituhia ngatahitia me te iwi o

te Atua, nga ingoa o te hunga kahore nei e whiwhi ki nga wahi tuturu mo ratou i raro i te ture whakatapu, rite tonu ki tana ture i homai nei e ia, he mea e tango whakatekau ai ia i tona iwi, kia taea ai e ratou te tu i te ra o te riri, i te ra o te tahunga.

4. Kia kauaka hoki e tiaki i o ratou whakapapa, kia kaua ano hoki e kitea ki nga wahi o nga whakaaturanga, nga whakapapa ranei o te Hahi;

5. Kia kore ano hoki e kitea o ratou ingoa, nga ingoa ranei o nga matua, nga ingoa ranei o nga tamariki e tuhituhi iho i rolo i te pukapuka o te ture o te Atua, e ai ta te Ariki o nga Mano.

6. Ae ra, e ai ta te reo iti, ngawari, e kohumuhumu ake ana a werohia putia nga mea katoa; a he maha nga wa i meinga ai oku wheua kia tu-wiriwiri, i te mea ka marama te reo, e mea ana:

7. A tenei ake te wa ko ahau, ko te Ariki te Atua ka tono i telahi he marohirohi, he kaha hoki, e pupuri ana i te hepeta o te mana i tona ringa, e kakahuria ana ki te maramatanga hei kakahu, ka whakapuakina mai nga kupu e tona mangai he kupu mau tonu; ko ona whekau he puna o te pono, hei whakapai i te whare o te Atua, me te whiriwhiri ano (he mea na te rota) nga wahi tupu o nga Hunga Tapu, ko o ratou ingoa nei me nga ingoa o o ratou matua, me nga ingoa o a ratou tamariki e kitea e tuhituhia ana ki roto ki te pukapuka o te ture a te Atua;

8. Ko te tangata ra i karangatia e te Atua, i whakarite hoki ki te totoro tona ringa hei pupuri i te aaka o te Atua, ka hinga ia e te patunga o te mate pera me te rakan e patua ana e te patunga nui o te uira;

9. A, ko ratou katoa kahore nei e kitea ki roto i te pukapuka o te whakamaharatanga, e kore e whiwhi ki te wahi tupu i taua ra, engari ka patua ratou ki waenga, ka whiwhia ngatahitia a ratou wahi mo ratou kei roto i te hunga whakapono-kore, ki te wahi o te aue-tanga me te teteatanga o nga niho.

10. Ko enei mea e hara ia i te korero naku ake; no reira e ai ta te Ariki i korero ai, e whakatutukitia ana e ia.

11. A, ko ratou nei no te Tohungatanga Nui, e kore nei e kitea o ratou ingoa e tuhituhia ana i roto i te pukapuka o te ture—e mohiotia ana kua taka atu ki waho, kua tapahia atu ranei i te Hahi, ko nga tangata o te tohungatanga iti ranei, ko nga mema ranei a taua

ra e kore ratou e kite i tetahi wahi tupu ki waenganui i nga Hunga Tapu o te Runga Rawa;

12. Ka meinga kia peratia ki a ratou me te mea i whakaritea ki nga tamariki a te tohunga, e korero ana mo taua mea i te pukapuka a Etera, te rua o nga upoko, te ono tekau ma tahi me te ono tekau ma rua o nga rarangi.

WAHANGA 86.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Poropiti, i Katarana, Takiwa o Keuka, Ohaiio, i te 6 o Tihema, 1832, e whakamarama ana i te kupu whakarite mo te witi me te taru kino.

1. He pono, e ai ta te Ariki e mea nei ki a koutou e aku pononga, mo te kupu whakarite o te witi me nga taru kino.

2. Na, he pono taku e mea nei, te maara ko te ao; a, nga apotoro ko nga kai-rui i nga purapura;

3. A, i te mea kua moe ratou, te kai-whakatou nui i te Hahi, te tangata taka, te wahine puremu, ara a Papurona, ko ia e mea ana nga iwi katoa kia inu i tona kaapa, i roto hoki i nga ngakau te hoa-riri, ara a Hatana e noho ana hei kingi, nana, ko ia te rui nei i nga taru kino, no reira e koaoaotia ana te witi e nga taru kino, me te whiu ano hoki i te Hahi ki roto i te koraha.

4. Nana, kei nga ra whakamulunga, ae ra, ko aia-nei ano, i te mea e timata ana te Ariki ki te whakaputa mai te kupu, a e pihi ake ana te rau e ngawari ana.

5. Na, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, e karanga ana nga anahera ki te Ariki i te ao, i te po, e noho tatari ana kia tonoa atu hei kokoti i nga maara.

6. Heoi, i mea atu te Ariki ki a ratou kia kaua e hutia ake nga taru kino i te mea e ngawari ana te rau (he pono hoki kei te ngoikore te koutou whakaponu) kei whakakinongia e koutou te witi.

7. No reira tukua te witi me te taru kino kia tupu tahi ake, kia tino rite ra ano te kotinga, ko reira matua kohikohi ai te witi i roto i nga taru kino; a i muri i te kohikohinga i te witi, nana ra ! e paihere ana nga taru kino i roto i nga puranga, a, e waiho ana te maara kia tahuna,

8. No reira, e ai ta te Ariki ki a koutou kua whiwhi nei ki te Tohungatanga i ahu mai ma roto i te kawai o o koutou matua,

9. No te mea mo koutou ia nga taonga ki ta te kiko-kiko, kua huna nei i te ao, me te Karaiti i roto i te Atua:

10. No konei to koutou oranga me te Tohungatanga, a e tika ana hoki kia mau tonu i roto i a koutou me o koutou kawainga tae noa ki te whakahokinga o nga mea katoa i koreroia ai e nga mangai o nga poropiti tapu i le timatanga ra ano o te ao.

11. No reira ka koa koutou ki te u tonu ki taku tika hehi maramatanga ki nga Tauwi, ma tenei Tohungatanga ka mea hehi kai-whakaora mo taku iwi mo Iharaira, kua korero mai te Ariki. Amine.

WAHANGA 87.

He whakakitenga me te Poropititanga i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite mo te Whawhai. I homai ia i te 25 o Tihema, 1832.

1. He pono, e ai ta te Ariki mo te taha ki nga whawhai tera e puta wawe mai, timata atu i te tautohetohenga i Kararaina Tonga (South Carolina), na ko tona mutunga ia he tini te hunga e whakamatea, me nga whakapouritanga ki te tini o te tangata.

2. Kei te haere mai nga ra, e ringihia ai te pakanga ki runga i nga iwi katoa timata atu i taua wahi;

3. Nana, ka wehewehe nga takiwa o te Tonga ki nga takiwa o te Nota; a, ka karanga nga takiwa o te Tonga ki etahi atu iwi hei awхина i a ratou, ae ra ki te iwi o Ingarangi e huaina nei, a ka karanga ano hoki ratou ki era atu iwi hei tautoko kei patua e era atu iwi, a ko taua whawhai ka ringihia ki runga ki nga iwi katoa.

4. A tenei ake i muri i nga ra maha ka whakatika ake nga taurekareka, (nga mangumangu) ki o ratou rangatira, ka whakahuihui i a ratou me te whakaako ano mo te whawhai;

5. A tenei ake ka huihui nga morehu o te whenua, a ka tino riri ratou, a ka whakararuru ratou i nga Tauwi ki tetahi raruru kino rawa;

6. A penei, ka tangi nga iwi o te whenua he mea na te hoari, me te whakahekenga toto, me te mate-kai, me te mate uruta, me nga ru, me te whatitiri o te rangi, me te uira kaha, riri hoki, ka rongo nga tangata ki te riri, ki te ringa whiu o te Atua Kaha Rawa, kia poto ra ano te mea i whiriwhiria ai mo te whakangaromanga o nga iwi katoa;

7. Kia mutu ake te tangi o nga Hunga Tapu me te toto hoki o nga Hunga Tapu te haere ake ki nga taringa o te Ariki o nga mano i te whenua, kia rapu utu ratou i a ratou hoa-riri.

8. Na reira me tu koutou ki nga wahi tapu, a kaua e neke atu ki wahi ke, kia tae mai ra ano te ra o te Ariki; na, e hohoro hoki te haere mai e ai ta te Ariki. Amine.

WAHANGA 88.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i Katarana, Takiwa o Keuka, Ohaio, i a Tihema
27. 1832.

1. He pono, ko te kupu tenei a te Ariki ki a koutou kua huihui mai nei kia whiwhi ki tana e whakaaro nei mo koutou.

2. Nana, he mea ahua-reka tenei ki to koutou Ariki, a kei te hari nga anahera mo koutou; kua tae ake a koutou inoi ki nga taringa o te Ariki o nga mano, a kua oti rawa hoki te tuhituhi ki roto i te pukapuka o nga ingoa o te hunga kua whakatapua; ara o te hunga mo ratou nei a Tikitiki-O-Rangi (Celestial kingdom).

3. No reira, ka tonoa atu e ahau ki a koutou tetahi atu Kai-whakamarie ki runga ki a koutou ki oku hoa, kia noho ki roto i o koutou ngakau, ae ra te Wairua Ora o te kupu whakaari; ko taua Kai-whakamarie koia tera i whakaaria ra e ahau ki aku akonga ka oti ra te tuhituhi e Hoani ki roto i tana whakaaturanga.

4. Ko tenei Kai-whakamarie koia tera te kupu whakaari ka hoatu e ahau ki a koutou mo te orangatonutanga, ara mo te kororia o te kingitanga i Tikitiki-O-Rangi (Celestial kingdom);

5. Ko taua kororia nei no te Hahi o te matamua, ara o te Atua, te mea tino tapu o te katoa i roto i a Ihu Karaiti, tana Tama.

6. Koia ano tera i kake ake ki runga, pera ano me ia i heke ki raro i nga mea katoa; ae ra i matau ia ki nga mea katoa, he mea e uru ai ia ki roto i nga mea katoa puta noa ia i nga mea katoa, ko te marama o te pono;

7. Ko taua pono nei kei te tiaho te marama, koia tenei te marama o te Karaiti. Kei roto hoki ia i te ra, a ko ia te marama o te ra, a ko ia ano te kaha i hanga ai te ra.

8. Kei roto ano ia i te marama, a ko ia te marama o te marama, a ko ia ano te kaha i hanga ai te marama.

9. Ko ia ano te marama o nga whetu, me te kaha ano i hanga ai ratou.

10. Ko ia ano kei te whenua, me to reira kaha ano; ae ra te whenua e tu na koutou i runga.

11. A ko te marama e tiaho nei inaianei, e hoatu nei he marama mo koutou, i puta mai i roto i a ia, nana nei o koutou kanohi i kite ai, ko ia ano hoki taua maramatanga e whakakaha nei i o koutou whakaaro;

12. Ko taua maramatanga hoki i ahu mai i te mata o te Atua, e whakaki nei i te takiwa ahakoa pehea tona nui.

13. Ko ia ano tera te maramatanga kei roto i nga mea katoa; na reira ano nga mea katoa i whai ora ai, ko ia ano te ture kei runga i nga mea katoa, ae ra ko te kaha ia o te Atua e noho nei i runga i tona torona, kei te uma ia o te mutunga-kore, kei waenganui hoki i nga mea katoa.

14. Na, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, na roto i te whakaoranga kua oti nei mo koutou i puta ake ai te aranga ake i te mate.

15. Ko te wairua raua ko te tinana, koia ra te wairua (soul) o te tangata.

16. A ko te aranga mai i te mate te whakaoranga mo te tangata.

17. A ko te whakaoranga mo te tangata e puta mai ana ma roto i a ia, nana nei nga mea katoa i whiwhi ai ki te ora. Kei roto ano i tona ngakan kua takoto te kupu, ka riro i te hunga rawa-kore, i te hunga ngakau iti te whenua.

18. No reira e takoto ana te tikanga me matua whakatapu te whenua i te hara kia tau ai hei Tikitiki-O-Rangi (Celestial glory);

19. No te mea, ina rite te mehua o tona hanganga, ko reira karaunatia ai ki te kororia, ara ka noho te Atua Matua ki reira;

20. He mea e riro ai te whenua mo ake tonu atu i nga tinana mo ratou nei te kingitanga o Tikitiki-O-Rangi (celestial kingdom), no te mea mo tenei take i hanga ai te whenua, a mo taua take ano ratou i whakatapua ai.

21. A ko te hunga kahore i whakatapua ma roto i te ture kua hoatu e ahau ki a koutou, ara te ture a te Karaiti, ka noho ratou ki tetahi atu kingitanga, ara ki te kingitanga o nga Rangi-Tu-Haha (terrestrial kingdom), ki te kore i reira ki te kingitanga o Rangi-Nui (telestial kingdom).

22. No te mea ko te tangata e kore e ahei ki te pupuri i te ture o te kingitanga o Tikitiki-O-Rangi (celestial kingdom) e kore e ahei ki te noho i roto i te kororia o Tikitiki-O-Rangi (celestial glory);

23. A ko te tangata e kore e ahei ki te pupuri i te ture o te kingitanga o nga Rangi-Tu-Haha, (terrestrial kingdom), e kore e ahei ki te noho i roto i te kororia o nga Rangi-Tu-Haha:

24. A ko ia e kore e ahei ki te pupuri i te ture o te kingitanga o Rangi-Nui (telestial kingdom) e kore e ahei ki te noho i roto i te kororia o Rangi-Nui; no reira kahore ia e tau mo tetahi kingitanga kororia. No kona, ka noho ia i roto i tetahi kingitanga e hara nei i te kingitanga kororia.

25. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, kei te pupuri te whenua i te ture o te kingitanga o Tikitiki-O-Rangi (celestial kingdom), ina hoki kei te rite tonu i a ia te mehua o tona hanganga, a kahore e takahi i te ture.

26. No reira meake nei te wa ka whakatapua ia (te whenua); he ahakoa ra ka mate ano ia, ka whakorangia ake ano hoki, a ka noho ia i roto i te kaha mana nei ia e whakaora, a, ko te hunga tika ka noho i reira:

27. He ahakoa ra ka mate ano nga tangata, engari ka ara ake ratou he tinana wairua:

28. Ko te hunga kei a ratou te wairua o Tikitiki-O-Rangi (celesfial) ka whiwhi ki o ratou tinana maori; ae ra, ka whiwhi koutou ki o koutou ake tinana, a ko te kororia mo koutou ko te kororia nana o koutou tinana i whakaora.

29. Ko koutou ko te hunga i whakaorangia e tetahi wahi o te kororia o Tikitiki-O-Rangi (celestial glory) ka whiwhi ki taua kororia ano, ae ra, ki tona ranea-tanga;

30. A ko te hunga i whakaorangia e tetahi wahi o te kororia o nga Rangi-Tu-Haha (terrestrial glory) ka whiwhi ki taua kororia ano, ae ra, ki tona ranea-tanga;

31. Me te hunga ano i whakaorangia e tetahi wahi o te kororia o Rangi-Nui (terestrial glory) ka whiwhi ano ki taua kororia, ae ra, ki tona ranea-tanga;

32. A ko te hunga e toe ana ka whakaorangia ano, engari ka hoki ratou ki te wahi mo ratou, kia whiwhi ai ratou ki te mea i whakaaetia e ratou mo ratou, no te mea kahore ratou i pai kia whiwhi ki te mea i tika mo ratou.

33. No te mea he aha te pai ki te tangata, me he mea ka hoatu taonga mana, a kahore ia e whiwhi ki taua mea. Nana, kahore tona ngakau e hari mo te taonga i hoatu mana, ki te kai-hoatu ranei o taua taonga.

34. Me tenei ano, he pono taku e mea nei ki a koutou, ko te mea kei raro i te ture, e tohungia ana e te ture, a, e whakapaingia ana, e whakatapua ana e taua ture ano.

35. Ko te mea e takahi ana i te ture a kahore e noho ki te ritenga o te ture, heoi ka anga, ka rapu kei a ia tonu he ture mona, me te whakaae ano ki te noho i roto i te hara, ara ka tino taparere atu ki roto i te hara, e kore rawa e taea te whakatapu e te ture, e te aroha ranei, e te pono, e te whakarite whakawa ranei. No kona me noho tonu ratou i roto i te paru.

36. Kua hoatu he ture mo nga kingitanga katoa:

37. A, he maha nga kingitanga; a kahore he wahi o te takiwa i kore he kingitanga; a kahore he kingitanga i kore he takiwa, ahakoa kingitanga nui, mea iti ranei.

38. A kua hoatu ki nga kingitanga katoa he ture; a ki nga ture katoa kei tena, kei tena tona mana me tona tikanga.

39. Ko nga mea ora katoa kahore e noho i roto i nga tikanga o ana ture e kore e whakatikaia.

40. No te mea ka piri te mohiotanga ki te mohio-tanga; te matauranga ka hopu ki te matauranga; te pono ka awhi ki te pono; te hara-kore ka aroha ki te hara-kore; te maramatanga ka piri ki te marama-tanga; te aroha ka aroha ki te aroha, me te mau ano

ki ona; te pono (justice) ka haere tonu i tona ara, me te mau ano ki tona ake; te whakarite whakawa ka haere i mua i te tangata e noho ana i runga i te to-rona, e kawana ana, e mahi ana i nga mea katoa.

41. E matau ana ia ki nga mea katoa, kei mua hoki i tona aroaro nga mea katoa, a, e karapotia ana ia e nga mea katoa: kei runga ake ia i nga mea katoa, kei roto ia i nga mea katoa, puta noa hoki ia i nga mea katoa, a e karapotia ana e ia nga mea katoa: nana ano nga mea katoa i puta ai, a nona ratou, ara, na te Atua ake, ake, ake.

42. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, kua hoatu e ia he ture ki nga mea katoa, a ko ta ratou haere kia rite ki aua ture i o ratou taima, i o ratou wa;

43. A kua takoto o ratou huarahi te faea te whaka-peau; ara he huarahi to nga rangi, he huarahi to te whenua, ara to te whenua me nga ao katoa.

44. E hoatu ana nga ao, he maramatanga mo tetahi, mo tetahi, i o ratou taima, i o ratou wa, i o ratou mini-ti, i o ratou haora, i o ratou ra, i o ratou wiki, i o ratou marama, i o ratou tau, enei katoa kotahi tau ki te Atua, ki te tangata ia kahore.

45. E huri ana te whenua i runga i ona parirau, me te ra hoki e tuku mai ana i tona maramatanga i te awatea, te marama e homai ana i tona i te po, me nga whetu ano e homai ana i to ratou maramatanga, i a ratou e huri haere ana i runga i o ratou parirau, i roto i o ratou kororia, i roto hoki i te kaha o te Atua.

46. Me whakarite koia e ahau enei kingitanga ki te aha, kia matau ai koutou?

47. Nana, ko enei mea katoa he kingitanga, a ko te tangata kua kite i tetahi o enei mea, i te mea iti rawa ranei o ratou, kua kite i te Atua e haere ana i roto i tona kingitanga, i tona kaha.

48. Ko taku kupu tenei ki a koutou, he pono kua kite taua tangata i a ia: otira ko ia i haere mai nei ki ona ake, kihai i matauria;

49. E tiaho ana te maramatanga i roto i te pouritanga, a kihai te pouritanga i matau ki a ia; otira kei te haere mai te ra e matau ai koutou ko te Atua pu ia; no te mea e ora ana koutou i roto i a ia; a nana hoki te ora;

50. Ko reira koutou matau ai kua kite noa koutou i a au, a ko ahau ano tenei, a ko ahau te maramatanga

pono i roto i a koutou, a ko koutou kei roto i a au; me i kahore e kore koutou e whai hua.

51. Nana, me whakarite e ahau enei kingitanga ki tetahi tangata he maara tana, a ka tonoa e ia ana pononga ki te maara, ki te kauluri i te maara;

52. Ka mea ia ki te tuatahi, haere koe e mahi i roto i te maara, a hei te haora tuatahi ka haere atu ahau ki a koe, a ko reira koe ka kite i te hari o toku kanohi;

53. Ka mea ano ia ki te tuarua, haere ano hoki koe ki te maara, a hei te haora tuarua ka haere atu ahau ki a koe me te hari ano o toku kanohi;

54. Ki te tuatoru ano i mea ia, ka haere atu ahau ki a koe;

55. I pera ano ia ki te tuawha, a taea noatia te mea tekau ma rua.

56. Katahi te Ariki o te maara ka haere ki te tuatahi i te haora tuatahi, a noho ana ki a ia i taua haora katoa, a meinga ana ia kia hari he mea na te marama o te kanohi o tona Ariki;

57. Muri mai ka hoki mai ia i te mea tuatahi, kia noho ai ia ki te mea tuarua, ki te mea tuatoru, ki te mea tuawha ano hoki, a taea noatia te tekau ma rua;

58. Na, ko te ahua tenei i whiwhi katoa ai ratou ki te marama o te kanohi o to ratou Ariki; tena tangata, i tona haora, i tona taima, i tona wa;

59. Timata i te tuatahi, taea noatia te mea whakamutunga, a, i te mea whakamutunga ki te mea tuatahi, a, i te tuatahi tae noa ki te mea whakamutunga;

60. Tena tangata i tona wa, pau noa tona haora, ae ra, rite tonu ki fa tona Ariki i whakahau ai ki a ia, kia whai-kororia ai tona Ariki i roto i a ia, me ia hoki i roto i tona Ariki, kia whai-kororia ai ratou katoa.

61. No reira, e whakaritea ana e ahau ki tenei kupu whakarite enei kingitanga katoa, me o reira tangata hoki; ia kingitanga i tona haora, i tona taima, i tona wa; rite tonu ki te oati a te Atua i mea ai.

62. Na, he pono taku e mea atu nei ki a koutou e oku hoa, ka waiho e ahau enei kupu ki a koutou, hei whakaaroaronga i roto i o koutou ngakau, me tenei whakahau ka hoatu e ahau ki a koutou, me karanga mai koutou ki a au, i a au e tata atu ana ki a koutou;

63. Whakatata mai ki a au, a ka whakatata ahau ki a koutou; rapua mariefia ahau, a ka kitea ahau e koutou; inoia, a ka whiwhi koutou; patukia, a ka uakina ki a koutou.

64. Me he mea ka inoia e koutou tetahi mea i te Matua i roto i toku ingoa ka homai ki a koutou, ki te mea e pai ana mo koutou;

65. Otiia, ki te inoia e koutou tetahi mea kahore e pai mo koutou, ka huri mai tana mea hei whakahenga mo koutou.

66. Nana, ko te mea e rangona na e koutou, ano he reo no tetahi e karanga ana i te koraha—i te koraha no te mea kahore ia e kitea ana e koutou—a ko toku reo, no te mea ko toku reo he Wairua; ko toku Wairua te pono; e tuturu ana te pono, kahore hoki ona mutunga; me he mea ia kei roto i a koutou ka whai hua ia.

67. Me he mea o koutou mata e anga atu ana motuhake ki toku kororia anake, katahi o koutou tinana katoa ka ki i te maramatanga a kore ake he wahi mo te pouritanga i roto i a koutou, ko te tinana hoki kua ki i te maramatanga e matau ana ki nga mea katoa.

68. No reira, whakatapua koutou, kia motuhake ai o koutou hinengaro ki te Atua anake, kei te haere mai hoki nga ra e kite ai koutou i a ia; no te mea ka whakakite ia i tona mata ki a koutou, a ka meatia tera i tona wa, rite tonu ki tana i pai ai.

69. Kia mahara ki te kupu whakaari nui, koia nei ano hoki te mea whakamutunga i hoatu e ahau ki a koutou; rukea atu hoki ki tawhiti o koutou whakaaro horihori, kua e puku katakata.

70. Me noho koutou, me noho i tenei wahi, karangatia hoki he huihuinga karakia, tera noa ake mo te hunga ko ratou nei nga matamua o nga kai-mahi i roto i tenei kingitanga whakamutunga;

71. Me karanga ake ki te Ariki te hunga kua whakatupatoria e ratou i runga i a ratou haere, me te whakaaroaro ano i roto i o ratou ngakau ki nga whakatupatoranga kua whakawhiwhia ki a ratou mo tetahi wa iti.

72. Nana, ko tenei! maku a koutou kahui e tiaki. Maku hoki e whakaara ake he kaumatua, e tono atu hoki ki a ratou.

73. Nana, ka whakahohoro ahau i taku mahi ina rite tona taima;

74. A ka hoatu e ahau ki a koutou, ko koutou hoki nga matamua o nga kai-mahi i roto i tenei kingitanga mutunga, he whakahau kia huihui ngatahi koutou, kia whakaturia koutou, kia whakaritea koutou, kia whakatapua hoki; ae ra, meinga o koutou ngakau kia

ma, horoia hoki o koutou ringaringa me o koutou waewae i mua i a au, kia meinga ai koutou e ahau kia ma;

75. Kia whakaatu atu ai ahau ki to koutou Matua, ki to koutou Atua, ki toku Atua ano hoki, e atea ano hoki, e atea ana koutou i te toto o tenei whakatupuranga kino; kia tutuki ai i a au tenei kupu whakaari, tenei kupu whakaari nui, whakamutunga hoki i meatia ai e ahau ki a koutou ina tae mai te wa e pai ai ahau.

76. Tenei hoki, ka hoatu e ahau he whakahaunga ki a koutou kia mau tonu ki o koutou inoinga me a koutou noho puku, atu inaianei takoto ake nei.

77. Ka hoatu hoki e ahau he whakahaunga ki a koutou kia whakaako koutou tetahi i tetahi ki nga whakaakoranga o te kingitanga;

78. Me whakaako koutou i runga i te whai-whakaaro, a ka tau iho ki a koutou toku aroha noa, he mea e nuku ake ai to koutou matauranga ki nga korero whakatepe, ki nga tikanga, ki nga akoranga, ki nga ture o te Rongo-pai, ki nga mea katoa e ahu atu ana o ratou tikanga ki te kingitanga o te Atua, ara nga mea e tika ana kia matauria e koutou;

79. Ki nga mea o te rangi, o te whenua, o raro hoki i te whenua; ki nga mea kua kahore atu inaianei, ki nga mea e kitea ana inaianei, ki nga mea ano ka tata te puta mai; ki nga mea kei te kainga, ki nga mea kei tawhiti; ki nga pakanga, ki nga whakapawera e pa ana ki nga iwi. ki nga whakawakanga kei runga i te whenua, kia whiwhi ai ano ki te matauranga mo nga whenua, mo nga kingitanga,

80. Kia takatu ai koutou i roto i nga mea katoa, ina tae mai te wa e tonoa atu ai ano koutou e ahau ki te whakanui i te karangatanga kua karangatia na koutou e ahau, kia whakanui ai ano i te mihana i karangatia koutou hei mahi.

81. Nana, ka tonoa koutou e ahau ki te whakaatu ki te whakatupato i te iwi, a e tika ana ma tena tangata, ma tena tangata kua oti te whakatupato, e whakatupato tonu hia.

82. No reira kahore he whakaoraora mo ratou, a ko o ratou hara ka tau ki runga i o ratou matenga.

83. Ko ia e matua rapu ana i a au, e kite i a au, e kore ano e kapea.

84. No reira me noho koutou, me te mahi i runga i te whai-whakaaro he mea e tino taunga ai koutou ki ta koutou mahi minita, hei haerenga atu ki nga Tau-iwi mo te wa whakamutunga, ara te hunga katoa e karangatia ai e te mangai o te Ariki, hei paihere i te ture, hei hiiri i te whakaaturanga, hei mea ano hoki i te Hunga Tapu kia noho takatu mo te haora o te whakawakanga e haere mai ana;

85. Kia puta ai o ratou wairua i te riri a te Atua, i te whakangaromanga a te mea whakarihariha, e tatari nei ki te hunga hara, e noho ana i tenei ao, i te ao ranei kei te haere mai. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, tukua te hunga e hara nei i nga kaumatua tuatahi kia mahi tonu i roto i te maara-waina, a tae noa ki te wa e karanagtia ai ratou e te mangai o te Ariki, kiano hoki to ratou taima kia tae mai; kiano hoki o ratou kakahu kia ma i nga toto o tenei whakaturanga.

86. Kia u koutou ki roto i te here-koretanga, nana koutou i noho rangatira ai; Kana hoki e tuku i a koutou kia hereherea e te hara, engari kia ma o koutou ringaringa, tae noa ki te wa e tae mai ai te Ariki;

87. E kore hoki e maha nga ra ka tae mai te wa e wiri ai te whenua, e hurorirori ai ano he tangata e haurangi ana, ka huna hoki e te ra tona kanohi, e kore ano e pai ki te homai i te marama, a ka kaukau te marama i roto i te tofo, me nga whetu ka ki i te riri nui, ka ruke iho i a ratou ki raro, ano he piki e ngahoro ana i te rakau piki.

88. I muri i ta koutou whakaaturanga ka tae mai te riri me te aritarita ki te iwi;

89. Hei muri ano i ta koutou whakaaturanga ka tae mai te whakaaturanga a nga ru-whenua, a ka meinga te whenua kia ngunguru i waenganui ona, ka hinga iho nga tangata ki te whenua, e kore ano e ahei kia tu.

90. Ko reira ano tae mai ai te whakaaturanga a te reo o nga whatitiri, a te reo o nga uira, a te reo o nga tupuhi, a te reo o nga ngaru o te moana, e pakaru ana ki ko noa mai i o ratou rohe.

91. Ka he hoki nga mea katoa, a he pono, ka he nga ngakau o nga tangata, no te mea ka tau iho te wehi ki runga i nga iwi katoa;

92. E rere ano nga anahera i waenganui o te rangi, he rahi te reo ki te karanga, me te whakatangi i te tetere a te Atua, e karanga ana, Kia takatu, kia takatu

e koutou, e te hunga e noho ana i te whenua; kua tae mai hoki te whakawakanga o to tatou Atua: nana, tenei te Tane marena-hou te haere mai nei, haere koutou ki te whakatau i a ia.

93. Muri tata tonu iho ka puta he tohu nui ki te rangi, a ka kite ngatahi nga iwi katoa.

94. Ka whakatangihia ano e tetahi atu anahera tana tetere, ka mea, Te hahi nui whakaharahara, te whaea o nga whakarihariha, e mea nei i nga iwi katoa kia inu i te waina o te riri o tona puremutanga, e tukino nei i te Hunga Tapu a te Atua, e whakaheke nei i o ratou toto; Ko ia ano tera e noho ana i runga i nga wai maha, i runga i nga moutere o te moana; nana, ko ia nga tarutaru o tenei ao, kua oti ratou te whakapaihere, ko ona aho here he mea kaha rawa, no e kore e taea e tetahi tangata te wewete; no reira e rite ana ia kia tahuna ki te ahi. A ka roa, ka kaha tana (ta te anahera) whakatangi i tana tetere, a ka rongu nga iwi katoa.

95. Ko reira puta ai te wa e kore ai e rangona he aha i te rangi mo te hawhe haora, a muri tata iho ka wherahia te arai o te rangi, ano he pukapuka e horahia ana i muri i te pokaitanga, a ko reira te mata o te Ariki kitea ai;

96. Ko te Hunga Tapu i runga i te mata o te whenua e ora ana ka whakaputaia ketia ratou, ka kahakina ake ano ki te whakatau i a ia.

97. Ka puta mai ano te hunga kua moe i roto i o ratou urupa; no te mea ka whakatuwheratia o ratou urupa, ka kahakina ake ano ratou ki te whakatau i a ia i roto i nga pou o te rangi:

98. No te Karaiti ratou, ko ratou ano nga hua mata-mua; ara ko ratou te hunga e heke iho me ia i te tuafahi, ko te hunga ano i runga i te mata o te whenua, i roto ranei i o ratou urupa, ka kahakina ake i te tuafahi ki te whakatau i a ia; Ka meinga enei mea katoa e te reo o te tetere a te anahera a te Atua.

99. I muri o tenei ka whakatangi ano tetahi atu anahera, koia ano te tetere tuarua; ko reira tonu te whakaoranga o te hunga no te Karaiti nei ratou, i tona haerenga mai tae mai ai: ko ratou ano kua whiwhi ki te wahi mo ratou i roto i te whare-herehere, kua rite noa ake mo ratou, kia whiwhi ai ratou ki te Rongopai, kia whakawakia ai ano rite tonu ki te hunga e noho ana i te kikokiko.

100. Ka tangi ano tetahi atu tetere, koia te tetere tuatoru; a ka puta mai nga wairua o te hunga tera e whakawakia, tera hoki e kitea kei raro tonu ratou i te whakaheanga:

101. Ko enei te toenga o te hunga mate, e kore ratou e ora kia poto ra ano nga tau kotahi mano; ae ra, e kore ratou e ora kia tae ra ano ki te mutunga o te ao.

102. Ka tangi ano tetahi tetere te tuawha o nga tetere, ko tana karanga e penei ana—Ka kitea i roto i te hunga e noho ana mo te ra nui, te ra whakamutunga, koia nei te mutunga, te hunga ka noho tonu i roto i te poke.

103. Ka tangi ano tetahi atu tetere, te tetere tuarima, ko ia te anahera tuarima ko ia ano tera e rere ana i waenganui o te rangi, ki te whakahoki mai i te Rongo-pai mau tonu ki nga iwi katoa, ki nga hapu, ki nga reo, ki nga huihuinga-tangata;

104. Koia tenei te tangi o tana tetere, e karanga ana ki nga huihuinga tangata katoa i te rangi, i te whenua, i raro i te whenua; no te mea e rongo nga taringa katoa, e tuturi nga turi katoa, whakaae nga arero katoa, i a ratou ka rongo ki tenei tangi o te tetere e mea ana,—Kia wehi ki te Atua, hoatu ano ki a ia te kororia, e noho ana hoki ia i runga i te torona ake, ake, ake; kua tae mai hoki te haora e whakarite whakawa ai ia.

105. Ka whakatangi tetahi anahera i tana tetere, ko ia ano te anahera tuaono, me te karanga ano—Kua horo ia, te kai whakainu i nga iwi katoa kia inu i te waina o te riri o tona puremutanga: Kua horo ia! Kua horo ia!

106. Ka whakatangi ano tetahi atu anahera i tana tetere, ko ia te anahera tuawhitu, e karanga ana—Kua mutu! Kua mutu! kua riro i te Reme a te Atua te wikitoria, kua takahia ano e ia te takahanga waina o te aritarita o te riri o te Atua Kaha Rawa.

107. Ko reira nga anahera karaunatia ai ki te kororia o tona kaha, ko te Hunga Tapu ka whakakii ki tona kororia, ka riro hoki i a ratou nga kainga tuturu mo ratou, ka meinga ano ratou kia rite tahi me ia.

108. Ka whakatangihia ano e te anahera tuatahi tana tetere ki nga taringa o te hunga ora katoa, ka whakaaturia nga mahi ngaro a nga tangata, me nga mahi nunui a te Atua i roto i te mano tau tuatahi.

109. Ka whakatangi ano hoki te anahera tuarua i tana tetere, ka whakaatu i nga mahi ngaro a nga tangata, i nga whakaaro, i nga hiahia o o ratou ngakau, me nga mahi nunui a te Atua i roto i te mano tau tuarua.

110. Ka whakatangi ano nga anahera o muri mai i a ratou letere, tae noa ki te mea tuawhitu; a ka tu ia ki runga ki te whenua, ki runga ki te moana, ka oati i runga i te ingoa ona e noho ana i runga i te torona, ka whakaporoa te taima; engari ka herea a Hatana, te nakahi onamata, ko ia ano e karangatia ana ko te rewera, e kore e tukua pau noa nga tau kotahi mano.

111. Ko reira ia tukua mo tetahi wa iti, kia whakaminea ai e ia ana taua:

112. A Mikaera hoki, te anahera tuawhitu, ae ra, te tino anahera, ka whakamine i ana taua, ae ra, i nga mano o te rangi.

113. Ka huihui te rewera i ana taua; koia ano nga mano o te reinga, ka haere mai ki te pakanga ki a Mikaera ratou ko ana taua.

114. Ko reira tu ai te pakanga a te Atua nui; a ko te rewera ratou ko ana taua ka maka ki te wahi mo ratou ake, kia kore ai ratou e whai kaha ki runga i te Hunga Tapu;

115. No te mea ma Mikaera e whawhai o ratou pakanga, ka horo hoki i a ia te mea e rapu nei kia riro i a ia te torona o te Reme.

116. A ko te kororia tenei o te Atua, o te hunga ano kua whakatapua; a kore ake ratou e kite ano i te mate.

117. No reira, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, e oku hoa, karangatia he huihuinga karakia mo koutou, kia rite ki taku i whakahau atu ai ki a koutou;

118. Na, i te mea kahore i rite te whakapono o koutou katoa, ata rapua, whakaakona hoki tetahi e tetahi ki nga kupu o te matauranga; ae ra, rapua e koutou i roto i nga pukapuka tino papai nga kupu o te matauranga, rapua te matauranga i runga i te takare ki te ako, i runga i te whakapono.

119. Whakatopu i a koutou, kia noho rite nga mea katoa, hanga hoki tetahi whare, hei whare mo te inoi, hei whare mo te noho puku, hei whare mo te whakapono, hei whare mo te ako, hei whare kororia, hei whare e kitea ai te rangimarie, hei whare mo te Atua;

120. Kia meinga ai o koutou haerenga i roto i te

ingoa o te Ariki; o koutou haerenga atu i roto i te ingoa o te Ariki; a koutou ohaoha katoa i roto i te ingoa o te Ariki, me te tu ake nga ringa ki te Runga Rawa.

121. No kona, whakamutua a koutou korero hanga noa iho; nga kata; nga hialia o te kikokiko; nga whakapehapa, me nga whakaaro horihori; me a koutou mahi whakarihariha.

122. Whakaritea tetahi o koutou hei kai whakaako; a kua he kai korero katoa i te wa kotahi, engari me whakarongo te katoa ki ana korero, kia poto katoa ai ki te korero, kia hanga te pai mo te katoa e tetahi e tetahi, kia rite tonu ai te whai wahi o nga tangata katoa.

123. Kia aroha koutou tetahi ki tetahi; whakamutua te apo, e ako ki te hoatu ki tetahi, kia rite ki ta te Rongo-pai e tohutohu nei;

124. Kati te mangere; kati te noho i roto i te paru; kati te whakapai tetahi ki tetahi; kati hoki te tuku i te moe kia roa atu i te moe e tika ana mo te tinana; kia hohoro te haere ki te moenga, kia kore ai koe e rongoi te nenge; kia hohoro te maranga i te ata, kia kaha ai o koutou tinana, me o koutou hinengaro.

125. Tera noa ake, whakakakahuria ki a koutou nga here o te aroha, ano he ngeri, koia te here o te tika raua ko te rangimarie;

126. Kia mau ki te inoi, kia kore ai koutou e hemo tae noa atu ahau: nana, tenei, ka hohoro taku haere atu, me taku tango ake i a koutou ki a au. Amine.

127. Na, ko te tikanga o te whare i hanga mo te tumuakitanga o te kura o nga poropiti, i whakaturia nei hei ako i a ratou ki nga mea katoa e tika ana mo ratou, ae ra, i nga apiha katoa o te Hahi, ara ki tetahi takotoranga o te kupu, hei ako i te hunga katoa kua karangatia ki te mahi minita i roto i te Hahi, timata i nga Tohunga Nui tae noa ki nga rikona:

128. Na, koia tenei taua tikanga o te whare o te tumuakitanga o te kura; ko te tangata i whakaritea hei tumuaki, hei kai whakaako ranei kia kitea ia e tu ana ki te wahi mona i roto i te whare kua oti te hanga mona.

129. No reira, me tae ko ia i te tuatahi ki roto i te whare o te Atua, ki te wahi e rangona paitia ai ia e te whakaminenga i roto i te whare, kua ano e rahi te reo.

130. Ano ka tae ia ki te whare o te Atua (koia hoki tera te tikanga me tae ko ia i te tuatahi ki roto i te whare; nana, he tikanga ataahua tenei kia ai hei tauira).

131. Me inoi ia ki te Atua i runga i ona turi, hei tohu, ara hei whakamaharatanga ki te kawenata mau tonu.

132. Ano tetahi ka tomo mai i muri i a ia, ko reira te kai whakaako whakatika ai me te tu ano nga ringa ki te rangi; ae ra, kia ara rawa nga ringa, ka oha atu ki tona teina, ki nga teina ranei i roto i enei kupu:

133. He teina ranei koe, koutou ranei? ka oho atu ahau ki a koe i runga i te ingoa o Ihu Karaiti, hei tohu, ara hei whakamaharatanga ki te kawenata mau tonu, ka meinga ano koe e ahau kia whai wahi ki roto i taua kawenata, i runga i te hiahia tuturu, e kore e taea te whakataka, te whakaputa ke, ara kia meinga ahau hei hoa, hei teina mou i roto i te aroha noa o te Atua, i roto i nga here o te aroha, kia haere hara kore i roto i nga whakahau a te Atua, i roto hoki i te whakawhetai ake, ake, ake. Amine.

134. Ko te tangata e kitea ana kihai i tau mo tenei oha, kua e whai wahi i roto i a koutou: no te mea, kua e tukua e koutou kia whakapokea toku whare e ia.

135. Ko te tangata ia e haere mai ana, a e whakapono ana i mua i au, a he teina ano ia, ratou ranei, me oha atu ia ki te tumuaki, ki te kai whakaako ranei me te ara ano nga ringa ki te rangi, me te whakapuaki ano i taua inoi, i taua kawenata hoki, ki te kore, me karanga ake ia Amine, hei tohu mo taua mea.

136. Nana, he pono ko taku kupu tenei ki a koutou, meinga tenei hei tauira ki a koutou, hei ohaohanga ma koutou tetahi ki tetahi i roto i te whare o te Atua, i te kura o nga poropiti.

137. E whakahau ana koutou kia mahi i tenei mea i runga i te inoi, i te whakawhetai kia rite ki ta te Wairua e hoatu ai hei whakapuakanga ma koutou, i roto i nga mea katoa e meatia ai e koutou i roto i te whare o te Ariki, koia nei te kura o nga poropiti, kia meinga ai taua whare hei wahi tapu, hei tapenakara mo te Wairua Ora, hei painga mo koutou.

138. Kua koutou e whakaae kia uru mai tetahi tangata ki a koutou ki tenei kura, ki te kahore ia i te ma i nga toto o tenei whakatupuranga;

139. Ko te tangata e uru mai ana, me uru mai ia he mea na te whakaritenga i te ture o te horoitanga o nga waewae, mo tenei mea pu ano hoki i hanga ai te ture o te horoitanga o nga waewae.

140. Na, ko te ture o te horoitanga o nga waewae, ma te Tumuaki e whakarite, ara ma te Kaumatua whakahaere i te Hahi.

141. Me timata taua mea ki te inoi, a i muri o te kainga i te taro, i te waina, me whifiki e ia tona hope kia pera i te tauira kua hoatu i roto i te tekau ma toru o nga upoko o ta Hoani whakaaturanga moku. Amine.

WAHANGA 89.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite i Katarana, kei te Takiwa o Keuka, Ohaiu, i te 27 o nga ra o Pepuere, 1833.

1. Ko te Kupu o te Matauranga, hei painga mo te runanga o nga Tohunga Nui, e noho huihui ana i Katarana, hei painga ano hoki mo te Hahi; ratou tahi ko te Hunga Tapu e noho ana i Hiona.

2. Me tuku atu i runga i te mihi aroha—kaua ia i te mea hei ture, hei pupuritanga mai ranei i a ratou, engari he mea na te whakakitenga, na te kupu hoki o te matauranga, hei mea e whakaaturia ai ta te Atua e pai ana mo tenei oranga maori (temporal) mo te Hunga Tapu katoa i nga ra whakamutunga.

3. I homai hei tikanga, me te apiti mai ano tetahi kupu whakaari, a ko taua tikanga e taea ana e te hunga ngoikore te whakarite, e te hunga tino ngoikore hoki i roto i te Hunga Tapu katoa, me he mea ratou ka taea te ki, he Hunga Tapu ano.

4. Nana, he pono, ko te kupu tenei a te Ariki ki a koutou, i te mea kei te hua tonu nga mahi kino, me nga whakaaro kikino i roto i nga ngakau o te hunga e whakatakoto ana i te kino i roto i nga ra whakamutunga, ka whakatupato ahau i a koutou, ka whakamahara i a koutou, koia tenei ka hoatu tenei kupu o te matauranga, he mea na te whakakitenga,

5. Ki te mea e inu ana tetahi tangata o koutou i te waina, ara, i te wai kaha, nana, kahore taua mea i te pai. kahore hoki i te tika, ki ta to koutou Matua titiro

iho, haunga ia i nga wa e huihui ana koutou ki te tapae i a koutou hakarameta i mua i tona aroaro.

6. Nana, ko tenei hei te tino waina, hei te waina whakananu kore o te karepe o te waina, o ta koutou ake i mahi ai,

7. Me tenei ano, ko nga wai kaha e hara i te mea mo te kopu, engari hei horoi i o koutou tinana.

8. Kahore hoki te tupeka i te mea mo te tinana, mo te kopu ranei, e hara ano hoki i te mea pai ma te tangata, engari he mahuri rongoa tena mo nga mate maru, mo nga kau e turoro ana, me mahi i runga i te whai whakaaro, i te mohio.

9. Me nga inu wera ano, kahore i te mea mo te tinana, mo te kopu ranei.

10. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko nga mahuri rongoa pai katoa, na te Atua i whakarite mo te tinana o te tangata, hei rongoa mona.

11. Engari ko tena mahuri rongoa i tona wa, i tona wa, me nga hua rakau katoa i tona wa, i tona wa; me tango e te tangata enei mea i runga i te whai-whakaaaro, i te whakawhetai.

12. Ae ra, ko te kikokiko o nga kararehe, me to nga manu o te rangi, naku, na te Ariki, i whakarite hei kai ma te tangata i runga ano i te ngakau whakawhetai; he ahakoa ra ko te kai i aua mea kia iti;

13. Otira he mea pai ki a au, kua aua mea e kaininga, hei te wa anake o te holoke, i te wa ranei e makariri ana, i te wa ranei o te hemo kai.

14. Ko nga kereene katoa he mea whakarite hei kai ma te tangata, ma nga kararehe hoki, ko era hei orange, e hara i te mea mo te tangata anake, engari mo nga kararehe o te parae, mo nga manu o te rangi, mo nga kararehe mohoa katoa, e haere ana, e ngokingoki ana ranei i te mata o te whenua;

15. A ko enei a te Atua i hanga ai hei kai ma te tangata, i nga wa o te kore kai me te tino hemo kai.

16. Ko nga kereene katoa e pai ana hei kai ma te tangata, tae atu ki te hua o te waina, ara, ko te mea e homai ana i tona hua, ahakoa i roto i te whenua, i runga ranei o te whenua.

17. He ahakoa ra, ko te witi ma te tangata, ko te kaanga ma te okiha, ko te oti ma te hoiho, ko te rai ma nga manu, ma ngo poaka, ma nga kararehe katoa hoki o te parae, ko te paare ia ma nga kararehe katoa

e mahi ana ki te tangata, hei hanga wai inu ngawari ranei, me era atu kereene.

18. A, ko te Hunga Tapu katoa e mahara ana ki te pupuri, ki te whakarite hoki i enei kupu, e haere ana i roto i te ngohengohe ki enei ture, ka whiwhi ki te ora i roto i o ratou pito, me te roro i roto i o ratou wheua,

19. A ka kitea e ratou te whakaaro nui, me nga tino taonga o te matauranga, ae ra, nga taonga kua huna;

20. Ki te oma ratou e kore e ngenge; ki te haere e kore e hemo;

21. A ka hoatu e ahau, e te Ariki, tenei kupu whakari, Ka kapea ratou e te anahera whakamate, ka rite ki te meatanga ki te whanau o Iharaira, a e kore ratou e whakamate. Amine.

WAHANGA 90.

He whakakitenga ki a Hohepa Mete, tamaiti; he mea homai i Katarana, Takiwa o Keuka, Ohio, i a Mache 8, 1833.

1. Ko te kupu tenei a te Ariki, he pono, he pono taku e mea atu nei ki a koe e taku tama, e murua ana ou hara, rite touu ki tau i tono ai, kua tae ake hoki ki oku taringa au inoi, me nga inoinga a ou teina;

2. No reira, atu inaianei e manaakitia ana koe, te tangata kei a ia nei nga kii o te rangatiratanga, he mea hoatu ki a koe; ko taua rangatiratanga kua puta mai mo te wa whakamutunga.

3. He pono, ko taku tenei ki a koe, e kore nga kii o tenei rangatiratanga e tangohia mai i a koe, i a koe e ora ana i te ao nei, i te ao ranei e haere mai ana;

4. He ahakoa ra, ma roto i a koe e hoatu ai nga mana tapu (oracles) ki tetahi atu; ae ra, e hoatu ai ki te Hahi.

5. A, ko te hunga katoa e whakawhiwhia ana ki nga mana tapu (oracles) a te Atua kia tupato, kia hopohopo ratou ki aua mea, kei whakaaro ratou he mea hanga noa iho aua mea, a ka uru ratou ki raro i te whakaheanga; ka hingahinga ratou, ka whakahoroa ano, i te wa e kerī ai te tupuhi, e pupuhi ai nga hau, e ua ai te ua, e aki mai ai ki to ratou whare.

6. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki ou teina, ki a Hirini Rikitana raua ko Pererika G. Wi-remu, kua murua o raua hara, a, e rite tahi ana to koutou mana ki nga kii o tenei rangatiratanga whakamutunga.

7. A, pera ano ki nga kii o te kura o nga poropiti, ma roto i tau whakahaeretanga, naku ano i whakahau kia whakaturia taua kura,

8. He mea ma reira ratou e whakaakona ai kia tino matau ki nga mahi o roto i to ratou minitanga hei whakaora i Hiona, i nga iwi o Iharaira, i nga iwi o nga Tauwi, o te hunga katoa tera ka whakapono,

9. Kia riro ai ma roto i ta koutou whakahaeretanga e whakawhiwhi ratou ki te kupu, a kia riro hoki ma roto i ta ratou na whakahaeretanga e whakahorapa haere te kupu tae noa atu ki nga pito whakamutunga o te ao, ki nga Tauwi i te tuatahi, a ko reira, nana, me huri ratou ki nga Hurai;

10. A, ko reira tae mai ai te ra e whakakitea mai ai e te Ariki tona ringa i runga i te kaha, hei whakatahuri mai i nga iwi, i nga iwi karakia, i te whare hoki o Hohepa, ki te Rongo-pai o to ratou whakaoranga.

11. No te mea hoki, kei taua ra ka rongo ia tangata, ia tangata i te raneatanga o te Rongo-pai i roto i tona reo ake, he mea na te hunga kua hoatu ki a ratou tenei mana, i runga ano i te mahi a te Kai-whakamarie e ringitia ana ki runga ki a ratou mo te whakitenga mai o Ihu Karaiti.

12. Na, he pono ko taku kupu tenei ki a koutou, ka hoatu e ahau tetahi whakahaunga ki a koutou, ara kia pumau tonu koutou ki roto ki te mahi minita, kia u hoki i roto i te Tumuakitanga,

13. A, ina mutu ta koutou whakamaoritanga i nga poropiti, me timata ta koutou whakahaere i nga mahi e pai ana ki te Hahi, ki te kura ano hoki;

14. A, i ia wa, i ia wa, ka whiwhi koutou ki nga whakakitenga, rite tonu ki ta te Kai-whakamarie e whakaatu atu ai, hei whakaatu i nga mea ngaro o te rangatiratanga,

15. A meinga kia tu pai nga peka, me ako hoki koutou i a koutou kia matau ai, kia mohio ai ano koutou ki nga tikanga o nga pukapuka papai katoa, kia riro mai ai ano i a koutou te matauranga ki nga reo, ki nga iwi katoa.

16. A, koia tenei te mahi ma koutou, me to koutou mihana ano hoki i nga ra katoa e ora ai koutou, ara ko koutou hei kai whakahaere i roto i nga kaunihera, hei whakatikatika hoki i nga mea katoa e pa ana ki tenei Hahi, ara ki tenei rangatiratanga.

17. Kaua e numinumi, kaua ano e tukua kia raru koutou; engari kia whai whakaaro koutou ina tupu ake te whakapehapeha te whakahi i roto i a koutou, ma reira hoki e mau ai o koutou wairua i te mahanga.

18. Meinga kia pai o koutou whare ake; ko te mangere ia me te paru kia matara rawa i a koutou.

19. Na, he pono ko taku kupu tenei ki a koutou, kia hohoro te whakarite he kainga mo te whanau o tou kaunihera, o tou kai-tuhituhi hoki, o Pererika G. Wiremu:

20. A tukua taku pononga kaumatua, a Hohepa Mete, matua, kia noho tonu ratou ko tona whanau ki runga i te wahi e noho na ia, a kaua e hokona taua wahi, kia whakapuakina mai ra ano e te mangai o te Ariki te kupu.

21. Tukua ano hoki toku kaunihera, ara a Hirini Rikitana kia noho tonu i te wahi e noho na ia, kiâ matua whakapuakina mai ra ano te kupu e te mangai o te Ariki.

22. A, ma te pihopa e rapu marie tetahi kai whakahaere (agent), ko ia ano hei te tangata whai taonga—he tangata na te Atua, nui hoki te whakapono;

23. Kia ahei ai ia ki te whakaea i nga nama katoa, kia kore ai te whare taonga o te Ariki e ingoa kino i roto i nga tirohanga kanohi a te iwi.

24. Rapua marietia, inoi i nga wa katoa, kia mau hoki te whakapono, a ka rite nga mea katoa hei painga mo koutou, me he mea ki te tika ta koutou haere, ki te mau hoki te mahara ki te kawenata kua kawenata na koutou tetahi ki tetahi.

25. Kaua e nui nga tangata ki o koutou hapu, tera noa ake ki te hapu o Hohepa Mete, matua, ko te tikanga o tenei korero mo te hunga e hara nei i te tamariki na koutou ake;

26. Kia kore ai nga mea kua rite mo koutou, he mea e oti ai taku mahi, e tangohia i a koutou e hoatu nei ma te hunga kihai nei i tau mo aua mea,

27. Ma reira hoki e araia ai koutou, te taea e koutou te whakatutuki nga mea i whakahaua atu e ahau ki a koutou.

28. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko taku e pai ai, me whakawhiwhi taku pononga wahine, a Wiena Tiaki (Vienna Jaques) ki te moni hei utuutu i nga raruraru o tona haerenga ki te whenua o Hiona;

29. A ko te toenga o te moni kia tapu ki a au, a ka utua ia i taku wa e pai ai.

30. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, he mea pai ki taku titiro iho, kia haere ia ki te whenua o Hiona, kia whiwhi ai ia ki te wahi tuturu mona, he mea na te ringa o te pihopa,

31. Kia noho ai ia ki reira i roto i te rangimarie ki te mea ka u tonu ia, a kahore e mangere i roto i ona ra katoa, timata atu i tenei wa.

32. Nana, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, tuhituhia tenei whakahaunga, me te mea atu ano ki o koutou teina i Hiona, i roto i te mihi aroha, kua karangatia koutou e ahau hei kai whakahaere mo te Hahi ki Hiona ina tae mai toku wa:

33. No reira me mutu to ratou whakahoha i a au mo tenei mea.

34. Nana, ko taku kupu tenei ki a koutou, e timata haere ana te ripeneta o o koutou teina i Hiona, a kei te hari nga anahera mo ratou;

35. He ahakoa ra, kahore ahau i te ahuaureka ki etahi mea, kahore hoki ahau i te ahuaureka ki taku pononga, ki a Wiremu E. Makarerini (William E. McLellan), ki taku pononga ranei ki a Hirini Kiripata (Sydney Gilbert); ki te pihopa ranei, me etahi atu ano, he maha nga mea kia ripenefatia e ratou.

36. Engari, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ka takare tonu ahau te Ariki a Hiona, ka tohe tonu ki ona tangata marohirohi, ka riria ia e ahau taea noatia te wa e whakatahuritia ai ia, e ma ai ano i mua i a au:

37. E kore ano ia e whakanekehia atu i tona wahi. Naku, na te Ariki tenei i whakapuaki. Amine.

WAHANGA 91.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa te Mata-kite, i Katarana, Takiwa o Keuka, Ohaito, i a Mæhe 9, 1833.

1. He pono ko te kupu tenei a te Ariki ki a koutou mo te Apokiriwha (Apocrypha), ara he nui nga mea o

roto i taua mea e pono ana, a ko te wahi o tona whakamaoritanga e tika ana;

2. Otira, he maha ano nga mea kei roto kahore i te tika, a ko aua wahi he mea hoatu na te ringaringa tangata.

3. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, kahore he tikanga e whakamaoritia ai te Apokoriwha.

4. No reira, ko ia e korero ana, kia matau ia, ko te Wairua hoki mana e whakaatu te mea pono;

5. A ko te tangata e riro ana ma te Wairua ia e whakamarama, ka whiwhi ki te pai o aua mea;

6. Tena ko te tangata e kore e riro ma te Wairua e whakamarama, e kore e whiwhi ki te pai, no kona kahore he tikanga e whakamaoritia ai aua mea. Amine.

WAHANGA 92.

He whakakitenga i homai ki a Enoka (Hohepa Mete, tamaiti) e pa ana ki te ritenga o te Hahi hei painga mo te hunga rawa-kore. I homai ki te Hunga Tapu i Katarana, i a Maehe 15, 1833.

1. He pono, ko te kupu tenei a te Ariki, ka hoatu e ahau ki te ritenga o te kotahitanga, kua oti nei te whakatu rite tonu ki te whakahaunga i hoatu i mua, he whakakitenga, he whakahaunga hoki ki taku pononga ki a Hitaraomaka (Frederick G. Williams), ara me uru ia ki roto i taua ritenga. Na, ko taku e mea nei ki te tangata kotahi e mea ana hoki ahau ki te katoa.

2. Na, ko taku kupu tenei ki a koe, ki taku pononga, ki a Hitaraomaka, me riro koe hei mema kaha i roto i tenei ritenga, a ki te mea ka u tonu koe ki te pupuri i nga ture kua hoatu na ki a koe i mua, ka manaakitia koe a ake, ake, ake, tonu atu. Amine.

WAHANGA 93.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Katarana, Takiwa o Keuka, Ohaio, i a Mei. 6, 1833.

1. He pono, ko te kupu tenei a te Ariki, tenei ake te wa, ko nga wairua katoa e whakarere ana i o ratou

hara, me te haere mai ki a au, a ka karanga ake i runga i toku ingoa, me te ngohengohe ki toku reo, me te pupuri i aku whakahaunga, ka kite ratou i toku mata, ka matau hoki ko ahau ano tenei.

2. Ka matau ano ratou ko ahau te maramatanga pono, e whakamarama ana i nga tangata katoa e haere mai ana ki te ao;

3. Me tenei ano ko ahau kei roto i te Matua, a ko te Matua kei roto i a au, a kotahi tonu maua ko te Matua:

4. Ko te Matua, no te mea nana i homai ki a au tona raneatanga, a ko te Tama, no te mea i te ao i mua, a meinga iho he tapenakara moku te kikokiko, a noho ana i roto i nga tamariki a te tangata.

5. I te ao ahau i mua a manaakitia ana e toku Matua, a ko ana mahi i ata whakakitea maramatia;

6. Ko Hoani ia i kite, i whakaatu hoki mo te raneatanga o toku kororia, a ko te toenga o te whakaaturanga a Hoani meake te wa e whakakitea mai ai:

7. A, i whakaatu ia, i mea, i kite ahau i tona kororia, ko ia ano i te timatanga i mua i te hanganga o te ao;

8. No reira i te timatanga te Kupu, ko ia ano te Kupu, ara ko ia te karere o te ora,

9. Ko ia ano te maramatanga me te Kai-hoko o te ao; te Wairua o te pono kua tae mai nei ki te ao, no te mea nana i hanga te ao, a i roto i a ia te ora me te maramatanga mo nga tangata.

10. Nana nga ao katoa i hanga: nga tangata nana i hanga: nga mea katoa nana i hanga, ma roto hoki i a ia.

11. A, ko ahau, ko Hoani, ka whakaatu i kite ahau i tona kororia, he kororia e rite ana ki to te Tama Kotahi a te Matua, ki tonu i te aroha noa me te pono, ara i te Wairua o te pono, i haere mai nei a noho ana i roto i te kikokiko, a noho ana i waenganui i a matou.

12. I kite ahau, a Hoani, kihai i whakawhiwhia i te tuatahi ki te raneatanga, engari i whiwhi ia ki te aroha noa, hono iho ano ki te aroha noa;

13. Kahore hoki ia i whiwhi ki te raneatanga i te tuatahi, engari i nuku haere ake ia i te aroha noa ki te aroha noa, tae noa ki te wa i whiwhi ai ia ki te raneatanga;

14. Koia tenei te ahua i karangatia ai ia ko te Tama a te Atua, no te mea kahore ia i whiwhi ki te raneatanga i te tuatahi.

15. Na, ko ahau ko Hoani, ka whakaatu, nana, i tuwhera nga rangi a heke iho ana te Wairua Tapu ki runga ki a ia me he kukupa, a tau ana ki runga i a ia, na ko tetahi reo no te rangi, e mea ana, Ko taku Tama tenei i aroha ai.

16. A, ko ahau ko Hoani, ka whakaatu i whakawhiwhia ia ki te raneatanga o te kororia o te Matua;

17. I whakawhiwhia ki a ia te mana katoa o te rangi, o te whenua, a i a ia te kororia o te Matua, e noho ana hoki ia i roto i a ia.

18. Ko tenei, ki te u tonu koutou ka hoatu ki a koutou te toenga, ara te raneatanga o te whakaaturanga o Hoani.

19. E hoatu ana e ahau ki a koutou enei kupu, kia marama ai koutou, kia matau ai ki te koropiko ki a au, me te mohio ano ki ta koutou e koropiko na, kia haere mai ai koutou ki te Matua i roto i toku ingoa, mo te rite rawa ake te wa ka whiwhi koutou ki tona raneatanga,

20. Ki te pupuri hoki koutou i aku whakahaunga ka whiwhi koutou ki tona raneatanga, ka whakakororiahia hoki i roto i a au, ka rite ki a au i roto i te Matua; no reira, ko taku kupu tenei ki a koutou, ka whiwhi koutou ki te aroha noa, hono iho ano ki te aroha noa.

21. Nana, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, i te Matua ahau i te timatanga, a ko ahau te matamua;

22. Ko te hunga katoa e whanau ana i roto i a au ka whai wahi ratou ki te kororia o taua mea, ko ratou ano hoki te Hahi o te matamua.

23. Waihoki, ko koutou i te Matua ano i te timatanga, ara te wahi Wairua koia ano te Wairua o te pono.

24. Ko te pono te matauranga ki nga mea o tenei wa, ki nga mea o mua, ki nga mea hoki kei te haere mai;

25. Ki te nuku ake, ki te iti iho ranei tetahi mea i tenei, no te wairua o taua mea kino, ko ia ano hoki te kai korero teka mai o te timatanga ra ano.

26. Ko te Wairua o te pono no te Atua. Ko ahau te Wairua o te pono, a i whakaatu a Hoani moku i mea —i whiwhi ia ki te raneatanga o te pono, ae ra, o te pono katoa.

27. E kore tetahi tangata e whiwhi ki te raneatanga, ki te kahore ia e pupuri i aku whakahaunga.

28. Ko te tangata e pupuri ana i ana whakahaunga ka whiwhi ki te pono, ki te maramatanga taea noatia

te wa e whakakororiatia ai ia i roto i te pono, e matau ai ano hoki ki nga mea katoa.

29. I te timatanga ano te tangata me te Atua, ko te matauranga, ara ko te maramatanga o te pono kahore i te mea hanga, e kore ano hoki e ahei kia hangaia.

30. He mea motuhake te pono i roto i te wahi i whakanohoia ai ia e te Atua, e mahi ana mona ake, e penei ana ano te ahua o nga matauranga katoa, me i kahore, penei, kua kore tetahi mea ora.

31. Nana, kei konei te here-koretanga o te tangata, kei konei ano hoki te whakaheanga mona, no te mea e ata marama ana ratou ki te mea o te timatanga, heoi kihai ratou i pai ki te maramatanga.

32. Na, ko nga tangata katoa kahore tona wairua e pai ki te maramatanga, kei raro ratou i te whakaheanga,

33. He wairua hoki te tangata, ko nga mea timatanga ka mau tonu, a ko te wairua me te mea timatanga, ki te kotahi raua, ka whiwhi ki te raneatanga o te hari.

34. Ki te wehea raua, e kore te tangata e whiwhi ki te raneatanga o te hari.

35. Ko nga mea timatanga to te Atua tapenakara; ae ra, ko te tangata te tapenakara o te Atua, ara he temepara; a ko te temepara kua whakapokea, ka whakaromia e te Atua.

36. Ko te matauranga te kororia o te Atua, ara ki tetahi aronga, ko te maramatanga raua ko te pono;

37. E whakarere ana te maramatanga raua ko te pono, i te tangata o te hara.

38. I te timatanga he hara kore nga wairua katoa o nga tangata, a i te mea ka hokona mai e te Atua te tangata i tona takanga atu, no reira ka hoki ano te tangata ki te ahua o tona tamarikitanga, ara ka harkore ki ta te Atua titiro iho.

39. Me i reira ka haere mai te tangata o te hara, a tangohia ake e ia te maramatanga me te pono i nga tamariki a te tangata, he mea na to ratou kore e whakarongo, he mea ano hoki na nga whakarerenga iho a o ratou matua.

40. Engari kua oti koutou te whakahau e ahau kia whakatupuria ake e koutou a koutou tamariki i roto i te maramatanga me te pono;

41. He pono taku e mea atu nei ki a koe, e taku pononga, e Pererika G. Wiremu, e taka ana koe ki raro i tenei whakaheanga;

42. Ina hoki, kahore ou tamariki i te whakaakona e koe kia mohio ki te maramatanga, ki te pono, kia rite ki aku whakahaunga, na kona hoki te tangata o te hara i whai mana tonu ai ki runga i a koe, a koia ano te take e whiua na koe.

43. Ko tenei ka hoatu e ahau he whakahaunga ki a koe me he mea koe e hiahia ana kia whakaputaina koe i ou mate, whakalikaia tou whare, no te mea he maha nga mea e he ana i roto i tou whare.

44. He pono ko taku kupu tenei ki taku pononga, ki a Hirini Rikitana, i etahi mea kahore i te mau i a ia nga whakahaunga mo ana tamariki, no reira matua whakalikaia e koe tou whare i te tuatahi.

45. He pono, taku e mea atu nei ki taku pononga, ki a Hohepa Mete, tamaiti, ara me hua koutou e ahau ko oku hoa, no te mea ko koutou oku hoa, a meake ka whiwhi wahi tuturu koutou ki te wahi kei reira ahau.

46. A mo te whakaaro ki te ao, e karangatia ana koutou e ahau he pononga, a he pononga koutou ki a ratou mo te whakaaro ki a au;

47. Na, he pono ko taku kupu tenei ki a Hohepa Mete, tamaiti, kahore koe i te pupuri i nga whakahaunga, a e tika ana kia riria koe i te aroaro o te Ariki.

48. Ko te whanau e tika ana kia ripeneta ratou, kia whakarerea ano hoki etahi mea, a kia hopohopo ki nga kupu e whakapuakina ana e koe, ki te kore ka hatepea ratou i o ratou turanga.

49. Ko taku e mea nei ki te tangata kotahi, e mea ana ahau ki te katoa, kia mau ki te inoi, kei whai wahi te tangata o te hara i roto i a koutou, a ka hatepea atu koutou i o koutou turanga.

50. Ko taku pononga, ko Nuera K. Witini, ahakoa he pihopa ia i roto i te Hahi, na e tika ana kia riria hoki ia, kia whakalikaia ano hoki e ia tona whanau, me titiro hoki e ia me he mea ratou e u tonu ana, e whakaaro ana ranei ki nga mahi o te kainga, kia mau ano ratou ki te inoi, ki te kore ka whakakorea atu ratou i o ratou turanga.

51. Na, ko taku kupu tenei ki a koutou, ki oku hoa, tukua taku pononga, a Hirini Rikitana kia hohoro te haere, mana e whakapuaki ta te Ariki tau i manako mai ai, me te kauwhau i te Rongo-pai o te whakaora-

nga, kia rite ki taku e hoatu ai hei korerotanga mana, a ma runga i a koutou inoi whakapono, i te ngakau kotahi hoki e tautokongia ai ia e ahau.

52. Tukua ano taku pononga a Hohepa Mete, tamaiti, raua ko Pererika G. Wiremu kia hohoro te haere, a ka rite te hoatutanga ki a raua ki ta te inoi whakapono, a ki te pupuri koutou i aku kupu e kore koutou e taea te whakapororaru i roto i tenei ao, i te ao ranei e haere mai ana.

53. He pono taku e mea atu nei ki a koe, ko taku hiahia kia hohoro te whakamaori i aku karaipiture, me riro mai ano i a koe te matauranga ki nga korero o nehe (hitori), te mohiotanga ki nga whenua katoa, ki nga kingitanga, ki nga ture a te Atua, a te tangata ano hoki, a ko enei katoa hei whakaoranga mo Hiona. Amine.

WAHANGA 94.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i Katarana, Takiwa o Keuka, Ohaio, i a Mei 6, 1833.

1. Na, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ki oku hoa, ka hoatu e ahau ki a koutou tetahi whakahaunga, koia tenei, me timata ta koutou whakatakoto, ta koutou hanga hoki ki konei, ki te whenua o Katarana nei, i te timatanga me te kaupapa o te pa o te Takiwa (Stake) o Hiona, timata ai i toku whare;

2. Nana, kia rite ta koutou hanga ki te tauira kua hoatu e ahau ki a koutou.

3. Na, ko te wahanga tuatahi i te pito whakate-tonga me whakatapu tena ki a au hei turanga whare mo te Tumuakitanga. mo nga mahi o te Tumuakitanga, ara hei wahi e hoatu ai nga whakakitenga, hei wahi hoki tera mo nga mahi minita o te Tumuakitanga, ara mo nga mea katoa e pa ana ki te Hahi, ki te kingitanga.

4. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko taua whare me hanga kia rima tekau ma rima puutu te whanui, kia ono tekau ma rima puutu te roa, ara to roto wahi;

5. Me hanga he marae mo raro, he marae ano mo runga, kia rite tonu ki te tauira meake ka hoatu ki a koutou;

6. A me kawa taua whare ki te Ariki, timata i tona kaupapa, pera me te ritenga o te Tohungatanga, kia rite ki te taura meake ka hoatu ki a koutou:

7. Ko taua whare me tapu katoa ki te Ariki mo nga ruahi o te Tumuakitanga.

8. Kaua tetahi mea poke e tukua e koutou kia tomo ki roto ki taua whare; ka tau hoki toku kororia ki reira, toku mata ano ka kitea ki reira;

9. Otira ki te tomo tetahi mea poke ki reira, e kore toku kororia e tau ki reira, me toku mata e kore e kitea ki reira.

10. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko te wahanga tuarua e takoto atu ana ki te pito whaka-te-tonga, me whakatapu ki a au hei hanganga i tetahi whare ki a au, hei perehitanga i te whakamaoritanga o aku karaipiture me era atu mea katoa e whakahaua ai koutou e ahau;

11. A me hanga kia rima tekau ma rima puutu te whanui, kia ono tekau ma rima puutu te roa, ara te marae o roto; a me hanga he marae mo raro, he marae hoki mo runga;

12. Ko tenei whare me whakatapu katoa atu ki te Ariki, timata i tona kaupapa mo te mahi perehi, mo nga mahi katoa e whakahaua ai koutou e ahau, kia tapu rawa, kia kaua e whakapokea, kia rite ki te taura mo nga mea katoa taihoa ka hoatu ki a koutou.

13. Ko te wahanga tuatoru mo taku pononga, mo Hairama Mete.

14. Ko te wahanga tuatahi me te wahanga tuarua e takoto ana ki te pito raki mo aku pononga, mo Renara Kahuna raua ko Iarere Kaata,

15. Kia ahei ai ratou ki te whakaoti i te mahi kua whakaritea e ahau mo ratou, ara kia tu ratou hei komiti mo te hanganga i oku whare, kia rite ki te whakahaunga kua hoatu e ahau, e te Ariki, e te Atua, ki a koutou.

16. Ko enei whare e rua kaua e hanga i tenei wa, kia hoatu ra ano ia he whakahaunga kia peratia.

17. Kati nei nga whakahaunga e hoatu e ahau ki a koutou i tenei wa. Amine.

WAHANGA 95.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite i Katarana, Takiwa o Keuka, Ohaio, i a Hune 1, 1833.

1. He pono, ko te kupu tenei a te Ariki ki a koutou, ki ana e aroha ana, a ko te hunga e arohaina ana e ahau, e pakia ana ano e ahau, ma reira hoki o ratou hara ka murua ai, kei roto hoki i te pakinga i a ratou taku whakaputanga i a ratou ki waho i te whakama-tautauranga i roto i nga mea katoa, kua aroha ano hoki ahau ki a koutou.

2. No reira, e tika ana kia pakia koutou, kia riria hoki i mua i toku aroaro.

3. Kua hara hoki koutou ki a au, he hara tino tau-maha ano, ara kahore koutou i mahara ki te tino whakahaunga i roto i nga mea katoa, kua hoatu e ahau ki a koutou mo te hanganga i toku whare,

4. Ina hoki kahore koutou i mahara ki te whakatakatutanga i hiahiafia ai e ahau kia whakatakatutia aku apotoro, hei whakapai i taku maara-waina mo te wa whakamutunga, he mea e whakaputaia ai e ahau aku mahi whakamiharo, kia ringihia atu ai e ahau toku Wairua ki runga ki nga kikokiko katoa.

5. Nana, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, he maha kua oti te whakatapu i waenganui i a koutou kua karangatia nei e ahau, otira he ruarua o ratou kua whiriwhiria.

6. Ko ratou kua whiriwhiria kua hara i tetahi hara taumaha, i te mea e haere ana ratou i roto i te pouritanga, ahakoa e awatea ana.

7. A mo taua ahua, ka hoatu e ahau ki a koutou tenei whakahaunga, ara karangatia e koutou tetahi huihuinga karakia mo koutou, kia tae ake a koutou noho-pukutanga, a koutou tangihanga ki nga taringa o te Ariki o nga Mano, ko tona tikanga ina whakamaorititia, ko te Kai-hanga o te ra tuatahi, te timatanga me te whakamutunga.

8. Ae ra, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, kua oti te hoatu e ahau he whakahaunga ki a koutou kia hanga e koutou tetahi whare, i whakaaro hoki ahau hei roto i taua whare te hunga i whiriwhiria e ahau ka whakawhiwhi ai ki te mana i heke iho i i runga;

9. Ko ta te Matua hoki tenei i whakaari ai ki a koutou; no reira koutou i whakahaua ai e ahau kia noho, kia pera me aku apotoro i Hiruharama;

10. He ahakoa ra kua hara aku pononga, he tino taumaha ano to ratou hara, a ara ake ana nga tautohetohenga i roto i te kura o nga poropiti, a he tino mea kino tena ki a au, e ai ta to koutou Ariki; no reira ka tukua atu ratou e ahau kia pakia.

11. He pono ko taku kupu tenei ki a koutou, ko taku e pai ai kia tahuri koutou ki te hanga whare, ki te puritia e koutou aku whakahaunga ka whai kaha koutou ki te hanga i taua whare;

12. A ki te kahore e puritia e koutou aku whakahaunga, e kore te aroha o te Matua e noho ki a koutou, no reira ka haere koutou i roto i te pouritanga.

13. Na tenei te matauranga, me ta te Ariki i pai ai; hanga te whare, kua ia e rite ki ta te ao, e kore hoki ahau e pai kia rite ta koutou noho ki te noho a te hunga o tenei ao;

14. No reira, hanga te whare kia rite ki te tauira ka whakaaturia e ahau ki te hunga tokotoru o koutou, ma koutou hoki ratou e whakarite, e whakawhiwhi ki tenei mana.

15. Ko tona rahi kia rima tekau ma rima puutu te whanui, kia ono tekau ma rima puutu te roa, i te marae o roto;

16. Ko raro o te marae o roto, me whakatapu tena ki au, hei wahi e hoake ai koutou i a koutou hakarameta, hei kauwhautanga mo koutou, hei noho pukutanga mo koutou, hei inoitanga mo koutou, hei wahi hoki e hoake ai koutou i o koutou hiahia tapu ki a au, e ai ta te Ariki.

17. Ko runga o te marae o roto me whakatapu ki a au, hei kura mo aku apotoro, e ai ta te Tama, ta Amana; ara ki tetahi ritenga o te kupu, ko Arepa; ara ki tetahi kupu ano, ko Omeka; ae ra ko Ihu Karaiti, ko to koutou Ariki. Amine.

WAHANGA 96.

He whakakitenga ki a Enoka (Hohepa Mete, tamaiti) i whakaaturia ai te ahua o te pa, ara, te Takiwa o Hiona, Hineha, (Katarana) i hoatu i Katarana, Takiwa o Keuka, Ohaiio, Hune 4, 1833.

1. Nana, taku ki tenei ki a koe, tenei te matauranga, ma reira nei koe e ahei ai te mahi mo te taha ki tenei mea, no te mea he mohiotanga tenei no roto ake i a au mo tenei Takiwa kua wehea e ahau mo te kaha o Hiona kia meinga kia kaha;

2. No reira me tuku ma taku pononga, ma Ahata (Nuera K. Witini) e tiaki i taua wahi kua whakaingotatia na i waenganui i a koutou kei runga na taku tutohutanga kia hanga toku whare tapu;

3. A tenei ano, me tuku kia wawahia ki nga roherohenga kia rite ki te matauranga, hei painga ki te hunga e rapu ana i te kainga tuturu, a me whakariterite i roto i to koutou runanga i waenganui i a koutou.

4. No reira, kia tupato, kia titiro koe ki tenei take, a ko taua wahanga hei painga mo taku ritenga, mo te tikanga o te whakaputanga mai i taku kupu ki nga tamariki a nga tangata;

5. No te mea nana, he pono taku e mea atu nei ki a koe, koia te mea nui i roto i a au, ko taku kupu me haere atu ki nga tamariki a nga tangata mo te mahi whakangohengohe i nga ngakau o nga tamariki a nga tangata mo to koutou painga. Koia ano. Amine.

6. Tenei ano, he pono taku e mea atu ki a koe, he matauranga, he whakaaro nui i roto i a au, mo taku pononga mo Homopere (Hoani Teonehana) tana hoatutanga kua manakohia e ahau me ana inoi kua rangona e ahau, ki a ia ano i hoatu e ahau he kupu whakaari mo te oranga-tonutanga ina u ia ki te pupuri i aku whakahaunga atu ano i tenei wa,

7. No te mea he uri ia no Heta, (Hohepa), he kai tango i nga manaakitanga o nga kupu whakaari ki ona matua.

8. He pono taku e mea atu nei ki a koe, he tino mahara i roto i a au kia uru ia he mema mo taua ritenga, kia ahei ai ia te whakapiki ki te whakaputanga mai i aku kupu ki nga tamariki a nga tangata;

9. No reira me whakarite koe i a ia ki tenei manaakitanga, kia ahei ai ia te rapu marie i nga taumaha-tanga e tau ana ki runga ki te whare kua whakaingo-

atia ra i waenganui i a koutou, kia ahei ai te noho i reira, Koia ano tenei. Amine.

WAHANGA 97.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i Katarana, Takiwa o Keuka, Ohaio, i a Akuhata 2, 1833.

1. He pono taku e mea atu nei ki a koutou e aku hoa, e korero atu ana ahau ki a koutou ma toku ake reo, ara te reo o toku Wairua, kia ahei ai i a au te whakatu atu i oku whakaaro mo te taha ki o koutou teina i roto i te whenua o Hiona, te tokomaha o ratou e whakaiti pono ana, e rapu marie ana ki te ako i te matauranga, me te kimi i te pono.

2. He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ka koa nga pera, no te mea ka riro i a ratou, no te mea ko ahau, ko te Ariki, he whakaatu i te ngohe-ngohe ki te hunga mahaki, ki runga katoa ano i te hunga e pai ai ahau, ina whakatutuki ahau a te wa e kawea mai ai ratou ki te whakawakanga.

3. Nana, taku kupu ki a koutou mo te taha ki te kura i roto i Hiona, ko ahau, te Ariki, e tino koa ana ahau ki tenei kia whai kura i roto i Hiona, mo taku pononga ano hoki mo Pare P. Parata, mo tona u i roto i a ahau;

4. A ki te mea ka mahi tonu ia me te u i roto i a au; me u tonu ia ki te mahi i runga i nga kura i roto i te whenua o Hiona, a tae noa ki te wa e hoatu ai e au etahi atu whakahaunga;

5. A ko reira ahau manaaki ai i a ia ki nga manakitanga huhua, o te korero karaipiture, me nga mea ngaro o te mohiotanga mo nga whakapainga haeretanga o nga kura, o te Hahi hoki i roto i Hiona;

6. A mo te taha ki te toenga o nga kura, ko ahau, te Ariki, e pai ana kia ngohengohe, tera noa ake ra te hunga e tika nei te whakawhiua, engari ma o ratou mahi e mohiotia ai.

7. Kua takoto te toki i runga i te pakiaka o nga rakau, a ko nga rakau katoa e kore e whakaputa mai i nga hua pai, e haua iho e maka ki roto i te ahi; ko ahau, te Ariki nana i whakapuaki tenei.

8. He pono taku e mea nei ki a koutou katoa i wae-nganui i a ratou kua mohio ki o ratou ngakau e pono ana, a kua maru, me o ratou wairua kua iro, a e hiahia ana kia mau ki o ratou kawenatatanga he mea na te whakahere tapu; ae, ko nga whakahere katoa i whakahaua ai e ahau, e te Ariki, kua manakohia e ahau,

9. No te mea ko ahau, te Ariki, ka mea nei i a ratou kia whakaputa mai i nga rakau whai hua i whakatokia nei ki te whenua pai he mea na te awa nanu kore, e hua ana i nga hua ataahua.

10. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, koia ko taku whakaaro kia hanga he whare ki a au i roto i te whenua o Hiona, kia rite ki te tauira kua hoatu na e ahau ki a koutou;

11. Ae ra, kia hohoro te hanga, he mea na te whakatekau a taku iwi.

12. Nana, koia tenei te whakatekau me te patunga tapu i meinga e ahau, e te Ariki, i hiahiatia ra i o ratou ringaringa, koia tena, kia ai he whare e hanga ai ki a au mo te whakaoranga o Hiona.

13. Hei wahi e hoatu ai nga ohaoha ma nga Hunga Tapu katoa, hei wahi e tohutohungia ai mo te katoa e karangatia ai ki te mahi minita i roto i a ratou karangatanga maha me o ratou apihatanga,

14. Kia tino tuturu ai to ratou mohiotanga ki ta ratou minitatanga—i roto i te whakaaroaro, me te ritenga, me te akoranga—i roto i nga mea katoa e rite ana ki te kingitanga o te Atua i runga i te whenua, ko nga kii o taua kingitanga kua hoatu ki runga ki a koutou.

15. A ki te mea ka hanga e toku iwi he whare ki a au i runga i te ingoa o te Ariki, a ka kore e tuku i tetahi mea poke kia haere mai ki roto kia kore ai e whakapokea, ka tau iho toku kororia i runga i a ia;

16. Ae, me toku nohoanga kei reira, no te mea ka tomo ahau ki roto, a te hunga ngakau ma katoa e haere mai ai ki roto e kite i te Atua;

17. Engari ki te mea ka whakapokea, e kore rawa ahau e haere ki roto me toku kororia e kore e tae ki reira, no te mea e kore ahau e tomo ki roto i nga temepara tapu-kore.

18. Na, aianeī, nana, ki te mahia e Hiona tenei mea ka kake haere ia, ka horapa haere ia, ka tupu hei kororia, hei nui, hei whakahara,

19. Ko nga iwi o te whenua ka whakahonore ki a ia me te ki ano, He pono ko Hiona te pa o to tatou Atua, he pono e kore a Hiona e hinga, e kore ano e nekehia atu i tona wahi, no te mea kei reira te Atua, me te ringa o te Atua kei reira,

20. A kua oti ia he mea na tona kaha me tona nui, koia ra tona whakaoranga me tona pourewa tiketike;

21. No reira, he pono, ko te kupu tenei a te Ariki, meinga a Hiona kia koa, no te mea ko Hiona tenei, ko te ngakau ma; no reira meinga a Hiona kia hari, i te mea e tangi ana te hunga tutu;

22. No te mea, nana, titiro te whiunga ka puta wawe mai ki runga i te hunga atua-kore, ano he awhiowhio, ko wai e mawhiti i a ia.

23. Ko te whiunga a te Ariki ka taha atu i te po, i te ao, ko te papatanga hei whakawehi i nga iwi katoa; a ko reira e tatari, a kia tae mai ra ano te Ariki;

24. Ko te riri o te Ariki e tahu ana ki o ratou whakarihariha, me a ratou mahi kino katoa.

25. Ahakoa ra ko Hiona e mawhiti ki te mea ka u ki te mahi i nga mea i whakahaua ai e te Atua ki a ia,

26. Engari ki te kore ia e mahi i nga mea i whakahaua ai e au ki a ia, ka torotoro ahau i a ia e rite ana ki ana mahi katoa me te mamae e pa ai, me te mate uruta, me te hoari whakamamaetanga, me te kainga ahi;

27. No konei ra, tukua tenei kia panuitia wawetia ki roto i o ratou taringa, ko ahau, ko te Ariki kua manakohia a ratou homaitanga, a ki te mea ka hara kore tonu ia kahore rawa tetahi o enei mea e pa mai ki runga i a ia,

28. A ka manaaki ahau i a ia ki nga manaakitanga, me te tatakirau i nga manaakitanga ki runga i a ia, ki runga ki ona whakatupuranga mo ake, ake, e ai ta te Ariki, ta tou Atua. Amine.

WAHANGA 98.

He whakakitenga i homai ma roto i a 'Hohepa, te Mata-kite, i Katarana, Takiwa o Keuka, Ohaio, i te 6 o Aku-hata, 1833.

1. He pono taku e mea atu nei ki a koutou e oku hoa, kua e wehi, engari kia tau te rangimarie ki o koutou ngakau, ae ra, kia koa i nga wa katoa, a i roto i nga mea katoa hoatu te whakawhetai.

2. Me te tatari marie atu hoki ki ta te Ariki, no te mea kua tae a koutou inoi ki nga taringa o te Ariki o, nga Mano, a kua oti te tuhituhi, hiiri rawa, kawenata rawa; kua oti hoki te Ariki, kua whakaari tera ka whakamanaia aua inoi;

3. No reira, ka hoatu ia i tenei kupu whakaari ki a koutou i runga i te kawenata mau tonu, ara, ka whakamanaia aua inoi, a ko nga mea katoa i whakawhiua ai koutou ka riro hei hanga i te pai mo koutou, mo te kororia ano hoki o toku ingoa, e ai ta te Ariki.

4. Na, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, mo runga i nga ture o te whenua, ko taku e pai ana kia tahuri taku iwi ki te whakarite i nga mea katoa e whakahaua ana e ahau;

5. A, ko te ture o te whenua, koia he ture kaupapa no te kawanatanga e tautoko ana i te tikanga o te here-koretanga kia riro tonu ai i a ratou nga tikanga mo ratou ano—Ko tena ahua o te ture no nga iwi katoa, a he mea whakaae ano ia naku;

6. No reira, ko ahau, ko te Ariki e whakaae ana kia tautoko koutou, me o koutou teina o roto i te Hahi i taua ture, koia ra nei hoki te kaupapa o nga ture kawanatanga;

7. A, o nga ture katoa i hanga mo te tangata ki te nui ake tetahi, ki te iti ranei i tenei ahua o te ture, ko tona putake mai ko te kino.

8. Naku, na te Ariki, na te Atua koutou i mea hei rangatira, no reira he tino rangatira koutou; a e whakarangatiratia ana koutou e te ture.

9. Otiia, ki te riro ko te hunga kino hei kai whaka-haere tikanga, ka tangi te iwi;

10. No reira, ko ta koutou e ata rapu ai ko nga tangata tika, ko nga tangata matau, a hei nga tangata pai, hei nga tangata matau ta koutou e tautoko ai; ki te kore e pena, i putake ake i te kino.

11. Na tenei taku whakahau ki a koutou, whakare-rea atu nga kino katoa, kia mau ki nga mea pai katoa, ko ta koutou noho, kia rite ki nga kupu katoa e puta mai ana i te mangai o te Atua;

12. No te mea hoki ka hoatu e ia ki te hunga e u ana hei ako i runga i te ako, hei whakahau i runga i te whakahau; a ka whakamatautauria koutou e ahau ki enei mea.

13. A, ko te tangata e tuku ana i tona oranga hei whakaaro ki taku tikanga, he whakaaro ki toku ingoa, ka kite ano i tona oranga, ara i te oranga mutungakore:

14. No reira, kua e wehi i o koutou hoa riri, kua oati hoki ahau i roto i toku ngakau, e ai ta te Ariki, ka whakamatau ahau i a koutou i roto i nga mea katoa, kia kitea ai me he mea koutou ka u tonu te noho ki roto i taku kawenata taea noatia te matenga, he mea e kitea ai e tau ana koutou ki a au;

15. No te mea hoki, ki te kahore koutou e u ki roto i taku kawenata, kahore koutou e taungatia naku;

16. No reira, whakarerea te pakanga, karangatia ko te rangimarie, ata whakatahuritia nga ngakau o nga tamariki ki o ratou matua, nga ngakau o nga matua ki o ratou tamariki;

17. Me nga ngakau o nga Hurai ki nga poropiti, o nga poropiti ki nga Hurai, kei haere atu ahau ka kangaia te whenua katoa, a ka pau nga kikokiko i mua i a au.

18. Kei pouri o koutou ngakau, he maha hoki nga nohoanga i roto i te whare o toku Matua, a kua taka e ahau he wahi mo koutou, ko te wahi e noho ai maua ko toku Matua, ko reira ano hoki koutou.

19. Nana, ko ahau, ko te Ariki kahore i te ahua eka ki etahi o roto i te Hahi i Katarana.

20. Kahore hoki ratou i te whakarere i o ratou hara, i a ratou mahi whakarihariha, i te whakahi o o ratou ngakau, i to ratou hao ki te taonga, me a ratou tikanga whakarihariha katoa, kahore hoki i te pupuri i nga kupu o te matauranga o te oranga-tonutanga kua hoatu e ahau ki a ratou.

21. He pono taku, ko taku kupu tenei ki a koutou, ka pakia ratou e ahau, e te Ariki, ka mahia e ahau taku e pai ai ki a ratou, ki te kahore ratou e ripeneta, e pupuri hoki i aku mea katoa i whakapuaki ai ki a ratou.

22. Me tenei ano ko taku kupu tenei ki a koutou, ki te pupuri koutou i aku whakahaunga katoa, katahi ahau, te Ariki, ka whakatahuri ke i te riri i te aritarita i a koutou, a e kore nga kuwaha o te reinga e toa ki a koutou.

23. Na, ka whai kupu ahau ki a koutou mo a koutou tamariki; ki te whakawhiua koutou e nga tangata, a koutou tamariki ranei, katahi whakawhiunga, me te manawanui tonu koutou, a kahore e riri ki to ratou kino, e rapu utu ranei, ka whakawhiwhia koutou ki nga utu honore;

24. Engari ki te kahore koutou e manawanui, na ko tona tikanga kua penei, e tika ana taua whakawhiunga mo koutou.

25. Na, me he mea ki te whakawhiua ano koe e te hoari ko te rua o ana meatanga, a kahore e puaki i a koe he kupu kino mona; engari ka manawanui tonu koe ki tana mahi, tatakirau nga utu mou.

26. A, me he mea ka whakawhiua ano koe e ia, ko te tuatoru o ana meatanga, me tou manawanui tonu, takirua tatakirau nga utu mou;

27. Na, ki te kahore tou hoa riri e ripeneta, ko reira enei mea e toru tu ai hei kai whakaatu, i te he mona, e kore rawa hoki e horoia atu.

28. Na, he pono taku e mea atu nei ki a koe, ki te puta taua hoa riri ou i taku riri, e kore ia e taka ki roto ki tetahi whiu, ko te tikanga ma koutou ia e whakatupato i runga i toku ingoa kia mutu rawa taua kino ki a koutou, ki o tamariki ranei, ki nga tamariki ranei o a koutou tamariki, te toru te wha ra ano o nga whakatupuranga.

29. Na, me he mea ki te puta mai ano ia ki a koe, ki o tamariki ranei, ki nga tamariki ranei o au tamariki, te toru te wha ra ano o nga whakatupuranga; nana kua tukua tou hoa riri e ahau ki roto i ou ringaringa,

30. Heoi ki te whakaorangia ia e koe, ka whiwhi koe ki te utu mo to mahi tika; tae atu ki ou tamariki, ki nga tamariki a o tamariki, te toru te wha ra ano o nga whakatupuranga;

31. He ahakoa ra, ko tou hoa riri kei roto tonu i ou ringaringa, a me he mea ki te utua ia e koe kia rite ki ana mahi, ka whakatikaia tonutia koe, i te mea ko tana he hiahia ki te whakamate i a koe, he rapu i tou ora, na ko tou hoa riri ka tukua atu ki roto i ou ringaringa, a ki te patu koe i a ia e tika ana koe.

32. Nana, ko taku ture ano tenei i hoatu ai ki taku pononga ki a Niwhai, ki o koutou matua hoki ki a Hohepa, ki Hakopa, ki a Ihaka, ki a Aperahama, ki nga poropiti onamata ratou ko nga apotoro.

33. Ko te ture ano tena i hoatu ai e ahau ki nga iwi onamata, ara kua rawa ratou e pakanga ki tetahi iwi, hapu, reo, huihuinga tangata ranei, ki te kahore ratou e matua whakahaua e ahau e te Ariki.

34. Na, me he mea tetahi iwi, reo, huihuinga tangata ranei, ki te whakaara pakanga ki a koutou, me hapai e koutou i te tuatahi te kara o te rangimarie ki taua huihuinga tangata, iwi, reo ranei;

35. Me he mea taua iwi ki te kahore e whakaāe kia tau te rangimarie ki a koutou, ahakoa kua rua, kua toru ranei a koutou tononga ki a ratou kia kua he pakanga, me hoatu e koutou ki te Ariki, hei tohu whakaatu ki a ia;

36. Ko reira ahau te Ariki, whakatika ai i a ratou, ka whakahau hoki ahau i a ratou kia whawhai ki taua iwi, reo, huihuinga tangata ranei.

37. A, maku, ma te Ariki, e whawhai a ratou pakanga, nga pakanga a a ratou tamariki, me nga pakanga ano a nga tamariki a o ratou tamariki, kia whiwhi utu ra ano ratou i o ratou hoa riri katoa, a te toru te wha ra ano o nga whakatupuranga.

38. Nana, hei tauira tenei ki nga iwi katoa, e ai ta te Ariki, ta te Atua, me penei hoki ka tautoko ai ahau.

39. Na, he pono taku e mea atu nei ki a koe, me he mea ka ripeneta tou hoa riri i muri i tana huakanga tuatahi ki a koe, ka haere mai, ka inoi kia murua tana e koe, me muru e koe tana he, kua ano e waiho i muri atu hei take whakaatu mau ki te Ariki, ki te he o tou hoa riri;

40. Koia ano te mahi mau, i muri mai o tana huakanga tuarua, tuatoru ranei; i nga wa katoa e ripeneta ai tou hoa riri mo tona he ki a koe, me muru tonu e koe tana he, kia whitu tekau ra ano whitu;

41. Me he mea ia ki te he ki a koe, ko te tuatahi o nga heanga ki a koe, a kahore e ripeneta, me muru tonu e koe tana;

42. Me he mea ranei ki te tuarua tana he ki a koe, a kahore e ripeneta, me muru e koe tana he.

43. Me he mea ranei ki te toru ona heanga ki a koe, me te kore tonu e ripeneta, me whakarere tonu e koe tana he;

44. Na, ki te he mai ano ia ki a koe, ko te wha o ona heanga, kua koe e muru i tana hara, engari mauria mai ena ki te Ariki hei whakaaturanga ki a ia, a e kore rawa aua hara e patua, kia ripeneta ra ano ia, kia tataki-wha hoki tana utu ki a koe mo nga mea katoa i he ai ia ki a koe;

45. Ki te pena tana mahi, murua katoatia e tou ngakau ona he, engari ki te kahore e pena tana mahi, maku, ma te Ariki, e rapu he utu mou i tou hoa riri kia tataki-rau mo te mea kotahi;

46. Ka rapu ano e ahau i ana tamariki, i nga tamariki ano hoki o a ratou tamariki o te hunga katoa e kino ana ki a au, te toru, te wha ra ano o nga whakaturanga;

47. Engari ki te ripeneta nga tamariki, nga tamariki ranei a nga tamariki, ka tahuri ki te Ariki, ki to ratou Atua, i runga i te pau katoa o o ratou ngakau ki te ripeneta, me te pau katoa te kaha o o ratou hinengaro hoki, me te whakahoki mai ki a koutou kia tataki-wha nga utu mo a ratou he i he ai ratou, o ratou matua ranei, nga matua ranei o o ratou matua, ko reira me huri mai tou aritarita i a ratou,

48. A, mutu ake te rapunga i te utu i a ratou, e ai ta te Ariki, ta tou Atua, e kore hoki o ratou he e mauria mai i muri atu hei whakaatu ki a au i to ratou kino. Amine.

WAHANGA 99.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite i Katarana, Takirua o Keuka, Ohaio, Akuhata, 1833.

1. Nana, penei te kupu a te Ariki, e taku pononga, e Hoani Mutaka, kua karangatia koe kia haere ki roto ki nga whenua whaka-te-rawhiti i tenei whare, ki tenei whare, i tenei kainga ki tenei kainga, a kia haere atu i tenei pa ki tenei pa, ki te whakapuaki i toku Rongo-pai mau tonu ki roto ki nga hunga e noho ana i reira ki waenganui o nga tukinotanga me nga mahi tufu.

2. A, ko ia e manako ana ki a koe e manako ana ki a au, a tera koe e whiwhi ki te kaha hei whakapuaki i taku kupu i roto i te tohutohu atu a toku Wairua Ora;

3. A, ko ia e manako ana ki a koe ano he tamaiti kohungahunga ka whiwhi ki toku kingitanga, a ka koa ratou, no te mea ka tohungia ratou;

4. A, ko ia e whakakahore ki a koe ka whakakahoretia hoki e toku Matua me tona whare, a me rui te puehu o ou waewae i nga wahi ngaro o te huanui, hei mea whakaatu ki a ratou.

5. A, nana, titiro ka hohoro taku haere atu ki te whiu, ki te whakaatu katoa i a ratou mahi kino i mahia e ratou moku, kua tuhituhia nei e au i roto i tenei wharangi o te pukapuka.

6. Nana, he pono taku e mea atu nei ki a koe, e hara i te mea tika mou kia haere kia rite ra ano nga mea ma tou whanau me te ata tuku atu ki te pihopa ki Hiona;

7. A, i muri i etahi tau torutoru ki te hiahiatia e koe ki a au, ka haere ake koe ki te whenua pai, kia riro i a koe hei kainga tuturu mou;

8. Ki te kahore, me u tonu koe ki te whakapuaki i taku Rongo-pai tae noa ki tou tangohanga. Amine.

WAHANGA 100.

He whakakitenga i homai i Peripaka, Niu Ioka, ki a Hohepa Mete, tamaiti, me Hirini Rikitona, Oketopa 12, 1833.

1. He pono, penei te kupu a te Ariki ki a korua, e aku hoa, e Hirini, e Hohepa, kei te pai a korua whanau, kei roto ratou i oku ringaringa a ka meatia e ahau te mea e pai ana ma ratou, no te mea kei roto i a au te kaha katoa;

2. No reira aru mai i a au, a me whakarongo ki te tohutohu era nei e hoatu e ahau ki a korua.

3. Nana, na titiro, he nui oku tangata kei tenei whenua i nga takiwa taiawhio noa, a, me te tatau kati e tutaki ana era e tuhera i nga takiwa taiawhio noa i te whenua whaka-te-rawhiti.

4. No reira, ahau, te Ariki i tukua ai i a korua kia haere mai ki tenei whenua, no te mea penei, he pai ki a au mo te orange o nga wairua;

5. No reira, he pono taku ka mea atu nei ki a korua, kia kaha o korua reo ki tenei iwi, ka korero atu i nga whakaaro era nei e hoatu e ahau ki roto i o korua

ngakau, a e kore korua e taea te whakapohehe i te aroaro o nga tangata.

6. No te mea era e hoatu ki a korua i taua haora ano, ae ra, i taua wa pu ano e korero ai korua.

7. Otira, he whakahaunga taku ka hoatu nei ki a korua, ara me whakapuaki e korua, ahakoa he aha te mea e whakapuaki ai korua i runga i toku ingoa i roto i te ngakau rangimarie, i roto i te wairua whakaiti i roto i nga mea katoa.

8. A, ka hoatu e ahau ki a korua tenei whakaari, a, ki te kaha korua ki te mea i tenei, ma te Wairua Tapu e tohutohu mai i te korerotanga mo nga mea katoa ahakoa he aha ta korua e ki ai.

9. A, he mea pai ki a au ko koe, e taku pononga e Hirini, hei mangai korero ki tenei iwi, ae ra, he pono, ka whakaritea koe e ahau mo tenei karangatanga, a hei mangai ano hoki koe mo taku pononga mo Hohepa;

10. A, ka hoatu e ahau he kaha ki a ia kia nui ai te kaha mo te whakaaturanga;

11. A, ka hoatu e au ki a koe he kaha kia kaha ai ki te whakamarama i nga karaipiture, kia waiho ai koe hei mangai korero ki a ia, a ko ia hei kai whakakite ki a koe, a kia matau ai koe ki te pumautanga o nga mea katoa mo nga mea o toku kingitanga i runga i te whenua.

12. No reira, kia maro to haere, a kia whiwhi o korua ngakau ki te hari; no te mea nana, ko ahau tena hei hoa mo korua tae noa ki te mutunga.

13. Inaianei ka hoatu e ahau ki a korua te kupu he mea mo Hiona. Era a Hiona e hokona mai ano, ahakoa ra kua riro atu ia mo tetahi wa poto.

14. Ko o korua teina, ko aku pononga, ko Orihana Haiti raua ko Hoani Koura, kei roto raua i oku ringaringa, a ki te pumau raua ki te pupuri i aku ture ka whiwhi raua ki te ora.

15. No reira, kia hari o korua ngakau no te mea ko nga mea katoa e mahi tahi ana i te pai mo nga mea e tika ana te haere, a e tika ana hoki ki te whakaaro a te Hahi;

16. No te mea era e whakaarahia ake e au he iwi pai ki a au, ko ratou nei e mahi ki a au i runga i te tika;

17. A, ko ratou katoa e karanga ana i te ingoa o te Ariki, a e pupuri ana i ana ture e whakaorangia. Koia ano tenei. Amine.

WAHANGA 101.

He whakakitenga i homai ki a Hohepa, te Matakite i Katarana, Takiwa o Keuka, Ohaio, i a Tihema 16, 1833.

1. He pono taku e mea atu nei ki a koe, mo ou teina kua whakamamaetia nei, kua tukinotia nei, a kua peia atu nei ki waho o to ratou whenua tupu,

2. Ko ahau ko te Ariki, e tuku atu nei i te whakamaetanga ki runga i a ratou, no reira nei ratou i ma-mae ai he mea mo ta ratou mahi tutu;

3. Ahakoa ra, naku ano ratou, a era ano ratou e riro i a au i taua ra e haere mai ai ahau ki te kohikohi i aku mea utu nui.

4. No reira, e tika ana kia whakamatautautia, a kia pera me Aperahama, ko ia nei i whakahaua kia tuku atu tana tama kotahi;

5. No te mea ko ratou katoa e kore nei e u ki te whakamatautauranga, a ka whakakahore i a au, e kore e whakatapua.

6. Titiro ki taku e mea atu nei ki a koe, kei a ratou te puku korero, te tautohetohenga, te hae, te totohe, te hiahia, te whakahihi i waenganui i a ratou, no reira na enei mea i kore ai o ratou kainga tupu.

7. E ngoikore ana ratou ki te whakarongo ki te reo o te Ariki o to ratou Atua, no reira te Ariki to ratou Atua i puhoi ai ki te whakarongo mai ki o ratou inoi-nga, ki te whai mana mai ki a ratou i te ra e whiwhi ai ratou ki te raruraru.

8. I te ra o te rangimarie he iti noa iho ta ratou mahara mai ki a au; engari i te ra e whiwhi ai ratou ki te raruraru katahi ratou ka mahara mai ki a au.

9. He pono taku e mea atu nei ki a koe, ahakoa na o ratou hara, kei te ki toku ngakau i te aroha noa mo ratou: e kore ratou e tino peia rawatia atu e au, engari i te ra o te riri ka mahara ano ahau ki te aroha.

10. Kua whakaatu ahau, a ko taku whakaritenga kua puta atu i te whakahaunga tuatahi i hoatu e ahau ki a koe, penei ka tukuna e au kia taka te hoari o taku riri he mea mo toku iwi; a ahakoa ra taku i korero ai era e puta mai.

11. Ko taku riri e tata ana te ringihia atu ki runga ki nga iwi katoa kaore e mehuatia, a e meatia tenei e au ina kii te kapa o o ratou hara.

12. A, i taua ra ko ratou katoa e kitea i runga i te whakamahau titiro, ara i tetahi kupu, ko oku katoa o Iharaira ka whakaorangia.

13. A, ko ratou katoa kua whakamararatia atu, ka huihuia mai ano.

14. A, ko ratou katoa e pouri ana ka whakamarietia;

15. A, ko ratou katoa i tuku ai i o ratou tinana mo toku ingoa e whiwhi ki te karauna.

16. No reira, kia hari o koutou ngakau he mea mo Hiona: No te mea kei roto i aku ringaringa nga kiko-kiko katoa; kia tau te rangimarie, me te matau ko ahau te Atua.

17. E kore a Hiona e nekehia atu i tona ake tunga, ahakoa ra kua whakamararatia atu ana tamariki;

18. Ko nga mea o ratou i mahue iho, a e ma ana, nga ngakau, e hoki ano ki o ratou whenua tupu, ratou me a ratou tamariki me te waiata o te hari mutungakore, ki te whakaatu ake i nga wahi mate o Hiona.

19. A, ko enei mea katoa hei whakatutukitanga i nga poropititanga.

20. A, titiro, kahore kau he whenua ke atu kua whakaritea, i te whenua kua whakaritea nei e au; kahore hoki tetahi atu whenua e whakaritea i ko atu o te whenua kua whakaritea nei e au mo te mahi, ara mo te huihuinga mai o oku Hunga Tapu.

21. Otira, kei te haere mai te ra e kitea ai kua kore he wahi mo ratou; a kei a au ano etahi atu wahi maku e whakarite mo ratou; a era e whakahuatia he Takiwa (Stakes), hei arai, ara hei kaha mo Hiona.

22. Titiro, he tikanga naku, ara ko ratou katoa e whakahua ana i toku ingoa, me te karakia ki a au e rite ana ki taku Rongo-pai mau tonu, me huihui ratou, a ka tu ai i runga i nga wahi tapu,

23. A, ka whakariterite mo te whakakitenga era nei e puta mai, hei reira te arai e taupoki nei i taku temepara i roto nei i toku tapenakara, ko reira nei e huna ana i te whenua, tera e tangohia ake, a ka kite ngatahi nga kikokiko katoa i a au.

24. A, ko nga mea matemate katoa o te tangata, o nga kararehe o te whenua, o nga manu o nga rangi, o nga ika o te moana, nga mea katoa e noho ana i runga katoa i te mata o te whenua e whakamatea;

25. A, hui atu ki nga mea timatanga rawa o nga mea e rewa ki te ahi ka, a ka tupu hou ake nga mea

katoa, a kia noho ai toku matauranga me toku kororia i runga i te whenua katoa.

26. A, i taua ra te hoa riri o te tangata, te hoa riri o nga kararehe, ara te hoa riri o nga kikokiko katoa ka kahore atu i mua i toku kanohi.

27. A, i taua ra ahakoa he aha ta tetahi tangata e inoi ai, e hoatu ano ki a ia.

28. A, i taua ra kahore a Hatana e whai kaha ki te whakamatau i tetahi tangata.

29. A, kahore kau he pouritanga, no te mea kahore he matenga.

30. I taua ra e kore e mate te tamaiti nohinohi, a kia kaumatua ra ano ia, a ka rite tona oranga ki te kaumatuatanga o te rakau,

31. A, ki te mate ia e kore ia e moe, (ara ki te ki ake, i roto i te whenua), engari ka whakaahuatia ketia ano he kimonga kanohi, a era e mau ake a ko tona okiokitanga e whakakororiatia.

32. Ae ra, he pono taku e mea atu nei ki a koe, i taua ra i te mea ka haere mai te Ariki, ka whakakitea mai e ia nga mea katoa—

33. Nga mea kua pahure ake nei, me nga mea kua huna kaore nei e mohiatia e te tangata nga mea o te whenua—i mahia mai nei i reira me nga tikanga me te mutunga—

34. Nga mea tino utu nui, nga mea i runga, nga mea i raro, nga mea i roto i te whenua, nga mea i runga i te whenua, a nga mea o te rangi.

35. A, ko nga hunga katoa e whiwhi ana ki te tuki-notanga mo toku ingoa, a ka u tonu ki te pono, ahakoa ra ka karangatia ratou kia tuku i o ratou tinana hei whakaaro ki a au, era ratou e whiwhi ki taua kororia katoa.

36. No reira, kua e wehi ahakoa tae atu ki te mate, no te mea kahore to hari e nui i tenei ao, engari i roto i a au ka nui to hari.

37. No reira, kua e whakaaro ki te tinana, me te oranga o te tinana; engari me whakaaro mo te wairua, a mo te oranga mo te wairua;

38. A, me rapu i te kanohi o te Ariki i nga wa katoa, i runga i te whakaiti kia whiwhi ai koutou i o koutou wairua, a e whiwhi koutou ki te oranga-tonutanga.

39. I te mea ka karangatia nga tangata ki taku Rongo-pai mau tonu, a ka kawenata i te kawenata

mau tonu, ka rite ratou penei me te tote o te whenua, a hei ha mo nga tangata;

40. E karangatia ana ratou ko te ha o nga tangata. No reira ki te kahore te ha o te tote o te whenua, titiro, kahore kau he painga, a me panga atu ki waho hei takatakahanga ki raro i nga waewae o nga tangata.

41. Titiro, tenei te matauranga mo nga tamariki o Hiona, ahakoa tokomaha, engari kahore te katoa; kua kitea ratou he hunga tutu; no reira, e ahei ana kia whiua ratou.

42. Ko ia e whakanui ana i a ia, e whakaititia, a ko ia e whakaiti ana i a ia ka whakanuia.

43. A, inaianei, ka whakaaturia e au ki a koe he kupu whakarite, kia matau ai koe ki taku mahi he mea mo te hokonga o Hiona.

44. Tera tetahi tangata rangatira he wahi whenua tana he tino pai; a ka ki atu ia ki ana pononga, haere koutou ki taku maara-waina, ahakoa ra ki runga tonu i te wahi tino pai o te whenua, a ka whakato kia te-kau ma rua nga rakau oriwa,

45. A, ka whakatutu ai nga tangata tiaki taiawhio noa i a ratou, a ka whakatu ai he pourewa, a kia taea ai e tetahi te titiro te whenua taiawhio noa, kia noho he tangata tiaki ki runga i te pourewa, kia kore ai aku rakau oriwa e whati ki raro, ina haere mai te hoa riri ki te whakakino, a ka mau e ratou te hua o taku maara-waina.

46. Inaianei kua haere nga pononga o te rangatira, a mahia ana e ratou ta to ratou Ariki i whakahau ai ki a ratou; a whakatoria ana nga rakau oriwa, a mahia ana he whakaruru taiawhio noa, a whakaturia ana nga tangata tiaki, a timata ana ki te mahi i te pourewa.

47. A, i a ratou e tatari ana ki te whakatakototanga o te kaupapa ki reira, ka timata ratou ki te korerorero ki a ratou ano, a he aha ra te hiahia o toku Ariki ki tenei pourewa?

48. A, ka korerorero mo te wa roa, ka ki i waenganui i a ratou ano, he aha ra te hiahia o toku Ariki ki tenei pourewa, ki te titiro ake, he wa tenei no te maunga rongo?

49. Kauaka ranei tenei moni e hoatu ki nga tangata whakawhitiwhiti? no te mea kahore he ritenga o enei mea!

50. A, i a ratou e hurihuri ana tetahi me tetahi ka timata ratou ki te mangere, a ka kore ratou e whakarongo ki nga whakahaunga a to ratou Ariki,

51. A, ka haere mai te hoa riri i te po, a ka wahia te whakaruru ki raro, a ka maranga nga pononga a te tangata rangatira, a ka matakū, a oma ana; a pakarubia ana e te hoa riri ta ratou mahi, a whatiwhatia ana nga rakau oriwa ki raro.

52. Nana, titiro, ko te tangata rangatira te ariki o te maara-waina, a ka mea atu ki a ratou, Ha ! he aha te putake o tenei he nui ?

53. Kaua ianei e meatia e koutou penei me taku i whakahau atu nei ki a koutou ? a, i muri i te mea kua whakatoria e koutou te maara-waina, a kua mahia te whakaruru taiawhio noa, a, whakatututia ana nga tangata tiaki ki runga i nga taiepa o reira, a mahia ano hoki te pourewa, a whakanohoia ana he tangata tiaki ki runga i te pourewa, a tiaki ana i taku maara-waina, a kaua e warea e te moe, kei haere mai te hoa riri ki te whakeeke i a koe ?

54. Na, titiro ki te tangata tiaki i runga ra i te pourewa e kite noa atu i te hoa riri i a ia ano e tawhiti atu ano, a ka pana atu i te hoa riri kei whakawahia te whakaruru o reira, a ka ora taku maara-waina i nga ringaringa o te kai whakangaro.

55. A, ka mea atu te ariki o te maara-waina ki tetahi o ana pononga, haere, a huihuia katoatia mai te toenga o aku pononga, ka tango mai ai i te kaha katoa o toku whare, ko ratou nei aku toa, me aku tangata taitamariki, a hui atu hoki ki nga mea ahua kaumatua ake i roto i aku pononga, ko ratou nei te kaha i roto i toku whare, engari nga mea kua whakaritea nei e ahau kia noho;

56. A, ka haere koutou tika tonu atu ki te whenua o taku maara-waina, a ka hokona mai i taku maara-waina, no te mea naku hoki, he mea hoko naku ki te moni.

57. No reira, kia tae tika tonu atu koutou ki taku whenua, a ka wahi ki raro nga taiepa o oku hoa riri; ka maka ki raro to ratou pourewa, a ka whakamarara i o ratou kai tiaki;

58. Ahakoa ra i a ratou e huihui katoa mai ana ki a koutou. rapua he utu moku i oku hoa riri, a akuanei maku e haere mai me te toenga o toku whare, a ka tango i te whenua.

59. A, ka mea te pononga ki tona ariki, mo ahea enei mea ka mea ai ?

60. A, ka mea ia ki tana pononga, kei taku wa e pai ai, haere tika tonu atu koe, a ka mea i nga mea katoa, ahakoa he aha taku e whakahau atu ai ki a koe;

61. A, ko taku hiiri tenei me te manaakitanga ki runga ki a koe he tuari pono mohio i waenganui i toku whare, he kawana i roto i toku kingitanga.

62. A, haere tika tonu atu tana pononga, a meatia katoatia ana nga mea katoa i whakahaua mai ai ki a ia, ahakoa he aha, a i muri iho i etahi ra maha ka rite nga mea katoa.

63. Ano ra, he pono taku e mea atu nei ki a koe, era e whakaaturia atu ki a koe te matauranga i roto nei i a au mo nga karakia katoa, ki te mea ra era ratou e hiahia kia aratakina i te huarahi tika, pai hoki mo to ratou oranga.

64. Ta te mea te mahi o te huihuinga o aku Hunga Tapu era e timata, a kia whakaturia ai ratou ki toku ingoa i runga i nga wahi tapu; no te mea kei te haere mai te wa o te kotinga, a me taku kupu hoki ko te tikanga kia tutuki.

65. No reira, ka huihuia mai e ahau toku iwi kia rite ki te kupu whakarite a te wiiti me nga taru, kia kawea ai te wiiti ki roto i te whare kia whiwhi ai ki te oranga-tonutanga, a kia karaumatia ai me te kororia Tikitiki-o-Rangi (celestial glory) ina haere mai ahau i runga i te kingitanga o toku Matua ki te utu i nga tangata katoa kia rite ki a ratou mahi,

66. Ko nga taru ka paiheretia ki roto ki nga paihere, a ka meatia nga herehere kia kaha, kia wera ai ratou i te ahi ka tonu.

67. No reira, ka hoatu e ahau he ture ki nga hahi (peka) katoa, koia tenei me timata ratou ki te huihui mai ki nga whenua kua whakaritea nei e au;

68. Otira, penei me taku i ki ai ki a koutou i taku ture tuatahi, kia kua to koutou huinga e kaika, a kua e tere te haere. engari me whakariterite nga mea katoa i mua i a koutou:

69. I te mea ka oti enei mea te whakariterite i mua i a koutou me ngohengohe ki nga whakahaunga kua hoatu nei e ahau mo enei mea,

70. Koia nei e ki ana, a e whakaako ana, me hoko nga whenua katoa ki te moni, nga whenua ra e taea ana te hoko mo te moni i te takiwa taiawhio noa te

whenua, koia nei kua whakaritea e ahau ko te whenua o Hiona, mo te timatanga o te huihuinga o toku Hunga Tapu;

71. Ko te whenua katoa e taea ana te hoko i te Takiwa o Tiakihana, a tae atu ki nga takiwa taiawhio noa, a ko te toenga me waiho i roto i toku ringa.

72. Inaianei, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, me huihui nga hahi (peka) i a ratou moni katoa, me tuku enei mea kia meatia i o ratou wa, kua e kaitatia, a ka mahara ki te whakarite i nga mea katoa i mua i a koutou.

73. A, me whakarite etahi tangata honore, ara tangata mohio, a ka tuku ai ki te hoko i enei whenua,

74. A, ko nga hahi (peka) katoa i runga i nga whenua o te tai-rawhiti, i te mea kua whakatutia ake ratou, ki te mea ka whakarongo ratou ki tenei tohutohu, me hoko whenua ratou, a ka huihui ai ki reira, a i tenei ahuatanga e whakatu ai i a Hiona.

75. Tenei ano, inaianei ka nui kei te toa, ae ra, he tino nui, hei hoko i Hiona, a hei whakatu i nga wahi kua horo, a e kore e horo a muri ake nei, me he mea nga hahi (peka) ka karangatia nei ratou ki toku ingoa, e whakarongo ki toku reo.

76. A, inaianei ka mea atu ahau ki a koutou, ko nga mea kua oti te whakamarara e o ratou hoa riri, ko taku whakaaro tenei kia mau tonu te whakaiti kia whakatikaia, a kia whakahokia ai ano nga ringaringa o nga mea kua whakaritea hei tangata nui, a e whai mana ana ki a koutou.

77. Kia rite ki nga ture me te ahua o te iwi, taku ra i tuku kia whakatutia, a me pupuri mo nga tikanga me te tiaki i nga kikokiko katoa e rite ana ki te pono, me nga tikanga tapu,

78. Kia mahi ai nga tangata i te whakaoranga me te tikanga mo te wa e tu mai nei, kia rite ki te mea era nei e whakawhiwhia ki a ratou, ara kia utua tena tangata mo ona ake hara i te ra o te whakawa.

79. No reira, e hara i te mea tika kia uru tetahi tangata ki roto i te hereherenga tetahi ki tetahi.

80. A, mo tenei tikanga i whakaritea ai e ahau te ahuatanga o tenei whenua, ma nga ringaringa o nga tangata mohio, kua whakaarahia ake nei ratou e ahau mo tenei tikanga ake, a kia hokona mai ai te whenua ma roto i te whakaheke toto.

81. Na, ka whakaritea peheatia e au nga tamariki o Hiona? Ka whakaritea ratou e au ki te kupu whakarite o te wahine me te kai whakawa tinihanga, (no te mea kia inoi tonu nga tangata, a kua e ngoikore) penei ana te ki,

82. Tera tetahi kai whakawa i tetahi pa, kahore nei ona wehi ki te Atua, kahore hoki ki te tangata.

83. A, tera hoki tetahi pouaru i taua pa, a ka haere mai ia ki a ia, ka mea, rapua he utu moku i oku hoa riri.

84. A, kahore i meatia e ia mo tetahi wa, engari i muri iho ka mea ia i roto i a ia ano, ahakoa ra kahore ahau e wehi ana ki te Atua, kaore hoki e whakaaro ki te tangata; otira, no te mea e raruraru ana ahau i te pouaru nei, ka rapua e au he utu mona, no te mea kei haereere tonu mai, ka hoha ahau i a ia.

85. He penei taku whakarite i nga tamariki o Hiona.

86. Tukua ratou kia koropiko ki nga waewae o te Kai whakawa;

87. A, ki te kore ia e rongu ki a ratou, tukua ratou kia koropiko ki nga waewae o te Kawana.

88. A, ki te kore te Kawana e ngohengohe ki a ratou, tukua ratou kia koropiko ki nga waewae o te Tumuaki;

89. A, ki te kore te Tumuaki e ngohengohe ki a ratou, katahi te Ariki ka ara mai, ka haere mai ki waho o tona wahi ngaro, a i runga i tona riri whiua iho e ia te iwi;

90. A, i runga i tona whakaaro, a i runga i tona riri weriweri, i roto i tona wa ka tapahia atu nga mea hara, nga mea kore e u ki te pono, a me nga tuari kore aroha, a ka whakaritea ma ratou o ratou wahi i waenganui i nga hunga tinihanga me nga hunga whakaponu-kore;

91. Ahakoa ra i te wahi tino pouri rawa o waho, kei reira nei te tangihanga me te auetanga, me te tetaetanga o nga niho.

92. Kia inoi ra koutou, ta te mea kia rongu ai o ratou taringa ki o koutou tangi, -kia aroha ai ahau i a ratou kia kore ai enei mea e tae mai ki runga i a ratou.

93. Taku i mea atu nei ki a koutou, he mea tuturu, ta te mea kia noho ai nga tangata katoa i runga o te pohehe-kore.

94. Ta te mea kia rongō ai nga tangata matau me nga kawana, a me te mohio ki te mea kahore nei e whakaarohia e ratou;

95. Ta te mea kia timata ai taku whakatutuki i taku mahi, taku mahi rereke, a ka mahi i taku mahi rereke kia kite ai nga tangata i te rereketanga i waenganui i te iwi tika me te iwi hara, te kupu a to koutou Atua.

96. A, tenei ano, ka mea ahau ki a koutou, e hara i te mea tika ki taku whakahaunga me taku whakaaro, ara kia hokona e taku pononga e Hirini Kiripata taku whare taonga kua oti nei te whakarite e ahau ma toku iwi i roto nei i nga ringaringa o oku hoa riri.

97. Kia kaua ra nga mea kua whakaritea e ahau e tukua kia whakakino e oku hoa riri, i runga i te whakaaetanga a nga mea i whakahua nei i a ratou i runga i toku ingoa;

98. No te mea, he mea tino whakamamae, whakapouri hoki, tenei hara ki a au, a ki toku iwi hoki i putake mai i nga mea kua whakaarotia e au, a e tata ana te tōka iho ki nga iwi.

99. No reira, ko toku whakaaro kia tonu taku iwi, a kia whiwhi hoki i te mana mo te mea kua whakaritea e au ki a ratou, ahakoa ra e kore ratou e tukua kia noho ki reira;

100. Ahakoa ra kahore ahau e ki ana kia kaua ratou e noho ki reira, engari ki te mea ka riro mai i a ratou te hua me nga mahi mo toku kingitanga, a ka noho ratou ki reira;

101. Ka hanga e ratou, a e kore tera e riro i tetāhi atu: ka whakato ratou i nga maara-waina, a e kore ratou e kai i o reira hua. Koia ano. Amine.

WAHANGA 102.

Ko nga korero o te wa i whakaturia ai te Hai Kaunihera o te Hahi o te Karaiti o te Hunga Tapu o nga 'Ra o Muri nei, i Katarana, i te 17 o Pepuere, 1834.

1. No tenei ra ka tu ki te whare o Hohepa Mete, ūamaiti, he huihuinga o te Kaunihera nui o nga Tohunga Nui e rua tekau ma wha, ko taua take he mea whakakite mai, a timata tonu ratou ki te whiriwhiri, ki te whakatu he Hai Kaunihera mo te Hahi o te Karaiti, kia noho mo taua Kaunihera, kia tekau ma rua nga

Tohunga Nui, kia kotahi, kia toru ranei nga tumuaki, ara kia rite ki te mea e whakaarotia tikatia ana.

2. Ko te Hai Kaunihera he mea whakatu i runga i te whakakitenga, hei whakaotioti i nga raruraru nunui katoa tera e tupu ake i roto i te Hahi e kore nei e taea e te Hahi, e te Kaunihera ranei o te Pihopa te whakaoticti, e tau ai te tatutanga ki te hunga no ratou taua raruraru.

3. Ko Hohepa Mete, tamaiti, ratou ko Hirini Rikitana me Pererika G. Wiremu i tautokona e te reo o te Kaunihera hei Tumuaiki ratou; ko Hohepa Mete, matua, ratou ko Hoani Mete, ko Hohepa Kou, ko Hoani Teonehana, ko Matini Harihi, ko Hoani S. Kaata, ko Iarere Kaata, ko Oriwa Kautere, ko Hamuera H. Mete, ko Orihanā Haiti, ko Hiriweta Mete, ko Ruka Teonehana. Ko ratou katoa hei Tohunga Nui, i whiriwhiria ratou hei Kaunihera tu tonu mo te Hahi, i runga i te reo kotahi o te Kaunihera.

4. Katahi ka pataia nga kaunihera kua whakahuahuatia ake nei, me he mea e whakaae ana ratou ki nga turanga nei mo ratou, a me he mea hoki ka whakaritha e ratou nga mahi o o ratou turanga kia rite ki te ture o te rangi. Whakaaetia ana e ratou o ratou turanga, me te whakaae ano ka mahi ratou i nga mahi o o ratou turanga rite tonu ki to te Atua aroha noa i homai ki a ratou.

5. Ko te tokomaha o te hunga i roto i te Kaunihera, na ratou i pooti i runga i te ingoa o te Hahi, a mo te Hahi hoki i whakatungia ai nga kaunihera kua kiia ake nei, e wha tekau ma toru nga mema; ara e iwa nga Tohunga Nui, tekau ma whitu nga kaumatua, e wha nga piriti, me nga mema tekau ma toru.

6. I pootitia: E kore e whai mana te Hai Kaunihera kia mahi i tetahi mahi, ki te kore e noho kia tokowhitu nga kaunihera kua whakahuahuatia ake nei, o ratou kai-whakapi ranei i ata whiriwhiria.

7. Ka whai mana tenei tokowhitu ki te whakatu i etahi Tohunga Nui, e maharatia ana e ratou e tau ana, e ahei ana ranei kia mahi i roto i nga turanga o nga kaunihera kahore i tae mai.

8. I pootitia: Me he mea ki te watea te turanga o tetahi o enei Kaunihera kua kiia ake nei he mea na tona matenga, no tona takanga ranei ki te hara, a whakakahoretia atu ana i tona turanga, me he mea ranei no tona putanga atu ki nga wahi pamamao rawa

i le Hahi. Ko taua turanga ma te Tumuaki, ma nga Tumuaki ranei e whakaingoa he tangata hei whakaki, a ma te reo o te huihuinga nui o nga Tohunga Nui, kua mine mai nei mo tenei take, e whakamana taua whakaingoa tanga i runga ano i te ingoa o te Hahi.

9. Ko te Tumuaki o te Hahi, ko ia nei ano hoki te Tumuaki o te Kaunihera, he mea whakatu ia mo taua turanga e te whakakitenga, a ko tana whakahaeretanga e tautokona ana e te reo o te Hahi;

10. A, e tika ana ia hei kai-whakahaere mo te Kaunihera o te hahi, he mea na te mana o tona turanga, a e tika ana kia tu hei hoa mona kia tokorua atu nga Tumuaki, kia pera ano te whakaturanga i a raua ki o raua turanga i te ahua i whakaturia ai ia;

11. Me he mea ki te ngaro tetahi, te tokorua ranei o te hunga i whiriwhiria hei awhina i a ia, e whai mana ana ia ki te whakahaere i te Kaunihera ko ia anake: a me he mea ko ia ki te ngaro ka whai mana era o nga Tumuaki ki te whakahaere, raua tokorua, tetahi o raua ranei.

12. I nga wa katoa e ata whakaturia ana he Hai Kaunihera mo te Hahi o te Karaiti, penei te ahua o tona whakaturanga i te tauira kua korerotia ake nei, ko te mahi ma nga Kaunihera tekau ma rua he rotarota kia kitea ai ko tewhea o ratou tekau ma rua e korero i te tuatahi, timata i te nama tahi tae noa ki te nama tekau ma rua.

13. I nga wa katoa e huihui ai tenei Kaunihera ki te whakawa i tetahi take, me whiriwhiri e nga kaunihera tekau ma rua, me he mea taua take he uaua, he ngawari ranei; ki te mea ka kitea he ngawari, kia tokorua loa nga Kaunihera e korero mo taua take, kia pera ano me te tauira kua tuhituhia ake nei.

14. Engari ki te kitea he uaua taua take, kia tokowha e korero; a ki te mea he tino uaua rawa, kia tokoono; engari kua rawa e nuku atu i te tokoono e tu ki te korero ahakoa pehea te uaua o tetahi take.

15. I roto i nga take katoa e ahei te kai-karo ki te karanga ki te hawhe tonu o te Kaunihera kia mahara ki a ia, ara hei arai atu i te tawai, i te whakahaere he ranei mo te taha ki a ia;

16. I muri i te whiriwhiritanga o nga korero o taua take, hei reira nga Kaunihera i rite hei korero ki te aroaro o te Kaunihera, tu mai ai ki te korero i taua take i runga i tona maramatanga tika ki mua i te

Kaunihera, a me korero e tena, e tena o ratou i runga i te tika, i te pono.

17. Ko nga Kaunihera i tango i nga nama kore panatahi, ara te 2, 4, 6, 8, 10 me te 12, me tu ratou mo te kai-karo, hei arai i te taunu, i te whakahaere he mo te taha ki a ia.

18. I roto i nga take katoa, ina mutu te whakarongo ki nga korero o taua take, ina hoki mutu te korero a nga Kaunihera i whiriwhiria hei korero mo taua take, me tuku te kai whakapae me te kai-karo kia korero mo raua i mua i te Kaunihera.

19. I muri i te whakarongonga ki nga korero katoa mo taua take, me nga Kaunihera me te kai-whakapae raua ko te kai-karo kua korero, ko reira te Tumuaki whakaputa ai i tana whakatau, kia rite ki tana i marama ai mo taua take, a hei reira me karanga ia ki nga Kaunihera tekau ma rua kia tautokona tana whakatau, otira ma te pooti e whakaatu.

20. Engari ki te mea ka kitea e nga Kaunihera i toe, kahore nei i korero, e tetahi ranei o aua Kaunihera i muri i te rongonga ki nga korero katoa—ki te mea ka kitea e ratou kei te raruraru te whakatau a te Tumuaki me whakaatu mai e ratou te he, a me whakawa ano taua take.

21. A, me he mea i muri i te whakawakanga tuarua, ka puta ake he maramatanga hou mo taua take me whakarereke te whakatau kia rite ki te maramatanga i puta hou ake nei mo taua take;

22. Ki te kahore ia tetahi maramatanga e kitea me tu tonu te whakatau tuatahi, kei te taha hoki i te tokomaha o te Kaunihera te mana ki te whakaoti i taua take.

23. I nga take e pakeke ano mo runga i nga whakakoranga me nga tikanga o te Hahi (me he mea ra ia kahore i maha nga whakamaramatanga kua oti te tuhituhi mo taua take, kia marama ai te Kaunihera) ma te Tumuaki e tono ki te Ariki kia whakakitea mai tona whakaaro mo taua mea.

24. Ko nga Tohunga Nui e noho ana i tetahi atu wahi o te ao (i waho o Amerika) e whai mana ana ki te whakatu i tetahi Kaunihera kia rite ki tenei kua korerotia ake nei, hei whakaotioti i nga raruraru e homai ana e nga taha e rua, e tetahi anake ranei o raua:

25. Ka ahei hoki tenei ahua Kaunihera o nga Tohunga Nui ki te whakatu i tetahi o ratou hei Tumuaki mo taua Kaunihera mo taua wa.

26. Na, kia hohoro tonu taua Kaunihera te tuku i tetahi kape o ta ratou whakawa me te tuku atu i nga korero katoa o taua take tae atu ki to ratou whakatau ki te Hai Kaunihera o te wahi e noho ana te Tumuakitanga tuatahi o te Hahi.

27. Ki te kahore e pai te whakatau a taua Kaunihera ki nga taha e rua, ki tetahi ranei o raua, ka ahei raua ki te tono ano ki te Hai Kaunihera i te wahi kei reira te Tumuakitanga Tuatahi o te Hahi e noho ana, a ka tu he whakawakanga tuarua, a ko taua take ka whakahaerea i reira i runga ano i te tauira kua tuhituhia ake nei, me te mea kihai ano kia puta he whakatau mo taua take.

28. Ko tenei Kaunihera o nga Tohunga Nui (i waho o Amerika) ma nga take tino uaua anake e pa ana ki te Hahi ka tu ai, a e kore rawa e tu i runga i nga take hanga noa iho.

29. Ma nga Tohunga Nui haereere ko ratou nei ano hoki nga Tohunga Nui i waho atu o Amerika, ma ratou te kupu kia tu taua Kaunihera, kaua ranei.

30. He rereke ano ta te Hai Kaunihera o nga Tohunga Nui haereere i waho atu o America, ta ratou na whakatau i ta te Hai Kaunihera haereere o nga Apotoro Tekau-ma-rua.

31. E ahei ana te tono ano i te whakatau a te hunga tuatahi, e kore ia e ahei kia tonoa te whakatau a to muri (te Tekau-ma-Rua).

32. Ko o muri nei hoki (ko te Tekau ma rua) ma nga kai whakahaere nui (Tumuakitanga Tuatahi) anake o te Hahi, ratou e whakawa ina taka ki te hara.

33. Oti ana, kei te Tumuaki, kei nga Tumuaki ranei e noho ana i te wahi kei reira te Tumuakitanga Tuatahi o te Hahi, kei a ratou te mana ki te ki me whakawa tuarua tetahi take, kahore tera e tonoa, i te mea kua tirohia e ratou te tono me nga korero katoa e pa ana mo taua take i tukua tahitia mai me te tono.

34. I konei ka rotarota nga Kaunihera tekau ma rua kia kitea ai ko wai o ratou e korero i te tuatahi, a koia te tukunga iho, ara:

1. Oriwa Kautere.	7. Hone Teonehana.
2. Hohepa Kau.	8. Orihana Haiti.
3. Hamuera H. Mete.	9. Iarere Kaata.
4. Ruka Teonehana.	10. Hohepa Mete, matua.
5. Hone S. Kaata.	11. Hone Mete.
6. Hiriweta Mete.	12. Matini Harihi.

I te mutunga o te inoi ka hiki te huihuinga.

Oriwa Kautere }
Orihana Haiti } Nga Karaka.

WAHANGA 103.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i Katarana, Takiwa o Keuka, Ohaio, i a Pepuere 24, 1834.

1. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, e oku hoa, nana ka hoatu e ahau he whakakitenga, me te whakahaunga ki a koutou, kia matatau ai koutou ki nga mahi ma koutou hei whakaora, hei whakaputa mai i o koutou teina, kua oti na te whakamarara ki nga wahi katoa o te whenua o Hiona;

2. Ka oti hoki ratou te whiu atu, te patupatu e nga ringa o oku hoa riri, heoi kia taka toku wa e kore e hopohopo taku riringa i taku riri ki runga i a ratou.

3. Naku ano i a ratou mahi tutu i tuku, a mohoa noa nei, kia ki ai te mehua o a ratou mahi tutu, ma reira hoki e purena ai to ratou kapa;

4. Hei mea ano hoki e pakia ai te hunga ka oti te karanga ki toku ingoa, ki tetahi pakinga nanakia rawa, mo tetahi wa poto, mo ratou kihai i whakarongo ki nga akoranga, ki nga ture i hoatu e ahau ki a ratou.

5. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, kua whakapumau ahau i tetahi oati hei painga mo toku iwi, ara ki te whakarongo ratou i tenei haora pu ano ki te kupu tera e hoatu e ahau, e te Ariki ki a ratou.

6. Nana, ki te pera ratou ka timata to ratou kake haere ki runga i oku hoa riri i tenei haora pu ano; naku tenei i oati,

7. A, ma to ratou ngohengohe ki te pupuri i nga kupu katoa e korerotia atu e ahau, e te Ariki, e to ratou Atua ki a ratou, ka kore rawa e mutu to ratou kake haere, kia meinga ra ano nga kingitanga o te ao

ki raro i oku waewae, kia riro hoki te whenua i te Hunga Tapu hei kainga mo ratou a ake, ake, ake.

8. Otira, ki te kahore ratou e pupuri i aku ture, e ngohengohe ranei ki aku kupu katoa katahi ratou ka taea e nga kingitanga o te ao,

9. No te mea i whakaturia ratou hei maramatanga ki te ao, hei kai-whakaora hoki mo nga tangata;

10. A, ki te kahore ratou e tu hei kai-whakaora mo nga tangata, ka rite ratou ki te tote kua ngaro tona ha, heoi ano tona painga kia akiritia ki waho kia takahia ki raro i nga waewae o ona tangata.

11. Nana, he pono laku e mea atu nei ki a koutou, kua puta taku kupu, ka whakahokihokia mai ano o koutou teina kua oti nei te whakamarara ki o ratou kainga tupu, ka timata hoki te hanga i nga wahi uru-urua o Hiona;

12. Hei muri hoki i te whakapawera puta mai ai te manaakitanga, ko taku ano ia i mea ai ki a koutou i mua.

13. Nana, ko te manaakitanga tenei i whakaaria e ahau e puta mai i muri i o koutou whakapaweratanga, i te whakapaweratanga ano hoki o o koutou teina; ko to koutou hokonga, me te hokonga i o koutou teina, ara ko te whakahokinga i a ratou ki te whenua o Hiona, meake whakaturia, kore ake hoki ona hinga-nga i muri atu.

14. Otiia, ki te whakapokea e ratou o ratou wahi ka tukua ki a ratou, ka whakataka iho ratou e kore hoki ahau e tohu i a ratou, ki te whakapokea e ratou nga wahi mo ratou.

15. Nana, ko taku kupu tenei ki a koutou, ko te hokonga i Hiona e puta mai i roto i te kaha;

16. No reira, ka ara ake i a au he tangata ki toku iwi, a ka arahina ratou, ka rite ki a Mohi i arataki nei i te whanau o Iharaira,

17. No te whanau hoki koutou o Iharaira, no te uri o Aperahama, no reira ma te kaha ka puta ai koutou i te whare pononga, ma te ringa ano kua oti te whakamaro:

18. Pera me o koutou matua, he mea arahi mai ratou i mua, waihoki ka pera ano te hokonga o Hiona.

19. No reira, kei pouri o koutou ngakau, e kore hoki taku ki, ki a koutou e pera me taku i mea ai ki a kou-

tou matua; ko taku anahera ka haere i mua i a koutou, ko taku mata ia, kahore;

20. Engari, ka penei taku ki a koutou, ka haere toku anahera i mua i a koutou me toku mata ano, a ina taka te wa ka riro i a koutou te whenua pai rawa.

21. He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko taku pononga, ko Pauraka Ere (Hohepa Mete, tamaiti), te tangata i whakaritea ra e ahau ki te pononga i mea atu ra te Ariki o te maara-waina ki a ia i roto i te kupu whakarite i hoatu na ki a koutou.

22. No reira, ma taku pononga, ma Pauraka Ere (Hohepa Mete, tamaiti), te kupu ki te marohirohi o toku whare, ki nga tai-tama, ki te hunga ano kua wae-nganui o ratou tau, kia huihui mai ratou ki te whenua o Hiona, ki te whenua i hokona e ahau ki nga moni i motuhia mai ki a au;

23. Me tono mai e nga hahi (peka) katoa te hunga matau, me a ratou moni, ka hoko mai ai he whenua kia rite ki taku i whakahau atu ai ki a ratou;

24. Me he mea oku hoa-riri ka haere mai ki a koutou hei pei atu i a koutou i toku whenua ataahua ka oti nei te whakatapu e ahau hei whenua mo Hiona; ae ra ka pei i a koutou i runga i a koutou whenua ake i muri mai o enei mea katoa kua mauria mai nei e koutou ki toku aroaro hei whakaatu i to ratou he, na, me kanga ratou e koutou;

25. Ko ta koutou hoki e kanga ai, ka kanga e ahau, me rapu utu ano koutou i oku hoa-riri;

26. Ka noho tonu ki a koutou toku mata, i a koutou ka rapu utu i oku hoa-riri, te toru, te wha o nga whakatupuranga o te hunga e kino ana ki a au.

27. Kua tetahi tangata e wehi ki te tuku i a ia ano kia mate mo te whakaaro ki a au, ko ia hoki e tuku ana i a ia kia mate hei whakaaro ki a au, ka kite i te ora;

28. Ko te tangata ia e kore e tuku i a ia kia mate he whakaaro ki a au, e hara i te akonga naku.

29. Ko taku e pai ai kia haere taku pononga a Hirini Rikitana, kia whakaarahia tona reo i roto i nga whakaminenga o te tai rawhiti, kia akona ai e ia nga hahi (peka) kia mau ki nga ture kua hoatu e ahau ki a ratou mo runga i te whakahokinga mo te hokonga o Hiona.

30. Ko taku e pai ai, kua aku pononga a Paare P.

Parata raua ko Raimana Waiti e hoki atu ki te whenua o o raua teina, kia ahei ra ano raua ki te whakahuhi tangata, kia haere ki te whenua o Hiona, ara kia tekau, kia rua tekau, kia rima tekau, kia kotahi rau ranei, tae noa ki te rima rau o te hunga marohirohi o toku whare.

31. Nana, ko taku tenei e pai ai; inoi, a ka hoatu ki a koutou, otira kahore nga tangata katoa i te mahi i taku i pai ai;

32. No reira, ki te kahore e riro mai i a korua e rima rau, ata rapua ano, me kore e riro mai i a korua te toru rau;

33. A, ki te kahore e riro mai i a korua te toru rau, ata rapua ano me kore e riro mai i a korua kotahi rau.

34. Na, he pono taku e mea atu nei ki a korua, ka hoatu e ahau tenei ture ki a korua, kua rawa korua e haere ki te whenua o Hiona, kia riro mai ra ano i a korua kotahi rau o te hunga marohirohi o toku whare, hei haere tahi me korua ki te whenua o Hiona.

35. No reira, pera me taku i mea ai ki a koutou, inoi, a ka hoatu ki a koutou; kia tika te inoi me kore taku pononga a Pauraka Ere (Hohepa Mete, tamaiti), e haere tahi me korua, hei kai-whakahaere tikanga i waenganui o toku iwi, me te whakatu ano i toku kingitanga ki runga i te whenua kua whakatapua, me te whakau hoki i nga tamariki o Hiona ki runga ki nga ture, ki nga whakahaunga kua hoatu, tera hoki e hoatu ki a koutou.

36. Ko nga wikitoria katoa, ko nga kororia katoa e hoatu ana ki a koutou mo roto i to koutou mataara, i to koutou whakapono ma nga inoi whakapono hoki.

37. Tukua taku pononga a Paare P. Parata kia haere raua ko taku pononga ko Hohepa Mete, tamaiti.

38. Ko taku pononga, ko Raimana Waiti, tukua kia haere raua ko Hirini Rikitana.

39. Ko taku pononga ko Hairama Mete, tukua kia haere hei hoa mo Pererika G. Wiremu.

40. Ko taku pononga ia, ko Orihana Haiti, me haere hei hoa mo taku pononga, mo Orihana Parata ki nga wahi e tohutohutia ai e taku pononga, e Hohepa Mete, tamaiti, hei mea e tutuki ai enei ture e hoatu nei e ahau ki a koutou, a ko te toenga waiho mai i oku ringa. Koia ano. Amine.

WAHANGA 104.

He whakakitenga i homai i a Aperira 23, 1834, ki a' Enoke (Hohepa Mete, tamaiti) mo runga i te ritenga (order) o te Hahi e puta ai he painga ki te hunga rawa-kore.

1. He pono taku e mea atu nei ki a koutou e oku hoa, tenei ka hoatu e ahau ki a koutou he kupu, he ture mo nga taonga katoa o te ritenga (order) i whakahaua na e ahau kia whakaturia, hei tikanga whakaputu, hei tikanga mau tonu hei painga mo te Hahi, hei oranga hoki mo nga tangata katoa taea noatia taku haerenga mai,

2. E tapiritia atu ana hoki ki taua tikanga taku kupu whakaari e kore e taea te whakapeau ke, te whakarereke ranei, ara ki te u te hunga i whakahaua mo taua tikanga ka manaakitia ratou ki nga manaakitanga tinitini noa atu;

3. Ki te kore ratou e u, ka whakatata te kanga ki a ratou.

4. No reira, i te mea kahore etahi o aku pononga i u ki te pupuri i aku whakahaunga, engari i takahia e ratou te kawenata he mea na te ngakau apo, na a ratou kupu whakapati hoki, ka oti ratou te kanga e ahau ki tetahi kanga nanakia rawa;

5. Kua oati noa atu hoki ahau i roto i toku ngakau, penei, na, me he mea tetahi tangata o tenei tikanga ka kitea kua hara, ara ki tetahi aronga o te kupu kua takahia e ia te kawenata kua herea na koutou, ka tau te kanga ki a ia i tona oranga katoa, a ka tukua kia takahia ki raro e taku e pai ai,

6. No te mea, ko ahau, ko te Ariki, e kore e pai kia tinihangatia ahau i roto i enei tu mea;

7. Ko enei katoa, kia kahore ai te hunga tika i roto i a koutou e whakamatea ngatahitia me te hunga hara, kia kahore ai ano hoki he putanga mo te tangata hara i roto i a koutou, no te mea kua whakaari ahau, te Ariki ka hoatu e ahau ki a koutou, he karauna kororia i toku ringa matau.

8. No reira, me he mea ki te kitea kua takahi ture koutou, e kore rawa koutou e puta i taku riri i nga ra katoa e ora ai koutou;

9. Ki te tapahia atu ranei koutou ki waho, he mea

na te hara, e kore rawa koutou e puta i nga pakinga a Hatana kia tae ra ano ki te ra o te hokonga.

10. Na, ki te kitea tetahi tangata i roto i a koutou, no tenei ritenga (order) nei ia kua takahi i tana kawenata, a kahore e ripeneta ki tana kino, na ka hoatu e ahau ki a koutou he mana atu i tenei haora, e whiwhi ai koutou ki te kaha ki te tuku i a ia kia paki-pakia, kia whakatoia e Hatana, a kore ake ona kaha ki te patu i a koutou.

11. He matauranga tenei i roto i a au: no reira, ka hoatu e ahau tenei ture ki a koutou, hangaia koutou, whakariteritea tena tangata, tena tangata, ki tona tuaritanga, ki tona tuaritanga,

12. Kia whakahoki kupu ai tena tangata, tena tangata ki a au mo tona tuaritanga, mo tona tuaritanga ka hoatu nei ki a ia;

13. No te mea, he mea tika kia meinga e ahau, e te Ariki nga tangata katoa kia whakahoki kupu ki a au, ano ko nga tuari kei runga ake i nga manaakitanga o te whenua, i meinga nei e ahau mo aku katoa i hanga ai.

14. Naku, na te Ariki, i hora nga rangi, naku ano i hanga te whenua hei tino taonga, naku ano nga mea katoa i roto i te whenua;

15. Ko taku hoki e pai ana kia whakawhiwhi aku Hunga Tapu, naku hoki nga mea katoa;

16. Engari me mahi tenei mea i runga i taku i pai ai; nana, koia tenei te huarahi i kiia ai e ahau, e te Ariki, hei whakawhiwhinga i aku Hunga Tapu kia whakateiteitia ake ai te hunga rawa-kore, kia whakapapakutia iho ai te hunga whai-taonga;

17. E ki tonu ana hoki te whenua, e rawaka ana ona mea, ma te katoa e kore ano e pau; ae ra, naku nga mea katoa i whakarite, naku ano i whakaae nga tamariki a te tangata kia whakahaere tikanga mona ake.

18. No reira, ki te riro i tetahi he ngahuru o nga mea i hanga e ahau, a kahore e homai i te wahi lika hei homaitanga mana kia pera me ta te ture o taku Rongo-pai, hei hoatutanga ki te rawa-kore, ki te hunga hoki e noho hapa ana, meake te wa ka maranga tahi o ratou whatu me o te hunga tutu, i te reinga, me te whakamamaetia ano ratou.

19. Na, he pono, ka korero ahau inaianei ki a kou-tou mo nga taonga o tenei ritenga (order).

20. Me tuku ki taku pononga, ki a Perakorama (Hirini Rikitana) hei wahi mo tona tuaritanga, te wahi e noho na ia i runga inaianei, me te rota hoki o Taheni (wahi rongoa hiako) kia ai ena hei oranga mona i a ia e mahi ana i roto i taku maara-waina, ae ra, kia rite ki taku i pai a te wa e whakahaua ai ia e ahau,

21. Mahia nga mea katoa kia rite ki nga ture o tenei ritenga (order) i runga ano hoki i te rite o te reo o taua ritenga e noho nei i te whenua o Hineha (Katarana).

22. Ko tenei tuaritanga me tenei manaakitanga e hoatu ana e ahau e te Ariki ki runga ki taku pononga, ki a Perakorama (Hirini Rikitana) hei manaakitanga mona, mo ana uri hoki i muri i a ia;

23. Me he mea ka mau tonu tana whakaiti i mua i a au, ka tinitini nga manaakitanga e ringihia e ahau ki runga ki a ia,

24. Na, me tuku mo taku pononga, mo Mahemehona (Matini Harihi) hei wahi mo tona tuaritanga te wahi whenua i riro mai ra i taku pononga i a Homapa (Hoani Teonehana) hei utu mo tona katanga tuatahi, hei kainga mona, mo ana uri hoki i muri i a ia;

25. Me he mea ia ki te u tonu, ka tini noa atu nga manaakitanga ki runga ki a ia, ki ana uri hoki i muri i a ia.

26. A, me whakapau e taku pononga, e Mahemehona (Matini Harihi) ana moni kia pau mo te whakapukanga i taku kupu, kia rite ki ta taku pononga, ki ta Kaherama (Hohepa Mete, tamaiti) e tohutohu ai.

27. Me tuku mo taku pononga, mo Hetaraumaka (Pererika G. Wiremu) te wahi e noho na ia i runga inaianei.

28. A, mo taku pononga, mo Oriha (Oriwa Kautere) me hoatu ko te wahi e hono atu ana ki te Reihana-whare (whare ta pukapuka) koia ano te rota nama tahi, me hoatu ano mona te wahi e nohoia na e tona matua.

29. Me tuku ki enei pononga aku, ki a Hetaraumaka (Pererika G. Wiremu) rama ko Oriha (Oriwa Kautere) te Reihana-whare (whare ta pukapuka) me nga taonga katoa o taua whare;

30. Ko tenei te tuaritanga mo raua.

31. Me he mea ki te mau tonu to raua u, nana, ka manaaki ahau i a raua, ka tino tini nga manaakitanga ki runga ki a raua;

32. Ko te timatanga tenei o te tuaritanga e whakaritea ana e ahau mo raua, mo a raua uri hoki i muri i a raua;

33. Ki te mea ka u tonu raua ka finitini noa iho nga manaakitanga e hoatu ki runga i a raua, ki a raua uri hoki i muri i a raua.

34. Na, me riro mo taku pononga, mo Homapa (Hoani Teonehana) te whare e noho na ia i roto me tetahi wahi o te whenua i hoatu na—haunga ia te wahi i rahuitia hei tunga mo oku whare kei runga na i te whenua i hoatu na, me nga wahi whenua hoki i whakaingotia mo taku pononga, mo Oriha (Oriwa Kautere).

35. Me he mea hoki ia ki te u, ka ringitia e ahau nga manaakitanga ki runga ki a ia.

36. Na, ko taku e pai ai me hokohoko atu e ia nga wahi whenua kua whakawehea atu na hei hanganga ake i te pa o taku Hunga Tapu, ara kia rite ki ta te reo o te Wairua e tohutohu ai ki a ia, kia rite ano hoki ki te tohutohu, ki te reo o te ritenga (order).

37. Me waiho tenei hei timatanga mo te tuaritanga kua whakaritea e ahau mona, hei manaakitanga ki a ia, ki ana uri hoki i muri i a ia;

38. A, me he mea ia ki te u tonu, ina ka tataki-rau nga manaakitanga e ringitia iho ki runga ki a ia.

39. Na, me hoatu mo taku pononga, mo Ahata (Nuera K. Witini) nga whare me te wahi whenua e noho na ia i runga, hui atu ki te wahi whenua me te whare kei reira na te Ohonata (te toa hokohoko taonga), fae atu ki te wahi whenua i te koki whaka-te-tonga o te Ohonata, me riro ano hoki i a ia te wahi whenua e tu na te Huri (ashery) i runga.

40. Ko enei katoa naku i whakarite hei tuaritanga mo taku pononga, mo Ahata (Nuera K. Witini) hei manaakitanga ki a ia, ki ana uri hoki i muri i a ia, he mea e puta ai he painga ki te Ohonata (te toa hokohoko taonga) o taku ritenga kua whakaturia nei e ahau mo taku Takiwa i roto i te whenua o Hineha. (Katarana);

41. Ae ra, he pono, ko te tuaritanga tenei i whakaritea e ahau mo taku pononga, mo Ahata (N. K. Wi-

tini) ae ra, ko tenei Ohonata katoa (te toa hokohoko taonga), naku i whakarite mona, mo tana kai whakahaere, mo ana uri hoki i muri i a ia;

42. A, me he mea ki te u tonu ia ki te pupuri i aku whakahaunga kua hoatu na e ahau ki a ia, ka tataki-rau nga manaakitanga ki runga ki a ia, tae atu ki ana uri i muri i a ia, ae ra, ka tinitini rawa nga manaakitanga.

43. Na, me riro mo taku pononga, mo Kaherama (Hohepa Mete, tamaiti) te wahi whenua kua takoto hei tunga mo toku whare, ae ra, ko taua wahi whenua e wha tekau rora (rods) te roa, tekau ma rua te whanui, me riro ano i a ia te wahi e noho na tona papa;

44. Koia tenei te timatanga o te tuaritanga kua whakaritea e ahau mona, hei manaakitanga ki a raua ko tona papa;

45. No te mea, nana, kei te rahui i a au te wahi mo tona papa, hei oranga mona; no kona ka huia ngatahitia atu ia me te whare o taku pononga, a Kaherama (Hohepa Mete, tamaiti).

46. A, ka tataki-tini nga manaakitanga ki runga ki te whare o taku pononga, o Kaherama (Hohepa Mete, tamaiti), me he mea ra ia ki te u, ara ka hoatu nga manaakitanga tinitini ki runga ki a ia.

47. Nana, he ture e hoatu nei e ahau ki a koutou he mea mo Hiona, ara me kati ta koutou noho ko o koutou teina o Hiona i runga i te ritenga o te Kotahitanga, engari me penei.

48. Ara, i muri i te whakariteritenga i a koutou me tapa koutou ko te Ritenga o te Kotahitanga o te Ta-kiwa o Hiona, o te pa o Hineha (Katarana). A, ko o koutou teina, ina whakariteritea hoki ratou na, me hua ko te Ritenga o te Kotahitanga o te Pa o Hiona.

49. A, me whakatutu ratou i runga i tona ingoa ake, i tona ingoa ake; me te mahi hoki i a ratou mahi i runga i tona ake ingoa, i tona ake ingoa;

50. A, me mahi a koutou mahi i runga ake i tou ingoa, i o koutou ingoa.

51. Naku tenei i whakahau kia meatia mo to koutou whakaoranga, mo to ratou whakaoranga ano hoki i runga i te peinga atu i a ratou me nga mate ano tera e puta mai.

52. Kua takahia hoki nga kawenata he mea na te hara, na te hao, na nga kupu whakapati.

53. No kona, kua whakamutua ta koutou noho ko o koutou teina i runga i te Ritenga o te Kotahitanga, heoi ano i runga i te ahua o nga moni e namaia nei i runga i te whakaaetanga a te kaunihera, kia rite ki ta koutou i hiahia ai, me te reo hoki o te kaunihera.

54. Na, ka hoatu ano e ahau he ture ki a koutou he mea mo o koutou tuaritanga i hoatu na e ahau ki a koutou.

55. Nana, ko enei taonga katoa naku, me i kahore penei, he moumou noa iho to koutou whakapono, a ko koutou he hunga tinihanga, a ko a koutou kawenata ki a au kua kahore;

56. Me he mea ia naku nga taonga, he tuari koutou, me he mea hoki ki te kore; e hara koutou i te tuari.

57. Na, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, naku koutou i mea hei tuari ki runga i toku whare, ara, hei tino tuari.

58. Na kona hoki koutou i whakahaua ai e ahau kia whakatutungia koutou ki runga i o koutou turanga, ara hei Hineha (ta) i aku kupu, i te raneatanga o aku kupu, i nga whakakitenga kua hoatu e ahau ki a koutou me nga mea ano hoki e hoatu ki a koutou a muri ake nei,

59. Hei hanga i taku Hahi me toku kingitanga ki runga i te whenua, hei whakarite ano hoki i toku iwi mo te wa e haere atu ai ahau, e noho tahi ai ki a ratou, ka tata hoki taua wa.

60. Me hanga ano he takotoranga taonga, me whakatapu rawa hoki ki toku ingoa;

61. Me whakarite tetahi o koutou hei kai tiaki mo te takotoranga taonga, me te whakarite ano i a ia mo tenei manaakitanga.

62. Me whakamau he hiiri ki runga i te takotoranga taonga me te hoatu i nga mea tapu katoa ki rofo, a kahore tetahi tangata kotahi o koutou e ahei ki te ki nana taua mea, tetahi wahi ranei o taua mea, no te mea na koutou katoa taua mea i runga ano i te whakaaro kotahi.

63. Na, e hoatu ana tenei ture e ahau i tenei haora pu ano: no reira kia tupato me te mahi tika i nga mahi o to koutou tuaritanga kua whakaritea na e ahau mo koutou, haunga nga mea tapu mo te Hinerane (mahi ta) o ona mea tapu i korerotia nei e ahau.

64. A, nga mea e puta mai ai no nga mea tapu hei roto i te wahi taonga, a ko runga i a ia he hiiritanga, a e kore he tangotango, he kawē atu ki waho o te wahi taonga ranei e tetahi tangata, e kore hoki e wewete i te hiiritanga kei runga i a ia, engari ma te reo o te kotahitanga anake, ma te whakahau ranei.

65. A, kia penei ta koutou tiaki i nga mea tapu o te wahi taonga, hei mea ratou mo nga take tapu;

66. A, ka karangatia tenei ko te takotoranga taonga tapu o te Ariki; a me whakamau he hiiri ki runga kia tapu ai, kia whakatapua hoki ki te Ariki.

67. Me tenei ano, me hanga ano tetahi atu takotoranga taonga, me whakatu ano hoki he kai tiaki taonga, hei tiaki i te takotoranga taonga me te whakamau he hiiri ki runga.

68. Ko nga moni katoa e puta mai ki a koutou i runga i o koutou tuaritanga he mea no nga mea katoa kua hoatu e ahau ki a koutou, ara, no nga whare, no nga whenua, no nga kau, ara no nga mea katoa, haunga ra ia nga tuhituhinga tapu kua oti nei e ahau te rahui ki a au ano mo nga tikanga tapu, me hoatu ki roto i tenei takotoranga taonga i nga wa katoa e puta mai ai te moni ki a koutou, me hoatu a-rau, a-rima tekau ranei, a-rua tekau, a-kotahi tekau, a-rima ranei.

69. Ae ra, me he mea ka whiwhi te tangata ki nga taranata e rima me hoatu e ia ki roto i te takotoranga taonga: me he mea ranei ki te riro mai i a ia kotahi tekau, e rua tekau ranei, e rima tekau ranei, kotahi rau ranei, me pera ano te hoatutanga e ia.

70. A, kua tetahi tangata o roto i a koutou e ki nana taua mea, no te mea e kore taua mea e kiia nana, tetahi wahi ranei ona.

71. A, kua rawa tetahi wahi o taua moni e whakapaua, e tangohia ake ranei ki waho o te takotoranga, ma runga anake i te reo me te whakaaetanga a te kotahitanga.

72. A, koia tenei te reo me te whakaaetanga a te kotahitanga; me mea atu tetahi o koutou ki te kai tiaki taonga, me homai e koe ki a au tetahi moni hei awhina i a au i taku tuaritanga.

73. Me he mea e rima taranata (dollars) e hiahiatia ana, kotahi tekau taranata (dollars) ranei, e rua tekau, e rima tekau, kotahi rau ranei, me hoatu e te kai tiaki

te moni e hiahiatia ana, hei awhina i a ia i roto i tana tuaritanga,

74. Kia mau ra ano i a koutou tona hara, a ka tino marama hoki ki te kaunihera o te kotahitanga kua he ia, he tuari kuare;

75. Engari i a ia e u tonu ana, e matau ana hoki i roto i tona tuaritanga, ko te tohu tenei mona ki te kai tiaki moni, kia kaua ai e kaiponuhia i a ia e te kai tiaki moni.

76. Na, ki te raruraru ko te kai tiaki moni, me whakahoki kupu ia ki te kaunihera me te reo o te kotahitanga.

77. Ki te kitea he tika te hara o te kai tiaki moni, a he tuari kuare, kei te kaunihera, kei te reo hoki o te kotahitanga te tikanga mona, a me whakakahore atu ia i runga i tona turanga, a me hoatu ko tetahi atu hei kai riiwhi mona.

78. Na, me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ara mo te taha ki a koutou nama, nana, ko taku e pai ai me utu katoa e koutou a koutou nama,

79. Ko taku hoki e hiahia ana kia whakaiti koutou i a koutou i mua i toku aroaro, kia whiwhi ai koutou ki tenei manaakitanga i runga i to koutou u, i to koutou whakaiti, i runga ano hoki i te inoi o te whakapono;

80. A, ki te mau tonu to koutou u me to koutou whakaiti, me te mau tonu ano ki te inoi whakapono, nana, ka whakangawari ahau i nga ngakau o te hunga e nama ana koutou, taea noatia te wa e hoatu ai e ahau he mea hei whakaputa i a koutou.

81. No reira, kia hohoro te tuhituhi atu ki Kainahanoko (Niu Iaka), a kia rite te tuhituhi ki ta toku Wairua e tohutohu ai, a ka whakangawari ahau i nga ngakau o te hunga e noho nama ana koutou, kia tangohia atu ai nga whakawhiu i a koutou.

82. A, ki te mea ka whakaiti koutou i a koutou me te mau ano te whakapono, me te karanga i runga i toku ingoa, nana, ka hoatu e ahau ki a koutou te wiktoria.

83. Ka whakaari ahau ki a koutou, ka whakaputaina koutou e ahau i tenei wa ki waho i o koutou meka-meka,

84. Ki te waimarie koutou ki te nama moni mai, ahakoa e hia rau, e hia mano ranei e taea ai e koutou

te utu a koutou nama, e puta ai koutou ki waho i nga mekameka, me pena koutou,

85. Ara, me punga nga taonga i hoatu na e ahau ki a koutou mo tenei wa anake, me tuhi o koutou ingoa i runga i te rite katoa o te whakaaro, kia rite ki te mea e pai ana ki a koutou.

86. Na, e whakaae ana ahau kia penei koutou mo tenei wa anake, nana, ki te whakaritea e koutou nga mahi i whakatakotoria atu na e ahau rite tonu ki aku whakahaunga, ko enei mea katoa hoki naku, a ko koutou he tuari naku, e kore te Ariki e tuku i tou whare kia pokaina. Koia ano. Amine.

WAHANGA 105.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i te Awa Hiingaika, Mihuri, i a Hune 22, 1834.

1. He pono taku e mea atu nei ki a koutou ki te hunga kua whakamine mai nei kia mohio ki toku whakaaro mo runga mo te whakaputanga i taku iwi e pehia nei e nga whiu.

2. Nana, ko taku kupu tenei ki a koutou, me he mea kahore nga hara o taku iwi, e korero ana tenei ahau mo te Hahi, e hara i te mea mo te tangata kotahi, penei kua whakaputaina noatia atu ratou;

3. Otira, nana, kahore ano ratou kia mohio ki te ngohengohe ki nga mea e hiahia ana e ahau i a ratou, engari e ki tonu ana i nga ahua katoa o te whakarihariha, kahore ano e hoatu i a ratou taonga ki te hunga rawa-kore, ki te hunga hoki e pangia ana e te mate, kia rite ai ki ta te Hunga Tapu tikanga,

4. Kahore ano ratou i te kotahi, i rite ki te kotahitanga o te ture o Tikitiki-o-rangi (celestial);

5. No te mea e kore a Hiona e taea te whakaara ake ma te ngohengohe anake ki te ture o Tikitiki-o-rangi (celestial), ki te kore, e kore ahau e manako ki a ia,

6. He mea tika kia pakia toku iwi, kia mohio ra ano ratou ki te ngohengohe; a, me he mea e tika ana, ma nga mea e whakawhiua nei ratou e papaki.

7. Na, e hara tenei kupu aku mo te hunga kua whakaritea nei hei kai arahi mo toku iwi, ko ratou nei hoki nga kaumatua tuatahi o taku Hahi, no te mea

kahore ratou katoa i te taka ki raro i tenei whakaheanga.

8. Engari e korero ana ahau mo aku peka i nga wahi pamamao—he maha hoki o ratou taihoa ka mea, kei hea to ratou Atua? Nana, ka whakaora ianei ia i a ratou i te wa o te raru, ki te kahore, e kore matou e haere ki Hiona kahore ano e hoatu i a matou moni.

9. No reira, na runga na te haranga o toku iwi, e tika ana i roto i a au, kia tatari roa aku kaumatua mo te hokonga o Hiona,

10. Ma reira hoki ratou (nga kaumatua) e rite pai ai mo a ratou mahi, taku iwi hoki e ata whakaakona ai, e whiwhi ai ki te matauranga, me te mohio ki nga mahi ma ratou, me nga mahi e hiahitia ana e ahau i a ratou.

11. A e kore enei mea e puta mai kia homai ra ano he kaha ki a ratou i runga;

12. No te mea, nana, kua rite i a au tetahi hoatutanga nui, me tetahi manaakitanga meake ka ringihia ki runga i a ratou, ki te mea ka mau tonu to ratou whakapono, mo to ratou whakaiti i mua i toku aroaro;

13. No reira, he mea tika i roto i a au kia manawanui aku kaumatua mo tetahi wa iti mo te hokonga o Hiona;

14. No te mea kahore oku whakaaro kia whakaara pakanga ratou mo Hiona; engari me waiho kia rite ki taku i whakahau ai i mua, maku e whakatutuki. Maku e whawhai a koutou pakanga.

15. Nana, kua unga atu e ahau te kai whakamate ki te whakamoti i oku hoa riri: a, e kore e maha nga tau e tu mai nei ka hatepea atu ratou kei whakanoa ratou i toku whenua, hei kohukohu ki toku ingoa, ki runga i nga whenua, i whakatapua e ahau hei kohikohinga mai mo aku Hunga Tapu.

16. Nana, kua whakahau ahau ki taku pononga, ki a Pauraka Ere (Hohepa Mete, tamaiti), kia mea atu ki te marohirohitanga o toku whare, ara ki aku toa-taua, ki aku taitama, me nga mea ahua pakeke, kia huihui mai ratou ki te whakaora i taku iwi, me te whakahoro ano i nga pourewa o oku hoa riri, me te whakamarara i o ratou heteri;

17. Heoi, kihai te marohirohitanga o toku whare i whakarongo ki aku kupu.

18. He ahakoa ra, ko te hunga o ratou i whakarongo .

ki aku kupu, kua rite i a au tetahi hoatutanga mo ratou, ki te mau tonu to ratou u.

19. Kua rongo hoki ahau i a ratou inoi, a maku e whakamanamana; he mea tika hoki i roto i a au kia penatia ratou hei whakamatautau i to ratou whakapono.

20. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, ka hoatu e ahau tenei whakahaunga ki a koutou, ara ko te hunga katoa kua tae mai ki tenei wahi, ki te kaha ratou ki te noho i enei wahi, me waiho kia noho;

21. A, ko te hunga o ratou e kore e ahei ki te noho, he tamariki nei a ratou kei te tai rawhiti, tukua ratou kia noho mo tetahi wa iti, kia rite ki ta taku pononga ki ta Hohepa e whakarite ai;

22. Maku hoki ia e tohutohu mo runga i tenei mea, a ko nga mea katoa e whakarite ai ia mo ratou, ka whakamanaia.

23. A ko toku iwi katoa e noho ana i nga whenua katoa e patata mai ana kia mau ta ratou whakapono, kia mau ki te inoi, me te whakaiti ano i a ratou i toku aroaro, a kua ratou e whakaatu i nga mea kua whakaaturia e ahau ki a ratou, kia mohio ra ano i a au he mea pai kia whakaaturia.

24. Kua e korero mo nga whakawakanga, kua ano e whakamanamana mo nga mahi nunui, engari me ata whakamine mai, a ki te rite nga whakaaro o te iwi, kia tokomaha koutou ki te wahi kotahi;

25. Nana, ka meinga koutou e ahau kia whakaaroa paitia e ratou, kia noho ai koutou i roto i te rangi-marie i te pai, i a koutou e mea ana ki te iwi, kia tika te whakawa i a matou, kia rite ki ta te ture te mea-tanga mai ki a matou, a rapua hoki he utu mo o matou rarunga.

26. Nana, ko taku kupu tenei ki a koutou ki oku hoa, ki te penei ta koutou ahua, ka tirohia paitia koutou e tenei iwi, tae noa ki te wa e tino nui ai te taua o Ihairaira;

27. Maku ano e whakangawari nga ngakau o te iwi i tenei wa, i tenei wa, pera ano me taku whakangawaritanga i te ngakau o Parao, he mea e whai taima ai taku pononga a Pauraka Ere (Hohepa Mete, tamaiti) me Panimi (aku kaumatua), naku hoki ratou i whiriwhiri, ki te whakawhaiti mai i te kaha o toku whare,

28. Kia whai taima ai ano hoki hei tononga atu i etahi tangata whai whakaaro, hei whakatutuki i taku i ki ai kia hokona mai nga whenua katoa o te Takiwa Tiakihana, e taea ana te hoko, tae atu ki nga whenua i roto i nga Takiwa e patata ana;

29. Ko taku hoki e pai ai ko enei whenua katoa me hoko mai, a i muri mai i te hokonga me riro aua whenua i aku Hunga Tapu kia rite ki nga ture o te whakatapuunga kua hoatu na e ahau;

30. I muri i te hokonga mai o enei whenua, na e kore ahau e whakatau i te he ki nga taua o Iharaira me he mea ratou ki te hoki ano ratou ki o ratou whenua, i hokona mai nei e ratou ki te moni i mua, me he mea ranei whakahoroa e ratou nga pourewa o oku hoa-riri kei runga nei i aua whenua, me he mea ranei whakamararatia o ratou heteri, me te rapu utu i oku hoa-riri, a te toru te wha ranei o nga whakatapuranga o te hunga e kino ana ki a au.

31. Otira i te tuatahi, tukua taku taua kia tupu, kia nui, tukua hoki kia tapu i mua i a au, kia rite ai te ataahua ki te ra, te marama ki te marama, me ona haki kia wehingia e nga iwi;

32. Kia whakaae ai nga kingitanga o te ao, ae, he pono, ko te kingitanga o Hiona te kingitanga o te Atua raua ko tona Karaiti; no reira, haere tatou i raro i ona ture.

33. He pono ko taku kupu tenei ki a koutou, he mea tika ki a au kia tukua nga kaumatua tuatahi o taku Hahi kia whiwhi ki nga manaakitanga mo ratou, he mea no runga i roto i toku whare, kua whakahaua na e ahau kia hanga ake ki toku ingoa i roto i te whenua o Katarana;

34. I muri i te hokonga mai o Hiona, ko nga whaka-haunga katoa i hoatu e ahau mo Hiona, me to reira ture me mahi, me whakatutuki.

35. Kua hipa tenei te ra o te karangatanga, ko te ra tenei o te whiriwhiringa, na, me whiriwhiri te hunga e tika ana;

36. A, ma te reo o toku Wairua e whakaatu ki taku pononga te hunga e whiriwhiria ana, a e whakatapu hoki ratou;

37. A, me he mea ratou ki te whakarongo ki te tohu-tohu e hoatu ana ki a ratou, ka whiwhi ratou ki te

kaha i muri i nga ra maha, e taea ai e ratou te mahi nga mea maha mo Hiona.

38. Na, ka mea atu ano ahau ki a koutou, matea nui-tia te rangimarie, e hara i te mea ki te hunga anake i tukino i a koutou, engari ki nga iwi katoa;

39. Me te whakaara ano i te haki o te maunga-arongo, me te karanga ano kia tau te rangimarie ki nga pito o te ao;

40. A me nonoke koutou kia mau te rongo ki te hunga i tukino i a koutou, kia rite ki te reo o te Wairua i roto na i a koutou, a ka mahi nga mea katoa i te pai mo koutou.

41. No reira, kia u, nana, titiro, kei a koutou ahau tae noa ki te mutunga. Koia ano. Amine.

WAHANGA 106.

He whakakitenga i homai ma roto ki a Hohepa, te Mata-kite, i Katarana, Ohaio, i te 25 o nga ra o Nowemā, 1834.

1. Ko taku e hiahia nei me whakarite ko taku pononga ko te Warena A. Kautere, hei tumuaki Tohunga Nui ki taku Hahi, mo runga i tenei whenua i te herekore, me nga wahi e patata mai ana;

2. Me kauwhau hoki e ia taku Rongo-pai mau tonu, ka whakaara i tona reo ka whakatupato i te iwi, i runga i tona whenua, tae atu ki nga whenua e patata mai ana,

3. Me te whakapau ano i tona taima katoa ki nga mahi o tenei karangatanga nui, tapu hoki, e hoatu nei e ahau ki a ia, me te ata rapu hoki i te kingitanga o te rangi me tona tika, a e tapiritia atu nga mea katoa e taua ana hoki te kai mahi mo tona utu.

4. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koe, kei te whakatata te haerenga mai o te Ariki, a e hopukia te ao, ano he tahae i te po.

5. No reira, whitikiria o koutou hope, kia meinga ai koutou hei tamariki no te maramatanga, kia kore ai koutou e mau i taua ra, ano ko te hopu a te tahae.

6. Me tenei ano, he nui te koa i te rangi i te tuohutanga o taku pononga o te Warena ki taku hapeta, i a ia ka wehe mai i nga mahi tinihanga a te tangata.

7. No reira, ka koa taku pononga. a te Warena, e

aroha hoki ahau ki a ia; ahakoa oti nga whakaaro horihori i roto i tona ngakau, ka whakateiteitia ake ia e ahau, ara me he mea ia kei te whakaiti i mua i toku aroaro;

8. A, ka hoatu e ahau te aroha noa ki a ia, me te matauranga hoki kia pumau ai tona tu, a me he mea ka mau tonu ia hei kai whakaatu pono, hei maramatanga hoki ki te Hahi, kua rite i a au he karauna mona i roto i nga nohoanga o toku Matua. Koia ano. Amine.

WAHANGA 107.

He whakakitenga ma roto i a Hohepa, te Poropiti, & homai i Katarana, Ohaio, mo runga i te Tohungatanga: ko te wahi tuatahi, ara ko nga rarangi e rima tekau ma waru tuatahi, no te 28 o Maehe, 1835, i homai ai; ko te toenga atu no etahi wa noa mai i homai ai.

1. E rua nga Tohungatanga kei roto i te Hahi, ara, ko to Merekihereke, raua ko to Arona, a kei roto i to Arona te Tohungatanga o nga Riwaiti.

2. Ko te take i huaina ai te mea tuatahi ko te Tohungatanga o Merekihereke, ko Merekihereke he tino Tohunga Nui.

3. I mua atu i ona ra ko taua Tohungatanga e karangatia ana, ko te Tohungatanga Tapu i muri i te ritenga o te Tama a te Atua;

4. Heoi, na te hopohopo ki te ingoa o te Nui Rawa, kia kahore ai e auau te whakahuahua i tona ingoa, ka huaina e ratou, e te Hahi i mua, taua Tohungatanga, ko te Tohungatanga o Merekihereke.

5. Ko era atu mana katoa, turanga nei i roto i te Hahi, he apiti no taua Tohungatanga;

6. I roto i te mana e rua nga wahanga—tetahi ko te Tohungatanga o Merekihereke, tetahi ko te Tohungatanga o Arona, ara to nga Riwaiti.

7. Ko te turanga o te kaumatua kei raro i te Tohungatanga o Merekihereke.

8. No to Merekihereke Tohungatanga te mana whakahaere o nga Tumuaki, kei a ratou hoki te kaha me te mana i runga i era atu turanga o te Hahi, i roto i era atu wahi katoa o te ao, hei whakahaere i nga mea whaka-te-wairua.

9. Kei te Tumuaki o nga Tohunga Nui, i raro i te

ritenga o Merekihereke, te mana ki te whakarite i era atu turanga i roto i te Hahi.

10. Ko nga Tohunga Nui i roto i te Tohungatanga o Merekihereke, e whai mana ana ki te whakarite i o ratou ake turanga i raro i nga tohutohu a te Tumuakitanga, ki te whakarite i nga mea wairua; me nga turanga ano hoki o te kaumatua, o te piriti (i raro i te ritenga o Riwai), o te kai-whakaako, o te rikona, me nga mema.

11. E whai mana ana te kaumatua ki te whakahaere me he mea kahore he Tohunga Nui i reira.

12. Ko te Tohunga Nui, me te kaumatua hei whakahaere i nga mea wairua, kia rite pu ki nga kawenata me nga whakahaunga o te Hahi; kei a raua hoki te mana ki te whakarite i era atu turanga o te Hahi me he mea kahore he Tohungatanga nui atu i reira.

13. Ko te tuarua o nga Tohungatanga e karangatia ko te Tohungatanga o Arona, no te mea i whakamana ki runga ki a ia me ona uri, puta noa i o ratou whakaturanga.

14. Ko te take i karangatia ai ko te Tohungatanga iti, no te mea e haere ana i raro i to Merekihereke Tohungatanga, a e whai mana ana ki te whakahaere i nga tikanga o waho.

15. Ko te pihopatanga, ko ia te tumuakitanga o tenei Tohungatanga, kei a ia e pupuri ana nga kii me nga mana o reira.

16. Kahore he tangata whai mana i tenei turanga me te mau ki nga kii o tenei Tohungatanga, me he mea, e hara ia i te uri no Arona.

17. Engari, ko te Tohunga Nui o to Merekihereke Tohungatanga e whai mana ana ki te whakarite i nga turanga o raro. No reira ia i whai mana ai ki te whakarite i te turanga pihopa, me he mea kahore e kitea he uri tuturu o Arona, me he mea ra kua oti marie ia te karanga, te whakarite i raro i te kaha, i te whakapanga o nga ringaringa o te Tumuaki o to Merekihereke Tohungatanga.

18. Ko te kaha, ko te mana o te Tohungatanga Nui, ara to Merekihereke, e whai mana ana ki nga kii o nga manaakitanga whaka-te-wairua katoa o te Hahi—

19. Me te rironga mai hoki o te matauranga ki nga mea o te kingitanga o te rangi—me te whakatuwheratanga o nga rangi ki a ratou—me te nohoanga tahi-

tanga ki nga ropu o te Hahi o te Matamua, me te haringa, me te nohoanga tahitanga ki te aroaro o te Atua, o te Matua, me Ihu Karaiti, te Takawaenga o te Kawenata Hou.

20. Ko te kaha, ko te mana o te Tohungatanga iti, ara to Arona Tohungatanga e whai mana ana ki nga kii o te minitanga o nga anahera, me te whakarite i nga tikanga o waho, me te kupu o te Rongo-pai, ara te rumakanga o te ripenetatanga mo te murunga o nga hara, e rite ana ki nga kawenata me nga whaka-haunga.

21. No reira, e tika ana hoki ko nga tumuaki, ara ko nga turanga kai whakahaere me ahu mai i roto i te hunga e whakaturia ana ki roto i enei Tohungatanga e rua.

22. Mo te Tohungatanga o Merekihereke kia toru nga Tumuaki Tohunga Nui, ma te Hahi e whiriwhiri, e ata whakarite hoki ki taua turanga, ma ratou hoki e tautoko, e awhina ki a ratou inoi: na ko ratou he ropu o te Tumuakitanga o te Hahi.

23. Ko nga kaunihera haereere Tekau-ma-rua, e karangatia ana ratou ko nga Apotoro Tekau-ma-rua, ara ko ratou nga kai whakaatu tuturu mo te ingoa o te Karaiti i roto i te ao katoa, kei konei te rereketanga o to ratou na karangatanga i o era atu apiha o te Hahi.

24. A, ko ratou katoa ka ropu, a ka rite to ratou mana ki to nga Tumuaki tokotoru kua kii ake nei.

25. Ko nga whitu tekau ano hoki e karangatia ana ratou hei kauwhau i te Rongo-pai, hei tino kai whakaatu hoki ki nga tauwi, me te ao katoa. Koia tenei te rereketanga o a ratou mahi i nga mahi o era atu apiha i roto i te Hahi;

26. A, ko ratou katoa he ropu, a ko tona mana ka rite ki to nga tino kai whakaatu Tekau-ma-rua kua korerotia ake nei.

27. A, ko nga whakataunga katoa e whakataungia ana e enei ropu, me puta mai i runga anake i te reo whakaae o ratou; ara me matua whakaae rawa nga mema katoa o nga ropu ki nga whakataunga, kia tino whai mana ai aua whakataunga ki a ratou katoa.

28. (Me he mea, ki te kore e taea, kaati, me tau he ropu ki runga ki te tokomaha o nga mema.)

29. Ki te kahore hoki e pera, e kore e tau he mana-akitanga ki a ratou whakataunga pera me nga wha-

kataunga a nga Tumuaiki tokotoru i nga wa onamata, ko ratou hoki i whakaritea ki te ritenga o Merekihe-reke, a he tangata tika, he tangata tapu ratou.

30. Ko nga whakataunga o enei ropu, a te mea kotahi ranei o ratou, me mahi anake i runga i te tika, i te tapu, i runga i te ngakau papaku, i te whakaiti me te manawanui, i te whakapono, me tapu hoki te tinana i te poke, me mahi i runga i te whai whakaaro, kua te hikaka, engari kia mahi i runga i te atahanga, kia rite te ahua ki to te Atua i runga hoki i te aroha, ano he tuakana he teina;

31. No te mea, ko te whakaari e penei ana, ki te noho enei ahuatanga i roto i a ratou, e kore ratou e hapa i te matauranga o te Ariki.

32. Na, me he mea ki te tupono te he ki tetahi whakataunga o enei ropu, me mau mai taua whakataua ma tetahi huihuinga kowhiri o nga ropu nei e ata titiro, ko ratou hoki nga kai whakahaere mo nga mahi wairua o te Hahi. Ki te kahore aua whakataua e hoatu ki a ratou, e kore e taea te tono ano te whakataua tuatahi.

33. Ko te Tekau-ma-rua e kiia ana ratou ko te Tumuaiki Hai Kaunihera haereere, me mahi ratou i nga mahi o o ratou karangatanga i runga i te ingoa o te Ariki, i raro ano i te tohutohu a te Tumuaikitanga o te Hahi, rite tonu ki ta nga whakaritenga o te rangi; hei hanga ake i te Hahi, me whakatikatika i ona mea katoa, puta noa i nga iwi katoa; tuatahi ki nga Tau-iwi, muri iho ki nga Hurai.

34. Ko nga whitu tekau me mahi ratou i runga i te ingoa o te Ariki, i raro ano i te tohutohu a te Tekau-ma-rua, ara te Hai Kaunihera haereere, hei hanga ake i te Hahi, me te whakariterite i nga mea katoa o te Hahi i roto i nga iwi katoa—tuatahi ki nga Tau-iwi, muri iho ki nga Hurai.

35. Ko te Tekau-ma-rua e tonoa ana, me te pupuri ano ratou i nga kii, hei huaki i te tataua, ara i runga i te kauwhautanga o te Rongo-pai o Ihu Karaiti—tuatahi ki nga Tau-iwi, tuarua ki nga Hurai.

36. Ko nga Hai Kaunihera i roto i nga Takiwa (Stakes) o Hiona, ina tu to ratou ropu e rite tonu ana to ratou mana, i runga i nga tikanga o te Hahi, ara, a ratou whakataua ki ta te ropu o te Tumuaikitanga, (tuatahi) ki ta te Hai Kaunihera haereere ranei.

37. Ko te Hai Kaunihera o Hiona, ina tu to ratou ropu, e rite atu ana to ratou mana i roto i a ratou whakatau mo nga raruraru o te Hahi, ki ta te Kaunihera o te Tekau-ma-rua, i roto i nga Takiwa o Hiona.

38. Ki te hiahia te Kaunihera haereere kia awhinatia ratou ki te kauwhau i te Rongo-pai, me karanga ke ratou ki nga whitu tekau, hei whakaki i nga karangataanga ki te kauwhau, ki te minita ranei i nga tikanga o te Hahi.

39. Ko te mahi ma te Tekau-ma-rua, i roto i nga peka nunui katoa o te Hahi, hei whakatu i etahi tangata hei minita, kia rite tonu ki ta te whakakitenga whakaaturanga.

40. Ko tenei ritenga o te Tohungatanga i whakapumautia kia heke iho i te matua ki te tama, a e tino tika rawa ano mo nga tino uri ake o te purapura i whiriwhiria, i hoatu hoki nga kupu whakaari ki a ia.

41. Ko tenei ritenga no nga ra mai ra ano o Arama i whakatungia ai, a koia tenei te hekenga iho, mai i te matua ki te tama;—

42. I a Arama ki a Heta, na Arama hoki ia i whakairite hei pera i a ia e 69 ona tau, a i manaakitia ia e Arama e toru nga tau i mua atu i tona, i to Arama, matenga, a i hoatu ki a ia ta te Atua kupu whakaari ma roto i tona papa, ara ko ona uri hei iwi whiriwhiri ma te Ariki, a e kore ratou e ngaro tae noa ki te mutunga o te ao,

43. Ko te take o taua whakaari, he tangata tino tika rawa hoki a Heta, tuarua i tino rite tonu ahau ki tona papa, heoi ano e mohiotia ai to raua rereketanga kei a raua tau.

44. Nga tau o Enoha 134 me nga marama e wha, ka whakaritea ia e Arama.

45. E wha tekau nga tau o Kainana ka karangatia ia e te Atua i te koraha, a i a ia e haere ana ki Heta-romaka ka tutaki ia ki a Arama. E 87 ona tau katahi ano ia ka whakaritea ki tenei turanga.

46. E 496 nga tau, e whitu nga ra te pakeke o Maharareere ka whakaritea ia i raro i te ringa o Arama, nana ano hoki ia i manaaki.

47. E 200 nga tau o Iarere ka whakaritea ia i raro i te ringa o Arama, i manaaki ano hoki a Arama i a ia.

48. E 25 nga tau o Enoka ka whakaritea ia i raro i

te ringa o Arama, e 65 ona tau ka manaakitia ia e Arama.

49. I kite ia i te Ariki, i haereere tahi hoki me ia, a i mua tonu ia i tona mata i nga wa katoa; e 365 nga tau i haereere tahi ai ia me te Atua, na reira e 430 ona tau ka kahakina atu ia ki te rangi.

50. Ko Metuhera 100 ona tau ka whakaritea ia i raro i te ringa o Arama.

51. E 32 nga tau o Rameka ka whakaritea ia i raro i te ringa o Heta.

52. E 10 nga tau o Noa ka whakaritea ia i raro i te ringa o Metuhera.

53. E toru nga tau i mua atu o te matenga o Arama, ka karangatia e ia a Heta, a Enoha, a Kainana, a Maharareere, hei Tohunga Nui katoa hoki ratou, kia huihui katoa mai ratou me te hunga tika o roto i ona uri, ki te raorao o Arama-onatai-Amana, a i reira ka hoatu e ia ki a ratou tana manaakitanga whakamutunga.

54. A i puta mai te Ariki ki a ratou, a ara ake ana ratou, whakapai ana i a Arama, me te karanga hoki ia ko Mikaera, ko te Piriniha, ko te Tino Anahera.

55. A ka minita te Ariki ki a Arama, he mea e marie ai tona ngakau, me te mea ano ki a ia, naku koe i whakanoho hei upoko, a puta mai hoki i a koe nga iwi maha, a ko koe hei Piriniha ki runga i a ratou mo ake tonu atu.

56. Me i reira ka tu ake a Arama i waenganui i te whakaminenga, ahakoa kua tuohu rawa ia i te nui rawa o ona tau, ki tonu hoki ia i te Wairua Tapu, ka poropiti mo nga mea e pa ki ana uri fae noa te whakapupuranga whakamutunga.

57. Ko enei mea katoa kua oti te tuhituhi ki roto i te pukapuka o Enoka, a kei te haere mai te ra e whakapuakina ai ano enei mea.

58. Ko te mahi ano ma te Tekau-ma-rua, hei whakatu, hei whakarite hoki i era Apiha o te Hahi, kia rite ki ta te whakakitenga e ki nei:

59. Ki te Hahi o te Karaiti i roto i te whenua o Hiona, hei tapiri ki nga ture o te Hahi mo nga mahi o te Hahi—

60. He pono taku e mea atu nei, e ai ta te Ariki o nga mano, me whakatu he kaumatua hei tumuaki mo nga mea i te turanga kaumatua;

61. Me nga tumuaki mo nga tohunga hei tumuaki mo nga mea e tu ana i roto i te turanga tohungatanga;

62. Me nga kai whakaako hei tumuaki mo nga mea i tohungia hei kai whakaako; hei pera ano me nga rikona;

63. No reira, atu o te rikona ki te kai whakaako, atu o te kai whakaako ki te tohunga, atu o te tohunga ki te kaumatua, he maha nga mea e tohungia, i te aronga ano ki nga kawenata me nga whakahau o te Hahi.

64. Ka tae atu ai ki te Tohungatanga Nui, koia nei te mea tino nui;

65. No reira, e tika ana kia tohungia tetahi o te Tohungatanga Nui hei whakahaere mo te Tohungatanga, a me ki ano ia ko te Tumuaki o te Tohungatanga Nui o te Hahi;

66. Ara, me ki, ko te Tumuaki o nga Tohunga Nui i runga i te Tohungatanga Nui o te Hahi.

67. Ma era ko te mahi i ona tikanga me nga manaa-kitanga ki te Hahi, i te whakapakanga ringaringa.

68. No reira, kahore te pihopa e rite atu ki tera; ko ta te pihopa hei mahi i nga mea whaka-te-tinana katoa.

69. Ko te pihopa me whiriwhiri ia i roto i te Tohungatanga Nui, ki te kahore he uri tuturu ia no Arona;

70. Me he mea, e hara ia i te uri tuturu o Arona, e kore ia e ahei te pupuri nga kii o taua Tohungatanga.

71. He ahokoa, ko te Tohunga Nui i roto i te Tohungatanga o Merekihereke, e wehea ano hei mahi i nga mea tinana, a i runga ano i te matauranga o te Wai-rua pono.

72. Hei kai whakawa ano mo Iharaira, hei mahi i nga mahi o te Hahi, hei noho i te whakawakanga i nga hara e whakaaturia ki tona aroaro i runga i te ture, ko ona kaunihera ano hei kai awhina mona, i tohungia nei e ia, a e tohungia ano i roto i nga kaumatua o te Hahi.

73. Koia nei te mahi o te pihopa me he mea ia e hara i te uri tuturu no Arona, a i meatia hei Tohunga Nui i roto ano i te Tohungatanga o Merekihereke.

74. Ka meatia he kai whakawa, a hei kai whakawa ano mo te hunga e noho ana i Hiona i roto ranei i nga Takiwa o Hiona, ia peka ranei o te Hahi, e whakamotuhaketia mo tera mahi, a whakanuia noatia nga robe

o Hiona, a e meatia ano etahi atu pihopa, kai whakawa ranei i roto o Hiona, o etahi wahi atu ranei;

75. A, i te mea e whakaritea ana etahi atu pihopa, e tu ano ratou i tera turanga.

76. Engari ko te uri tuturu o Arona e tino tika ana ia mo te Tumuakitanga o tenei Tohungatanga, ki nga kii o tenei mahi, ki te mahi pihopa i runga i te pai, haunga ia nga kaunihera, hei kai whakawa mo Ihairaira, engari ano ki te noho ia hei kai whakawa mo tetahi Tumuaki o te Tohungatanga Nui i runga i to Merekihereke ritenga me whai kaunihera ia mo tenei.

77. A, ko te whakahau a nga kaunihera e rite tonu ana ki te ture e ki nei,

78. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei, ko te mahi tino nui a te Hahi me te mahi tino pakeke ano hoki, me he mea ki te kore e oti tika te whakatau ka tukua ma nga kaunihera o te Hahi e whakatau, i mua ano i te Aroaro o te Tumuakitanga o te Tohungatanga Nui;

79. Ko te Tumuakitanga o te Kaunihera o te Tohungatanga Nui e whai mana ki te karanga i etahi atu Tohunga Nui, e rite ana kia tekau-ma-rua, hei awhina i nga kaunihera; a ma te Tumuakitanga o te Tohungatanga Nui me ana kaunihera e whakatau i runga i nga whakaaturanga ki ta te ture o te Hahi.

80. A, i muri i tenei whakatau hei konei mutu ai i te aroaro o te Ariki; no te mea, ko tenei Kaunihera te mea tino nui o te Hahi o te Atua, he whakataunga mutunga hoki tenei mo nga tohetohe whaka-te-wairua.

81. Kahore he tangata o roto i te Hahi e kore ai e tau te here o tenei Kaunihera o te Hahi.

82. A ki te he te Tumuaki o te Tohungatanga Nui, ka mau ia ki te aroaro o nga kaunihera o te Hahi, me nga kaunihera ano hoki kotahi tekau ma rua o te Tohungatanga Nui;

83. Ko ta ratou e whakatau ki runga i tona matenga hei whakataunga whakamutunga ano ki a ia.

84. Ko te mea e pera, e kore rawa e taka taua he i runga i a ia tae noa hoki ki nga ture a te Atua, kia taua ai nga mahi katoa e mahia ana ki a ia i runga i te tikanga me te humarie ki mua i tona aroaro, i runga i te pono me te tika.

85. He pono ano tenei e meatia atu nei e ahau, ko te mahi a te tumuaki rikona he whakahaere i ona rikona

kotahi tekau ma rua, he noho tahi me ratou ki te whakarite, he ako, he tohutohu ki nga mahi ma ratou— he awhina tetahi i tetahi, e ai nga whakaaturanga a nga kawenata.

86. A ko te mahi ma te tumuaki o nga kai whakaako he ako, he tohutohu i ona kai whakaako e rua tekau ma wha, a he whiriwhiri tahi me ratou, he ako i nga mahi o o ratou karangatanga e mau nei i roto i nga kawenata.

87. Ko te mahi a te tumuaki o nga tohunga, ara o te Tohungatanga o Arona, he whakahaere i nga tohunga e wha tekau ma waru, he whiriwhiri tahi me ratou, he ako i nga mahi ma ratou o roto i o ratou karangatanga e mau nei i roto i nga kawenata.

88. Taea tumuaki hei te pihopa; kofa nei hoki tetahi mahi o tenei tohungatanga.

89. Ko te mahi a te tumuaki o nga kaumatua, he whakahaere i nga kaumatua e iwa tekau ma ono, a he noho tahi me ratou ki te whiriwhiri, a he ako i a ratou penei me ta nga kawenata.

90. Ko tenei tumuakitanga he mea motuhake ke ia i te whitu tekau, a he mea whakarite ko nga mea kahore nei ratou e tukua ki roto i te ao katoa haere ai.

91. Ko te mahi a te Tumuaiki o te Tohungatanga Nui, he whakahaere i te Hahi katoa, ara he pera me Mohi.

92. Na, tenei ia te matauranga; ae ra, kia matakite, kia kite, kia whakamaori me te mahi poropiti, kia riro katoa mai nga homaitanga a te Atua i homai nei e ia ki runga i te upoko o te Hahi.

93. Ko te mea ki ta te whakakitenga, e whakaatu nei i te tikanga o te whitu tekau, kia whitu nga tumuaki hei tumuaki mo ratou, me whiriwhiri ano i roto i taua hunga e whitu tekau;

94. Ko te tuawhitu o aua tumuaki hei tumuaki ia mo te hunga tokoono;

95. Ma enei tumuaki e whitu e whiriwhiri etahi atu whitu tekau i tua atu i te whitu tekau tuatahi, ko ratou ano hei tumuaki mo ratou;

96. Me etahi atu whitu tekau, a taea noatia te whitu tekau whitu, ina hiahiatia e te kai mahi o te maara-waina.

97. Ko enei whitu tekau hei te minita haereere ki nga Tauwi i mua, ki nga Hurai ano hoki;

98. No te mea ko etahi atu o nga apiha o te Hahi, e hara nei ratou i roto i te hunga kotahi Tekau-ma-rua, e hara ano hoki i roto i te whitu tekau, e kore ratou e tukua ki roto i nga iwi katoa, engari ka tukua ratou kia haere i raro ano i o ratou ake tikanga, ahakoa pehea te teitei o o ratou turanga.

99. No reira kia akona e ia tangata ana mahi, e mahi ano hoki i runga i tona karangatanga i whakairitea ai ia, i runga i nga tino matauranga.

100. Ko te tangata mangere e kore ia e tau kia tu, a ko ia kahore nei e ako i ana mahi a kahore nei e tae ki te whakaatu i tona painga ake, e kore rawa ia e tika kia taungia tahitia hei tu. Koia ano. Amine.

WAHANGA 108.

He whakakitenga mai ki a Hohepa Mete, tamaiti, mo Raimana Hamana, he mea homai i Katarana, Takiwa o Keuka, Ohio, Tihema 26, 1835.

1. He pono e ai ta te Ariki e mea atu nei ki a koe, e toku pononga e Raimana, kua horoia ou he, he mea na tou ngohengohe ki toku reo kua tae mai nei koe i tenei ata ki te whakarougo i nga kupu mona i whakama-naia nei ia e ahau.

2. No reira, waiho tou ngakau kia okioki ano mo te aronga ki te wairua o tou turanga, a me kua ano hoki e kore te rongo i toku reo a nga wa e takoto mai nei;

3. Na, maranga, kia tupato atu inaianei, i roto ano i tau oati kua oaitia nei e koe, me pera tonu, a e manaakitia ano koe ki nga manaakitanga nunui.

4. Me ata tatari a taea noatia te huihui o aku pononga, kei reira e maharatia ano koe me te tuatahi o aku kaumatua, e riro mai ano koe me te toenga o oku kaumatua te karangatanga tika kua tohungia nei e ahau.

5. Nana, koia nei te kupu whakaari a te Matua ki a koe ina mau tonu tou whakapono;

6. Ka meinga ano koe i roto i aua ra hei kai kauwhau i toku Rongo-pai ki nga wahi katoa e tonoa ai koe atu o niaianei.

7. No reira, whakakahangia ou teina i roto i au korero katoa, i roto i au inoi katoa, i au akoakonga, a i roto ano hoki i a koutou mahi katoa;

8. Nana ! rere ! ko ahau hei hoa mou hei manaaki i a koe, hei whakaputa i a koe a ake tonu atu. Amine.

WAHANGA 109.

He mea whakakite tenei inoi ki a Hohepa, te Matakite, a i tuaruatia ano i roto i te Temepara o Katarana i tona whakatapunga, i Maehe 27, 1836.

1. Kia whakapaingia tou ingoa, e te Ariki, e te Atua o Iharaira, e tiaki nei koe i te kawenata me te whakatu ano i au mahi tohu ki au pononga e haere nei i runga ano i te tika ki mua ki tou aroaro, me te katoa ano o o ratou ngakau;

2. Ko koe ra i whakahau nei i au pononga he whare mo tou ingoa ki tenei wahi (Katarana).

3. Na, kua kite inaianei e te Ariki, kua oti i au pononga i runga ano i au whakahau.

4. E inoi atu ana matou ki a kae, e te Matua Tapu, i roto ano i te ingoa o Ihu Karaiti, hua o tou uma, ko ia nei anake te ingoa e ora ai nga tamariki a te tangata, e inoi atu ana matou ki a koe e te Ariki, kia tangohia atu tenei whare, te mahi a o matou ringaringa a ou pononga, e kiia mai nei e koe kia hanga;

5. Kei te mohio koe i hanga e matou tenei whare i roto ano i nga taumahatanga; i roto ano hoki o matou rawa-koretanga kua hoatu nei e matou o matou taonga, ki te hanga whare mo tou ingoa, kia whai wahi ai te Tama a te tangata hei whakaaturanga ki ona iwi.

6. E ki nei koe i roto i au whakakitenga, i homai nei ki a matou, i karanga ai koe i a matou he hoa mou, i ki ai koe, "Karangatia he huihuinga mo koutou, penei i taku i whakahau atu nei ki a koutou;

7. Ko nga tangata katoa kahore e whakapono, ata rapua, akona tena me tena ki te kupu o te matauranga; ae, rapua i roto i nga pukapuka papai. nga kupu o te matauranga, rapua me te ako i runga ano i te ngakau whakapono.

8. Huiia koutou; taka ano nga mea tika katoa, whakaturia he whare hei te karakia ano, hei whare ano hei noho-pukutanga, hei whare ano mo te whakapono, hei whare akoranga, hei whare mo te kororia, hei whare mo nga tikanga hei whare mo te Atua,

9. Kia tomo mai ai i roto ano i te ingoa o te Ariki, kia puta atu ai i roto ano i te ingoa o te Ariki, me a

koutou oha katoa e oha ai koutou i roto ano i te ingoa o te Ariki, me te ara ano o koutou ringa ki te Runga Rawa."

10. No reira, e te Matua Tapu, e inoi atu ana matou kia awhinatia matou, tou iwi, ki tou aroha i roto ano i to matou karangatanga kia hui i runga ano i te rangimarie, kia rite ai ki tau e honore ai, ki tau ano hoki e tino pai ai,

11. Hei te ahuatanga ano e rite ai matou ki mua i ou kanohi, kia riro mai ai i a matou nga whakarite-ritenga o nga kupu whakaari i homai nei e koe ki a matou, ki tou iwi, i roto ano i nga whakakitenga mai ki a matou;

12. Kia tau ai tou kororia ki runga i tou iwi, ki runga i tenei, tou whare e whakatapua atu nei e matou ki a koe, kia tino tapu ai, kia noho tonu ai tou tapunga i roto i tenei whare,

13. Kia meinga ano nga tangata katoa e tomo mai ana i te tatau o te whare o te Ariki, kia whakarongo ano ratou ki tou kaha e tahu ana, kia mohio ai ratou he mea ata whakatapu nau tenei whare, a nou ano tenei whare he wahi ano no tou tapunga.

14. Me tuku mai ano e koe, e te Matua Tapu, ko nga tangata katoa e whakawhetai ki a koe i roto i tenei whare, kia ahei ratou te akona ki nga kupu o te matauranga i roto i nga pukapuka tino papai, kia rapu ai ratou, kia ako ai ano hoki, i runga ano i te whakapono, i tau i mea mai ai;

15. Kia tupu ake ai ratou i roto i a koe, kia riro mai ai i a ratou te nuinga o te Wairua Tapu, kia hui ano ratou ki ta au ture, kia whakatautau ai ratou mo nga mea tika katoa e riro mai i a ratou;

16. Kia noho tonu ai tenei whare hei whare karakia, hei whare noho-pukutanga, hei whare mo te whakapono, hei whare mo te kororia, ara mo te Atua, hei whare ano mou;

17. Kia tomo mai ai tou iwi ki roto i tenei whare, i runga ano i te ingoa o te Ariki;

18. Kia puta atu ano ratou ki waho i runga ano i te ingoa o te Ariki;

19. Me o ratou oha ano hei roto i te ingoa o te Ariki, i nga ringa tapu ano, e ara ai ki te tino Runga Rawa;

20. Me kaua ano tetahi mea poke e whakaaetia kia uru mai ki roto i tou whare whakakino ai;

21. A, ki te he tetahi o tou iwi me hohoro ano tonā ripeneta, me te tahuri atu ki a koe, a kia whai painga ano ia ki mua i a koe, a kia ringihia ano ki a ia ngā manaakitanga i kiia nei e koe ka peratia ki ngā mea e whakapono ana ki a koe i roto ano i tou whare.

22. E inoi atu ana matou ki a koe, e te Matua Tapu, kia haere atu au pononga ki waho o tenei whare, kia whauhia ki tou kaha, kia tau tonu tou ingoa ki runga i a ratou, kia noho ano ratou i waenganui o tou kororia, kia tiaki ano hoki au anahera i a ratou;

23. Kia whaki ai ratou i ngā korero kororia nui, i te pono, puta noa ngā pito o te whenua, kia mohio ai ratou nau enei mahi, a kua whatoro ano tou ringa ki te whakatutuki i au kupu i korerotia ai e ngā mangai o au poropiti, mo enei mo ngā ra whakamutunga.

24. E inoi atu ana matou ki a koe, e te Matua Tapu, kia whakataua tou iwi, ngā mea ra hoki e whakapono nei ki a koe, kia puritia honoretia ano te ingoa hei tu i roto i tou whare nei, ki ngā whakatupuranga katoa, a mo ake tonu atu,

25. Kia kua rawa tetahi patu e kaha atu ki a ratou; ko ia e kerī rua ai mo ratou kia taka ano ko ia ano ki roto;

26. Kia kua ano ngā ropu o ngā mahi kikino e kaha atu, a e eke ki runga i tou iwi kua noho nei tou ingoa ki runga i a ratou i roto ano i tenei whare;

27. Ki te maranga mai ratou ki tou iwi, kia ngiha tou riri ki a ratou,

28. Ki te papaki ratou i tenei iwi, kia pakia ratou e koe, kia whawhai koe mo tou iwi, kia pera ano me tou whawhaitanga i mua, ara i ngā wa o te whawhai, kia maunu mai ai ratou i roto i ngā ringaringa o o ratou hoa-riri katoa.

29. E inoi atu ana matou ki a koe, e te Matua Tapu, kia whakararua, kia whakapohehetia, kia whakamatia ngā tangata katoa e korero hori ana, i te whanui i te ao mo tou pononga, mo au pononga ranei, me he mea ratou ki te kore e ripeneta, ina kauwhautia atu te Rongo-pai o te orange-tonutanga ki o ratou taringa,

30. Kia whakakorea katoatia a ratou mahi, a kia tahia hoki e te nganga, e tau whakaritenga ano hoki i tou riri e tukua ai e koe ki a ratou, kia mutu ai te teka me te horihori ki tou iwi;

31. Kei te mohio koe, e te Ariki, kei te hara-kore au pononga i mua i tou aroaro mo te whakaatu ra hoki i tou ingoa i pangia ai ratou e enei rarunga;

32. No reira, ka mea atu matou i te tino whakao-tinga ki raro i tenei ioka;

33. Unuhia atu, e te Ariki, unuhia atu i nga kaki o au pononga, ara ki tou kaha, kia ara ai matou ki te mahi i au mahi i waenganui i tenei whakatupuranga.

34. E Ihowa, kia aroha koe ki tenei iwi, i te mea kua hara katoa te tangata murua atu nga hara o tou iwi, tukua atu era kia whakangaromia ake tonu atu.

35. Tukua te whakawahinga o ou pononga kia hiiritia ki runga i a ratou ki nga kaha i ahui mai i runga;

36. Tukua ano hoki ki runga i a ratou, kia pera me tau whakakinga i a ratou i te ra o Petekoha, tukua ano hoki te homaitanga o nga reo ke kia ringihia ki runga i tau iwi, kia reo rua ano hoki penei me te arero ahi, tae noa ki tona whakamaoritanga,

37. Whakakia ano hoki tou whare ki tou kororia, penei me te hau kaha.

38. Maka ki runga i ou pononga te tino tikanga o te kawenata, kia haere ratou ki te kauwhau i tau kupu, kia hiiritia ake e ratou te ture, kia whakaritea e ratou nga ngakau o ou Hunga Tapu mo tau whakawakanga e tukua mai nei e koe, i roto i tau riri, ki te hunga e noho ana i runga i te mata o te whenua, mo o ratou hara, kia kore ai tou iwi e hemo i nga ra o te mamaetanga.

39. Ahakoa ko te kainga e tomo ai au pononga, kia tango nga tangata o taua kainga i a ratou kupu, kia tau ano tou rangimarie me tau whakaoranga ki taua kainga, kia kohikohia mai ai e ratou nga hunga tika o taua kainga, kia haere mai ai ratou ki Hiona, ki ona Takiwa ranei, ki te wahi i lohungia ai e koe, me te waiata i nga waiata o te haringa-mutunga-kore;

40. Kia tae ra ano ki te mutunga o tenei, ka whakaeke ai i tou whakawakanga ki taua kainga.

41. Ahakoa ko te kainga e tomo ai au pononga, a ki te kore ratou e whakarongo mai ki nga kupu o au pononga, e kiia atu ai ratou e au pononga kia tupato i nga mate o tenei whakatupuranga, tukua ki taua kainga nga whakararunga i korerotia ra e nga mangai o au poropiti;

42. Unuhia mai. e Ihowa, e tonoa atu nei e matou.

kia unuhia mai au pononga i roto i a ratou ringa, ho-roia ano hoki ratou i roto i o ratou toto.

43. E te Ariki, kahore noa matou i te koa ki nga whakakinonga a te tangata ! Kei te pai ano o ratou wairua i tou aroaro;

44. Kia rite ano au kupu; awhinatia au pononga ki te ki, kia awhinatia ano ratou e tou aroha noa, kei tau ano i pai ai, e te Ariki, e hara i te mea kei ta malou.

45. Kei te mohio ano matou e korerotia kinotia ana nga mea kino e nga mangai o au poropiti, i roto i nga ra whakamutunga—kia ringihia atu e koe tau whakawakanga, i runga ano i te mehua-kore;

46. No reira, e te Ariki, unuhia mai tou iwi i roto i te kino; meatia au pononga kia hiiritia ake le ture, whakaungia ano nga kupu, kia noho rite ai ratou a te ra o te tahunga.

47. E inoi atu ana matou ki a koe, e te Matua Tapu, kia mahara koe ki nga tangata nana nei i a mai (na te hunga e noho ana i te Takiwa o Tiakihana, i Mihuri) i to ratou whenua tupu, kia unuhia e koe, e te Ariki, tenei ioka o te mate e mau ra i runga i a ratou.

48. Kei te mohio koe, e te Ariki, kei te akina ratou e nga mate i te kino o nga tangata, e rewa nei o ratou manawa i te aroha ki a ratou, no te mea kua whaka- taumahatia ratou ki te kino.

49. E te Ariki, kia pehea ano te roa o tenei iwi e pangia ana e tenei taumahatanga, me te tae atu ki ou taringa nga tangi o a ratou mea harakore, a titi ake ano o ratou toto hei whakaaturanga i tou aroaro, kia kua ano koe e whakaaturia tou kaha hei painga mo ratou ?

50. Tohungia, e te Ariki, tera nohoanga kino nana nei au pononga, ara tou iwi i a mai, kia mutu ratou ki te whakakino, kia ripeneta ratou i o ratou hara, me he mea ra e kitea he ripeneta;

51. Engari ki te kore, meatia tou ringa, e te Ariki, whakaorangia tou iwi kua tohungia nei e koe he Hiona ki a ratou !

52. Ki te kore rawa ra hoki, me kua te take a tou iwi e kore te tae ki tou aroaro, kia ngiha tou riri ki a ratou, kia ngaro haere ratou, katoa atu nga pakiaka me nga peka i raro i te rangi;

53. Engari ki te ripeneta ratou, me aroha koe, me

whakahuri ke tou riri, ina titiro iho koe ki nga mata o au i whakawahi ai.

54. Tohungia, e te Ariki, nga iwi katoa o te whenua, tohungia ano nga kai whakahaere tikanga o to matou whenua, tukua ano nga mea nunui kia kaua e raru, ara, te hanganga o nga ture o to matou whenua e o matou matua, kia mau a ake tonu atu;

55. Kia mahara koe ki nga kingi, piriniha, nga mea rangatira me nga mea nunui o te whenua, me nga iwi katoa, me nga hahi katoa, nga rawa-kore katoa, me nga mea e mamaetia ana i runga i te whenua,

56. Kia ngawari o ratou ngakau, ina haere atu au pononga i tou whare, e Ihowa, ki te whakaki i tou ingoa, kia ngaro ai o ratou kino i te tika, kia tirohia rawatia ai tou iwi e te katoa,

57. Kia mohio ai nga pito katoa o te ao kua rongou matou au pononga i tou reo, a nau matou i tuku mai,

58. Kia riro mai ai i roto i a ratou, i au pononga i nga uri o Hakopa, i nga mea tika hei hanga he kainga tapu ki tou ingoa, pera me tau i whakahau ai.

59. E tono atu tenei matou kia tohungia e koe ki Hiona era atu Takiwa, i ko atu o tenei kua oti nei te tohu e koe, kia hui ai tou iwi i runga i te kaha me te rangatira, kia horiputia ai au mahi e te tika.

60. Ko enei kupu, e te Ariki, kua whakapuakina nei e matou i tou aroaro, ara mo nga whakakitenga me nga ture i homai nei e koe ki a matou, kua whakatuturutia nei ki nga Tauwi;

61. Engari kei te mohio ano koe e tino aroha ana koe ki nga tamariki o Hakopa, kua tohatohangia nei ki runga i nga maunga, mo te wa roa, i roto i te rangi ao kapua me te pouri;

62. No reira matou i tono atu ai kia tohungia nga tamariki a Hakopa. taua Hiruharama i tenei haora kia timata te whakaorangia,

63. Kia whakatakangia atu te ioka o te ponongatanga i te whare o Rawiri,

64. Me nga tamariki o Hura kia timata te hoki ki te whenua i homai nei e koe ki a Aperahama, ki to ratou matua;

65. Kia meatia nga rerenga o Hakopa, i kanga nei ratou a i pakia nei, mo o ratou hara, kia whakakohia mai a ratou huarahi rereke ki te Rongo-pai mau tonu,

66. Kia whakataka ai a ratou patu whakaheke toto, kia mutu ai ta ratou whawhai;

67. Kia tae mai ai ki te mohiotanga, ki te tika o nga rerenga o Ihairaira i tohatohangia nei ki nga pilo o te ao, kia whakapono ki te Mihaia, kia whakaorangia ai, kia hari ai i mua i a koe.

68. E te Ariki, kia mahara koe ki tou pononga, ki a Hohepa Mete, tamaiti, me ona tukinotanga, ki tona kawenatatanga ki a Ihowa, ki tona oatitanga ki a koe, e te Atua Kaha Rawa o Iiakopa, me nga whakahau i hoatu ai e koe ki a ia, i mahi nei ia i tau i runga i te tika.

69. E te Ariki, tohungia tana wahine me ana tamariki, kia whakanekhia ake ratou ki tou aroaro, kia tiakina ratou e tou ringa atawhai;

70. Tohungia ano hoki a ratou hoa tata, kia pakaru ai o ratou kuaretanga, kia tahia e peneitia me te wai-puke, kia tahuri ai ratou kia whakaorangia ngatahitia me Ihairaira, kia mohio ai ko koe tonu te Atua.

71. Kia mahara koe, e te Ariki, ki nga tumuaki, ara ki nga tumuaki katoa o tau Hahi, kia whakateiteitia ake ratou e tou ringa matau, me a ratou whanau, me a ratou hoa tata, kia noho tonu ai o ratou ingoa, kia noho ai hei whakamaharatanga mo ake tonu atu, atu o tenei whakatupuranga ki tena whakatupuranga.

72. Kia mahara koe, e te Ariki, ki tau Hahi katoa, ki a ratou whanau katoa, me o ratou hoa tata katoa, me o ratou mea katoa e pangia ana e te mamae, e te mate, katoa atu me nga rawa-kore me nga ngakau humarie o te whenua, kia tau ai te kingitanga i hanga noatia nei e koe, kia noho ai hei maunga nui, kia ki ano te ao katoa;

73. Kia puta mai ai tau Hahi ki waho o te koraha, o te pouri, kia tiaho pera me te marama, kia marama me te ra, kia pera te kino me nga hoia e mau kara ana,

74. Kia whakakakahuria pena me te marena a taua ra e whakapuaretia ai e koe nga rangi, e whakahekea ai nga maunga i tou aroaro, me nga hopua kia whakateiteitia ake, nga wahi raorao kia whakamaeneene-nga; kia whakakia te ao ki tou kororia,

75. A te wa e tangi te tetere mo te hunga mate kia mau ake matou i te kapua, kia tutaki ki a koe, kia noho tonu ai matou ki te Ariki,

76. Kia ma ai o matou kakahu, kia whakakakahuria ai

matou ki te tika, me te rau rakau i o matou ringaringa, me o matou matenga ki te karauna o te kororia, kia kotia ai hei te hari-mutungakore mo o matou rarunga.

77. E te Ariki, e te Atua Kaha Rawa, kia whakarongo iho koe ki ta matou e tono atu nei, me mutu iho ano e koe i te rangi, i tou kainga tapu, i te wahi e noho ai koe i runga i tou torona, i te kororia, i te honore, i te kaha i te rangatiratanga, ki te tika, ki te aroha, me te whakakinga, a ake tonu atu.

78. Whakarongo mai, whakarongo mai ki a matou, e te Ariki, utua mai enei tono, a kia tangohia ki a koe te whakatapunga o tenei whare, te mahi a o matou ringa, kua whakaturia ki tou ingoa !

79. Me tenei Hahi ano, kia mau ai tou ingoa ki runga ki a ia; a kia awhinatia matou e te kaha o tou Wairua, kia tangi tahi o matou reo me nga anahera nui e noho tata ana ki tou torona, me nga waiata whakamoemili. Hohana ki te Atua me te Reme;

80. Kia kakahuria au i whiriwhiri e te oranga, a kia waiata ai au Hunga Tapu he waiata koa. Amine, a Amine.

WAHANGA 110.

He whakakitenga ki a Hohepa, te Matakite, me 'Oriwa Kautere i roto i te Temepara i Katarana, i Aperia 3. 1836.

1. A ka tangohia te arai i o maua hinengaro, ka whakatuwheratia ano hoki nga kanohi o o maua mohiotanga.

2. Ka kite i te Ariki e tu ana i runga i te paparewa, i mua i a maua, i raro i ona waewae tetahi mahi whakamiharo, koura para-kore tonu, rite kei te ngarehu wera.

3. Ona kanohi ano he mura ahi, ona huruhuru ma tonu ano he hukarere, tona mata whiti tonu kei runga atu i te maramatanga o te ra, tona reo ano ko te harurutanga o nga wai maha, ko te reo o Ihowa e mea ana—

4. Ko ahau te tuatahi me te mutunga, ko ahau ano e ora nei, i mate ano ahau, ko ahau to korua kai whakatu ki te Matua.

5. Nana, ko o korua hara kua murua i a korua, kua

ma korua i mua i toku aroaro, no reira kia ara ake o korua matenga e koa hoki,

6. Tukua ano nga ngakau o o korua teina kia koa, me nga ngakau ano hoki o toku iwi katoa kia koa, na ratou tenei whare i hanga ki toku ingoa i runga i to ratou kaha.

7. No te mea, nana, kua manakotia e ahau tenei whare, ko toku ingoa ka noho ki roto, a ka whakakite ahau i a au ki toku iwi i runga i te rangimarie i roto i tenei whare,

8. Ae, ka puta atu ahau ki aku pononga, ka korero atu ki a ratou ma toku ake reo, ki te mea taku iwi ka pupuri i aku whakahaunga, me te kore e whakapoke i tenei whare tapu,

9. Ae, nga ngakau o nga mano me nga tekau mano ka nui te hari i roto i nga manaakitanga e ringihia atu ki waho, me nga manaakitanga e manaaki ai aku pononga i roto i tenei whare;

10. A ko te rongo o tenei whare ka horapa atu ki te nuku o nga whenua, a koia tenei te timatanga o nga manaakitanga e ringihi atu ai ki runga ki nga matenga o toku iwi, koia ano tenei. Amine.

11. I muri i te mutunga o tenei whakakitenga, ka tuwhera ano nga rangi ki a maua, ko Mohi ka puta mai ki mua i a maua, a ka homai ki a maua nga kii o te kohikohinga o Iharaira mai i nga pito e wha o te whenua, me te arahanga mai i nga hapu kotahi tekau mai i te whenua o te nota.

12. I muri o tenei, ka puta a Iraia (Elias), ka homai te wa o te Rongo-pai o Aperahama, i mea ra, ma roto i a maua me o maua uri, me nga whakatupuranga katoa i muri i a maua ka manaakitia ai.

13. I muri i tenei whakakitenga ka puta ano tetahi atu whakakitenga kororia ki runga i a maua, ko Iraia (Elijah) poropiti i tangohia ake nei ki te rangi, kihai hoki i rongo i te mate, tu ana ki mua i a maua, mea ana—

14. Nana, kua tae mai te kinga o te wa i korerotia nei e te mangai o Maraki, i mea ai kia matua tonoa mai ia (a Iraia) i mua o te ra nui, o te ra whakamataku o te Ariki e haere mai ai,

15. Ki te whakatahuri atu i nga ngakau o nga papa ki nga tamariki, o nga tamariki ki nga papa, ki te kore ka patua iho te whenua katoa ki te kanga.

10. No reira nga kii o tenei tikanga ka hoatu ki o korua ringaringa, ma reira nei korua e mohio ai ki te ra nui, ra whakamataku o te Ariki e tata ana ano kei o koutou tatau.

WAHANGA 111.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i a Akuhata 6, 1836.

1. Ko ahau te Ariki lou Atua, kahore ahau i te kore mahara mo te haerenga mai i tenei haerenga, ahakoa ra ou ake raruraru.

2. Ka nui oku taonga i roto i tenei pa mou, mo te painga o Hiona; ka nui nga tangata i roto i tenei pa e kohikohia mai ai e ahau i roto i tona wa ake, hei painga mo Hiona, ma roto i au whakahaere tikanga.

3. No reira he mea tika kia whakahoia koe ki nga tangata i roto i tenei pa, ara, kia rite ki tau e arahina ai, era e hoatu ki a koe.

4. Ae ra, e tutuki i te taima e rite ai e hoatu ai e ahau tenei pa ki roto i ou ringaringa; a ka whiwhi koe ki te mana mo taua pa; he ahakoa ra kia kaua e kitea ou wahi ngaro, me tona taonga, ko nga koura me nga hiriwa mau.

5. Kaua koutou e maharahara mo o koutou nama, no te mea era e hoatu e ahau he kaha kia taea ai te utu aua nama.

6. Kaua e maharahara koutou mo Hiona, no te mea maku e whakahaere pai mona.

7. E noho i tenei wahi a tae atu ki nga pito taiawhio noa.

8. A ko te wahi kei reira nei toku whakaaro me noho hei kainga nui era e whakaatutia ki a koe e te rangimarie me te kaha o toku Wairua, era nei e ringitia atu ki a koe.

9. Ko tenei whenua era e riro mai i runga i te utu me era atu ritenga. Me rapu marie hoki mo te taha ki nga iwi o nehe i noho ai, me te hunga nana i hanga tenei pa,

10. No te mea tera he nui noa atu nga taonga i te kotahi mou i roto i tenei pa;

11. No reira, kia matau koe ano he nakahi, engari kia hara-kore, a ka purangatia e ahau nga mea katoa mo tou painga, ahakoa pehea te tere e riro ai aua mea i a koe. Amine.

WAHANGA 112.

Te kupu a te Ariki, i hoatu ki a Tamati B. Maahi, ma, roto i te Poropiti, i a Hohepa, i Katarana, i a Hurae 23, 1837. mo nga Apotoro Tekau-ma-rua a te Reme.

1. He pono te kupu a te Ariki ki a koe e taku pononga e Tamati, kua tae ake ou inoinga ki a au me ou mahi atawhai, hei whakamaharatanga ki a au mo ou teina kua whiriwhiria nei hei whakaatu i toku ingoa, a ka tono atu ki te ao ki waenganui i nga reo, i nga tangata, a ka whakaritea e aku pononga.

2. He pono taku e mea atu nei ki a koe, tera ano etahi mea ruarua nei, i roto i tou ngakau, na runga i aua mea kahore au, te Ariki, e ahuareka atu ki a koe.

3. He ahakoa ra i runga i te mea kua whakaiti koe i a koe ano, ka whakateiteitia koe; no konei ra, kua murua katoatia ou hara i a koe.

4. Kia koa koe, kia hari i mua i a au, a tera koe e whakaatu mo toku ingoa, e hara i te mea ki nga Tau-iwi anake, engari ki nga Hurai ano hoki; a era e tukuna e koe taku kupu ki nga pito o te whenua.

5. Kia kaha koe i tena ata, i tena ata, a i tena ra, i tena ra, tukua atu te reo whakatupato, a i te mea ka tae ki te po, kua e tukua nga tangata o te whenua kia hia moe i runga i tou korero.

6. Whakaatutia tou kainga i Hiona, a kua e nukuhia to whare, no te mea kei a au, kei te Ariki, tetahi mahi nui hei mahi mau, he whakaatu i toku ingoa i waenganui i nga tamariki a te tangata.

7. No reira rapakitia to hope mo te mahi. Mauria he hu mo o waewae, no te mea kua whiriwhiria koe, a ko te huarahi ko runga i nga maunga, a ko waenganui i nga iwi maha.

8. A ma runga i to kupu he nui nga hunga teitei e whakapapakutia iho, a ma runga i tau kupu he nui nga hunga whakaiti e whakateiteitia ake.

9. Ko tou reo hei riri atu ki te kai mahi i te he, a ma tou riri atu ka whakamutua ai te korero tito o te tangata korero tito.

10. Kia whakaiti koe, a ma te Ariki, ma tou Atua koe e arahi i to ringaringa, a mana e hoatu ki a koe te utu mo o inoi.

11. E mohio ana ahau ki tou whakaaro, a kua tae ake hoki o inoinga mo o tuakana. Kua e rahi ake to

aroha ki etahi, engari kia rite to aroha ki a ratou, me tou ki a koe ano, a kia aroha koe ki nga tangata katoa, a me nga hunga ano hoki e aroha ana ki toku ingoa.

12. A me inoi mo o tuakana o te Tekau-ma-rua. Ka tohutohu kaha i a ratou mo toku ingoa, a kia whakapapatotia ratou mo o ratou hara, a ka u i mua i a au i roto i toku ingoa.

13. A i muri iho i o ratou whakamatautauranga, a he nui te mate, na ko ahau ko te Ariki, ka aroha atu ki a ratou, a ki te kore o ratou ngakau e uaua, ki te kore o ratou kaki e maro mai ki a au, ka manaakitia ratou, a ka whakaorangia ratou.

14. Inaianei, ka mea atu ahau ki a koe, a ko aku i korero ai ki a koe e korerotia e ahau ki te Tekau-ma-rua. E ara, rapakitia o koutou hope, ka mau i to ripaka, ka whai mai i a au, a ka whangai i aku hipi.

15. Aua e whakanui i a koutou ake: e tutu atu ki taku pononga ki a Hohepa, no te mea he pono taku e mea atu nei ki a koe, kei a ia ahau, a ko toku ringa kai runga i a ia: a ko nga kii kua hoatu nei e ahau ki a ia, a ki a koutou ano e kore e tangohia atu i a ia kia tae mai ra ano ahau.

16. He pono taku e mea atu nei ki a koe, e taku pononga e Tamati, ko koe te tangata naku i whiri-whiri hei pupuri i nga kii o toku kingitanga (mo te taha ki nga Apotoro) kia puta atu ki waenganui i nga iwi katoa,

17. A tera pea koe, taku pononga mana e huaki te tatau o toku kingitanga i roto i nga wahi katoa e kore ai e tae atu taku pononga a Hohepa, taku pononga ranei a Hirini, me taku pononga a Hairama.

18. No te mea kei runga i a ratou nga whakahaere-nga mo nga peka mo tetahi takiwa iti;

19. No reira, he aha ta ratou e tono ai i a koe kia haere, me haere koe, a ko ahau tena hei hoa mou, aha-koa i hea wahi e whakapuaki ai koe i taku ingoa, a te hunga i rongoa ai tuwhera noa nga tatau ki a koe, kia whiwhi ai ratou ki taku kupu;

20. Ko ia e manako ana ki taku kupu e manako ana ki a au, ko ia e manako ana ki a au e manako ana ki te hunga (Tumuakitanga Tuatahi) i tonoa ai e ahau, i runanga tahi ai mo te whakaaro ki taku ingoa, ki a koe ano.

21. A tenei ano taku e mea nei ki a koe, ko tau e tonono ai i runga i toku ingoa kia haere, he mea na te reo o o tuakana, nga Apotoro, i runga i nga painga i kitea e koe me tou whakamananga, tena ka whai kaha ki te whakatūwhera i te tatau o toku kingitanga, ahakoa ko wai ranei te iwi i tonoa atu ai ratou e koe ki reira.

22. Ki te mea ra, ka whakaiti ratou i a ratou ano i mua i a au, ka u ano ki taku kupu, me te whakarongo ki te reo o toku Wairua.

23. He pono taku e mea atu nei ki a koe, kua tau-poki te pouritanga i runga i te whenua, kua hipa te pouritanga i nga mahara o te iwi, a ko nga kikokiko katoa kua anga, a kua pirau i mua i toku mata.

24. Nana, ka hohoro te putanga atu o nga whiu ki te hunga e noho ana i te whenua, a te ra o te riri, o te ra o te weranga, a te ra o nga tukinotanga, o te tangihanga, o te whanautanga, o te auetanga, me nga awhiowhio ka puta mai ki runga ki te mata katoa o te whenua, e ai ta te Ariki.

25. A kei runga i toku whare te timatanga me te haerenga atu ano i toku whare, e ai ta te Ariki.

26. Tuatahi i te hunga e noho tahi na koutou, e ai ta te Ariki, e mohio nei ki toku ingoa, a kahore e mohio ana ki a au, kua kohukohu ano hoki ki a au i waenganui o toku whare, e ai ta te Ariki.

27. No reira, me titiro koe ki a koe ake, kei raruraru i nga tikanga e pa ana ki taku Hahi i roto i tenei whenua, e ai ta te Ariki.

28. Engari kia whakamana o koutou ngakau i mua i a au, a ka haere ai ki roto ki te ao katoa, ka kauwhau ai i taku Rongo-pai ki roto ki nga iwi katoa kahore nei ano i whiwhi i te Rongo-pai.

29. A ko ia e whakapono, a ka rumakina ia. tera e whakaorangia, a ko ia e kore e whakapono, a e kore e rumakina, tera e tau te he ki a ia.

30. Ki a koutou (te Tekau ma rua) ki nga mea (te Tumuakitanga Tuatahi) kua whakaingoatia nei koe, hei tohutohu i a koe, hei arahi, i hoatu nei te kaha o tenei Tohungatanga mo nga ra whakamutunga i roto i te takiwa o te kiangā o nga wa o nga taima.

31. No reira nei tou kaha e mau na i a koe hui atu ki nga mea kua whiwhi ki tenei wa me era atu taima mai ano o te timatanga o te ao.

32. No te mea he pono taku e mea atu nei ki a koe, ko nga kii o tenei wa kua whiwhi ra koe, i heke mai ano i nga matua, a no te mutunga rawatanga, katahi ano ka tukua mai i te rangi ki a koutou.

33. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, titiro ki te nui o o koutou karangatanga. Whakamakia o koutou ngakau me o koutou kakahu, ki te kore ko te toto o tenei whakatupuranga ka rapua he utu i o koutou ringaringa.

34. Kia tae noa ki toku haerenga mai, ka hohoro hoki taku haerenga atu, kei a au ano toku utu hei hoatutanga ki nga tangata katoa e rite ana ki a ratou mahi. Ko ahau te Arepa me te Omeke. Amine.

WAHANGA 113.

Nga whakahoki patai i runga i etahi Karaipiture, i hoatu ma roto i a Hohepa, te Matakite, i a Mache, 1838.

1. Ko wai te take o Hehe, i korerotia i roto i te 1, 2, 3, 4, 5 o nga rarangi o te 11 o nga upoko o Ihaia ?

2. He pono e ai ta te Ariki, ko te Karaiti.

3. He aha te tokotoko i korerotia i roto i te tahi o nga rarangi o te 11 o nga upoko o Ihaia e puta mai i roto i te Take o Hehe ?

4. Nana, ko te kupu tenei a te Ariki, he pononga ia i roto i nga ringaringa o te Karaiti, he wahi hoki no te uri o Ihehe, pera ano i a Eperaima, ara i te whare o Hohepa, kei a ia nei e takoto ana te tino kaha.

5. He aha te pakiaka o Hehe i korerotia i roto i te 10 o nga rarangi o te 11 o nga upoko ?

6. Nana, ko te kupu tenei a te Ariki, he uri no Hehe, pera ano i a Hohepa, nona nei te take o te Tohungatanga, me nga kii o te kingitanga, hei tohu mo te kohikohinga o taku iwi i roto i nga ra whakamutunga.

7. Nga patai o Iraia Hikipi, e whai ake nei—“He aha te tikanga o te whakahau i a Ihaia i te 52 o nga upoko, 1 o nga rarangi, i korerotia, kakahuria to kaha e Hiona ? A ko wai te iwi e korero nei a Ihaia?”

8. E korero ana ia mo te hunga e karanga ai te Atua i roto i nga ra whakamutunga, e tika ana kia whiwhi i te kaha o te Tohungatanga hei whakaputa mai i Hiona, me te hokonga i a Iharaira; me te kakahuranga o te mana o te Tohungatanga, no te mea he

take tona (Hiona), i roto i te tatai; me te hokinga ano hoki ki te kaha kua kahore nei i a ia.

9. He aha ta tatou mohiotanga mo Hiona, mo te wetekanga i tona herehere, 2 o nga rarangi ?

10. Kia mohio ai tatou ko nga morehu i whakamararatia kia hoki atu ki to ratou Ariki, mai i to ratou hinganga, ki te pera ratou, ko te kupu whakaari a te Ariki ka korero atu ia ki a ratou, ka hoatu whakakitenga ranei ki a ratou. Tirohia te 6, 7, 8 o nga rarangi. Ko te here o tona kaki nga kanga a te Atua i runga i a ia, i nga morehu a Iharaira i roto i o ratou whakamararatanga ki roto ki nga Tauwiwi.

WAHANGA 114.

He whakakitenga i hoatu ki a Hohepa, te Matakite, i Wha Weta, Takitwa o Karawera, Mihuri, i a Aperira 17, 1838.

1. He pono ko te kupu tenei a te Ariki, he whai whakaaro i roto i taku pononga i a Rawiri W. Patini, i tona whakatatunga wawe i nga mahi i taea e ia, a whakaritea ana e ia he turanga taonga, kia ahei ai i a ia te mahi moku i tenei waru (spring) e heke iho nei, a me etahi atu, ara te Tekau-ma-rua hui tahi me ia, hei whakaatu i toku ingoa, me nga rongo whakahari ki te ao katoa;

2. No te mea, he pono e ai ta te Ariki, me he mea tera etahi i waenganui i a koutou e whakakahore ki toku ingoa, ko era atu e whakauru atu ki o era turanga, me te whiwhi ano ki o ratou pihopatanga. Amine.

WAHANGA 115.

He whakakitenga i hoatu ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Wha Weta, Mihuri, i a Aperira 26, 1838. he whakamohiotanga i nga whakaaro o te Atua mo te taha ki te hanganga ake o tenei wahi me te whare o te Ariki, me era atu mea.

1. He pono ta te Ariki e mea atu nei ki a koe, ki taku pononga e Hohepa Mete, tamaiti, me koe ano hoki e taku pononga, e Hirini Rikitana, me taku pononga

ano hoki e Hairama Mete, me o koutou kaunihera, me nga mea tera e whakaritea a muri atu;

2. Me taku pononga ano hoki a Eruera Patariti, me ona kaunihera;

3. Me aku pononga pono ano hoki, no te Hai Kaunihera nei ratou o toku Hahi i Hiona (tera nei e karangatia) ki nga kaumatua ano hoki o te iwi o toku Hahi o Ihu Karaiti o te Hunga Tapu o nga Ra o Muri nei, e noho marara i runga i te mata o te ao katoa;

4. No te mea ko taku Hahi tera e karangatia i nga ra whakmutunga, ara te Hahi o Ihu Karaiti o te Hunga Tapu o nga Ra o Muri nei.

5. He pono taku e mea atu nei ki a koutou katoa, whakatika me te kanapa ano, a ko to koutou marama hei kara ki nga iwi,

6. Mo te huihuinga tahitanga ki runga i te whenua o Hiona, ki runga ki ona Takiwa, hei pa tuwatawata, hei whakarurunga i te marangai, me te riri ina ringihia atu, he nanu-kore ki runga i te whenua katoa.

7. Waiho te pa, Wha Weta, hei tapu hei whenua e whakatapua ana ki a au, a tera e karangatia ko te lino tapu no te mea ko te whenua e tu ana koe i runga he tapu;

8. No reira ahau i whakahau ai ki a koe kia hanga he whare ki a au, mo te huihuinga tahitanga o oku Hunga Tapu, kia koropiko ai ratou ki a au;

9. A me whakarite he timatanga mo tenei mahi, me te kaupapa, a kia rite nga mahi i tenei raumati e heke mai nei;

10. A me waiho te timatanga i te 4 o nga ra o Hurae e heke iho nei, na, atu i taua taima tukua toku iwi kia mahi marie ki te hanga whare ki toku ingoa;

11. A i te tau kotahi atu i tenei ra tukua ratou kia timata ano te whakatakoto i te kaupapa o toku whare.

12. Kei reira ratou tukua ai a taua wa kia mahi, a tae noa ki te mutunga i te pou o te kokonga, a tae noa ki te tuanui, a kia kore ra ano tetahi mea kia takoto noa kahore nei kia oti.

13. He pono taku e mea atu nei ki a koe, aua rawa taku pononga a Hohepa, taku pononga ranei a Hirini, taku pononga ranei a Hairama, e uru ki roto i te nama mo te hanganga whare ki toku ingoa;

14. Engari hanga he whare ki toku ingoa kia rite ki te taurira e whakaaturia atu ai ki a ratou.

15. A ki te mea toku iwi ka kore e hanga kia rite ki te tauira era nei e whakaaturia e ahau ki to ratou Tumuakitanga, e kore rawa ahau e tango i a ia i o ratou ringaringa;

16. Engari me he mea toku iwi ki te hanga kia rite ki te tauira i whakaaturia atu ai e ahau ki to ratou Tumuakitanga, ara ki taku pononga ki a Hohepa me ana kaunihera, katahi au ka tango i a ia i nga ringaringa o toku iwi;

17. He pono taku e mea atu nei ki a koe, taku whakaaro koia tenei, ko te pa Wha Weta e hanga wawe ma te huihuinga atu o oku Hunga Tapu,

18. Me era atu whenua ano hoki kia whakaritea hei Takiwa i roto i nga wahi e taiawhio ana, e whakakitea atu ai ki taku pononga ki a Hohepa, i tenei wa, i tenei wa;

19. No te mea, nana, ka noho ahau ki a ia, a maku ia e whakatapu i te aroaro o te iwi, no te mea ko ia taku i hoatu ai nga kii o tenei kingitanga me tenei minitanga. Koia ano. Amine.

WAHANGA 116.

He whakakitenga ki a Hohepa, te Matakite, i hoatu i te wahi e karangatia ana ko Piringi Hiira, e tata ana ki Waitiwhere, Takiwa o Rawiri, Mihuri, i a Mei 19, 1838, i reira i Piringi Hiira i whakakaingotia ai e te Ariki.

1. Ko Arama-onatai-Amana, no te mea, e ai tana, (ta te Ariki) ko te wahi tera e haere mai ai a Arama ki te torotoro i tona iwi, ara te Tuaiho onamata tera e noho, kua korerotia nei e Raniera te poropiti.

WAHANGA 117.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, he mea mo Wiremu Maaka, ratou ko Nuera K. Witini, ko Oriwa Kerenetia me ctahi atu. Wha Weta, Mihuri, i a Hurae 8, 1838.

1. He pono ko te kupu tenei a te Ariki ki taku pononga ki a Wiremu Maaka, ki taku pononga hoki ki a N. K. Witini, kia hohoro ta korua whakaoti i a korua

whakararu, ka puta atu ai i te whenua o Katarana i mua atu i taku, i ta te Ariki tukunga iho ano i te huka ki te mata o te whenua;

2. Na, kia oho ake ratou, kia maranga ake hoki, kia puta mai kaua e turi no te mea, naku, na te Ariki tenei i whakahau;

3. No reira ki te turi ratou, ka kino te tukunga iho ki a ratou,

4. Na, me ripeneta ratou mo a ratou hara katoa, mo a ratou whakaaro apo hoki i mua i toku aroaro, e ai ta te Ariki, he aha koia te whenua ki a au e ai ta te Ariki.

5. Ko nga whenua i Katarana me tuku mo nga nama, e ai ta te Ariki. Me tuku ratou e ai ta te Ariki, a ko te toenga iho, ki roto tonu i o koutou ringaringa, e ai ta te Ariki;

6. Kahore ianei i a au nga manu o te rangi, te ika o te moana, me nga kararehe e haere ana i runga i nga maunga? E hara ianei i a au i hanga te whenua? Kahore ianei i roto i te kapu o toku ringa nga taua a nga iwi o te ao?

7. E kore ianei ahau e whakapuawai i nga wahi mokemoke, e mea hoki kia whai hua ina tona tini, e ai ta te Ariki?

8. Kahore ianei i te watea he nohoanga i runga i nga maunga o Arama-onatai-Amana, i nga mania hoki o Oraha Hineha, i te whenua i nohoia nei e Arama, a kia apo rawa o koutou ngakau ki te whenua iti rawa, na tona rite na ano he maturutanga wai, whai rawa koutou ki tena i nga mea nunui ake?

9. No reira haere ake koutou ki te whenua o toku iwi, ara ki Hiona.

10. Na, kia pono taku pononga a Wiremu Maaka, ki nga mea torutoru, a ka meinga ia hei rangatira mo nga mea maha. Me tu ia hei kai whakahaere i waenganui o toku iwi i te pa o Wha Weta, a kia tau ki a ia nga manaakitanga o toku iwi.

11. Na, kia whakama taku pononga a N. K. Witini, mo nga mahi a te ropu Nikorataina me a ratou mahi whakarihariha ngaro mo ona whakaaro horihori hoki i mua i a au, e ai ta te Ariki, a me haere ake ia ki te whenua o Arama-onatai-Amana, hei pihopa mo toku iwi, e ai ta te Ariki, e hara i te mea hei noho noa, engari hei tino pihopa, e ai ta te Ariki.

12. Me tenei ano, ko taku kupu tenei ki a koutou, kei te mahara tonu ahau ki taku pononga ki a Oriwa Kerenefia, nana, he pono taku e mea atu nei ki a ia, ka maharatia tona ingoa i nga whakatupuranga katoa, ake, ake, ake, e ai ta te Ariki.

13. No reira, ko ia hei mangai mo te Tumuakitanga Tuatahi o toku Hahi, hei whakaputa i a ratou e ai ta te Ariki, a ina hinga ia ka ara ake ano ia, ko ana patunga tapu hoki ka tino tapu rawa ki a au, ka nui atu i ana manaakitanga e ai ta te Ariki;

14. No reira kia hohoro tana haere ake ki te whenua o Hiona, a ina taka te wa ka meinga ia hei kai hokohoko taonga ki toku ingoa, hei painga mo toku iwi e ai ta te Ariki;

15. No reira, kaua tetahi tangata e whakahawea ki taku pononga ki a Oriwa Kerenefia, engari kia tau nga manaakitanga o toku iwi ki runga ki a ia ake, ake, ake.

16. Me tenei ano he pono taku e mea atu nei ki a koutou, kia mahara aku pononga katoa i te whenua o Katarana ki te Ariki, ki to ratou Atua, ki toku whare ano hoki, kia puritia kia tapu, a ina taka toku wa ka whakahoroa nga kai whakawhitiwhiti moni e ai ta te Ariki. Koia ano. Amine.

WAHANGA 118.

He whakakitenga i 'homai ma roto i a Hohepa Mete, te Matakite, i Wha Weta, Mihuri, i te 8 o Hurae, 1838, he whakautu i te patai, "Whakakitea mai ki a matou tou hiahia, e te Ariki mo te Tekau-ma-rua?"

1. He pono, ko te kupu tenei a te Ariki, kia tu wawe he hui, kia whakaritea te Tekau-ma-rua, a kia whakaritea etahi tangata hei whakakapi ma ratou nga mea kua taka atu.

2. A, ko taku pononga a Tamati me noho ai mo tetahi wa poto ki te whenua o Hiona, ki te panui taku kupu.

3. Ko era atu me kauwhau tonu i taua haora, a ki te penei ai ratou i runga i te ngakau mahaki, i te ngakau ngohengohe a i te ngakau iti, me te manawanui, maku, te Ariki ka hoatu ki a ratou tetahi kupu wha-

kaari, maku a ratou hapu e tiaki, a ka whakapuare te tatau aroha ki a ratou, mo ake tonu atu;

4. A, i te timatanga o te raumati e heke iho nei, me timata ta ratou haere, me te whiti hoki i nga wai maha, a i reira kauwhau ai taku Rongo-pai me ana tikanga katoa, a he kai whakaatu mo toku ingoa.

5. A kia haere atu ratou i aku Hunga Tapu i roto i te pa o Wha Weta, hei te 26 o nga ra o Aperira e heke iho nei, i te wahi he tunga o toku whare, e ai ta te Ariki,

6. Ko taku pononga a Hoani Teira, me taku pononga a Hoani E. Peihi, me taku pononga a Wiriwha Wuruwha, me taku pononga hoki a Wirita Rihara, kia whakaritea ratou he whakakapi ma ratou nga mea kua taka atu, a kia tino whakaatu ki a ratou i a ratou whakaritenga.

WAHANGA 119.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Poropiti i Wha Weta, Mihuri, i te 8 o Hurae, 1838, he whakautu i te patai; "E te Ariki, whakaatutia mai ki o, pononga e hia e hiahia ana e koe o a ratou taonga hei whakatekau?"

1. He pono, ko te kupu tenei a te Ariki, e hiahia ana ahau ki te toenga o a ratou taonga katoa kia hoatu ki roto i nga ringaringa o te pihopa o taku Hahi i Hiona.

2. Hei hanga i toku whare, hei whakatakoto hoki i te kaupapa mo Hiona, mo te Tohungatanga, hei whakaea ano hoki i nga nama o te Tumuakitanga o taku Hahi.

3. Hei timatanga tenei mo te whakatekau o toku iwi.

4. I muri o tena, ko te hunga katoa kua oti te whakatekau me utu ia tau, ia tau i te wahi whakatekau o nga moni e puta ana mai ki a ratou i te tau; a ka waiho tenei hei ture ma taku Tohungatanga ki te iwi mo ake tonu atu, e ai ta te Ariki.

5. He pono taku e mea atu nei ki a koutou ko te hunga katoa e haere ana ki Hiona noho ai, me hoatu katoa i te toenga o a ratou taonga hei whakatekau, me pupuri tonu hoki e ratou tenei ture, ki te kahore e kore ratou e tau kia noho i waenganui o toku iwi.

6. Ko taku kupu tenei ki a koutou, ki te kahore toku iwi e pupuri i tenei ture, e whakatapu rawa ranei i

taua ture, ma konei hoki ka meinga ai tenei whenua, hei Hiona ki a au, hei taunga iho mo aku ture me aku whakawakanga, he mea e tino tapu rawa ai, nana, he pono taku e mea nei ki a koutou, e kore ia e meinga hei Hiona ki a au;

7. A ko tenei hei taurira ki nga Takiwa katoa o Hiona. Koia ano. Amine.

WAHANGA 120.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, i Wha Weta, Mihuri, i te 18 o Hurae, 1838, e whakaatu ana mai i te ahua mo te hoko atu i nga taonga whakatekau, pera i era e whakahuatia nei i roto i te whakakitenga i te 8 o nga ra.

1. He pono, ko te kupu tenei a te Ariki; kua tae inaianei ki te wa e tika ana kia hokona atu aua taonga e tetahi Kaunihera, na ko nga tangata mo taua Kaunihera, ko nga mema o te Tumuakitanga Tuatahi o toku Hahi, ko te pihopa hoki ratou ko tona kaunihera, a ko nga mema hoki o taku Hai Kaunihera; a ma toku reo hoki ki a ratou, e ai ta te Ariki. Koia ano. Amine.

WAHANGA 121.

He inoi me nga Poropititanga i tuhituhia e Hohepa te Matakite, i a ia i te whare-herehere i Ripati, Takiwa o Kerei, Mihuri, i a Mache 20, 1839.

1. E te Atua! kei hea ra koe? A kei hea te arai e uhi na i tou wahi ngaro?

2. Kia pehea te roa o tou ringa e pepeke ana, a me to kanohi, ae ra, to kanohi ma, e titiro mai ana i nga rangi mutunga-kore ki nga he o to iwi, a me o pononga, a ka rongo tou taringa i a ratou tangi.

3. Ae ra, e te Ariki, kia pehea te roa e pehia hetia ana ratou i enei he, i mua o te ngohengohetanga mai o to ngakau ki a ratou, a ka uru atu ai te aroha ki roto ki ou whakaaro mo ratou?

4. E te Ariki, e te Atua Kaha Rawa, Kai-hanga o te rangi, me te whenua, me nga wai, me nga mea katoa i roto nei i a ratou, nona nei te kaha me te mana kei

runga i te rewera, me te pouri, me te rangatiratanga pouri o Heiora ! Torona mai tou ringa; kia tiliro mai tou mata; kia hapainga ake tou whare; me tuku tou wahi ngaro kia kaua e roa atu e araitia ana; kia ngohengohe mai tou ngakau, a kia puta te aroha a ou whakaaro ki a matou;

5. Me tuku kia mura te riri ki o matou hoa-riri; i runga i te riri o tou ngakau, ma to hoari ka whakarere noa atu ai i o matou heanga.

6. Kia mahara ki o Hunga Tapu e whakamamaetia nei, e to matou Atua ! A ka hari o pononga i runga i tou ingoa mo ake tonu atu.

7. E taku tama, kia tau te rangimarie ki tou wairua; ko tou rarunga me ou whakamamaetanga fera pea mo te wa poto noa;

8. Otira, ki te manawanui koe, ka whakateiteitia ake koe ki runga; ka whai kaha koe ki runga ake i ou hoa-riri;

9. Era ou hoa e piri tonu ki a koe, a era ano ratou e mihi atu ki a koe, me te aroha o nga ngakau, me nga ringaringa aroha;

10. Kahore ano koe kia pera noa i a Hopa; kahore ou hoa e tautohetohe ana ki a koe, kahore hoki e whakapae ana ki a koe mo te hara, pera me ta ratou ki a Hopa;

11. A ko nga hunga e whakapae ana ki a koe mo te hara, kia kangaia to ratou whakaaro, a era o a ratou hiahia e rewa atu pera me te huka ma e rewa nei i mua i nga hihī wera o te ra e haere ake ana;

12. A hui atu hoki ki teuei, ara kua mauria mai e te Atua ki tona ringa me te hiiri, hei tini i nga wa me nga takiwa, a hei whakapohe i o ratou ngakau kia kore ai ratou e matau ki ana mahi whakamiharo; kia matauria ai ano hoki ratou e ia, a kia whakaritea ai ano ratou ki ta ratou ake mahi;

13. No te mea kua kino ano hoki o ratou ngakau, a nga mea e hiahiatia nei e ratou kia meatia ki runga ki etahi, me te aroha hei mea e mate ai era atu, era e tino kino atu to ratou whiwhinga ki aua mea;

14. A raru noa hoki ratou, ina tapahia atu o ratou hiahia;

15. E kore e maha nga fau mai ano i taua wa ka hatepea atu ratou me a ratou uri i raro o te rangi, a

e ki ana te Atua, kahore rawa tetahi o ratou e mahue hei tu ki te taha o te taiepa.

16. Kia kanga nga hunga e hapai ana i te rereke ki aku hunga whiriwhiri, ko te kupu tenei a te Atua, a ka karanga ratou, kua hara ratou, i te mea kahore nei ratou i hara i mua i toku aroaro, te kupu tenei a te Atua, engari kua meatia e ratou te mea e rite ana ki te titiro a oku kanohi, ara te mea i whakahaua atu e ahau ki a ratou;

17. Engari ko nga hunga e karanga ana he hara, e karanga ana i taua mea no te mea he pononga ratou na te hara, a ko ratou ake nga tamariki o te kore e whakarongo;

18. A ko nga hunga e kanga he ana ki aku pononga, hei mea e hari atu ai ratou i a ratou ki roto i te hereherenga, me te mate:

19. Ano te nui o te pouri mo ratou; no te mea kua tukinotia e ratou aku tamariki ririki, era ratou e tapahia atu ki waho o nga tikanga o toku whare;

20. E kore e ki a ratou kete, a ka pakaru o ratou whare me a ratou whare kararehe, a ka tirohia kinotia ratou e nga hunga e whakaaro pai ana mo ratou.

21. A e kore ratou e tika kia whiwhi i te Tohunga-tanga tae atu ki a ratou uri i muri i a ratou, mai i tetahi whakatupuranga ki tetahi whakatupuranga.

22. He mea tino pai rawa atu mo ratou me he mea i whakatarewarewatia he kohatu miira ki o ratou kaki, a kia toromi ai ratou ki te rire o te moana.

23. Ano te nui o te pouri mo te hunga e tukino ana i toku iwi, me te pei atu, me te koburu, me te korero kino ki a ratou, te kupu tenei a te Atua o nga mano; te whakatupuranga kino e kore rawa e puta i te kanga o te reinga.

24. Titiro, kei te kite oku kanohi me te mohio ki a ratou mahi katoa, a kei a au e pupuri ana te whakawakanga tere i te wa e rite ana mo ratou katoa.

25. No te mea tera ano te wa kua whakaritea mo nga tangata katoa e rite ana ki ana mahi.

26. Ka hoatu e te Atua ki a koutou te Hunga Tapu e tona Wairua Ora, te matauranga, ae ra, ma te homaitanga puku a te Wairua Ora, kahore ano nei kia whakakitea mai i te ao, engari inaianei;

27. Koia te mea i whanga i tumanako tonu ai o tatou matua kia whakakitea mai i nga wa whakamu-

tunga nei, te mea i whakaaria ki o ratou ngakau e nga anahera, e pupuri ana, e tiaki ana mo te tutukitanga i to ratou kororia.

28. Kei te haere mai te wa, kei taua wa e kore tetahi mea e puritia mai ahakoa ra kotahi Atua, a he maha ranei nga Atua, ka whakaaria katoatia mai aua mea;

29. Nga torona katoa, me nga rangatiratanga, nga kingitanga me nga mana, era e whakakitea mai, a ka riro i nga hunga katoa e u tonu i runga i te kaha ki te Rongo-pai o Ihu Karaiti.

30. A me he mea tera nga wahi kua rite i nga rangi, a i nga moana; a i te whenua maroke, a i te ra, i te marama, a i nga whetu.

31. Nga wa katoa a o ratou huringa; ko nga ra katoa kua whakaritea, nga marama, nga tau, a me o ratou kororia katoa, nga ture, a me nga wa i whakaritea, era e whakakitea mai i nga ra o te whakaaetanga o te whakatutukitanga o nga wa.

32. E rite ana ki te mea kua whakaritea i waenganui i te Kaunihera a te Atua Ora-tonu o era atu Atua katoa, i mua atu o tenei ao, ko te tikanga kia tiakina tae noa ki te mutunga a ko te mutunga tera, kei reira e uru ai nga tangata katoa ki tona nohoanga mutungakore, a tae atu ki tona nohoanga tuturu.

33. Pehea te roa o nga wai ngarungaru e paruparu ana? He aha te mana e kaha ki te pupuri i nga rangi? Me he mea e taea e te tangata te whakamiaro atu tona ringa ki te pupuri i te Awa o Mihuri i tona rerenga, a ki te whakatahuri ranei kia rere whakarunga, a hei whakararuraru i te riringa iho a te Matua Kaha Rawa i te matauranga i te rangi ki runga i nga matenga o nga Hunga Tapu o nga Ra o Muri nei.

34. Titiro, he maha nga mea i karangatia, a he ruarua e whiriwhiria, a he aha te take i kore ai ratou e whiriwhiria?

35. No te mea ko a ratou ngakau i pau katoa te whakaaro ki nga mea o tenei ao, a me te hiahia kia whiwhi i nga honore o nga tangata, a kahore ratou e ako i tenei whakaakotanga kotahi.

36. Ko nga mana o te Tohungatanga kahore e wehe ana, engari e hui tonu atu ana ki nga mana o te rangi, a ko nga mana o te rangi e kore e taea te whakahaere,

e kore hoki te whatoro atu, engari ma runga anake i nga tikanga o te pono.

37. Ta te mea kia whakataua ia ki runga ki a matou, e pono ana; otira me he mea ka whakaaro tatou ki te huna i o tatou hara, a ki te whakapai i a tatou whakaaro whakahi, to tatou whakaaro noa, a ki te mea ranei kia whakahaeretia ai, a te mana nui, a te panga atu ki runga i nga wairua o nga tamariki a nga tangata, i tehea ahuatanga o te pono-kore, nana, ka tango nga rangi i a ratou; ka pouri te Wairua o te Ariki; a i te mea kua tangohia, Amine ki te Tohungatanga, a te mana ranei o taua tangata.

38. Titiro, i mua i tona mohiotanga, kua mahue ia ki a ia ano ka whana ki nga koikoi; ki te tukino i te Hunga Tapu, a ki te whawhai atu ki te Atua.

39. Kua matau matou, na tetahi mohiotanga whakapouri, ara te ahuatanga me te whakahaere tata ana a nga tangata katoa, ko to ratou whiwhinga tonutanga ki tetahi mana iti nei, e ai ta ratou whakaaro, ka tere ta ratou timata ki te whakahaere he.

40. No reira he maha e karangatia, a he ruarua e whiriwhiria.

41. Kahore he kaha, he mana ranei e taea te pupuri i te mana o te Tohungatanga, heoi ano ma te pumau tonu i roto i nga whakamamaetanga roa, ara kia rangimarie me te whakaiti, a me te aroha kahore nei e mutu;

42. Ara kia aroha, a kia ma te ngakau, ma reira nei e tino kaha atu ai te rahinga o te wairua, ki te kahore e whakapai ahua, a ki te kahore he tinihanga.

43. Ki te korerotia kinotia, kia hohoro, ina tohutohuria e te Wairua Tapu, a no reira ka whakaatu hoki i muri iho e nuku haere ana te aroha ki a ia, ko ia nei i korerotia kinotia e koe, ki te kahore ka mohio ia he hoa-riri koe ki a ia;

44. Ka mohio ia kua kaha atu to whakapono i te taura o te mate.

45. Tukuna ra kia ki ou whakaaro i te aroha ki nga tangata katoa, a tae atu ki te whare o te whakapono, a me tuku ma te pai haere tonu e whakaatu ou whakaaro, ma reira ka kaha haere ai to whakapono i te aroaro o te Atua, a ka maringi tonu mai te whakakoranga a te Tohungatanga ki runga ki tou wairua penei me te haukura o te rangi.

46. Ko te Wairua Tapu hei hoa haere tahi mou, a me tou hepeta, he hepeta no te tika, no te pono kahore e whakarereke, a me tu tou rangatiratanga hei rangatiratanga pumau tonu, a kahore hoki e meinga kia tonu atu, mana noa e rere mai ki a koe mo ake tonu atu.

WAHANGA 122.

Te kupu a te Ariki ki a Hohepa, te Poropiti, i a ia i te whare herehere i Ripati, Takiwa o Kerei, i a Maehe, 1839.

1. Era e rapu nga pito o te ao i muri i tou ingoa, a ka tawai te hunga kuare i a koe, a ka riri te reinga ki a koe,

2. Engari ko te ngakau ma, me te ngakau mohio, me te ngakau rangatira, te ngakau tupato, ka rapu ke i te whakahaunga, me te mana, me te tonu putuputu i nga manaakitanga e ahu mai ana i raro i tou ringa,

3. A e kore to iwi e taea te whakatahuri ke atu i a koe i runga i te hiahia o te hunga kino;

4. A ahakoa ra era to ratou mana e mea kia taka koe ki roto i te raruraru, a ki roto i nga pa me nga taiepa, a era koe e riro mo tetahi wa poto i runga i te honore, a era to reo e nuku atu te wehi i to te raiona wehi i waenganui i ou hoa-riri, he mea mo te tika; a ka tu ki tou taha tou Atua mo ake tonu atu.

5. Ki te karangatia koe kia uru atu ki roto ki te whakamamaetanga; me he mea kei te noho kino koe i waenganui i nga tuakana tinihanga, a me he mea kei te noho kino koe i waenganui i nga tangata tahae; a me he mea kei te noho kino koe i runga i te whenua, i te moana ranei;

6. Me he mea ka whakapae koe ki nga ahua whakapae teka katoa; me he mea ki te hinga mai ou hoa riri ki runga ki a koe; me he mea ki te wehea mai koe e ratou i to papa me to whaea, me ou tuahine; a me he mea kua unuhia te hoari ki te wehea mai koe e ou hoa-riri i te uma o to wahine me o tamariki, a me to tama matamua, ahakoa e ono ano ona tau te pakeke, ki te pupuri ki o kahu, a me te ki ano, e toku papa, e toku papa, he aha koe i kore ai e noho tahi i a matou? E toku papa, e ahatia ana koe e nga tangata na? A

me he mea ki te akina mai ia e te hoari kia wehe mai i a koe, a ki te kumea haeretia koe ki roto i te whare herehere, a ka kimi haere ou hoa riri taiawhio uoa i a koe pera me nga wuruhi mo nga toto o te Reme;

7. A ki te makaia atu koe ki roto ki te rua, a ki roto ranei i nga ringaringa o nga tangata kohuru, a kua whakataua kia whakamatea koe, a ki te makaia ranei koe ki roto ki te moana, a ka aki mai te ngaru nui ki a koe; a ki te puta mai nga hau kaha hei hoa riri mou, a ki te pango katoa nga rangi, a ki te huihui nga wahi katoa hei pa tuwatawata i te huarahi; engari kei runga ake i te katoa, a ki te whakahamama nga kauwae o te reinga i tona waha kia nui ki a koe, kia mohio ano koe, e taku tama, ko enei mea katoa e hoatu ana ki a koe i tetahi mohiotanga, a ka waiho hei painga mou.

8. Ko te Tama a te Tangata i heke atu ki raro atu i ratou katoa; a he rahi ake ranei koe i a ia ?

9. No reira, kia pumau ki te huarahi, a ka pumau te Tohungatanga ki a koe, no te mea kua hereheretia ratou, kahore e nuku atu. Ka maharatia ou ra a era o tau e maha; no reira kua e wehi he aha ta te tangata e mea ai, no te mea ka haere tahi i a koe te Atua mo ake tonu atu.

WAHANGA 123.

Te mahi ma te Hunga Tapu mo te ahuatanga o a ratou kai tukino, ara i whakatakotoria nei e Hohepa, te poropiti, i a ia i roto i te whare herehere i Ripati, Takiwa o Kerei, Mihuri, i a Maehe, 1839.

1. A ki ta matou whakaaro hei whiriwhiri mau te ahuatanga o te huihui a nga Hunga Tapu katoa i te whakaaro mo nga mea katoa, a me nga whakamamaetanga me nga korero kino e meatia ana mo ratou e nga tangata o tenei takiwa;

2. A, hui atu hoki ki nga mea katoa, a me te rahi ano o nga mate i whiwhi ki a ratou, mo te taha ki nga whakaaro tae atu hoki ki nga mate o te tinana, a hui atu hoki ki nga tino taonga;

3. A, hui atu hoki ki nga ingoa o nga tangata katoa i mahi tahi nei i ta ratou mahi kino, ara, nga mea i whiwhi ratou, a kitea ana e ratou:

4. Engari pea, tera e taea te whiriwhiri tetahi kōmiti hei kimi i enei mea; me te tuhituhi ano i nga korero me te haina ano, a hui atu hoki ki te huihuinga o nga rongo whakakino e panuitia haeretia atu ra,

5. A nga mea katoa i roto i nga pukapuka tae atu ki nga hitori (histories) whakakino katoa kua oti nei te tuhituhi, a tae atu ki nga mea e tuhituhia ana, a tae atu ki te huihuinga o nga mahi kino katoa, tae atu ki te mutunga mai o nga mahi kino, kohuru e mahia ana ki runga ki tenei iwi,

6. Hei mea kia kore ai e whakaatutia e tatou ki te ao katoa, engari kia hoatu ai aua mea ki nga kai whakahaere o te kawanatanga i to ratou whakaaturanga pohehe, kino hoki, no te mea ko te wa whakamutunga tenei kia whakawhiwhia mai nei ki a tatou e to tatou Matua i te rangi, i mua atu i to tatou whai wahitanga ki te kupu whakaari, mana nei ia e mea kia haere mai i tona wahi ngaro, a kia kore ai hoki he take ma te iwi katoa i mua i lana tukunga mai i te kaha o tona ringa kaha.

7. He tino mahi nui tenei he mahi ma tatou ki te Atua, me nga anahera, ma ratou nei tatou e whakaturia ai, a hui atu hoki ki a tatou ano, ki a tatou wahine, me nga tamariki, kua meinga nei ratou kia koropiko iho, me te mamae o te ngakau, me te pouri, me te raruraru, i raro i te ringaringa whakamate o te kohuru, tukino, e akina ana, e tautokona ana e te kaha o taua wairua nana nei i kaha rawa ai te mau nga tukunga iho a nga matua, na ratou nei i waiho ake nga titotito ki roto ki nga ngakau o nga tamariki, a ki ana te ao i te raruraru, a nuku haere ana te kaha o te tupu, a inaianei ko te tino putake o nga mea pirau katoa, a kei te ngurunguru te ao katoa i raro i te tau-mahatanga o tona hara.

8. He ioka rino, he taubere kaha, ko ratou nga tino herehere ringaringa, me nga mekameka waewae o te reinga.

9. No reira he mahi tenei ma tatou, e hara i te mea ki a tatou ake wahine, me nga tamariki, engari ki nga pouaru me nga mea matua kore, ko o ratou tane nei me o ratou papa kua kohurutia i raro i tona ringaringa rino;

10. No reira nei nga mahi pouri, pango, e rahi ana hei whakangauene i te reinga ake, a me te tu noa i

runga i te wehi me te koma, a ma nga ringaringa o te tino wairua kino e whakangaeue, e whakamate.

11. A, he mahi tenei ma tatou ki te whakatupuranga katoa e tupu mai ana, a tae atu ki nga mea katoa he ma te ngakau;

12. (No te mea he maha nga mea kei te ao i wae-nganui i nga hapu katoa, i nga huihuinga tangata, me nga iwi katoa, ko ratou nei e pohehe ana i nga mahi tinihanga a nga tangata, ko ratou nei e tatari ana kia tinihangatia, a ko ratou nei kahore e whiwhi ana ki te pono, no te mea kahore e mohio ana ki te wahi e kitea ai);

13. No reira kia kaha tatou ki te whakaputa mai ki te maramatanga nga mea ngaro o te pouritanga. e mohiotia nei e tatou i reira; a e tino pono ana hoki te whakaatutanga mai i te rangi.

14. Ko enei mea me whakaaro i runga i te whakaaro tino nui.

15. Kaua e tukua kia whakaaro tetahi tangata i aua mea he itiiti; no te mea tera he nui te mea e takoto mai ana mo a mua, mo te Hunga Tapu, koia nei e tatarari ana ki enei mea.

16. E mohio ana koutou e nga teina, e tika ana te kaupuke tino rahi rawa i te wa pupuhi, ina mahi tahi me te hau me nga ngaru.

17. No reira e aku teina aroha, kia harakoa kia meatia nga mea katoa e taea e tatou, a kia tu rangimarie ai tatou me te tino tumanako kia kite i te whakaoranga a te Atua, a ma tona ringa e whakakite mai.

WAHANGA 124.

He whakakitenga i homai ki a Hohepa Mete, i Nawu, Takiwa o Hanakaka, Irinoi, i te 19 o nga ra o Hanuere. 1841.

1. He pono, ko te kupu tenei a te Ariki ki a koe, ki taku pononga ki a Hohepa Mete, kei te tino pai ahau ki au tapaenga ake kua meatia na e koe, koia pu na, nou hoki te take i whakaaranga ake ai koe e ahau. hei whakakitenga atu maku i toku matauranga ma roto i nga mea ngoikore o te whenua.

2. E pai ana ahau ki o inoi, a ko te whakautu mo era ko taku kupu tenei ki a koe, e whakahaia ana koe i tenei wa ano ki te kauwhau i taku Rongo-pai, ki te panui hoki mo tenei Takiwa kua meinga nei e ahau hei kamaka mo te kokonga ki Hiona, meinga hoki hei mea ataahua kia kanapa hoki, ano ko nga nohoanga kingi te rite.

3. Ko tenei panuitanga me tuku ki nga kingi katoa o te ao—ki nga pito e wha o te ao—ki te honore Tumuaiki whiriwhiri, ki nga Kawana whakaaro hikaka hoki o te iwi e noho na koe, ki nga iwi katoa hoki e noho marara ana i te ao.

4. Me tuhituhi ki a ratou i runga i te wairua mahaki, i runga ano hoki i te kaha o te Wairua Tapu, e riro i a koe i te wa e tuhituhia ai taua mea;

5. A, e whakakitea ki a koe e toku Wairua Tapu taku whakaaro mo ana kingi me nga kai whakahaere tikanga, ara nga mea e pa ki a ratou i nga ra e takoto mai nei.

6. No te mea nana! ka tata ahau te karanga ki a ratou kia titiro ki to maramatanga me te kororia o Hiona, kua tae mai hoki te wa tika kia titiro ki reira.

7. No reira, mea atu ki a ratou kia kaha ano te karanga, me te hoatu ano i ta koutou whakaaturanga ki a ratou, kua hoki e wehi, ano hoki to ratou rite ko nga tarutaru, to ratou kororia ano he puawai, e tata ano te ngahoro; kei whai wahi ratou hei amuamu.

8. Mo te tae atu ahau ki a ratou i te ra o toku haere-nga atu, ko reira parea atu ai te arai i te kanohi, whakaritea ai he wahi mo te kai tukino ki roto i te hunga tinihanga, ko te wahi tera o te teteatanga o nga niho, me he mea ana ratou ki te pei atu i aku pononga me taku whakaaturanga kua oti nei te whakakite ki a ratou.

9. Me tenei ano ka haere atu ahau ka whakanga-wari i o ratou ngakau, ara i te nuinga o ratou kia pai ai ratou ki a koutou, ka whai painga hoki koutou i roto i o ratou kanohi, ma reira ka whiwhi ai ratou ki te maramatanga o te pono, me nga Tauwi ka whiwhi ki te whakateiteitanga, ki te hikinga ake o Hiona.

10. Ka hohoro hoki te putanga mai o te ra o toku haere-nga atu, i te haora hoki e kore ai koutou e mohio a kei hea he putanga mo toku iwi, he pa whakaora ranei mo nga mea e toe o ratou.

11. Maranga ! e nga kingi o te whenua ! haere mai, me a koutou koura me a koutou hiriwa, ki te tautoko i toku iwi, ki te whare hoki o nga tamahine o Hiona.

12. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koe ma taku pononga ma Ropata B. Tamihana koe e awahina ki te tuhituhi i tenei panui, e ahua-reka ana hoki ahau ki a ia, a me noho ia hei hoa mou;

13. No reira, me whakarongo ia ki o tohutohu, a ka manaakitia ia e ahau ki nga manaakitanga nui atu; na, kia pumau ia kia pono i roto i nga mea katoa atu i tenei wa, a, e nui ia i roto i oku kanohi;

14. Me mahara ano ia, ka whakahoki kupu ia ki a au mo tona tuaritanga.

15. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koe, ka hari taku pononga a Hairama Mete, e aroha ana hoki ahau ki a ia, i te pono o tona ngakau, i te aroha hoki ona ki te mea tika, e ai ta te Ariki.

16. Ma taku pononga, ma Hoani C. Peneti koe e tau-toko i te mahi tukutuku panui ki nga kingi o nga iwi o te ao, a me u tonu ki a koe i te haora o te whakapawera, a e kore ia e kore te whiwhi ki ona utu, ina ia whakarongo ki te kupu tohutohu;

17. A, mo tona aroha ka whakanuia ia, e meinga hoki ia maku ina mahi ia i tenei mea, e ai ta te Ariki. Kua kite hoki ahau i te mahi kua meatia e ia, a e pai ana ahau ki tana mahi, me he mea ia ki te u tonu, a ka karangatia ia e ahau ki nga manaakitanga, ki te kororia nui.

18. Me tenei ano ko taku kupu tenei ki a koe, ko taku e hiahia ana kia noho tonu taku pononga a Raimana Waiti ki te kauwhau mo Hiona, i roto ano i te wairua mahaki, me te whakaatu ano i a au ki te ao katoa, a e whakateiteitia ake ia e ahau, ano kei runga ia i nga pakau o te kahu, ka whai kororia, ka whai honore ia mona ake, mo toku ingoa hoki.

19. A, ina mutu tana mahi, ka mauria ia e ahau ki a au tonu pera me taku ki taku pononga ki a Rawiri Patini, kei a au nei hoki ia i tenei wa pu ano, me taku pononga ano hoki me Eruera Patariti, me taku pononga tauheke a Hohepa Mete, matua, kei te ringa matau hoki ia o Aperahama a e hari ana, e tapu ana hoki ia, naku hoki ia.

20. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koe, ko taku pononga ko Hori Miira, kahore ona he;

kaua e ruarua mona he pono hoki tona ngakau, a mona i aroha ki te whakaaturanga moku, e arohama ana ia e ahau;

21. No reira, ka mea atu ahau ki a koe, ka hiiritia e ahau te turanga pihopa ki runga ki tona matenga, pera i taku pononga i a Eruera Patariti, kia riro ai mana e tango mai nga homaitanga mo toku whare, kia hoatu manaakitanga ai ano hoki ia ki runga i nga matenga o te hunga rawa-kore o toku iwi, e ai ta te Ariki. Kaua tetahi tangata e whakahawe ki taku pononga ki a Hori, ka whakahonore hoki ia i a au.

22. Ma taku pononga ma Hori, ma taku pononga ma Raimana, ma taku pononga ma Hoani Naiti, me etahi atu e hanga he whare ki toku ingoa, kia rite ano ia ki te taurira ka whakaaturia e taku pononga e Hohepa ki a ratou; me hanga ano ki te wahi e whakaaturia ai e ia ki a ratou.

23. A, ko taua whare hei whare manuhiri, e haere mai ai nga tira haere mai o tawhiti ki reira noho ai no reira kia pai rawa taua whare, kia rite hei whare e paingia rawatia ana, kia kitea ai e te tangata haere te ora me te rangimarie i reira me te whakaaroaro ano i a ia ki te kupu a te Ariki; me te kohatu hoki mo te kokonga kua whakaritea e ahau mo Hiona.

24. Ko tenei whare ka riro hei nohoanga mo te ora me he mea ki te hanga ki toku ingoa, me he mea ano hoki te kawana tera e whakaritea hei tiaki ka arai atu i te poke kei tae mai ki reira. Kia tapu taua whare, ki te kore, e kore te Ariki tou Atua e noho i reira.

25. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koe, tukua mai aku Hunga Tapu o tawhiti kia haere mai.

26. Tonoa e koutou etahi karere kakama, ae ra. hei nga karere whiriwhiri, hei mea atu ki a ratou; haere mai koutou, me a koutou koura, me a koutou hiriwa, me a koutou kohatu utu nui, me a koutou taonga onamata; a ko te hunga katoa kei a ratou te matauranga ki nga taonga onamata, e hiahia ana ki te haere mai, me haere mai, me te mau mai ano i te rakau paaka, i te rakau matai, i te kahikatea, me nga rakau utu nui katoa o te whenua;

27. I te rino, i te kapa, i te parahi, i te mataa, me nga mea utu nui katoa o te whenua, ka hanga ai te whare ki toku ingoa hei nohoanga mo te Nui Rawa;

28. Kahore hoki tetahi wahi e kitea i te whenua, hei hokinga mai mona, hei whakahokinga mai i te mea i ngaro i a koutou, ara i tana i kahaki atu ai, koia ano te raneatanga o te Tohungatanga;

29. Kahore hoki he wahi rumakanga i runga i te whenua, e rumakina ai ratou, taku Hunga Tapu mo te hunga kua mate;

30. Ko tenei tikanga no toku whare, a e kore e whakaaetia e ahau, hei te wa anake ia o to koutou rawakoretanga, e kore ai koutou e ahei te hanga whare ki a au.

31. Na, ka whakahaua koutou e ahau, koutou katoa taku Hunga Tapu, kia hanga tetahi whare ki a au; a ka hoatu e ahau he wa nui hei hanganga ma koutou i te whare ki a au, a i taua wa ka whakaae ki a koutou rumakanga.

32. Engari, nana, i te paunga o taua wa, ko a koutou rumakanga me o koutou tupapaku e kore e paingia e ahau; a ki te kore koutou e mahi i enei mea i muri o te paunga o te wa, ka hatepea atu koutou, te hahi me a koutou tupapaku e ai ta te Ariki, ta to koutou Atua.

33. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, me he mea ki te pau te wa i whakaritea hei hanganga ma koutou i te whare ki a au, nana, e kore a koutou tupapaku e manakohia e ahau, no te mea ko te rumakanga i te hunga mate no roto ke i taua whare, a he mea whakarite taua tikanga no mua mai ano i te hanganga o te ao,

34. Kei reira hoki nga kii o te Tohungatanga Tapu, a whakaritea hei whiwhinga mou ki te honore, ki te kororia.

35. I muri o tenei wa, ko a koutou rumakanga mo o koutou tupapaku, a te hunga e noho marara ana e kore e manakohia e ahau, e ai ta te Ariki;

36. No te mea kua oti te whakarite ki Hiona, ki ona Takiwa, ki roto hoki o Hiruharama, ki nga wahi kua oti i a au te whakarite hei pa whakaora, ki reira nga wahi mo nga rumakanga o a koutou tupapaku.

37. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, me pehea e manakotia ai e ahau a koutou horoinga, me he mea ki te kahore e meatia e koutou ki roto i te whare kua hanga e koutou ki foku ingoa ?

38. No te mea, mo tenei take i whakahaua ai e ahau a Mohi kia hanga he tapenakara, kia mauria haeretia

hoki e ratou i te koraha, kia hanga hoki he whare ki te whenua a te kupu whakaari, he mea e whakakitea atu ai nga tikanga i huna i mua atu i te hanganga o te ao;

39. No reira, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ko a koutou whakawahinga, ko a koutou horoinga, ko a koutou rumakanga mo te hunga mate, ko a koutou huihuinga tapu, me a koutou whakamaharatanga mo a koutou patunga tapu, he mea na nga tama a Ri-wai, he mea hoki mo a koutou kupu i roto i o koutou tino wahi tapu, ko nga wahi hoki ia e hoatu ai nga korero ki a koutou, e hoatu ai ano hoki nga ture me nga whakaritenga whakawa, hei timatanga mo nga whakakitenga me te hanganga o Hiona, hei kororia, hei honore, hei manaakitanga ki ona wahi, na ko enei katoa e whakaritea ana e te ture o toku whare tapu, koia na hoki te mea e whakahaua tonutia ana toku iwi kia hanga ki toku ingoa.

40. Na, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, hanga tenei whare ki toku ingoa kia whakakitea atu ai aku ture ki reira ki toku iwi;

41. E whakaaro ana hoki kia whakakitea atu ki taku Hahi nga mea i huna i mua atu o te orokohanganga o te ao,—ara nga mea o te raneatanga o nga wa;

42. Ka whakakitea hoki e ahau ki taku pononga ki a Hohepa, nga mea katoa o tenei whare, me to reira tohungatanga hoki; me te wahi hoki e whakaturia ai ki reira;

43. A me hanga e koutou ki runga i te wahi e whakaarotia na e koutou, koia na pu hoki te wahi kua whiriwhiria e ahau hei hanganga ma koutou;

44. Ki te whakapau koutou i to koutou kaha, ka whakatapua e ahau taua wahi, kia tapu ai hoki;

45. Na ki te whakarongo toku iwi ki toku reo, ki te reo hoki o aku pononga kua whakaritea na e ahau hei arahi i toku iwi, nana, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, e kore koutou e taea te pei atu i o ratou wahi.

46. Otira, ki te kore ratou e rongu ki toku reo, ki te reo hoki o enei tangata kua whakaritea nei e ahau, e kore ratou e manaakitia, no te mea e whakapokea ana e ratou toku whenua tapu, me aku ture tapu, me nga pukapuka whakamana, me aku kupu tapu e hoatu nei ki a ratou.

47. Na, tenei ake te wa, ki te hangaia e koutou he whare ki toku ingoa, a kahore koutou e mahi i nga mea e whakahaua nei e ahau, nana e ai ta te Ariki, e kore rawa ahau e whakatutuki i aku i oati ai ki a koutou, e kore hoki e whakatutuki i nga kupu whakari e tumanakotia e koutou, i oku ringa;

48. No te mea, e kore he manaakitanga mo koutou, engari na a koutou ake mahi na reira i taka iho ki runga ki o koutou matenga nga kanga, te riri te aritarita, me nga whakawakanga, he mea na a koutou mahi kuare, na o koutou whakarihariha e mahi tonu na koutou i mua i toku aroaro, e ai ta te Ariki.

49. He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ki te hoatu e ahau he whakahau ki etahi o nga tama a te tangata kia mahia e ratou tetahi mahi ki toku ingoa, a ka whakapau aua tangata i to ratou kaha, ka hoatu hoki i a ratou rawa hei tautoko i taua tikanga, a kahore e mutu, na me he mea ka haere mai nga hoa riri, ka whakararuraru kia kore ai e tutuki taua mahi; nana, e kore ahau e tono utu i aua tama a te tangata, engari ko ta ratou i mahi ai, ano he patunga tapu ki a au;

50. Na, ko te hara, me te takahanga o aku ture tapu, o aku whakahaunga ka tukua iho e ahau ki runga i nga matenga o te hunga nana i whakararuraru taku mahi, a te toru te wha ra ano o nga whakatupuranga, ki te kahore ratou e ripeneta, ki te whakamauahara ki a au, e ai ta te Ariki, ta te Atua.

51. Koia na te ahua i pai ai ki a au nga whakahere a te hunga i whakahaua kia mahia he pa, he whare ki toku ingoa, i te Takiwa o Tiakihana, Mihuri, i whakararuraru ra e o ratou hoa riri, e ai ta te Ariki, ta to koutou Atua:

52. Na, e ai ta te Ariki, ta te Atua, ki te kahore ratou e ripeneta, ki te whakamauahara tonu ki a au, ka tukuna iho e ahau ki runga i o ratou matenga nga whakawakanga, te riri, te aritarita, te tangi, te aue, me te teteatanga o nga niho, pau noa te toru te wha ra ano o o ratou whakatupuranga.

53. A, ka meinga tenei e ahau hei tauira ki a koutou, kia hari ai o koutou ngakau, te hunga katoa kua whakahaua e ahau kia mahia tetahi mahi, a whakararuraru ana e nga ringaringa o o ratou hoa riri, e te tukinotanga hoki, e ai ta te Ariki.

54. Ko ahau hoki te Ariki, to koutou Atua, a ka whakaorangia e ahau o koutou teina katoa i ma te ngakau, i whakamatea hoki i te whenua o Mihuri, e ai ta te Ariki.

55. Nana, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ka whakahaua ano koutou e ahau kia hangaia he whare ki toku ingoa, ki tenei wahi hoki, hei whakaatu ma koutou ki a au, e whakarongo ana koutou ki a au i nga wa katoa, kia manaaki ai ahau i a koutou, kia karaunatia ki te honore, ki te mate kore, ki te oranga-tonutanga.

56. Na, ka mea atu ahau ki a koutou inalanei, ko taku whare manuhiri i whakahaua ra koutou kia hangaia hei nohoanga manuhiri, me mahi ki toku ingoa a me hua toku ingoa ki runga i taua whare, a me toku hoki taku pononga a Hohepa, me tona whare katoa, kia noho i reira, i tenei whakatupuranga, i tenei whakatupuranga;

57. Ko tenei whakawahinga hoki naku i hoatu ki runga i tona matenga, kia tau iho ai hoki tona manaakitanga ki runga i te matenga o ona uri i muri i a ia.

58. Na, pera me taku kupu ki a Aperahama mo nga uri o te whenua, waihoki ka pera ano taku kupu ki taku pononga ki a Hohepa, ma roto i a koe i ou uri hoki ka ora ai nga uri o te whenua.

59. No reira, me toku taku pononga a Hohepa, me ona uri i muri i a ia kia whai wahi i roto i taua whare, i tenei whakatupuranga, i tenei whakatupuranga, ake, ake, e ai ta te Ariki.

60. A me karanga te ingoa o taua whare ko te "Whare Nawu," meinga hoki hei nohoanga ahuareka mo te tangata hei okiokinga mo te tangata haere, kia whakaaroaro ai ia i reira ki te kororia o Hiona, ki te kororia hoki o tenei te tino kamaka o te kokonga o Hiona;

61. Kia rongu ai hoki ia ki nga kupu tohutohu a te hunga i waiho e ahau ki reira, te rite ano ko nga puti-puti rongu nui, ko nga kai tiaki hoki i runga i ona parepare.

62. Nana, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, me whakarite taku pononga a Hori Miira, ratou ko taku pononga ko Raimana Waiti, ko toku pononga ko Hoani Naiti, me taku pononga hoki me Pita Haa, hei

komiti, me whakatu hoki tetahi o ratou hei tumuaki mo to ratou komiti, hei hanga i taua whare.

63. A ko ratou hei komiti kohikohi moni hei hanga i taua whare.

64. Kauga ratou e mau i te moni iti iho i te rima tekau taara (tekau Pauna) mo te hea kotahi i roto i taua whare, a me whakaae hoki ratou kia tango mai i nga moni tekau ma rima mano taara (toru mano pauna) i te tangata kotahi hei hea mona ki roto i taua whare:

65. Otira, kauga ratou e whakaaetia kia tango i nga moni nuku atu i te tekau ma rima mano taara (toru mano pauna) i te tangata kotahi;

66. A, e kore ano hoki ratou e tukua kia tango mai i nga moni i raro iho i te rima tekau taara (tekau pauna) i te tangata kotahi hei hea i roto i taua whare;

67. A, kauga hoki ratou e whakaae ki tetahi tangata kia whai hea ki roto i taua whare, ki te kahore ia e hoatu i te moni ki roto i o ratou ringa i te wa tonu e tango hea ai ia mona ;

68. A, kia rite tonu ki te nui o nga moni e hoatu ana e ia ki roto i o ratou ringaringa, te nui o te hea mona ki roto i taua whare; otira ki te kore e hoatu e ia he moni ki roto i o ratou ringaringa, kauga e hoatu he hea mona ki roto i taua whare.

69. Ki te utu tetahi i te moni ki roto i o ratou ringaringa ka meinga tera hei hea mona ki roto i taua whare, mona ake, mo ona uri hoki i muri i a ia, i tenei whakatupuranga, i tenei whakatupuranga ara ki te kahore ia, ona uri ranei, e hoko, e fuku atu ranei i to ratou hea i runga i ta ratou ake whakaaro, ki te meinga e koutou taku e pai ana, e ai ta te Ariki, ta to koutou Atua.

70. Na, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, me he mea taku pononga a Hori Miira, ratou ko taku pononga ko Raimana Waiti, ko taku pononga hoki ko Hoani Naita, taku pononga me Pita Haa, ki te whiwhi moni ki roto i o ratou ringa, ahakoa moni, ahakoa taonga ranei, e rite ana tona wariu ki te moni i tika, kauga rawa tetahi o ratou e whakapau i taua moni mo tefahi take, i waho atu o te hanganga o taua whare;

71. A ki te mea ka whakapaua e ratou tetahi wahi o te moni ki runga i tetahi atu tikanga, i wahi ke o ta whare, a kahore hoki i te whakaae te tangata nona taua hea, a ki te kahore ano hoki e tataki-wha ta ratou

whakautu i te moni i whakapana ra e ratou ki wahi ke ake o te whare, e tika ki te whare, ra anake he whakapaunga mo taua moni na, e ai ta te Ariki, ta te Atua ka tau te kanga ki runga i a ratou, ka whakakorea hoki ratou i o ratou turanga, no te mea, ko ahau, ko te Ariki, te Atua e kore ahau e waiho hei tinhangatanga i roto i enei mea.

72. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, me hoatu moni e taku pononga a Hohepa kia rite ki tana e pai ai, ki roto i o ratou ringaringa hei hanga i taua whare; otira e kore taku pononga a Hohepa e ahei te hoatu kia nuku atu i te tekau mā rima mano mo taua whare, kia iti iho ranei i te rima tekau taara (tekau pauna); e kore ano hoki e whakaaetia tetahi atu tangata, e ai ta te Ariki.

73. Tenei ano etahi kei te noho hiahia kia mohio ki taku whakaaro mo ratou, kua tonu ake hoki ratou ki a au.

74. No reira, ko taku kupu tenei ki a koutou mo taku pononga mo Winihana Naiti, ki te whakarongo ia ki au, me hoatu moni ia mo taua whare mona ake, mo ona uri i muri i a ia, i tenei whakatupuranga, i tenei whakatupuranga,

75. Me whakaara e ia tona reo, kia kaha ano te hamama i waenganui i tenei iwi, me whakahaere hoki e ia te taha ki te hunga rawa kore, kua ia e kore, kua ano ia e ngakau kore, ka pai hoki ahau ki ana whakahere, e kore ana whakahere e pera me a Kaina, māku hoki ia, e ai ta te Ariki.

76. Kia hari, kia koa tona whanau, kia anga ke hoki o ratou ngakau i te pouri, kua oti hoki ia e au te whiri-whiri, te whakawahi, a ka whakahonore tona whare i a ia, no te mea ka whakarerea noatia iho e au ona hara, e ai ta te Ariki. Amine.

77. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, me hoatu moni hoki taku pononga a Hairama kia rite ki tana e pai ai i roto i taua whare, mona ake me ona uri i muri i a ia, i tenei whakatupuranga, i tenei whakatupuranga.

78. Me tuku ano taku pononga a Ihaka Karana kia hoatu moni mo taua whare, no te mea ko ahau, ko te Ariki e aroha ana ki a ia mo te mahi kua oti i a ia. a ka murua e ahau ona hara katoa; no reira, kia whai

hea ia ki roto i taua whare i tenei whakatupuranga, i tenei whakatupuranga.

79. Me whakarite e koutou taku pononga a Ihaka Karana, a ma taku pononga ma Wiremu Maaka ia e whakapa, e manaaki hoki hei hoa haere mo taku pononga mo Hairama, ki te whakaoti i te mahi e hoatu e taku pononga e Hohepa ki a raua, a e tino nui te manaakitanga ki a raua.

80. Me taku pononga ano me Wiremu Maaka me hoatu moni mo taua whare, kia rite ki tana e pai ai mona ake mo ona uri hoki, i tenei whakatupuranga, i tenei whakatupuranga.

81. Me taku ano taku pononga a Henare G. Herewaru kia hoatu moni mo taua whare, kia rite ki tana e pai ai mona ake mo ana uri hoki i muri i a ia, i tenei whakatupuranga, i tenei whakatupuranga.

82. Me hoatu moni ano toku pononga a Wiremu Raa mo taua whare mona ake, mo ona uri hoki i muri i a ia, i tenei whakatupuranga, i tenei whakatupuranga.

83. Ki te whakarongo ia ki a au, kua ia e mau i tona whanau ki nga whenua o te tai rawhiti, ara ki Katarana; ahakoa ra, maku ano ma te Ariki e hanga ake ano a Katarana, otira ko ahau, ko te Ariki tera ka whiu i nga tangata o reira.

84. Na, mo taku pononga mo Amona Papiti, he maha nga mea i kore nei ahau i ahuaureka ki a ia; nana, kei te whai ia kia tu ko tana tikanga, kia hinga ko taku i whakarite ai, ara kia hinga te Tumuakitanga o taku Hahi, a he kuao kau koura tana e whakaara nei hei koropikotanga mo toku iwi.

85. Kua tetahi tangata e puta atu i tenei wahi, ko tona hiahia nei kia puritia e ia aku ture.

86. Ki te noho ratou i konei, me noho ratou ki a au; a ki te mate ratou, me mate ratou ki a au; e whiwhi hoki ratou ki te okioki i konei me te mahi ano i a ratou mahi.

87. No reira me whakawhirinaki mai taku pononga a Wiremu ki a au, me whakamutu hoki te wehi o tona ngakau, mo tona whanau kei pangia e te mate e horapa nei i te whenua. Ki te aroha koutou ki a au, kia mau ki aku ture, a ka huri mai te mate e horapa nei i te whenua hei homai i te kororia ki a koutou.

88. Me tono taku pononga a Wiremu kia haere ki te kauwhau i taku Rongo-pai mau tonu ki te hunga o

Wahoa, kia rite ki ta te Wairua e tohutohu ai, kia rahi te reo, kia hari ano tona ngakau; me haere ano hoki ia ki te hunga o Katate, ki te hunga o Peringitana, tae atu hoki ki te hunga o Matihana, a hei reira me tatari ia ki te wa o te hui, hei reira hoatu ai ano he kupu ki a ia, e ai ta te Ariki.

89. Ki te ngohengohe ia ki a au, me timata tona whakarongo ki nga tohutohu a taku pononga a Hohepa, a ko te moni hua e puta mai ana ki a ia hei tau-toko mana i te hunga rawa-kore, i te perehitanga ano hoki i te whakamaoritanga hou o taku kupu, hei hoatutanga ki nga tangata, o te ao.

90. Ki te penei ia, ka tataki-maha nga manaakitanga e whakawhiwhia ki a ia, e kore ia e warewaretia, ona uri hoki e kore e kitea e tono taro ana.

91. Na, he pono taku e mea nei ki a koutou, me whakarite, me whakapa, me whakawahi taku pononga a Wiremu hei kaunihera ki taku pononga ki a Hohepa, ki te turanga o taku pononga o Hairama, kia watea ai taku pononga a Hairama ki te Tohungatanga hei Peteriaka, i whakaritea hoki ia hei pera e tona matua, he mea manaaki nana, tuarua e tika ana mona taua turanga,

92. He mea e timata ai i tenei wa tona whiwhi ki nga kii o nga manaakitanga Peteriaka ki runga i nga matenga o toku iwi katoa,

93. Ko tana e manaaki ai, ka manaakitia; ko tana e kanga ai ka kangaia; ko tana hoki e here ai i runga i te whenua, e herea i te rangi; ko tana e wewete ai i runga i te whenua, e wetekia i te rangi;

94. A, i tenei wa ka whakaritea ia e ahau hei Poropiti, hei matakite, hei kai whakakite ki taku Hahi, raua tahi ano ko taku pononga ko Hohepa,

95. I nga mea katoa, kia rite tana ki taku pononga ki ta Hohepa, me whakarongo hoki ia ki taku pononga ki a Hohepa, mana e whakaatu ki a ia nga kii, e inoi ai ia, a ka hoatu ki a ia, ko reira hoki ia karaunatia ai ki taua manaakitanga ki te kororia, ki te honore, ki te Tohungatanga, ki nga homaitanga o te Tohungatanga i hoatu ra i mua ki a Oriwa Kautere, i te wa he pononga ia naku.

96. Kia whakaatu ai taku pononga a Hairama he pono nga mea katoa meake whakakitea e ahau ki a ia, ma reira hoki tona ingoa ka whakahonoretia ai i tenei

whakatupuranga, i tenei whakatupuranga, ake, ake, ake tonu atu.

97. Me hoatu ano hoki ki taku pononga ki a Wiremu Raa nga kii e inoi ai e ia tetahi manaakitanga, a ka hoatu ki a ia; me whakaiti rawa hoki i a ia i mua i toku aroaro, kaua ano he koha, a e whiwhi ia ki toku Wairua, koia ano te kai-whakamarie, mana hoki e whakaatu ki a ia te pono o nga mea katoa, e hoatu hoki i taua haora ano, nga kupu hei whakapuakanga mana.

98. A, e whai tahi enei tohu i a ia; ka whakaora ia i nga turoro, ka pei rewera, a ko ia e whakaputaina ki waho i nga ringaringa o te hunga e hiahia ana ki te paitini i a ia;

99. Ka arahina ano ia ma nga huarahi e kore ai nga nakahi whakamate e pa mai ki tona rekereke, a ko ona whakaaro e kake ki runga, ano kei runga i nga parirau o nga kahu;

100. A me he mea ki te pai ahau, kia whakaarahia ake e ia te hunga mate, kei puritia mai e ia tona reo.

101. Mo reira, hamama e taku pononga e Wiremu, kia kaha, kaua ano e puritia mai tou reo, engari i runga i te hari, i te koa, hoatu te Hohana ki a ia e noho nei i runga i te torona ake, ake, ake, e ai ta te Ariki. ta to koutou Atua.

102. Nana, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, he mihana kei a au, ma taku pononga ma Wiremu, ma taku pononga ano hoki ma Hohepa, ma raua anake; a ko taku pononga ko Hohepa me noho i te kainga, no te mea, he mahi mana kei reira; ko te roanga atu maku ano e whakaatu ki a koutou taihoa. Koia ano. Amine.

103. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ki te mahi taku pononga a Hirini ki a au, me te tu ano hei kaunihera ki taku pononga ki a Hohepa, me whakatika ake i a ia me haere mai ka tu i roto i tona karangatanga, me te whakaiti ano i mua i toku aroaro;

104. A, me he mea ki te homai ia ki a au i nga mea e tika ana, me te whakaae ano te ngakau, me te noho tahi ano ki taku iwi, nana, ko ahau, ko te Ariki, ko to koutou Atua, ka whakaora i a ia kia tino ora ai ia; ka whakaara ano ia i tona reo i runga i nga maunga, ka meinga ano hoki hei mangai moku.

105. Me tuku ratou ko tona whare kia noho, kia tata mai ki te wahi e noho ana taku pononga a Hohepa,

106. I roto i ona haereerenga katoa kia ara ake tona reo ano he tetere e whakatupato ana i te hunga e noho ana i te whenua kia rere i te riri meake puta;

107. Me awhina ia i taku pononga i a Hohepa; me awhina ano hoki taku pononga a Wiremu Raa i taku pononga, i a Hohepa, ki te hanga panui ki nga kingi o te whenua, pera ano me taku i mea ai ki a koutou i mua.

108. Me he mea taku pononga a Hirini ki te mea i taku e pai ai, kua ia e kawe i tona hapu ki nga whenua o te tai rawhiti; engari me nuku mai to ratou nohoanga, kia rite ki taku i mea ai.

109. Nana, e kore ahau e pai kia rapu ia i te ora mona kia puta i nga ringaringa o ona hoa riri i waho atu o te pa kua whakaritea nei e ahau mo koutou, ara i te pa o Nawu.

110. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, inaianei ano, ki te whakarongo ia ki toku reo ka whai painga i a ia. Koia ano. Amine.

111. Nana, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, me hoatu e taku pononga e Amoho Reweti he moni ki roto i nga ringaringa o te hunga i whakaritea e ahau hei hanga whare nohoanga, ara i te Whare Nawu:

112. Me pera ia me he mea he hiahia tona kia whai wahi i roto i taua whare, me te ngohengohe tonu ano ki nga tohutohu a taku pononga a Hohepa, me te mahi hoki ko ona ringaringa ake ano, kia whakarongona ai ia e nga tangata;

113. A, me he mea ki te pono tana whakahaere i nga mea katoa e hoatu ai ki a ia, ae ra, ki nga mea ruarua, ka meinga ia hei kai whakahaere mo nga mea maha;

114. Mo reira me whakaiti i a ia kia whakanuia ai ia. Koia ano. Amine.

115. Nana, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ki te whakarongo taku pononga a Ropata D. Whohita ki toku reo, me hanga e ia tetahi whare mo taku pononga mo Hohepa, kia rite ki te whakaritenga i whakariterite ai raua, ara ki te mea ka tuwhera tonu te tatau ki a ia i tenei wa, i tenei wa;

116. Me ripeneta ia mo ana mahi kuare katoa, kakahuria iho ano te kakahu tohu tangata, whakamutua te mahi i te kino, me te whakarere atu ano i te reo kino,

117. Me utu ano hoki ia i tetahi moni ki roto i nga ringaringa o te komiti o te Whare Nawu, mona ake, mo ona uri i muri i a ia, i tenei whakatupuranga, i tenei whakatupuranga,

118. Me te whakarongo hoki ki nga tohutohu a aku pononga a Hohepa, a Hairama, a Wiremu Raa, ki te hunga ano hoki kua whakaritea e ahau hei timata i Hiona, a ka whiwahi painga ia ake, ake, ake. Koia ano. Amine.

119. Na, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, kua tetahi tangata e tukua kia hoatu moni ki te komiti o te Whare Nawu, ki te kahore ia e whakapono ki te Pukapuka a Moromona, ki nga whakakitenga ano hoki kua hoatu e ahau ki a koutou e ai ta te Ariki, ta to koutou Atua;

120. Ki te nuku atu, ki te heke iho ranei i tenei, no te kino, a ka tau iho nga whakawakanga kahore hoki he manaakitanga, e ai ta te Ariki, ta to koutou Atua. Koia ano. Amine.

121. Me tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, kia tika rawa te utu a te komiti o te Whare Nawu mo nga mahi katoa a te hunga e hanga ana i te Whare Nawu, a ko te utu kia rite ano ki ta ratou i whakariterite ai;

122. Na, e ai ta te Ariki, ma te hunga katoa kua hoatu moni e utu nga kai hanga, kia rite ki te nui o te mahi i hoatu e tena e tena, me he mea ra e hiahia ana hei oranga mo ratou; ki te kore, ka meinga a ratou mahi hei hea mo ratou ki roto i taua whare. Koia ano. Amine.

123. He pono taku e mea atu nei ki a koutou, ka hoatu e ahau inaianei nga apiha o toku Tonungatanga, he mea e noho tonu ai i a koutou nga kii o taua mea, koia ano te Tohungatanga nei e rite ana ki to Merikihereke, koia ano hoki e rite ana ki taku Tama Kotahi.

124. Tuatahi, ka hoatu e ahau ki a koutou a Hairama Mete, hei Peteriaka mo koutou, ki a ia te mana hiiri o taku Hahi, ara te Wairua Ora o te whakaari ma reira nei koutou e hiiri ake ki te ra o te hokonga,

kia kahore ai koutou e taka, ahakoa tae mai ki a koutou te haora o te whakamatautauranga.

125. Ka hoatu e ahau ki a koutou taku pononga a Hohepa, hei kaumatua kai whakahaere mo runga katoa i taku Hahi, hei kai whakamaori, hei kai whakakitahi hei matakite, hei poropiti.

126. Ka hoatu e ahau ki a ia, hei kaunihera mona, taku pononga a Hirini Rikitana, me taku pononga a Wiremu Raa, kia noho ai ratou hei ropu, hei Tumukitanga Tuatahi, hei whiwhinga i nga ture mo te Hahi katoa.

127. Ka hoatu e ahau ki a koutou taku pononga a Pirikama Ianga hei Tumukitanga mo runga i te Kaunihera haereere o te Tekau-ma-rua,

128. Kei a ratou nei, kei te Tekau-ma-rua nga kii me te mana hei huakanga i toku kingitanga ki nga topito e wha o te ao, i muri o tena hei tononga i taku kupu ki nga tangata katoa;

129. Ko ratou tenei e whai ake nei—Ko Hipa C. Kimara, ko Pare P. Parata, ko Orihana Parata, ko Orihana Haiti, ko Wiremu Mete, ko Hoani Teira, ko Hoani E. Peiti, ko Wirawha Wuruwaha, ko Wirata Rihara, me Hori A. Mete.

130. Ko Rawiri Patini naku ia i tango ki a au; nana, e kore tona Tohungatanga e tangohia e te tangata; engari he pono taku e mea atu nei ki a koutou, me whakarite tetahi atu tangata mo taua karangatanga.

131. Me tenei ano, ko taku kupu tenei ki a koutou, ka hoatu e ahau ki a koutou he Hahi Kaunihera, hei kamaka kokonga mo Hiona;

132. Ara, ko Hamuera Peneta, ko H. G. Herewuru, ko Hori W. Harihi, ko Taari C. Riti, ko Tamati Korowa, ko Nuera Naiti, ko Rawiri Tota, ko Tanapa Wirihana; (Himona Paranihana naku ia i tango ake ki a au, e kore tetahi e ahei ki te tango i tona Tohungatanga, engari me whiriwhiri tetahi tangata ki taua Tohungatanga mo tona turanga, a, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, whakaritea taku pononga a Arona Teonehana mo tona turanga); ko Rawiri Whuruma, ko Arapiu Katara me Wiremu Haningitana.

133. A, ka hoatu e ahau ki a koutou kō Tona C. Mete, hei tumukitanga mo te ropu o nga Tohunga Nui.

134. Ko taua tikanga i whakatungia hei whakarite i te hunga e meinga ai hei tumuaki, hei pononga ranei mo nga Takiwa i runga i te mata o te whenua,

135. E ahei ano ratou ki te haereere me he mea ki te hiahia ratou, otira ko te tino mahi ma ratou ko te tu he Tumuaiki noho, kahore e haereere, koia tenei te ahua o to ratou karangatanga e ai ta te Ariki, ta to koutou Atua.

136. Ka hoatu e ahau ki a ia a Amaha Raimana, raua ko Noa Pakata, hei kaunihera mona, ko ratou ki runga i te komiti o nga Tohunga Nui o taku Hahi. e ai ta te Ariki.

137. Na, ka mea atu ahau ki a koutou, ka hoatu e ahau ki a koutou a Hoani A. Hiki, a Hamnera Wiremu me Hehe Peka, hei Tohungatanga ki runga ake i te ropu o nga kaumatua, ko taua ropu nei e whakatungia ana mo nga minita noho-a-kainga. he ahakoa ra e ahei ana ano ratou kia haereere, engari ko te tikanga e whakaritea ketia ana ratou hei minita noho-a-kainga mo taku Hahi, e ai ta te Ariki.

138. Na, tenei ano ka hoatu e ahau ki a koutou a Hohepa Ianga, a Hohaiia Patawhira, a Raniera Maera, a Henare Heremana, a Tera Puriwha, a Riwai Hanakaka, me Hemi Whohita, hei tumuaki ratou mo runga i te ropu o nga whitu tekau.

139. Ko taua ropu i whakatungia mo nga kaumatua haereere hei kawe i toku ingoa ki te ao katoa, ara ki nga wahi e tonoa ai ratou e te Hahi Kaunihera haereere, koia ano nga apotoro, hei whakapai i te huarahi i mua i a au.

140. Ko te rereketanga i waenganui i tenei komiti me te ropu o nga kaumatua koia tenei, ko tetahi e haereere tonu ana i nga wa katoa. ko tetahi e noho ana hei whakahaere i runga i nga peka i tenei wa, i tenei wa, kei tetahi te mana whakahaere i tenei wa, i tenei wa, kei tetahi kahore taua mana, koia tenei te kupu a te Ariki a to koutou Atua.

141. Na, ko taku kupu tenei ki a koutou, ka hoatu e ahau ki a koutou a Winihana Naiti, a Hamuera H. Mete, me Hataraka Rauni, ki te mea ka pai ia, hei tumuaki pihopa ratou; hei mohiotanga mo koutou ki nga mahi ma te pihopatanga kua oti te hoatu ki a koutou i roto i te Pukapuka o nga Akoranga me nga Kawenata.

142. Ka mea atu ano hoki ahau ki a koutou, ka hoatu e ahau a Hamuera Rowhe me ona kaunihera hei Tohunga, me te tumuaki o nga kai whakaako me ona kaunihera me te tumuaki o nga rikona ratou ko ona kaunihera, me te tumuaki hoki o te Takiwa ratou ko ona kaunihera.

143. Kua hoatu e ahau ki a koutou enei karangataanga, me o reira kii, hei hoa mahi, hei kai whakahaere tikanga. he mea mo te mahi minita, kia tino rite ai te Hunga Tapu;

144. Na, he whakahaunga tenei ka hoatu e ahau ki a koutou, kia whakapai e koutou enei turanga, kia tautokona hoki nga ingoa kua whakahuahua nei e ahau kia turakina ranei i taku hui nui meake fu,

145. Na, kia mahara koutou ina hanga koutou i te whare ki toku ingoa, me hanga rawa nga ruma mo enei karangatanga katoa, ae ra hoki ko te kupu tenei a te Ariki, a to koutou Atua. Koia ano. Amine.

WAIHANGA 125.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa te Matakite, i Nawu, Takiwa o Hanakaka, Irinoi, i a Maehe, 1841, he mea mo te Hunga Tapu o te Takiwa o Aiowa.

1. "He aha te whakaaro o te Ariki, mo te Hunga Tapu e noho i te Takiwa o Aiowa?"

2. He pono, ko te kupu tenei a te Ariki, na ka mea atu ahau ki a koutou, ko te hunga katoa e karanga ana i a ratou ki toku ingoa e whakamatau ana hoki kia Hunga Tapu ratou maku, ki te mea ka ngohengohe ratou ki a au ka pupuri hoki i aku ture mo ratou; na me huihui ratou ki nga wahi e whakakitea e ahau mo ratou ki taku pononga ki a Hohepa, me te hanga ano i nga pa ki toku ingoa kia noho rite ai ratou mo nga mea kei a au e pupuri ana a te wa e haere mai nei.

3. Me whakaara e ratou tetahi pa ki toku ingoa ki runga i te whenua, i tawahi atu o te pa o Nawu, a me hua tona ingoa ko Harahemera.

4. Na, e ai ta te Ariki ko te hunga katoa i haere mai i te rawhiti, i te hauauru, i te raki, i te tonga, e hiahia ana ki te noho i reira, me tuku ratou kia noho i reira, kia noho ano hoki i te pa o Nahiwira, i te pa ranei o Nawu, i nga Takiwa katoa ano hoki kua whakaritea, e ahau, e ai ta te Ariki.

WAHANGA 126.

He whakakitenga i homai ma roto i a Hohepa, te Mata-kite, i roto i te whare o Erata Pirikama Ianga, i Nawu, Irinoi, i te 9 o nga ra o Hurac, 1841.

1. E toku teina aroha, e Pirikama Ianga, he pono ko te kupu tenei a te Ariki ki a koe, e taku pononga e Pirikama, kahore he tikanga inaianei e whakarere ai ano koe i to whanau, pera i nga wa kua pahure. no te mea kei te pai au oha katoa i hoake ai ki a au;

2. Kua kite ahau i o mahi katoa i roto i o haereere-nga mo toku ingoa.

3. No reira inaianei ka whakahau e ahau ki a koe, me tuku-a-panui e koe taku kupu ki mamao, a ko koe me noho ki te tiaki pai i to whanau i tenei wa, haere ake nei, ake tonu atu. Amine.

 WAHANGA 127.

He whai-korero ki te Hunga Tapu i Nawu, he mea tuhi-tuhi ki Nawu i te 1 o nga ra o Hepetema, 1842.

1. Na, i te mea kua whakakitea mai e te Atua ki a au, kei te whai oku hoa riri katoa, i Mihuri i tenei Takiwa hoki, kia mau ahau i a ratou; a i te mea kahore he take e whaia ai ahau e ratou, kahore hoki he pono, he atarangi ranei o te tika i to ratou taha i roto i ta ratou whakapae ki a au; a i te mea ko a ratou take katoa e whakapae nei ki a au he mea tito katoa, ko te matapuna ko te teka pango hakerekereke; no reira, ka whakaari ahau he mea pai kia wehe atu ahau i konei mo tetahi wa poto, kia ora ai ahau. kia ora ai hoki te iwi. Na, e hiahia ana ahau kia mohio te hunga katoa e whai take ana ki a au, kua whakakitea e ahau etahi tangata hei kai whakahaere moku, ma ratou te taha ki a au e whakahaere, e whakaoti oku raruraru, ma ratou e whakaea aku nama katoa i te wa e fika ana, e whakaea ki te taonga ki tetahi mea ranei e tika ana. Ina tae ake te kupu ki a au kua mutu te tupuhi, kua tau te aio, ko reira ahau hoki mai ai ano ki a koutou.

2. Na, ko nga mamaetanga, ko nga pouritanga kua karangatia nei ahau kia hou ma reira, he mea paku

noa iho ki a au, no te mea kua taungatia ki a au te hae, te riri a te tangata, kua kite hoki au i taua ahua i nga ra katoa o toku oranga; he aha ranei te take i peratia ai ahau kahore ahau i te mohio, ano te ahua he mea whakarite ahau mo te pai ranei, mo te kino ranei, aua, ma koutou e whakatau. Ko te Atua kei te mohio ki enei mea katoa, ahakoa pai, ahakoa kino. He ahakoa ra, ko te ahua, ka kau tonu ahau i roto i nga wai hohonu. Kua kore noa iho ahau e ohooho ano nei te ahua ko nga pouritanga he wahi no taku tinana, a e rite ana ahau ki a Paora, ara e whakakororia ana i roto i nga mamae, no te mea tae mai ki tenei ra kei te whakaputa tonu te Atua o oku matua i a au ki waho i nga pouritanga katoa, a ka haere tonu tana mahi whakaora i a au; no te mea, nana, ka whai wiktoria ahau ki runga i oku hoa riri, na te Ariki, na te Atua te kupu.

3. No reira, kia hari te Hunga Tapu katoa, kia nui te koa, no te mea, ko te Atua o Ihairaira to ratou Atua, ka hoatu hoki e ia te utu tika ki runga i nga matenga o o ratou kai whiu.

4. Nana, he pono ko te kupu tenei a te Ariki, me haere tonu te hanganga o toku temepara, me era atu o nga mahi kua whakaritea e ahau, kua ano e whakamutua; na kia nuku ake to koutou kaha, to koutou u, to koutou manawanui, a koutou mahi, a e kore koutou e hapa i te utu mo koutou, e ai ta te Ariki o nga mano. Ki te tukinotia koutou e ratou, kia mohio i tukino ano ratou i nga poropiti, i te hunga tika hoki i mua i a koutou. Mo enei mea katoa he utu kei te rangi.

5. Na, ka whai kupu ahau ki a koutou mo runga i te rumakanga o o koutou tupapaku.

6. He pono, ko te kupu tenei a te Ariki ki a koutou mo o koutou tupapaku: ina rumakina tetahi o koutou mo o koutou tupapaku, kia noho rawa tetahi kai tuhi-tuhi, hei kai whakaatu, a e kite-a-kanohi ia i a koutou rumakanga; kia rongorongo rawa hoki ona taringa, kia riro ai ia hei kai whakaatu mo te mea pono, e ai ta te Ariki;

7. Ko te take i roto i a koutou tuhituhinga kia tuhi-tuhia hoki ki te rangi; ko ta koutou hoki e hiiri ai i te whenua e hiiritia i te rangi; ko ta koutou e wewete ai i te whenua, e welekia i te rangi;

8. Ka tata hoki ahau te whakahoki mai ki te whe-nua i nga mea maha e pa ana ki te Tohungatanga, e ai ta te Ariki o nga mano.

9. Kia pai ano te whakawhaiti i nga tuhituhinga, kia pai ai te hoatu ki roto i nga takotoranga pukapuka o toku Temepara tapu, kia puritia ai hei whakama-haratanga i tenei whakatupuranga, i tenei whakatu-puranga, e ai ta te Ariki o nga mano.

10. E mea atu ana ahau ki te Hunga Tapu katoa, kei te hiahia ahau, ae e tino nui ana taku hiahia kia ko-rero ki a ratou i runga i te paparewa, i te Ra Tapu e heke iho nei, mo te rumakanga o te hunga mate. Otira i te mea e kore e faea e au, me tuhituhi atu e ahau i tenei iwa, i tenei wa te kupu a te Ariki, mo taua take, ka tuku atu ai ki a koutou, me era atu take maha hoki.

11. Ka whakamutua e ahau taku reta mo tenei wa, i te kore taima ano; kei te mataara tonu hoki te hoa riri, a pera ano me ta te Kai-whakaora i mea ra, kei te haere mai te piriniha o tenei ao, otira kahore ana mea i roto i a au.

12. Nana, ko taku inoi ki te Atua, kia whakaorangia koutou katoa. A ka tuhi iho ahau i toku ingoa ko to koutou pononga i roto i te Ariki, ko te Poropiti, ko te Matakite o te Hahi o Ihu Karaiti o te Hunga Tapu o nga Ra o Muri nei.

HOHEPA METE.

WAHANGA 128.

He whai korero ki te Hahi o Ihu Karaiti o te Hunga Tapu o nga Ra o Muri nei i Nawu, i te 6 o nga ra o Hepetema, 1842.

1. I ki ahau i roto i taku reta i mua o taku haerenga mai i toku kainga, ka tuhi tonu mai ahau ki a koutou i tena wa, i tena wa, me te tohutohu ano i a koutou mo etahi take maha, ka whakaatu nei ahau inaianei i te rumakanga mo te hunga mate, e mau ake nei tera take i roto i taku ngakau, e mau nei te kaha o te ahua-tanga i ahau, mai ano te wa i timata ai te whai a oku hoa riri i a au.

2. I tuhi atu ahau i etahi kupu whakakitenga ki a koutou e pa ana mo te whakaatu. He maha ano nga

huarahi i kitea e ahau e pa ana ki tenei take, ka whakaatu nei ahau inaianei. Penei, e whakaatu nei i roto i taku reta o mua kia noho hei whakaatu, hei te tangata i kite me ona kanohi, i rongo me ona taringa, kia whakaatu ai ia i te tika i te aroaro o te Ariki.

3. Na, e pa ana ki tenei take, he mea pakeke ia kia kotahi he kai whakaatu ki reira i nga wa katoa, a he mahi hoki i nga mahi katoa. He whakamama ake i tenei pakeketanga, me tohu he kai whakaatu mo tena peka, mo tena peka i roto i te pa nui, hei te mea mohio ki te whakahaere i nga miniti; mana e whakahaere kia tika, kia tere hoki tana tango i nga whakahaere-nga, me tana e whakaatu ano e tika ana, a i kite tonu me ona kanohi, i rongo me ona taringa, me te whakaatu ano i te ra, me nga ingoa, me era atu mea ano hoki, me nga korero ano o taua mahi katoa; me te whakaatu ano hoki i nga ingoa, o te hunga kia tokotoru i reira, me he mea he tangata ano i reira, a e ahei ana kia karangatia, kia whakatika ki aua tuhituhinga, a ko nga kupu a te mangai o tena o tena o aua kai titiro, e whakatika i nga kupu katoa.

4. Tena tetahi hei tino kai whakaatu, hei kai pupuri i nga whakaaturanga, me te whakamau ano i etahi tiwhikete ki runga ake i o ratou ingoa, me te whakaatu ano i a ratou e whakaatu kei te pono. Ko reira te tino kai whakaatu o te Hahi, whakamau ai i aua whakaatu ki runga i te tino pukapuka a te Hahi, i nga tiwhikete me nga haina a nga kai titiro, me tana whakaatu ano kei te tino whakapono ia kei te tika aua whakaatu, me tona mohio ano ki te ahua me nga ahua-tanga o aua tangata i tohungia ai e te Hahi. Ki te oli te tuhi ki te tino pukapuka a te Hahi, ka pera ano te tapu o aua whakaaturanga, ka penei ano te ahua-tanga me te mea nei i kite tonu, i rongo tonu hoki ona taringa, a me maka ano ki roto i te tino pukapuka a te Hahi.

5. Tena koe e whakaaro i tenei mea kia tino tupa-toria, heoi kia rongo mai koe, hei whakautu anake i ta te Atua, hei whakaritenga hoki i nga tikanga me nga whakatautau i whakaritea ai e te Ariki i mua atu o te hanganga o te ao, hei mea e taea ai te whakaora o te hunga i mate i roto i te kauretanga ki te Rongo-pai.

6. E hiahia ana ahau kia mohio atu ano koe ki tenei, ara ko Hoani Whakakitenga e whakamarama ana ia i

tenei take tonu, ara i te wahi ki te hunga mate, i a ia i ki, ka kite nei koe i roto i nga Whakakitenga 20: 12—“A i kite ano ahau i te hunga mate, i te hunga ririki me te hunga nunui e tu ana i te aroaro o te Atua; na, kua whakatuwheratia nga pukapuka; kua whakatuwheratia ano hoki tetahi atu pukapuka, ara to te oranga; a kei nga mea i tuhituhia ki aua pukapuka he whakaritenga whakawa mo te hunga mate, he mea whakarite tonu ki a ratou mahi.”

7. Ka kite koutou i roto i enei kupu, tera e tuwhera ana nga pukapuka; me tetahi pukapuka atu ano e tuwhera ano, ko te pukapuka o te ora, a ko te hunga mate e whakawakia ana ki aua mea o roto i aua pukapuka, kia rite ano ki a ratou mahi; no reira ko aua pukapuka kua kiia ake ra koia era ko te pukapuka kei reira nei nga whakaaturanga o a ratou mahi; e whakaatu nei i a ratou mahi i te ao nei, ara i runga i te mata o te whenua. A ko te pukapuka kua kiia ake ra ko te pukapuka o te ora, ko te pukapuka e tuhituhia mai ana i te rangi; e whakamarama ana i nga tohutohu me te mea atu ki a koutou i roto i nga whakakitenga i roto i te reta i tuhia atu ai e ahau i mua atu o toku haerenga atu i taku kainga—koia tera i roto i a koutou whakaaturanga e whakaaturia ano i te rangi.

8. Ko te ahuatanga o tenei tikanga e pa ana ki te mana o te Tohungatanga, i te whakakitenga mai o Ihu Karaiti, e penei nei hoki, ko tau e here ai i te whenua, e herea ano i te rangi, ko tau e wewete ai i te whenua e wetekina ano i te rangi. Me penei ranei, hei titirohanga i tetahi ahua o te whakamaoritanga, ko ta koutou e whakaatu ai i te whenua, e whakaaturia ano i te rangi; a ko ta koutou e kore ai e whakaatu i te whenua, e kore ano e whakaaturia i te rangi; e whakawakia ano hoki ou hunga mate ki aua tuhituhinga i roto i aua pukapuka, kei te ahua ano o ta ratou i mahi ai, pena ranei i ta ratou i mahi ai i roto i te takiwa taanga manawa o o ratou tinana i roto ranei i nga mahi a te tangata i tu ki te kawae i a ia, pera me nga tikanga a te Atua i whakarite ai mai ano o te orokohanganga o te ao hei mea e ora ai ratou, ara kei nga whakaatu te tikanga e whakaatu nei mo o ratou hunga mate.

9. Tena etahi e ki he tino whakahihi rawa nga akoranga e korero nei tatou—he mana hei whakaatu, hei here ranei i te whenua, hei here ranei i te rangi. Ahakoa ano i roto i nga ahuatanga katoa o te ao, kua hoatu e te Ariki he wahi mo te Tohungatanga ki te tangata i runga ano i te whakakitenga, etahi turanga tangata ranei, kei te hoatutia tonutia tenei maua. Na reira, ko nga tangata e mahi ana i enei mana, i runga i te ingoa o te Ariki, i runga ano i te tika o te mahi, me te tiaki ano i ona whakaaturanga, ka riro ana hei ture mo te whenua me te rangi kahore nei e taea te whakakahore, te aronga ia o Ihowa Nui. E tika ana tenei ki! Ko wai e rongo?

10. Heoi ko tetahi ano mo te ahuatanga ki te mata-mua, Matiu 16: 18, 19—“A ko taku kupu ano tenei, Ko koe a Pita, a ka hanga e ahau taku hahi ki runga ki tenei kamaka; e kore ano hoki e taea taua hahi e nga kuwaha o te reinga. A ka hoatu e ahau ki a koe nga kii o te rangatiratanga o te rangi: a ko au e here ai i te whenua e herea ano i te rangi; ko au hoki e wewete ai i te whenua, e wetekia ano i te rangi.”

11. Na, ko te mea tino nui me te mea tino pai o taua mahi, kei mua nei i a tatou, ko te rironga mai o te Tohungatanga Tapu. No te mea ki a ia ki te tangata i hoatu ai enei kii, kaore rawa he wahi hei arai i te matauranga ki te wahi hei whakaoranga mo nga tamariki a te tangata, mo te hunga ora tae atu ki te hunga mate.

12. Kei konei te kororia me te honore, me te oranga-tonutanga. Te tikanga o te rumaki ki te wai, me whakangaro kia ngaro ki roto i te wai kia pera me te hunga e mate ana, kia tika ai hoki tetahi o nga tikanga ara, tetahi ki tetahi. Ko te ngaronga ki te wai me te aranga ake ano penei me te hunga e ara ake ana i te mate, ara e ara ake ana i o ratou urupa; no reira ko tenei tikanga he mea hanga kia tika mo te rumakanga o te hunga mate, pera te ahua me te matenga.

13. No reira ko te wahi rumakanga i hanga kia rite ki te urupa, a whakaritea ana kia meatia ki raro i te wahi e hui ai te hunga ora, kia mohiotia ai te hunga ora me te hunga mate; kia rite ai tenei mea ki tona ahua, kia rite katoa ano hoki ratou; ara to te whenua

kia pera me to te rangi, e ki nei hoki a Paora, i a Koriniti Tuatahi 15: 46, 47, 48.

14. "He ahakoa ra e hara te mea wairua i te tuatahi, engari te mea maori; no muri ko te mea wairua. Te tangata tuatahi no te whenua, he mea oneone: te tangata tuarua ko te Ariki no te rangi. Nga mea oneone rite tonu ki te mea oneone: nga mea o te rangi rite tonu ki te mea o te rangi." No reira ko nga whakaaturanga o te whenua mo ou hunga mate, e tika nei kua peratia, pera ano hoki o te rangi whakaaturanga. Ko tenei ra hoki, hei hiiritanga, he mana here, a i tetahi aronga o te kupu, ko nga kii o te kingitanga, ara ko te kii o te matauranga.

15. Na, e oku teina aroha, me oku tuahine aroha, kia ki atu ahau ki a koutou koia nei te tikanga mo te hunga mate, me te hunga ora, kahore nei e tika kia kore e manakohia, hei mea e ora ai tatou. Hei mea e ora ai ratou me pera, a hei mea e ora ai hoki tatou me pera ano, a e ki ra hoki a Paora mo nga matua, "Kia kahore tatou e kore ratou e tika," a kia kore ratou e kore ano hoki tatou e tika.

16. Heoi inaianei, mo te aronga ki te rumaki mo te hunga mate, me korero atu ano ahau i tetahi o nga kupu o Paora, Koriniti Tuatahi, 15: 29: "Penei ka aha te hunga e rumakina ana hei whakakapi mo te hunga mate, ki te kore rawa te hunga mate e ara; he aha hoki ratou ka rumakina ai he whakakapi mo te hunga mate?"

17. Tuarua, mo tena kupu, me ki atu ano ahau i tetahi kupu a te poropiti, kua matatau nei ona mata ki te whakahokinga o te Tohungatanga, tera nga kororia e whakahokia mai a nga ra whakamutunga, a i tona ahua ake ano, i to tenei mea tino whakakororia o nga mea katoa no te Rongo-pai mau tonu nei ia, ara te rumaki o te hunga mate; e ki nei a Maraki, kei te upoko whakamutunga, te 5 me te 6 o nga rarangi, "Na ka tukua atu e ahau a Iraia poropiti, i mua i te taenga mai o te ra whakangaromanga a te Ariki; mana e huri te ngakau o te matua ki nga tamariki me o nga tamariki ki nga matua, kei haere atu ahau a ka patua iho te whenua ki te kanga."

18. Kia hoatu ano e ahau he whakamaramatanga mo tenei, engari e rite ana ra hoki mo tenei. E rite ana kia mohio ki tenei, ka pakia te whenua ki te kanga,

ki te kore he mea hono i waenganui i nga matua me nga tamariki, i runga ano i tetahi ahuatanga, heoi, tena, he aha tera ahuatanga? Ko te rumakanga mo te hunga mate. No te mea kia kore ratou kaore tatou e tika, a ki te kahore hoki tatou kaore ratou e tika. Kahore hoki ratou me tatou e tika, ki te kore ratou, ara nga mea i mate i roto i te Rongo-pai; e tika ana kia pera i te wa kua tae nei ki te whakaritenga o nga mea katoa; kua tae mai nei inaianei ki te timatanga o taua wa, ki te tino o te whakakotahitanga, me te hononga tahitanga o nga mahi, o nga kii, o nga kaha, a kia tau ano ko te kororia, a kia whakakitea mai ano i te wa i a Arama ki naianei; e hara i te mea ko tenei take anake, engari ko era kahore nei ano i whakakitea mai, mai ano o te orokohanganga o te ao, i tiakina, i huna kei kitea e te matauranga, ka whakakitea mai nei ki nga mea nonohi, ki nga mea ngote u i enei wa.

19. Na, he aha nga mea e rongo nei tatou i roto i te Rongo-pai kua riro mai nei i a tatou? "He reo hari! he reo aroha no te rangi; he reo pono ano hoki no te whenua; he Rongo-pai mo te hunga mate; he reo hari mo te hunga ora me te hunga mate; ano ra hoki te ataahua ki runga ki nga maunga o nga wae-wae o nga kai kawae i te Rongo-pai o nga mea pai; hei ki ki Hiona, Nana! ka kingi tou Atua. Ko te kopata o Kamera, ka pera ano te heke iho o te matauranga o te Atua ki a koutou."

20. He aha ano tetahi e rongo nei tatou? He Rongo-pai no Komora! Ko Moronai he anahera no te rangi e whakaatu ana i nga whakaritenga o nga poropilitanga—te pukapuka e whakakitea mai. He reo no te Ariki i te koraha o Wheieta, Takiwa o Henaka, e whakaatu ana i nga kai titiro e toru o te pukapuka. Te reo o Mikaera i nga parenga o Hakuahana, e hopu ana i te rewera i tona putanga mai ano he anahera no te maramatanga. Te reo o Pita, o Hemi me to Hoani i te koraha i waenganui o Hamoni, me te Takiwa o Hakuahana, me Korowira, Takiwa o Puruma, i te awa o Hakuahana, e whakaatu ana kei a ratou te kii o te kingitanga, me te raneatanga o nga wa.

21. Tenei ano, ko te reo o te Atua e karanga mai ana i roto i te ruma o Witima, kaumatua, i Wheieta, Takiwa o Henoka, a i nga wa maha, i te tini o te whenua, i nga haere katoa me nga whiunga o nga Hunga

Tapu o tenei o te Hahi o Ihu Karaiti o te Hunga Tapu o nga Ra o Muri nei. Me te reo o Mikaera te anahera nui; te reo o Kaperiera, me to Rapaera, me o etahi atu o nga anahera, mai i a Mikaera i a Arama ranei, ki naiane i e whakaatu ana i o ratou ahuatanga, i o ratou take, i o ratou kii, i o ratou honore, o ratou tai-peru me te kororia, me te mana o to ratou Tohungatanga; me te hoatu i te raina i runga ake i te raina; te akoranga i runga ake i te akoranga; he iti nei tenei, he iti ano tera—e homai nei i te whakamarie-tanga ki a tatou e pupuru mai nei i te mea kei te haere mai, e whakatuturu nei i a tatou e tumanako atu nei.

22. E oku teina, me kua tatou e uru ki tenei take nui? Haere tonu atu ki mua, kua hei hoki whakamuri. Kia hari o koutou ngakau, a kia tino koa ano hoki. Kia hamama ano hoki te whenua ki te waiata. Kia korero ake ano hoki te hunga mate i te waiata whakamoemiti mutunga-kore ki a Kingi Manuera kua whakawahia noatia ake nei i mua atu o te ao, kia ahei ai tatou te whakaora i o ratou herehere; e haere here-kore ano hoki nga herehere.

23. Kia hari nga maunga i te koa. Me koutou ano hoki e nga raorao kia kaha te hamama, me koutou e e nga moana, me nga whenua maroke korerotia nga miharo o to koutou kingi ora tonu. E koutou e nga awa, me nga taheke e rere i te koa. E koutou e nga rakau katoa ano hoki o te parae, whakamoemititia to koutou Ariki; e nga kamaka e tangi ano hoki i te koa. Tukua te ra, te marama me nga whetu o te ata, me nga tamariki ano hoki a te Atua kia hamama me te koa. Tukua ano hoki te kai hanga ora tonu kia whakaatu ano i tona ingoa, a ake tonu atu. A ka penei ake ano ahau, kia pai ano hoki te reo e rongonui nei tatou i te rangi, e whakaatu nei i roto i o tatou taranga, i te kororia, i te whakaoranga, me te honore, me te matenga kore, me te oranga-tonutanga; kingitanga, rangatiratanga me nga kaha.

24. Na, kua tae mai te ra nui a te Ariki, a ko wai e noho i te ra o tona taenga mai, ko wai e kaha ki te tuina ia puta mai; i te mea pena ano ia i te ahi tahi para, me te horoi a te kai horoi; a ka noho me he kai tatari me te kai whakama hiriwa, a ka whakamakia ano e ia nga tamariki a Riwai, ka patua ano me te

koura raua ko te hiriwa kia hoatu ai ratou ki te Ariki i te whakahere i runga i te tika. No reira, tena tatou, e te Hahi e nga iwi hoki, e te Hunga Tapu o enei o nga ra o muri nei, ka hoatu ki te Ariki i te whakahere i runga i te tika, tena ano hoki tatou ka hoatu i roto i tona temepara tapu, ina oti, tetahi pukapuka kei reira nei te whakaaturanga mo o tatou mea mate. e tika nei kia whakaaetia.

25. E oku teina, he maha aku korero ki a koutou mo tenei take; a ka whakamutua nei inaianei mo tenei wa, ka korero ano ahau mo tenei take a tetahi atu wa. Ko ahau tenei, ko ta koutou mokai humarie me to koutou hoa pono.

HOHEPA METE.

WAHANGA 129.

Ko nga kii e toru e mohiotia ai nga Anahera Pai me nga Anahera Kino; e mohiotia ai ano hoki nga Wairua. He mea whakakite mai ki a Hohepa, te Poropiti, i Nawu, Irinoi, i a Pepuere 9, 1843.

1. E rua nga ahua tangata kei te rangi—ara, tuatahi ko nga anahera he hunga ratou kua whakaarahia ake i te mate, kua whiwhi hoki ki nga tinana whai kiko-kiko, whai wheua.

2. Ara, pera me ta te Karaiti i mea ra, "Whawhakia ahau kia kite ai koutou, kahore hoki o te wairua kiko-kiko, wheua ranei, penei me oku e kitea nei e koutou."

3. Tuarua, ko nga wairua o te hunga tika kua oti te mea kia tino tika—ara ko te hunga ratou kahore ano kia whakaarahia ake, otiia e whiwhi ana ki taua kororia ano.

4. Ki te haere mai he karere, me te korero mai he kupu ta te Atua kei a ia, hoatu to ringaringa ki a ia, me te tono atu ano kia ru korua.

5. Me he mea ia he anahera, ka ru ia ki a koe, a ka rongo koe ki tona ringa.

6. Otiia me he mea ia he wairua no tetahi tangata tika kua meinga kia tino tika, ka haere mai ia i roto i tona kororia; no te mea koia ra anake te ahua e ahei ai ia te haere mai.

7. Tono atu ia kia ru ia ki a koe, heoi e kore ia e totoro mai i tona ringa, no te mea ka takahi i te ture

o te rangi ki te maminga te tangata tika; heoi ka korero mai ia i te kupu i tonoa mai ai ia.

8. Me he mea ko te rewera e haere mai ana ano he anahera no te maramatanga, ki te tonu atu koe kia ruia ki a koe, ko te totoro mai tona ringa, heoi e kore koe e rongō i tona ringa: ma konei ka mohiotia ai ia e koe.

9. Ko nga kii enei e toru e mohiotia ai e koe na te Atua ranei te mahi, e hara ranei.

WAHANGA 130.

He tino korero nunui enei hei akoranga, he mea homai na Hohepa, te Poropiti, i te 2 o nga ra o Aperira, 1843.

1. Ina puta mai te Kai-whakaora ka kite tatou i a ia, ko tona ahua tonu ano i tenei wa. Ka kite tatou he tangata tonu ia penei ano i a tatou nei;

2. A ko tenei nohoanga tahitanga i konei nei. Ka mau tonu ano i reira, heoi ano ka tapiritia mai ki te kororia mau tonu, kahore nei i a tatou inaianei.

3. (Hoani 14: 23): Ko te putanga mai o te Matua raua ko te Tama, e korerotia ra i roto i taua rarangi, he putanga a tinanatanga mai no raua; na ko te whakaaro e noho ai te Matua raua ko te Tama i roto i te ngakau o te tangata, he horihori, he whakaaro noa tera na nga wehewehe o nga hahi.

4. Na, he whakautu i te patai, "Kahore ranei to te Atua taima, to te anahera taima, to te Poropiti taima, to te tangata taima, i te rite ki nga tikanga o te ao, kei reira nei tena o ratou e noho ana?"

5. Taku whakutu, Ae. Engari kahore tetahi anahera e minita ki tenei ao ki te mea e hara ia i tenei ao.

6. Kahore hoki nga anahera e noho ana ki runga i tenei ao penei me tenei.

7. Engari e noho ana ratou i te aroaro o te Atua i runga i tetahi ao tona rite ano he moana karaihe, he kapura, kei reira hoki e whakaaturia ana nga mea katoa mo to ratou whakakororiatanga—nga mea o mua, o naianei, o nga wa hoki e heke iho nei, kei mua tonu hoki ratou i te aroaro o te Ariki.

8. Ko te wahi e nohoia ana e te Atua he Urumi he Tumime tino nui rawa.

9. Ko tenei ao, ina tae ki tona ahua e whakatapua ai, e mate kore ai, ka meinga ano he karaihe tona rite.

ka meinga hei Urumi hei Tumime ki te hunga e noho ana i runga, ma reira hoki e whakaatu ki te hunga e noho ana i reira nga mea katoa o te kingitanga i raro iho i a ia, ara o nga kingitanga katoa kei raro iho i a ratou, a hei reira tenei ao riro ai i a te Karaiti.

10. Ko reira te kohatu ma e korerotia na i te 2 o nga upoko o nga Whakakitenga, te 17 o nga rarangi, meinga ai hei Urumi hei Tumime ki ia tangata, ki ia tangata e whiwhi ai ki tetahi, ma reira hoki e whakaatu ki a ratou nga mea katoa o nga kingitanga, ae, o nga kingitanga katoa kei runga ake;

11. E hoatu hoki he kohatu ma ki ia tangata ki ia tangata o te hunga e haere mai ana ki te Tikitiki-orangi (Celestial), kua oti ano he ingoa hou te tuhituhi ki runga, kahore nei e mohiotia, e tetahi ko te tangata anake e whakawhiwhia ai. Ko te ingoa hou te kupu e tuwhera ai te tatau.

12. Ka poropiti ahau, i roto i te ingoa o te Ariki, o te Atua, ko te timatanga o nga raruraru e takina iho ai te whakahekenga toto i mua atu i te haerenga mai o te Tama a te Tangata, ka timata i Kararaina Tonga.

13. Era e puta ake i roto i te raruraru mo nga tau-rekareka. He reo nana tenei i whakaatu mai ki a au, i a au e inoi marire ana mo runga i taua take i te 25 o nga ra o Tihema, 1832.

14. I tetahi wa i te ata i inoi ahau kia mohio ki te wa e haere mai ai te Tama a te Tangata, a rongo ana ahau i tetahi reo e whakahua ana i enei kupu:

15. "E Hohepa, e taku tama, me he mea koe ki te ora tonu taea noatia te waru tekau ma rima o tau, ko reira ka kite tonu koe i te mata o te Tama a te Tangata: no reira waiho tenei hei whakautu mo tou patai, kati te whakararuraru i a au mo tenei mea."

16. Na mahue penei iho ana ahau, te mohiotia e ahau me he mea tenei haerenga mai ko te timatanga ranei o te kotahi mano tau, he putanga mai ano ranei nona a mua mai o taua wa, a tera ranei ko ahau ka mate, katahi ka kite i tona mata.

17. Ki taku mahara e kore te Tama a te Tangata e haere mai i mua mai o taua wa.

18. Ahakoa he aha nga tikanga o te matauranga e riro mai i a tatau i tenei oranga, ko te ara ake ano me tatou i te aranga mai i te mate.

19. A me he mea tetahi tangata ki te nui ake te whiwhi ki te matauranga, i roto i tenei oranga he mea na tona uaua, na tona ngohengohe ranei i tetahi atu tangata, waihoki ka pera ano tona nukunga ake i te ao e haere mai nei.

20. Tera tetahi ture, i hangaia hei ture tuturu i te rangi i mua atu ano o te orokohanganga o te ao, a ko nga manaakitanga katoa ka ahu mai ma roto i te whakaritenga i a ia;

21. Na, ki te whiwhi tatou ki tetahi manaakitanga i te Atua, na reira, ara, na te ngohengohe ki te ture i whakairia ai taua manaakitanga.

22. Ko te Matua he tinana tona, e whai kikokiko ana, e whai wheua ano hoki, penei tonu ano i te tangata nei; to te Tama pera ano: ko te Wairua Tapu ia kahore tona tinana i whai kikokiko, whai wheua ranei, engari ko tona tinana he tinana Wairua. Me he mea kihai i pera, penei kua kore te Wairua Tapu e ahei te noho i roto i a tatou.

23. E ahei ana te tangata kia whiwhi ki te Wairua Tapu, kia heke iho ranei te Wairua Tapu ki runga ki a ia, engari ko te noho tonu ki a ia he mea ke.

WAHANGA 131.

Nga korero a Hohepa, te Poropiti, i Rama, Irinoi, i a Mei 16, 17, 1843.

1. I roto i te kororia Tikitiki-o-rangi, e toru ona rangi, ara ona wehenga;

2. Ko te tikanga e whiwhi ai ki to runga rawa wahi, ma te tangata e matua tomo ma roto i tenei tikanga o te Tohungatanga; (taua tikanga ko te kawenata hou mau tonu o te marenatanga;)

3. Ki te kahore ia e whakarite i taua tikanga, e kore rawa ia e whiwhi.

4. Tera pea ia e tomo ki roto i tetahi atu wahi, engari koia ra te mutunga o tona kingitanga: e kore ia e whai uri ano.

5. (Mei 17, 1843): Te tino tikanga o te kupu o te poropititanga (i korerotia nei e Pita) e penei ana: ka mohio te tangata kua oti ia te hiiri ki roto ki te oranga-tonutanga, he mea na te whakakitenga, me te

wairua o te poropititanga, ma roto i te kaha o te Tohungatanga Tapu.

6. He mea uaua rawa mo te tangata, kia whakaorangia i roto i te kuaretanga.

7. Kahore tahi he hanga i penei na, i tinana kore. Nga wairua katoa he tinana, engari i rauangiangi rawa, i nanu kore, a heoi ano, e kitea ai ma nga mata tapu.

8. E kore tatou e kite i a ia; engari a te wa ano e whakaparu-koretia ai o tatou tinana, ko reira tatou kite koia ano he tinana katoa ano.

WAHANGA 132.

He whakakitenga mo te Mau tonu o te Marenatanga, hui atu ki te Punarua o nga wahine. I homai ma roto i a Hohepa, te Matakite i Nawu, Takizwa o Hanakaka, Irinoi, i a Hurac 12, 1843.

1. He pono e ai ta te Ariki ki a koe e taku pononga e Hohepa, i te mea kua hiahiatia e koe tetahi mea i toku ringa, kia molio me te marama ki taku, ta te Ariki i whakaae ai ki a aku pononga, ki a Aperahama, ki a Ihaka, ki a Hakopa, pera ano hoki ki a Mohi, ki a Rawiri me Horomona, aku pononga, mo te taha ki te tikanga i maha ai a ratou wahine me nga wahine iti.

2. Nana ! ko ahau te Ariki, tou Atua, a ka whakautu ki a koe mo te taha ki tenei take :

3. No reira kia takatu tou ngakau, kia whiwahi, kia ngohengohe hoki ki nga tohutohu tera e hoatu e ahau ki a koe; no te mea ko nga tangata kua whakakitea tenei ture ki a ratou me ngohengohe ki taua ture;

4. No te mea, nana! ka whakakitea atu e ahau ki a koe, he kawenata hou mau tonu; a ki te kahore koe e u i roto i taua kawenata, ka whakahengia koe; no te mea kahore kia kotahi e kaha ki te whakakahore i tenei kawenata me te whakaaetia kia tomo atu ki toku kororia;

5. No te mea ko te hunga katoa e whiwahi ki nga manaakitanga i oku ringaringa, me whakarite te ture i whakaritea mo taua manaakitanga, me o reira tikanga i whakaritea i mua noa atu i te hanganga o te ao:

6. A mo te taha ki te kawenata hou mau tonu, he mea whakarite tera mo te raneatanga o toku kororia; a ko ia e whiwhi ana i to reira raneatanga me u ki te ture, ki te kore ka whakahengia ia, e ai ta te Ariki, ta te Atua.

7. A he pono taku e mea atu nei ki a koe, ko nga ahuatanga enei o tenei ture:—Ko nga kawenata katoa, ko nga ohaki, ko nga here, ko nga nama (obligations), nga oati, nga whakariteritenga, nga piringa atu, nga nohoanga tahitanga, me nga noho tatari, ki te kore e meatia, e hiiritia ranei he mea na te Wairua Tapu o te kupu whakaari ona kua whakawahia nei, mo tenei wa, mo ake tonu atu, a he tino tapu tera, he mea na te whakakitenga me te whakahaunga ma roto i te takawaenga o taku i whakawahia ai, o taku i tu tohu ai i runga i te whenua hei pupuri i tenei mana, (a kua whakaritea taku pononga a Hohepa he kai pupuri i tenei mana i roto i nga ra mutunga, a kahore tetahi atu, engari kotahi anake i runga i te whenua i te wa kotahi, kei runga i a ia tenei mana me nga kii o tenei Tohungatanga). kua kore e whai hua, e tapu, e kaha, i muri i te whakaarahanga ake i te mate; no te mea ko nga ohaki katoa kahore e meatia i runga i tenei tikanga, ka mutu tonu i te wa e mate ai nga tangata.

8. Nana ! ko taku whare he whare no te tika e ai ta te Ariki, ta te Atua, e hara i te whare no nga whakarururu.

9. E manako ranei au ki tetahi patunga tapu, e ai ta te Ariki, kihai i meatia i runga i toku ingoa !

10. E manako ranei ki tetahi mea i o koutou ringaringa e hara nei i te mea whakamana naku !

11. E whakaritea ranei ki a koutou e ai ta te Ariki, ki te kahore e meatia e te ture, pera me taku me ta toku Matua i whakarite i a koutou i mua atu o te ao !

12. Ko ahau te Ariki, to koutou Atua, a ka hoatu e ahau ki a koutou tenei whakahaunga, kahore he tangata e haere ake ki te Matua ki te kahore ahau, ara ma taku kupu, koia nei taku ture e ai ta te Ariki,

13. A ko nga mea katoa i te ao, ahakoa he mea whakarite na te tangata, na nga torona, na nga kingitanga, na nga mana, na nga mea whai ingoa, ahakoa ranei he aha te mea, me he mea e hara ia i a au, i taku kupu ranei, e ai ta te Ariki, ka turakina iho, a e

kore e mau tonu i muri i te matenga o nga tangata, i te wa o te whakaarahanga ake i te mate, i muri iho ranei, e ai ta te Ariki, ta to koutou Atua;

14. No te mea ko nga mea katoa e u tonu ana, naku era; a ko nga mea katoa e hara i a au, tera e whakangaueuetia, e whakangaromia.

15. No reira, me he mea ka marena tetahi tangata ki tetahi wahine mana i tenei ao, a e kore raua e marenatia e ahau, e taku kupu ranei; a ka kawenata ia (te tane) ki a ia (te wahine) mo te wa anake kei roto ia i tenei ao, me ia (te wahine) ki a ia (ki te tane), kahore he mana o ta raua kawenata me te marenatanga ina mate raua, a ka wehe atu i te ao, no reira kahore raua i te here ki tetahi ture, i a raua e ngaro atu ana i tenei ao;

16. No reira ina puta atu raua i tenei ao kahore o raua marenatanga, hoatutanga ranei kia marenatia; heoi ka meinga hei anahera ki te rangi, hei anahera kai mahi, kia mahi ki te hunga e tika ana, kia nui noa atu te kororia mau tonu.

17. No te mea kihai enei anahera i pupuri i taku ture, no reira e kore ratou e taea te mea kia nui, engari ka tu motuhake hei takakau, kahore e whakateiteitia ake ki roto i o ratou whakaoranga mo ake tonu atu, a atu i reira e hara ratou i te Atua, engari he anahera ma te Atua, mo ake, ake.

18. A tenei ano, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ina marena te tangata ki te wahine, a ka hanga kawenata ki a ia mo tenei ao, a mo ake tonu atu, a me he mea e hara taua kawenata i a au, i na taku kupu ranei, koia ra taku ture, a kahore i hiiritia e te Wairua Ora o te kupu whakaari, ma roto i a ia, i taku i whakawahi ai, i whakarite ai ki tenei mana—heoi kahore he painga, e kore hoki e u ina mate atu raua i tenei ao, no te mea e hara i a au nana raua i hono, e ai ta te Ariki, e hara ano hoki i taku kupu; ina ngaro atu raua i tenei ao, e kore rawa e whiwhi i reira, no te mea ko nga anahera me nga Atua kua oti te whakarite mo reira, e kore raua e taha atu i a ratou; no reira, e kore rawa raua e whiwhi ki toku kororia, no te mea ko toku whare, he whare no te tika, e ai ta te Ariki te Atua.

19. A tenei ano he pono taku e mea atu nei ki a koutou, me he mea ka marena te tangata ki te wahine.

he mea na taku kupu, koia ra taku ture, na te kawenata hou mau tonu, a e hiiritia ana raua e te Wairua Ora o te kupu whakaari, he mea nana kua oti te whakawahi, kua whakaritea hoki e ahau ki tenei mana me nga kii o tenei Tohungatanga; a tera e korerotia ki a raua ka puta mai korua i te aranga tuatahi; a me he mea ia i muri i te aranga tuatahi, hei tetahi aranga; a ka whiwhi ki nga torona, ki nga kingitanga, nga kingitanga iti, ki nga mana, ki nga rangatiratanga, ki te tiketike rawa me te hohonutanga—a ko reira tuhituhia ai ki roto i te Pukapuka Ora o te Reme, kia kua ia e kohuru, e whakaheke ai i te toto hara-kore, a ki te u koutou ki roto i taku kawenata, a ka kore e kohuru, e whakaheke i te toto hara-kore, ka meatia atu ki a raua i nga mea katoa i meatia e taku pononga ki runga i a raua, i tenei ao, a mo ake tonu atu, a ka mau tonu ina mate atu raua i tenei ao, a ka tukua atu raua e nga anahera, e nga Atua i whakarite nei mo reira, ki to raua whakateiteitanga me te kororia i roto i nga mea katoa, e rite ana ki te mea kua hiiritia ki runga i o raua matenga, ko taua kororia he raneatanga, me te mau tonu ki te whakatupu uri mo ake, ake.

20. Ko reira raua e meinga ai hei Atua, no te mea kahore o raua mutunga; no reira no tua whakarere raua, mo ake tonu atu, no te mea ka ora tonu raua; ko reira raua meinga ai ki runga i nga mea katoa, no te mea ka whaiti nga mea katoa ki raro i a raua. Ko reira raua Atua ai, no te mea kei a raua te mana katoa, a ko nga anahera ka ngohengohe ki a raua.

21. He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ki te kore koutou e u ki taku ture, e kore koutou e whiwhi ki toku kororia,

22. No te mea e tika ana te kuwaha e kuiti ana te huarahi e tika ana ki te whakateiteitanga, me te raneatanga haeretanga o nga ora, a he ruarua te hunga e kitea ai i reira, no te mea kihai koutou i manako mai ki a au i roto i te ao, kahore ano hoki koutou i mohio ki a au.

23. Engari ki te manako koutou ki a au i roto i te ao, a ka mohio koutou ki a au, ka whiwhi koutou i o koutou whakateiteitanga, ko te wahi i a au, ko reira ano hoki koutou.

24. Ko te oranga tonutanga tenei kia mohio ki te Atua pono, matauranga kotahi anake, ki a Ihu Karaiti tana i tono ai. Ko ahau ia. No reira me whiwhi koutou ki taku ture.

25. He wharahi ia te kuwaha, he nui noa atu te ara e tika ana ki te matenga, a he tokomaha e haere ana ra reira, no te mea kahore ratou e manako ana mai ki a au, kahore ano hoki i te pupuri i taku ture.

26. He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koutou, ina marena te tangata ki te wahine e rite ana ki taku kupu, a ka hiiritia raua e te Wairua Ora o te kupu whakaari, e rite ana ki taku i whakarite ai. a ki te taka te tane, te wahine ranei ki te hara, a ka takahia te kawenata hou mau tonu, nga ahua hara katoa, a me he mea e kore raua e kohuru, e whakaheke ai i te toto hara-kore, heoi ka puta mai raua i te aranga tuatahi, a ka tomo ki to raua whakateiteitanga, engari ka whakangaromia raua i roto i te kiko-kiko, a ka tukua atu ki nga whakamatautauranga a Hatana tae noa atu ki te ra o te hokonga, e ai ta te Ariki, ta te Atua.

27. Ko te kohukohu ki te Wairua Tapu e kore e murua i tenei ao, i tera ao ranei, koia a koutou kohurutanga, e whakaheke ai koutou i te toto hara-kore, me te whakaae ki toku matenga, i muri o ta koutou whiwhinga ki taku kawenata hou mau tonu, e ai ta te Ariki, ta te Atua; a ko ia e kore e u ki taku ture e kore rawa e ahei te tomo ki toku kororia, engari ka tau te he ki a ia, e ai ta te Ariki.

28. Ko ahau te Ariki, tou Atua, a ka hoatu e ahau ki a koe, te ture o taku Tohungatanga Tapu, i whakaritea nei e ahau, me toku Matua, i mua atu i te ao.

29. Kua whiwhi a Aperahama ki nga mea katoa i whiwhi ai ia, he mea na te whakakitenga me te whakahaunga, he mea na taku kupu, e ai ta te Ariki, a kua tomo ia ki tona whakateiteitanga, a e noho ana i runga i tona torona.

30. I whiwhi a Aperahama ki nga kupu whakaari mo ona uri me nga hua o ona hope—no ona hope koe e taku pononga e Hohepa,—tera ratou e tupu tonu i a ratou i roto i tenei ao; a mo te taha ki a Aperahama me ona uri i roto i tera ao, ka tupu tonu ratou; i roto i tenei ao, i roto i tera ao, ka tupu tonu ratou ka pera i nga whetu o te rangi te tini, ara me he mea ka taua

e koe nga onepu o te tahatai, e kore e mohiotia e koe to ratou tokomaha.

31. Ko tenei kupu whakaari mou ano hoki, no te mea, no Aperahama koe, a ko te kupu whakaari i meinga ki a Aperahama; a na tenei ture e pumau tonu ai nga mahi o toku Atua, koia ra ia e whakakororia ai i a ia ake.

32. No reira, haere koe me te mahi i nga mahi o Aperahama; uru mai koe ki taku ture a ka whakarangia koe.

33. Heoi ki te kahore koe e uru mai ki taku ture e kore rawa koe e whiwhi ki te kupu whakaari o toku Matua, i meinga e ia ki a Aperahama.

34. I whakahau te Atua ki a Aperahama, a ka hoatu e Hera a Hakara ki a Aperahama hei wahine mana. A he aha i pera ai a ia? No te mea ko te ture tenei, a puta ake ana i a Hakara nga iwi maha. No reira he tutukitanga tenei i te kupu whakaari, haunga etahi atu mea.

35. No reira kei raro koia a Aperahama i te whakahanga? He pono taku e mea atu nei ki a koe, kahore, no te mea, naku na te Ariki tena i whakahau.

36. I whakahaua a Aperahama kia tapaea atu tana tama a Ihaka, ahakoa kua oti te tuhituhi, aua koe e patu. Heoi kore rawa a Aperahama i whakakahore, a whakairi atu ana ki a ia hei tika.

37. I a Aperahama he maha nga wahine iti, a whanau ana he tamariki mana i a ratou, a whakairi atu ana ki a ia hei tika, no te mea i hoatu ratou ki a ia, a u ana ia i roto i te ture, me Ihaka ano hoki, me Hakopa, kihai i meatia tetahi mea i ko atu o tera i whakahaua ki a ratou, a i te mea kihai i meatia i tetahi atu mea i tera i whakahaua ki a ratou, kua tomo ratou ki roto i o ratou whakateiteitanga, rite tonu ki nga kupu whakaari, a e noho ana i runga i nga torona, a kahore ratou i te anahera engari he Atua.

38. I whiwhi ano hoki a Rawiri ki nga wahine maha me nga wahine iti, a Horomona ano hoki me Mohi aku pononga; me era atu tokomaha o aku pononga, no te timatanga ra ano o te ao taea noatia tenei wa; a kahore he mea i hara ai ratou, ko nga mea anake kihai nei ratou i whiwhi i a au.

39. Ko nga wahine a Rawiri me nga wahine iti he mea hoatu ki a ia naku, na te ringa o Natana o taku

pononga, me era atu o nga poropiti i a ratou nga kii o tenei mana; a kihai i whai hara i roto i tetahi o enei mea ki a au, engari i roto i te take o Uria me tana wahine, a no reira ia i taka ai i tona whakateiteitanga a whiwhi ana ki tona wahi; a e kore ia e whiwhi ki a ratou i lera ao, no te mea kua hoatu ratou e ahau ki tetahi atu, e ai ta te Ariki.

40. Ko ahau te Ariki tou Atua, a i hoatu e ahau ki a koe e taku pononga e Hohepa he whakaritenga, me te whakahokinga mai o nga mea katoa; inoia tau e pai ai a ka hoatu ki a koe rite tonu ki taku kupu:

41. A i te mea kua ui mai koe mo te taha ki te puremu—he pono, he pono taku e mea atu nei ki a koe, me he mea he tangata e whiwhi ki te wahine i roto i te kawenata hou mau tonu, a me he mea ka pa atu ia ki tetahi atu tangata, a kahore nei ia i whakaritea e ahau ki te whakawahinga kua puremu ia, a ka whakangaromia.

42. Me he mea te wahine kahore i roto i te kawenata hou mau tonu, a ka pa atu ia ki tetahi atu tangata e puremu ana ia;

43. A me he mea tana tane ka pa atu ki tetahi wahine, a i raro i tetahi oati, kua takahia e ia tana oati, a kua puremu,

44. A me he mea kahore te wahine i puremu engari e hara-kore ana, a kahore i takahi i tona kawenata, a mohio ana ia ki tena, a maku e whakakite atu ki a koe e taku pononga e Hohepa, ka whai mana koe he mea na te mana o toku Tohungatanga Tapu, ki te tango i a ia me te hoatu ia ki tetahi atu kahore nei i puremu, engari u ana ki te pono; no te mea ka meinga ia hei rangatira mo nga mea maha;

45. No te mea kua hoatu e ahau ki runga ki a koe nga kii me te mana o te Tohungatanga, ma reira nei e whakahokia ai nga mea katoa, me te whakamohio i a koe ki nga mea katoa i te wa e rite ana.

46. He pono, he pono taku e mea atu nei ki a koe, ko nga mea katoa e hiiritia ana e koe i runga i te whenua, e hiiritia ai ki te rangi; a ko nga mea katoa e herea nei e koe i runga i te whenua ma roto i toku ingoa, he mea na taku kupu, e ai ta te Ariki, ka meinga tera hei here mau tonu i nga rangi; a ko nga hara katoa e murua ai e koe i runga i te whenua ka murua ano i roto i nga rangi mo ake tonu atu; a ko nga hara

katoa e whakamaua e koe i runga i te whenua, ka whakamaua ano i te rangi.

47. A tenei ano, he pono taku e mea atu nei, ko te hunga katoa e manaaki ai koe, ka manaakitia e ahau, a ko te hunga katoa e kanga ai koe, ka kanga e ahau, e ai ta te Ariki; no te mea ko ahau te Ariki, tou Atua.

48. A tenei ano he pono taku e mea atu nei ki a koe e taku pononga, e Hohepa, ko nga mea katoa e hoatu ai e koe i runga i te whenua, ko wai ranei tau e hoatu ai ki tetahi atu i runga i te whenua, he mea na taku kupu e rite ana ki taku ture, ka torotorotia tera ki nga manaakitanga a kahore ki nga kanga, ki taku mana hoki e ai ta te Ariki, a kahore rawa he whakahaenga i runga i te whenua, i roto ranei i te rangi;

49. No te mea ko ahau te Ariki, tou Atua, a ka noho tonu ki a koe a te mutunga ra ano o te ao, mo ake tonu atu; no te mea he pono ka hiiritia e ahau ki runga i a koe tou whakateiteitanga me te whakarite i te torona mou i roto i te kingitanga o toku Matua, ki a Aperahama tou Matua.

50. Nana, kua kite ahau i ou mamaetanga, a ka murua atu ou hara katoa; a kua kite ahau i ou whakamamaetanga i roto i te ngohengohe ki te mea kua korerotia e ahau ki a koe; no reira, haere, a maku e mea hei patunga atu mou, rite tonu ki taku manakohanga i te tapaenga a Aperahama i a Ihaka tana tama.

51. He pono taku e mea atu nei ki a koe, ka hoatu e ahau tetahi whakahaunga ki taku pononga wahine, ki a Ema Mete, tau wahine, ko ia taku i hoatu ai mau me pupuri ia e ia ano, a kua e tango i te mea kua whakahaua koe e ahau kia hoatu ki a ia, no te mea i meatia tera e ahau, e ai ta te Ariki, hei whakamatau i a koutou katoa, pera me taku i mea ai ki a Aperahama; kia tonoa e ahau he tapaenga i ou ringaringa he mea na te kawenata me nga whakahere;

52. A meinga taku pononga wahine, a Ema Mete kia whiwhi ki nga mea katoa kua hoatu na ki taku pononga ki a Hohepa, a ko ratou e tapu ana, e hara-kore ana i mua i a au; a ko nga mea kahore i te hara-kore a e mea ana ratou he hara-kore ratou, ka whakangaromia, e ai ta te Ariki, ta te Atua.

53. No te mea ko ahau te Ariki, tou Atua, a me whakarongo koe ki toku reo; a e hoatu ana e ahau ki taku pononga, ki a Hohepa, ara ka meinga ia hei rangatira

i runga i nga mea maha, no te mea kua pono ia i runga i nga mea ruarua, a atu inaianei ka whakakahaungia ia e ahau.

54. A e whakahau ana ahau i taku pononga wahine, i a Ema Mete, kia u, kia piri ki taku pononga, ki a Hohepa, a aua ki tetahi atu. Otira ki te kore ia e u ki tenei whakahaunga ka whakangaromia ia e ai ta te Ariki, no te mea ko ahau te Ariki, tou Atua, a ka whakangaromia ia, ki te kore ia e u ki roto i taku ture;

55. Otira ki te kore ia e u ki roto i tenei whakahaunga, ko reira meatia ai e taku pononga, e Hohepa, nga mea katoa mona, pera me tana i korero ai; a ka manaaki ahau i a ia, ka meinga ia kia tini, a tatakirau nga mea mona i tenei ao, nga papa, nga whaea, nga teina, nga tuahine, nga whare me nga whenua, nga wahine me nga tamariki, me nga karauna o nga oranga-tonutanga i roto i nga ao mutunga-kore.

56. A tenei ano, he pono taku e mea atu nei, meinga taku pononga wahine kia muru koe i nga henga o taku pononga o Hohepa; a ko reira e murua ai ona ake heanga, i he ai ia ki a au; a ko ahau te Ariki, tou Atua, ka manaaki i a ia, ka meinga ia kia hua, a ka meinga ano hoki tona ngakau kia hari.

57. A tenei ano taku kupu, kua taku pononga a Hohepa e tuku atu i ona taonga ki waho i ona ringaringa, kei haere mai te hoa riri ka whakangaro i a ia; no te mea e rapu ana a Hatana kia whakangaromia; no te mea ko ahau te Ariki, tou Atua, a ko ia taku pononga; a nana kei a ia ahau, pera ano i a au i a Aperahama, i tou matua, tae noa atu ki tona whakateitanga me tona kororia.

58. Na, mo te taha ki te ture o te Tohungatanga, he maha nga mea e pa atu ana ki reira.

59. He pono, me he mea ka karangatia te tangata e toku Matua, ka peratia i a Arona, he mea na toku ake reo, a na te reo ona nana nei ahau i tono mai, a kua whakawhiwhia ia e ahau ki nga kii o te mana o tenei Tohungatanga, me he mea ka meatia e ia tetahi mea i runga i toku ingoa, a e rite ana ki taku ture, he mea na taku kupu, e kore ia e hara, a ka whakatikaia ia e ahau.

60. No reira aua tetahi e whakahe taku pononga a Hohepa; no te mea kua whakatika ahau i a ia, no te mea ka meatia e ia te whakahere e tona e ahau i ona

ringaringa, mo ana heanga, e ai ta te Ariki, ta to koutou Atua.

61. A tenei ano, mo te taha ki te ture o te Tohungatanga. Me he mea ka marena te tangata ki tetahi puhi a ka hiahia ki te marena ki tetahi atu, a ka whakaae te tuatahi, a ki te marena ia ki te tuarua, a he puhi raua, a kahore ano i oati ki tetahi atu tangata, e whakatikaia ana tana, kahore ia i te puremu, no te mea kua hoatu raua ki a ia; a kahore ia e kaha ki te puremu i te mea nana a kahore i te mea na tetahi atu.

62. A me he mea tekau nga puhi kua hoatu mana e tenei ture, kahore ia i te puremu, no te mea nana ratou, a kua hoatu ratou mana, no reira e tika ana ia.

63. Otira ki te mea kotahi o nga puhi, kotahi tekau ranei e pa atu ki tetahi atu tangata i muri i tana marenatanga kua puremu ia, a ka whakangaromia; no te mea kua hoatu ratou ki a ia kia hua, kia whakakapi ano i te whenua, kia rite ki taku whakahaunga kia tutuki ai te kupu whakaari i hoatu ai e toku Matua i mua i te hanganga o te ao, a mo to ratou whakateiteitanga i nga ao mau tonu, kia whakaputaina ai e ratou nga wairua a nga tangata; no te mea ma roto i tenei e mau ai te mahi a toku Matua, kia whakakororiatia ai ia.

64. A tenei ano, he pono, he pono taku e mea atu nei ki a koe, me he mea he wahine ta tetahi tangata, he kai pupuri nei ia i nga kii o tenei mana, a ka anga ia ka whakaako atu e ia ki te wahine te ture o toku Tohungatanga mo te taha ki enei mea ko reira te wahine whakapono ai; a ka mahi atu ki a ia, ki te kore ka whakangaromia, e ai ta te Ariki, ta tou Atua, no te mea ka whakaungaro ahau i a ia, no te me ka whakanuia e ahau toku ingoa i runga i te hunga katoa kua whiwhi, kua u i roto i taku ture.

65. No reira, e tika ana i roto i a au me he mea e kore ia e whiwhi ki tenei ture, mona mo te tane kia whiwhi ai ki nga mea katoa tera e hoatu e ahau, e te Ariki, e tou Atua ki a ia, no te mea mona kihai i mahi enei mea ki a ia, kia rite ki taku kupu; ko reira ia meinga ai hei kai takahi ture; a kua kore kaha o te ture o Hera ki a ia, nana nei i mahi ki a Aperahama kia rite ki te ture, i a au i whakahau ai i a Aperahama kia tango i a Hakara hei wahine mana.

66. A inaianei, mo te taha ki tenei ture, he pono, he

pono taku e mea atu nei ki a koe, tera ano e nui atu nga mea e hurahia atu ki a koe a muri ake nei, no reira waiho i konei mo tenei wa. Nana ko ahau te Arepa me te Omeka. Amine.

HE TAPIRITANGA

WAHANGA 133.

He whakakitenga e karangatia nei he Tapiri, i homai ma roto i a Hohepa, te Matakite, i te Takiwa o Potati, Ohaio.

1. Whakarongo mai e koutou e te iwi o taku Hahi, e ai ta te Ariki, ta to koutou Atua, a e rongō ki te kupu a te Ariki mo te taha ki a koutou:

2. Ka puta wawe mai te Ariki ki tona temepara, te Ariki tera ia e haere mai ki runga ki te whenua me te kanga hei whakaritenga whakawa; aera ki runga ki nga iwi katoa kua wareware ki te Atua, a ki runga i nga iwi Atua-kore ki waenganui i a koutou.

3. No te mea ka meinga e ia tona ringa tapu kia huhu i nga kanohi o nga tauwi katoa, a ko nga pito katoa o te whenua tera e kite i te whakaoranga a to ratou Atua.

4. No reira, whakatakatu i a koutou, whakatakatu e toku iwi, whakatapua koutou; huihuia koutou kia kotahi, e te iwi o toku Hahi ki runga ki te whenua o Hiona, koutou katoa, te hunga kihai i whakahaua kia ata noho.

5. Puta atu koutou i Papurona. Kia ma koutou e nga kai mau i nga oko o te Ariki.

6. Karangatia o koutou huihuinga karakia. Kia honohono te korero tetahi ki tetahi, a meinga nga tangata katoa kia karanga ake ki te ingoa o te Ariki;

7. A he pono taku e mea atu ano ki a koutou, kua tae mai te wa e puaki ai te reo o te Ariki ki a koutou, puta atu koutou i Papurona; huihuia mai koutou i waenganui i nga tauwi, i nga hau e wha i tetahi pito o te rangi, puta noa i tetahi.

8. Tonoa atu nga kaumatua o toku Hahi ki nga iwi katoa o tawhiti mamao; ki runga i nga motu o te moana; tonoa atu ki nga whenua ke; karanga atu ki nga iwi katoa; tuatahi ki nga Tauwi, a ki nga Hurai.

9. A nana, kia penei ta ratou karanga, a ko te reo o te Ariki ki nga iwi katoa: haere atu koutou ki te whenua o Hiona, kia meinga ai nga rohe o toku iwi kia nui, a ko ona Takiwa (Stakes) kia whakakahangia, a kia neke haere a Hiona ki nga wahi e taiawhio ana;

10. Ae ra, meinga te karanga kia puta atu ki nga iwi katoa: ara ake whakatika, haere atu ki te whakatau i te Tane marena hou; nana, kei te haere mai te Tane marena hou, haere atu koutou ki te whakatau i a ia. Whakariteritea koutou mo te ra nui o te Ariki.

11. Kia mataara rapea, no te mea kahore hoki koutou e mohio ki te ra, ki te haora.

12. No reira, meinga te Hunga Tapu kei roto nei ratou i nga Tauwi kia rere ki Hiona.

13. A meinga te Hunga i mahue ki Huria, kia rere ki Hiruharama, ki nga maunga o te whare o te Ariki.

14. Puta atu koutou i roto i nga iwi, ae ra, i Papurona, i waenganui i nga kino, koia ra a Papurona wairua.

15. Olira, he pono, e ai ta te Ariki, kua e hohoro ta koutou omanga, engari matua whakariteritea nga mea katoa; a ko ia e haere ana kua e titiro whakamuri, kei puta ohorere mai he whakangaromanga ki runga i a ia.

16. Whakarongo, kia rongu koutou e nga hunga e noho ana i te whenua. Whakarongo ngatahi koutou e nga kaumatua o toku Hahi, a kia rongu i te reo o te Ariki, no te mea e karanga ana ia i nga tangata katoa, me tana whakahau i nga tangata katoa kia ripeneta;

17. No te mea, nana, kua tonoa e te Ariki, e te Atua, te anahera e karanga i waenganui o te rangi, e mea

ana: Whakaritea e koutou te huarahi o te Ariki, whakatikaia ona ara, no te mea kua tata te haora o tona putanga mai,

18. Ina tu te Reme i runga i Maunga Hiona, me te kotahi rau e wha tekau ma wha mano kua tuhituhia nei te ingoa o tona Matua ki o ratou rae;

19. No reira, whakaritea koutou mo te haerenga mai o te Tane marena hou; puta atu koutou ki te whakatau i a ia,

20. No te mea tera ia e tu ki runga i Maunga Oriwa, ki runga i te moana marohirohi, ae ra ki runga i te hohonu, ki runga i nga motu o te moana, ki runga i fe whenua o Hiona;

21. A ka puaki atu tona reo i Hiona, a ka korero mai ia i Hiruharama, a ka rangona tona reo i roto i nga iwi katoa,

22. A ko taua reo ano ko te reo o nga iwi maha, a ko te reo ranei o nga whatitiri e pakaru iho ai i nga maunga, a e kore nga raorao e kitea;

23. Ka whakahaua e ia te tino hohonutanga, a ka aia atu ki muri ki nga whenua o te nota, a ko nga moutere ka meinga hei whenua kotahi,

24. A ko te whenua o Hiruharama me te whenua o Hiona ka whakahokia ki o raua wahi ake, a ka rite ano te whenua ki tona ahua i nga ra i mua atu o tona wehenga.

25. A ko te Ariki, ae ra te Kai-whakaora ka tu i waenganui i tona iwi, a ka kingi i runga i nga kiko-kiko katoa.

26. A ko ratou ko te hunga i nga whenua o te nota, ka whakamohiotia i te aroaro o te Ariki, a ko o ratou poropiti ka rongo i tona reo, a ka kore e pupuri i a ratou ake, a ka patua e ratou nga kamaka, me nga haupapa ka tere atu i o ratou aroaro.

27. A ka whakaputaina ake he huarahi i waenganui o te hohonu.

28. Ko a ratou hoa riri ka hinga i a ratou,

29. A i nga wahi titohea ka pupu ake he puna wai i reira; a ko nga whenua maroke ka kore ake to ratou maroketanga.

30. A ka maua mai e ratou a ratou taonga nunui ki nga tamariki a Eperaima, a aku pononga.

31. A ko nga rohe o oku maunga tu tonu, ka tu wiri-wiri i o ratou aroaro.

32. A ko reira ratou hinga ai ki raro, a ka karau-natia ki te kororia, ae ra, i roto i Hiona, e nga ringa-ringa o nga pononga o te Ariki, ae ra o nga tamariki a Eperaima;

33. A ka whakakiiia ratou ki nga waiata o te hari mutunga-kore.

34. Nana, koia' nei te manaakitanga o te Atua mau tonu ki runga i nga hapu o Iharaira, a ko nga manaakitanga papai rawa ki runga i te matenga o Eperaima me ona hoa.

35. A me ratou' ano hoki o te hapu o Hura i muri i to ratou mamaetanga, ka whakatapua ki nga tapu i mua i te Ariki kia noho i tona aroaro, i te ra i te po mo ake, ake.

36. A nana, he pono, he pono e ai ta te Ariki, Tera enei mea e whakamohiotia i waenganui i a koutou e te hunga e noho ana i te whenua, kua tonoa e ahau taku anahera, kia rere i waenganui o te rangi, kei a ia te Rongo-pai mau tonu, kua puta nei ia ki etahi, a kua hoatu ki te tangata, tera nei e puta atu ki te tokomaha e noho ana i te whenua;

37. A e kauwhautia tenei Rongo-pai ki nga iwi katoa, ki nga hapu, ki nga reo, ki nga tangata.

38. A tera e haere atu nga pononga a te Atua e mea me te reo nui, Kia wehi ki te Atua, hoatu te kororia ki a ia, no te mea kua tae mai te haora o tana whakaritenga whakawa: 'i

39. A koropiko atu ki a ia ki te kai hanga o te rangi me te whenua, te moana me nga puna wai,

40. E karanga ake ana ki te ingoa o te Ariki i te ao, i te po, e mea ana, Aue, haehaea e koe nga rangi kia heke iho ai koe ki raro nei, kia hinga iho ai i nga maunga i to aroaro.

41. A kia whakaatua ki runga i o ratou maunga, no te mea ka rite te aroaro o te Ariki ki te ahi whakarewa e ka ana, ki te ahi e meinga ai nga wai kia koropupu.

42. Aue e te Ariki, me heke iho koe kia meinga ai tou ingoa kia mohiotia e ou hoa riri, a kia tu wiriwiri ai nga iwi i tou aroaro.

43. Ina meatia e koe nga mea whakarihariha—nga mea kahore nei e rapu ana ratou;

44. Ae, ina haere iho koe ki raro nei, a ka hinga iho nga maunga i tou aroaro, a ko reira koe tutaki ai

i a ia e hari ana, e mahi tika ana, ki a ia e mahara ana ki a koe i roto i ou huarahi.

45. Mai o te timatanga o te ao kahore ano nga tangata i rongo, i rangona ranei e te taringa, kahore ano hoki te kanohi i kite noa, e te Atua, haunga koe, ano te nui o nga mea kua whakaritea e koe mona e tatari ana ki a koe.

46. A e ai te ki, Ko wai tenei e haere mai nei ki raro i te Atua i te rangi me nga kakahu kara; ae i nga wahi kahore ano i mohiotia, ka kakahuria ki tona kakahu kororia, e haere mai ana i roto i te nui o tona kaha?

47. A tera ia e mea, ko ahau tera i korero i roto i te tika; e kaha ana ki te whakaora.

48. A he whero te kakahu o te Ariki i tona putanga mai, a ko ona kakahu ka rite ki a ia e totoa nei i roto i te turanga waina,

49. A he tino nui te kororia o tona aroaro, a ka huna te ra i tona mata i a ia, a ka puritia atu e te marama tona marama; a ko nga whetu ka toremi i o ratou wahi;

50. A e rangona tona reo, a kua takahia e ahau anake taku takahanga waina, a kua maua mai te whakaritenga whakawa ki runga i nga iwi katoa; a kahore he mea i mahue ki a au;

51. A kua takahia ratou e ahau i taku riri, a kua takahia ratou e ahau ki raro i taku whakatakariri; a ko o ratou toto kua ruirua e ahau ki runga i oku kakahu, a whakaparua iho oku kakahu katoa, no te mea ko te ra tenei o te rapunga utu, i mau nei i roto i toku ngakau.

52. Nana, ko te tau a toku hokonga kua tae mai, a ka korerotia e ratou te aroha me te atawhai a to ratou Ariki, me nga mea katoa i whiwhi ai ratou e rite ana ki ona painga, e rite ana ki tona aroha me tona atawhai mo ake ake,

53. I roto i o ratou mamaetanga katoa, i mamae hoki ia. A na te anahera i noho nei i tona aroaro i whakaora i a ratou; a i roto i tona aroha me tona moteatea, hokona ana ratou e ia, a hapainga ana ratou, pikaua ana ratou katoa i nga ra onamata;

54. Ae, me Erioka ano hoki, me te hunga i a ia; me nga poropiti i mua atu i a ia; me Noa ano hoki, me

ratou katoa i mua atu i a ia, me Mohi ano hoki, me te hunga o mua atu i a ia;

55. Mai i a Mohi ki a Iraia, mai i a Iraia ki a Hoani, i a te Karaiti nei ratou i tona aranga, me nga apotoro tapu, i a Aperahama, i Ihaka me Hakopa, tera e huihui ki te aroaro o te Reme.

56. A ko nga urupa o te Hunga Tapu tera e whakatuwheratia, a ka puta mai ratou, ka tu i te ringa matau o te Reme, ina tu ia i runga i Maunga Hiona, i runga i te pa tapu, te Hiruharama Hou, a ka waiata ratou i te waiata a te Reme, i te ao, i te po, mo ake, ake.

57. A ma tenei e meinga ai nga tangata hei tango i nga kororia meake whakakitea, a kua tukua mai e te Ariki te raneatanga o te Rongo-pai, me tona kawenata mau tonu, e maharatia ai i roto i te marama, i te nanukore,

58. Hei whakatu i te hunga ngoikore mo nga mea e puta mai ana i runga i te whenua, mo te tononga o te Ariki i te ra e whakapoauautia ai te hunga matau e te hunga ngoikore, a ka meinga te mea iti hei iwi kaha, a ma nga mea e rua e mea nga tekau mano kia oma atu;

59. A ma nga mea ngoikore o te whenua ta te Ariki e patu i nga iwi ki te kaha o tona Wairua.

60. A mo tenei take i hoatu ai enei whakahaunga; a kua whakahaua kia puritia enei i te ao i te ra e hoatu ai, heoi inaianei ka puta atu ki nga kikokiko katoa.

61. A e rite ana tenei ki nga mahara me nga whakaaro o te Ariki, te kai whakahaere i runga i nga kikokiko.

62. A ko ia e ripeneta ana, e whakatapu ana i a ia ano, ka hoatu ki a ia he orange-tonutanga;

63. A ki runga i te hunga e kore e whakarongo ki te reo o te Ariki, ka tutuki te mea i tuhituhia e te Poropiti, e Mohi, ara me tapahi atu ratou ki waho o te iwi.

64. A ko te mea ano i tuhituhia e te Poropiti, e Maraki; Nana, kei te haere mai te ra ka rite tona ngiha ki te oumu, a ko te hunga whakakake katoa me te hunga katoa e mahi ana i te kino, ka rite ratou ki te kakau witi; a ka tahuna ratou e te ra meake nei puta e ai ta te Ariki o nga mano, a kore ake he manga, he pakiaka e mahue ki a ratou.

65. No reira, ko te whakautu tenei a te Ariki ki runga i a ratou:—

66. I te ra e haere atu ai ahau ki oku, a kahore he tangata i waenganui i a koutou i manako ki a au, a i aia atu koutou.

67. A i a au i karanga ano, kahore tetahi o koutou i whakahoki mai, a kore rawa toku ringa i whakapotoa mai, kia kore ai ahau e hoko, me toku kaha ranei hei whakaputa.

68. Nana, i taku riringa ka maroke te moana i a au. meinga ana e ahau nga awa hei koraha; haunga ana o ratou ika, a mate ana i te maroke.

69. Whakakakahuria ana e ahau nga rangi ki te pouri kerekere, a hanga ana e ahau he kahuata hei uhi mo ratou.

70. A ka whiwhi koutou i tenei i toku ringa,—ae, ka lakoto koutou i roto i te pouri.

71. Nana, kahore tetahi hei whakaputa i a koutou, no te mea kahore koutou i whakarongo ki toku reo i a au i karanga mai ai ki a koutou i nga rangi; kahore koutou i whakapono ki aku pononga, i a ratou i tonoa atu ai ki a koutou, kihai koutou i manako ki a ratou.

72. No reira, i hiiritia ai e ratou te whakaaturanga me te herenga i te ture, a i tukua atu koutou ki tua o te pouritanga;

73. A ka haere enei ki roto ki waho o te pouritanga, ki te wahi o te tangihanga, me te aue, me te tetea-
laga o nga niho.

74. Nana, na te Ariki na to koutou Atua i korero. Amine.

WAHANGA 134.

Mo nga Kawanatanga me nga Ture katoa.

Ko to matou whakapono mo te taha ki nga kawanatanga me nga ture katoa e kore pea e whakaarohia, ara e pohehetia. No reira matou i mea ai he mea tika kia whakaaturia o matou whakaaro mo te taha ki taua ahua i te mutunga o tenei pukapuka.

1. E whakapono ana matou ko nga kawanatanga he mea whakatu e te Atua hei painga mo te tangata, a e purifia ana e ia nga tangata hei whakautu mo a ratou mahi e pa ana ki a ratou ano, ahakoa i te mahinga ture, i te whakarereanga ranei i nga ture, hei painga, hei awhina i nga huihuinga tangata.

2. E whakapono ana matou, ara kahore he kawana-tanga e kaha te tu i roto i te rangimarie, ki te kahore nga ture i hanga me te pupuri kia whiwhi ai ia tangata, ia tangata ki te tikanga here-kore o nga whakaaro, me te mana me te tikanga i runga i ena tau-nga, me te tiakanga i te ora.

3. E whakapono ana matou mo nga kawanatanga katoa e tika ana kia whai apiha me nga kai whakawa kia whakamahi i o ratou ture, a ko nga pera e whakahaere i te ture i runga i te tika me te pono, kia rapua, kia tautokotia e te reo o te iwi (me he mea he iwi kingi kore), ara ki ta te kingi e pai ai ranei.

4. E whakapono ana matou ko te karakia he mea whakarite na te Atua, a kei raro katoa nga tangata i a ia, ara i a ia anake mo te whakamahi i tera, ki te kahore o ratou whakaaro karakia e mea i a ratou kia takahia nga tikanga o etahi atu; engari kahore matou e whakapono ana ko nga ture tangata e ahei ana ki te hanga ture mo te karakia me te here i nga whakaaro o nga tangata; he whakarite ranei i nga tauira mo nga karakia; kia riria e te kai whakawa o te ture nga mahi he, engari kua e here i te hinengaro; me riri i te he, engari kua e pehi i te here-koretanga o te ngakau.

5. E whakapono ana matou kua takoto te tikanga kia tautoko nga tangata katoa i nga kawanatanga e noho nei ratou i reira, i te mea e tiakina ana ratou i roto i o ratou tikanga tuturu e nga ture o taua kawanatanga; a ko te tututanga he ahua kino mo nga tangata i raro nei i taua tiakanga, a e tika ana kia whakawhiu kia rite ki aua ahua; a ko nga kawanatanga katoa e ahei ana ki te hanga ture kia rite ki ta ratou e whakaaro ai hei painga mo te katoa, ahakoa ra me ata waiho te here-koretanga o te hinengaro.

6. E whakapono ana matou e tika ana kia whakahonoretia nga tangata i roto i o ratou turanga: ara nga kai whakahaere tikanga me nga kai whakawa kua whakatungia nei hei tiaki i te hunga hara-kore, me te whakawhiu i te hunga hara; me whakahonore, me tautoko nga tangata katoa i nga ture, ki te kahore hoki era kua kore he rangimarie me te noho pai i te kore ture, me te kino; ko nga ture tangata i whakaritea mo te whakatikatika i o tatou tikanga motuhake me nga tikanga o te iwi nui i waenganui i nga ta-

ngata tetahi ki tetahi, ko nga ture tapu he mea homai i te rangi, hei whakarite tauira mo te taha wairua, mo te whakapono me te karakia, he meatanga ma te tangata ki tona Kai-hanga.

7. E whakapono ana matou ko nga kai whakahaere tikanga, ko nga takiwa me nga kawanatanga e whai mana ana ki te hanga ture hei tiaki i nga tangata i roto i te whakamahinga o o ratou whakapono karakia; engari kahore matou e whakapono ana e whai mana ana ratou hei tango i tenei tikanga i nga tangata, hei whakahaere ranei i o ratou whakaaro, i te mea e tautokotia ana nga ture, a me he mea kahore aua whakaaro karakia e whakaputa ake ana i nga tikanga tutu.

8. E whakapono ana matou ko te mahinga i te hara me whiu kia rite ki tona ahua; a ko te kohuru, ko te tutu, te pahua, te tahae, me te takahi i te rangimarie, kia whiua katoatia kia rite ki a ratou ake ahua kino, me ta ratou mahi kino i waenganui i nga tangata, e aua ture o te kawanatanga i mahi ai taua he ki reira; mo te rangimarietanga o te katoa, e tika ana kia oho ake nga tangata katoa me te whakamahi i o ratou kaha ki te kawae mai i nga tangata hara ki nga ture pai kia whiua.

9. Kahore matou e whakapono ana e tika ana kia whakaurua nga tikanga karakia ki nga tikanga kawanatanga, a kia meinga tetahi o nga ropu karakia kia whakanuia, a ko tetahi e hereherea ana i roto i ona tikanga whaka-te-wairua, me nga tikanga o ona mema ano he tangata whenua kia whakakahoretia.

10. E whakapono ana matou e whai mana ana nga ropu karakia ki te mahi ki a ratou mema mo o ratou mahi he kia rite ki nga ture me nga whakariteritenga o aua ropu, me he mea taua whakariteritenga mo te tunga o taua mema; engari kahore matou e whakapono ana e whai mana ana nga ropu karakia ki te whakawa i nga tangata mo o ratou taonga, me te oranga, me te tango mai i a ratou nga taonga o tenei ao, me te whakapa i tetahi putake mate, ahakoa ki tona oranga, ki tona tinana ranei, kahore ano hoki e ahei ki te whakawhiu i a ratou ki tetahi mamae, heoi ano ko te tapahi atu i a ratou i to ratou ropu, me tango i to ratou tunga.

11. E whakapono ana matou e tika ana kia lono nga tangata ki te kawanatanga hei whakatika i nga mahi he ki a ratou, me nga mahi kino, i te mea e mea-tia ana te kino ki a ratou ake ano, ara ko te taha ki nga taonga me te ingoa pai e takahia ana, i nga wahi e tu ana nga ture hei tiaki i nga pera; otira e whakapono ana matou e tika ana nga tangata katoa kia tiaki i a ratou ano, me o ratou hoa, me nga taonga, me te kawanatanga, i nga tukinotanga, me nga takahanga i nga tangata katoa i nga wa e hiahiatia ana, a e kore e taea te tono ki nga ture, kia awhinatia.

12. E whakapono ana matou e tika ana kia kauwhautia te Rongo-pai ki nga iwi katoa o te whenua, he whakaoho i te hunga tika kia whakaora i a ratou ano i nga he o te ao. Engari kahore matou e whakapono ana e tika ana kia whakararuraru nga kai mahi te kauwhau ranei i te Rongo-pai, me te rumaki i a ratou i runga i te kore e whakaae o o ratou rangalira, te mea ranei i a ratou kia kua ratou e pai ki o ratou tunga i tenei ora, a ma reira e pa mai ai te mate ki nga tangata; e whakapono ana matou ko nga whakararuraru pera kahore i te tika, a e kino ana ki te rangimarietanga o nga kawanatanga e tukua ana kia hereherea nga tangata i roto i te ponongatanga.

WAHANGA 135.

Ko te kohurutanga o Hohepa Mete, te Poropiti, me tona tuakana, a Hairama.

1. Kia hiiritia te whakahinengaro o tenei pukapuka me te Pukapuka a Moromona, ka panuitia e matou te kohurutanga o Hohepa Mete, te Poropiti, me Hairama Mete, te Peteriaka. He mea pupuhi raua i roto i te whare herehere o Katara, i te 27 o Hune, 1844; e tata ana ki te rima o nga haora i te ahiahi, e nga kai hapai pu, he mea pani ki te mea mangu—150, 200 ranei nga tangata. I puhia a Hairama i te tuatahi, a hinga ana me te karanga, "He tangata mate ahau!" Ka rere iho a Hohepa i te wini a puhia ana me te karanga, "E te Ariki, e toku Atua!" I puhia kinotia raua i muri i to raua matenga, e wha nga mata i te mea kotahi o raua.

2. Ko Hoani Teira me Wirata Rihara, o te Tekau-ma-rua, ko raua anake nga tangata i roto i te ruma i taua wa, ko te mea tuatahi i tu, e wha nga mata i pa ki a ia, engari i ora i muri iho; ko to muri ma roto i te mahi tohu a te Atua, i puta ai “kore rawa he puare i tona kakahu.”

3. Ko Hohepa Mete, te Poropiti, me te Matakite o te Ariki, nui atu tana i mea (engari ko Ihu anake) mo te whakaoranga o nga tangata i tenei ao i ta era atu tangata katoa i runga i te whenua. I roto i te takiwa poto, e rua tekau nga tau, kua whakaputaina mai e ia te Pukapuka a Moromona, i whakamaoritia ra e ia he mea na nga homaitanga me te kaha o te Atua, a nana ano i mea kia panuitia i runga i nga tuawhenua e rua; kua tukua atu te raneatanga o te Rongo-pai mau tonu ki nga pito e wha o te ao; me te whakaputanga mai i nga whakakitenga me nga whakahaunga kei roto nei i tenei pukapuka o nga Akoranga me nga Kawenata, me etahi atu whakaakoranga whai whakaaro hei painga mo nga tamariki a nga tangata; me te huihui i nga mano o nga Hunga Tapu o nga Ra o Muri nei, me te hanga i tetahi pa nui; me te waihotanga ake i tetahi ingoa whai honore e kore e taea te patu. He nui ia i tona oranga he nui ano i nga kanohi o tona Atua i tona matenga, ki tona iwi hoki, a pera me te tokomaha a te Ariki i whakahi ai i nga wa onamata, i hiiritia tona mihana me ona mahi ki ona ake toto—a pera ano hoki tona tuakana, a Hairama. I roto i te ora kihai raua i wehea, a i roto i te mate kihai ano hoki raua i wehea.

4. I te wa i haere a Hohepa ki Katara ki te tuku i a ia ano ki nga hiahiatanga a te ture, e rua e toru ranei nga ra i mua o tona whakamatenga i mea ia, “E haere ana ahau ano he reme kia whakamatea; heoi e kore ahau e aha, ano he ata raumati; e watea ana toku hinengaro i nga hara ki te Atua me nga tangata katoa ano hoki. Ka mate hara kore ahau, a tera e kiia—i kohurutia ia i roto i te riri.” I taua ata ano, i te mea kua rite a Hairama mo te haere—me ki ranei kia whakamatea? Ae, no te mea i pera—ka korerotia e ia te rarangi e whai ake nei e tata ana ki te mutunga o te tekau ma rua o nga upoko o Etere, i roto i te Pukapuka a Moromona, me te huri iho i to reira wharangī ki raro:—

5. "Nawai a, ka inoi ake ahau ki te Ariki kia homai e ia te atawhai ki nga Tauwi, kia whai aroha noa ai ratou. A ka mea mai te Ariki ki a au, ki te mea kahore o ratou aroha noa, he aha mau, kua u tonu koe; no reira ka meinga ou kakahu kia ma. A mou i kite i tou ngoikoretanga, ka whakakahangia koe, mo te noho iho ki roto ki te wahi ka oti nei i a au te whakarithi i roto i nga whare o toku Matua. Heoi tenei ahau te poroporoake nei ki nga Tauwi, ki oku teina ano hoki e aroha nei ahau, hei kona ra koutou tae noa ki te wa e tutaki ai tatou ki mua i te nohoanga whakawa a te Karaiti. Hei reira matau ai nga tangata katoa ki oku kakahu e koha-kore ana i o koutou toto." Na kua mate nga kai whakaatu, a e mau tonu ana ta raua whakaaturanga.

6. Ko Hairama Mete, e 44 nga tau te pakeke i a Pe-puere, 1844. a ko Hohepa Mete e 38 nga tau i a Tihema, 1843; na atu inaianei ka whakaurua o raua ingoa ki o nga tangata i kolurutia mo te whakapono; a ka whakamaharatia nga kai korero pukapuka i roto i nga iwi katoa, ko te Pukapuka a Moromona, me tenei pukapuka o nga Akoranga me nga Kawenata o te Hahi i utua ki nga tino toto o te tekau ma iwa rau tau hei whakaputa mai ki te whakaora i te ao kino: a me he mea e ahei ana i te ahi te whakakino i nga rakau tupu mo te kororia o te Atua, he hanga takoto noa te tahu i nga rakau maroke, hei whakahou i te maara-waina kua kino. I ora ai raua mo te kororia; i mate raua mo te kororia; a ko te kororia to raua utu mau tonu. I tetahi wa, ki tetahi wa ko o raua ingoa ka tukua iho ki nga uri hei taonga nui mo te Hunga Tapu.

7. He hara-kore raua i nga ahua hara katoa, kua whakamohiotia to raua tika i mua, a i mau raua ki te whare herehere he mea na te finihanga o nga tangata tutu; a ko o raua toto hara-kore i runga i te kaupapa o te whare herehere o Katara hei hiiri nui mo nga "Tikanga Moromona," e kore nei e taea te whakakahore e nga whakawa i runga i te whenua; a ko o raua toto hara-kore i runga i te tohu o te Takiwa o Irinoi, me te takahanga i te pono o te Takiwa, i whakaaria e te Kawana, ko ia hei kai whakaatu mo te pono o te Rongo-pai mau tonu ki te ao, a e kore e taea te whakahe; me o raua toto hara-kore i runga i te kara o te here-koretanga, i runga ano hoki i nga fure o Amerika

(United States), koia ano he kai kauwhāu mo te whakapono a Ihu Karaiti, a ka pa tera ki nga ngakau o te hunga tika i waenganui i nga iwi katoa; a ko o raua toto hara-kore, me nga toto hara-kore o te hunga katoa i kohurulia e noho ana i raro i te ata i kitea e Hoani, tera e karanga ake ki te Ariki o nga Mano, kia utua ra ano e ia nga toto i runga i te whenua. Amine.

WAHANGA 136.

Ko te Kupu me te Whakaaro o te Ariki, i homai ma roto i a Tumuaki Pirikama Ianga, i Winita Koata, o te Puni o Iharaira, Omaha, i te Taha Hauauru o te Awa o Mihuri, e tata ana ki Kaunihera Parawha, i a Hanuere 14. 1847.

1. Ko te kupu me te whakaaro o te Ariki mo te taha ki te Puni o Iharaira i o ratou haerenga ki te Hauauru.

2. Meinga te hunga o te Hahi o Ihu' Karaiti o te Hunga Tapu o nga Ra o Muri nei, me nga mea e haere tahi ana i a ratou, kia whakaritea i roto i nga ropu, me te kawenata me te kupu whakaari kia puritia nga whakahaunga a te Ariki, a to tatou Atua.

3. Meinga nga ropu i whakaritea kia whai kapene o nga rau, kapene o nga rima tekau, me nga kapene o nga tekau, me tetahi tumuaki me nga kaunihera ki o ratou whakaupoko, i raro i te whakahaere, me te tohutohu o nga Apotoro Tekau-ma-rua.

4. A ko ta tatou kawenata tenei, ka haere tatou i roto i nga huarahi katoa o te Ariki.

5. Meinga ia ropu, ia ropu kia whakawhiwhi i a ratou ano ki nga hoiho me nga kau, ki nga wakana, ki nga kai, ki nga kakahu me nga mea tika katoa mo te haere e taea ana e ratou.

6. A ina rite nga ropu me haere atu ratou i runga i to ratou kaha ki te whakariterite mo nga mea e noho ana.

7. Meinga nga kapene me nga tumuaki o ia ropu e whakariterite tokohia nga mea e kaha ana ki te haere a te waru (spring); me te whiriwhiri i etahi tangata ahua tokomaha, nga tangata ora, me nga tangata matau hei mau i nga hohio mahi, nga kau mahi, nga

purapura, me nga mea ngaki whenua, kia haere ki te whakariterite maara hei whakato purapura a te waru.

8. A ko ia ropu me rite tonu nga wahanga me nga wehewehenga o nga taonga, i te maunga atu i nga rawa-kore, i nga pouaru, me nga pani, me nga hapu o nga mea kua karangatia kia haere ki te wha-whai, kia kore e puta ake te tangi o nga pouaru me nga pani ki nga taringa o te Ariki he kai whakahe i tenei iwi.

9. Meinga nga ropu kia hanga whare, kia hanga maara hei whakatupu i nga kereene, ma te hunga e mahue i muri i tenei wa, a ko te whakaaro tenei o te Ariki mo te taha ki tona iwi.

10. A ko nga tangata katoa me whakapau i o ratou kaha me o ratou taonga kia whakanekhehia tenei iwi te wahi e whakitungia e te Ariki he Takiwa o Hiona;

11. A ki te meatia tenei e koutou i runga i te ngakau ma, i roto ano i te pono, ka manaakitia koutou; ka manaakitia i roto i o koutou kahui, i a koutou kararehe, i a koutou maara, i o koutou whare, me o koutou hapu.

12. Meinga aku pononga a Elera T. Penehana me Eratuha No hei whakatu i tetahi ropu.

13. A ma aku pononga, ma Orihana Parata raua ko Wiriwha Wuruwha e whakatu i tetahi ropu.

14. A ma aku pononga, ma Amaha Raimana me Hori A. Mete e whakatu i tetahi ropu;

15. A me whakarite he tumuaki, me nga kapene, mo nga rau, mo nga rima tekau me nga tekau,

16. A meinga ma aku pononga kua whakaritea nei, e haere e whakaako i tenei whakaaro ki te Hunga Tapu, kia noho rite ai ratou mo te haere ki te whenua o te rangimarie.

17. Haere i tou ara a mahia taku i korero ai ki a koe, aua e wehi i ou hoa riri; no te mea e kore ratou e whai kaha ki te whakamutu i taku mahi.

18. Ka hokona a Hiona i taku wa e rite ai.

19. Ki te anga tetahi tangata ki te rapu ki te hanga i a ia ano, a e kore e rapu i aku tohutohu, e kore ia e kaha, a ka whakakitea atu tona he.

20. Kia pupuri i o koutou kupu whakaari tetahi ki tetahi. a kua e hiahia ki nga mea a tou teina.

21. Kia mawehe mai koutou i te kino, me te whakahuua noa i te ingoa o te Ariki, no te mea ko ahau te

Ariki, to koutou Atua, ara te Atua o o koutou matua, te Atua o Aperahama, o Ihaka, o Hakopa.

22. Ko ahau hoki ia nana i arahi atu i nga tamariki o Iharaira ki waho o te whenua o Ihipa, a e totoro atu i toku ringa i nga ra whakamutunga ki te whakaora i oku iwi i a Iharaira.

23. Whakamutua te tautohetohe tetahi ki tetahi, whakamutua te korero kino tetahi ki tetahi.

24. Whakamutua te haurangi, a meinga a koutou kupu kia whakapai tetahi i tetahi.

25. Ki te nama koe ki tou hoa, whakahokia taua nama au; a me he mea e kore koe e kaha ki te whakautu, me haere tika koe ki te korero ki tou hoa kei whakahe ia i a koe.

26. Ki te kitea e koe te mea a tou hoa i ngaro, matua haere ki te rapu ka hoatu taua mea ki a ia.

27. Kia kaha koe ki te tohu i au mea, kia meinga ai koe hei tuari whai whakaaro; no te mea he hoatutanga noatanga era na te Ariki, na tou Atua ki a koe, a ko koe tana tuari.

28. Ina hari koe whakamoemititia te Ariki ki te waiata, ki te whakatangitangi, ki te kanikani me nga inoi whakamoemiti me nga ohaohatanga.

29. Ina pouri koe me karanga ki te Ariki, tou Atua me te tono kia whakahari ai i o koutou wairua.

30. Aua e wehi i ou hoa riri, no te mea kei roto ratou i oku ringaringa, a ka meatia e ahau ki a ratou kia rite ki taku e pai ai.

31. Me whakamatau toku iwi i roto i nga mea katoa, kia rite ai ratou kia whiwhi ki te kororia kei a au mo ratou, ae ra, te kororia o Hiona, a ko ia e kore e pai kia whakatikaia, kahore ia i te rite mo toku kingitanga.

32. Meinga te tangata kuare kia ako i te matauranga i runga i te whakaitinga i a ia ano me te karangatanga ake ki te Ariki, ki tona Atua kia whakatuwheratia ai ona kanohi, kia kite ai ia. ona taringa kia tuwhera, kia rongu ai ia,

33. No te mea e tukuna atu toku Wairua ki roto ki te ao hei whakamarama i te hunga iti me te hunga mahaki, me te whakaheanga o te hunga Atua-kore.

34. Kua whakakahoretia koe me tou whakahine-ngaro e ou teina, ara e te iwi nana koe i pei atu ki waho;

35. Na, kei te haere mai te ra o to ratou whakanga-romanga me nga ra o te pouritanga ano he wahine e hapu ana; a he nui to ratou pouritanga ki te kore ratou e hohoro te ripeneta; ae ra kia hohoro rawa.

36. No te mea kua whakamatea e ratou nga poropiti, a te hunga i tonoa ki a ratou, a kua whakahekea e ratou te toto hara-kore, e karanga ake ana i te whenua hei whakahe mo ratou;

37. No reira, aua e miharo ki enei mea, no te mea kahore koutou i te hara-kore; kahore ano koe i kaha hei mau ki toku kororia; engari ka kite koe me he mea ka u koe ki te pupuri i aku kupu katoa kua hoatu e ahau ki a koutou mai ano i nga ra o Arama ki a Aperahama, i a Aperahama ki a Mohi; a i a Mohi ki a Ihu Karaiti me ana Apotoro; a i a Ihu Karaiti me ana Apotoro ki a Hohepa Mete, taku i karanga ai he mea na aku anahera, aku pononga kai mahi; a he mea na toku ake reo i puta mai i nga rangi hei whakaputa mai i aku mahi,

38. Te turanga i whakatakotoria e ia, a e u tonu, a tangohia ana ia ki a au ake.

39. He tokomaha kua whakamiharo mo tona matenga, otira i tika ai kia hiiritia tana whakaaturanga ki ona toto, kia whakahonoretia ai ia, kia whakahe- ngia ai hoki te hunga hara.

40. Kahore ano ranei ahau i whakaputa i a koutou i o koutou hoa riri, heoi ano ko te waihotanga o tetahi kai whakaatu mo toku ingoa?

41. Na, whakarongo mai koutou e te Iwi o taku Hahi; whakarongo ngatahi ano koutou e nga kau- matua; kua whiwhi koutou ki taku kingitanga.

42. Kia u ki te pupuri i aku whakahaunga katoa, ki te kore ka tau nga whakawakanga ki runga i a kou- tou, a ko reira hemo ai to koutou whakapono, a ka takahi o koutou hoa riri ki runga ki a koutou.—No reira heoi ano i tenei wa. Amine a amine.

HE WHAKAATURANGA TUTURU.

Ki nga Tangata Katoa:

I te mea kua tukua atu etahi panuitanga i roto i nga nu pepa, i te Pa Tote, a kua panuitia nuitia era, e mea ana kua ripoatatia i roto i te ripoata a te Iuta Komihana (Utah Commission) ki te Hekeretari o te Kawanatanga (Secretary of the Interior) kei te whakaritea tonutia nga marenatanga punarua, a mai ano i a Hune, ara, i roto i te tau kua taha ake nei e wha tekau, nuku atu ranei nga marenatanga pera i roto i te Takiwa o Iuta; a tera ra hoki kei te kauwhau mata-nui nga kai whakahaere o te Hahi, kei te whakaako. kei te akiaki hoki kia whakaritea tonutia te tikanga o te punarua,

No reira ahau, te Tumuaki o te Hahi o Ihu Karaiti o te Hunga Tapu o nga Ra o Muri Nei, ka mea, i runga ano i te pono, kei te he enei panuitanga. Kahore rawa matou e whakaako ana i te tikanga o te punarua; kahore rawa hoki e whakaaetia ana e matou kia uru tetahi tangata ki taua tikanga, a tenei ano ahau te whakahe i te meatanga, e wha tekau nga marenatanga punarua kua whakaritea i roto i o matou Temepara, i tetahi atu wahi ranei o te Takiwa, i roto i te wa kua kiia ake ra.

Kotahi anake to ripoata kua tae mai ki a au e mea ana i whakaritea tetahi marenatanga i roto i te Whare Hiiri, i te Pa Tote, i te Waru (Spring) o te tau 1889. engari kahore ano ahau kia mohio noa na wai tena i whakarite; kore rawa hoki ahau i whakamohiotia ki taua mea. Engari, na taua whakaritenga ka tere tonu taku whakahau kia whakahoroa te Whare Hiiri ki raro.

Na, i te mea kua hanga ture e te Kawanatanga (Congress) hei whakakahore i nga marenatanga punarua, a i te mea kua tuturu aua ture he mea na te whakatau o te kooti, no kona ka mea ahau, e pai ana ahau ki te tautoko i aua ture, a tera ra ano ka akiaki ahau i nga mema o te Hahi, ko ahau nei tona Tumuaki, kia peratia hoki e ratou.

Kahore kau he mea i roto i aku akoranga ki te Hahi, i o aku hoa mahi ranei, i roto i te wa kua kiia ake ra e taea ana te whakaaro kei roto he whaka-haunga, he akiakinga ranei kia whakaritea te tikanga o te punarua, a ina kua korero tetahi Kaumatua o te Hahi mo runga i taua tikanga kua tere tonu te whakawa i a ia. A, nana, ka kiia matanuitia e ahau ko aku tohutohu ki te Hunga Tapu o nga Ra o Muri Nei kia kua ratou e uru ki tetahi marenatanga kahore e whakaaetia ana e te ture o te whenua.

WIRIWA WURUWA,
Tumuaki o te Hahi o Ihu Karaiti o te Hunga
Tapu o nga Ra o Muri Nei.

Na te Tumuaki, na Roreno No tenei e whai ake nei:

“I te mea e tautokotia ana a Wiriwha Wuruwha hei Tumuaki mo te Hahi o Ihu Karaiti o te Hunga Tapu o nga Ra o Muri nei, a ko ia anake te tangata i runga i te whenua i tenei wa kei a ia nga kii mo te tikanga o te Hiiri, e tono ana ahau kia ma tatou e tautoko i a ia e whai mana ana ki te panui i te whakaaturanga kua korerotia ki a tatou, he mea tuhi i te 24 o nga ra o Hepetema, 1890, a i roto i tenei Hui Tau kia whakaae tatou, ara te Hahi ki tona whakaaturanga mo te taha o nga marenatanga punarua he mea tuturu.”

Na, ka whakaae te katoa, he mea na te pooti, ki te tautoko i te tono kua korerotia ake nei.

Pa Tote, Iuta, Oketopa 6, 1890.